

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

12 | 2009

MĒNEŠA BIĻETENS

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

MĒNEŠA BIĻETENS
DECEMBRIS

01 | 2009

02 | 2009

03 | 2009

04 | 2009

05 | 2009

06 | 2009

07 | 2009

08 | 2009

09 | 2009

10 | 2009

11 | 2009

12 | 2009

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

Visās ECB 2009. gada
publikācijās attēlots
200 euro banknotes
motīvs.

**MĒNE A BIĻETENS
2009. GADA DECEMBRIS**

© Eiropas Centrālā banka, 2009

Adrese

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Germany

Pasta adrese

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Germany

Tālrunis

+49 69 1344 0

Interneta lapa

<http://www.ecb.int>

Fakss

+49 69 1344 6000

*ECB Valde ir atbildīga par šā biļetena
sagatavošanu. Tulkojumus sagatavo un
publicē nacionālās centrālās bankas.*

*Visas tiesības rezervētas. Atļauta
pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos
nolūkos, norādot avotu.*

*Šajā numurā iekļautie statistiskie dati atbilst
stāvoklim 2009. gada 2. decembrī.*

ISSN 1830-0057 (interneta versija)

SATURS

IEVADRAKSTS	5	EURO ZONAS STATISTIKA	SI
PADOMES LĒMUMI PAR DAŽU NESTANDARTA PASĀKUMU ATCELŠANU	9	PIELIKUMI	
EKONOMISKĀS UN MONETĀRĀS NORISES		Eurosistēmas monetārās politikas pasākumu hronoloģija	I
Euro zonas ārējā vide	11	Eiropas Centrālās bankas publicētie dokumenti (sākot ar 2008. gada janvāri)	V
Monetārās un finanšu norises	22	Terminu skaidrojums	XIII
Cenas un izmaksas	60		
Produkcijas izlaide, pieprasījums un darba tirgus	68		
Fiskālās norises	85		
Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai	92		
Valūtu kursu un maksājumu bilances pārmaiņas	97		
Ielikumi			
1. Monetārās politikas režīmi un makroekonomiskā stabilitāte	18		
2. <i>Repo</i> darījumu jaunākās norises	25		
3. Likviditāte un monetārās politikas operācijas (2009. gada 12. augusts–10. novembris)	37		
4. Nākotnes darījumu ilgtermiņa līdzsvara inflācijas jaunāko norišu vērtējums	43		
5. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto MFI aizdevumu norises nozaru dalījumā	54		
6. Mājsaimniecību uzkrājumu tendences euro zonā	70		
7. Jaunākās euro zonas darba ražīguma norises	79		
8. Eiropas Komisijas 2009. gada fiskālās ilgtspējas ziņojums	89		
9. Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm, valūtu kursiem, preču cenām un fiskālo politiku	92		
10. Citu institūciju prognozes	95		
11. Euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances sagatavošanas metodoloģijas pārmaiņas	103		

SAĪSINĀJUMI

VALSTIS

BE	Beļģija	LU	Luksemburga
BG	Bulgārija	HU	Ungārija
CZ	Čehijas Republika	MT	Malta
DK	Dānija	NL	Nīderlande
DE	Vācija	AT	Austrija
EE	Igaunija	PL	Polija
IE	Īrija	PT	Portugāle
GR	Grieķija	RO	Rumānija
ES	Spānija	SI	Slovēnija
FR	Francija	SK	Slovākija
IT	Itālija	FI	Somija
CY	Kipra	SE	Zviedrija
LV	Latvija	UK	Lielbritānija
LT	Lietuva	JP	Japāna
		US	Amerikas Savienotās Valstis

CITI

ASV	Amerikas Savienotās Valstis
CIF	preces cena, apdrošināšana, vedmaksa uz importētājvalsts robežas
ECB	Eiropas Centrālā banka
ECBS	Eiropas Centrālo banku sistēma
EKS 95	Eiropas Kontu sistēma
EMI	Eiropas Monetārais institūts
EMS	Ekonomikas un monetārā savienība
ES	Eiropas Savienība
EUR	euro
EVK	efektīvais valūtas kurss
FOB	franko uz kuģa klāja uz eksportētājvalsts robežas
HSEI	Hamburgas Starptautiskās ekonomikas institūts
IKP	iekšzemes kopprodukts
MBR5	SVF Maksājumu bilances rokasgrāmata (5. izdevums)
MFI	monetārā finanšu iestāde
NACE 1. red.	Eiropas Kopienas Ekonomiskās darbības statistiskā klasifikācija
NCB	nacionālā centrālā banka (valsts centrālā banka)
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
PCI	patēriņa cenu indekss
RCI	ražotāju cenu indekss
SDO	Starptautiskā Darba organizācija
SITC 4. red.	Starptautiskā Standartizētā tirdzniecības klasifikācija (4. redakcija)
SNB	Starptautisko norēķinu banka
SPCI	saskaņotais patēriņa cenu indekss
SVF	Starptautiskais Valūtas fonds
VDIAR	vienības darbaspēka izmaksas apstrādes rūpniecībā
VDIT	vienības darbaspēka izmaksas tautsaimniecībā

Saskaņā ar Kopienas praksi šajā biļetenā ES valstis uzskaitītas alfabētiskā secībā atbilstoši attiecīgo valstu nosaukumiem to nacionālajās valodās.

IEVADRAKSTS

2009. gada 3. decembra sanāksmē, pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi, Padome nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes. Pašreizējās procentu likmes joprojām ir atbilstošas. Ņemot vērā visu informāciju un analīzes rezultātus, kas kļuvuši pieejami kopš Padomes 2009. gada 5. novembra sanāksmes, gaidāms, ka politikai svarīgajā termiņā cenu norises joprojām būs mērenas. Jaunākā informācija arī apstiprina, ka šā gada 2. pusgadā atbilstoši gaidītajam bija vērojama ekonomiskās aktivitātes uzlabošanās, euro zonas reālā IKP pieauguma tempam 2009. gada 3. ceturksnī atkal kļūstot pozitīvam. Taču dažiem faktoriem, kas pašlaik nosaka atveseļošanos, ir īslaicīga iedarbība. Padome gaida, ka euro zonas tautsaimniecība 2010. gadā attīstīsies mērenā tempā, apzinoties, ka atveseļošanās process, visticamāk, būs nevienmērīgs un ka šāda perspektīva joprojām saistīta ar lielu nenoteiktību. Monetārās analīzes rezultāti apstiprina novērtējumu, ka vidējā termiņā inflācijas spiediens ir neliels, jo monetāro rādītāju un kredītēšanas kāpuma temps turpina palēnināties. Kopumā Padome gaida, ka vidējā termiņā tiks saglabāta cenu stabilitāte, tādējādi veicinot euro zonas mājāsaimniecību pirkjspēju. Vidēja un ilgāka termiņa inflācijas gaidas joprojām tiek stingri noturētas līmenī, kas atbilst Padomes mērķim vidējā termiņā nodrošināt inflācijas līmeni zemāku par 2%, bet tuvu tam.

2009. gada 3. decembra sanāksmē Padome arī nolēma turpināt veikt galvenās refinansēšanas operācijas, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilnu piešķirumu, tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, un vismaz līdz 2010. gada trešā rezervju prasību izpildes perioda beigām 13. aprīlī. Šo izsoles procedūru turpinās izmantot speciāla termiņa refinansēšanas operācijās ar dzēšanas termiņu viens rezervju prasību izpildes periods, turpinot tās veikt vismaz pirmos trīs 2010. gada rezervju prasību izpildes periodus. Turklāt Padome nolēma, ka pēdējās ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas ar termiņu 12 mēneši, kas tiks veiktas 2009. gada 16. decembrī, procentu likme tiks noteikta pēc šīs operācijas

termiņa laikā veikto galveno refinansēšanas operāciju vidējās minimālās pieteikuma procentu likmes. Visbeidzot, attiecībā uz ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām 2010. gada 1. ceturksnī Padome nolēma pēdējo ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju ar termiņu 6 mēneši veikt 2010. gada 31. martā. Šo operāciju veiks, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilnu piešķirumu, tāpat kā regulārās mēneša ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas ar termiņu 3 mēneši, kas jau izziņotas 2010. gada 1. ceturksnim.

Apstākļu uzlabošanās finanšu tirgū liecina, ka visus likviditātes pasākumus vairs nav nepieciešams veikt tādā pašā mērā kā agrāk. Pieņemot šādus lēmumus, Eurosistēma turpina ilgstoši nodrošināt euro zonas banku sistēmai likviditātes atbalstu ar ļoti labvēlīgiem nosacījumiem un veicina kredītu izsniegšanu euro zonas tautsaimniecībai.

Runājot par tautsaimniecības analīzi, 2009. gada 3. ceturksnī ekonomiskā aktivitāte euro zonā vēl vairāk uzlabojusies. Reālā IKP pieaugums pēc piecus ceturkšņus ilgā krituma atkal kļuvis pozitīvs. Saskaņā ar *Eurostat* pirmo aplēsi reālais IKP salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 0.4%. Pieejamie apsekojumu dati liecina, ka atveseļošanās turpinās arī 2009. gada 4. ceturksnī. Pašlaik euro zonu pozitīvi ietekmē krājumu cikls un eksporta atveseļošanās, kā arī uzsāktā būtiskā makroekonomiskā stimulēšana un pasākumi, kas veikti, lai atjaunotu finanšu sistēmas funkcionēšanu. Taču vairāki veicinošie faktori ir īslaicīgi, un aktivitāti nākotnē, šķiet, kādu laiku ietekmēs gan euro zonā, gan ārpus tās notiekošais bilanču koriģēšanas process finanšu un nefinanšu sektorā. Tāpēc gaidāms, ka 2010. gadā euro zonas tautsaimniecības izaugsme būs tikai mērena un atveseļošanās process, visticamāk, būs nevienmērīgs.

Eurosistēmas speciālisti paredz, ka reālā IKP gada pieaugums 2009. gadā būs no -4.1% līdz -3.9%, 2010. gadā – no +0.1% līdz +1.5% un 2011. gadā – no +0.2% līdz +2.2%. 2010. gada paredzamais diapazons koriģēts un tagad ir

augstāks salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2009. gada septembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm. Starptautisko organizāciju prognozes pamatā saskan ar Eurosistēmas speciālistu 2009. gada decembra iespēju aplēsēm.

Padome joprojām uzskata, ka ar šo perspektīvu saistītie riski kopumā ir līdzsvaroti. Augšupvērstais risks ir iespējamā spēcīgākā plašo makroekonomisko stimulu un citu īstenoto politikas pasākumu ietekme, nekā gaidīts. Arī konfidence var turpināt uzlaboties un ārējā tirdzniecība var atveseļoties lielākā mērā, nekā tika paredzēts. Lejupvērstais risks ir joprojām valdošās bažas par spēcīgāku vai ilgstošāku negatīvo atgriezenisko saikni starp reālo tautsaimniecību un finanšu sektoru, nekā gaidīts, jaunu naftas un citu preču cenu kāpumu, protekcionisma spiediena pieaugumu un iespējamām nelabvēlīgām tirgus norisēm saistībā ar globālās nelīdzsvarotības korekcijām.

Runājot par cenu dinamiku, euro zonas SPCI gada inflācija atbilstoši gaidītajam atkal kļuvusi pozitīva (piecus mēnešus tā bija negatīva). Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi novembrī tā bija +0.6% (oktobrī – -0.1%). Šis kāpums galvenokārt atspoguļo augšupvērstos bāzes efektus, ko izraisīja preču cenu samazināšanās pasaulē pirms gada. Gaidāms, ka inflācija tuvākajā laikā turpinās augt galvenokārt augšupvērsto bāzes efektu dēļ saistībā ar enerģijas un pārtikas komponentu. Tālākā perspektīvā politikai svarīgajā periodā paredzams, ka inflācija joprojām būs mērena, turpinoties nelielām vispārējām cenu, izmaksu un darba samaksas pārmaiņām, ko nosaka lēns pieprasījuma pieaugums euro zonā un citur. Šādos apstākļos būtiski vēlreiz uzsvērt, ka vidēja un ilgāka termiņa inflācijas gaidas joprojām tiek noturētas līmenī, kas atbilst Padomes mērķim vidējā termiņā nodrošināt inflācijas līmeni zemāku par 2%, bet tuvu tam.

Atbilstoši šim novērtējumam Eurosistēmas speciālistu 2009. gada decembra iespēju aplēses paredz, ka SPCI gada inflācija 2009. gadā būs 0.3%, 2010. gadā – 0.9–1.7% un 2011. gadā –

0.8–2.0%. Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2009. gada septembra iespēju aplēsēm inflācijas aplēses 2010. gadam pamatā nav mainījušās. Pieejamās starptautisko organizāciju prognozes kopumā sniedz līdzīgu ainu.

Riski, kas apdraud šo perspektīvu, kopumā ir līdzsvaroti. Tie īpaši saistīti ar ekonomiskās aktivitātes perspektīvām un preču cenu attīstību. Turklāt netiešo nodokļu un administratīvi regulējamo cenu kāpums varētu būt spēcīgāks, nekā pašlaik tiek gaidīts, jo nākamajos gados nepieciešama fiskālā konsolidācija.

Tagad – par monetāro analīzi. Oktobra dati apstiprina, ka M3 un privātajam sektoram izsniegto aizdevumu gada pieauguma temps turpina sarukt (attiecīgi līdz 0.3% un -0.8%). Šī vienlaicīgā palēnināšanās joprojām apstiprina vērtējumu par mērenu pamatā esošās monetārās ekspansijas tempu un nelielu inflācijas spiedienu vidējā termiņā. Vienlaikus M1 gada pieauguma temps 2009. gada oktobrī saruka līdz 11.8% (septembrī – 12.8%), galvenokārt atspoguļojot bāzes efektu.

Pašlaik vērojamo monetāro rādītāju gada pieauguma tempa kritumu ietekmē vairāki īpaši faktori, un tāpēc tas, visticamāk, norāda uz lielāku pamatā esošā monetārās ekspansijas tempa samazinājumu, nekā tas ir patiesībā. Pirmkārt, M3 gada kāpuma temps pēdējos divos mēnešos palēninājies ar finanšu satricinājuma pastiprināšanos 2008. gada rudenī saistīto bāzes efektu dēļ. Otrkārt (plašākā skatījumā), stāvā ienesīguma līkne rada stimulu pārvietot līdzekļus no M3 uz ilgāka termiņa noguldījumiem un vērtspapīriem, tādējādi samazinot M3 pieaugumu. Pašreizējā procentu likmju situācija turpina veicināt arī līdzekļu pārvietošanu starp M3 sastāvdaļām, jo nelielā dažādu īstermiņa noguldījumu procentu likmju starpība samazina M1 ietilpstošo vislikvidāko monetāro aktīvu turēšanas izvēles izmaksas.

Nefinanšu privātajam sektoram izsniegto banku aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps oktobrī kļuva vēl mazliet negatīvāks. Attiecībā uz mājtsaimniecībām izsniegtajiem aizdevumiem

jaunākie dati sniedz turpmāku apstiprinājumu, ka kāpuma temps izlīdzinās, saglabājoties zemā līmenī. Runājot par nefinanšu sabiedrībām izsniegtajiem aizdevumiem, jāatzīmē, ka salīdzinājumā ar ekonomiskās aktivitātes ciklu uzņēmumiem izsniegto aizdevumu pieaugums parasti sasniedz straujāku tempu ar nelielu laika nobīdi. Šajā ziņā joprojām nelielais ražošanas un tirdzniecības apjoms, kā arī pastāvošā nenoteiktība saistībā ar uzņēmējdarbības perspektīvu, domājams, arī nākamajos mēnešos ierobežos sabiedrību pieprasījumu pēc banku finansējuma, īpaši pēc īstermiņa aizdevumiem. Vienlaikus vispārējie finansēšanas nosacījumi turpina uzlaboties, un turpmākajos periodos tam vajadzētu veicināt pieprasījumu pēc aizdevumiem. Bankām pašlaik jāveic atbildīgs uzdevums – jāsākārto kopējo bilancu apjoms un struktūra, vienlaikus nodrošinot kredītu pieejamību nefinanšu sektoram. Ņemot vērā banku likviditātes situācijas un pieejas tirgus finansējumam uzlabošanas, tām vajadzētu risināt šo uzdevumu, īstenojot atbilstošus pasākumus, lai turpmāk nostiprinātu kapitāla bāzi un nepieciešamības gadījumā pilnībā izmantotu valdības atbalsta pasākumus rekapitalizācijai.

Apkopojot var teikt, ka pašreizējās procentu likmes joprojām ir atbilstošas. Ņemot vērā visu informāciju un analīzes rezultātus, kas kļuvuši pieejami kopš Padomes 2009. gada 5. novembra sanāksmes, gaidāms, ka politikai svarīgajā termiņā cenu dinamika joprojām būs mērena. Jaunākā informācija apstiprina arī gaidīto ekonomiskās aktivitātes uzlabošanas šā gada 2. pusgadā, euro zonas reālā IKP pieauguma tempam 2009. gada 3. ceturksnī atkal kļūstot pozitīvam. Taču dažiem faktoriem, kas pašlaik nosaka atveseļošanas, ir īslaicīga iedarbība. Padome gaida, ka euro zonas tautsaimniecība 2010. gadā attīstīsies mērenā tempā, apzinoties, ka atveseļošanās process, visticamāk, būs nevienmērīgs un ka šī perspektīva joprojām saistīta ar lielu nenoteiktību. Tautsaimniecības analīzes un monetārās analīzes rezultātu salīdzinājums apstiprina novērtējumu, ka vidējā termiņā inflācijas spiediens ir neliels, jo turpina samazināties monetāro rādītāju un kreditēšanas

kāpuma temps. Kopumā Padome gaida, ka vidējā termiņā tiks saglabāta cenu stabilitāte, tādējādi veicinot euro zonas mājsaimniecību pirkjspēju.

Ar visiem pasākumiem, kas tika veikti, reaģējot uz finanšu krīzes pastiprināšanos, Padome veicinājusi gan likviditātes pieejamību banku sektoram, gan euro zonas tautsaimniecības atveseļošanas. Tā kā monetārās politikas transmisija darbojas ar laika nobīdi, gaidāms, ka tās politikas pasākumi turpinās pakāpeniski izpausties tautsaimniecībā. Padome turpinās pastiprinātu kreditēšanas atbalstu banku sistēmai, vienlaikus ņemot vērā notiekošo finanšu tirgus apstākļu uzlabošanas un izvairoties no izkropļojumiem, kas saistīti ar pārāk ilgu ārkārtas pasākumu īstenošanu. Ārkārtas likviditātes pasākumi, kurus vairs nebūs nepieciešams veikt tādā pašā apmērā kā agrāk, piemērotā brīdī pakāpeniski tiks pārtraukti. Lai efektīvi novērstu jebkurus draudus cenu stabilitātei vidējā un ilgākā termiņā, nodrošinātā likviditāte, kad tas būs nepieciešams, tiks absorbēta. Tādējādi Padome turpinās nodrošināt vidēja termiņa inflācijas gaidu stingru stabilizēšanu. Šāda stabilizēšana ir obligāta, lai atbalstītu ilgtspējīgu izaugsmi un nodarbinātību un veicinātu finanšu stabilitāti. Tāpēc arī turpmāk ļoti uzmanīgi tiks sekots visām norisēm.

Attiecībā uz fiskālo politiku Padome atkārtoti uzsver, cik svarīgi valdībām laikus izstrādāt, paziņot un īstenot vērēnīgas fiskālās konsolidācijas stratēģijas. Šīm stratēģijām jābalstās uz reālistiskiem pieņēmumiem par produkcijas izlaidi un jākoncentrējas uz strukturālām izdevumu reformām, īpaši domājot par iedzīvotāju novecošanas radīto slogu budžetam. 2009. gada 2. decembrī nolēma ECOFIN nolēma, ka valdībām jāizstrādā konkrēti un kvantitatīvā izteiksmē izsakāmi korekcijas pasākumi, kas ļaus panākt ilgtspējīgu fiskālās nesabalansētības koriģēšanu. Vairākām valstīm konsolidācija būs jāsāk 2010. gadā, visām pārējām – vēlākais 2011. gadā.

Attiecībā uz strukturālajām reformām vairākums aplēšu norāda, ka finanšu krīzes rezultātā samazinājusies euro zonas valstu ražošanas jauda un šis process nākotnē vēl kādu laiku turpināsies. Lai veicinātu ilgtspējīgu izaugsmi un nodarbinātību, būs nepieciešama darba tirgus elastība un efektīvāki stimuli strādāt. Turklāt steidzami nepieciešama arī politika, kas veicina konkurētspēju un jauninājumus, lai paātrinātu pārstrukturēšanu un ieguldījumus un radītu jaunas uzņēmējdarbības iespējas. Svarīga loma būs arī atbilstošai banku sektora pārstrukturēšanai. Līdzsvarotas bilances, efektīva risku vadība un caurredzami, kā arī spēcīgi uzņēmējdarbības modeļi ir galvenie nosacījumi, lai stiprinātu banku spēju pretoties šokiem, tādējādi veidojot ilgtspējīgas tautsaimniecības izaugsmes un finanšu stabilitātes pamatus.

PADOMES LĒMUMI PAR DAŽU NESTANDARTA PASĀKUMU ATCELŠANU

Reaģējot uz finanšu krīzi, Eurosistēma, īpaši kopš 2008. gada oktobra, ieviesusi vairākus nestandarta pasākumus, lai mazinātu naudas tirgus disfunkcionālā stāvokļa negatīvo ietekmi uz euro zonas maksāspējīgo banku likviditāti. Jāatzīmē, ka šie ārkārtas pasākumi veicinājuši banku spēju sniegt aizdevumus euro zonas tautsaimniecībai kritiskā laikā tā, ka naudas līdzekļu un kredītu tirgus nosacījumi atspoguļo Padomes pieņemto monetārās politikas nostāju. Tas pazīstams kā Eurosistēmas pastiprināta kreditēšanas atbalsta princips.

Pasākumi atspoguļoja faktu, ka banku sistēmai ir viena no svarīgākajām lomām euro zonas tautsaimniecības finansēšanā. Pasākumu galvenie elementi ietvēra visas likviditāti nodrošināšas operācijas, kurās izmanto fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilna apjoma piešķirumu pret paplašinātu nodrošinājuma klāstu, ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju biežuma un termiņu palielināšanu, kā arī lēmumu iegādāties euro zonā emitētas euro denominētas nodrošinātās obligācijas.

Finanšu tirgus krīzes laikā šie pasākumi ievērojami uzlabojuši tirgus likviditāti. Tie īpaši palīdzējuši, atvieglojot finansēšanas riskus un ar banku palīdzību nodrošinot finansiālu atbalstu tautsaimniecībai. Pastāvot vājam inflācijas spiedienam un nopietnai lejupslīdei euro zonas tautsaimniecībā, pastiprināta kreditēšanas atbalsta pasākumi veicināja labvēlīgākus finansēšanas nosacījumus euro zonā, nekā būtu izdevies nodrošināt tikai ar procentu likmju lēmumiem.

Jau pašā sākumā Padome skaidri paziņojusi, ka visiem nestandarta pasākumiem, kas veikti, reaģējot uz finanšu krīzi, ir pagaidu raksturs un tie paliks spēkā tikai tik ilgi, cik tie būs nepieciešami. Ņemot vērā neseno finanšu tirgus situācijas uzlabošanos, Padome 2009. gada 3. decembra sanāksmē pieņēma lēmumu, ka pienācis laiks uzsākt pakāpenisku atteikšanos no tiem nestandarta pasākumiem, kuri vairs nav nepieciešami, turpinot vairākus citus Eurosistēmas pastiprināta kreditēšanas atbalsta komponentus. Pakāpeniskā atteikšanās nozīmē

ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju skaita samazināšanu 2010. gada 1. ceturksnī. 2010. gada 31. martā tiks veikta vēl tikai viena operācija ar 6 mēnešu termiņu. Tāpat kā agrāk, tā tiks veikta kā fiksētas procentu likmes izsole ar pilna apjoma piešķirumu pret atbilstošu nodrošinājumu. 2009. gada decembrī organizētā operācija ar 12 mēnešu termiņu būs pēdējā ar šādu termiņu un ar fiksētu procentu likmi – galveno refinansēšanas operāciju vidējo minimālo pieteikuma procentu likmi šīs operācijas termiņa laikā.

Lēmums atcelt dažus Eurosistēmas nestandarta pasākumus palīdz izvairīties no izkropļojumiem, kas varētu rasties, ja šos pasākumus saglabātu pārāk ilgi. Nepieciešamo banku bilancu strukturālo korekciju novilcināšana nebūtu jāveicina, turpinot nestandarta pasākumus, kas vairs nav nepieciešami tādā mērā kā agrāk. Dažu pasākumu atcelšana ļaus izvairīties no izkropļojošiem efektiem, taču tas nenozīmē, ka netiks turpināts Eurosistēmas pastiprināta kreditēšanas atbalsta princips. Tieši otrādi – Eurosistēma turpinās nodrošināt likviditāti euro zonas banku sistēmai ar labvēlīgiem nosacījumiem ilgstošā laika periodā.

Likviditātes atbalstu turpinās sniegt, visās refinansēšanas operācijās 2010. gada 1. ceturksnī joprojām piemērojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilna apjoma piešķirumu, ar kuru palīdzību bankas saņem tik daudz likviditātes, cik tās vēlas, pret Eurosistēmas refinansēšanas operācijās izmantojamu atbilstošu nodrošinājumu. Tam bija izšķiroša loma, atvieglojot euro zonas banku grūtības un likvidējot visu neskaidrību par piešķirtuma apjomiem un procentu likmēm.

Trešā ilgtermiņa refinansēšanas operācija ar 12 mēnešu termiņu un pilna apjoma piešķirumu, kas notiks 2009. gada 16. decembrī, atkal nodrošinās bankas ar likviditāti ilgstošu laika periodu. Noteiktā laikā tiks ņemta vērā nepieciešamība izlīdzināt ilgtermiņa refinansēšanas operācijās ar 12 mēnešu termiņu, kas iestājas 2010. gada 2. pusgadā, piešķirtās likviditātes ietekmi.

Galveno ECB procentu likmju agrāko samazinājumu pakāpeniskajai ietekmei un banku likviditātes situācijas stabilizācijai, ko daļēji noteica pastiprināta kreditēšanas atbalsta principa ieviešana, arī turpmāk vajadzētu veicināt euro zonas tautsaimniecības attīstību. Banku aizdevumu procentu likmju būtiskais sarukums pēdējo ceturkšņu laikā ir zīme, ka monetārās politikas transmisijas mehānisms kopumā joprojām darbojas labi. Katrā ziņā, ja rastos augšupvērsti riski cenu stabilitātei, Eurosistēma veiktu savlaicīgus un atbilstošus pasākumus.

Eurosistēmas pastiprināta kreditēšanas atbalsta pasākumi kopā ar galveno ECB procentu likmju nozīmīgu samazinājumu kopš 2008. gada rudens, reaģējot uz strauji krītošo inflācijas spiedienu, veicinājuši likviditātes pieejamību un euro zonas tautsaimniecības atveseļošanos. Tā rezultātā naudas tirgus procentu likmes, to starpības un banku aizdevumu procentu likmes ievērojami sarukušas. Pastiprināta kreditēšanas atbalsta pasākumu pozitīvā ietekme turpināsies arī pēc to atcelšanas procesa uzsākšanas, vēl diezgan ilgi 2010. gadā. Tā kā monetārās politikas transmisijai ir atšķirīga un nenoteikta novēlotā ietekme, paredzams, ka ECB politikas pasākumi turpinās ietekmēt tautsaimniecību. Padomes 2009. gada 3. decembra lēmumi paredz turpmāku likviditātes nodrošināšanu euro zonas banku sistēmai ar labvēlīgiem nosacījumiem, tādējādi veicinot kredītu piešķiršanu euro zonas tautsaimniecībai un turpinot nostiprināt tās atveseļošanos.

EKONOMISKĀS UN MONETĀRĀS NORISES

I. EURO ZONAS ĀRĒJĀ VIDE

Pasaules tautsaimniecībā redzamas spēcīgākas izaugsmes atjaunošanās pazīmes, turpretī globālās inflācijas līmenis ar preču cenām saistīto bāzes efektu un rezerves jaudu pieaugumu dēļ ir ļoti zems. Lai gan nenoteiktība par izaugsmes ilgtspēju nākotnē joprojām ir liela, pasaules tautsaimniecības attīstības perspektīvas riski tiek vērtēti kā kopumā līdzsvaroti.

I.1. PASAULES EKONOMISKĀS NORISES

Gan nozīmīgākajās attīstības valstīs, gan vairākās attīstītājās tautsaimniecībās spēcīgo un ļoti sinhrono globālās aktivitātes sarukumu pakāpeniski nomaina izaugsmes atjaunotne. 2008. gada pēdējā ceturkšņa un 2009. gada 1. ceturkšņa globālās izaugsmes kritumam 2009. gada 2. un 3. ceturksnī sekoja pozitīva attīstība. Aktivitātes pieaugumu veicināja monetārās un fiskālās politikas stimuli, kas tika ieviesti jau recesijas sākumposmā, kā arī patērētāju un uzņēmēju konfidences uzlabošanās. Globālās ekonomiskās izaugsmes atjaunošanās notika arī vienlaikus ar pasaules tirdzniecības atveseļošanos.

Jaunākās uz rādītājiem pamatotās liecības norāda uz globālās aktivitātes tālāku paplašināšanos. Kopējais globālais iepirkumu vadītāju indekss (IVI) pēdējos mēnešos turpinājis augt un atrodas krietni virs izaugsmes un krituma starpposma robežvērtības (sk. 1. att.). Produkcijas izlaides indekss oktobrī sasniedza 54.2 (iepriekšējā mēnesī – 53.2) – augstāko līmeni kopš 2007. gada beigām. Izaugsmes galvenais dzinējspēks joprojām bija apstrādes rūpniecība, bet kāpums turpinājās arī pakalpojumu sektorā. Globālajā apstrādes rūpniecībā novembrī (jau piekto mēnesi pēc kārtas) joprojām notika vispārēja atveseļoššanās.

Vienlaikus globālās inflācijas līmenis joprojām bija zems. Gada laikā līdz oktobrim PCI inflācija OECD valstīs, atkal kļūstot pozitīva pēc četrus mēnešus negatīviem rādītājiem, palielinājās par 0.2% (sk. 2. att.). Lejupvērtais spiediens pēdējos mēnešos veidojās galvenokārt nozīmīgu ar preču

1. attēls. Globālais iepirkumu vadītāju indekss (IVI)

(mēneša dati; apstrādes rūpniecība un pakalpojumi; difūzijas indekss)

- produkcijas izlaides IVI
- ražošanas izmaksu IVI

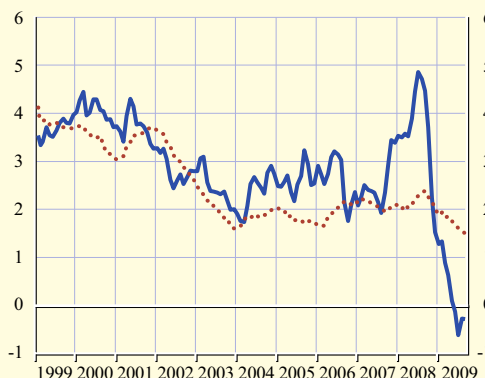

Avots: Markit.

2. attēls. Starptautiskās cenu norises

(mēneša dati; gada pārmaiņas; %)

- OECD patēriņa cenas (visas preces)
- OECD patēriņa cenas (visas preces, izņemot pārtiku un enerģiju)

Avots: OECD.

cenām saistītu bāzes efektu dēļ, tomēr atspoguļoja arī rezerves jaudu pieaugumu ekonomiskās aktivitātes sarūkuma rezultātā. Turpretī naftas cenu atgriešanās iepriekšējā līmenī 2009. gada laikā nesen sākusi kompensēt, kaut tikai nedaudz, šādu lejupvērstu inflācijas spiedienu. Atspoguļojot preču cenu norišu nozīmi, OECD inflācija (izņemot pārtiku un enerģiju) dažos pēdējos ceturkšņos saruka daudz mazāk nekā kopējā inflācija (ar minētajiem komponentiem), kas gada laikā līdz 2009. gada oktobrim bija 1.6%. Pēdējos mēnešos inflācijas gaidas stabilizējušās pozitīvā teritorijā, liecinot, ka negatīva inflācija lielākoties tika uzskatīta par pārejošu parādību. 1. ielikums šīs nodaļas beigās īsumā analizē uz stabilitāti vērstu režīmu nozīmi makroekonomiskajā darbībā.

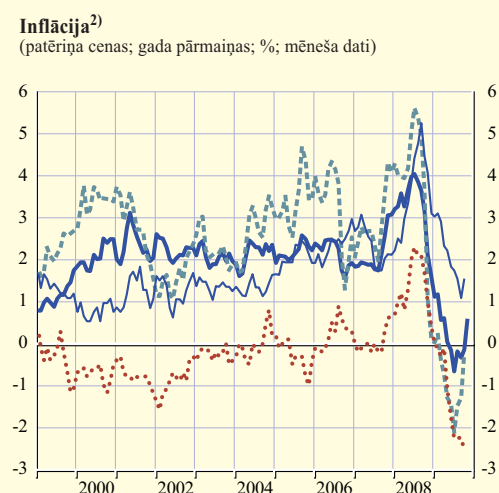
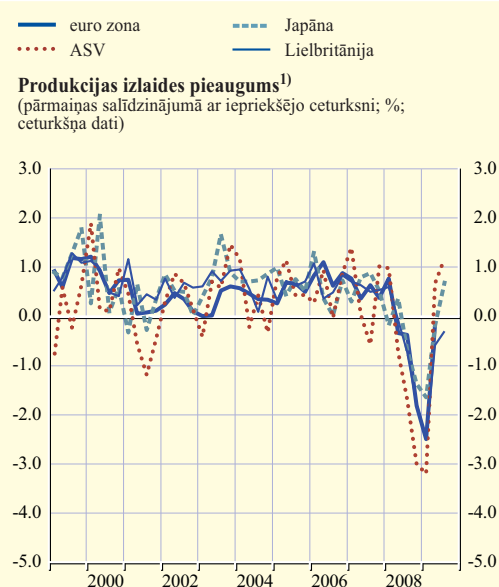
Pasaules tautsaimniecībā parādoties spēcīgām recesijas pārvarēšanas pazīmēm, pasaules tirdzniecībā, kas bija piedzīvojusi nepieredzētu un sinhronu kritumu, arī atjaunojās pozitīva attīstība. Jaunākās pasaules tirdzniecības aplēses 2009. gada septembrī liecina par noturīgu izaugsmi (aptuveni 5%) salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi, kā arī par ceturkšņa izaugsmi (2009. gada 3. ceturksnī – aptuveni 4%) pirmo reizi kopš 2008. gada 1. ceturkšņa. Tirdzniecības pieaugumu septembrī veicināja eksporta un importa apjoms visos lielākajos ekonomiskajos reģionos.

ASV

ASV ekonomiskā situācija uzlabojās un aktivitāte pēc strauja krituma iepriekšējos ceturkšņos atjaunojās 2009. gada 3. ceturksnī (sk. 3. att.). Saskaņā ar Ekonomiskās analīzes biroja datiem 2009. gada 3. ceturksnī reālais IKP (gada izteiksmē) pieauga par 2.8%. (2. ceturksnī – 0.7% sarukums). Ekonomiskās aktivitātes pieaugums atspoguļoja patērētāju izdevumu kāpumu, mājokļos veikto ieguldījumu nozīmīgu atjaunošanos un eksporta pieaugumu. Turklāt izaugsmi pozitīvi ietekmēja lēnāks krājumu likvidēšanas temps. Valdības stimulu pasākumi īslaicīgi veicināja privāto pieprasījumu īpaši automobiļu un mājokļu sektorā. Importa atvērēšanās un spēcīgais ieguldījumu kritums nemājokļu būvēs 3. ceturksnī ietekmēja IKP pieaugumu.

Runājot par cenu norisēm, PCI gada inflācija pēc 1.3% lejupslīdes gada laikā līdz 2009. gada septembrim saruka par 0.2% gada laikā līdz oktobrim (sk. 3. att.). Inflācijas sarūkumu lielā mērā noteica ar pagātnes enerģijas cenu dinamiku saistīti bāzes efekti. Gada inflācija

3. attēls. Svarīgākās norises galvenajās industriāli attīstītajās valstīs

Avoti: valstu dati, SNB, Eurostat un ECB aprēķini.

1) Par euro zonu un Lielbritāniju izmantoti Eurostat dati; par ASV un Japānu izmantoti attiecīgo valstu dati. IKP dati ir sezonāli izlīdzināti.

2) Euro zonai un Lielbritānijai – SPCI; ASV un Japānai – PCI.

(izņemot pārtiku un enerģiju) no 1.5% septembrī paaugstinājās līdz 1.7% oktobrī, atbilstot vidējam gada līmenim posmā līdz šim laikam.

Turpmāk gaidāms, ka ASV ekonomiskās aktivitātes īstermiņa perspektīva uzlabosies. Finanšu tirgus apstākļu stabilizēšanās kopā ar monetāro un fiskālo stimulu ietekmi un krājumu cikla pavērsienu varētu veicināt pozitīvu ekonomisko izaugsmi turpmākajos ceturkšņos. Tomēr atveseļošanās var būt lēna. Iespējams, ka slikta darba tirgus situācija, kā arī mājsaimniecību uzkrājumu atjaunošanas un pēdējos gados uzkrāto parādu samaksas vajadzības spiediens uz patēriņu būs lejupvērsti. Turklāt šķiet, ka, bankām turpinot piemērot stingrus aizņemšanās standartus visās galvenajās aizdevumu kategorijās, neraugoties uz nelielu situācijas uzlabošanu, kredītu pieejamības ierobežojumi ietekmēs nākotnes ekonomisko aktivitāti. Runājot par cenu norisēm, gaidāms, ka inflācijas līmenis tuvākajos mēnešos atkal kļūs pozitīvs, jo ar pagātnes enerģijas cenu dinamiku saistītie bāzes efekti pakāpeniski pavēršas pretējā virzienā. Ievērojamai ražošanas apjoma starpībai vidējā termiņā vajadzētu mazināt augšupvērsto spiedienu uz cenām, lai gan spēcīgā naftas cenu kāpuma atjaunošanās kopš gada sākuma darbosies pretēji lejupvērstajam spiedienam uz inflāciju.

ASV Federālā atklātā tirgus komiteja 2009. gada 4. novembra sēdē nolēma nemainīt federālo fondu mērķa likmi, atstājot to 0–0.25% diapazonā. Komiteja joprojām uzskata, ka ekonomiskie apstākļi, t.sk. zemais resursu izmantošanas līmenis, mērenās inflācijas tendences un stabilās inflācijas gaidas, iespējams, ilgākā periodā nodrošinās ārkārtīgi zemas federālo fondu likmes.

JAPĀNA

Japānā ekonomiskās aktivitātes temps 2009. gada 3. ceturksnī paātrinājās, bet patēriņa cenu lejupslīde turpinājās. Saskaņā ar Japānas Ministru kabineta biroja pirmo provizorisko aplēsi ceturkšņa reālais IKP 2009. gada 3. ceturksnī pieauga par 1.2%, sasniedzot augstāko ceturkšņa pieauguma tempu vairāk nekā divu gadu laikā. Lai gan 2009. gada 2. ceturksnī ceturkšņa reālā IKP kāpumu īpaši veicināja neto eksports, 2009. gada 3. ceturksnī IKP izaugsmi galvenokārt nodrošināja iekšzemes pieprasījums un neto eksports. Uzņēmumu ieguldījumi pirmo reizi sešos ceturkšņos palielinājās (par 1.6%), un patērētāju tēriņi pieauga par 0.7%. Turklāt atveseļošanās veicināja fiskālo stimulu paketi. Tomēr ieguldījumi mājokļos joprojām strauji saruka (par 7.7%).

2009. gada oktobrī PCI gada inflācija pazeminājās par 2.5% (septembrī – par 2.2%). PCI gada inflācija (izņemot pārtiku un enerģiju) saruka līdz –1.1% (iepriekšējā mēnesī – –1.0%). Galvenie cenu dinamikas virzītāji ir ar naftas cenām saistītie bāzes efekti un ievērojams ekonomiskais panīkums. Japānas Banka 2009. gada 20. novembra sanāksmē nolēma nemainīt uz nakti izsniegtu nenodrošinātu kredītu mērķa procentu likmi (0.1%).

Turpmāk ekonomiskās aktivitātes uzlabošanās temps, šķiet, būs mērenāks. Gaidāms, ka galvenais izaugsmes virzītājs būs eksports. Runājot par cenu norisēm, PCI gada lejupslīdes temps, iespējams, nedaudz palēnināsies, jo vajadzētu izzust ar naftas produktiem saistītajiem bāzes efektiem.

LIELBRITĀNIJA

Saskaņā ar jaunākajiem publiskotajiem datiem Lielbritānijā pēc 0.6% lejupslīdes 2. ceturksnī reālais IKP 3. ceturksnī turpināja nedaudz (par 0.3% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni) sarukt (korigēts, iepriekš publicētais kritums – 0.4%). Mājsaimniecību reālie izdevumi 3. ceturksnī nemainījās (2. ceturkšņa kritums – 0.6%). Vienlaikus kopējā kapitāla veidošana samazinājās tikai

par 0.3% (2. ceturkšņa kritums -5.2%). Šāds ievērojams kopējā kapitāla veidošanas sarukuma palēninājums lielā mērā atspoguļo būtisku valdības ieguldījumu apjoma pieaugumu, uzņēmumu ieguldījumiem 3. ceturksnī vēl vairāk sarūkot (par 3.0%).

Kopumā pēdējā laika aktivitāte un mājokļu tirgus rādītāji liecina par ekonomiskās situācijas tālāku uzlabošanos. Īpaši tas attiecas uz rūpniecības produkcijas izlaides pieaugumu, kas septembrī salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi kļuva pozitīvs, un apstrādes rūpniecības un pakalpojumu IVI, kas oktobrī būtiski uzlabojās. Līdz ar hipotēku apstiprinājumiem pēdējos mēnešos augušas mājokļu cenas, lai gan saglabājies lēns hipotēku aizdevumu pieaugums.

Turpmāk gaidāms, ka ap gada beigām reālā IKP pieaugums atkal kļūs pozitīvs un to stimulēs monetārā un fiskālā politika, kā arī liels Lielbritānijas sterliņu mārciņas kursa kritums. Tomēr pēc tam gaidāma tikai pakāpeniska ekonomiskās aktivitātes atjaunošanās, jo iespējams, ka saglabāsies vājš iekšzemes pieprasījums.

SPCI gada inflācija pēdējos mēnešos sākusi pazemināties, oktobrī sasniedzot 1.5%. Anglijas Banka paredz, ka inflācija tuvākajā laikā saglabāsies zem 2% mērķa līmeņa. Pēdējos mēnešos Anglijas Banka nav mainījusi galveno monetārās politikas procentu likmi (0.5%) un turpinājusi aktīvu pirkšanas programmu. 5. novembrī Anglijas Banka pieņēma lēmumu palielināt šīs programmas apjomu par 25 mljrd. Lielbritānijas sterliņu mārciņu (līdz 200 mljrd. Lielbritānijas sterliņu mārciņu).

CITAS EIROPAS VALSTIS

Vairākumā citu ārpus euro zonas esošo ES valstu, šķiet, ekonomiskā situācija pēdējos ceturkšņos uzlabojusies, lejupeļsmes tempam palēninoties lielākajā daļā šo valstu, bet dažās novērojot pozitīvu izaugsmes tempu. Zviedrijā reālais IKP 2009. gada 2. un 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga attiecīgi par 0.3% un 0.2% – ievērojams sasniegums salīdzinājumā ar 0.9% lejupslīdi 1. ceturksnī. Dānijā pēc 1.3% samazinājuma 1. ceturksnī produkcijas izlaide 2. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saruka par 2.6%. 2. ceturkšņa straujāko sarukuma tempu daļēji noteica vienreizēji faktori. Pēdējos mēnešos SPCI inflācija abās valstīs samazinājusies un 2009. gada oktobrī bija 1.8% Zviedrijā un 0.6% Dānijā. 25. septembrī *Danmarks Nationalbank* pazemināja galveno monetārās politikas procentu likmi vēl par 10 bāzes punktiem (līdz 1.25%).

Lielāko Centrālās Eiropas un Austrumeiropas ES dalībvalstu jaunākie ekonomiskie rādītāji liecina par zināmu uzlabošanos. Reālā IKP sarukums Ungārijā un Rumānijā 3. ceturksnī salīdzinājumā ar 2. ceturksni bija nedaudz lēnāks (attiecīgi 1.8% un 0.7% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni), bet Čehijas Republikā IKP kāpuma temps palielinājās par 0.8%. Polijā, kas ir vienīgā ES valsts, kurā 2009. gada pirmajos divos ceturkšņos bija pozitīva izaugsme, tautsaimniecības attīstības kāpums 3. ceturksnī turpinājās (0.5% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni). Kopumā jaunākie konfidences rādītāji, rūpniecības produkcijas izlaides un tirdzniecības dati norāda uz aktivitātes tālāku uzlabošanos visās lielākajās Centrālās Eiropas un Austrumeiropas ES dalībvalstīs. Tomēr saglabājas lejupeļsmes riski, par kuriem liecina darba tirgus rādītāju neseno pasliktināšanās. Pēdējos mēnešos SPCI inflācija pazeminājās visās četrās minētajās valstīs, tomēr inflācijas līmenis tajās ir ļoti atšķirīgs. 2009. gada oktobrī Čehijas Republikā SPCI gada inflācija bija negatīva (-0.6%), galvenokārt atspoguļojot iepriekš veiktās netiešo nodokļu paaugstināšanas bāzes efektus un administratīvi regulējamo cenu lēnāku kāpumu. Turpretī Ungārijā, Polijā un Rumānijā SPCI gada inflācija saglabājās augstā līmenī (attiecīgi 4.2%, 3.8% un 4.3%). Pēdējo triju mēnešu laikā *Magyar Nemzeti Bank* trīs reizes pazeminājusi galveno monetārās politikas procentu

likmi kopumā par 150 bāzes punktiem (līdz 6.5%). 29. septembrī *Banca Națională a României* samazināja galveno monetārās politikas procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 8%).

Baltijas valstīs novērots viskrasākais ekonomiskās aktivitātes sarukums no visām ES valstīm kopš globālās krīzes sākuma ļoti būtiska mājokļu cenu krituma apstākļos. Tomēr jaunākie īstermiņa aktivitātes un konfidences rādītāji liecina par ekonomiskās situācijas uzlabošanos arī Baltijas valstīs. Pēdējos ceturkšņos arī Bulgārijā notika reālā IKP lejupslīde (tā gan nebija tik krasa kā Baltijas valstīs) un mājokļu cenu kritums. Tomēr dažu, piemēram, mazumtirdzniecības un ražotāju konfidences, īstermiņa rādītāju tendences pēdējos mēnešos joprojām ir lejupvērstas. Dažos pēdējos mēnešos SPCI inflācija Latvijā un Bulgārijā noslīdējusi ļoti zemā līmenī, bet Igaunijā un Lietuvā kļuvusi negatīva.

Pēc trīs secīgus ceturkšņus ilgušas lejupslīdes ekonomiskā aktivitāte Krievijā 2009. gada 3. ceturksnī sākusi atjaunoties. Saskaņā ar statistikas biroja provizoriskajām aplēsēm reālais IKP 3. ceturksnī palielinājās aptuveni par 2.5% sezonāli izlīdzinātā izteiksmē salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni. Turpmāk paredzams, ka ārējā pieprasījuma un preču cenu dinamikas stabilizēšanās, kā arī ekspansīvas fiskālās politikas rezultātā atveseļošanās turpināsies. Atbilstoši lielākai negatīvajai ražošanas apjomu starpībai un beidzoties rubļa kursa krituma ietekmes transmisijai, inflācijas spiediens turpinājis samazināties, patēriņa cenu gada inflācijai oktobrī sasniedzot 9.7%.

ĀZIJAS ATTĪSTĪBAS VALSTIS

Āzijas attīstības valstīs 2009. gada 3. ceturksnī turpinājās atveseļošanās no globālās lejupslīdes. Lai gan ārējās tirdzniecības apjoms noteikti ir zem 2008. gada vasaras līmeņa, vairāki faktori, t.sk. fiskālie stimuli un ekspansīva monetārā politika, lielo neto kapitāla plūsmu atjaunošanās, aktīvu un nekustamā īpašuma tirgus labvēlīgās norises, kā arī nodarbinātības pieauguma atjaunošanās, veicinājuši dinamisku iekšzemes pieprasījumu un ekonomisko izaugsmi šajā reģionā.

Ķīnā IKP gada pieauguma temps 2009. gada 3. ceturksnī paaugstinājās līdz 8.9% (1. pusgadā – 7.1%). Ieguldījumi pamatlīdzekļos, ko galvenokārt veicināja fiskālo pasākumu pakete, palielinājās un no janvāra līdz septembrim IKP izaugsmē (kopumā 7.7%) nodrošināja 7.3 procentu punktus. Strauji kāpjot ieguldījumu apjomam infrastruktūrā, sāka augt arī privātā sektora ieguldījumi, galvenokārt nekustamā īpašuma sektorā. Patēriņa sniegums IKP izaugsmē bija stabils (4 procentu punkti no janvāra līdz septembrim). Tomēr neto eksporta devums bija negatīvs, un tirdzniecības pozitīvais saldo no 2009. gada janvāra līdz septembrim pazeminājās līdz 4.3% no IKP (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā – 6.1%). Tirdzniecības pozitīvā saldo sarukumu izraisīja strauja importa atjaunošanās, ko savukārt veicināja dinamisks ieguldījumu apjoma pieaugums, kura rezultātā veidojās lielāks pieprasījums pēc importa precēm. Taču eksporta atjaunošanās bija daudz lēnāka. PCI gada inflācija joprojām bija negatīva, bet mēneša inflācija nesen kļuva pozitīva. Monetārās politikas nostāja joprojām bija labvēlīga, neraugoties uz banku aizdevumu ierobežojumiem vairākiem sektoriem. Banku kredītresursu apjoms 2009. gada oktobra beigās salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 32%.

Korejā reālais IKP kļuva pozitīvs, 2009. gada 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinoties par 0.6% (iepriekšējā ceturksnī – 2.2% kritums). Kopš 2009. gada vidus atveseļošanās paplašinās, palielinoties privātā patēriņa un ieguldījumu ietekmei. PCI gada inflācija oktobrī bija 2% (iepriekšējā mēnesī – 2.2%). Nekustamā īpašuma cenu kāpums palēninājās sakarā ar stingrākiem parāda un ienākumu attiecības noteikumiem, ņemot hipotēku kredītu.

Arī Indijā ekonomiskā aktivitāte bijusi stabila. 2009. gada 3. ceturksnī reālā IKP gada pieauguma temps palielinājās līdz 7.9% (2. ceturksnī – 6.1%). Vairumtirdzniecības cenu inflācija, kas ir Indijas Rezervju bankas galvenais inflācijas rādītājs, nesen atkal kļuva pozitīva galvenokārt pārtikas cenu inflācijas straujā kāpuma dēļ. Oktobra vidū vairumtirdzniecības cenas bija par 1.5% augstākas nekā pirms gada.

Vairākumā Āzijas attīstības valstu tautsaimniecības atjaunotnes pamats lielā mērā bija makroekonomiskie stimuli, tomēr attiecībā uz ārējās vides atveseļošanās prognozēm joprojām valda neskaidrība. Cits nenoteiktības avots saistīts ar inflācijas rādītājiem, kas kļuvuši pozitīvi un, attīstoties vērtspāpīru un īpašumu tirgum, vairākās valstīs pakāpeniski palielinās.

LATĪŅAMERIKA

Latīņamerikā arvien vairāk pazīmju liecina par to, ka ekonomiskā aktivitāte pēc globālās lejupslīdes pakāpeniski atjaunojas. Vienlaikus reģionā kopumā inflācijas spiediens turpina mazināties. Runājot par Meksiku, reālā IKP izaugsme 2009. gada 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saruka par 6.2% (2009. gada 2. ceturksnī – par 8.9%). 3. ceturksnī gada vidējā patēriņa cenu inflācija bija 5.1% (2009. gada 2. ceturksnī – 6%). Biežāk sniegtie rādītāji par Brazīliju liecina, ka ekonomiskā aktivitāte turpina strauji atjaunoties. Rūpnieciskā ražošana 2009. gada 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saruka aptuveni par 8.3% (2009. gada 2. un 1. ceturkšņa sarukums – attiecīgi gandrīz 12.3% un aptuveni 15%). Savukārt inflācijas spiediens turpina vājināties, 3. ceturkšņa vidējai inflācijai sasniedzot 4.3% (2. ceturksnī – 5.3%). Argentīnā makroekonomiskās darbības rezultāti ir dažādi, rūpnieciskajai ražošanai 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu sarūkot vidēji par 1% (kritums 2. ceturksnī – 0.8%). Savukārt pēc ilgstošas vājināšanās kopš 2008. gada jūnija inflācijas spiediens atkal sācis pastiprināties, PCI gada inflācijai 3. ceturksnī pakāpjoties vidēji līdz 5.9% (2. ceturksnī – 5.5%).

Lai gan vairākas tautsaimniecības vēl joprojām ir globālās lejupslīdes ietekmes varā, ekonomisko aktivitāti daudzās Latīņamerikas valstīs kopumā raksturo uzskatāmas atveseļošanās pazīmes. To veicinošie faktori ir iekšzemes stimulēšanas pasākumi, augošās preču cenas un pozitīva labklājības ietekme, kas saistāma ar akciju tirgus darbību. Tā kā eksports joprojām būtiski atpaliek no pirmskrīzes līmeņa, atjaunotnes ilgtspēja ilgākā termiņā joprojām lielā mērā ir atkarīga no ārējās vides.

1.2. PREČU TIRGI

Pēdējo triju mēnešu laikā naftas cenas nedaudz paaugstinājās (līdz 75–80 ASV dolāriem par barelu). *Brent* jēlnaftas cena 2. decembrī bija 79.4 ASV dolāri par barelu (gandrīz par 100% augstāka nekā 2009. gada sākumā). Turpmāk, t.i., vidējā termiņā, tirgus dalībnieki gaida vēl augstākas naftas cenas, ņahtnes līgumus ar termiņu 2011. gada decembrī biržā tirgojot aptuveni par 90 ASV dolāriem.

Runājot par pamatnosacījumiem, globālās izaugsmes perspektīvas pašlaik ir daudz mazāk pesimistiskas nekā pirms dažiem mēnešiem, un Starptautiskā Enerģētikas aģentūra atkārtoti pārskatījusi 2009. un 2010. gada naftas pieprasījuma prognozi, to koriģējot uz augšu, īpaši Ziemeļamerikai un Āzijai. Piedāvājuma puses prognozes arī vairs nav tik drūmas un liecina par ārpus OPEC esošo valstu naftas izlaides mērenu kāpumu. Pēdējo triju mēnešu laikā stabili audzis arī OPEC ražošanas apjoms.

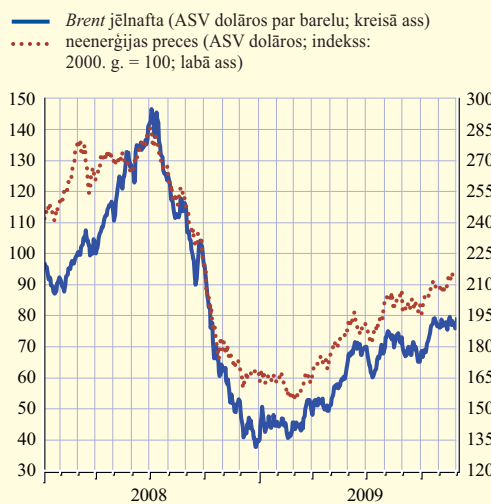
Pēdējos trijos mēnešos neenerģijas preču cenu tendencēs vērojamas novirzes no iepriekšējā stāvokļa. Pārtikas preču cenas oktobrī nedaudz paaugstinājās. Metālu, īpaši vara, cenas sakarā ar plašu krājumu atjaunošanu arī kāpa. Neenerģijas preču cenu indekss (ASV dolāros) kopējā izteiksmē novembra beigās bija aptuveni par 27% augstāks nekā gada sākumā.

1.3. ĀRĒJĀS VIDES PROGNOZE

Jaunākie dati liecina, ka atjaunojusies pasaules tautsaimniecības izaugsme, tikai galvenajos ekonomiskajos reģionos tā nenoris tik sinhroni kā lejupslīde. OECD apvienotie apstieidzošie rādītāji (AAR) pēdējos mēnešos turpinājuši uzlaboties un septembrī atradās 3.4 punktus virs iepriekšējā gada atbilstošajā periodā dominējušā līmeņa (sk. 5 att.). AAR kāpums bija vērojams gan visās attīstītajās, gan ārpus OECD esošajās valstīs. Šādu turpmāku globālās ekonomiskās perspektīvas uzlabošanu apliecina *Ifo* Pasaules ekonomiskā klimata rādītājs, kas šā gada 4. ceturksnī turpināja paaugstināties, īpaši Āzijā un – nedaudz mazāk – Rietumeiropā un Ziemeļamerikā. Šā rādītāja augšupvērsto tendenci noteica gan labvēlīgākās gaidas turpmākajiem sešiem mēnešiem, gan labāks esošās ekonomiskās situācijas novērtējums.

Lai gan pasaules tautsaimniecības perspektīvas joprojām pakļautas lielai nenoteiktībai, globālās aktivitātes riski kopumā joprojām ir līdzsvaroti. Augšupvērstais risks ir iespējamā spēcīgākā piedāvāto plašo makroekonomisko stimulu un veikto politikas pasākumu ietekme, nekā gaidīts. Arī konfidence var turpināt uzlaboties un ārējā tirdzniecība var atveseļoties lielākā mērā, nekā paredzēts. Lejupvērstais risks ir joprojām valdošās bažas attiecībā uz spēcīgāku

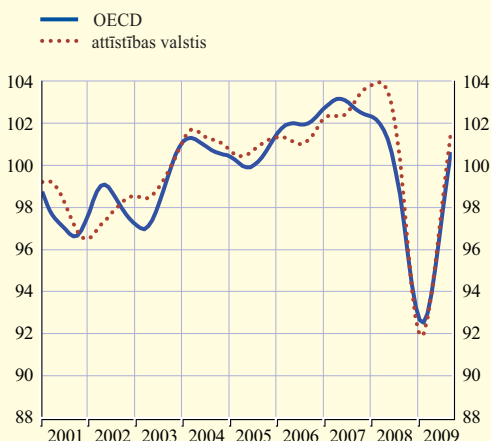
4. attēls. Svarīgākās norises preču tirgos

Avoti: Bloomberg un HSEI.

5. attēls. OECD apvienotais apstieidzošais rādītājs

(mēneša dati; izlīdzināta amplitūda)

Avots: OECD.

Piezīme. Attīstības valstu rādītājs ir Brazīlijas, Ķīnas un Krievijas AAR vidējais svērtais lielums.

vai ilgstošāku negatīvo atgriezenisko saikni starp reālo tautsaimniecību un finanšu sektoru, nekā gaidīts, jaunu naftas un citu preču cenu kāpumu, protekcionisma spiediena pieaugumu un iespējamām nelabvēlīgām tirgus norisēm saistībā ar globālās nelīdzsvarotības korekcijām.

I. ielikums

MONETĀRĀS POLITIKAS REŽĪMI UN MAKROEKONOMISKĀ STABILITĀTE

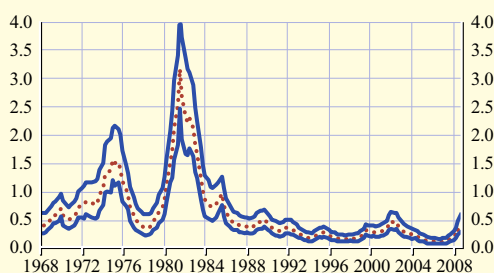
Empīriskie dati uzskatāmi liecina, ka monetārās politikas režīmi, kas vērsti uz cenu stabilitātes nodrošināšanu, veicina stabilu makroekonomisko vidi. Īpaši panākot inflācijas gaidu stabilizēšanu, šādi režīmi palīdz mazināt gan inflācijas svārstības, gan makroekonomisko nenoteiktību, tādējādi stiprinot tautsaimniecības spēju pretoties nelabvēlīgiem šokiem un uzlabojot vispārējās makroekonomiskās darbības rezultātus. Uz stabilitāti vērstu režīmu un to labvēlīgās ietekmes uz makroekonomiskajiem rezultātiem nozīme labi redzama, ja salīdzina attīstīto valstu makroekonomisko sniegumu 20. gs. 70. gadu Lielās inflācijas (*Great Inflation*) periodā un pēdējos gados.

A attēls. Galveno makroekonomisko rādītāju šoku svārstības ASV

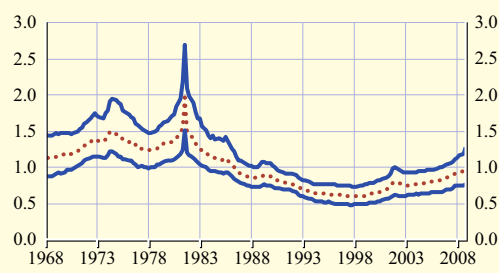
(salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; attiecinātas uz gadu; procentu punktos)

— standartnovirzes procentile
..... vidējais

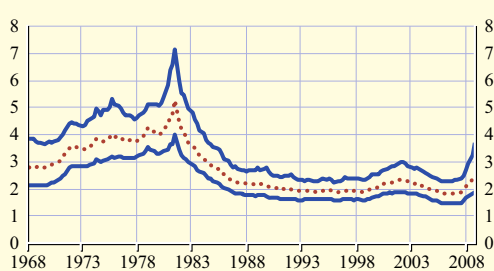
Federālo fondu procentu likme

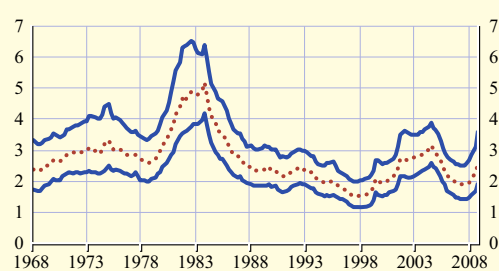
IKP deflatora inflācija

Reālā IKP pieaugums

M2 pieaugums

Avots: L. Benati and C. Goodhart, *Monetary policy regimes and economic performance: the historical record, 1979-2008*, in B. Friedman and M. Woodford (eds.), *Handbook of Monetary Economics*, Vol. 1D, North Holland (plānots).

Piezīme. Balstīts uz Beijesa vektoru autoregresiju ar mainīgiem laika parametriem.

20. gs. 70. gadu Lielā inflācija ir vēsturiski unikāls notikums, kas rāda, kā augsta inflācija saistīta ar makroekonomisko nestabilitāti. Lai gan vēsturē zināmas jau vairākas augstas inflācijas un pat hiperinflācijas epizodes, tās vienmēr bijušas kara, pilsoņu kara vai revolūcijas rezultāts, un no tā izrietēja valdību vajadzība finansēt milzīgos budžeta deficītus ar naudas emisijā gūto ieņēmumu līdzekļiem.¹ Turpretī, kā norāda, piemēram, Bredfords de Longs (*Bradford DeLong*)² attiecībā uz ASV, Lielā inflācija ir vēsturē vienīgais liels, ilgs un noturīgs inflācijas gadījums miera laikos. Lielo inflāciju raksturo ne tikai tās vēsturiskā unikalitāte, bet arī vairākas specifiskas makroekonomiskās iezīmes.

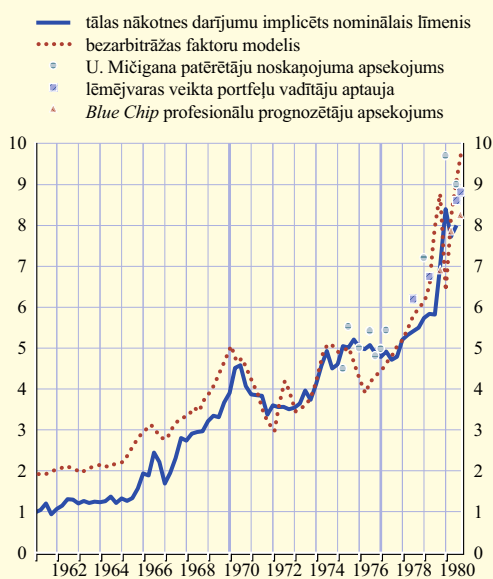
Pirmkārt, kā redzams A attēlā, bija nozīmīgas makroekonomiskās svārstības. A attēls atspoguļo šoku radītās četru galveno ASV makroekonomisko rādītāju – federālo fondu procentu likmes (ko Federālo rezervju sistēma tradicionāli izmanto kā monetārās politikas instrumentu), inflācijas, produkcijas izlaides pieauguma un monetārā rādītāja M2 pieauguma tempa – svārstības. Visu četru rādītāju šoku radītās svārstības Lielās inflācijas periodā bija diezgan spēcīgas, pastiprinoties ap inflācijas sarukuma laiku 20. gs. 80. gadu sākumā, bet pēc tam turpmākajos gados vājinoties.

Otrkārt, B attēls parāda, ka Lielās inflācijas laikā ilgtermiņa inflācijas gaidas kļuvušas arvien nestabilākas. B attēlā redzama ilgtermiņa inflācijas gaidu pakāpeniski augšupejošā tendence, sākot ar 20. gs. 60. gadu sākumu, kad inflācijas gaidas bija apmēram 1–2%, līdz 20. gs. 80. gadu sākumam, kad tās sasniedza gandrīz 10%.

Trešā Lielās inflācijas iezīme bija samērā spēcīgā inflācijas noturība, ko definē kā inflācijas tendenci pēc satricinājuma drīzāk novirzīties no sava ilgtermiņa līdzsvara stāvokļa nekā strauji atgriezties tajā.³ Tas automātiski liek domāt, ka šo gadu laikā inflācijas šoki izraisījuši samērā lielas inflācijas svārstības ap tās līdzsvara stāvokļa vērtību salīdzinājumā ar iepriekšējo un nākamo gadu. Šo gadu samērā augstās inflācijas noturības pakāpes vienkāršākais skaidrojums atspoguļo jau minēto progresīvo inflācijas gaidu stabilizēšanas

B attēls. ASV ilgtermiņa inflācijas gaidas

(pārmaiņas, %)

Avots: A. Levin and J.B. Taylor, *Falling behind the curve: a positive analysis of stop-start monetary policies and the Great Inflation*, in M. D. Bordo and A. Orphanides (eds.), *The Great Inflation*, University of Chicago Press (plānots).

Piezīme. Treknā līnija rāda pēc sešiem gadiem gaidāmas inflācijas nākotnes līmeni, izmantojot Girkainaka, Zaka un Raita 2006. gadā aprēķināto nominālo nākotnes līmeni un atņemot 2% konstantu tālas nākotnes līmeni un 1% konstantu termiņa prēmiju. Pārtrauktā līnija atspoguļo piecu gadu inflācijas gaidu līmeni no Enga, Bekerta un Veja 2008. gada bezarbitrāžas faktoru modeļa.

1. Sk., piemēram, R. Dornbusch and S. Fischer, "Stopping hyperinflation past and present", *Weltwirtschaftliches Archiv*, April 1986, and T. J. Sargent, "The ends of four big inflations", in R. E. Hall (ed.), *Inflation: Causes and Effects*, University of Chicago Press, 1983.
2. Sk. J. B. DeLong, "America's peacetime inflation: the 1970s", in C. Romer and D. Romer (eds.), *Reducing Inflation: Motivation and Strategy*, University of Chicago Press, 1997.
3. Par ASV attiecīgā informācija atrodama T. W. Cogley, G. E. Primiceri and T. J. Sargent, "Inflation-gap persistence in the U.S.", *American Economic Journal: Macroeconomics*, forthcoming. Par euro zonu sk. ECB prezidenta Ž. K. Trišē uzrunu konferencē "The ECB and its watchers IX", 2007. gada 7. septembrī.

mazināšanos. Monetārajam režīmam vairs nenodrošinot spēcīgu gaidu piesaisti jeb fokusu, tās ar pieredzes mehānisma starpniecību nenovēršami kļuva atkarīgas no pagātnes inflācijas rezultātiem, tādējādi inflācijā automātiski ieviešot pastāvīgu uz pagātni vērstu komponentu.

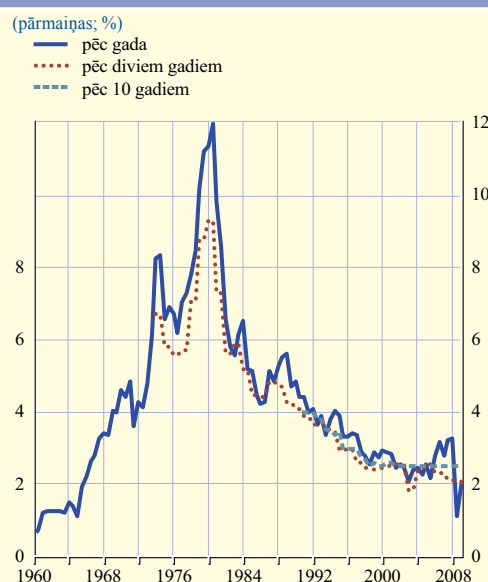
Konceptuāli saistīts bija jautājums par samērā lielu inflācijas šoku daļas klātbūtni, kas būtībā bija ilgstoši, t.i., tādi, kas mainīja inflācijas ilgtermiņa līdzsvara stāvokli⁴, tomēr turpmākajos gados ilgstošu šoku nozīme inflācijas vispārējo svārstību skaidrojumā kardināli samazinājās.

20. gs. 80. gadu sākuma stabilizācija un uz stabilitāti vērstu monetāro režīmu darbība

Vairākumā attīstīto valstu 20. gs. 80. gadu sākumā bija vērojama būtiska pāreja uz daudz enerģiskāku pret inflāciju vērstu monetārās politikas nostāju, kuras rezultātā inflācija būtiski saruka. Lielā skaitā valstu vienlaikus ar inflācijas lejupslīdi notika nozīmīga galveno makroekonomisko rādītāju svārstību mazināšanās un liels, visaptverošs makroekonomiskās nenoteiktības sarukums. Piemēram, A attēls uzskatāmi liecina, ka ASV bija vērojama pirmā pazīme. Turklāt gan no ilgstošiem inflācijas šokiem izrietošo inflācijas svārstību daļa, gan inflācijas noturība ievērojami samazinājusies. Inflācijas noturības vājināšanās īpaši raksturīga bijusi režīmiem, kuri noteica inflācijas mērķi, un uz cenu stabilitāti vērstiem monetārajiem režīmiem, piemēram, Eiropas Monetārajai savienībai (EMS). Piemēram, ir dokumentāras liecības⁵ par to, ka monetārās savienības izveide radīja situāciju, kad salīdzinājumā ar periodu pirms EMS inflācijas noturība kardināli samazinājās. Tas nozīmē, ka pēc inflācijas šoka inflācijas atgriešanās līmenī, kas atbilst ECB cenu stabilitātes definīcijai, notiek daudz straujāk nekā pirms euro ieviešanas. Tiesa, to gan nevar uzskatīt par strukturālu tautsaimniecības iezīmi. Tas atkarīgs no ECB apņēmības saglabāt cenu stabilitāti vidējā termiņā un nepārtraukti nodrošināt inflācijas gaidu stabilitāti.

Vienlaikus ar līdzsvarotas situācijas atjaunošanu 20. gs. 80. gadu sākumā atsākās arī pakāpeniska inflācijas gaidu stabilizēšana. To uzskatāmi rāda C attēls, kurā redzama PCI inflācijas gaidu evolūcija⁶ ASV trim dažādiem laika posmiem, t.i., pēc viena, diviem un 10 gadiem. Divu gadu – perioda, kad saskaņā ar vispārpieņemtiem uzskatiem monetārās politikas ietekme ir vislielākā, – nākotnes inflācijas gaidas 1980. gadā sasniedza augstāko līmeni (9.3%), bet pēc tam pakāpeniski pazeminājās līdz aptuveni 2.1% – zemākajam punktam – 2009. gada jūnijā. 10 gadu nākotnes inflācijas gaidas 1991. gada jūnijā (kad pirmo

C attēls. ASV PCI inflācijas gaidu pārmaiņas

Avots: Livingstona apsekojums.

4 Sk. J. H. Stock and M. W. Watson, "Why has US inflation become harder to forecast?", *Journal of Money, Credit and Banking*, 39(1), 2007, 3.–33. lpp.

5 Sk. piem., L. Benati, "Investigating inflation persistence across monetary regimes", *Quarterly Journal of Economics*, 123:3, 2008, 1005.–1060. lpp.

6 Inflācijas gaidas iegūtas no Livingstona apsekojuma, par kuru pašlaik atbildīga Filadelfijas Federālo rezervju banka. Dati par divu un 10 gadu nākotnes inflācijas gaidām pieejami tikai attiecīgi no 20. gs. 70. gadu vidus un 20. gs. 90. gadu sākuma.

reizi kļuva pieejami dati) bija 4% līmenī, bet līdz 1998. gada decembrim tās pakāpeniski samazinājās. Pēc tam tās stabili noturējās 2.5% līmenī.

Inflācijas gaidu stabilizēšana ir sevišķi spēcīga tādos režīmos kā EMS. Ērmans u.c. (*Ehrmann et al.*)⁷ īpaši pētījuši, ka šādos režīmos ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes vāji reaģē uz publiskotajiem makroekonomiskajiem datiem, un tas ir acīmredzams inflācijas gaidu stabilizēšanas spēka apliecinājums. Inflācijas gaidas euro zonā pierādījušas savu stabilitāti pat lielu makroekonomisku šoku apstākļos sakarā ar finanšu krīzi, kuras visgrūtākais posms sākās 2008. gada rudenī.⁸

7 M. Ehrmann, M. Fratzscher, R. S. Gürkaynak and E. T. Swanson, "Convergence and anchoring of yield curves in the euro area", ECB Pētījumu sērija, Nr. 817, 2007. g. oktobris.

8 Sk. lekciju "The crisis and its lessons", ko ECB prezidents Ž. K. Trišē 2009. gada 9. oktobrī nolasīja Venēcijas Universitātē.

2. MONETĀRĀS UN FINANŠU NORISES

2.1. NAUDA UN MFI KREDĪTI

Monetārie dati par 2009. gada 3. ceturksni un oktobri liecina, ka turpinās pēdējos ceturkšņos novērotā paralēlā M3 un privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma tempa palēnināšanās. M3 pieaugumu pašlaik kavē īpaši stāvā ienesīguma līkne, un M3 pieauguma mazināšanās dēļ pamatā esošā monetāro rādītāju kāpuma sarukums var šķist lielāks, nekā tas ir patiesībā. Kopumā jaunākās monetārās norises apstiprina novērtējumu, ka inflācijas spiediens saistībā ar mērenu pamatā esošo monetāro rādītāju kāpumu ir neliels. Privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma tempa samazināšanos joprojām nosaka galvenokārt nefinanšu sabiedrību īsāka termiņa aizdevumu apjoma sarukums, savukārt mājāsaimniecībā izsniegto aizdevumu mēneša plūsma pēdējo sešu mēnešu laikā saglabājusies pozitīva. Kopumā, ņemot vērā pašreizējo ekonomiskās attīstības cikla posmu, aizdevumu attīstības tendences dažādos sektoros joprojām atbilst vēsturiskajām tendencēm. Visbeidzot, 3. ceturksnī un oktobrī vērojamās norises apstiprina, ka euro zonas MFI atsākušās aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanu, galvenokārt samazinot savas pozīcijas attiecībā cita pret citu.

PLAŠĀS NAUDAS RĀDĪTĀJS M3

Plašās naudas rādītāja M3 gada pieauguma temps 2009. gada oktobrī turpināja kristies, sarūkot līdz 0.3% (septembrī – 1.8%; 2009. gada 3. un 2. ceturksnī – vidēji attiecīgi 2.8% un 4.4%; sk. 6. att.). M3 gada pieauguma tempa ievērojamo kritumu oktobrī galvenokārt noteica bāzes efekti, tā kā uzreiz pēc Lehman Brothers bankrota gada pieauguma tempa aprēķinā netika ietverta spēcīgā ieplūde monetārajos aktīvos (lielākoties valūtā, tātad M1). Tas atspoguļoja arī faktu, ka jau otro mēnesi pēc kārtas pieauguma temps salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi bija negatīvs, tāpēc uz gadu attiecinātais 3 un 6 mēnešu kāpuma temps kļuva nedaudz negatīvs.

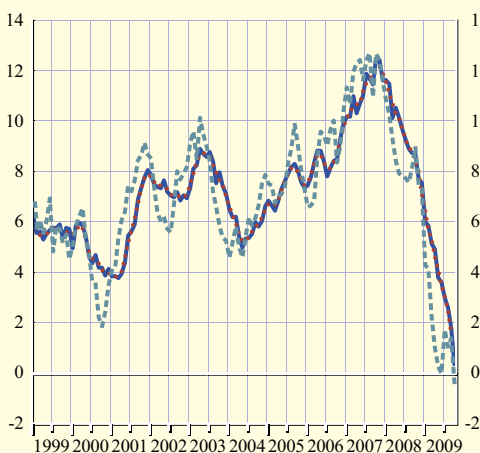
Monetārās dinamikas palēnināšanās jāvērtē, ņemot vērā kopš gada sākuma vērojamā stāvā ienesīguma līkne. Tā turpina izraisīt nevienmērīgas norises dažādajās M3 sastāvdaļās. Īpaši sakarā ar to, ka atlīdzība par īstermiņa termiņnoguldījumiem sarukusi salīdzinājumā ar noguldījumiem uz nakti, samazinājušās vislikvīdāko monetāro aktīvu turēšanas izvēles izmaksas, un ar to skaidrojams arī spēcīgais M1 pieaugums. Vienlaikus stāvas ienesīguma līknes saglabāšanās rada stimulu pārvirzīt aktīvus no M3 un ieguldīt mazāk likvīdos un potenciāli riskantākos aktīvos. Šī konkrētā ietekme liecina, ka M3 pieauguma sarukuma rezultātā pamatā esošā monetāro rādītāju kāpuma samazināšanās pašlaik var šķist spēcīgāka, nekā tā ir patiesībā, un tieši tas signalizē par cenu stabilitātes riskiem.

Kas attiecas uz M3 neietilpstošajiem bilances posteņiem, stāvās ienesīguma līknes dēļ vēl spēcīgāks kļuvis MFI ilgāka termiņa finanšu saistību gada pieaugums. Tas – no grāmatvedības viedokļa – izskaidro, kāpēc nesen vērojamais M3 pieauguma kritums bijis krasāks nekā euro zonas rezidentiem

6. attēls. M3 pieaugums

(veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo vai kalendāro ietekmi; pārmaiņas, %)

— M3 (gada pieauguma temps)
- - - M3 (gada pieauguma tempa 3 mēnešu centrētais mainīgais vidējais rādītājs)
- - - M3 (uz gadu attiecinātais 6 mēnešu pieauguma temps)

Avots: ECB.

izsniegto kredītu atlikuma kritums. Privātajam sektoram izsniegto aizdevumu – lielākās banku kredītu sastāvdaļas – atlikuma pieauguma temps 3. ceturkšņa beigās kļuva negatīvs un oktobrī turpināja samazināties, taču pēc tam, kad tas tika koriģēts, atspoguļojot vērtspapīrošanas darījumu rezultātā no bilances izslēgtos aizdevumus, tas joprojām bija pozitīvs. Šis lēnais aizdevumu atlikuma pieaugums joprojām atbilst parastajām ilgāka termiņa ekonomiskās attīstības cikla tendencēm un atspoguļo pastāvošo nenoteiktību saistībā ar saimnieciskās darbības, ienākumu un mājokļu tirgus perspektīvām.

MFI galvenie aktīvi 3. ceturksnī un oktobrī kopumā būtiski samazinājās, norādot uz aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanas procesa atsākšanos pēc tam, kad gada vidū tas bija uz laiku apstājies. Taču šis process turpinājās, galvenokārt atspoguļojot MFI pozīciju samazināšanu attiecībā citai pret citu (sašaurinoties pozīcijām attiecībā pret banku darījuma partneriem gan euro zonā, gan pārējā pasaulē). Euro zonas tautsaimniecībai izsniegto kredītu atlikums turpināja augt, bet tas slēpj sevī spēcīgas pārmaiņas līdzekļu izvietojumā no privātā sektora parāda vērtspapīriem uz valdības emitētajiem vērtspapīriem.

M3 GALVENĀS SASTĀVDAĻAS

2009. gada 3. ceturksnī novēroto M3 gada pieauguma tempa kritumu joprojām galvenokārt noteica īstermiņa noguldījumu, izņemot noguldījumus uz nakti (t.i., M2 – M1), un tirgojamo finanšu instrumentu (t.i., M3 – M2) devuma samazinājums, bet M1 devums turpināja augt.

2009. gada 3. ceturksnī M1 gada kāpuma temps turpināja palielināties, sasniedzot 12.3% (iepriekšējā ceturksnī – 8.0%). Taču pēc tam oktobrī tas samazinājās līdz 11.8% (sk. 1. tabulu). Šis kritums skaidrojams galvenokārt ar bāzes efektiem, jo spēcīgais kāpums, kas bija vērojams 2008. gada oktobrī pēc *Lehman Brothers* bankrota, netika ietverts gada pieauguma tempa aprēķinā. Šis bāzes efekts īpaši skaidri izpaužas attiecībā uz skaidro naudu apgrozībā, kuras gada pieauguma

I. tabula. Monetāro rādītāju kopsavilkuma tabula

(ceturkšņa dati ir vidējie; veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo vai kalendāro ietekmi)

	Atlikums no M3; % ¹⁾	Gada pieauguma temps					
		2008 IV	2009 I	2009 II	2009 III	2009 Sept.	2009 Okt.
M1	47.7	2.7	5.3	8.0	12.3	12.8	11.8
Skaidrā nauda apgrozībā	7.9	12.4	13.6	13.2	12.8	12.5	6.5
Noguldījumi uz nakti	39.8	0.8	3.7	7.0	12.2	12.8	12.9
M2 – M1 (= pārējie īstermiņa noguldījumi)	39.7	15.8	9.3	3.0	-3.1	-5.3	-7.2
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	20.7	29.0	13.0	-0.7	-13.1	-17.8	-21.6
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	19.0	-0.5	4.5	8.6	12.8	14.9	16.2
M2	87.4	8.9	7.3	5.5	4.5	3.6	2.3
M3 – M2 (= tirgojamie finanšu instrumenti)	12.6	4.2	-0.7	-2.5	-7.5	-8.9	-11.6
M3	100.0	8.2	6.1	4.4	2.8	1.8	0.3
Euro zonas rezidentiem izsniegtie kredīti		7.4	5.9	4.3	3.3	3.0	2.9
Valdībai izsniegtie kredīti	1.7	5.6	8.4	11.5	13.5	15.2	
Valdībai izsniegtie aizdevumi	2.9	2.3	1.5	2.7	1.6	3.6	
Privātajam sektoram izsniegtie kredīti	8.6	5.9	3.5	1.6	1.0	0.5	
Privātajam sektoram izsniegtie aizdevumi	7.3	4.6	2.1	0.4	-0.3	-0.8	
Privātajam sektoram izsniegtie aizdevumi, kas koriģēti atbilstoši datiem par to pārdošanu un vērtspapīrošanu		8.4	6.1	3.6	1.6	0.9	0.3
Ilgāka termiņa finanšu saistības (izņemot kapitālu un rezerves)		1.1	1.7	2.7	3.6	4.6	6.2

Avots: ECB.

1) Pēdējā mēneša beigās pieejamie dati. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummām.

temps oktobrī kritās līdz 6.5% (3. ceturksnī – 12.8%). Turpretī noguldījumu uz nakti atlikuma gada pieauguma temps turpināja palielināties, oktobrī sasniedzot 12.9% (3. un 2. ceturksnī – attiecīgi 12.2% un 7.0%), ar ko izskaidrojams joprojām spēcīgais M1 kāpums.

Spēcīgās ieplūdes noguldījumos uz nakti 3. ceturksnī un oktobrī atbilst pašreizējai procentu likmju situācijai, īstermiņa tirgus procentu likmju krituma rezultātā šāda veida noguldījumu turēšanas izvēles izmaksām samazinoties līdz īpaši zēmam līmenim. Vienlaikus, pakāpeniski atkal parādoties vēlmei uzņemties risku, iespējams, ka noguldījumi uz nakti tiek izmantoti kā īslaicīgs līdzekļu izvietošanas veids ar mērķi pēc tam tos ieguldīt, izvēloties ilgākus termiņus un augstāku riska pakāpi.

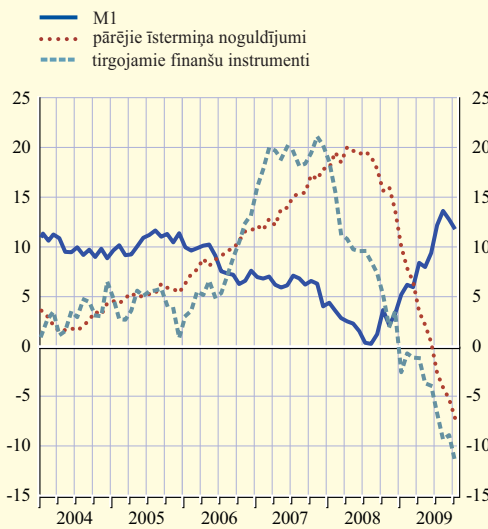
Īstermiņa noguldījumu, izņemot noguldījumus uz nakti, atlikuma gada pieauguma temps turpināja sarukt, oktobrī sasniedzot –7.2% (3. un 2. ceturksnī – attiecīgi –3.1% un 3.0%). Tas atspoguļo īstermiņa termiņnoguldījumu (t.i., noguldījumu ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem) atlikuma gada pieauguma tempa būtisku sarukumu (oktobrī līdz –21.6%; 3. un 2. ceturksnī – attiecīgi –13.1% un –0.7%; sk. 7. att.). Turpretī īstermiņa krājnoguldījumu (t.i., noguldījumu ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem) atlikuma gada pieauguma temps oktobrī bija 16.2% (divos iepriekšējos ceturkšņos – 12.8% un 8.6%).

Dažādo īstermiņa noguldījumu attīstība atbilst šo noguldījumu veidu procentu likmēm. Šajā ziņā joprojām vērojamās ieplūdes īstermiņa krājnoguldījumos var izskaidrot ar faktu, ka kopš 2009. gada sākuma atlīdzība par šiem noguldījumiem bijusi augstāka nekā par īstermiņa termiņnoguldījumiem. Vienlaikus turpinājusies līdzekļu pārvietošana gan no īstermiņa termiņnoguldījumiem, gan tirgojamiem finanšu instrumentiem uz M3 neietilpstošiem finanšu aktīviem, kas kļuvis pievilcīgāki, ņemot vērā stāvo ienesīguma līkni un visdažādākajos aktīvu tirgos vērojamo atveseļošanu.

M3 ietilpstošo tirgojamo finanšu instrumentu atlikuma gada pieauguma temps oktobrī samazinājās līdz –11.6% (3. un 2. ceturksnī – attiecīgi –7.5% un –2.5%). Tas īpaši atspoguļo parāda vērtspapīru ar termiņu līdz 2 gadiem gada kāpuma tempa turpmāko spēcīgo kritumu, kā arī ļoti sarukušo *repo* darījumu gada pieauguma tempu, kas arī kļuvis negatīvs. Vienlaikus tirgojamo finanšu instrumentu lielākās apakšsastāvdaļas (naudas tirgus fondu akciju un daļu) gada pieauguma temps 3. ceturksnī un oktobrī arī nedaudz samazinājās, taču saglabājās pozitīvs. Detalizētu pārskatu par jaunākajām norisēm saistībā ar *repo* darījumiem sk. 2. ielikumā.

7. attēls. M3 galvenās sastāvdaļas

(veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo vai kalendāro ietekmi; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, %)

Avots: ECB.

2. ielikums

REPO DARĪJUMU JAUNĀKĀS NORISES

M3 gada pieauguma kritumu, kas bija vērojams kopš finanšu satricinājuma pastiprināšanās, galvenokārt noteica īstermiņa termiņnoguldījumu un tirgojamo instrumentu, piemēram, atpirkšanas darījumu (tālāk tekstā – *repo* darījumi), samazināšanās. Kopš 2008. gada oktobra *repo* darījumu sarukuma rezultātā vairāk nekā par 1 procentu punktu samazinājās M3 gada kāpuma temps, kas ir visai ievērojams rādītājs sastāvdaļai, kura veido tikai 3% no M3. Tāpēc šajā ielikumā aplūkotas jaunākās *repo* darījumu norises un tas, kā tās iekļaujas pašreizējo procentu likmju konfigurācijā.

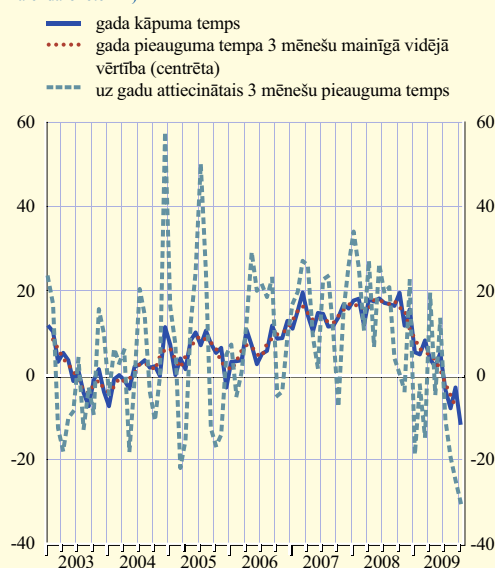
Repo darījumi un procentu likmju norises

Repo darījumi ir īpašs noguldījumu veids, jo tas vienlaikus ietver gan noguldījumu, gan ar ķīlu nodrošinātu aizdevumu. Tādēļ tas ir dubults darījums, kas ietver vērtspapīra (vai vērtspapīru groza) pārdošanu, ko veic viena darījuma puse otrai par naudu darījuma uzsākšanas datumā ar papildu nosacījumu, ka šie aktīvi tiks atpirkti vēlāk, iepriekš noteiktā datumā. Galvenā priekšrocība ir augstais drošības līmenis, ko šāds darījums nodrošina aizdevējam aizņēmēja saistību neizpildes gadījumā, jo nodrošinājums pret risku ir saņemtā ķīla.

Domājams, ka tirgus dalībnieki galvenokārt izmanto *repo* darījumus, lai iegūtu līdzekļus vai tos īsu periodu izmantotu. Tas var palīdzēt izskaidrot, kādēļ *repo* darījumi ir vissvārstīgākā M3 sastāvdaļa, un šis svārstīgums ir vērojams pat to gada pārmaiņu tempā. Taču, neņemot vērā šo svārstīgumu un galveno uzmanību pievēršot gada pieauguma tempa triju mēnešu mainīgajam vidējam rādītājam, redzams, ka kopš 2008. gada pēdējā ceturkšņa ir bijusi noturīga un izteikta samazināšanās tendence, 2009. gada oktobrī reģistrējot negatīvu gada pieauguma tempu (sk. A att.).

A attēls. *Repo* darījumi: īstermiņa un tendences dinamika

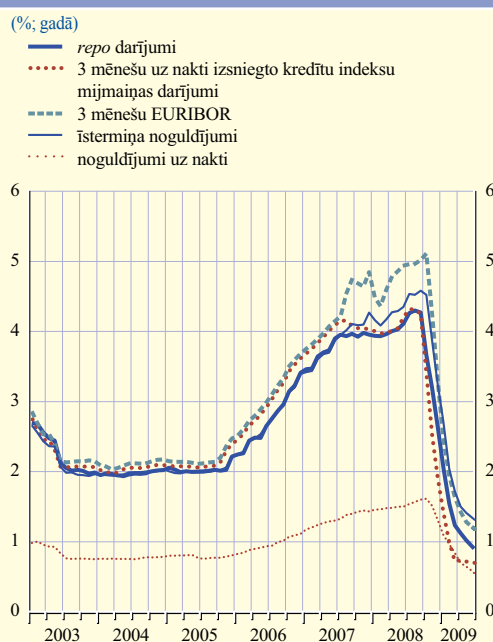
(pārmaiņas, %; veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo un kalendāro ietekmi)

Avots: ECB.

Repo darījumu kāpuma tempa sarukums un pēdējā laikā arī atlikumu samazināšanās atbilst tirgus procentu likmju norisēm un to transmisijai uz banku maza apjoma darījumu procentu likmēm (sk. B att.). Atlīdzība par *repo* darījumiem, kas veikti ar mājāsaimniecībām un nefinanšu sabiedrībām, samazinājusies vienlaikus ar EURIBOR un uz nakti izsniegto kredītu indeksa mijmaiņas darījumu procentu likmēm. Interesanti, ka kopš finanšu satricinājuma sākuma vērojamas ļoti līdzīgas *repo* darījumu un nodrošināto starpbanku aizdevumu atlīdzības (t.i., 3 mēnešu uz nakti izsniegto kredītu indeksu mijmaiņas darījumu procentu likmju) pārmaiņu tendences, savukārt atlīdzība par īstermiņa noguldījumiem bijusi tuvāka atlīdzībai par nenodrošinātajiem starpbanku kredītiem (t.i., 3 mēnešu EURIBOR). Šāda neatbilstība un tās rezultātā radies īstermiņa noguldījumu atlīdzības

B attēls. Repo darījumi, noguldījumi uz nakti un naudas tirgus procentu likmes

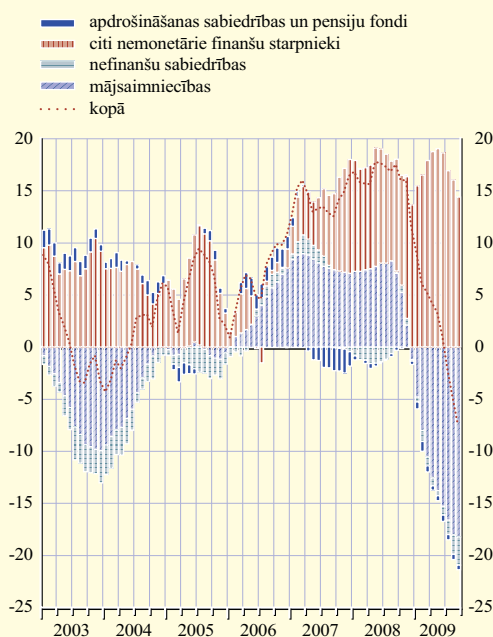

Avots: ECB.

Piezīme. Dati par repo darījumiem, īstermiņa noguldījumiem un noguldījumiem uz nakti ir uz gadu attiecinātas saskaņotas procentu likmes, kas piemērotas mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību sektoriem.

C attēls. Repo darījumu norises un sektorālais dalījums

(gada pārmaiņas, %, īpatsvars, procentu punktos)

Avots: ECB.

relatīvais pieaugums, iespējams, ir negatīvi ietekmējis *repo* darījumu turējumus, īpaši pēc tam, kad valdības paziņoja par garantijām mājsaimniecību noguldījumiem bankās. Turklāt starpība starp atlīdzību par *repo* darījumiem un noguldījumiem uz nakti, kas nozīmīgi palielinājās no 2005. gada sākuma līdz 2008. gada vidum, pēc tam ievērojami samazinājusies. Tādējādi *repo* darījumu relatīvā atlīdzība kopš 2008. gada vidus ir būtiski sarukusi un 2009. gada 3. ceturksnī bija tuvu nullei.

Repo darījumu turējumu sektoru norises

Sektoru dalījumā *repo* darījumu turētāji galvenokārt ir mājsaimniecības un nemonetārie finanšu starpnieki, izņemot apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (CFS). Kopš 2004. gada abu šo sektoru turējumi vidēji bijuši attiecīgi 25% un nedaudz vairāk par 50% no atlikumu kopapjoma. Kopš 2008. gada pēdējā ceturkšņa vēroto *repo* darījumu gada pieauguma sarukumu var skaidrot galvenokārt ar spēcīgo kritumu, kas vērojams mājsaimniecību šā instrumenta turējumos – to vērtība gada laikā (līdz 2009. gada oktobrim) samazinājusies vairāk nekā par 60 mljrd. euro (sk. C att.). Tas atbilst starpības sarukumam starp atlīdzību par *repo* darījumiem un noguldījumiem uz nakti (un tādējādi likvidāku turējumu izvēles izmaksu kritumam).

Jāatzīmē, ka *repo* darījumu turējumu sektoru apjomi dažādās euro zonas valstīs būtiski atšķiras, un tas nozīmē, ka valstij raksturīgajām norisēm var būt liela ietekme uz euro zonas kopējiem rādītājiem. Piemēram, lielākā daļa pārmaiņu mājsaimniecību *repo* darījumu turējumos atspoguļo norises Itālijā, kur *repo* darījumi tradicionāli tiek turēti kā termiņnoguldījumu alternatīva, kam ir gan pievilcīgs atlīdzības līmenis, gan priekšrocības attiecībā uz komisijas maksām.

Atšķirībā no mājsaimniecībām kopumā turpinājās CFS turēto *repo* darījumu

ievērojamas ieplūdes. Pēdējo 12 mēnešu laikā to kopapjoms bija aptuveni 40 mljrd. euro, daļēji kompensējot mājsaimniecību turējumu kritumu. Lai gan pēdējo mēnešu laikā šīs ieplūdes, šķiet, nedaudz samazinājušās, spēcīgais CFS agrāk veiktais *repo* darījumu uzkrājums ir visai pārsteidzošs, jo parasti CFS portfeļieguldījumu izvietojumu ļoti spēcīgi (un nekavējoties) ietekmē apsvērumi par atlīdzību. Šajā ziņā jāņem vērā divi faktori. Pirmkārt, CFS varētu vairāk vēlēties izmantot nodrošinātus noguldījumus *repo* darījumu veidā, kamēr pastāv finanšu spriedze, – šis faktors mājsaimniecībām nav tik svarīgs, ņemot vērā, ka to banku noguldījumi noteiktā apjomā nodrošināti ar noguldījumu garantiju sistēmām. Otrkārt, CFS turētie *repo* darījumi ietver arī *repo* pārvedumus (tie bieži saistīti ar elektronisko tirdzniecību), kuru klīringu centralizēti veic centrālais darījuma partneris.¹ Palielinātā aktivitāte šādās platformās (kā novērots, piemēram, 2005. gadā) var spēcīgi ietekmēt *repo* laikrindu svārstīgumu un vairāk apgrūtināt CFS sektora aktivitāšu novērtējumu. Finanšu satricinājuma laikā bankas, iespējams, vairāk nekā parasti izmantoja šādu nodrošinātu tirdzniecību. Aplūkojot atsevišķas valstis, lielākā daļa operāciju, kas veiktas ar centrālā darījuma partnera palīdzību, notiek Vācijā.

MFI statistikā operāciju, kas veikta, izmantojot centrālo darījuma partneri, tiek grāmatota divos veidos: 1) kā aizdevums iestādē, kura sniedz likviditāti, un 2) kā *repo* darījuma noguldījums iestādē, kas saņem šo likviditāti. Tādējādi tās ietekmē M3 norises, lai gan tās nevajadzētu uzskatīt par tīri monetārām norisēm. Tīrie tiešie *repo* darījumi starp divām MFI neietekmē monetārās norises. Šādā nozīmē varētu apgalvot, ka šie darījuma partneri būtu jāizslēdz no naudas turētāju sektora, līdz ar to izslēdzot to noguldījumus MFI no monetārajiem rādītājiem. Tomēr statistiski vēl nav iespējams šādus darījuma partnerus atsevišķi nodalīt.²

Kopumā nesenās *repo* darījumu norises galvenokārt atspoguļo pārmaiņas tirgus procentu likmēs un šādu instrumentu atlīdzībā salīdzinājumā ar citām noguldījumu formām. Vienlaikus iespējams, ka finanšu satricinājums izraisījis dažus svarīgus kompensējošos faktorus, ņemot vērā, ka *repo* pārvedumi ir nodrošināti ar ķīlu un ka starpbanku *repo* pārvedumi, kuru klīringu veic centrālie darījuma partneri, tiek iekļauti CFS sektora *repo* darījumu turējumos.

1 Sk. *The role of other financial intermediaries in monetary and credit developments in the euro area*, ECB speciālais pētījums Nr. 75, 2007. g. oktobris, 17. lpp.

2 Tomēr no 2010. gada – pēc tam, kad spēkā stāties statistikas regulas par MFI bilances datu pārskatu sniegšanu (ECB/2008/32) jaunā redakcija – būs iespējams nodalīt ar *repo* darījumiem saistītu uzņēmējdarbību, ko veic ar centrālo darījuma partneru starpniecību.

M3 noguldījumu, ko veido īstermiņa noguldījumi un *repo* darījumi un kas ir plašākais monetārais rādītājs, par kuru pieejama ticama informācija sektoru līmenī, atlikuma gada kāpuma temps 2009. gada 3. ceturksnī samazinājās līdz 3.4% (iepriekšējā ceturksnī – 5.0%). Šis kritums turpinājās arī oktobrī, kad gada pieauguma temps samazinājās līdz 1.5%. Mājsaimniecību M3 noguldījumu, kas veido lielāko kopējo M3 noguldījumu gada kāpuma tempa daļu, atlikuma gada pieauguma temps kopš 2009. gada 2. ceturkšņa būtiski samazinājies un oktobrī sasniedza 3.4% (sk. 8. att.). Turpretī nefinanšu sabiedrību veikto M3 noguldījumu atlikuma gada pieauguma temps pēdējos ceturkšņos nepārprotami kļuvis pozitīvs.

Šīs norises sektoru noguldījumos atbilst gan pašreizējam ekonomiskās attīstības ciklam, gan procentu likmju situācijai. Mājsaimniecību noguldījumu lēno pieaugumu var izskaidrot ar faktu, ka mājsaimniecību ienākumi atpaliek no ekonomiskās aktivitātes (ko tomēr daļēji kompensē kopš 2008. gada 3. ceturkšņa vērojamā uzkrājumu līmeņa palielināšanās) un daļēji atspoguļo līdzekļu pārvietošanu no monetārajiem aktīviem uz ilgāka termiņa aktīviem. Procentu likmju situācijas ietekme uz naudas turējumu īpatsvara samazināšanos un augstāka ienesīguma instrumentu īpatsvara

palielināšanos M3 ir skaidrāk saredzama nemonetāro finanšu starpnieku (galvenokārt CFS, t.i., nemonetāro finanšu starpnieku, kas nav apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi) gadījumā, šo starpnieku turējumu atlikuma gada pieauguma tempam strauji samazinoties un oktobrī sasniedzot -6.3% (3. un 2. ceturksnī – attiecīgi -0.5% un 5.1%). Nefinanšu sabiedrību naudas turējumu palielināšanās, iespējams, atspoguļo faktu, ka naudas plūsmām ir tendence uzlaboties atveseļošanās sākuma posmā un pēc tam tās tiek izmantotas likviditātes rezervju atjaunošanai. Taču tās var atspoguļot arī līdzekļu ieplūdes pēdējos mēnešos vērojamās augošās vērtspapīru emisijas aktivitātes rezultātā.

GALVENIE M3 NEIETILPSTOŠIE BILANCES POSTEŅI

No M3 neietilpstošajiem bilances posteņiem 2009. gada 3. ceturksnī turpināja samazināties euro zonas rezidenti izsniegto MFI kredītu kopējā atlikuma gada pieauguma temps, sasniedzot 3.3% (iepriekšējā ceturksnī – 4.3%), bet oktobrī tas saruka vēl vairāk (2.9%; sk. 1. tabulu). Tas atspoguļo privātajam sektoram izsniegto MFI kredītu atlikuma gada pieauguma tempa ievērojamu palēnināšanos, ko daļēji kompensēja valdībai izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma tempa būtiskais kāpums.

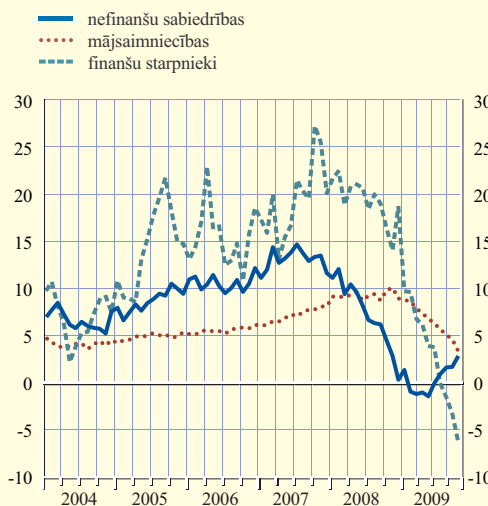
Valdībai izsniegto MFI kredītu atlikuma gada pieauguma tempa spēcīgais pieaugums (kas oktobrī palielinājās līdz 15.2%) galvenokārt atspoguļo joprojām spēcīgās līdzekļu ieplūdes MFI sektora valdības vērtspapīru turējumos, bet arī (īpaši oktobrī) ieplūdes tiešo aizdevumu veidā. Šie valdības parāda vērtspapīru pirkumi atbilst tipiskai banku ieguldījumu attīstībai procentu likmju cikla laikā. Ienesīguma līknei kļūstot stāvākai (kad finansējuma izmaksas, ko atspoguļo īstermiņa procentu likmes, ir zemas salīdzinājumā ar peļņu, ko var iegūt no valdības obligācijām), MFI var panākt stabilu atdevi bez īpaši lielas kapitāla izmaksu vai kredītriska ietekmes, pastāvot ievērojamām neskaidrībām par tautsaimniecības perspektīvām nākotnē.¹

Turpretī privātajam sektoram izsniegto MFI kredītu atlikuma gada pieauguma temps 3. ceturksnī turpināja samazināties, sasniedzot 1.6% (iepriekšējā ceturksnī – 3.5%), un oktobrī tas saruka vēl vairāk (līdz 0.5%). MFI privātā sektora emitēto neakciju vērtspapīru turējumu gada pieauguma temps turpināja samazināties – no 26.1% 2. ceturksnī līdz 20.6% 3. ceturksnī un 16.4% oktobrī. Šis kritums atspoguļoja kopš 2009. gada sākuma vērojamās mērenās mēneša ieplūdes, un to var izskaidrot ar 2008. gada beigās ļoti spēcīgās vērtspapīrošanas, iegūtos vērtspapīrus paturot, aktivitātes samazināšanos gada laikā. MFI akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumu gada pieauguma temps saglabājās nemainīgs (3. ceturksnī – -8.2%), bet pēc tam sāka palielināties, oktobrī sasniedzot -4.9%.

¹ Sk. 2009. gada jūnija "Mēneša Biļetena" 1. ielikumu "MFI veikto euro zonas valdības sektora emitēto parāda vērtspapīru pirkumu jaunākās norises".

8. attēls. Īstermiņa noguldījumi un atpirkšanas līgumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; %; nav veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo vai kalendāro ietekmi)

Avots: ECB.

Piezīme: MFI sektors, izņemot Eurosistēmu.

Turpināja samazināties arī privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu (lielākais privātajam sektoram izsniegto kredītu komponents) atlikuma gada pieauguma temps, kas 2009. gada 3. ceturksnī saruka līdz 0.4% (iepriekšējā ceturksnī – 2.1%), bet oktobrī kļuva negatīvs (–0.8%; sk. 1. tabulu). Vērtspapīrošanas, vērtspapīrus pārdodot, aktivitātei 3. ceturksnī un oktobrī sarūkot, mazāk bija vērojamas privātajam sektoram izsniegto aizdevumu datu neatbilstības sakarā ar šo aizdevumu izslēgšanu no bilances, tāpēc pieauguma temps samazinājās. Taču gada izteiksmē atšķirība starp koriģēto un nekoriģēto pieauguma tempu joprojām ir 1.1 procentu punkts. Tas nozīmē, ka, ja šis efekts tiek ņemts vērā, privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps saglabājies nedaudz pozitīvs.

Turpmākā privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma tempa palēnināšanās, kas bija vērojama 3. ceturksnī un oktobrī, galvenokārt skaidrojama ar nefinanšu sabiedrībām un nemonetārajām finanšu institūcijām izsniegto aizdevumu atlikuma sarukumu, savukārt mājāsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma agrākais kritums pēdējos mēnešos izlīdzinājies. Mājāsaimniecībām izsniegto aizdevumu mēneša plūsma kopš maija bijusi pozitīva.

Nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada kāpuma temps oktobrī kritās līdz –1.2% (3. un 2. ceturksnī – attiecīgi 1.1% un 4.6%). Tas atspoguļo kopš februāra reģistrētās aizplūdes. Šīs aizplūdes galvenokārt skārušas aizdevumus ar termiņu līdz 5 gadiem, savukārt aizdevumu ar termiņu ilgāku par 5 gadiem apjoms šajā periodā saglabājies pozitīvs. Šīs atšķirības starp aizdevumiem ar īsākiem un ilgākiem termiņiem varētu atspoguļot to, ka uzņēmumi zināmā mērā sākuši izvēlēties ilgāka termiņa finansējuma avotus. Tas atbilst arī augošajai ilgāka termiņa vērtspapīru emisijai, kas, iespējams, norāda uz to, ka uzņēmumi (īpaši lielāki uzņēmumi) varētu būt aizstājuši banku aizdevumus, kam pienācis dzēšanas termiņš, ar šādu uz tirgu balstītu finansējumu. (Detalizētāku aprakstu par aizdevumu un finansēšanas norisēm sektoros sk. 2.6. un 2.7. sadaļā.)

Kopumā šķiet, ka aizdevumu attīstības tendences dažādos sektoros joprojām atbilst vēsturiskajām tendencēm un pašreizējām reālās ekonomiskās aktivitātes gaidām. Mājāsaimniecībām izsniegto reālo aizdevumu kāpumam ir tendence sākties pirms reālā IKP pieauguma, savukārt nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu kāpums parasti sākas kādu laiku pēc tā. Tādējādi uzņēmumu aizņēmumu kāpums vēl kādu laiku būs vājš, arī tagad, kad ekonomiskā aktivitāte ir sasniegusi pavērsiena punktu, un īpaši vidē, ko joprojām raksturo ievērojamas neskaidrības par tautsaimniecības perspektīvām nākotnē.²

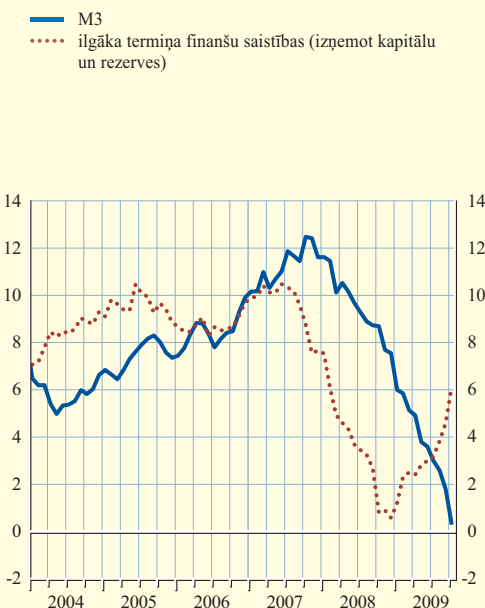
Runājot par citiem M3 neietilpstošajiem bilances posteņiem, MFI ilgāka termiņa finanšu saistību (izņemot kapitālu un rezerves) gada pieauguma temps oktobrī pieauga līdz 6.2% (3. ceturksnī – 3.6% un 2. ceturksnī – 2.7%; sk. 9. att.). Stāvā ienesīguma līkne īpaši pozitīvi ietekmējusi ilgāka termiņa noguldījumus (t.i., noguldījumus ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem un noguldījumus ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem), un tie piesaistījuši daļu no līdzekļiem, kas pēdējo ceturkšņu laikā aizplūduši no īstermiņa termiņnoguldījumiem. Mēneša plūsma oktobrī kļuva negatīva, bet tas pēc būtības atspoguļo CFS turējumu spēcīgo samazinājumu vājākas vērtspapīrošanas aktivitātes kontekstā un slēpj sevī mājāsaimniecību ilgtermiņa noguldījumu turpmāku uzkrāšanos, ņemot vērā relatīvi izdevīgo atlīdzību par šiem noguldījumiem.

Vienlaikus parāda vērtspapīru ar termiņu ilgāku par 2 gadiem apjoma gada kāpuma temps 3. ceturksnī nemainījās (0.3%), bet vēlāk oktobrī pieauga līdz 3.2% (galvenokārt bāzes efektu dēļ).

² Sk. 2009. gada oktobra "Mēneša Biļetena" 1. ielikumu *Loans to the non-financial private sector over the business cycle in the euro area* ("Nefinanšu privātajam sektoram izsniegtie aizdevumi ekonomiskā attīstības cikla laikā euro zonā").

9. attēls. M3 un MFI ilgāka termiņa finanšu saistības

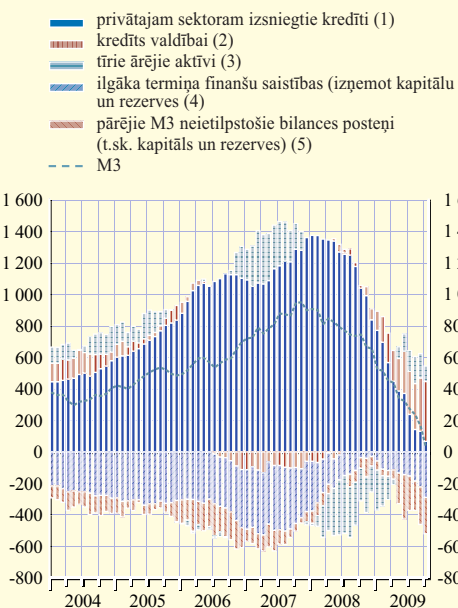
(veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo vai kalendāro ietekmi; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, %)

Avots: ECB.

10. attēls. M3 neietilpstošie bilances posteņi

(gada plūsmas; mljrd. euro; veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo vai kalendāro ietekmi)

Avots: ECB.

Piezīmes. M3 parādīts tikai kā atsauce ($M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$). Ilgāka termiņa finanšu saistības (izņemot kapitālu un rezerves) parādītas ar mīnusa zīmi, jo tās ir MFI sektora saistības.

Naudas līdzekļu turētāju sektora nopirkto ilgāka termiņa MFI parāda vērtspapīru mēneša plūsmas oktobrī joprojām bija nedaudz negatīvas. Taču aiz šīs aizplūdes slēpjas fakts, ka šādu instrumentu neto emisijas apjoms oktobrī atkal bija pozitīvs, pašam MFI pērkot šos instrumentus. Kapitāla un rezervju gada pieauguma temps 3. ceturksnī palielinājās, pieaugot līdz 10.7% (iepriekšējā ceturksnī – 10.1%), bet oktobrī ievērojami saruka (līdz 7.2%), neraugoties uz mērenu pozitīvu plūsmu šajā mēnesī.

Visbeidzot, MFI tīro ārējo aktīvu pozīcijas gada līdzekļu ieplūde 3. ceturksnī pieauga līdz 155 mljrd. euro (iepriekšējā ceturksnī – 110 mljrd. euro), bet tad atkal samazinājās (oktobrī – 98 mljrd. euro; sk. 10. att.). Šis pozitīvās tīro ārējo aktīvu pozīcijas gada plūsmas slēp sevī faktu, ka gan ārējie aktīvi, gan ārējās saistības gada izteiksmē turpinājušas samazināties un saistību sarukums vienkārši bijis spēcīgāks par aktīvu samazināšanos. Šis sarukums spēcīgi veicinājis aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanu, kas pēdējos ceturkšņos vērojama MFI bilancēs.

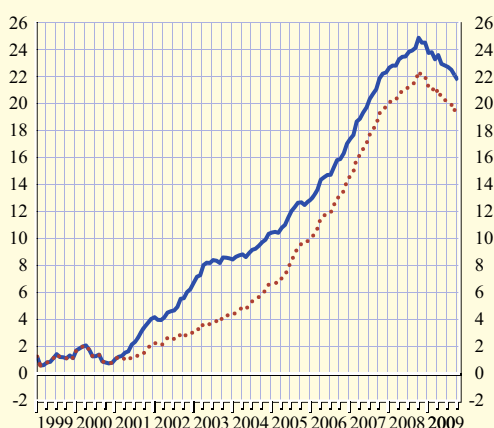
VISPĀRĒJS EURO ZONAS MONETĀRĀS LIKVIDITĀTES NOVĒRTĒJUMS

Pamatojoties uz nominālās un reālās naudas apjoma starpības dinamiku, jāsecina, ka 2009. gada 3. ceturksnī euro zonas monetārās likviditātes uzkrāšanās turpināja samazināties (sk. 11. un 12. att.). Šādu likviditātes stāvokļa rādītāju interpretācijā nepieciešama piesardzība, jo to pamatā ir līdzsvara naudas turējumu novērtējums, kas vienmēr ir nenoteikts, bet pašlaik – īpaši. Dažādu naudas apjoma starpības rādītāju atšķirības tiešām var uzskatīt par norādi uz ievērojamu ar euro zonas pašreizējo likviditātes stāvokli saistītu nenoteiktību. Neraugoties uz šiem brīdinošajiem signāliem, rādītāji

11. attēls. Nominālās naudas apjoma starpības aplēses¹⁾

(no M3; veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo vai kalendāro ietekmi; %, 1998. gada decembris = 0)

- nominālā naudas apjoma starpība, pamatojoties uz oficiālajiem M3 datiem
- nominālā naudas apjoma starpība, pamatojoties uz M3 datiem, kas koriģēti ar portfeļu sastāva pārmaiņu aplēsto ietekmi²⁾

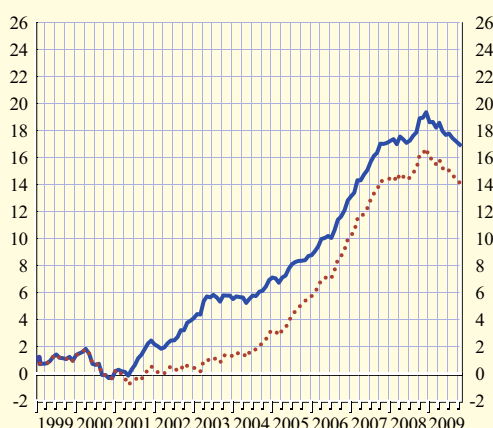
Avots: ECB.

1) Nominālās naudas apjoma starpības rādītājs ir starpība starp faktisko M3 apjomu un M3 apjomu, kāds veidotos, ja M3 pastāvīgi pieaugtu saskaņā ar tā atsaucē vērtību 4.5% kopš 1998. gada decembra (kas ņemts par bāzes periodu).
2) Aplēses par to, cik lielas ir portfeļu sastāva pārmaiņas par labu M3, veiktas, izmantojot 2004. gada oktobra "Mēneša Biļetena" raksta *Monetary analysis in real time* ("Monetārā analīze reālā laikā") 4. sadaļā aprakstīto vispārējo pieeju.

12. attēls. Reālās naudas apjoma starpības aplēses¹⁾

(no reālā M3; veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo vai kalendāro ietekmi; %, 1998. gada decembris = 0)

- reālā naudas apjoma starpība, pamatojoties uz oficiālajiem M3 datiem
- reālā naudas apjoma starpība, pamatojoties uz M3 datiem, kas koriģēti ar portfeļu sastāva pārmaiņu aplēsto ietekmi²⁾

Avots: ECB.

1) Reālās naudas apjoma starpības rādītājs ir starpība starp faktisko M3 apjomu, kas deflēts ar SPCI, un M3 deflēto apjomu, kāds veidotos, ja nominālais M3 pastāvīgi pieaugtu saskaņā ar tā atsaucē vērtību 4.5% un SPCI inflācija atbilstu ECB cenu stabilitātes definīcijai, nosakot 1998. decembri par bāzes periodu.
2) Aplēses par to, cik lielas ir portfeļu sastāva pārmaiņas par labu M3, veiktas, izmantojot 2004. gada oktobra "Mēneša Biļetena" raksta *Monetary analysis in real time* ("Monetārā analīze reālā laikā") 4. sadaļā aprakstīto vispārējo pieeju.

skaidri liecina par monetārās likviditātes uzkrāšanos pēdējos gados un nav domājams, ka mērenā M3 pieauguma periods, kas vērojams kopš 2008. gada beigām, varētu būt pilnībā novērsis šo agrāko uzkrāšanos.

Rezumējot var teikt: jaunākie dati liecina, ka turpinās pēdējos ceturkšņos novērotā paralēlā M3 un privātajam sektoram izsniegto aizdevumu pieauguma tempa mazināšanās. Tas apstiprina novērtējumu par mērenu pamatā esošo monetāro ekspansiju un nelielu inflācijas spiedienu saistībā ar monetārajām norisēm. Šajā sakarā svarīgi atzīmēt, ka 1) M3 pieauguma kritumu pašlaik būtiski ietekmē īpaši stāvā ienesīguma līkne un sakarā ar to pamatā esošās monetārās ekspansijas sarukuma temps var šķist lielāks, nekā tas patiesībā ir, un 2) ka daļa no šā krituma var nozīmēt iepriekš uzkrājušās nesabalansētības daļēju izlīdzināšanos.

2.2. NEFINANŠU SEKTORU UN INSTITUCIONĀLO IEGULDĪTĀJU FINANŠU IEGULDĪJUMI

2009. gada 2. ceturksnī nefinanšu sektoru kopējo finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps tikai nedaudz palielinājās, neparādot, ka valdība turpina spēcīgi ieguldīt, un neatspoguļojot mājsaimniecību finanšu ieguldījumu kāpumu. 2. ceturksnī gada ieguldījumu plūsmas obligāciju fondos un kapitāla vērtspapīru fondos joprojām bija negatīvas, bet ceturkšņa plūsmas kļuva

pozitīvas, liecinot par ieguldītāju uzticības atjaunošanos. 2. ceturksnī palielinājās apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps, taču ilgāka termiņa skatījumā tas joprojām bija zems.

NEFINANŠU SEKTORI

2009. gada 2. ceturksnī (pēdējā ceturksnī, par kuru pieejami dati) nefinanšu sektoru veikto finanšu ieguldījumu kopapjoma gada kāpuma temps palielinājās par 3.6% (sk. 2. tabulu). Tas nedaudz pārsniedza iepriekšējā ceturksnī reģistrēto rādītāju (3.5%), bet tomēr bija zems salīdzinājumā ar periodu kopš 1999. gada. Tas īpaši norāda uz ieguldījumu "citos" finanšu instrumentos (kas ietver tādus posteņus kā uzņēmumu savstarpējos aizdevumus un tirdzniecības kredītus) devuma kāpumu, kā arī uz nekotēto akciju un citu kapitāla vērtspapīru devuma palielināšanos. Tas atspoguļo arī mazāku negatīvo kopieguldījumu fondu akciju ieguldījumu. Savukārt ieguldījumi naudā un noguldījumos, parāda vērtspapīros un kotētajās akcijās saruka, bet apdrošināšanas tehnisko rezervju devums kopumā saglabājās nemainīgs salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni.

Sektoru dalījumā nelielo kopējo finanšu ieguldījumu pieauguma tempa kāpumu noteica mājaisaimniecību devuma palielināšanās, ko kopumā kompensēja nefinanšu sabiedrību ieguldījuma samazināšanās (sk. 13. att.). Turpināja palielināties valdības sektora devums, jo valdības joprojām lielos apjomos uzkrāja finanšu aktīvus. Tas galvenokārt atspoguļo aizdevumu piešķiršanu un kapitāla un parāda vērtspapīru iegādi, kas saistīta ar banku sektora stabilitāti nodrošināšanai pasākumiem. Turklāt apjomīgās parāda vērtspapīru emisijas, ņemot vērā augošos budžeta deficītus, acīmredzot palielinājušas valdību noguldījumu turējumus. Lai gan nefinanšu sabiedrību un mājaisaimniecību veikto finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps pašlaik ir tuvu zemākajam līmenim kopš EMS trešā posma sākuma, valdību finanšu ieguldījumu kāpums notiek nepieredzētā līmenī. Sīkāku informāciju par privātā sektora veikto finanšu ieguldījumu dinamiku sk. 2.6. un 2.7. sadaļā.

2. tabula. Euro zonas valstu nefinanšu sektoru finanšu ieguldījumi

	Atlikums % no finanšu aktīviem ¹⁾	Gada pieauguma temps									
		2007 I	2007 II	2007 III	2007 IV	2008 I	2008 II	2008 III	2008 IV	2009 I	2009 II
Finanšu ieguldījumi	100	5.3	5.3	4.9	4.6	4.1	3.5	3.3	3.8	3.5	3.6
Nauda un noguldījumi	25	7.4	7.9	7.4	7.1	6.9	5.5	5.5	6.6	6.8	6.3
Parāda vērtspapīri, izņemot atvasinātos finanšu instrumentus	6	6.6	5.1	3.9	4.3	4.2	4.6	5.2	7.4	4.7	1.2
t.sk. īstermiņa	0	17.1	17.2	25.5	30.8	28.2	9.5	-4.4	2.9	-29.7	-42.2
t.sk. ilgtermiņa	5	5.6	3.8	1.7	1.8	1.5	4.1	6.5	7.9	9.3	6.4
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri, izņemot kopieguldījumu fondu akcijas	27	2.3	2.4	2.8	3.0	3.0	3.0	2.7	3.5	3.9	4.2
t.sk. kotētās akcijas	6	1.4	1.9	2.1	2.8	3.0	3.6	3.7	3.8	5.1	4.8
t.sk. nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	21	2.7	2.6	3.1	3.1	3.0	2.8	2.3	3.3	3.4	4.0
Kopieguldījumu fondu akcijas	5	0.4	0.6	-1.0	-3.2	-5.3	-6.5	-6.6	-6.5	-5.2	-3.9
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	16	6.6	6.5	5.9	5.5	5.0	4.6	4.3	3.5	3.3	3.4
Citi ²⁾	21	8.3	7.9	7.5	6.8	5.4	4.5	4.0	3.8	1.5	2.7
M3 ³⁾		11.0	11.0	11.4	11.6	10.1	9.7	8.7	7.5	5.1	3.6

Avots: ECB.

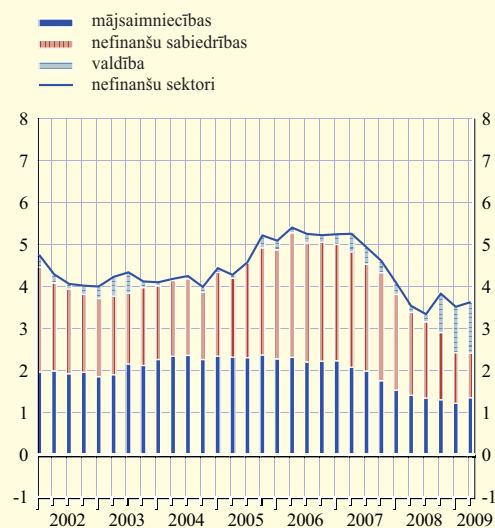
1) Pēdējā ceturkšņa beigās pieejamie dati. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

2) Citi finanšu aktīvi ietver aizdevumus, atvasinātos finanšu instrumentus un citus debitoru parādus, kas savukārt ietver arī nefinanšu sabiedrību izsniegtos tirdzniecības kredītus.

3) Ceturkšņa beigu dati. Monetārais rādītājs M3 ietver euro zonas ne-MFI (t.i., nefinanšu sektoru un ne-MFI) turētos euro zonas MFI un centrālās valdības monetāros instrumentus.

13. attēls. Nefinanšu sektoru finanšu ieguldījumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

Avots: ECB.

INSTITUCIONĀLIE IEGULDĪTĀJI

Euro zonas ieguldījumu fondu (izņemot naudas tirgus fondus) kopējo aktīvu vērtības samazināšanās temps 2009. gada 2. ceturksnī turpināja palēnināties (gada kāpuma temps – –9.5%; 1. ceturksnī – –20.6%; 2008. gada 4. ceturksnī – –26.8%).³

Taču ceturkšņu salīdzinājumā ieguldījumu fondu kopējo aktīvu vērtība 2009. gada 2. ceturksnī palielinājās par 10.8% (tas bija pirmais kāpums kopš 2007. gada saskaņā ar sezonāli neizlīdzinātiem datiem). Pamatā šis kāpums bija vērojams atsevišķās aktīvu kategorijās, taču visvairāk to noteica 1) akciju un citu kapitāla vērtspapīru, 2) neakciju vērtspapīru ar termiņu ilgāku par 1 gadu turējumu vērtības pieaugums. Darījumu dati liecina par pozitīvām plūsmām ieguldījumu fondos 2. ceturksnī (pirmo reizi kopš 2007. gada vidus), tomēr lielāko daļu kopējo aktīvu vērtības palielinājuma salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni noteica pozitīvā pārvērtēšanas ietekme.

EFAMA⁴ sniegtie dati par dažādu ieguldījumu fondu neto pārdošanas darījumiem 2009. gada 2. ceturksnī liecina, ka negatīvās tīrās gada plūsmas turpināja samazināties – visai ievērojamā apjomā kapitāla vērtspapīru fondos un obligāciju fondos, bet nedaudz mazāk jaukto/līdzsvaroto ieguldījumu fondos (sk. 14. att.). Savukārt kapitāla vērtspapīru un obligāciju fondu negatīvās plūsmas bija daudz spēcīgākas salīdzinājumā ar jauktajiem/līdzsvarotajiem ieguldījumu fondiem. Naudas tirgus fondi bija vienīgā fondu kategorija ar pozitīvām gada plūsmām, lai gan tās nedaudz samazinājās salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni.

Kopumā 2. ceturkšņa norises liecina, ka ieguldītāju uzticības atjaunošanās un stāvā ienesīguma likne labvēlīgi ietekmēja ieguldījumus ieguldījumu fondos. Tas veicināja spēcīgāku līdzekļu pārvirzīšanu no drošākiem un likvīdākiem aktīviem uz ilgāka termiņa un, iespējams, riskantākiem aktīviem.

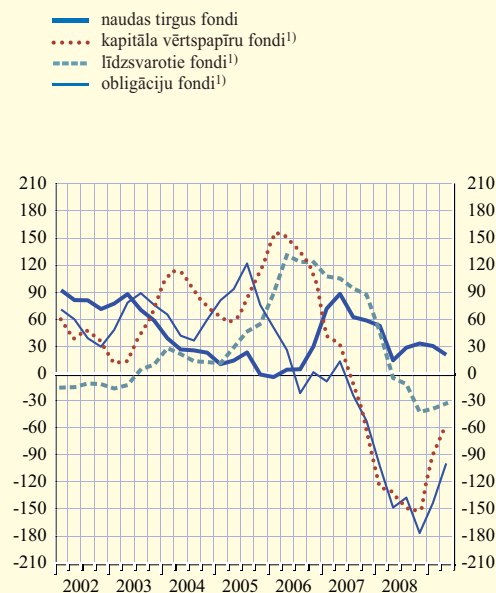
Apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu (ASPF) veikto finanšu ieguldījumu gada kāpuma temps palielinājās, 2009. gada 2. ceturksnī sasniedzot 2.9% (iepriekšējā ceturksnī – 2.6%; sk. 15. att.). To galvenokārt veicināja ieguldījumu palielināšanās kopieguldījumu fondu akcijās un – mazākā mērā – piešķirto aizdevumu lielāks devums (ietilpst "citu" finanšu instrumentu kategorijā). Vienlaikus ASPF ieguldījumu parāda vērtspapīros devums samazinājās salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pretēji lielākam MFI un CFS veiktam šo instrumentu pirkumam. Tādējādi, šķiet, ASPF gadījumā

³ Jāatzīmē, ka 2008. gada decembra dati ietver vairākus regulatoram nepakļautos ieguldījumu fondus, kopējiem aktīviem palielinoties aptuveni par 120 mljrd. euro. Tādējādi 2008. gada 4. ceturkšņa un 2009. gada 1. un 2. ceturkšņa gada kāpuma tempa dati par zemu novērtē kopējo aktīvu vērtības reālo samazinājumu.

⁴ Eiropas Fondu un aktīvu vadības asociācija (*The European Fund and Asset Management Association*; EFAMA) sniedz informāciju par tīrajem pārdošanas ienākumiem (jeb tīrajām ieplūdēm) publiskā piedāvājuma beztermiņa kapitāla vērtspapīru un obligāciju fondos. Informācija tiek sniegta par Vāciju, Grieķiju, Spāniju, Franciju, Itāliju, Luksemburgu, Nīderlandi, Austriju, Portugāli un Somiju. Sīkāku informāciju sk. 2004. gada jūnija "Mēneša Biļetena" ielikumā "Jaunākās norises saistībā ar tīrajām ieplūdēm euro zonas kapitāla vērtspapīru un obligāciju fondos".

14. attēls. Neto gada ieplūdes ieguldījumu fondos kategoriju dalījumā

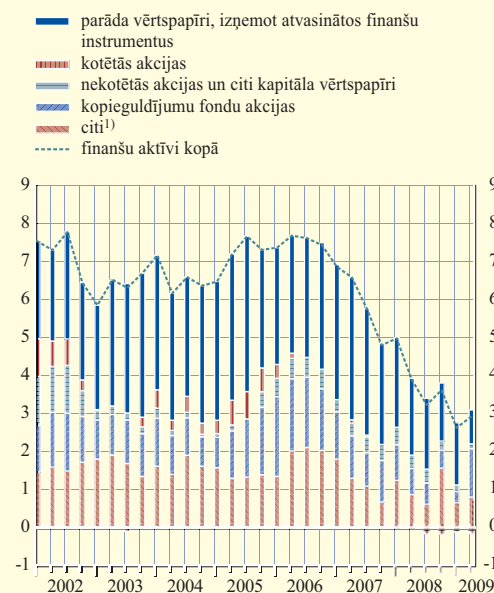
(mljrd. euro)

Avoti: ECB un EFAMA.
1) ECB aprēķinu pamatā ir EFAMA sniegtie valstu dati.

15. attēls. Apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu finanšu ieguldījumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, devums; procentu punktos)

Avots: ECB.
1) Ietver aizdevumus, noguldījumus, apdrošināšanas tehniskās rezerves un pārējos debitoru parādus.

notikusi līdzekļu pārvietošana no tiešajiem vērtspapīru turējumiem uz netiešajiem turējumiem ar kopieguldījumu fondu starpniecību. Fakts, ka kopējo finanšu ieguldījumu pieaugums vēsturiskā skatījumā (t.i., aplūkojot periodu kopš 1999. gada) bijis visai mērens, atspoguļo apdrošināšanas tehnisko rezervju zemāku kāpumu bilances pasīvu pusē. Šajā ziņā vērta atzīmēt, ka pēc ļoti zemā līmeņa, kas bija vērojams 2008. gada beigās, kopumā 2009. gada 1. un 2. ceturksnī neturpinājās naudas turētāju sektoru līdzekļu gada ieplūdes samazināšanās apdrošināšanas tehniskajās rezervēs.

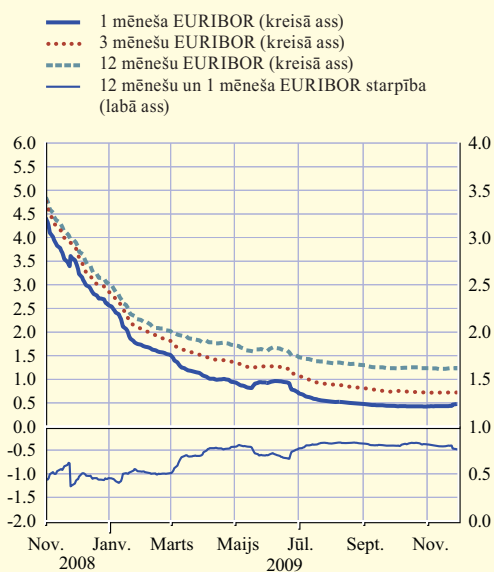
2.3. NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES

Pēdējos trijos mēnešos naudas tirgus procentu likmes turpinājušas kristies, un samazinājums bija vērojams gan darījumu ar nodrošinājumu, gan beznodrošinājuma darījumu visu termiņu tirgus procentu likmēm. Tomēr kritums bija mazāks nekā iepriekšējos periodos. Darījumu ar nodrošinājumu un beznodrošinājuma darījumu tirgus procentu likmju starpība pēdējos trijos mēnešos turpinājusi pazemināties, bet tā joprojām ir liela salīdzinājumā ar līmeni, kas bija vērojams pirms finanšu tirgus satricinājuma sākuma 2007. gada augustā.

Pēdējos trijos mēnešos vēl vairāk samazinājušās beznodrošinājuma darījumu gandrīz visu termiņu tirgus procentu likmes, lai gan ne tik krasi kā bija vērojams no 2008. gada oktobra līdz 2009. gada augustam. Šīs norises atspoguļo spriedzes tālāku mazināšanos naudas tirgos ECB īstenoto pastiprināta kreditēšanas atbalsta pasākumu (t.sk. īpaši 2009. gada 24. jūnijā un 30. septembrī veiktās ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas ar 1 gada termiņu) kontekstā. 2. decembrī 3, 6 un 12 mēnešu EURIBOR likmes bija attiecīgi par 9, 8 un 6 bāzes punktiem zemākas nekā 3. septembrī

16. attēls. Naudas tirgus procentu likmes

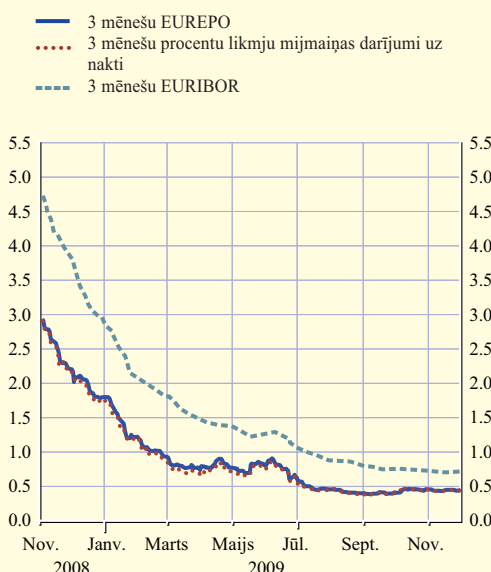
(gadā; %; procentu likmju starpība; procentu punktus; dienas dati)

Avoti: ECB un Reuters.

17. attēls. 3 mēnešu EUREPO, EURIBOR un uz nakti izsniegto kredītu indeksa mijmaiņas darījumi

(gadā; %; dienas dati)

Avoti: ECB, Bloomberg un Reuters.

(attiecīgi 0.72%, 1.00% un 1.24%). Tomēr 1 mēneša EURIBOR nemainījās (0.48%). Kopumā 12 un 1 mēneša EURIBOR likmju starpība – naudas tirgus ienesīguma līknes slīpuma rādītājs – šajā periodā samazinājās par 6 bāzes punktiem (2. decembrī – 76 bāzes punkti; sk. 16. att.).

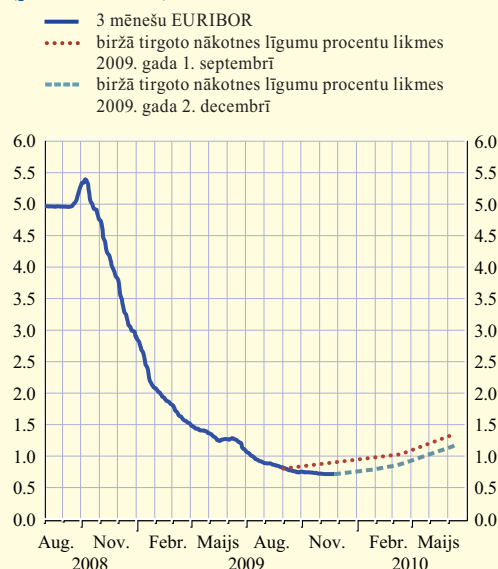
Beznodrošinājuma darījumu EURIBOR un darījumu ar nodrošinājumu procentu likmju (piemēram, EUREPO vai procentu likmju, ko iegūst, izmantojot EONIA mijmaiņas darījumu indeksu) starpība šajā periodā turpināja samazināties, lai gan mērenāk nekā iepriekšējos mēnešos. Šī procentu likmju starpība darījumiem ar 3 mēnešu termiņu 2. decembrī bija 28 bāzes punkti (par 15 bāzes punktiem zemāka nekā 3. septembrī). Kopumā, neraugoties uz to, ka pēc 2008. gada septembrī sasniegtā rekordaugstā līmeņa procentu likmju starpības turpināja samazināties, šīs starpības ir samērā lielas salīdzinājumā ar tām, kas pamatā bija vērojamas pirms finanšu tirgus satricinājuma sākuma 2007. gada augustā (sk. 17. att.).

Implicētās procentu likmes, ko nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgto nākotnes līgumu cenām, kuru izpildes termiņš ir 2010. gada marts, jūnijs un septembris, 2. decembrī bija attiecīgi 0.875%, 1.175% un 1.455%, t.i., attiecīgi par 12, 14 un 19 bāzes punktiem zemākas salīdzinājumā ar līmeni 3. septembrī (sk. 18. att.). Pēdējos trijos mēnešos samazinājies arī implicētais svārstīgums, ko nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgto nākotnes līgumu iespējas līgumiem, kuru izpildes termiņš ir 2009. gada decembris (sk. 19. att.).

ECB ir turpinājusi nodrošināt plašu atbalstu naudas tirgiem, veicot vairākas likviditāti palielinošas operācijas ar dažādiem termiņiem. Papildus 24. jūnijā un 30. septembrī veiktajām operācijām ar 1 gada termiņu veiktas operācijas ar 1 nedēļas, 1 rezervju prasību izpildes perioda, 3 un 6 mēnešu termiņu. Kopš 2009. gada jūnija būtiski mazinājusies piedalīšanās operācijās, kuru termiņš ir mazāks nekā 1 gads. EONIA kopš 24. jūnija bijis relatīvi stabils un mazāk nekā par 10 bāzes punktiem pārsniedza noguldījumu iespējas procentu likmi, ar retiem kulminācijas punktiem saistībā

18. attēls. Euro zonas 3 mēnešu procentu likmes un biržā tirgto nākotnes līgumu procentu likmes

(gadā; %, dienas dati)

Avots: Reuters.

Piezīme. Biržā tirgotajiem 3 mēnešu nākotnes līgumiem ar termiņu kārtējā ceturksnā un nākamo triju ceturksņu beigās saskaņā ar *Liffe* kotāciju.

19. attēls. Implicētais svārstīgums, kas iegūts no 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgto nākotnes līgumu iespējas līgumiem ar termiņu 2009. gada decembris

(gadā; %, bāzes punktos; dienas dati)

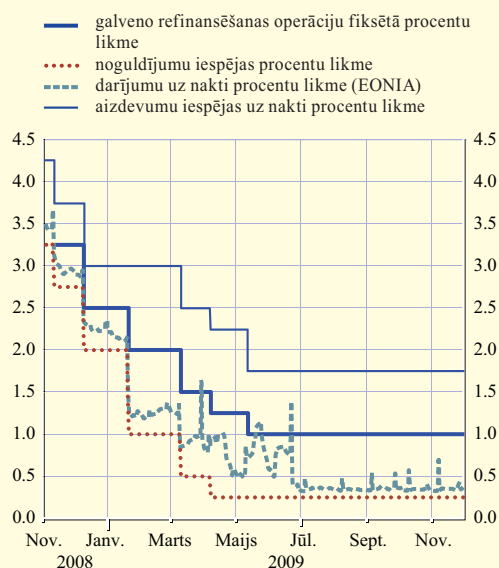
Avoti: Bloomberg, Reuters un ECB aprēķini.

Piezīme. Bāzes punktu rādītājs tiek iegūts kā implicētā svārstīguma (procentos) reizinājums ar attiecīgo procentu likmi (sk. arī 2002. gada maija "Mēneša Biļetena" ielikumu *Measures of implied volatility derived from options on short-term interest rate futures* ("Implicētā svārstīguma rādītāji, ko nosaka pēc biržā tirgto īstermiņa procentu likmju nākotnes līgumu iespējas līgumiem")).

ar likviditāti samazinošajām operācijām rezervju prasību izpildes perioda pēdējā dienā. EONIA 2. decembrī bija 0.349%. Šīs norises atspoguļo lielo likviditātes pārpalikumu pēc 24. jūnijā veiktās ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas ar 1 gada termiņu, kurā tika piešķirti 442 mljrd. euro, bet pēc tam 30. septembrī tika veikta mazāka apjoma operācija ar 1 gada termiņu, kurā tika piešķirti 75 mljrd. euro. Operācijas ar 1 gada termiņu tika veiktas kā fiksētas procentu likmes izsoles procedūras ar pilna apjoma piešķirumu atbilstoši citām Eurosistēmas likviditāti palielinošajām operācijām. Euro zonā likviditātes pārpalikumu daļēji absorbē dienā izmantotais noguldījumu iespējas ievērojamais apjoms (sk. 20. att.).

20. attēls. ECB procentu likmes un darījumu uz nakti procentu likme

(gadā; %, dienas dati)

Avoti: ECB un Reuters.

3. ielikums

LIKVIDITĀTE UN MONETĀRĀS POLITIKAS OPERĀCIJAS (2009. GADA 12. AUGUSTS–10. NOVEMBRIS)

Ielikumā aplūkoti ECB likviditātes regulēšanas pasākumi trijos rezervju prasību izpildes periodos, kas beidzās attiecīgi 2009. gada 8. septembrī, 13. oktobrī un 10. novembrī. Šajā triju mēnešu periodā ECB turpināja veikt nestandarta pasākumus, kurus ieviesa 2008. gada oktobrī, reaģējot uz finanšu krīzes pastiprināšanos.

Euro denominētās refinansēšanas operācijas joprojām tika veiktas kā fiksētas procentu likmes izsoles procedūras ar pilna apjoma piešķirumu pret nodrošinājumu no paplašinātā atbilstošo aktīvu saraksta un termiņu diapazonā no 1 nedēļas līdz 1 gadam. Saistībā ar to 30. septembrī notika otrā ilgāka termiņa refinansēšanas operācija (ITRO) ar 1 gada termiņu. Šajā operācijā izsoles pieteikumus iesniedza 589 darījuma partneri un tika piešķirti 75 mljrd. euro. Salīdzinājumam – jūnijā pirmajā operācijā ar 1 gada termiņu tika piešķirti 442 mljrd. euro. Vienlaikus Eurosistēma turpināja veikt pirkumus nodrošināto obligāciju iegādes programmas ietvaros. 10. novembrī kopējā pirkumu vērtība sasniedza 21.9 mljrd. euro. Minētās programmas ietvaros Eurosistēmas centrālās bankas no 2009. gada 6. jūlija līdz 2010. gada jūnija beigām plāno iegādāties nodrošinātās obligācijas kopumā 60 mljrd. euro vērtībā.

24. septembrī ECB Padome nolēma (saskaņojot to ar citām centrālajām bankām, t.sk. Federālo rezervju sistēmu) turpināt likviditāti nodrošinošas operācijas ASV dolāros ar 1 nedēļas termiņu līdz 2010. gada janvārim. Šīs operācijas joprojām tiks veiktas kā fiksētas procentu likmes izsoles procedūras ar pilna apjoma piešķirumu pret Eurosistēmas operācijām atbilstošu nodrošinājumu. Turklāt Padome nolēma, saskaņojot ar Šveices Nacionālo banku, turpināt likviditāti nodrošinošas mijmaiņas operācijas Šveices frankos ar 1 nedēļas termiņu līdz 2010. gada 31. janvārim. Eurosistēmas sniegtais refinansējums ārvalstu valūtā tiek iegūts valūtas mijmaiņas darījumos ar attiecīgajām centrālajām bankām.

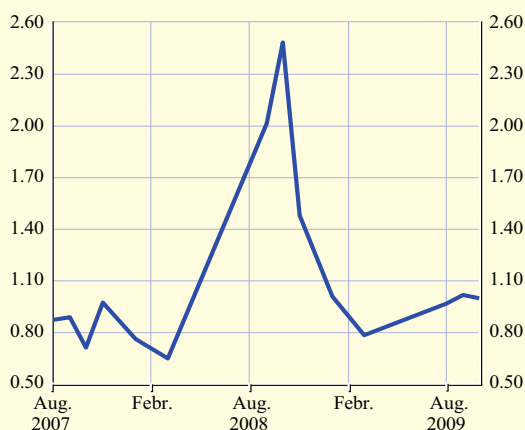
Banku sistēmas likviditātes vajadzības

Trijos aplūkojamajos rezervju prasību izpildes periodos banku vidējais dienas likviditātes vajadzību apjoms, ko definē kā autonomo faktoru, rezervju prasību un virsrezervju summu (t.i., banku pieprasījuma noguldījumu kontu atlikumu pārsniegumu pār rezervju prasībām), bija 591 mljrd. euro. Salīdzinājumā ar iepriekšējo triju rezervju prasību izpildes periodu vidējo rādītāju tas saruka par 7 mljrd. euro.

Vidējo autonomo faktoru līmenis nedaudz samazinājās (līdz 372.6 mljrd. euro; sk. B att.) salīdzinājumā ar 380.2 mljrd. euro iepriekšējos trijos rezervju prasību izpildes periodos. Rezervju prasību vidējais apjoms turpināja

A attēls. Banku pieprasījuma noguldījumu kontu atlikumu pārsniegums pār rezervju prasībām

(mljrd. euro; katra izpildes perioda vidējais līmenis)

Avots: ECB.

samazināties (par 3.2 mljrd. euro; līdz 213.8 mljrd. euro). Pirmajos divos rezervju prasību izpildes periodos vidējais virsrezervju apjoms mazliet palielinājās, turpinot jau jūlijā un augustā vēroto kāpumu, bet pēc tam nedaudz sarūkot rezervju prasību izpildes periodā, kas beidzās 10. novembrī. Kopumā vidējais virsrezervju līmenis bija aptuveni par 0.1 mljrd. euro mazāks nekā iepriekšējos trijos rezervju prasību izpildes periodos (sk. A att.).

Pārskata periodā neto izmantotā noguldījumu iespēja pakāpeniski samazinājās – no vidēji 136.4 mljrd. euro rezervju prasību izpildes periodā, kas beidzās 8. septembrī, līdz vidēji 86.2 mljrd. euro rezervju prasību izpildes periodā, kas beidzās 10. novembrī (vidējā neto izmantotā noguldījumu iespēja visos triju rezervju prasību izpildes periodos kopā bija 110.5 mljrd. euro). Tas atspoguļoja pakāpenisku refinansēšanas operāciju atlikuma sarukumu pēc pirmās operācijas ar 1 gada termiņu norēķina 25. jūnijā 442 mljrd. euro apjomā.

Aplūkojamā periodā dalība Eurosistēmas likviditāti samazinošajās precizējošajās operācijās, ko veica katra rezervju prasību izpildes perioda pēdējā dienā, bija salīdzinoši stabila (sk. B att.). Visās trijās operācijās vidējais samazinājums bija aptuveni 185 mljrd. euro. Salīdzinājumam – iepriekšējos trijos rezervju prasību izpildes periodos vidējais samazinājums bija 264 mljrd. euro. Aplūkojamā periodā aizdevumu iespējas uz nakti izmantojums bija vidēji 0.3 mljrd. euro (aptuveni par 0.5 mljrd. euro mazāk nekā iepriekšējos trijos rezervju prasību izpildes periodos).

Likviditātes piedāvājums un procentu likmes

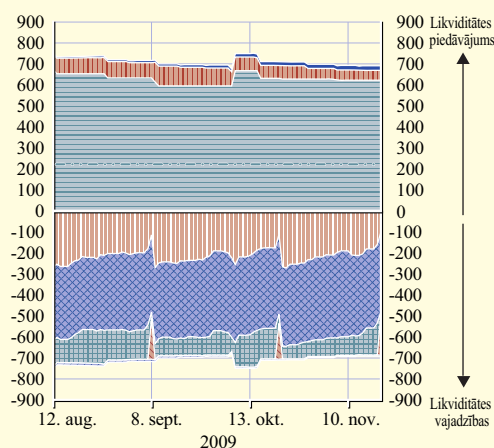
Trijos aplūkojamajos rezervju prasību izpildes periodos galveno refinansēšanas operāciju vidējais atlikums bija 683 mljrd. euro. Salīdzinājumam – iepriekšējos trijos rezervju prasību izpildes periodos (periodā, kurā ietilpst 25. jūnijs, kad tika veikts norēķins par pirmo ITRO ar 1 gada termiņu un refinansējuma atlikums sasniedza rekordaugstu līmeni – 897 mljrd. euro) tas bija 711 mljrd. euro. Pēc šā augstākā punkta visos trijos aplūkojamajos rezervju prasību izpildes periodos turpinājās kritums, kad refinansēšanas operāciju vidējais atlikums saruka no 702 mljrd. euro rezervju prasību izpildes periodā, kurš beidzās 8. septembrī, līdz attiecīgi 683 mljrd. euro un 666 mljrd. euro divos nākamajos rezervju prasību izpildes periodos.

Tāpat kā trijos iepriekšējos rezervju prasību izpildes periodos refinansēšanas operācija ar 1 nedēļas termiņu nodrošināja tikai nelielu un sarūkošu daļu (t.i., aptuveni 8–10%) no refinansējuma atlikuma kopapjoma. Galveno refinansēšanas operāciju ar 1 nedēļas termiņu vidējais atlikums visos trijos aplūkojamajos rezervju prasību izpildes periodos stabili samazinājās – no 74.8 mljrd. euro rezervju

B attēls. Banku sistēmas likviditātes vajadzības un likviditātes piedāvājums

(mljrd. euro; visa perioda dienas vidējie dati norādīti aiz katra faktora)

- nodrošināto obligāciju pirkumi: 14.3 mljrd. euro
- galvenās refinansēšanas operācijas: 69.5 mljrd. euro
- ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas: 628.5 mljrd. euro
- Eurosistēmas operācijas Šveices frankos: 8.3 mljrd. euro
- precizējošās operācijas: 6.1 mljrd. euro
- neto izmantotā noguldījumu iespēja: 110.5 mljrd. euro
- autonomie faktori: 372.6 mljrd. euro
- pieprasījuma noguldījumu kontu turējumi: 214.8 mljrd. euro (virsrezerves: 1.0 mljrd. euro)
- rezervju prasības: 213.8 mljrd. euro

Avots: ECB.

prasību izpildes periodā, kurš beidzās 8. septembrī, līdz 52.3 mljrd. euro rezervju prasību izpildes periodā, kurš beidzās 10. novembrī. Vienlaikus, lai gan 30. septembrī otrajā ITRO ar 1 gada termiņu tika piešķirti 75 mljrd. euro, vidējais atlikums ITRO ar 3 un 6 mēnešu termiņu saruka līdz 113 mljrd. euro aplūkojamajos rezervju prasību izpildes periodos salīdzinājumā ar vidēji 224 mljrd. euro iepriekšējos trijos rezervju prasību izpildes periodos.

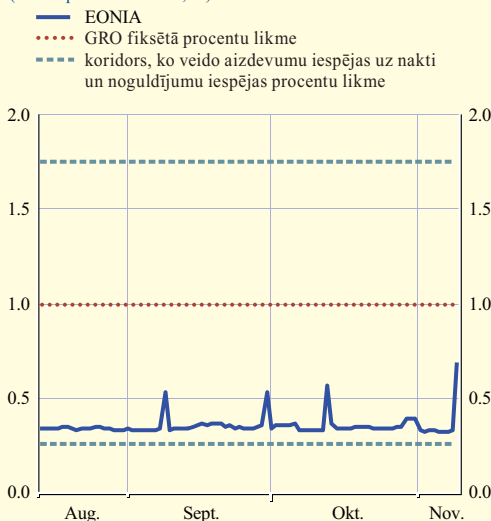
Runājot par Eurosistēmas nodrošināto obligāciju iegādes programmu, pārskata periodā vidēji dienā tika nopirkta nodrošinātās obligācijas 176 milj. euro vērtībā, kopējai veikto pirkumu vērtībai 10. novembrī sasniedzot 21.9 mljrd. euro. Šīs norises kopā ar nelielo likviditātes vajadzību samazinājumu, kas bija vērojams euro zonas banku sistēmā, aplūkojamā periodā sniedza vidējo likviditātes pārpalikumu 112 mljrd. euro – mazāk nekā iepriekšējo triju rezervju prasību izpildes periodu vidējais rādītājs.

Kopš 2009. gada 13. maija galvenās ECB procentu likmes nav mainītas (galveno refinansēšanas operāciju procentu likme – 1%, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme – 1.75% un noguldījumu iespējas procentu likme – 0.25%). Trijos aplūkojamajos rezervju prasību izpildes periodos EONIA pārsvarā bija stabils, tuvu noguldījumu iespējas procentu likmei (vidēji 0.358%; sk. C att.). Salīdzinājumam – iepriekšējos trijos rezervju prasību izpildes periodos tas bija 0.464%.

3. novembrī EONIA sasniedza rekordzemu līmeni – 0.324%. Turklāt 3 mēnešu EURIBOR un 3 mēnešu EONIA mijmaiņas darījumu procentu likmju starpība, kas ataino kredītriska un likviditātes riska līmeni, pārskata periodā turpināja sarukt (vidēji aptuveni 35 bāzes punktiem). Salīdzinājumam – iepriekšējos trijos rezervju prasību izpildes periodos šis rādītājs bija 48 bāzes punkti, bet rezervju prasību izpildes periodā pirms Lehman Brothers sabrukuma 2008. gada septembra vidū – 64 bāzes punkti. Pēc minētā sabrukuma 2008. gada 12. oktobrī starpība bija rekordliela – 186 bāzes punkti. Pārskata periodā EONIA bija augstāks rezervju prasību izpildes perioda pēdējā dienā, kad ECB veica kārtējo likviditāti samazinošo precizējošo operāciju. Tas atbilst iepriekšējos trijos rezervju prasību izpildes periodos vērotajai tendencei.

C attēls. EONIA un ECB procentu likmes

(dienas procentu likmes, %)

Avots: ECB.

2.4. OBLIGĀCIJU TIRGI

Pēdējo triju mēnešu laikā euro zonas valstu un ASV valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes kopumā saruka aptuveni par 10 bāzes punktiem. Šķiet, ka pozitīvie makroekonomiskie paziņojumi minētajā periodā nav izraisījuši valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmju palielināšanos. Salīdzinājumā ar augusta beigām euro zonas ilgtermiņa līdzsvara inflācijas līmenis kopumā saglabājās nemainīgs. Uzņēmumu obligāciju tirgos tendence izvairīties no riska turpināja pavājināties un īpaši atspoguļojās nefinanšu sabiedrību emitēto uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpību turpmākā samazinājumā. Tomēr finanšu sabiedrību emitēto uzņēmumu obligāciju

ienesīguma likmju starpības mazliet palielinājās, jo pieauga tirgus dalībnieku bažas par finanšu iestāžu stabilitāti.

Kopumā euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes no augusta beigām līdz decembrim saruka aptuveni par 10 bāzes punktiem (līdz 3.4%; sk. 21. att.). ASV valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes samazinājās par 10 bāzes punktiem (līdz 3.3%). Tādējādi ASV un euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālo peļņas likmju starpība kopumā bija nemainīga (–10 bāzes punktu). Japānas valdības 10 gadu obligāciju peļņas likme arī samazinājās par 10 bāzes punktiem (decembra beigās – 1.2%).

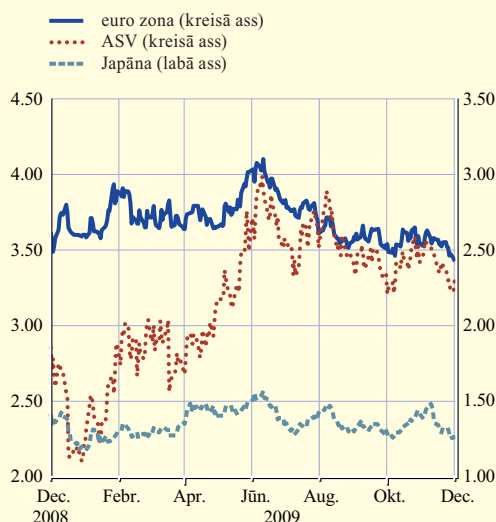
Kopumā pozitīvie makroekonomiskie paziņojumi pēdējo triju mēnešu laikā, kas atspoguļo izaugsmes perspektīvu augšupvērstu korekciju gan euro zonā, gan ASV, šķiet, nav izraisījuši valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmju palielināšanos. Turklāt šajā periodā veiktas arī spēcīgas emisijas, lai finansētu lielos fiskālās stimulēšanas pasākumus, kas uzsākti euro zonā un ASV. Arī tam vajadzēja veicināt valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmju palielināšanos. Euro zonas valstu valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes ir vēsturiski zemā līmenī, un tās joprojām ir zemas ASV. ASV valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes, šķiet, ir daudz zemākas nekā nominālās izaugsmes gaidas ilgtermiņā.

Peļņas likmju nereaģēšanu uz lielajiem emisiju apjomiem izskaidro fakts, ka pēdējo triju mēnešu laikā bijis liels pieprasījums. Tas atspoguļo vairākus faktorus. Pirmkārt, saglabājas tirgus dalībnieku bažas par tautsaimniecības atveseļošanās trauslumu, un augstākas peļņas meklējumi, ekonomiskajai videi pakāpeniski uzlabojoties, nav pilnībā izvērsušās portfeļu sastāvu pārmaiņās par labu akcijām. Otrkārt, ienesīguma līknes pašreizējais stāvums un no tā izrietošie augstākas peļņas meklējumi ilgākā termiņā rada tālāku lejupvērstu spiedienu ienesīguma līknes ilgtermiņa galā. Treškārt, nevar izslēgt, ka pēdējā laikā vērotās zemās peļņas likmes, iespējams, daļēji atspoguļo arī lielos pieejamās likviditātes apjomus. Gandrīz visu 2009. gadu euro zonas MFI ievērojamā apjomā veikušas euro zonas valstu valdību emitēto parāda vērtspapīru pirkumus. To daļēji var izskaidrot ar ienesīguma līknes slīpumu, bet tas atspoguļo arī dažu papildfaktoru ietekmi, piemēram, pašreizējo euro zonas banku veikto aizņemto līdzekļu attiecības samazināšanas procesu un liela apjoma likviditātes pieejamību.

Kopumā no augusta beigām līdz oktobra beigām gan euro zonā, gan ASV nemazinājās tirgus dalībnieku šaubas par obligāciju peļņas likmju īstermiņa norisēm, ko nosaka pēc obligāciju tirgus implicētā svārstīguma. Vēlāk novembrī implicētais svārstīgums nedaudz samazinājās, lai gan mēneša nogalē kādas Dubaijas valdības holdingkompānijas publicētais paziņojums par parādu samaksas atlikšanu atjaunoja bažas par globālo parāda vērtspapīru tirgu stabilitāti. Pēdējā laikā saglabājas kopumā augstāks obligāciju tirgu svārstīgums nekā pirms finanšu satricinājuma.

21. attēls. Valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes

(gadā; %, dienas dati)

Avoti: Bloomberg un Reuters.

Piezīme. Valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes attiecas uz 10 gadu obligācijām vai uz obligācijām ar tuvāko pieejamo termiņu.

Palielinātas tirgus dalībnieku bažas par euro zonas valstu valdību finanšu stāvokļa stabilitāti un spēcīgumu izraisījušas kredītriska mijmaiņas darījumu palielināšanos lielākajā daļā euro zonas valstu. Tas atspoguļojās arī euro zonas valstu un Vācijas valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmju starpību palielinājumā. Īpaši spēcīgs starpības palielinājums bija Grieķijai, kas sekoja pēc tam, kad dažas reitingu aģentūras samazināja Grieķijas parādsaistību reitingu un tika paziņots par Grieķijas budžeta deficīta rādītāja augšupvērstām korekcijām.

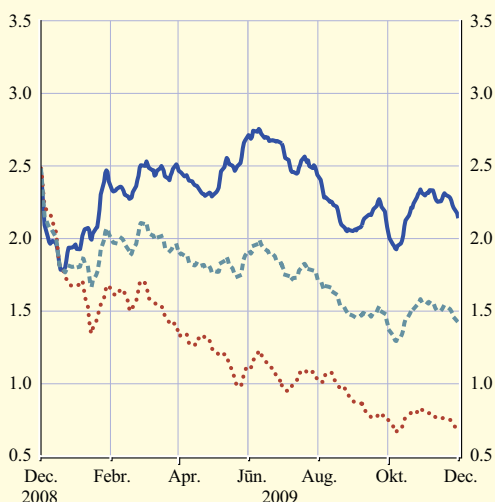
Decembra sākumā ilgtermiņa inflācijai piesaistīto valdības obligāciju peļņas likmes euro zonā kopumā bija tādā pašā līmenī kā augusta beigās (sk. 22. att.). Decembra sākumā euro zonas 10 gadu inflācijai piesaistīto obligāciju peļņas likme bija aptuveni 1.4%. Taču īsāka termiņa reālās peļņas likmes pārskata periodā samazinājās par 20 bāzes punktiem, decembra sākumā sasniedzot 0.7%, un tāpēc euro zonas reālās peļņas likmes līkne kļuva nedaudz stāvāka.

Aplūkojamā perioda beigās – 2. decembrī – 5 un 10 gadu tagadnes līdzsvara inflācija bija attiecīgi aptuveni 1.8% un 2.2%, kopumā atbilstošas 2009. gada augusta beigās novērotajām. Gan uz biržā netirgoto 5 gadu nākotnes līgumu pamata noteiktā implicētā līdzsvara inflācija pēc 5 gadiem nākotnē, gan uz biržā netirgoto nākotnes līgumu ar 5 gadu termiņu pamata noteiktajai implicētajai inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likme, kas aprēķināta pēc 5 gadiem nākotnē, decembra sākumā bija 2.6%, pamatā tāda pati kā augusta beigās. Kopumā finanšu tirgus dati joprojām liecina, ka inflācijas gaidas ir stingras un stabilas. Līdz šim nav datu nedz par būtisku (tirgus) inflācijas gaidu, nedz inflācijas riska prēmiju palielinājumu. Pēdējā laika līdzsvara inflācijas pārmaiņas skaidrojamas ar tirgus svārstībām. Kā jau iepriekš ziņots, līdzsvara inflācijas un inflācijai

22. attēls. Euro zonas inflācijai piesaistīto nulles kupona obligāciju peļņas likmes

(gadā; %; dienas dati; 5 dienu mainīgie vidējie sezonāli izlīdzinātie rādītāji)

- inflācijai piesaistīto 5 gadu obligāciju uz biržā netirgoto 5 gadu nākotnes līgumu pamata noteiktās peļņas likmes pēc 5 gadiem
- inflācijai piesaistīto 5 gadu obligāciju tagadnes peļņas likmes
- inflācijai piesaistīto 10 gadu obligāciju tagadnes peļņas likmes

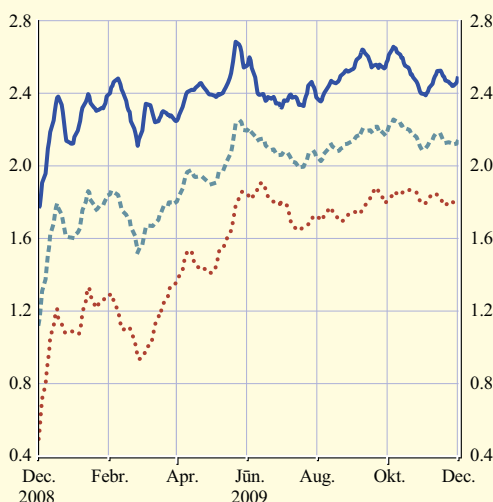

Avoti: Reuters un ECB aprēķini.

23. attēls. Euro zonas nulles kupona darījumu līdzsvara inflācija

(gadā; %; dienas dati; 5 dienu mainīgie vidējie sezonāli izlīdzinātie rādītāji)

- uz biržā netirgoto 5 gadu nākotnes līgumu pamata noteiktā līdzsvara inflācija pēc 5 gadiem
- 5 gadu tagadnes līdzsvara inflācija
- 10 gadu tagadnes līdzsvara inflācija

Avoti: Reuters un ECB aprēķini.

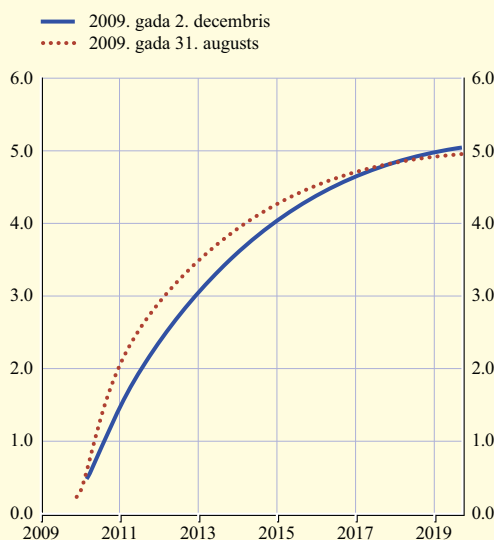
piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmju relatīvi augstais svārstīgums galvenokārt saistīts ar likviditātes normalizēšanos visam termiņu spektram (tā patlaban notiek, bet nav noslēgusies), kā arī pieprasījuma un piedāvājuma nesabalansētībai inflācijai piesaistīto produktu tirgū 10 gadu perspektīvā. Detalizētāka analīze par līdzsvara inflācijas kroplojumiem sniegta 4. ielikumā.

No augusta beigām līdz 2. decembrim euro zonas valstu valdības obligāciju implicēto biržā netirgoto nākotnes līgumu uz nakti procentu likmju līknei tika veiktas nelielas augšupvērstas korekcijas ilgtermiņa galā, bet lejupvērstas korekcijas – termiņu diapazona vidusdaļā (sk. 24. att.). Saglabājas augsta nenoteiktība attiecībā uz izaugsmes perspektīvām vidējā un ilgākā termiņā.

Uzņēmumu obligāciju tirgos līdz oktobra vidum turpināja samazināties uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpība zemāk novērtētām augstāka reitinga (*investment grade*) finanšu sabiedrību un spekulatīvās kategorijas obligācijām. Vienlaikus uzņēmumu sektorā turpinājās spēcīgas parāda vērtspapīru emisijas, kas joprojām liecināja par banku finansējuma daļēju aizstāšanu ar finansējumu, kas iegūts, izmantojot tirgus instrumentus. Tas notika apstākļos, kad uzlabojās gaidas saistībā ar tautsaimniecības nākotnes perspektīvām un tālāku situācijas normalizēšanos šajos tirgos. Līdz oktobra vidum nefinanšu sektora uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības bija pilnībā normalizējušās, atgriežoties pie tādiem rādītājiem, kādi bija novēroti pirms finanšu satricinājuma. Finanšu sektora uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības strauji samazinājās, lai gan tās saglabājās jūtami augstākā līmenī nekā pirms finanšu satricinājuma. Oktobra otrajā pusē attīstītajās valstīs raizes par valdības atbalsta pasākumu atcelšanu un stingrākas monetārās politikas ieviešanu ātrāk, nekā paredzēts, izraisīja bažas par tautsaimniecības atveseļošanās ilgtspēju. Pasaules lielāko valstu vadītāju apliecinājumi nedaudz nomierināja finanšu korporatīvā parāda tirgus dalībniekus, līdz Eiropas Komisijas paziņojumi par banku zaudējumiem izraisīja jaunu satraukumu par euro zonas banku sektora stāvokli. Zemāk novērtētu finanšu iestāžu (pat dažu, kas tika klasificētas kā augstāka reitinga (*investment grade*)) uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības novembrī palielinājās. Turklāt Dubaijas holdingkompānijas paziņojums, ka tā lūgs kreditoriem sešu mēnešu moratoriju parāda samaksai veicināja vēl lielāku finanšu sektora uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju kāpumu.

24. attēls. Euro zonas implicētās biržā netirgoto nākotnes līgumu uz nakti procentu likmes

(gadā; %, dienas dati)

Avoti: ECB, *EuroMTS* (pamatdati) un *Fitch Ratings* (reitingi).
Piezīmes. Implicētā biržā netirgoto nākotnes līgumu ienesīguma līkne, kas veidojas no tirgū esošo procentu likmju termiņstrukturās, atspoguļo tirgus gaidas par īstermiņa procentu likmēm nākotnē. Metode, kas izmantota šīs implicētās ārpusbiržas nākotnes līgumu ienesīguma līknes aprēķināšanai, atspoguļota ECB interneta lapas sadaļā *Euro area yield curve* ("Euro zonas peļņas līkne"). Aplēšē izmantotie dati ir euro zonas valdības AAA reitinga obligāciju peļņas līkmes.

4. ielikums

NĀKOTNES DARĪJUMU ILGTERMIŅA LĪDZSVARA INFLĀCIJAS JAUNĀKO NORIŠU VĒRTĒJUMS

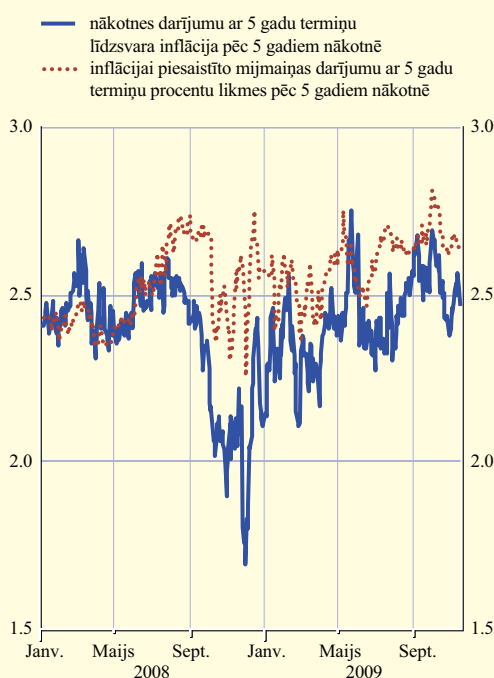
"Mēneša Biļetena" nodaļas "Ekonomiskās un monetārās norises" 2.4. sadaļā regulāri tiek sekots līdzi ilgtermiņa inflācijas gaidu finanšu rādītājiem. Kopš finanšu satricinājuma pastiprināšanās 2008. gada rudenī šajā sadaļā uzsvērts, ka nākotnes darījumu ilgtermiņa līdzsvara inflācijas svārstīguma pieaugums atspoguļojis inflācijas instrumentu tirgū notikušās būtiskās pārbīdes. Kaut arī 2009. gadā obligāciju tirgus pakāpeniski normalizējies, pēdējā laikā nākotnes darījumu ilgtermiņa līdzsvara inflācija svārstījusies ap samērā augsto 2.5% līmeni, 2009. gada oktobra pirmajās dienās pat sasniedzot gandrīz 2.7% (sk. pamatteksta 23. att.). Pie tam arī salīdzināmās nākotnes darījumu procentu likmes, kas noteiktas pēc inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmēm, aptuveni tajos pašos datumos sasniedza augsto 2.8% atzīmi (sk. A att.). ECB Padome, rūpīgi sekojot līdzi šādai notikumu gaitai, tomēr uzsvērusi, ka vidējā un ilgākā termiņā inflācijas gaidas saglabājas stabilas.

Šajā ielikumā īsi raksturota tirgus situācija un secināts, ka šāds nākotnes darījumu ilgtermiņa līdzsvara inflācijas līmenis joprojām atbilst stabilām inflācijas gaidām un stabilām inflācijas riska prēmijām. Likviditātes kropļojumi, kaut arī pakāpeniski izzūd, joprojām dažādā mērā ietekmē gan līdzsvara inflācijas līknes atsevišķos posmus, gan nākotnes darījumu ilgtermiņa līdzsvara inflācijas aprēķinus.

Līdzsvara inflācijā nodalīt inflācijas gaidas no inflācijas riska prēmijām joprojām nav viegli. Tomēr termiņstrukturā modeļi var sniegt zināmu ieskatu par faktoriem, kuri ietekmē līdzsvara inflāciju. B attēlā parādītas uz modeļa balstītas euro zonas nākotnes darījumu ilgtermiņa līdzsvara inflācijas aplēses līdztekus novērotajai līdzsvara inflācijai, un modeļa atlikumi atspoguļo to starpību. Attēlā parādīts arī implicēto (tirgus) inflācijas gaidu līmenis aplēstajā nākotnes darījumu ilgtermiņa līdzsvara inflācijā.¹ Pirmkārt, kopš finanšu satricinājuma sākuma uz modeļa balstītā nākotnes darījumu ilgtermiņa līdzsvara inflācija (attēlā parādīta ar pārtrauktu zilu līniju) bijusi ievērojami mazāk svārstīga nekā novērotā līdzsvara inflācija. Otrkārt, arī ilgtermiņa inflācijas gaidas bijušas samērā stabilas un palikušas zem 2% līmeņa, tomēr bijušas tuvu šai robežai. Visbeidzot, drīzāk

A attēls. Nākotnes darījumu ilgtermiņa līdzsvara inflācijas un inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmes

(gadā, %)

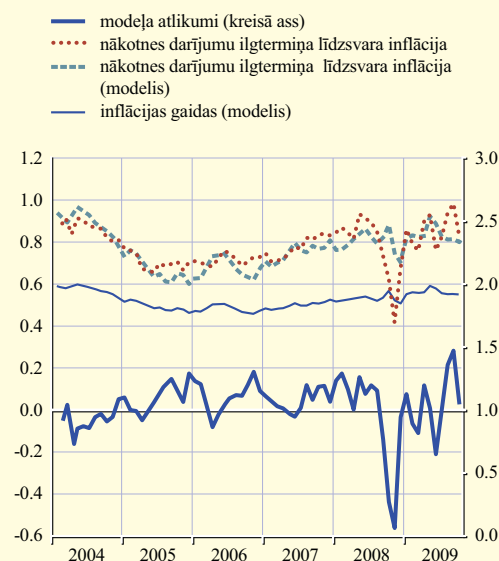

Avoti: Reuters, Bloomberg un ECB aprēķini.

¹ Termiņstrukturā modeļi ir samērā līdzīgi tam, kāds atrodams A. Ang, G. Bekaert and M. Wei (2008), *The Term Structure of Real Rates and Expected Inflation*, *Journal of Finance*, 63(2), 797.–849. lpp. Proti, modeļa aplēses tiek veiktas, izmantojot valdības 5 un 10 gadu obligāciju nominālo ienesīgumu, valdības 3, 5 un 10 gadu obligāciju reālo ienesīgumu, faktisko SPCI inflāciju un *Consensus Economics* apsekojumus iegūtās inflācijas ilgtermiņa gaidas pēc 6–10 gadiem nākotnē.

B attēls. Uz modeļa balstīts euro zonas darījumu ar 5 gadu termiņu līdzsvara inflācijas pēc 5 gadiem nākotnē dalījums

(gadā; %)

Avoti: Reuters, Consensus Economics un ECB aprēķini.

C attēls. Ilgtermiņa inflācijai piesaistīto nākotnes mijmaiņas darījumu procentu likmes

(gadā; %)

Avoti: Bloomberg un ECB aprēķini.

modeļa atlikumi, nevis aplēsto inflācijas riska prēmiju pārmaiņas lielā mērā izskaidro novēroto nākotnes darījumu ilgtermiņa līdzsvara inflācijas svārstīgumu. Turklāt pēdējā laikā modeļa atlikumi kļuvuši pozitīvi. Tas varētu atspoguļot inflācijai piesaistīto obligāciju ienesīguma ilgstošo kritumu 2009. gadā (10 gadu obligācijas reālais ienesīgums patlaban ir aptuveni 1.5%), kas mehāniski izdara augšupvērstu spiedienu uz ilgtermiņa tagadnes un nākotnes darījumu līdzsvara inflāciju. Reālā ienesīguma ievērojamās svārstības galvenokārt izraisa tehniski tirgus faktori, sevišķi likviditātes apsvērumi, nevis makroekonomiskie pamatrādītāji.² Jaunākie inflācijas gaidu apsekojuma dati apstiprina šo novērtējumu.³

Detalizētāku visu termiņu līdzsvara inflācijas kropļojumu apliecinājumu var gūt inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmju termiņstrukturā. C attēlā parādītas divas nākotnes darījumu ilgtermiņa inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmes – darījumu ar 5 gadu termiņu procentu likme pēc 5 gadiem nākotnē un darījumu ar 10 gadu termiņu procentu likme pēc 10 gadiem nākotnē. Tik tālā perspektīvā var pieņemt, ka tas, cik daudz nākotnes darījumu procentu likmēs ietvertas inflācijas gaidas, tieši tādā pašā mērā atbilst centrālās bankas cenu stabilitātes mērķim. Taču, jo tālāka perspektīva, jo lielāka nenoteiktība (un tādējādi – arī risks), tāpēc parasti ir spēkā likumsakarība: jo tālākā nākotnē ir darījuma termiņš, jo augstāka nākotnes darījumu procentu likme. Tieši tā arī bija pirms finanšu satricinājuma pastiprināšanās 2008. gada rudenī, taču pēc *Lehman Brothers* bankrota un likviditātes izsūkuma inflācijai piesaistīto instrumentu tirgū, mēģinot

2 Turpretī 2008. gada rudenī modeļa atlikumi ieguva lielu negatīvu vērtību, atainojot spējo reālā ienesīguma kāpumu, jo intensīvi tika pārdotas inflācijai piesaistītās obligācijas (10 gadu obligāciju reālais ienesīgums 2008. gada novembra sākumā pieauga virs 3%), tādējādi mazinot ilgtermiņa līdzsvara inflāciju, īpaši novēroto 5 gadu līdzsvara inflāciju pēc 5 gadiem nākotnē.

3 Sk. ECB 2009. gada novembra "Mēneša Biļetena" ielikumu *Results of the ECB Survey of Professional Forecasters for the fourth quarter of 2009* ("ECB profesionālo prognozētāju 2009. gada 4. ceturkšņa apsekojuma dati").

nodrošināties pret inflācijas svārstībām, pieprasījuma koncentrācija ap etalonam pielīdzināto 10 gadu termiņu noveda pie tā, ka nākotnes darījumu ar 5 gadu termiņu procentu likme pēc 5 gadiem nākotnē bija augstāka nekā darījumu ar 10 gadu termiņu noteiktā procentu likme pēc 10 gadiem nākotnē. Kaut arī pēdējos mēnešos abu nākotnes darījumu ilgtermiņa procentu likmju starpība zināmā mērā normalizējusies, tā vēl joprojām ir negatīva, liecinot, ka normalizēšanās vēl nav beigusies (sk. D att.).

Gaidāms, ka nākamajos mēnešos euro zonas inflācijai piesaistīto instrumentu tirgū likviditāte varētu vēl vairāk uzlaboties. 2009. gada 1. pusgadā praktiski nebija inflācijai piesaistīto obligāciju piedāvājuma, taču nesen valsts kases atsākušas emitēt šos instrumentus un 2010. gadā to varētu darīt vēl aktīvāk. Pie tam, palielinoties likviditātei, līdzsvara inflācijas svārstībām vajadzētu vēl vairāk izlīdzināties. Taču pagaidām nav iespējams precīzi pateikt ne to, kad tas varētu notikt, ne to, kā tas ietekmēs visu līdzsvara inflācijas līkni. Tāpēc joprojām var gaidīt, ka nākotnes darījumu līdzsvara inflācija nedaudz svārstīsies, pamatā atspoguļojot šīs tehniskās dabas korekcijas.

Rezumējot var teikt, ka ne nākotnes darījumu ilgtermiņa līdzsvara inflācijas un inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmju svārstīgums, ne pēdējā laikā visai augstais līmenis neatspoguļo ilgtermiņa inflācijas gaidu būtiskas pārmaiņas. Ticamāk, tās varētu būt saistītas ar tehniskajiem tirgus faktoriem, proti, visu termiņu darījumu likviditātes nosacījumu normalizēšanos (tā patlaban notiek, bet nav beigusies), kā arī ar pieprasījuma un piedāvājuma neatbilstību inflācijai piesaistīto instrumentu tirgū, īpaši 10 gadu perspektīvā. Tomēr ir svarīgi joprojām rūpīgi sekot šiem rādītājiem.

D attēls. Inflācijai piesaistīto nākotnes mijmaiņas darījumu ar 10 gadu termiņu procentu likmju pēc 10 gadiem nākotnē un inflācijai piesaistīto nākotnes mijmaiņas darījumu ar 5 gadu termiņu procentu likmju pēc 5 gadiem nākotnē starpība

Avoti: Bloomberg un ECB aprēķini.

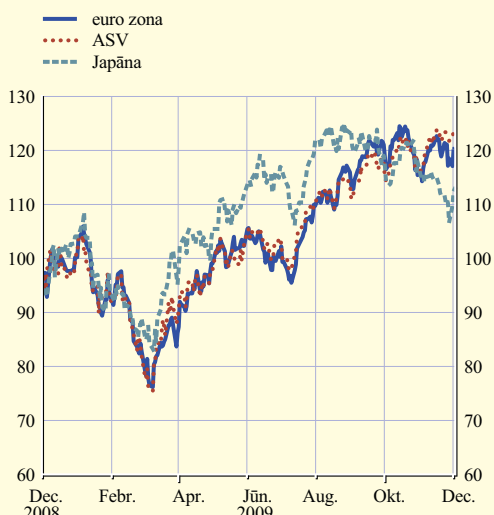
2.5. KAPITĀLA VĒRTSPAPĪRU TIRGI

2009. gada martā sākusies cenu kāpuma tendence euro zonas akciju tirgū oktobra otrajā pusē vairs nebija tik spēcīga, jo tirgū valdīja bažas par tautsaimniecības atveseļošanās dinamismu un finanšu sektora stabilitāti. Attiecīgi vairs nemazinājās arī akciju tirgus nenoteiktība, ko mēra ar implicēto svārstīgumu, kas noteikts pēc akciju iespēju līgumiem, kaut gan tā bija vērojama lielāko daļu gada. Tomēr akciju tirgus nenoteiktība vēl joprojām ir krietni zemāka par finanšu satricinājuma augstākā līmeņa laikā sasniegto rādītāju.

No augusta beigām līdz 2. decembrim akciju cenas euro zonā un ASV, ko raksturo Dow Jones EURO STOXX un Standard & Poor's 500, pieauga attiecīgi par 3.9% un 8.7%. Pēdējo mēnešu norises liecina, ka kopš 2009. gada marta vērojamā kāpuma tendence euro zonā varētu būt apstājusies, bet ASV vairs nav tik izteikta. Kaut arī izskanējušas kopumā labvēlīgas ziņas par makroekonomiskajiem rādītājiem un pozitīvas ziņas par peļņas prognozēm, cenu pārmaiņas akciju tirgū, domājams, galvenokārt noteikušas tirgus dalībnieku bažas par atveseļošanās dinamismu un finanšu sektora

25. attēls. Akciju cenu indeksi

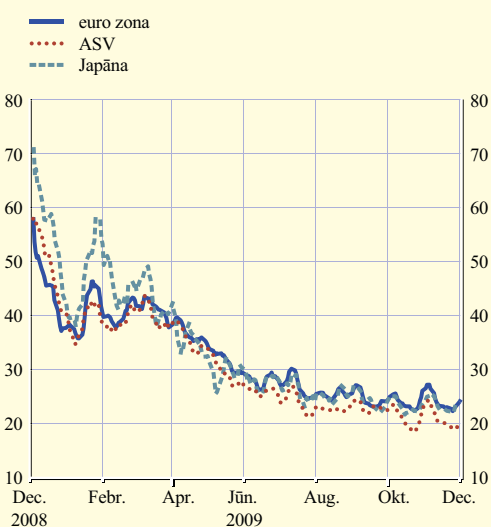
(indekss: 01.12.2008. = 100; dienas dati)

Avoti: Reuters un Thomson Financial Datastream.
Piezīme. Dow Jones EURO STOXX indekss euro zonai, Standard & Poor's 500 indekss ASV un Nikkei 225 indekss Japānai.

26. attēls. Implicētais akciju tirgus svārstīgums

(gadā; %, dienas dati; 5 dienu mainīgais vidējais rādītājs)

Avots: Bloomberg.
Piezīmes. Implicētais svārstīguma datu laikrinda atspoguļo akciju cenu procentuālo pārmaiņu prognozējamo standartnovirzi līdz 3 mēnešu periodam, kā tas implicēts akciju cenu indeksu iespēju līgumu cenās. Akciju indeksi, uz kuriem attiecas implicētais svārstīgums, ir Dow Jones EURO STOXX 50 euro zonai, Standard & Poor's 500 ASV un Nikkei 225 Japānai.

stabilitāti. Japānā šajā periodā akciju cenas, ko raksturo *Nikkei 225*, strauji samazinājās (par 8.8%).

Oktobra vidū mitējās šā gada martā sākusies akciju cenu kāpuma tendence. Akciju cenu pieaugums no augusta beigām līdz oktobra vidum atspoguļoja publiskotos makroekonomiskos rādītājus, kas izrādījās labāki, nekā prognozēts, un apliecināja tautsaimniecības atveseļošanos. Tas rosināja pārskatīt un palielināt ekonomiskās izaugsmes prognozes kā euro zonai, tā pārējām pasaules valstīm. Ieguldītāju uzticību vēl vairāk stiprināja tas, ka nozīmīgākie tirgus dalībnieki paaugstināja gan euro zonas, gan ASV banku sektoru vērtējumu. Oktobra vidū tirgū radās bažas, ka attīstīto valstu valdības varētu atsaukt atbalsta pasākumus agrāk, nekā paredzēts, un par finanšu sektora stabilitāti, tāpēc oktobra otrajā pusē abos Atlantijas okeāna krastos akciju cenas būtiski samazinājās un zaudēja stabilitāti. Šīs bažas G20 sanāksmē daļēji kļiedēja lielāko pasaules valstu vadītāju apliecinājumi, ka arī turpmāk tiks nodrošināts tautsaimniecības atveseļošanās atbalsts. Taču notikumi novembra otrajā pusē, kad akciju cenas atkal kritās, liecināja par to, ka tirgus bažas par finanšu sektora stabilitāti un neskaidrība par atveseļošanās ātrumu vēl joprojām ir spēkā.

Novembra nogalē akciju cenas pazeminājās pēc Dubaijas valdības holdingkompānijas paziņojuma, ka tā lūgs kreditoriem sešu mēnešu moratoriju parādsaistību samaksai. Tirgus dalībnieku rīcība varbūt ne tik daudz atspoguļoja euro zonas un ASV apdraudējumu šo parādsaistību iespējamās neizpildes dēļ, cik viņu vienprātību par to, ka šāds notikumu pavērsiens liecina par pašreizējās ekonomiskās vides trauslumu. Turklāt tirgus dalībnieki, iespējams, fiksēja peļņu.

Akciju tirgus nenoteiktība, ko mēra ar implicēto svārstīgumu, kas noteikts pēc akciju iespēju līgumiem (sk. 26. att.), no augusta beigām līdz oktobra vidum vēl vairāk mazinājās, sasniedzot vēsturiski vidējo līmeni kopš 1999. gada. Tomēr norises akciju tirgū vēl arvien ietekmē

3. tabula. Dow Jones EURO STOXX tautsaimniecības sektoru indeksu cenu pārmaiņas

(perioda beigu cenu pārmaiņas, %)

	EURO STOXX	Pamat- izejvielas	Patēriņa pakalpo- jumi	Patēriņa preces	Nafta un gāze	Finanšu sektors	Veselības aprūpe	Rūpniecība	Tehno- loģijas	Tele- komuni- kācija	Komu- nālie pakal- pojumi
Sektora īpatsvars tirgus kapitalizācijā (perioda beigu dati)	100.0	8.5	6.1	11.9	7.6	27.7	4.0	12.3	4.2	8.1	9.7
Cenu pārmaiņas (perioda beigu dati)											
2008 III	-12.1	-25.0	-5.9	0.1	-22.9	-11.1	-6.3	-17.4	-9.9	-1.3	-14.6
2008 IV	-21.2	-26.0	-7.7	-19.1	-17.8	-35.0	-9.2	-18.5	-22.8	-2.1	-13.5
2009 I	-14.0	-13.6	-8.3	-11.5	-5.9	-20.1	-7.4	-14.0	-9.5	-8.8	-21.0
2009 II	16.4	19.8	3.3	17.7	9.7	34.2	3.9	18.0	15.8	0.0	9.0
2009 III	20.7	21.8	14.9	15.8	7.3	32.4	14.2	26.4	13.6	14.7	14.9
2009. gada oktobris	-4.6	-2.9	-5.7	0.6	-1.4	-6.8	-2.6	-5.7	-10.7	-0.9	-7.4
2009. gada novembris	1.5	8.6	3.3	0.5	0.4	-0.9	2.6	3.3	2.1	1.1	0.5
2009. gada 31. augusts–2. decembris	3.9	15.4	4.4	8.8	5.1	-0.5	9.6	6.8	-5.5	7.7	-2.5

Avoti: Thomson Financial Datastream un ECB aprēķini.

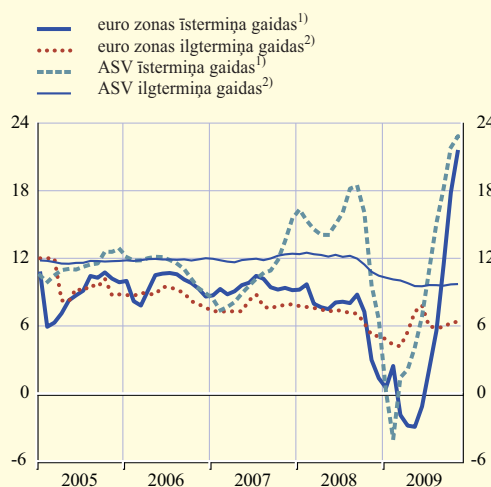
nenoteiktība par atveseļošanās tempu un – īpaši – banku sektora nestabilitāte, jo, kā novembra sākumā paziņoja Eiropas Komisija, nākamajā gadā tam tiek lēsti lieli zaudējumi.

Gan euro zonā, gan ASV pēdējos trijos mēnešos akciju cenu dinamika dažādos sektoros bijusi atšķirīga. Līdz oktobra vidum akciju tirgos valdīja optimistisks noskaņojums un gan euro zonā, gan ASV visos sektoros akciju cenas jūtami pieauga. Taču oktobra vidū pozitīvais noskaņojums mainījās, un finanšu sektora akciju cenu kritums padarīja iepriekšējo pieaugumu par nebijušu, nefinanšu sektora akciju cenas ASV kāpa, taču vairs ne tik daudz, bet euro zonā tās nedaudz samazinājās. Tomēr nefinanšu sabiedrību akciju tirgū valdošās pozitīvās tendences pēdējos trijos mēnešos nav bijušas vienmērīgas visās nozarēs. Proti, euro zonas tehnoloģiju un komunālo pakalpojumu apakšsektoros akciju cenu kritums bija spējāks nekā finanšu sektorā (sk. 3. tabulu).

Taču *Standard & Poor's 500* indeksā iekļauto uzņēmumu faktiskie peļņas rādītāji nedaudz uzlabojās visos sektoros, tomēr vēl joprojām ir negatīvi. Euro zonā faktiskā peļņa palikusi nemainīga un arī ir negatīva. Jaunākās pozitīvās makroekonomikas ziņas atspoguļojas pēdējo triju mēnešu uzņēmumu peļņas gaidu dinamikā (sk. 27. att.). Vienlaikus ASV uzņēmumu īstermiņa peļņas gaidas tika paaugstinātas, jo gan nefinanšu, gan finanšu sektora peļņas izredzes uzlabojās. Pēdējos trijos mēnešos īstermiņa peļņas prognozes uzlabojās arī euro

27. attēls. Gaidāmais uzņēmumu vienas akcijas peļņas kāpums ASV un euro zonā

(gadā, %; mēneša dati)

Avoti: Thomson Financial Datastream un ECB aprēķini.
Piezīmes. Uzņēmumu gaidāmās peļņas kāpums saskaņā ar Dow Jones EURO STOXX indeksu euro zonai un *Standard & Poor's 500* indeksu ASV.

1) Īstermiņa gaidas ir analītiķu peļņas gaidas nākamajam 12 mēnešu periodam (gada pieauguma temps).
2) Ilgtermiņa gaidas ir analītiķu peļņas gaidas nākamajam 3–5 gadu periodam (gada pieauguma temps).

zonā. Tomēr euro zonas uzņēmumu ilgāka termiņa peļņas gaidas kopš 2009. gada 3. ceturkšņa sākuma nav mainījušās.

2.6. NEFINANŠU SABIEDRĪBU FINANSĒJUMA PLŪSMAS UN FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

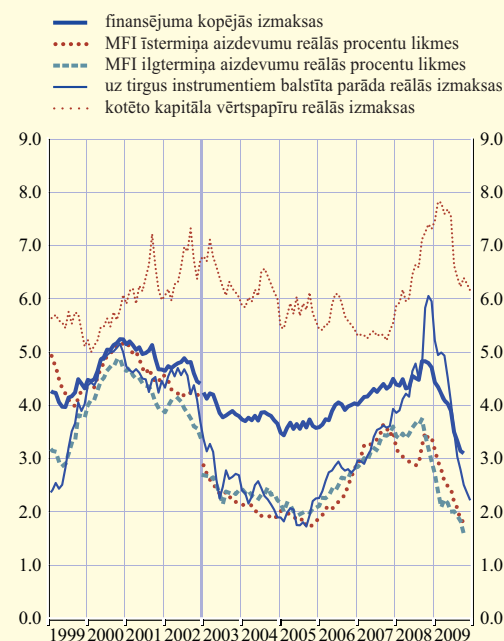
Euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās vidējās izmaksas 2009. gada 3. ceturksnī būtiski saruka, turpinot 2008. gada 4. ceturksnī sākušos lejupvērsto tendenci. Šī finansējuma izmaksu tālāka samazināšanās lielākoties notikusi tāpēc, ka ievērojami lētāki kļuvuši uz tirgus instrumentiem balstītie finansējuma avoti, bet mazāk tās ietekmējis banku aizdevumu procentu likmju kritums. Tāpēc turpināja palielināties nefinanšu sabiedrību parāda vērtspapīru emisija, bet banku finansējuma īpatsvars vēl vairāk saruka.

FINANSĒŠANAS NOSACĪJUMI

Euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas, ko aprēķina kā svērtās izmaksas, par pamatu ņemot dažādo finansējuma avotu attiecīgos atlikumus (koriģējot tos atbilstoši pārvērtēšanas ietekmei),⁵ 2009. gada 3. ceturksnī samazinājās līdz 3.1%. Salīdzinājumā ar 2. ceturksni tās kritās par 75 bāzes punktiem (sk. 28. att.). Šajā periodā reālajā izteiksmē samazinājās gan banku aizdevumu procentu likmes, gan uz tirgus instrumentiem balstīta parāda finansējuma izmaksas. Banku procentu likmju pastāvīgais kritums galvenokārt atspoguļoja galveno ECB procentu likmju pārmaiņu pakāpenisku ietekmi uz euro zonas banku klientiem. 2009. gada 3. ceturksnī MFI reālās īstermiņa procentu likmes samazinājās par 57 bāzes punktiem, bet reālās ilgtermiņa MFI procentu likmes saruka par 19 bāzes punktiem. Turpretī kapitāla vērtspapīru un uz tirgus instrumentiem balstīta parāda reālās izmaksas šajā laikā pieauga aptuveni par 130 bāzes punktiem, jo sakarā ar pozitīvām tautsaimniecības ziņām auga ieguldītāju uzticība. Ilgākā perspektīvā euro zonas nefinanšu sabiedrību reālās finansējuma izmaksas kopumā sasniedza zemāko līmeni kopš 1999. gada.

28. attēls. Euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas

(gadā; %; mēneša dati)

Avoti: ECB, Thomson Financial Datastream, Merrill Lynch un Consensus Economics prognozes.

Piezīmes. Nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas tiek aprēķinātas kā vidējās svērtās banku aizdevumu, parāda vērtspapīru un kapitāla vērtspapīru finansējuma izmaksas, kas balstītas uz to attiecīgajiem atlikumiem un deflētas ar inflācijas gaidām (sk. 2005. gada marta "Mēneša Biļetena" 4. ielikumu). Pēc saskaņotās MFI aizdevumu procentu likmju statistikas ieviešanas 2003. gada sākumā datu laikrindā radās statistiskais lūzums.

5 Sīkāku euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālo izmaksu novērtējuma izklāstu sk. 2005. gada marta "Mēneša Biļetena" 4. ielikumu.

4. tabula. MFI nefinanšu sabiedrībām no jauna izsniegto aizdevumu procentu likmes

(gadā; %; bāzes punktos)								Pārmaiņas bāzes punktos; līdz 2009. g. oktobrim ¹⁾		
	2008 III	2008 IV	2009 I	2009 II	2009 Sept.	2009 Okt.		2008 Jūl.	2009 Jūl.	2009 Sept.
MFI aizdevumu procentu likmes										
Nefinanšu sabiedrību banku norēķinu konta debeta atlikumi	6.91	6.24	5.08	4.55	4.25	4.19		-255	-15	-6
Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām līdz 1 milj. euro ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam	6.34	5.38	4.03	3.64	3.36	3.33		-293	-23	-3
ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu ilgāku par 5 gadiem	5.64	5.32	4.74	4.49	4.16	4.18		-135	-14	2
Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām, kuri pārsniedz 1 milj. euro ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam	5.62	4.28	2.85	2.57	2.06	2.14		-330	-23	8
ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu ilgāku par 5 gadiem	5.64	4.76	3.87	3.71	3.64	3.62		-193	-28	-2
Papildposteņi										
Naudas tirgus 3 mēnešu procentu likme	5.03	3.26	1.63	1.22	0.77	0.74		-422	-24	-3
Valdības 2 gadu obligāciju peļņas likme	4.09	2.62	1.74	1.68	1.28	1.39		-322	-1	11
Valdības 5 gadu obligāciju peļņas likme	4.14	3.28	3.38	3.53	3.10	3.06		-155	-21	-4

Avots: ECB.

1) Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

4. tabulā attēlota banku procentu likmju un naudas tirgus 3 mēnešu procentu likmju (EURIBOR) dinamika, kā arī valdības 2 gadu un 7 gadu obligāciju peļņas likmju dinamika. Normālā situācijā banku īstermiņa finansējuma izmaksu dinamiku vispirms ietekmē naudas tirgus īstermiņa procentu likmes (EURIBOR), bet ilgāka termiņa aizdevumu procentu likmes parasti atspoguļo valdības obligāciju peļņas likmju dinamiku. Tā kā tirgus likmes ietekmē galveno ECB procentu likmju pārmaiņas, svarīgi, lai monetārās politikas lēmumi atspoguļotos arī banku mājāsaimniecībām un uzņēmumiem izsniegto aizdevumu procentu likmēs. Tabulā redzams, ka no 2009. gada jūnija līdz 2009. gada septembrim banku nefinanšu sabiedrībām no jauna izsniegto īsāku termiņu aizdevumu procentu likmes maziem aizdevumiem samazinājušās par 30 bāzes punktiem un lieliem kredītiem – par 50 bāzes punktiem. Šajā pašā laikā naudas tirgus īstermiņa procentu likmes kritās par 45 bāzes punktiem, lielākoties atspoguļojot starpbanku tirgu nosacījumu pakāpenisku normalizēšanos. Banku veiktās kreditēšanas 2009. gada oktobra apsekojums⁶ apstiprināja, ka tirgus finansējums bankām kļuvis pieejamāks un ka uzlabojusies banku likviditāte, tā palīdzot mīkstināt uzņēmumu kreditēšanas nosacījumus.

Banku ilgtermiņa aizdevumu procentu likmju pārmaiņas nebija tik spēcīgas kā atbilstošo valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmju pārmaiņas, taču tās turpināja samazināties kopumā atbilstoši parastajai atspoguļošanās gaitai.⁷ 2009. gada 3. ceturksnī maza apjoma ilgtermiņa aizdevumu banku procentu likmes samazinājās vairāk nekā par 30 bāzes punktiem, bet banku aizdevumu, kas pārsniedz 1 milj. euro, procentu likmes kritās vidēji par 10 bāzes punktiem mazāk.

Banku nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu procentu likmes 2009. gada oktobrī turpināja sarukt, pie tam dažkārt straujāk nekā atbilstošās tirgus procentu likmes.

6 Sīkāku banku veiktās kreditēšanas 2009. gada oktobra apsekojuma aprakstu sk. 2009. gada novembra "Mēneša Biļetena" ielikumā.

7 Sk. rakstu *Recent developments in the retail bank interest pass-through in the euro area* ("Euro zonas banku procentu likmju ietekmes jaunākās norises") 2009. gada augusta "Mēneša Biļetenā".

Uz tirgus instrumentiem balstīta parāda finansējuma reālo izmaksu būtiskais kritums atspoguļo arī uzņēmumu obligāciju procentu likmju starpības sarukumu, t.i., uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju un valdības obligāciju peļņas likmju starpību. Šī starpība sāka mazināties jau 2009. gada sākumā. 2009. gada 3. ceturksnī starpības saruka visās reitinga grupās, bet oktobrī un novembrī samazinājās vēl vairāk, atgriežoties 2008. gada augusta līmenī (t.i., īsi pirms visaptveroša uzņēmumu obligāciju ienesīguma starpības pieauguma, krīzei pieņemoties spēkā) vai pat vēl zemākā līmenī. Šajā periodā kopumā jūtāmāk kritās zemāka kredītreitinga obligāciju, īpaši spekulatīvajā kategorijā iedalīto obligāciju, ienesīguma starpības. Piemēram, no 2008. gada augusta līdz 2009. gada novembrim euro zonas augsta ienesīguma obligācijām, kā arī BBB reitinga obligācijām šī starpība samazinājās aptuveni par 70 bāzes punktiem, bet AA reitinga obligācijām tā atgriezās aptuveni 2008. gada augusta līmenī (sk. 29. att.). Šo pēdējā laikā vērojamo sarukumu varētu būt ietekmējuši tādi faktori kā tirgus dalībnieku pieņēmums par risku mazināšanos, kā arī mazāka vēlme no tiem izvairīties.

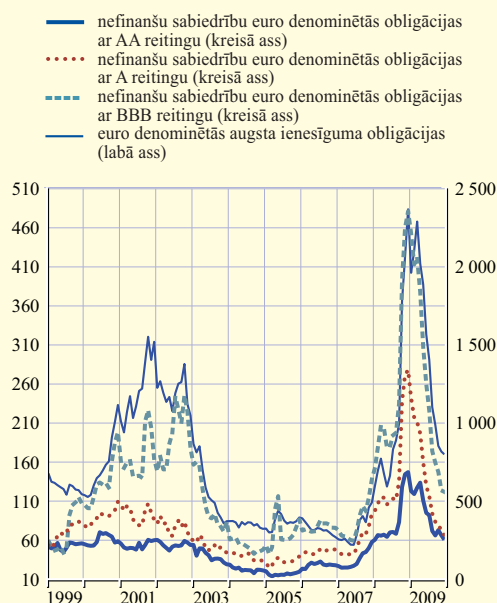
FINANSĒJUMA PLŪSMAS

Vairākums euro zonas nefinanšu uzņēmumu pelnītspējas rādītāju 2009. gada 3. ceturksnī liecināja par krasu samazināšanos. Euro zonas biržā kotēto nefinanšu sabiedrību vienas akcijas peļņas gada pieauguma temps kritās vēl vairāk – no –27.3% 2009. gada jūnijā līdz –34.8% 2009. gada novembrī (sk. 30. att.). Raugoties nākotnē, tirgus dalībnieku šā brīža peļņas prognozes liecina par zināmu uzlabošanos, kaut gan kopumā gaidāms, ka nefinanšu sabiedrību vienas akcijas peļņas pieaugums līdz pat 2010. gada vidum būs negatīvs.

Nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma (t.sk. MFI aizdevumu, parāda vērtspapīru un kotēto akciju) reālais gada pieauguma temps 2009. gada 3. ceturksnī samazinājās līdz 0.7% (iepriekšējā ceturksnī – 1.7%; sk. 31. att.). Kritums pamatā bija saistīts ar būtiski mazāku MFI aizdevumu

29. attēls. Nefinanšu sabiedrību obligāciju ienesīguma likmju starpības

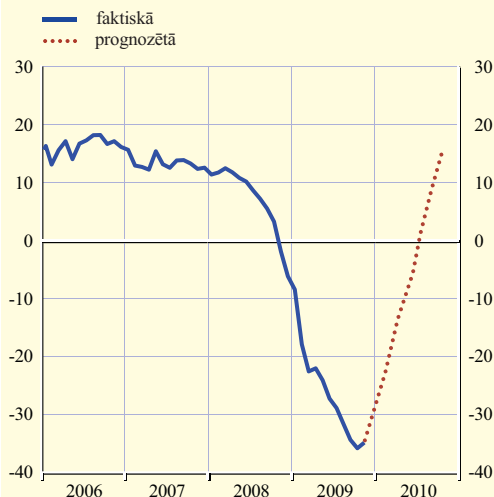
(bāzes punktos; mēneša vidējie dati)

Avoti: Thomson Financial Datastream un ECB aprēķini.
Piezīme: Nefinanšu sabiedrību obligāciju ienesīguma likmju starpības tiek aprēķinātas salīdzinājumā ar valdības AAA reitinga obligāciju peļņas likmēm.

30. attēls. Euro zonas biržā kotēto nefinanšu sabiedrību vienas akcijas peļņas rādītāji

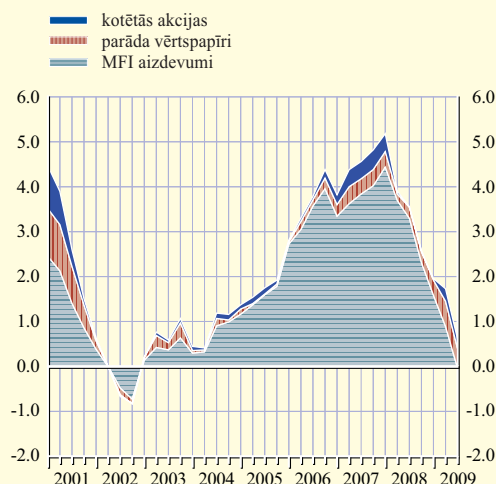
(gadā, %; mēneša dati)

Avoti: Thomson Financial Datastream un ECB aprēķini.

31. attēls. Nefinanšu sabiedrību finansējuma reālā gada pieauguma tempa struktūra¹⁾

(gada pārmaiņas, %)

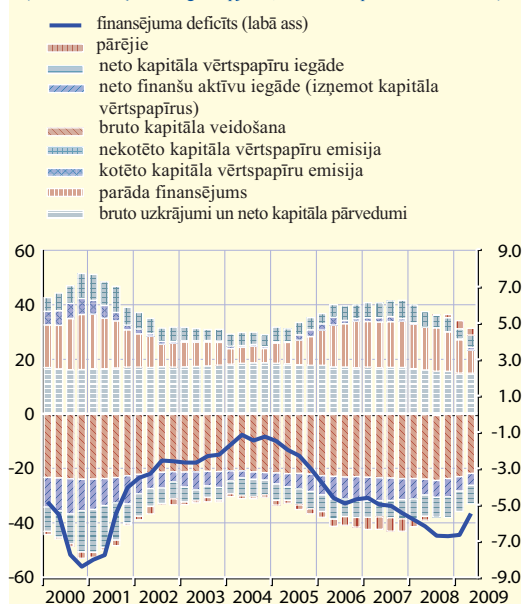

Avots: ECB.

1) Reālais gada kāpuma temps definēts kā faktiskā gada pieauguma tempa un IKP deflatora pieauguma tempa starpība.

32. attēls. Nefinanšu sabiedrību uzkrājumi, finansējums un ieguldījumi

(četrus ceturkšņus mainīgais apjoms, % no bruto pievienotās vērtības)

Avots: euro zonas konti.

Piezīmes. Parāds ietver aizdevumus, parāda vērtspapīrus un pensiju fondu rezerves. "Pārējie" ietver atvasinātos finanšu instrumentus, kreditoru/debitoru parākus un korekcijas. Iekšējiem savstarpējiem aizdevumiem norādīts atlikums. Finansējuma deficīts ir neto aizdevumi pret neto aizņēmumiem, kas aptuveni atbilst bruto ietaupījumu un kopējā kapitāla veidošanas starpībai.

īpatsvaru – no 0.9% 2. ceturksnī tas 3. ceturksnī bija krities tuvu nullei, bet parāda vērtspapīru un kotēto akciju finansējuma īpatsvars samazinājās pavisam nedaudz (attieciņi par 0.5 procentu punktiem un 0.2 procentu punktiem).

32. attēlā parādītas sastāvdaļas, kas, pamatojoties uz euro zonas kontiem, veido euro zonas uzņēmumu uzkrājumus, finansējumu un ieguldījumus (dati pieejami līdz 2009. gada 2. ceturksnim). Pirmo reizi kopš 2004. gada vidus samazinājies finansējuma iztrūkums (līdz 5.5% no nefinanšu sektora kopējās pievienotās vērtības), kas pamatā ir reālo un finanšu ieguldījumu izdevumu un iekšējo un ārējo līdzekļu starpība. Kā redzams attēlā, lielākā daļa iekšējo un ārējo līdzekļu tika izmantota reālo ieguldījumu finansēšanai (kopējā pamatkapitāla veidošanai), turpretī finanšu investīciju īpatsvars ir mazāks. 2009. gada 2. ceturksnī samazinājās finanšu aktīvu, t.sk. kapitāla vērtspapīru, neto iegāde, jo nefinanšu sabiedrības atkal mazāk iegādājās biržā kotētos kapitāla vērtspapīrus.

Nefinanšu sabiedrību kreditēšanas tempa pieaugums kļuva negatīvs, 2009. gada 3. ceturksnī beigās samazinoties līdz -0.1%. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu šāds pieaugums reģistrēts pirmo reizi kopš 1999. gada, kad sākās šādu datu apkopošana (sk. 5. tabulu). 2009. gada oktobrī nefinanšu sabiedrību kreditēšanas gada pieauguma temps vēl vairāk samazinājās (līdz -1.2%). Šāds ilgstošs tempa sarukums kopumā atbilst cikliskajām norisēm, ņemot vērā agrāko kapitāla izdevumu samazinājumu un pastāvošo nenoteiktību attiecībā uz ekonomiskajām perspektīvām. Kaut arī kopumā gada pieauguma tempa kritums skāra visu termiņu spektru, īpaši spilgti tas izpaudās īsāka termiņa aizdevumiem. Piemēram, 2009. gada oktobrī aizdevumu ar termiņu līdz 1 gadam, 1–5 gadi un ilgāku par 5 gadiem gada pieauguma temps bija attiecīgi -11.6%, 0.9% un 3.8%. Dinamikas atšķirība, iespējams, liecina par to, ka uzņēmumi ilgāka termiņa aizdevumus daļēji aizstājuši ar īstermiņa aizdevumiem.

5. tabula. Nefinanšu sabiedrību finansēšana

(pārmaiņas; %, ceturkšņa beigu dati)

	Gada pieauguma temps				
	2008 III	2008 IV	2009 I	2009 II	2009 III
MFI aizdevumi	12.1	9.5	6.2	2.7	-0.2
Līdz 1 gadam	9.8	6.8	-0.5	-5.8	-10.2
1-5 gadi	17.5	14.0	11.0	7.2	2.3
Ilgāk par 5 gadiem	11.4	9.4	8.1	5.9	4.5
Emitētie parāda vērtspapīri	7.4	3.4	6.0	7.3	9.0
Īstermiņa	22.3	9.4	14.3	17.1	-10.7
Ilgtermiņa t.sk.: ¹⁾	4.8	2.2	4.5	5.5	13.0
ar fiksēto procentu likmi	3.5	2.6	5.2	6.8	17.6
ar mainīgo procentu likmi	12.6	2.6	4.6	2.1	-0.7
Emitētās kotētās akcijas	1.0	0.1	0.0	-0.1	0.4
Papildpostei²⁾					
Kopējais finansējums	4.0	3.7	3.2	2.7	-
Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām	9.8	8.5	6.7	3.9	-
Apdrošināšanas tehniskās rezerves ³⁾	0.7	0.5	0.5	0.6	-

Avoti: ECB, Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Šajā tabulā (izņemot papildpostei) sniegti monetārās un banku statistikas un vērtspapīru emisiju statistikas dati. Neliela atšķirība no sniegtajiem finanšu kontu statistikas datiem var rasties galvenokārt atšķirīgo vērtēšanas metožu rezultātā.

1) Fiksētās un mainīgās procentu likmes vērtspapīru summa var atšķirties no ilgtermiņa parāda vērtspapīru kopsummā, jo bezkupona ilgtermiņa parāda vērtspapīri, kuros ietverts pārvērtēšanas efekts, nav norādīti.

2) Dati sniegti saskaņā ar Eiropas sektoru kontu ceturkšņa statistiku. Kopējais nefinanšu sabiedrību finansējums ietver aizdevumus, emitētos parāda vērtspapīrus, akcijas un citus emitētos kapitāla vērtspapīrus, apdrošināšanas tehniskās rezerves, citus kreditoru parādus un atvasinātos finanšu instrumentus.

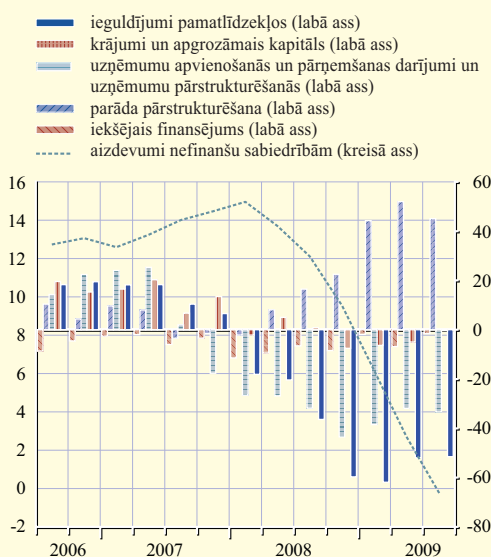
3) Ietver pensiju fondu rezerves.

Kaut arī, spriežot pēc banku veiktās kredītēšanas 2009. gada oktobra apsekojuma, 2009. gada 3. ceturksnī vēl būtiskāk atviegloti uzņēmumiem izsniegto aizdevumu un kredītlīniju nosacījumi (gandrīz vairs nebija banku, kas būtu izvirzījušas stingrākus nosacījumus), tomēr empīriskie dati liecina, ka kredītēšanas nosacījumu pārmaiņas aizdevumu izaugsmes dinamiku ietekmē ar 3-4 ceturkšņu novēlošanos. Turklāt empīriskie dati rāda arī, ka nefinanšu sabiedrību kredītēšana mēdz ievērojami atpalikt no ekonomiskās attīstības cikla. Tāpēc droši vien uzņēmumi ne īpaši aktīvi aizņemsies arī kādu laiku pēc tam, kad ekonomiskās attīstības ciklā būs noticis paversiens, un vēl jo vairāk tad, ja ekonomiskā nenoteiktība joprojām būs liela.

Kā liecina banku veiktās kredītēšanas apsekojums, bankas atzinušas, ka tādi pieprasījuma puses faktori kā ieguldījumi pamatlīdzekļos un uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas darījumi negatīvi ietekmējuši nefinanšu sabiedrību aizdevumu pieprasījumu (sk. 33. att.). Jaunākie ECB apkopotie dati par nefinanšu sabiedrību aizdevumiem nozaru dalījumā arī norāda, ka satricinājuma periodā

33. attēls. Aizdevumu kāpums un nefinanšu sabiedrību aizdevumu pieprasījumu veicinošie faktori

(neto gada pārmaiņas; %)

Avots: ECB.

Piezīmes. Neto īpatsvars attiecas uz to banku, kas atzinušas, ka konkrētais faktors veicinājis stingrāku kredītēšanas nosacījumu izvirzīšanu, un to banku, kuras atzinušas, ka šis faktors veicinājis to atvieglošanu, starpību. Sk. arī banku veiktās kredītēšanas 2009. gada jūlija apsekojumu.

uzņēmumu kreditēšana kļuvusi gausāka galvenokārt tāpēc, ka mazinājies pieprasījums (sk. 5. ielikumu).

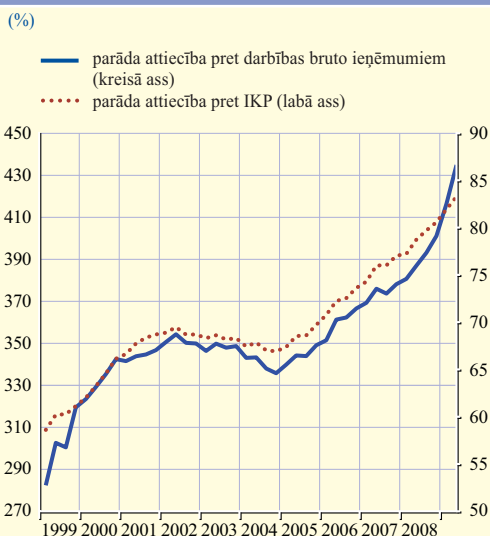
2008. gada 2. pusgadā aizdevumu plūsma nefinanšu sabiedrībām sāka apsīkt, tāpēc tās pastiprināti sāka izmantot uz tirgus instrumentiem balstītu parāda finansējumu. Jaunākie dati par nefinanšu sabiedrību emitētajiem parāda vērtspapīriem norāda, ka 2009. gada 3. ceturksnī turpināja palielināties gada pieauguma temps, sasniedzot 9.0% (2. ceturksnī – 7.2%). Nefinanšu sabiedrību parāda vērtspapīru emisijas kāpumu varētu būt mudinājuši divi faktori. Pirmkārt, kopš 2008. gada beigām uz tirgus instrumentiem balstīta parāda finansējuma izmaksas salīdzinājumā ar banku aizdevumu izmaksām samazinājušās vairāk, tāpēc pirmais finansēšanas veids kļuvis izdevīgāks; otrkārt, nefinanšu sabiedrības (īpaši lielie uzņēmumi), iespējams, banku finansējumu aizvietojuši ar uz tirgus instrumentiem balstītu finansējumu tāpēc, ka bankas izvirzījušas ierobežojošus kreditēšanas nosacījumus. Runājot par banku aizdevumiem, vairāk tika emitēti ilgāka termiņa parāda vērtspapīri, 2. ceturksņa beigās gada pieauguma tempam sasniedzot 23.1%. No komerciāliem datu avotiem iegūti jaunāki dati rāda, ka aktīva emisija turpinājusies arī oktobrī un novembrī, kad lielos apjomos tika emitētas obligācijas ar zemāku reitingu un obligācijas, kuru emitenti pārstāvēja cikliskos sektorus.

Nefinanšu sabiedrību emitēto biržā kotēto akciju gada pieauguma temps 2009. gada 3. ceturksnī palielinājās līdz 0.4%, un to veicināja akciju tirgu labie rādītāji.

FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

Visai nelielās ārējā finansējuma plūsmas apvienojumā ar iekšējo finansējuma spēju sarukumu vēl vairāk kāpinājušās nefinanšu sabiedrību parāda rādītāju attiecību gan pret IKP, gan pret bruto darbības rezultātiem, 2009. gada 2. ceturksnī sasniedzot rekordaugstu līmeni (sk. 34. att.). Atspoguļojot būtisko banku veiktās kreditēšanas pieauguma apsīkumu un procentu likmju kritumu

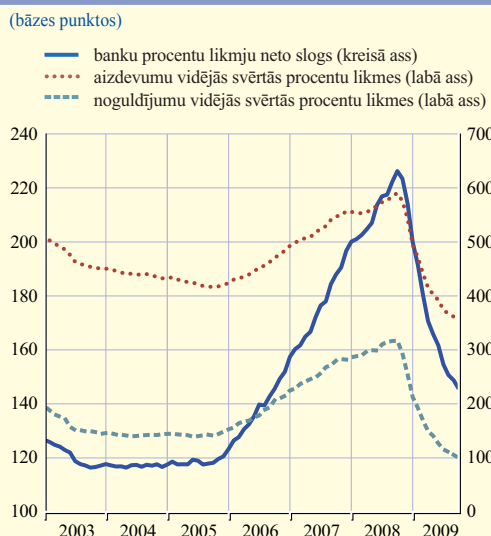
34. attēls. Nefinanšu sabiedrību parāda rādītāji

Avoti: ECB, Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Parāda dati sniegti saskaņā ar Eiropas sektoru kontu ceturksņu statistiku. Tajos ietilpst aizdevumi, emitētie parāda vērtspapīri un pensiju fondu rezerves. Dati sniegti līdz 2009. gada 2. ceturksnim.

35. attēls. Nefinanšu sabiedrību banku procentu likmju neto slogs

Avots: ECB.

Piezīme. Banku procentu likmju neto slogs definēts kā aizdevumu vidējo svērto procentu likmju un noguldījumu vidējo svērto procentu likmju starpība nefinanšu sabiedrību sektorā, un tā pamatā ir atlikumu summas.

NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM IZSNIEGTO MFI AIZDEVUMU NORISES NOZARU DALĪJUMĀ

Kā monetārās statistikas daļu ECB regulāri publicē nefinanšu sabiedrībām izsniegto monetāro finanšu iestāžu aizdevumu mēneša monetāros rādītājus. 2009. gadā ECB pirmo reizi apkopojusi nefinanšu sabiedrībām izsniegto MFI aizdevumu euro zonas ceturkšņa aplēses nozaru dalījumā saskaņā ar NACE klasifikāciju.^{1,2} Šis jaunais statistikas kopums palīdz labāk izprast norises saistībā ar euro zonas sabiedrībām izsniegtajiem aizdevumiem un novērtēt to ietekmi uz monetāro politiku. Detalizētāki aizdevumu dati var sniegt ieskatu nozarei raksturīgās aizdevumu tendencēs.

Kā redzams A attēlā, aizdevumi nefinanšu sabiedrībām iedalīti 10 galvenajās nozaru grupās. Šie statistiskie dati interpretējami ar piesardzību. Lai gan ECB statistiskie dati par apkopotajiem nefinanšu sabiedrībām izsniegtajiem MFI aizdevumiem visā euro zonā ir harmonizēti, to nozaru dalījums balstās uz valstu līmenī pieejamiem datiem (piemēram, kredītreģistriem vai aptaujām), kas nav pilnībā harmonizēti un daļēji ir aplēses. Gan aptvērums, gan detalizējums dažādās valstīs var atšķirties.

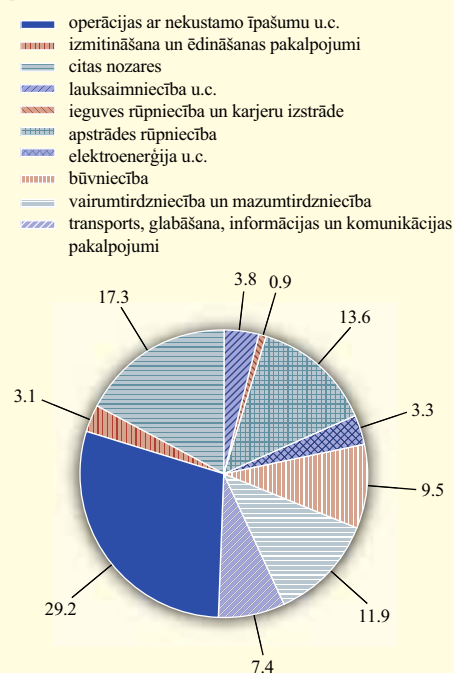
Turklāt nefinanšu sabiedrības pēc definīcijas izslēdz uzņēmumus bez juridiskās personas statusa, piemēram, nelielus mazumtirgotājus vai ārstus. Pie tam aizdevumus var var saņemt institucionālas vienības, kuras bieži ietver daudz ražošanas vienību, kas iesaistītas dažādās NACE aktivitātēs. Tas nozīmē, ka jauno aizdevumu dalījumu nevar tieši salīdzināt ar citiem statistiskajiem datiem, kas patiesi balstās uz NACE klasifikāciju, piemēram, pievienoto vērtību vai nodarbinātību ekonomisko aktivitāšu dalījumā.

1 NACE (*Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne*) 2. redakcija ir Eiropas Kopienas Ekonomiskās darbības statistiskā klasifikācija. Šo standartu izmanto visas dalībvalstis dažādiem statistiskajiem datiem. Vairāk informācijas sk. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nace_rev2/introduction.

2 Dati attiecas uz atlikumiem ceturkšņa beigās un pieejami no 2003. gada 1. ceturkšņa.

A attēls. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto MFI aizdevumu īpatsvars atsevišķās nozarēs

(procentu daļas)

Avots: ECB.

Piezīmes. Atlikumi 2007. gada 4. ceturksnī. Dalījums saskaņā ar NACE 2. red. Lauksaimniecība u.c. ietver mežsaimniecību un zivsaimniecību; elektroenerģija u.c. ietver gāzes apgādi, siltumapgādi un gaisa kondicionēšanu, kā arī ūdensapgādi, notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošanu un sanāciju; vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība ietver automobiļu un motociklu remontu; operācijas ar nekustamo īpašumu u.c. ietver profesionālos, zinātniskos un tehniskos pakalpojumus, kā arī administratīvo un apkalpojošo dienestu darbību; citi pakalpojumi attiecas uz visām pārējām aktivitātēm, izņemot finanšu un apdrošināšanas darbības, kā arī valsts pārvaldi un aizsardzību.

A attēls liecina, ka 2007. gadā³ aizdevumi, kas saistīti ar operācijām ar nekustamo īpašumu (t.i., komercīpašumu īre u.tml.) veidoja lielāko nefinanšu sabiedrībām izsniegto MFI aizdevumu daļu, nākamā apjoma ziņā bija apstrādes rūpniecība, tirdzniecība, būvniecība un transports un informācijas pakalpojumi. Nozīmīga nefinanšu sabiedrībām izsniegto MFI aizdevumu daļa izsniegta arī nozarēm, kuras vieno apzīmējums "citi pakalpojumi".⁴ Attiecībā uz nozaru īpatsvaru bruto pievienotajā vērtībā nekustamajam īpašumam un ar to saistītajām aktivitātēm un būvniecības nozarei ir mazāka nozīme salīdzinājumā ar to īpatsvaru kopējā nefinanšu sabiedrībām izsniegtajā aizdevumu apjomā, savukārt, piemēram, apstrādes rūpniecībai tas ir relatīvi augstāks (sk. B att.).

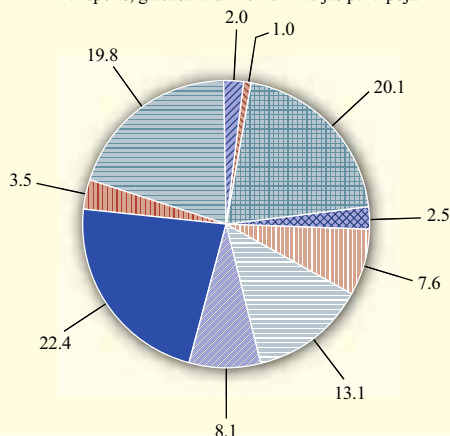
Kopš finanšu krīzes sākuma visās nozarēs vērojams vispārējs nefinanšu sabiedrībām izsniegto MFI aizdevumu gada pieauguma tempa kritums, īpaši pēc krīzes pastiprināšanās 2008. gada beigās (sk. C att.). Lai gan nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu gada pieauguma temps apstrādes rūpniecībā, kā arī tirdzniecībā un transportā saglabājās līdz 2008. gada 2. pusgamam, nekustamā īpašuma un būvniecības nozarē tas samazinājās jau 2008. gada 1. pusgadā. Vispārējais aizdevumu gada pieauguma tempa kritums atspoguļoja vēl spēcīgāku attiecīgo nozaru pievienotās vērtības gada kāpuma samazinājumu (sk. D att.). Tas liecina par uzņēmumu kredītēšanas pavājināšanos satricinājuma periodā galvenokārt pieprasījuma sarūkuma dēļ.⁵

Jāuzsver dažas norises pirmskrīzes periodā. Īpaši ar būvniecību saistītajās nozarēs (nekustamā īpašuma pakalpojumos un būvniecībā) kredītēšanas kāpuma tempa rekordaugstie rādītāji 2006. gadā atspoguļoja mājokļu celšanas bumu atsevišķās euro zonas valstīs. Attiecīgi mājokļu tirgus burbuļa plīšana šajās valstīs atspoguļojās ne tikai zemajā mājāsaimniecību hipotekārajā kredītēšanā, bet arī būtiski veicināja nekustamā īpašuma sabiedrību kredītēšanas samazināšanos. Tomēr, lai gan vairākās nozarēs, piemēram, apstrādes rūpniecībā, tirdzniecībā, transportā un informācijas pakalpojumos un būvniecībā 2009. gada 1. pusgadā aizdevumu apjoms saruka, nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu gada pieauguma temps nekustamā īpašuma nozarē joprojām saglabājās pozitīvs.

B attēls. Bruto pievienotās vērtības īpatsvars atsevišķās nozarēs

(procentu daļas)

- operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība
- viesnīcas un restorāni
- citas nozares
- lauksaimniecība u.c.
- ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde
- apstrādes rūpniecība
- elektroenerģija u.c.
- būvniecība
- vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
- transports, glabāšana un komunikācijas pakalpojumi

Avots: Eurostat.

Piezīmes. Faktiskajās cenās, 2007. gads. Dalījums saskaņā ar NACE 1.1. red. "Operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība" korigēts, ņemot vērā netieši noteiktu īpašnieka apdzīvotu mājokļa nomu (dati pieejami par ierobežotu valstu skaitu). Lauksaimniecība u.c. ietver mājāsaimniecību un zivsaimniecību; vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība ietver automobiļu un motociklu, individuālās lietošanas priekšmetu, sadzīves aparātūras un iekārtu remontu; citi pakalpojumi attiecas uz visiem pārējiem sektoriem, izņemot finanšu un apdrošināšanas darbības, kā arī valsts pārvaldi un aizsardzību.

3 Šis ir pēdējais gads, par kuru pieejami detalizēti bruto pieejamās vērtības dati ekonomisko aktivitāšu dalījumā. Aizdevumu rādītāji līdz 2009. gada vidum norāda līdzīgus nozaru īpatsvarus kā 2007. gadā.

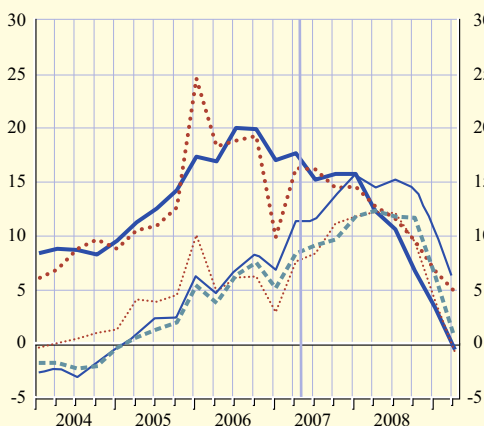
4 Šī kategorija ietver visas pārējās aktivitātes, izņemot finanšu un apdrošināšanas darbības, kā arī valsts pārvaldi un aizsardzību, jo parasti šādi uzņēmumi nepieder pie nefinanšu sabiedrību sektora.

5 Detalizētāku pašreizējās recesijas analīzi salīdzinājumā ar iepriekšējām analīzēm sk. 2009. gada aprīļa "Mēneša Biļetena" ielikumā *A comparison of the current recession in the euro area economy and its main branches with past periods of recession* ("Euro zonas tautsaimniecības un tās galveno nozaru pašreizējās recesijas salīdzinājums ar iepriekšējām recesijām").

C attēls. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto MFI aizdevumu kāpums atsevišķās nozarēs

(gada pārmaiņas, %)

- būvniecība
- operācijas ar nekustamo īpašumu u.c.
- apstrādes rūpniecība u.c.
- apstrādes rūpniecība u.c., t.sk. elektroenerģija
- tirdzniecība un transports

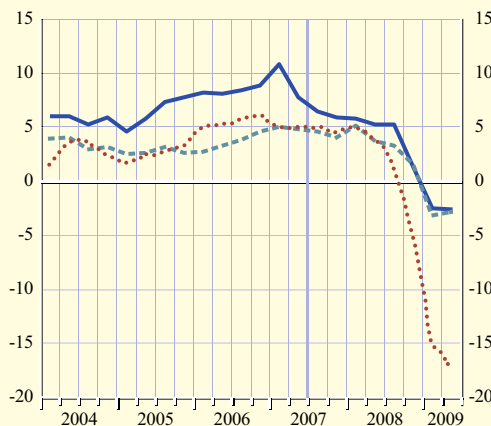
Avots: ECB.

Piezīmes. Dalījums saskaņā ar NACE 2. red. Operācijas ar nekustamo īpašumu u.c. ietver profesionālos, zinātniskos un tehniskos pakalpojumus, kā arī administratīvo un apkalpojošo dienestu darbību; apstrādes rūpniecība u.c. ietver ieguves rūpniecību un karjeru izstrādi; apstrādes rūpniecība u.c., t.sk. elektroenerģija, papildus ietver gāzes apgādi, siltumapgādi un gaisa kondicionēšanu, kā arī ūdensapgādi, notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošanu un sanāciju; tirdzniecība un transports ietver vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību, automobiļu un motociklu remontu, kā arī transportu, uzglabāšanu, informācijas un komunikācijas pakalpojumus.

D attēls. Pievienotās vērtības pieaugums atsevišķās nozarēs

(gada pārmaiņas, %)

- būvniecība
- apstrādes rūpniecība u.c., t.sk. elektroenerģija
- tirdzniecība un transports

Avots: Eurostat.

Piezīmes. Dalījums saskaņā ar NACE 1.1. red. Faktiskajās cenās. Apstrādes rūpniecība u.c., t.sk. elektroenerģija, ietver gāzes apgādi, siltumapgādi un gaisa kondicionēšanu, kā arī ūdensapgādi, notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošanu un sanāciju; tirdzniecība un transports ietver vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību, automobiļu, motociklu, individuālās lietošanas priekšmetu, sadzīves aparātūras un iekārtu remontu, kā arī transportu, uzglabāšanu un komunikācijas pakalpojumus.

tirgū, nefinanšu sabiedrību procentu maksājumu slogs 2009. gada 3. ceturksnī turpināja samazināties līdz 2006. gada beigu līmenim (sk. 35. att.). Kopumā augstais parāda līmenis un ar to saistītais procentu maksājumu slogs norāda uz nepieciešamību tuvāko mēnešu laikā restrukturizēt nefinanšu sektora bilances, kas slikti ietekmēs tautsaimniecības atveseļošanos. Ar nefinanšu sektora parādsaistību lielo īpatsvaru varētu arī skaidrot pieaugušo jau notikušo un vēl gaidāmo uzņēmumu bankrotu skaitu.

2.7. MĀJSAIMNIECĪBU SEKTORA FINANSĒJUMA PLŪSMAS UN FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

2009. gada 3. ceturksnī mājsaimniecību finansēšanas nosacījumi turpināja uzlaboties – banku aizdevumu procentu likmes vēl vairāk samazinājās, arī stingrāku kredītstandartu noteikšana turpināja sarukt. 3. ceturksnī īstermiņa dinamikai atgriežoties iepriekšējā līmenī, mājsaimniecību kreditēšanas gada pieauguma temps stabilizējās, jo to veicināja pastāvīgi pozitīva ikmēneša līdzekļu ieplūde aizdevumiem mājokļa iegādei. Mājsaimniecību parāda līmenis kopumā saglabājās nemainīgs, bet procentu maksājumu slogs turpināja sarukt.

FINANSĒŠANAS NOSACĪJUMI

Galveno ECB procentu likmju pazemināšanas, kā arī naudas tirgus likmju un obligāciju peļņas likmju samazināšanās ietekmē 2009. gada 3. ceturksnī MFI mājsaimniecībām mājokļa iegādei

izsniegto aizdevumu procentu likmes saruka vēl vairāk (sk. 36. att.). Kritums bija mazāks nekā iepriekšējā ceturksnī un visvairāk skāra aizdevumus ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam. Šīs procentu likmes septembrī sasniedza nepieredzēti zemu līmeni (aptuveni 300 bāzes punktu zem 2008. gada oktobrī reģistrētās rekordaugstās atzīmes). Procentu likmju termiņstrukturārai joprojām bija raksturīga ievērojama pozitīva starpība starp mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu ar ilga termiņa (t.i., ilgāku par 5 gadiem) procentu likmes darbības sākotnējo periodu un īsa termiņa (t.i., līdz 1 gadam) procentu likmes darbības sākotnējo periodu procentu likmēm, tāpēc, izsniedzot jaunus aizdevumus, bija tendence noteikt procentu likmi ar īsāku procentu likmes darbības sākotnējo periodu.

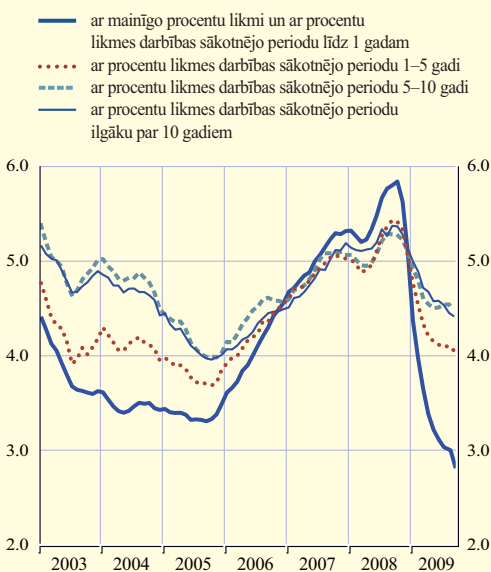
2009. gada 3. ceturksnī turpināja samazināties MFI ar visilgākā termiņa (t.i., ilgāku par 5 gadiem) procentu likmes darbības sākotnējo periodu izsniegto patēriņa kredītu procentu likmes. Turpretī īstermiņa aizdevumu procentu likmes (t.i., aizdevumu ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam) vairs nesamazinājās, bet vidēji pieauga. Palielinājās arī aizdevumu ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu 1–5 gadi procentu likmes, taču tās joprojām bija zemākas nekā aizdevumiem ar citiem procentu likmes darbības sākotnējiem periodiem.

Mājokļa iegādei no jauna izsniegto aizdevumu procentu likmju un salīdzināmo tirgus procentu likmju starpība 3. ceturksnī gan īstermiņa, gan ilgtermiņa aizdevumiem kopumā palielinājās nebūtiski. Patēriņa kredītu īstermiņa procentu likmju starpības 3. ceturksnī ievērojami pieauga, bet ilgtermiņa procentu likmju kāpums bija neliels.

Banku veiktās kreditēšanas 2009. gada oktobra apsekojums liecina, ka 3. ceturksnī vēl vairāk samazinājies to banku īpatsvars, kuras izvirzījušas stingrākus kreditēšanas nosacījumus gan aizdevumiem mājokļa iegādei, gan patēriņa kredītiem un citiem aizdevumiem. Galvenie faktori, kas noteikuši šo samazinājumu, vēl arvien ir ar ekonomisko aktivitāti saistītās gaidas, mājokļu tirgus izredzes un ne tik negatīvs prasītā nodrošinājuma riska vērtējums. Bankas atvieglāja mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu nosacījumus, piemērojot zemākas pievienotās procentu likmes kā vidēja riska, tā riskantākiem aizdevumiem un arī nosakot pielaidīgākus ar cenu nesaistītus nosacījumus. Pievienotās procentu likmes tika pazeminātas arī patēriņa kredītiem un citu veidu aizdevumiem, taču riskantākos aizdevumus tas skāra mazāk. Visbeidzot, banku vērtējumā 3. ceturksnī turpināja augt kredītu mājokļa iegādei pieprasījums (tas bija kļuvis pozitīvs jau iepriekšējā ceturksnī), toties patēriņa kredītu un citu veidu aizdevumu pieprasījums banku skatījumā turpināja sarukt, taču vairs ne tik spēji.

36. attēls. MFI mājaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu procentu likmes

(gadā, %; izņemot maksas; jauno darījumu procentu likmes)

Avots: ECB.

FINANSĒJUMA PLŪSMAS

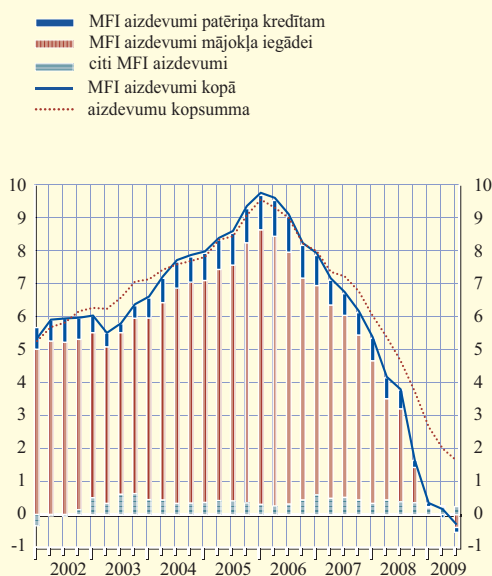
2009. gada 2. ceturksnī (pēdējais periods, par kuru pieejami euro zonas integrēto kontu dati) māsaimniecību kreditēšanas kopējais gada pieauguma temps samazinājās līdz 2.0% (iepriekšējā ceturksnī – 2.7%). Ne-MFI māsaimniecībām izsniegto aizdevumu gada pieauguma temps, kaut arī nedaudz kritās, joprojām bija ļoti liels – 13.9%. Taču straujš kāpums lielā mērā atspoguļoja nevis ne-MFI no jauna izsniegtos aizdevumus, bet gan vērtspapīrošanas darbību, vērtspapīrus pārdodot, ietekmi, kad kredīti par tādiem vairs netiek atzīti un tāpēc tos izslēdz no MFI bilancēm un pēc tam grāmato kā aizņēmumus no CFS. Šāda darbība īpaši aktīvi izpaudās 2008. gada 4. ceturksnī un tādējādi turpināja ietekmēt gada pieauguma tempu. Dati par MFI kreditēšanas un vērtspapīrošanas darbībām liecina, ka 2009. gada 3. ceturksnī māsaimniecību kreditēšanas gada pieauguma temps kopumā vēl vairāk saruka (sk. 37. att.), kaut arī mēnešu plūsmas 3. ceturkšņa beigās bija spēcīgas.

Oktobrī MFI māsaimniecību kreditēšanas gada pieauguma temps pieauga līdz –0.1% (tas bija tāds pats kā vidēji 3. ceturksnī). Vienlaikus īstermiņa dinamika, ko mēra ar uz gadu attiecināto 3 mēnešu pieauguma tempu, 3. ceturksnī būtiski uzlabojās, kāpuma tempam oktobrī sasniedzot 2.6%. Tas atspoguļoja kopš 2009. gada maija novērotās māsaimniecībām izsniegto aizdevumu pozitīvās mēneša plūsmas, apliecinot uzskatu, ka gada pieauguma tempa kādreizējā krituma tendence beigsies.

Pēdējā laika MFI aizdevumu pozitīvās plūsmas un gada pieauguma tempa stabilizēšanās atbilst vēsturiskajām likumsakarībām, ka māsaimniecību kreditēšana mēdz uzlaboties ekonomiskās

37. attēls. Māsaimniecībām izsniegto aizdevumu kopapjoms

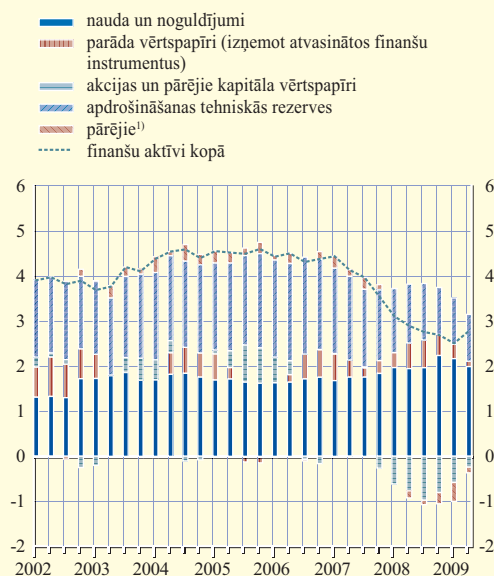
(gada pārmaiņas, %; devums, procentu punktos; ceturkšņa beigās)

Avots: ECB.
Piezīmes. Aizdevumu kopsumma ietver visu institucionālo sektoru māsaimniecībām izsniegtos aizdevumus, t.sk. pārējā pasaulē. 2009. gada 2. ceturksnī māsaimniecībām izsniegto aizdevumu kopsumma aplēsta, izmantojot monetārās un banku statistikas informāciju par darījumiem. Informāciju par MFI izsniegto aizdevumu un aizdevumu kopsummas pieauguma tempu aprēķinu atšķirībām sk. attiecīgajās tehniskajās piezīmēs.

38. attēls. Māsaimniecību finanšu ieguldījumi

(gada pārmaiņas, %; devums, procentu punktos)

Avoti: ECB un Eurostat.
1) Ietver aizdevumus un pārējos debitoru parādus.

attīstības cikla pašā sākumā. Vienlaikus šāda uzlabošanās pagaidām var būt visai pieticīga, jo mājokļu tirgus un ekonomiskā aktivitāte joprojām saistīta ar visai lielu nenoteiktību, bet mājssaimniecību parāda līmenis salīdzinājumā ar iepriekšējiem cikliem pašlaik joprojām ir relatīvi augsts.

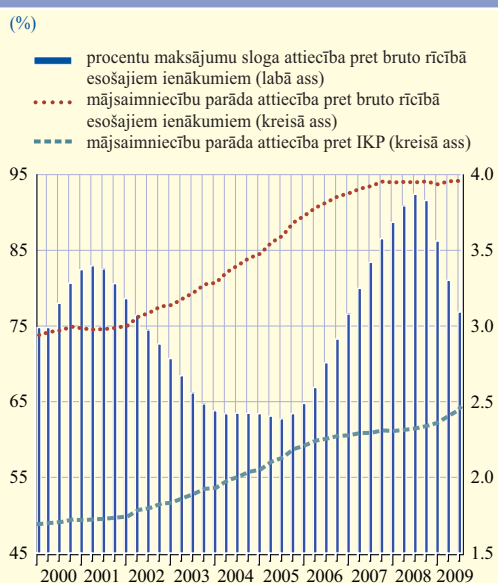
Analizējot MFI mājssaimniecību kreditēšanas gada pieauguma tempu, redzams, ka mājokļa iegādei izsniegtajiem aizdevumiem tas oktobrī pieaudzis līdz -0.2% (septembrī tas bija -0.6% ; 3. ceturksnī vidēji -0.3%), atainojot lielākās mēneša ieplūdes kopš finanšu krīzes pastiprināšanās 2008. gada septembrī. Patēriņa kredītu gada pieauguma temps turpināja sarukt, oktobrī noslīdot līdz -1.3% (3. ceturksnī tas bija -1.0%), bet citu veidu aizdevumiem tas nedaudz palielinājās un oktobrī bija 1.6% (3. ceturksnī -1.4%).

Euro zonas kontos atspoguļoto euro zonas mājssaimniecību sektora bilances aktīvu kopējo finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps 2009. gada 2. ceturksnī palielinājās līdz 2.8% (1. ceturksnī -2.5%). Kopš 2007. gada sākuma šī ir pirmā reize, kad reģistrēts kāpums (sk. 38. att.). Mājssaimniecību ieguldījumu devums noguldījumos joprojām bija vislielākais, taču tas palēnām samazinājās, jo ļoti stāvās ienesīguma līknes dēļ saruka uzkrājumi īstermiņa noguldījumos. Šajā ziņā 2. ceturksnī novēroto kopējo ieguldījumu gada pieauguma tempu galvenokārt noteica akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumu vairs ne tik liels negatīvais devums, jo situācija biržās uzlabojās un vēlme izvairīties no riska mazinājās.

FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

Mājssaimniecību arvien vēl neaktīvā kreditēšana pēdējos ceturkšņos liecina par mājssaimniecību parāda līmeņa stabilizēšanos. Mājssaimniecību parāda attiecība pret rīcībā esošajiem ienākumiem kopš 2007. gada beigām bijusi aptuveni 94% un 2009. gada 3. ceturksnī varētu būt palikusi nemainīga (sk. 39. att.). Vienlaikus mājssaimniecību parāda attiecība pret IKP 3. ceturksnī, iespējams, vēl nedaudz palielinājusies, atainojot to, ka ekonomiskajai aktivitātei kopumā cikliskums ir raksturīgāks nekā mājssaimniecību ienākumiem. Vienlaikus tiek lēsts, ka mājssaimniecību sektora procentu maksājumu slogs turpinājis sarukt un 3. ceturksnī bija 3.1% no rīcībā esošajiem ienākumiem (iepriekšējā ceturksnī -3.3%). Tā kā parāda attiecība pret ienākumiem palikusi nemainīga, tas pamatā atspoguļo banku aizdevumu procentu likmju samazināšanos, īpaši aizdevumiem ar mainīgo procentu likmi.

39. attēls. Mājssaimniecību parāds un procentu maksājumi

Avoti: ECB un Eurostat.

Piezīmes. Mājssaimniecību parāds ietver visu institucionālo sektoru mājssaimniecībām izsniegtos aizdevumus, t.sk. pārējā pasaulē. Procentu maksājumi neietver mājssaimniecību finansējuma izmaksas pilnībā, jo nav iekļautas komisijas maksas par finanšu pakalpojumiem. Dati par pēdējo ceturksni daļēji ir aplēses.

3. CENAS UN IZMAKSAS

Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi SPCI gada inflācija novembrī bija 0.6% (oktobrī – –0.1%). Atbilstoši iepriekš gaidītajam inflācija kļuvusi pozitīva (piecus mēnešus tā bija negatīva). Kopējās SPCI inflācijas pieaugums pēdējos mēnešos galvenokārt atspoguļojis augšupvērstos bāzes efektus, ko izraisīja preču cenu samazināšanās pasaulē 2008. gada 2. pusgadā. Gaidāms, ka turpmākajos mēnešos inflācija vēl vairāk palielināsies galvenokārt augšupvērsto bāzes efektu dēļ. Tālākā perspektīvā politikai nozīmīgā periodā paredzams, ka inflācija joprojām būs mērena, turpinoties nelielai kopējai cenu, izmaksu un darba samaksas dinamikai, ko nosaka lēns pieprasījuma pieaugums euro zonas valstīs un citur. Eurosistēmas speciālistu 2009. gada decembra iespēju aplēses paredz, ka euro zonas valstīs SPCI gada inflācija 2009. gadā būs 0.3%, 2010. gadā – 0.9–1.7% un 2011. gadā – 0.8–2.0%. Riski, kas apdraud inflācijas perspektīvu, kopumā ir līdzsvaroti.

3.1. PATĒRIŅA CENAS

Euro zonas valstu SPCI gada inflācija novembrī kļuva pozitīva. Tas notika pēc piecus mēnešus ilga negatīvas inflācijas perioda (2009. gada jūlijā tā sasniedza zemāko punktu –0.7%). Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi SPCI gada inflācija novembrī bija 0.6% (oktobrī – –0.1%). Novembra SPCI datu dalījuma oficiālās aplēses vēl nav publiskotas, bet zināms, ka, tāpat kā oktobrī, novembra rezultātu iespaidoja spēcīgs bāzes efekta ietekmes pieaugums uz enerģijas cenu komponentu, ko pirms 12 mēnešiem izraisīja naftas cenu sarukums pasaulē. No 2009. gada jūnija līdz oktobrim novērotā negatīvā inflācija tiešām lielā mērā bija prognozēta, un to galvenokārt noteica SPCI enerģijas komponenta ietekme (sk. 6. tabulu un 40. att.).

Aplūkojot SPCI dinamiku sektoru līmenī, 2009. gada oktobrī (pēdējā mēnesī, par kuru pieejami dati attiecīgajā dalījumā) SPCI enerģijas komponenta gada pārmaiņas pieauga līdz –8.5% (jūlijā – –14.4%). SPCI enerģijas komponenta gada pārmaiņu tempa kopējo kāpuma tendenci kopš augusta galvenokārt noteikuši augšupvērstie bāzes efekti, ko izraisīja jēlnaftas cenu samazinājums 2008. gada 2. pusgadā. Bāzes efektu mijiedarbība ar jēlnaftas cenu pašreizējām pārmaiņām veicināja pēdējos mēnešos novērotās SPCI enerģijas komponenta svārstības. SPCI enerģijas cenu komponenta gada pārmaiņu tempa datu laikrindu augšupvērsto tendenci kopš 2009. gada augusta noteica no naftas iegūtās enerģijas (automobiļu degvielas, dīzeļdegvielas un kurināmā degvielas) cenu augošais gada kāpuma temps un SPCI enerģijas, kas nav iegūta no naftas, komponentu (piemēram, elektrības

6. tabula. Cenu dinamika

(gada pārmaiņas, ja nav norādīts citādi; %)

	2007	2008	2009 Jūn.	2009 Jūl.	2009 Aug.	2009 Sept.	2009 Okt.	2009 Nov.
SPCI un tā komponenti								
Kopējais indekss ¹⁾	2.1	3.3	–0.1	–0.7	–0.2	–0.3	–0.1	0.6
Enerģija	2.6	10.3	–11.7	–14.4	–10.2	–11.0	–8.5	–
Neapstrādātā pārtika	3.0	3.5	0.0	–1.1	–1.2	–1.3	–1.6	–
Apstrādātā pārtika	2.8	6.1	1.1	0.8	0.6	0.5	0.3	–
Neenerģijas rūpniecības preces	1.0	0.8	0.6	0.5	0.6	0.5	0.3	–
Pakalpojumi	2.5	2.6	2.0	1.9	1.8	1.8	1.8	–
Citi cenu rādītāji								
Ražotāju cenas rūpniecībā	2.7	6.1	–6.5	–8.4	–7.5	–7.6	–6.7	–
Naftas cenas (euro par barelu)	52.8	65.9	49.5	46.5	51.1	46.9	49.8	52.1
Neenerģijas preču cenas	7.5	2.0	–23.6	–22.9	–16.2	–16.8	–6.1	–

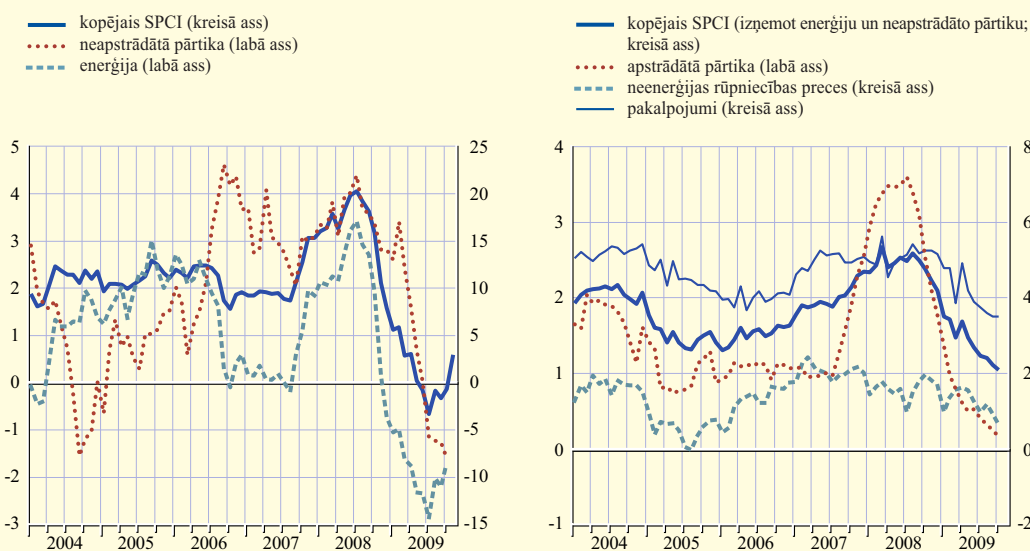
Avoti: Eurostat, ECB un ECB aprēķini, kuru pamatā ir Thomson Financial Datastream dati.

Piezīme. Neenerģijas preču cenu indekss svērts atbilstoši euro zonas valstu importa struktūrai 2004.–2006. gadā.

1) SPCI inflācija 2009. gada novembrī ir Eurostat ātrā aplēse.

40. attēls. SPCI inflācijas dalījums: galvenie komponenti

(gada pārmaiņas; mēneša dati; %)

Avots: Eurostat.

un gāzes) pieauguma tempa kritums, kas ar laika nobīdi seko naftas cenām. Turpmāk gaidāms, ka jaunākās jēlnaftas cenu pārmaiņas un augšupvērstie bāzes efekti nākamajos mēnešos izraisīs SPCI enerģijas komponenta gada pārmaiņu tempa pieaugumu.

Pārtikas cenu komponenta radītā inflācija pēdējos mēnešos joprojām samazinās no 2008. gada vidū sasniegtā rekordaugstā līmeņa (6.1%) līdz -0.4% 2009. gada oktobrī (zemākais inflācijas līmenis kopš datu laikrindu ieviešanas 1990. gadā; sk. 5.1. tabulu sadaļā "Euro zonas statistika"). Pārtikas cenu komponenta radītās inflācijas sarukumu galvenokārt noteica iepriekšējo pārtikas preču cenu samazinājumu ietekme uz patērētājiem, kā arī spēcīgā konkurence pārtikas mazumtirdzniecībā, ņemot vērā vāju patērētāju pieprasījumu. Turklāt būtiskie lejupvērstie bāzes efekti līdz 2009. gada jūlijam mazināja pārtikas cenu komponenta radīto inflāciju, bet kopš tā laika tie kopumā bijuši neitrāli. Euro zonas valstu SPCI neapstrādātās pārtikas komponenta gada pārmaiņu temps oktobrī bija -1.6%, jau ceturto mēnesi pēc kārtas liecinot par negatīvām gada pārmaiņām. Šos būtiskos samazinājumus var skaidrot ne tikai ar laika apstākļu ietekmi uz augļu un dārzeņu cenām, bet īpaši arī ar gaļas cenu gada kāpuma tempa sarukumu, atsākoties tendencei, kas pretēja pagājušajā gadā pasaules tirgos novērotajam pārtikas cenu šokam. Apstrādātās pārtikas cenu komponenta gada pārmaiņu temps pēdējos mēnešos arī turpināja samazināties atbilstoši lejupslīdes tendencei, kas sākās 2008. gada vidū. Šā krituma dēļ oktobrī apstrādātās pārtikas cenu komponenta radītā inflācija bija 0.3%, un tas atspoguļo lielākās daļas cenu, īpaši to, kuras vairāk ietekmē preču (piemēram, labības produktu, piena produktu un eļļas) cenu dinamika, lēnāku gada pārmaiņu tempu. Nākotnes perspektīvā domājams, ka pārtikas cenu komponenta radītā gada inflācija tuvosies zemākajam punktam un turpmākajos mēnešos atkal sāks pieaugt daļēji saistībā ar augšupvērstajiem bāzes efektiem.

Neietverot visus pārtikas un enerģijas produktus, kas veido 30% no SPCI groza, SPCI inflācijas dinamika pēdējos divos gados bijusi lejupvērstā. Šī norise atspoguļo novērotās divu komponentu,

t.i., neenerģijas rūpniecības preču un pakalpojumu, cenu pārmaiņas, ko galvenokārt nosaka iekšzemes faktori, piemēram, darba samaksa un peļņas pieaugums (sk. 2009. gada oktobra "Mēneša Biļetena" ielikumu *Recent trends in the HICP excluding food and energy* ("Jaunākās SPCI, izņemot pārtikas un enerģijas komponentu, tendences"). Šīs sastāvdaļas radītā inflācija 2009. gada oktobrī bija 1.2% (1. pusgadā – vidēji 1.6%).

Kopš 2008. gada sākuma vērojamais neenerģijas rūpniecības preču cenu gada kāpuma tempa sarukums vasaras mēnešos paātrinājās. Neenerģijas rūpniecības preču cenu komponenta radītā inflācija 2009. gada oktobrī bija 0.3% (1. pusgadā – vidēji 0.7%). Lai gan iepriekš šā SPCI komponenta radītās inflācijas samazinājumu galvenokārt noteica ilglietojuma preču cenu pārmaiņas, pēdējais sarukums attiecināms uz plašāku cenu loku. Ilglietojuma preču cenu izraisītā inflācija, ko ietekmēja automobiļu cenu kritums, 2009. gada septembrī un oktobrī sasniedza rekordzemu līmeni (–1.0%). Ekonomiskā lejupslīde, šķiet, būtiski ietekmējusi automobiļu cenu dinamiku euro zonas valstīs, jo automobiļu tirgotāji piedāvā lielas atlaides, lai tādējādi stimulētu vājo patērētāju pieprasījumu. Īslaicīgi lietojamo preču apakškomponenta radītā inflācija arī turpina mazināties pēc tam, kad 2009. gada 2. ceturksnī iepriekšējā vairāk nekā trīs gadus ilgusī kāpuma tendence pavērsās pretējā virzienā. Šo norisi, šķiet, noteica nelielais pieprasījums, jo vairākumu šā apakškomponenta cenu ietekmējusi lejupslīde. Tomēr īslaicīgi lietojamo preču apakškomponenta radītā inflācija, kas 2009. gada oktobrī bija 1.6%, joprojām būtiski pārsniedz ilglietojuma preču un preču ar ierobežotu lietošanas laiku apakškomponenta cenu izraisītās inflācijas līmeni. Preču ar ierobežotu lietošanas laiku apakškomponenta cenu gada pārmaiņām pēdējā laikā bijusi tendence samazināties, lai gan tekstilizstrādājumu sezonas izpārdošanu dēļ tā bijusi samērā svārstīga. Domājams, ka turpmākajos mēnešos neenerģijas rūpniecības preču cenu gada pārmaiņu temps turpinās sarukt un, iespējams, būs pat negatīvs vismaz ziemas izpārdošanu laikā 2010. gada sākumā, jo patēriņa preču (izņemot pārtiku un tabaku) importa cenu un šo preču cenu ražotāju līmenī gada pārmaiņu temps būtiski mazinājies. Nav gaidāms, ka tuvā nākotnē pieprasījums un uzņēmumu cenu noteikšanas spēja pieaugs, un, darba tirgus nosacījumiem pasliktinoties, darba samaksas pārmaiņas, šķiet, nevar radīt būtisku augšupvērstu izmaksu spiedienu.

Pakalpojumu cenu komponenta radītā inflācija, kas 2009. gada 1. pusgadā samazinājās, pēc mērenām galveno apakškomponentu pārmaiņām pēdējos mēnešos kopumā bijusi stabila. 2009. gada oktobrī tā bija 1.8% (nemainīga salīdzinājumā ar 2009. gada 3. ceturkšņa vidējo līmeni). Pakalpojumu cenas pēdējos divos gados galvenokārt noteica atpūtas un individuālo pakalpojumu komponenta un (mazāk) transporta pakalpojumu komponenta ietekme (sk. 5.1. tabulu sadaļā "Euro zonas statistika"). Abu komponentu ietekme 2008. gada vidū sasniedza rekordaugstu līmeni un kopš tā laika samazinās. Tomēr pēdējos mēnešos lejupslīdes tendence palēninājusies. Atpūtas un individuālo pakalpojumu gada kāpuma tempa sarukumu galvenokārt noteica restorānu, kafejnīcu, komplekso tūrisma braucienu un tūristu izmitināšanas pakalpojumu (šis komponents bijis negatīvs piecus mēnešus pēc kārtas) devuma samazinājums. Būtiskā ekonomiskā lejupslīde, šķiet, noteikusi tādu patēriņa izdevumu, kas nav pirmās nepieciešamības izdevumi, kritumu. Tā noteiktais vājš šādu pakalpojumu pieprasījums acīmredzot mudinājis uzņēmumus iekļaut ieguldīto izmaksu samazinājumus (īpaši ar enerģijas un pārtikas cenām saistītos) klientiem noteiktajā cenā. Transporta pakalpojumu apakškomponenta ietekmes sarukums joprojām gandrīz pilnībā atspoguļo SPCI pasažieru gaisa transporta komponenta tendences, ko nosaka mazāks ar darījuma braucieniem un brīvdienām saistīto gaisa transporta pakalpojumu pieprasījums. Turpretī jau ilgu laiku vērojamā sakaru pakalpojumu negatīvā ietekme, šķiet, kļuvusi mērenāka, jo šā apakškomponenta gada pārmaiņu temps kļuvis arvien mazāk negatīvs. Tālākā perspektīvā iespējams, ka ierobežota patēriņa dēļ palīgpakalpojumu cenu pārmaiņas joprojām turpmākajos mēnešos radīs lejupvērstu spiedienu uz pakalpojumu cenu komponenta radīto inflāciju.

3.2. RAŽOTĀJU CENAS RŪPNIECĪBĀ

Pēdējos mēnešos mazinājies lejupvērstais spiediens uz cenām piegādes ķēdē, ražotāju cenu rūpniecībā (izņemot būvniecību) gada pārmaiņu tempam pieaugot no viszemākā 2009. gada jūlijā novērotā līmeņa (–8.4%). Ražotāju cenu rūpniecībā gada pārmaiņu tempa jaunākās tendences lielā mērā atspoguļojušas enerģijas komponenta pārmaiņas saistībā ar augšupvērsto bāzes efektu, ko izraisījis jēlnaftas cenu sarukums pasaulē 2008. gada 2. pusgadā, un šo cenu nesenās dinamikas mijiedarbību. Pēdējos mēnešos ražotāju cenu rūpniecībā citu komponentu gada pārmaiņu temps joprojām bijis stabilāks, lai gan ļoti samazinājies saistībā ar zemām ieguldītājām izmaksām un vāju rūpniecības preču pieprasījumu. Tālākā perspektīvā īstermiņa dinamika, piemēram, triju mēnešu mainīgais vidējais rādītājs un nākamo mēnešu augšupvērstie bāzes efekti, ļauj domāt par turpmāku lejupvērstā spiediena mazināšanos uz ražotāju cenām rūpniecībā. Par to liecina arī apsekojumu datu pārmaiņas, kas ražotāju līmenī norāda uz cenu dinamikas stabilizēšanās tendenci.

Oktobrī ražotāju cenu rūpniecībā (izņemot būvniecību) gada pārmaiņu temps pieauga līdz –6.7% (iepriekšējā mēnesī – –7.6%). Šo norisi galvenokārt noteica enerģijas un starppatēriņa preču cenu komponents. Saistībā ar spēcīgo augšupvērsto bāzes efektu un enerģijas cenu mēneša kāpumu ražotāju līmenī enerģijas komponenta gada pārmaiņu temps oktobrī palielinājās līdz –14.4% (iepriekšējā mēnesī – –17.3%). Izņemot enerģiju un būvniecību, ražotāju cenu komponenta radītā gada inflācija oktobrī pieauga līdz –3.9%, attiecīgajiem komponentiem pretrunīgi raksturojot situāciju. Starppatēriņa preču cenu gada pārmaiņu temps atkal kļuva straujāks, turpretī vēlākos ražošanas procesa ķēdes posmos kapitālpreču un patēriņa preču cenu gada pārmaiņu temps turpināja sarukt (sk. 41. att.).

41. attēls. Ražotāju cenu rūpniecībā dalījums

(gada pārmaiņas; mēneša dati; %)

- visa rūpniecība (izņemot būvniecību; kreisā ass)
- ... starppatēriņa preces (kreisā ass)
- kapitālpreces (kreisā ass)
- patēriņa preces (kreisā ass)
- ... enerģija (labā ass)

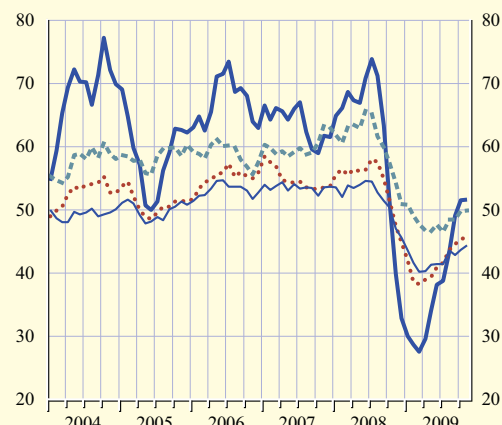

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

42. attēls. Ražošanas izmaksu un produkcijas izlaides cenu apsekojumi

(difūzijas indeksi; mēneša dati)

- apstrādes rūpniecība; ražošanas izmaksas
- ... apstrādes rūpniecība; noteiktās cenas
- pakalpojumu sektors; ražošanas izmaksas
- pakalpojumu sektors; noteiktās cenas

Avots: Markit.

Piezīme. Indeksa vērtība virs 50 norāda cenu kāpumu, bet par 50 zemāka indeksa vērtība – cenu samazinājumu.

Apsekojumu dati par uzņēmumu cenu noteikšanas mehānismu apstiprina, ka pēdējos mēnešos lejupvērstais cenu spiediens kopumā kļūst mērenāks (sk. 42. att.). Vērtējot iepirkumu vadītāju indeksu (IVI), visi cenu indeksi novembrī atkal pieauga. Īpaši apstrādes rūpniecības ražošanas izmaksu indekss, kas jau oktobrī pārsniedza 50 punktus, novembrī joprojām palielinājās, otro reizi pēc kārtas pēdējos 12 mēnešos norādot uz augošām ražošanas izmaksām. Atbilstošais pakalpojumu indekss novembrī sasniedza 50 punktu sliekšni, liecinot par pakalpojumu sniedzēju stabilajām izmaksām. Lielākas preču cenas tika minētas kā galvenais faktors, kas noteica abu sektoru ieguldītās izmaksas. Noteikto cenu indeksi apstrādes rūpniecībā un pakalpojumu sektorā vēl arvien bija zemāki par 50, un tāpēc tie joprojām liecina par uzņēmumu vēlmi samazināt cenas, tomēr lēnākā tempā nekā iepriekš, lai stimulētu preču un pakalpojumu pārdošanu vāja pamatpieprasījuma apstākļos.

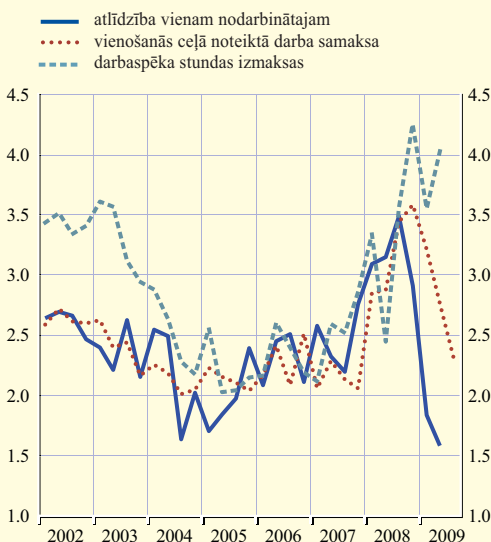
3.3. DARBASPĒKA IZMAKSU RĀDĪTĀJI

Darbaspēka izmaksu pieaugums, kas 2008. gada beigās sasniedza rekordaugstu līmeni, 2009. gadā būtiski sarucis gan lēnāka darba samaksas par nostrādāto stundu kāpuma, gan mazāka nostrādāto stundu skaita dēļ. Šo divu mainīgo lielumu dinamika radījusi nebūtiskas vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas, atlīdzības vienam nodarbinātajam un darbaspēka stundas izmaksu gada kāpuma tempa norišu atšķirības (sk. 43. att. un 7. tabulu).

Euro zonas valstīs vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas gada pieauguma temps (vienīgais pašlaik par 2009. gada 3. ceturksni pieejamais darbaspēka izmaksu rādītājs) šajā ceturksnī vēl saruka līdz 2.3% (iepriekšējā ceturksnī – 2.8%). Spēcīgais samazinājums apstiprināja, ka euro zonas valstīs vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas kāpumam joprojām raksturīga krituma tendence, kas vērojama kopš 2009. gada sākuma pēc rekordaugstā līmeņa iepriekšējā gada 4. ceturksnī. Tā kā šis rādītājs atspoguļo darba samaksas galveno komponentu, par ko iepriekš vienojas, parakstot kolektīvās vienošanās, tā jaunākās pārmaiņas liecina, ka sarunu par darba samaksu rezultātu arvien vairāk ietekmē situācijas pasliktināšanās euro zonas darba tirgos. Mazāks darba samaksas pieaugums, par ko vienojās, parakstot jaunas kolektīvās vienošanās, atspoguļo darbinieku ierobežotās iespējas vienoties sakarā ar krasu ekonomiskās aktivitātes kritumu, bezdarba līmeņa būtisku kāpumu un nozīmīgu inflācijas sarukumu. Lai nodrošinātu darbu, samazināts darba samaksas atlīdzības komponenta pieaugums un ieviesti elastīgāki nodarbinātības plāni. Ņemot vērā, ka šis rādītājs mēdz reaģēt uz tautsaimniecības situācijas pārmaiņām ar laika nobīdi, jo euro zonas valstīs darba līgumu vidējais termiņš ir apmēram divi gadi, iespējams, ka vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas gada pieauguma temps turpmākajos ceturkšņos vēl vairāk saruks, jo iepriekš noslēgtie darba līgumi tiek pakāpeniski aizstāti ar jauniem līgumiem, kuros noteikts mazāks saskaņotās darba samaksas kāpums gan privātajā, gan valsts sektorā.

43. attēls. Atsevišķi darbaspēka izmaksu rādītāji

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

Avoti: Eurostat, valstu dati un ECB aprēķini.

7. tabula. Darbaspēka izmaksu rādītāji

(gada pārmaiņas, ja nav norādīts citādi; %)

	2007	2008	2008 III	2008 IV	2009 I	2009 II	2009 III
Vienošanās ceļā noteiktā darba samaksa	2.1	3.2	3.4	3.6	3.2	2.8	2.3
Darbaspēka stundas izmaksas kopā	2.5	3.4	3.6	4.2	3.6	4.0	.
Atlīdzība vienam nodarbinātajam	2.5	3.2	3.5	2.9	1.8	1.6	.
Papildposteņi:							
Darba ražīgums	0.9	-0.1	-0.1	-1.7	-3.8	-3.1	.
Vienības darbaspēka izmaksas	1.5	3.2	3.6	4.7	5.8	4.8	.

Avoti: Eurostat, valstu dati un ECB aprēķini.

Atlīdzības vienam nodarbinātajam gada pieauguma temps 2009. gada 2. ceturksnī kritās līdz 1.6% (iepriekšējā ceturksnī – 1.8%), un šis sarukums bija vērojams visās valstīs. Atlīdzības vienam nodarbinātajam pieauguma temps bija viszemākais reģistrētais gada kāpuma temps kopš EMS darbības sākuma un apmēram par 1 procentu punktu zemāks par vidējo rādītāju kopš tā laika. Šā rādītāja gada pieauguma tempa tālāku kritumu noteica zemāks darba samaksas palielinājums, īsāks darba laiks un elastīgo atalgojuma komponentu, piemēram, prēmiju, samazināšana. No dažādiem avotiem iegūtā neoficiālā informācija liecina, ka uzņēmumi samazinājuši darbaspēka izmaksas, īstenojot dažādus pieejamos pasākumus.¹ Tas izraisījis nozīmīgu negatīvu darba samaksas nobīdi, jo atlīdzības vienam nodarbinātajam kāpuma temps bijis lēnāks nekā vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas pieauguma temps.² Sektoru dalījumā vērojams, ka atlīdzības vienam nodarbinātajam kāpuma samazinājums 2009. gada 2. ceturksnī galvenokārt skaidrojams ar pārmaiņām rūpniecībā (izņemot būvniecību) un netirgojamo pakalpojumu nozarē. Rūpniecībā atlīdzības vienam nodarbinātajam gada pieauguma temps kļuva negatīvs (sk. 44. att.).

Pretstatā atlīdzības vienam nodarbinātajam samazinājumam euro zonas valstīs darbaspēka stundas izmaksu gada kāpuma temps 2009. gada 2. ceturksnī joprojām bija liels (4.0%), nedaudz pieaugot no zemākā 2009. gada 1. ceturksnī reģistrētā tempa. Ilgstoši straujais darbaspēka stundas izmaksu kāpums atspoguļo iepriekšējās vienošanās par darba samaksu un dažādus pasākumus, kas veikti vairākās euro zonas valstu tautsaimniecībās viena nodarbinātā nostrādāto stundu skaita samazināšanai, jo nostrādāto stundu skaita sarukums bieži saistīts ar neproporcionālu darbaspēka atlīdzības pazeminājumu. Ņemot vērā, ka rūpniecību visvairāk ietekmē šādi koriģēšanas pasākumi, darbaspēka stundas izmaksas šajā nozarē 2009. gada 2. ceturksnī pieauga visvairāk salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Turklāt tas, ka Lieldienas bija 2009. gada 2. ceturksnī (2008. gadā tās bija 1. ceturksnī), ietekmēja nostrādāto stundu skaita gada samazinājumu, kas 2009. gada 2. ceturksnī veicināja darbaspēka stundas izmaksu pieaugumu.

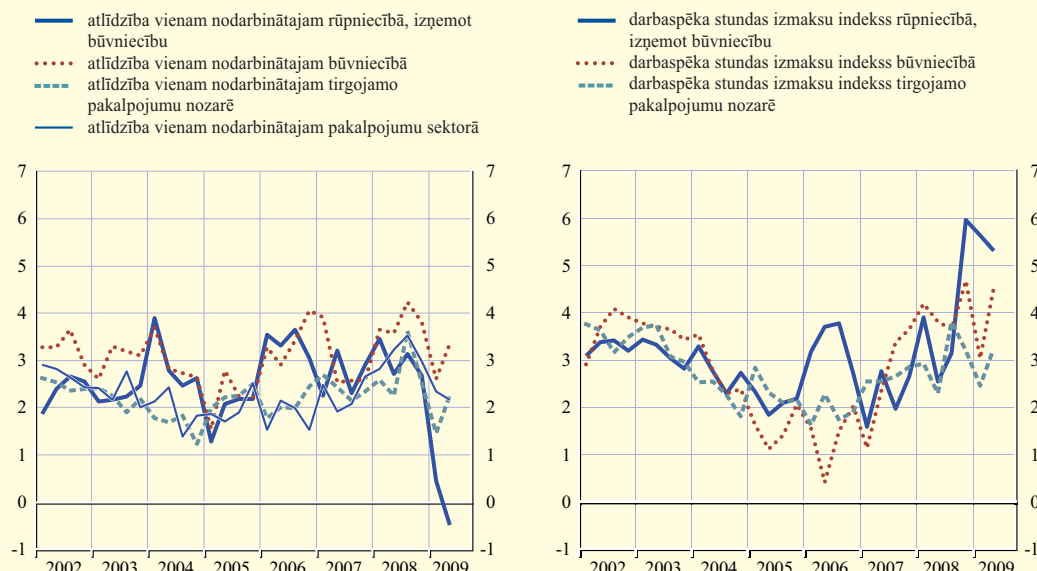
Darba ražīguma gada kritums produkcijas izlaides uz vienu strādājošo izteiksmē 2009. gada 2. ceturksnī bija mazāks nekā 1. ceturksnī (3.1% salīdzinājumā ar 3.7%). Šāds mērenāks darba ražīguma samazinājums un atlīdzības vienam nodarbinātajam gada kāpuma tempa kritums veicināja vienības darbaspēka izmaksu gada pieauguma pazemināšanos 2009. gada 2. ceturksnī līdz 4.8% (1. ceturksnī – 5.8%). Vienības darbaspēka izmaksu gada kāpums joprojām ir ļoti liels, ņemot vērā, ka kopš EMS darbības sākuma tā vidējais līmenis bijis 1.8%. Tomēr gaidāms, ka tas joprojām

1 Sk. arī 2009. gada jūnija "Mēneša Biļetena" ielikumu "Darba tirgus korekcijas pašreizējās ekonomiskās aktivitātes pavājināšanās laikā".

2 Termins "darba samaksas nobīde" attiecas uz to atlīdzības vienam nodarbinātajam kāpuma daļu, ko nevar izskaidrot ar vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas un/vai sociālās apdrošināšanas iemaksu pieaugumu (sk. 2006. gada oktobra "Mēneša Biļetena" ielikumu *Recent developments in euro area wage drift* ("Euro zonas darba samaksas nobīdes jaunākās tendences")).

44. attēls. Darbaspēka izmaksu dinamika sektoru dalījumā

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

mazināsies, jo atlīdzība vienam nodarbinātajam acīmredzot turpinās sarukt un paredzami tālāki darba ražīguma uzlabojumi (sk. 7. ielikumu "Jaunākās euro zona darba ražīguma norises").

3.4. UZŅĒMUMU PEĻŅAS DINAMIKA

Uzņēmumu peļņas pieaugums 2009. gada 1. pusgadā būtiski mazinājies, turpinoties kopš 2007. gada vidus novērotajai lejupvērstajai tendencei. Saskaņā ar nacionālo kontu datiem euro zonas valstu gada peļņa 2009. gada 2. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu kritās par 8.4%, stabilizējoties zemākajā reģistrētajā līmenī pēc 1. ceturksnī novērotā aptuveni tikpat krasā sarukuma. Samazinājumu 2009. gada 2. ceturksnī veicināja ekonomiskās aktivitātes (apjoma) kritums un vienības peļņas (produkcijas vienības maržas) sarukums (sk. 45. att.). Šis rādītājs pazeminājies galvenokārt saistībā ar lielo vienības darbaspēka izmaksu pieaugumu, ko radīja samērā augstā darba samaksa un nesenās lejupslīdes laikā euro zonas valstu uzņēmumos īstenotā darbinieku skaita saglabāšanas politika.

Vērtējot galveno nozaru (rūpniecības un tirgojamo pakalpojumu) tendences, īpaši krass peļņas kāpuma kritums 2009. gada 2. ceturksnī bija rūpniecībā, un to noteica straujāks aktivitātes samazinājums saistībā ar tās lielāku cikliskumu un būtiskāku ārējo norišu ietekmi. Šajā periodā peļņa saruka arī tirgojamo pakalpojumu nozarē. Šis bija pirmais reģistrētais samazinājums kopš datu laikrindu ieviešanas 1996. gadā.

Neņemot vērā pieejamos nacionālo kontu datus, vienības darbaspēka izmaksu kritumam būtu jāveicina peļņas maržu pieaugums no 2009. gada 1. pusgadā reģistrētā zemā līmeņa.

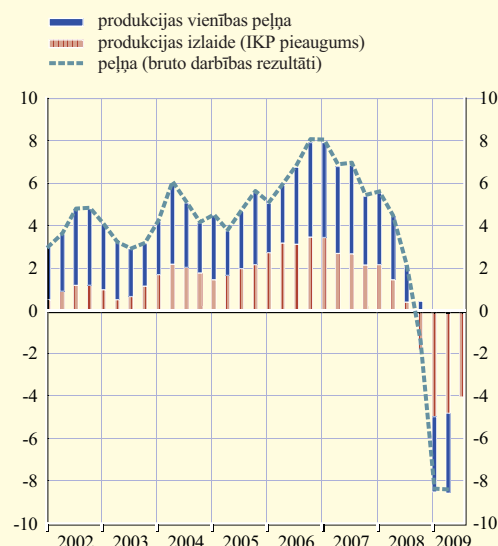
3.5. INFLĀCIJAS PROGNOZE

SPCI gada inflācijas prognozi turpmākajos mēnešos joprojām galvenokārt noteiks augšupvērstie bāzes efekti, kas saistīti ar 2008. gada 2. pusgadā novēroto preču cenu kritumu. Vienlaikus gaidāms, ka tautsaimniecības pamatrādītāju tendences ietekmēs SPCI dinamiku. Vēlāk politikai nozīmīgā periodā paredzams, ka inflācija joprojām būs mērena, turpinoties nelielai kopējai cenu, izmaksu un darba samaksas dinamikai, ko noteica lēns pieprasījuma pieaugums euro zonas valstīs un citur. Eurosistēmas speciālistu 2009. gada decembra iespēju aplēses paredz, ka euro zonas valstīs SPCI gada inflācija 2009. gadā būs 0.3%, 2010. gadā – 0.9–1.7% un 2011. gadā – 0.8–2.0%. Inflācijas prognoze 2010. gadam pamatā saglabāsies nemainīga salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2009. gada septembra iespēju aplēsēm. Pieejamās starptautisko organizāciju prognozes sniedz kopumā līdzīgu ainu.

Riski, kas apdraud cenu dinamikas perspektīvu, pamatā ir līdzsvaroti. Tie īpaši saistīti ar ekonomiskās aktivitātes perspektīvu un preču cenu attīstību. Turklāt netiešo nodokļu un administratīvi regulējamo cenu kāpums var būt straujāks, nekā pašlaik gaidīts, sakarā ar nepieciešamību nākamajos gados īstenot fiskālo konsolidāciju.

45. attēls. Euro zonas peļņas pieaugums
produkcijas izlaides un produkcijas
vienības peļņas dalījumā

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

4. PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGUS

Pēc piecu ceturkšņu krituma euro zonas reālā IKP pieaugums 2009. gada 3. ceturksnī atkal kļuva pozitīvs. Jaunākie apsekojumu dati liecina, ka 2009. gada pēdējā ceturksnī turpināsies reālā IKP pozitīva izaugsme. Tuvākajā laikā tautsaimniecības izaugsmi pozitīvi ietekmēs krājumu un eksporta pieaugums, kā arī uzsāktā būtiskā makroekonomiskā stimulēšana un pasākumi, kas veikti, lai atjaunotu finanšu sistēmas funkcionēšanu. Taču vairāki veicinošie faktori ir īslaicīgi un gaidāms, ka 2010. gadā euro zonas tautsaimniecības izaugsmes temps būs mērens, jo iespējams, ka to mazinās gan euro zonā, gan ārpus tās notiekošais bilancu koriģēšanas process finanšu un nefinanšu sektorā. Riski, kas apdraud šo perspektīvu, kopumā ir līdzsvaroti.

Šāds vērtējums pamatā atbilst arī Eurosistēmas speciālistu 2009. gada decembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm euro zonai. Saskaņā ar šīm iespēju aplēsēm vidējais reālā IKP gada pieaugums 2009. gadā būs no -4.1% līdz -3.9%, 2010. gadā no +0.1% līdz +1.5% un 2011. gadā no +0.2% līdz +2.2%. 2010. gadā paredzamais diapazons koriģēts un tagad ir augstāks salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2009. gada septembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm. Starptautisko organizāciju prognozes pamatā saskan ar Eurosistēmas speciālistu 2009. gada decembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm.

4.1. REĀLAIS IKP UN PIEPRASĪJUMA KOMPONENTI

Pēc krituma piecus ceturkšņus pēc kārtas euro zonas reālā IKP pieaugums 2009. gada 3. ceturksnī atkal kļuva pozitīvs. Jaunākie apsekojumu dati liecina, ka 2009. gada pēdējā ceturksnī turpinājās reālā IKP pozitīva izaugsme. Šīs norises jāvērtē, ņemot vērā krasu ekonomiskās aktivitātes vājināšanos euro zonā 2008. gada beigās un 2009. gada sākumā. Tolaik reālā IKP pieauguma tempa samazināšanos galvenokārt noteica konfidences pasliktināšanās visā pasaulē, un tas aptvēra visus komponentus. Ārējais pieprasījums krasi saruka, jo aktivitāte attīstītajās valstīs vājinājās un attīstības valstīs arvien vairāk ietekmēja finanšu satricinājums. Arī iekšzemes pieprasījums samazinājās. Saglabājās ierobežots patēriņš, jo pasliktinājās darba tirgus perspektīvas, kreditēšanas nosacījumi kļuva stingrāki un samazinājās finanšu līdzekļu vērtība. Kritisks pieprasījumam, finansēšanas nosacījumiem kļūstot stingrākiem un uzņēmumu peļņitspējai pazeminoties, samazinājās arī ieguldījumu apjoms. Uzņēmumu krājumiem palielinoties, 2008. gada 2. pusgadā krājumi deva pozitīvu ieguldījumu euro zonas IKP pieaugumā. Tas, iespējams, bija tāpēc, ka uzņēmumus pārsteidza globālā un iekšzemes pieprasījuma lejupslīdes ātrums un apmēri.

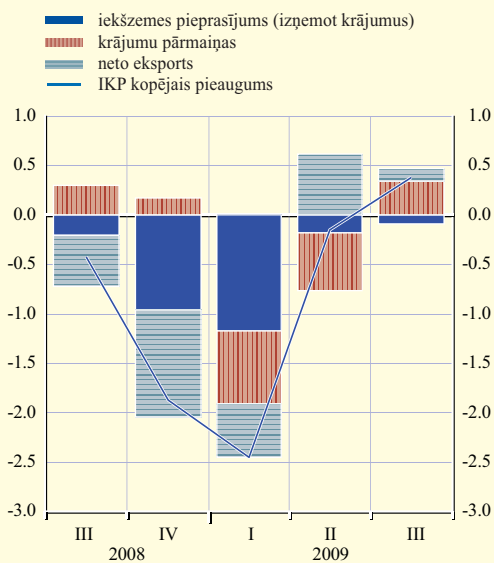
Tomēr euro zonas ekonomiskās aktivitātes sarukuma temps ievērojami samazinājās 2009. gada pavasarī un vasarā – galvenokārt eksporta uzlabošanās dēļ. Arī mājāsaimniecību izdevumi sāka stabilizēties – to daļēji veicināja fiskālie pasākumi. Stabilizējās arī ieguldījumu apjoms. Vienlaikus uzņēmumi samazināja krājumu apjomu, sašaurinot ražošanu agresīvāk, nekā prasītu gaidāmā pieprasījuma samazināšanās. Tādējādi krājumiem bija negatīva ietekme uz reālā IKP pieauguma tempu 2009. gada 1. un 2. ceturksnī.

Euro zonas ekonomiskās aktivitātes kritums apstājās 2009. gada 3. ceturksnī. Saskaņā ar 3. decembrī publicēto Eurostat pirmo aplēsi euro zonas reālais IKP 2009. gada 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 0.4% (2. ceturksnī – 0.2% kritums; sk. 46. att.). Euro zonas reālā IKP pieaugums 3. ceturksnī skaidrojams ar krājumu un – mazākā mērā – neto eksporta un valdības patēriņa pozitīvo ietekmi, ko daļēji izlīdzināja privātā patēriņa un ieguldījumu apjoma kritums.

Pieejamie apsekojumu dati liecina, ka 2009. gada pēdējā ceturksnī euro zonas reālā IKP izaugsmes temps joprojām bija pozitīvs – to lielā mērā veicināja pozitīva ciklisku krājumu un eksporta ietekme.

46. attēls. Ieguldījums reālā IKP pieaugumā

(pieauguma temps salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni un
ceturkšņa ieguldījums; sezonāli izlīdzināts; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Gaidāms, ka 2010. gadā vājināsies faktori, kas īslaicīgi veicināja izaugsmi 2009. gada 2. pusgadā. Tālākajās sadaļās pieprasījuma norises aplūkotas detalizētāk.

PRIVĀTAIS PATĒRĪŅŠ

Privātais patēriņš 2008. gada beigās un 2009. gada sākumā ievērojami saruka, jo pasliktinājās darba tirgus perspektīvas, kredītēšanas nosacījumi kļuva stingrāki un samazinājās finanšu līdzekļu vērtība. 2009. gada 2. ceturksnī mājsaimniecību tēriņi stabilizējās. Daļēji tas notika lielāka automobiļu iegādes apjoma dēļ, ko pozitīvi ietekmēja valdības sponsorētās subsīdijas patērētājiem, kas, iegādājoties jaunas automašīnas, vecās nodod utilizācijai.

Neraugoties uz ekonomiskās aktivitātes lejupslīdi, mājsaimniecību reāli rīcībā esošie ienākumi joprojām ir relatīvi stabili triju galveno faktoru dēļ. Pirmkārt, saskaņā ar dažādiem rādītājiem, neraugoties uz strauju ekonomiskās

aktivitātes lejupslīdi, saglabājies stabils darba samaksas kāpuma temps. Šī novērotā algu neelastība lielā mērā atspoguļo kolektīvās vienošanās par augstāku darba samaksu (sk. 3. nodaļu). Otrkārt, darbaspēka saglabāšana un valdības subsidētas darba laika korekcijas arī veicinājušas nodarbinātību un tādējādi – rīcībā esošos ienākumus. Treškārt, zemā inflācija 2009. gadā ir papildu faktors, kas veicināja reāli rīcībā esošo ienākumu elastīgumu.

Mājsaimniecību uzkrājumi euro zonā pēdējā gada laikā strauji palielinājušies, atspoguļojot gan ekonomiskās, gan finanšu nenoteiktības pieaugumu satricinājuma laikā. Mājsaimniecību uzkrājumu rādītājs 2009. gada 2. ceturksnī palielinājās līdz 15.4%, par 1.3 procentu punktiem pārsniedzot iepriekšējā gada rādītāju (sk. 6. ielikumu).

Mājsaimniecību tēriņi 2009. gada 3. ceturksnī joprojām bija ierobežoti. Saskaņā ar Eurostat pirmo aplēsi 3. ceturksnī privātā patēriņa pieaugums samazinājās par 0.2% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni. 3. ceturkšņa mazumtirdzniecības dati apstiprina, ka mājsaimniecību tēriņi bija ierobežoti. 3. ceturksnī mazumtirdzniecības ceturkšņa apgrozījums samazinājās par 0.5%. Pēc tam, kad dažās valstīs automobiļu iegādei paredzēto fiskālo stimulu ietekme samazinājās, 3. ceturksnī saruka arī reģistrēto jauno automobiļu skaita pieaugums, taču kāpuma temps joprojām bija straujš (2.9% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni).

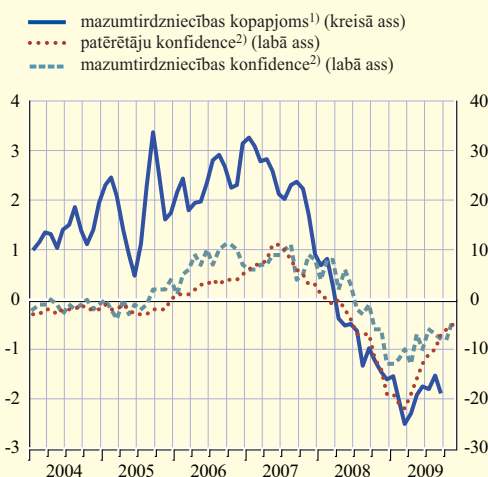
Apsekojumu dati par 4. ceturksni rāda, ka privātais patēriņš nākamajos mēnešos, iespējams, joprojām būs ierobežots. Mazumtirdzniecības konfidence un patērētāju konfidence pēdējā laikā augusi, taču joprojām ir zema (sk. 47. att.). Patērētāju konfidence palielinājusies galvenokārt tāpēc, ka uzlabojies patērētāju novērtējums par vispārējo ekonomisko situāciju, kā arī mazinājies pesimisms attiecībā uz bezdarbu. Mājsaimniecību uzskati par savu finansiālo stāvokli un uzkrājumiem minētajā laikā uzlabojās tikai nedaudz. Ir vērts norādīt, ka pašreizējais konfidences līmenis joprojām ir zemāks nekā ilgtermiņa vidējais rādītājs (dati kopš 1985. gada). Tas

liecina, ka euro zonas patērētāji pašlaik ir ļoti nedroši par tautsaimniecības atveseļošanās tempu un stabilitāti.

Runājot par nākotni, visu 2010. gadu privātais patēriņš varētu būt ierobežots, tomēr gaidāms, ka reālos ienākumus veicinās zema inflācija un valdības pārvedumi.

47. attēls. Mazumtirdzniecība un mazumtirdzniecības un mājsaimniecību sektora konfidence

(mēneša dati)

Avoti: Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi un Eurostat.

1) Gada pārmaiņas (%); triju mēnešu vidējie mainīgie lielumi; koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam. Neietver degvielu.
2) Procentu starpības; sezonāli un vidēji izlīdzinātas.

6. ielikums

MĀJSAIMNIECĪBU UZKRĀJUMU TENDENCES EURO ZONĀ

Saskaņā ar euro zonas integrēto kontu datiem aizvadītajā gadā mājsaimniecību uzkrājumi spēji pieauga.¹ Šajā ielikumā aplūkoti faktori, kas, iespējams, ietekmējuši nesenās uzkrājumu tendences euro zonā, kā arī iztirzāta iespējamā uzkrājumu attīstība nākotnē.

Mājsaimniecību uzkrājumu tendenču teorētiskie virzītājspēki

Saskaņā ar teoriju pastāv dažādi mājsaimniecību patēriņa un uzkrājumu lēmumu motīvi, un ir sarežģīti atšķirt dažādos virzītājspēkus. Pamatprincips ir tāds, ka cilvēki balsta savu patēriņu uz reālajiem ienākumiem, ko viņi cer saņemt visas dzīves laikā. Tādējādi mājsaimniecību uzkrājumi ir izdevumu izlīdzināšanas līdzeklis, ņemot vērā ienākumu svārstības ilgtermiņā (piemēram, veicot uzkrājumus pensijai) un īstermiņā (īslaicīgu vai negaidītu ienākumu svārstību gadījumā).

Tomēr ienākumu svārstības nevar būt vienīgais uzkrāšanas līmeņa pārmaiņu noteicējs. Dažās mājsaimniecībās to ietekmē finanšu un nefinanšu līdzekļu vērtības pārmaiņas, jo neto aktīvu turējumu vērtības pieaugums ir būtisks tagadnes un nākotnes pirkspējas papildu avots. Citām mājsaimniecībām nepieder īpaši daudz finanšu aktīvu, un tām ir grūti saņemt aizdevumu. Šādas mājsaimniecības neatkarīgi no to ienākumiem nākotnē esošos resursus patēriņam varētu izmantot visai ierobežotā apjomā. Uzkrājumus var ietekmēt arī nenoteiktība par nākotnes ienākumiem,

1 Sk. 2009. gada novembra "Mēneša Biļetena" ielikumu *Integrated euro area accounts for the second quarter of 2009* ("Integrētie euro zonas konti 2009. gada 2. ceturksnim"). Jaunākajos integrētajos kontos sniegti dati līdz 2009. gada 2. ceturksnim.

piemēram, saistībā ar nodarbinātības perspektīvām, jo tāpēc mājsaimniecības var turēt lielākas skaidrās naudas rezerves negaidītas ienākumu samazināšanās gadījumam nākotnē (tās dēvē par piesardzības uzkrājumiem).²

Turklāt iespējams, ka mājsaimniecību lēmumus par uzkrājumiem ietekmē citu tautsaimniecības dalībnieku lēmumi un rīcība. Piemēram, valsts finansiālās situācijas pārmaiņas var būt nozīmīgs faktors – valdības parāda pieauguma dēļ mājsaimniecības vismaz daļēji var koriģēt savus ietaupījumus, gaidot turpmākas nodokļu saistības (t.s. Rikardo modelis).

Jaunākās euro zonas mājsaimniecību uzkrājumu norises

Mājsaimniecību uzkrājumi euro zonā aizvadītajā gadā krasi pieauga. Mājsaimniecību uzkrājumu rādītājs 2009. gada 2. ceturksnī palielinājās līdz 15.4% (salīdzinājumā ar četru ceturkšņu mainīgās summas bāzi) un bija par 1.3 procentu punktiem augstāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā (sk. A att.). Uzkrājumu līmeņa pieauguma dēļ samazinājās privātais patēriņš. 2009. gada 2. ceturksnī nominālie patērētāju tēriņi bija gandrīz par 2% zemāki nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā.

Uzkrājumu veidošanas tempa pieaugums ir pretrunā ar patēriņa izlīdzināšanas jēdzienu, ņemot vērā zemākus ienākumus. Būtisks faktors, kas, iespējams, ietekmējis mājsaimniecību uzkrājumu lēmumus 2009. gadā, ir nenoteiktība par nākotnes perspektīvām. Nesenajai finanšu krīzei bija raksturīgs spējš nenoteiktības pieaugums par euro zonas tautsaimniecības perspektīvu 2009. gadā.³ Mājsaimniecībām bažas īpaši radījusi drošība par darba vietu. Aizvadītajā gadā ievērojami sarukusi nodarbinātība. 2009. gada vidū bezdarba līmenis euro zonā bija par 2 procentu punktiem augstāks nekā 2008. gada sākumā. Neraugoties uz mēreno konfidences uzlabošanos pēdējo sešu mēnešu laikā, Eiropas Komisijas patērētāju konfidences apsekojums atklāj, ka mājsaimniecības joprojām māc bažas par bezdarba situācijas attīstību euro zonā.

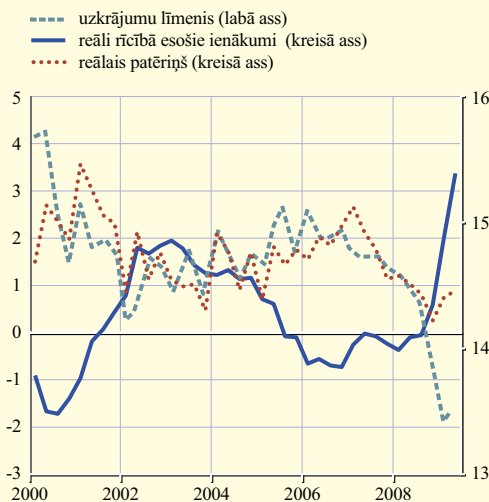
Iespējams arī – mājsaimniecības palielinājušas uzkrājumus tāpēc, ka nākotnes ienākumu gaidas tikušas samazinātas. Ienākumu plūsmu nākotnes gaidu pasliktināšanās, iespējams, jau ietekmē mājsaimniecību finanšu līdzekļu turējumus. Mājsaimniecības var gaidīt pastāvīgi zemāku mājokļu īpašumu vērtību, ņemot vērā mājokļu tirgus korekcijas daudzās euro zonas valstīs. Turklāt, sarūkot kapitāla vērtspapīru tirgiem 2008. gadā un 2009. gada sākumā, ievērojami samazinājusies mājsaimniecību finanšu labklājība, kaut gan nesenā finanšu tirgu atveseļošanās liecina par nelielu uzlabošanos (sk. B att.).

2 Bezdarba ietekme uz mājsaimniecību uzkrājumiem var būt pretrunīga. Augstāks bezdarbs samazina mājsaimniecību rīcībā esošos ienākumus, tādējādi, iespējams, mazinot mājsaimniecības spēju veidot uzkrājumus. Tomēr augošais bezdarbs arī saistīts ar lielāku nenoteiktību, kas varētu mudināt mājsaimniecības vismaz īslaicīgi palielināt piesardzības uzkrājumus.

3 Sk. 2009. gada augusta "Mēneša Biļetena" ielikumu Uncertainty and the economic prospects for the euro area ("Nenoteiktība un euro zonas ekonomiskās perspektīvas") un 2009. gada novembra "Mēneša Biļetena" ielikumu Results of the ECB Survey of Professional Forecasters for the fourth quarter of 2009 ("ECB profesionālo prognozētāju 2009. gada 4. ceturkšņa apsekojuma dati").

A attēls. Mājsaimniecību ienākumi, patēriņš un uzkrājumi

(gada pārmaiņas, %; rīcībā esošie ienākumi, %)

Avoti: Eurostat un ECB.

Finanšu krīze, kas ietekmēja arī mājsaimniecību finanšu līdzekļu turējumus, iespējams, arī mazinājusi patēriņu, ierobežojot mājsaimniecību spēju aizņemties. Saskaņā ar Eurosistēmas banku veiktās kreditēšanas apsekojumu kredītu standarti aizdevumiem mājsaimniecībām kopš finanšu satricinājuma sākuma kļuvuši ievērojami stingrāki. Tas, iespējams, mudinājis patērētājus palielināt uzkrājumus un samazināt parādu līmeni, īpaši, ja mainītā finanšu vide mājsaimniecībām radījusi bažas par bilanču stāvokli.

Vēl viens nenoteiktības avots ir valdības budžeta deficīta lielā pieauguma ietekme kopš finanšu krīzes sākuma. Saskaņā ar euro zonas integrēto kontu datiem valdības tīrie aizņēmumi 2009. gada 2. ceturksnī pieauga līdz 3.9% no IKP (salīdzinājumā ar četrus ceturkšņus mainīgās summas bāzi) – gandrīz par 3 procentu punktu salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Paredzams, ka valsts budžeta deficīts tuvākajā laikā turpinās augt un saglabāsies liels ilgāku laiku. Gaidāms, ka turpmākā fiskālā konsolidācija, paaugstinot nodokļus vai samazinot valdības izdevumus, turpmākajos gados ietekmēs mājsaimniecību ienākumus. Šī perspektīva, iespējams, mudinājusi mājsaimniecības jau iepriekš veidot uzkrājumus.

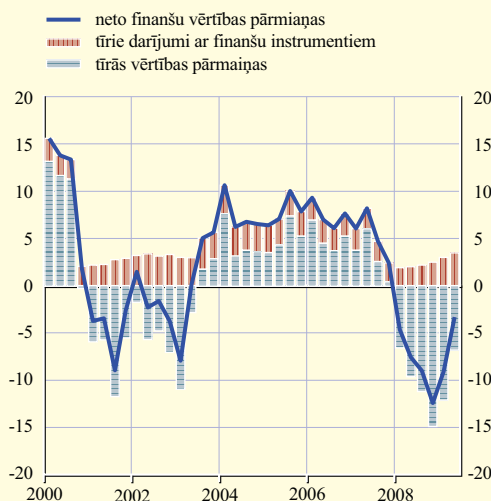
Atšķirības euro zonas valstīs

Lai gan lielākā daļa faktoru, kas noteica uzkrājumu veidošanos euro zonā kopumā, bija būtiski arī atsevišķās valstīs, to relatīvā nozīme, šķiet, bijusi atšķirīga, un tāpēc jaunākās mājsaimniecību uzkrājumu norises euro zonas valstīs ir būtiski atšķirīgas.⁴ Viena galējība ir spējš uzkrājumu pieauguma temps Spānijā un Īrijā. Krasa darba tirgus situācijas pasliktināšanās un straujš bezdarba pieaugums kopā ar mājokļu cenu ievērojamu pazemināšanos mudinājuši mājsaimniecības veikt būtiskas uzkrājumu līmeņa korekcijas.⁵ Relatīvi augstais mājsaimniecību parāda līmenis, iespējams, arī vairojis bažas par nepieciešamību veikt bilanču korekcijas šajās valstīs. Turklāt abās valstīs notikusi spēja fiskālo pozīciju pasliktināšanās.

Otra galējība ir valstis, kurās pēdējos divos gados nav notikušas gandrīz nekādas uzkrājumu īpatsvara pārmaiņas. Piemēram, finanšu satricinājuma laikā Vācijā uzkrājumu īpatsvars pamatā nemainījās. Šajā gadījumā noteicošais faktors bija relatīvi vāja darba tirgus reakcija uz pašreizējo lejupslīdi. Subsidēta nostrādāto darba stundu skaita samazināšana, darba laika uzskaitē un virsstundas, šķiet, mazinājušas ekonomiskās aktivitātes palēnināšanās ietekmi uz bezdarbu. Īstermiņā tas, iespējams, palīdzējis veicināt ienākumus, samazināt nenoteiktību un nedrošību par darba vietu un uzturēt patēriņu. Turklāt, tāpat kā vairākās citās valstīs, Vācijas valdība ieviesusi

B attēls. Mājsaimniecību tīrā finanšu vērtība

(gada pārmaiņas, %; ieguldījums; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB.

4 Tā kā visās euro zonas valstīs vēl nav publicēti oficiālie dati par uzkrājumu līmeni 2008. gadā un 2009. gada 1. pusgadā, analīze balstīta uz aplēsēm.

5 Valdības veikto darba tirgus pasākumu plašākas ietekmes analīzi sk. 2009. gada oktobra "Mēneša Biļetena" ielikumā *Links between output and unemployment in the euro area* ("Saikne starp produkcijas izlaidi un bezdarbu euro zonā") un 2009. gada jūnija "Mēneša Biļetena" ielikumā "Darba tirgus korekcijas pašreizējās ekonomiskās aktivitātes pavājināšanās laikā".

shēmu automobiļu nodošanai utilizācijai, tādējādi motivējot automobiļu iegādi. Šī shēma arī veicinājusi patēriņu un, iespējams, mazinājusi uzkrājumus pēdējos ceturkšņos.⁶

Mājsaimniecību uzkrājumu perspektīva

Euro zonas mājsaimniecību uzkrājumu līmenis 2009. gada 2. pusgadā varētu būt vēl vairāk pieaudzis. Tā kā joprojām ir liela nenoteiktība par tautsaimniecības atveseļošanās tempu un stabilitāti, kā arī gaidāmas turpmākas darba tirgus korekcijas (paredzams, ka nākamajā gadā vēl paaugstināsies bezdarba līmenis), mājsaimniecības, iespējams, turpinās palielināt piesardzības uzkrājumus kā nodrošinājumu pret iespējamo ienākumu pieauguma tempa samazināšanos nākotnē.

Saglabājas ļoti liela nenoteiktība par mājsaimniecību uzkrājumu attīstību. Gaidāms, ka mājsaimniecības, iespējams, nedaudz samazinās uzkrājumus, kad nostiprināsies tautsaimniecības atveseļošanās un sāks palielināties ienākumi. Tomēr iespējams, ka mājsaimniecību uzkrājumi ilgstoši saglabāsies augstāki nekā pirms lejupslīdes, ja, piemēram, krīze pastiprinājusi mājsaimniecību bažas par ienākumu perspektīvām vai stimulējusi tās censties koriģēt bilanci un samazināt parādu līmeni. Turklāt pēc burbuļu plīšanas dažos aktīvu tirgos mājsaimniecības tagad varētu mazliet reālistiskāk novērtēt savu pašreizējo līdzekļu vērtību. Visbeidzot, uzkrājumu līmenis var saglabāties augsts, ja mājsaimniecības būs nobažījušās par valdības parāda līmeņa kāpuma un lielā budžeta deficīta ietekmi uz nākotnes nodokļu slogu. Šādas bažas atklāj, cik būtiski euro zonas valstu valdībām nodrošināt pārliecinošu stimulēšanas pārtraukšanas un konsolidācijas stratēģiju, lai novērstu augošās fiskālās neatbilstības.

6 Sk. 2009. gada oktobra "Mēneša Biļetena" ielikumu *The effects of vehicle scrapping schemes across euro area countries* ("Transportlīdzekļu utilizācijas shēmas euro zonas valstīs").

IEGULDĪJUMI

Ieguldījumu kopapjoms kopš 2008. gada sākuma krasi samazinājies vāja pieprasījuma, zemas uzņēmumu konfidences, negatīva peļņas pieauguma, vēsturiski zemas jaudu izmantošanas un stingru kredītēšanas standartu dēļ. 2009. gada 3. ceturksnī ieguldījumi turpināja negatīvi ietekmēt reālā IKP pieaugumu (0.4% samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni). Taču šis samazinājums bija mazāk negatīvs nekā 2. ceturksnī, kad ieguldījumu apjoms saruka par 1.7%.

Norises ieguldījumu jomā ir vieglāk izprast, ja analizē to divas galvenās sastāvdaļas – ieguldījumus būvniecībā un ieguldījumus ar būvniecību nesaistītās nozarēs. Ieguldījumi būvniecībā, kas ietver mājokļu un komercceltņu būvniecību, veido aptuveni pusi no kopējiem ieguldījumiem, un tāpēc būvniecības norises būtiski ietekmē ieguldījumu kopapjomu. Jaudu pārpalikuma dēļ dažās valstīs, kā arī finanšu ierobežojumu un zemu mājokļu un komercīpašumu cenu dēļ būvniecības ieguldījumu pieaugums bijis negatīvs kopš 2008. gada 2. ceturkšņa.

Arī ieguldījumu apjoms ar būvniecību nesaistītās nozarēs (galvenokārt aktīvos, kas paredzēti izmantošanai preču un pakalpojumu ražošanā) ekonomiskās lejupslīdes laikā krasi samazinājies, pieprasījuma sarūkuma dēļ sarūkot peļnītspējai, jaudām atbrīvojoties un stingrākiem kredītu standartiem radot finansēšanas izdevumu pieaugumu un padarot finansējumu grūtāk pieejamu.

Iespējams, ka relatīvi vājš pieprasījums un paaugstināta nenoteiktība par mājokļu un komercīpašumu cenu turpmāko attīstību nākamajos ceturkšņos turpinās ierobežot ieguldījumus būvniecībā. Šādu perspektīvu atbalsta jaunākie uz apsekojumiem balstītie rādītāji. Piemēram,

iepirkumu vadītāju indeksa (IVI) būvniecības konfidences rādītājs dažos pēdējos mēnešos pieaudzis tikai nedaudz un joprojām atrodas zem ilgtermiņa vidējā līmeņa. Līdzīgi gaidāms, ka ar būvniecību nesaistītos ieguldījumus ierobežos vāja iekšējā un ārējā pieprasījuma perspektīva. Turklāt iespējams, ka maza jaudu noslodze mazinās nepieciešamību uzņēmumiem uzkrāt ražošanā izmantojamus aktīvus. Vienlaikus gaidāmā finanšu tirgu normalizēšanās, iespējams, varētu veicināt zemu finansējuma izmaksu saglabāšanos tuvākajā nākotnē, tādējādi palīdzot atbalstīt ieguldījumus.

Gaidāms, ka kopumā euro zonas ieguldījumu kopapjoms joprojām būs ierobežots mazas jaudu noslodzes un arvien vēl vāja pieprasījuma dēļ. Laikā, kad ekonomisko lejupslīdi pastiprina finanšu krīze, ieguldījumu apjoma palielināšanās vēsturiski bijusi īpaši lēna un pakāpeniska. Tomēr gaidāms, ka ieguldījumu apjoma krituma temps nākamajos 12 mēnešos samazināsies.

VALDĪBAS PATĒRIŅŠ

Atšķirībā no pārējiem iekšzemes pieprasījuma komponentiem 2008. gada 2. pusgadā un 2009. gada 1. pusgadā turpinājās dinamisks valdības patēriņa pieaugums. Tā notiek, jo valdības izdevumu posteņus, piemēram, darba samaksu valsts sektorā, neietekmē īstermiņa cikliskās norises un valdības parasti tērē tik, cik iepriekšējā gadā plānots budžeta izdevumos.

Pēc 0.6% pieauguma 2009. gada 2. ceturksnī valdības patēriņš 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 0.5%. Iespējams, ka valdības patēriņš arī 2009. gada 4. ceturksnī būs veicinājis iekšzemes pieprasījumu. Tomēr gaidāms, ka šis stimuls 2010. gadā vājināsies.

KRĀJUMI

2009. gada 1. un 2. ceturkšņa dati rāda, ka krājumiem bija spēcīga negatīva ietekme uz euro zonas IKP pieaugumu. Ekonomisko lejupslīdi pastiprināja šī krājumu cikliskā tendence, saskaņā ar kuru uzņēmumi, kas saskaras ar krasu un, iespējams, ilgstošu pieprasījuma kritumu, sliecas samazināt krājumus, agresīvi sašaurinot ražošanu, jo cenšas saglabāt optimālu krājumu un apgrozījuma attiecību. Tomēr laika gaitā krājumu samazināšanas temps palēninās, lai novērstu pārmērīgu šīs attiecības kritumu un, atsākot augt apgrozījumam, uzņēmumiem būtu jāsāk veidot krājumus.

Krājumu samazināšanas temps 2009. gada 3. ceturksnī pazeminājās un tādējādi krājumu ietekme uz reālā IKP pieaugumu bija pozitīva (0.3 procentu punkti). Gan apsekojumi, gan neoficiāla informācija liecina: pašlaik tiek uzskatīts, ka krājumu apjoms ir neliels, un tāpēc tuvākajā laikā krājumu apjoma samazināšanas tempam būtu jāsarūk. Tāpēc krājumu apjoma ietekme uz euro zonas IKP pieaugumu arī 2009. gada pēdējā ceturksnī, iespējams, būs pozitīva. Šādas ietekmes apjoms tomēr joprojām ir ļoti neskaidrs, jo tas atkarīgs no pieprasījuma atjaunošanās un tā, vai uzņēmumi pārskatīs gaidas par nākotnes tautsaimniecības attīstības prognozēm.

TIRDZNIECĪBA

Reālā IKP izdevumu struktūra 2009. gada 3. ceturksnī apstiprina, ka divos iepriekšējos ceturkšņos vērotais spējais euro zonas eksporta apjoma kritums ir beidzies. 3. ceturksnī euro zonas eksporta apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 2.9% (2. ceturksnī tas samazinājās par 1.3%). 3. ceturksnī importa apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 2.6% (kritums iepriekšējā ceturksnī – 2.9%). Tādējādi neto tirdzniecības ietekme uz euro zonas reālā IKP pieaugumu 2009. gada 3. ceturksnī bija pozitīva.

1 Sk. ECB 2009. gada novembra "Mēneša Biļetena" rakstu *The latest euro area recession in a historical context* ("Pēdējā euro zonas recesija vēsturiskā kontekstā").

Rādītāji arvien biežāk liecina, ka globālās atveseļošanās temps pakāpeniski pieaug un to veicina spēcīgi globāli stimulējošie pasākumi un gan patērētāju, gan uzņēmumu konfidences uzlabošanās (sk. 1. nodaļu). Piemēram, kopējais globālais IVI pēdējos mēnešos turpinājis palielināties, nepārprotami pārsniedzot ekonomiskās izaugsmes un krituma 50 punktu robežvērtību.

Pasaules tirdzniecības lejupslīde 2008. gada beigās un 2009. gada sākumā īpaši ietekmēja euro zonas kapitālpreču un starppatēriņa preču pieprasījumu. Jaunākās globālā pieprasījuma uzlabošanās pazīmes, iespējams, atjaunos pieprasījumu pēc šīm precēm, atbalstot eksportējošos euro zonas uzņēmumus. Tomēr, tā kā gaidāms, ka euro zonas atveseļošanās nedaudz atpaliks no pasaules ekonomiskās aktivitātes paaugstināšanās, paredzams, ka importa pieaugums būs mazāks nekā eksporta kāpums.

4.2. PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEDĀVĀJUMS UN NORISES DARBA TIRGŪ

Aplūkojot ekonomisko aktivitāti no pievienotās vērtības viedokļa, apstiprinās, ka 2009. gada 3. ceturksnī bija vērojama tautsaimniecības izaugsme. Pēc ievērojamas ekonomiskās aktivitātes lejupslīdes tempa samazināšanās 2. ceturksnī pievienotās vērtības kāpums rūpniecībā 3. ceturksnī atkal kļuva pozitīvs. 3. ceturksnī arī pakalpojumu sektors deva pozitīvu ieguldījumu izaugsmei, bet būvniecības sektorā turpinājās kritums. Oktobra un novembra apsekojumu dati liecina, ka 2009. gada pēdējā ceturksnī turpināsies pievienotās vērtības pieaugums.

Darba tirgus apstākļi turpinājuši pasliktināties (sk. tālāk sadaļu par darba tirgu). Oktobrī bezdarba līmenis euro zonā bija 9.8% (tāds pats kā iepriekšējā mēnesī). 2009. gada 2. ceturksnī nodarbinātības pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saruka par 0.5%.

PRODUKCIJAS IZLAIDE SEKTORU DALĪJUMĀ

Vērtējot pievienotās vērtības norises 3. ceturksnī, redzamas dažas sektoru atšķirības. Pēc krituma piecus ceturkšņus pēc kārtas pievienotā vērtība rūpniecības sektorā (izņemot būvniecību) 3. ceturksnī atkal sāka augt, palielinoties par 2.0% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (sk. 48. att.). Šāds palielinājums atbilda jaunākajiem pozitīvajiem datiem par rūpniecisko ražošanu.

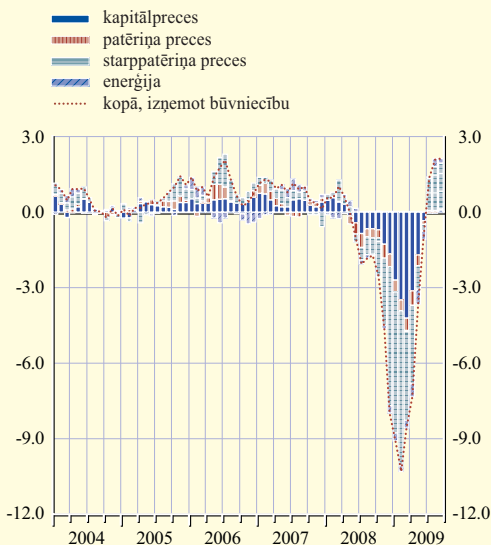
Uzņēmumu apsekojumu dati liecina, ka 4. ceturksnī saglabājies pozitīvs rūpnieciskās aktivitātes pieauguma temps (sk. 49. att.). Euro zonas apstrādes sektora IVI novembrī atkal pieauga, un esošais līmenis (51.2) nepārprotami pārsniedz teorētisko 50 punktu robežvērtību. Līdzīgi IVI produkcijas izlaides apakšindeksa (kam principā jābūt ciešāk saistītam ar rūpniecisko aktivitāti nekā kopējam indeksam) dinamika arī liecina par apstrādes sektora labvēlīgāku īstermiņa perspektīvu. Šo novērtējumu apstiprina citi ražotāju konfidences apsekojumi un neoficiāla informācija.

Atbilstoši jaunākajiem datiem par būvniecības ražošanu 2009. gada 3. ceturksnī būvniecības sektora ieguldījums euro zonas reālā IKP pieaugumā bija ar nelielu negatīvu vērtību. Pamanāmas relatīvi lielas būvniecības pievienotās vērtības atšķirības starp valstīm – lielāks kritums vērojams valstīs, kurās šā sektora īpatsvars IKP būtiski pieauga pirms finanšu tirgus satricinājuma.

Produkcijas izlaide pakalpojumu sektorā 2009. gada 3. ceturksnī turpināja pieaugt. Pakalpojumu sektora pievienotā vērtība salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni palielinājās par 0.1% (2. ceturksnī – par 0.2%). Tas atbilst gan Eiropas Komisijas pakalpojumu konfidences rādītājam, gan IVI pakalpojumu sektora uzņēmējdarbības aktivitātes indeksam (abi rādītāji 3. ceturkšņa laikā

48. attēls. Rūpnieciskās ražošanas pieaugums un ieguldījums

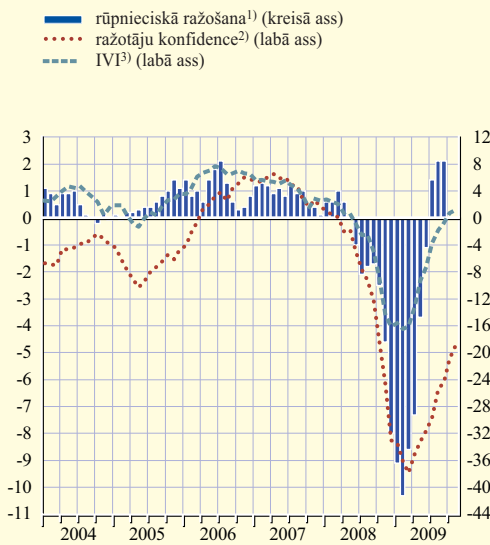
(pieauguma temps un ieguldījums; procentu punktos; mēneša dati; sezonāli izlīdzināti)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīme: Atspoguļotie dati aprēķināti kā triju mēnešu mainīgais vidējais lielums salīdzinājumā ar atbilstošo vidējo lielumu pirms trim mēnešiem.

49. attēls. Rūpnieciskā ražošana, ražotāju konfidence un IVI

(mēneša dati; sezonāli izlīdzināti)

Avoti: Eurostat, Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi, Markit un ECB aprēķini.
Piezīmes. Visas laikrindas attiecas uz apstrādes rūpniecību.
1) Triju mēnešu pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem (%).
2) Procentu starpības.
3) Iepirkumu vadītāju indekss; novirzes no indeksa vērtības 50.

pieauga). Apsekojumu dati par novembri liecina par turpmāku pakalpojumu sektora perspektīvas uzlabošanos.

Apsekojumu dati par jaudu izmantošanu parāda, ka pēdējā laikā tendence zināmā mērā pavērsusies pretējā virzienā salīdzinājumā ar agrāko ārkārtīgi zemo līmeni. Jaudu izmantošana rūpniecības sektorā kopumā nedaudz pieaugusi pēc jūlijā sasniegtā rekordzemā līmeņa (oktobrī – 70%). Taču šis rādītājs ir daudz zemāks par ilgtermiņa vidējo vērtību (81.5%). Oktobrī jaudu izmantošana paaugstinājās visās galvenajās rūpniecības nozaru grupās. Taču atbilstoši dažu starppatēriņa preču nozaru apsteidzošo rādītāju īpašībām jaudu izmantošanas kāpums šajā apakšsektorā bija daudz straujāks nekā citās galvenajās rūpniecības nozaru grupās. Saskaņā ar Eiropas Komisijas rūpniecības un pakalpojumu sektora apsekojumiem uzņēmumi norāda, ka nepietiekams pieprasījums nenoliedzami ir galvenais izaugsmes šķērslis, savukārt finansiālu ierobežojumu nozīme ir samērā neliela.

8. tabula. Nodarbinātības pieaugums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; sezonāli izlīdzināti dati; %)

	Gada pieauguma temps		Ceturkšņa pieauguma temps				
	2007	2008	2008 II	2008 III	2008 IV	2009 I	2009 II
Visa tautsaimniecība	1.8	0.8	0.1	-0.3	-0.3	-0.7	-0.5
t.sk.:							
Lauksaimniecība un zvejniecība	1.5	-1.4	-1.1	-0.6	0.3	-0.7	-0.8
Rūpniecība	1.4	-0.8	-0.3	-1.0	-1.3	-1.7	-1.5
Izņemot būvniecību	0.3	-0.2	-0.1	-0.6	-1.0	-1.5	-1.5
Būvniecība	3.9	-2.2	-0.9	-2.0	-2.1	-2.1	-1.5
Pakalpojumi	2.1	1.4	0.3	0.0	0.0	-0.4	-0.1
Tirdzniecība un transports	2.0	1.3	0.1	-0.2	-0.4	-0.8	-0.5
Finanses un komercdarbība	4.1	2.2	0.0	0.0	-0.4	-0.8	-0.6
Valsts pārvalde ¹⁾	1.2	1.1	0.6	0.1	0.6	0.1	0.5

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Ietver arī izglītību, veselības aprūpi un citus pakalpojumus.

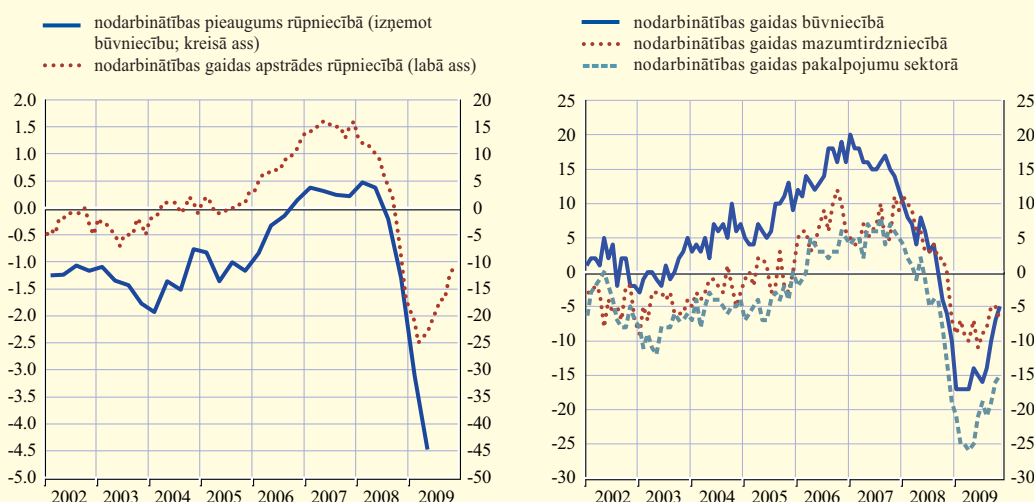
DARBA TIRGUS

Nodarbinātības pieaugums euro zonā parasti atpauzē no ekonomiskās attīstības cikla svārstībām. Turklāt šīs nobīdes dažādos sektoros mēdz būt atšķirīgas. Tautsaimniecības lejupslīdes laikā nodarbinātības līmenis būvniecības sektorā sāka pazemināties agrāk nekā rūpniecības, pakalpojumu un valdības sektorā. Tas daļēji saistīts ar jaudu pārpalikumu būvniecības sektorā dažās valstīs un to, ka būvniecības sektors parasti nodarbina lielu skaitu pagaidu strādnieku, kas samazina darbaspēka korekciju izmaksas.

Ekonomiskajai krīzei turpinot attīstīties, daudzas euro zonas valstis īstenoja īpašas darba laika shēmas, mēģinot saglabāt nodarbinātības stabilitāti. Šīs shēmas saīsinājušas darba laiku, izmantojot vairākas iespējas, t.sk. mainot uzņēmumu vienošanās par elastīgu darba laiku, ieviešot vispārējus virsstundu samazinājumus un vairāku Eiropas valstu valdību izstrādātas speciālas nodarbinātības

50. attēls. Nodarbinātības pieaugums un nodarbinātības gaidas

(gada pārmaiņas; %, procentu starpības; sezonāli izlīdzināti dati)

Avoti: Eurostat un Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi.
Piezīme. Procentu starpības ir vidēji izlīdzinātas.

saglabāšanas shēmas. Dažādās shēmas, kas bija vērstas uz darba laika samazināšanu, palīdzējušas izvairīties no krasa nodarbinātības līmeņa krituma un padarījušas vieglāku koriģēšanas procesu. Tomēr 2009. gada 2. ceturksnī nodarbinātības pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saruka par 0.5% (nedaudz mazāks sarukums nekā 1. ceturksnī – 0.7%; sk. 8. tabulu). Jaunākie dati par bezdarba līmeni atbilst šim nodarbinātības sarukumam. Oktobrī bezdarba līmenis euro zonā gandrīz nemainījās (9.8%) (sk. 52. att.). Tas bija visaugstākais bezdarba līmenis euro zonā kopš 1998. gada decembra. Saskaņā ar apsekojumiem nodarbinātības gaidas pēdējā laikā atkal uzlabojušās, bet joprojām ir zemā līmenī.

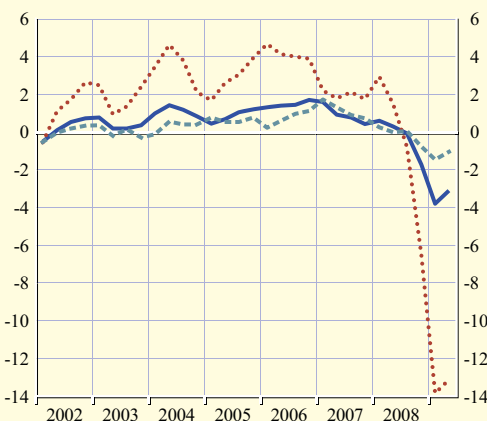
Neraugoties uz ekonomiskās aktivitātes ļoti spēcīgo samazināšanos pēdējos ceturkšņos, jāuzsver, ka euro zonas nodarbinātības līmenis bijis samērā stabils visa satricinājuma laikā, ja to aplūko, ņemot vērā būtisko ekonomiskās aktivitātes kritumu. Šajā kontekstā darba ražīgums uz vienu nodarbināto ir krasī sarucis (sk. 51. att.). Nesenā aktivitātes atjaunošanās euro zonā, visticamāk, izraisīs zināmu euro zonas darba ražīguma pieauguma uzlabošanos nākamajos ceturkšņos. Taču, kā norādīts 7. ielikumā, ilgtermiņa uzlabošanās, kas veicinātu potenciālu turpmākam darba ražīguma kāpumam euro zonā, būs atkarīga no euro zonas uzņēmumu pārstrukturēšanās mēģinājumiem un plašākas resursu pārdales starp sektoriem.

Runājot par tālāku nākotni, pēc krasās produkcijas izlaides samazināšanās 2008. gada beigās un 2009. gada sākumā, kā arī ņemot vērā pašreizējo zemo jaudu izmantošanas līmeni, uzņēmumiem, iespējams, vairs nebūs tādā mērā iespējams saglabāt darbaspēku un gaidāma turpmāka pastāvīgo darba vietu skaita samazināšana. Tāpēc nākamajos mēnešos iespējams turpmāks bezdarba līmeņa pieaugums, lai gan lēnākā tempā, nekā bija vērojams gada sākumā.

51. attēls. Darba ražīgums

(gada pārmaiņas, %)

— visa tautsaimniecība
 rūpniecība, izņemot būvniecību
 - - - - - pakalpojumi

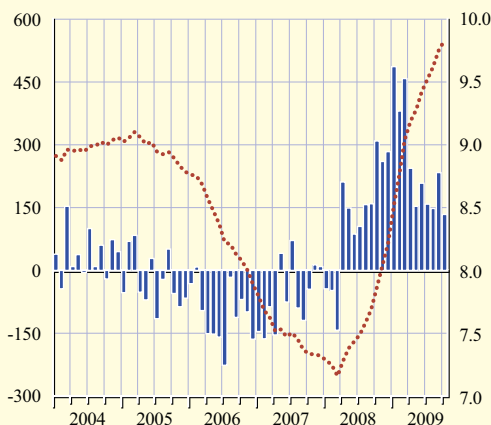

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

52. attēls. Bezdarbs

(mēneša dati; sezonāli izlīdzināti)

— mēneša pārmaiņas (tūkstošos; kreisā ass)
 no darbaspēka (%) (labā ass)

Avots: Eurostat.

7. ielikums

JAUNĀKĀS EURO ZONAS DARBA RAŽĪGUMA NORISES

Šajā ielikumā aplūkoti jaunākie darba ražīguma rādītāji euro zonā. Īpaša uzmanība pievērsta norisēm kopš 2007. gada, aplūkota sektoru un valstu attīstības loma nesenās lejupslīdes skaidrojumā un pēc tam euro zonas darba ražīguma situācija salīdzināta ar norisēm ASV.

Jaunākie euro zonas darba ražīguma rādītāji

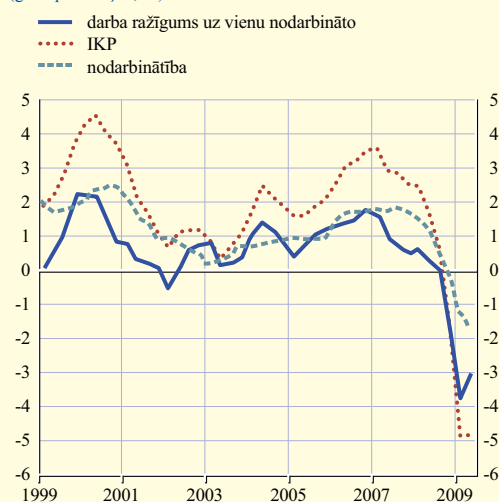
No 2003. gada līdz 2006. gadam darba ražīguma kāpums (ko definē kā produkcijas izlaide uz vienu nodarbināto) bija vidēji 1.3% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Taču kopš 2007. gada sākuma euro zonas darba ražīguma pieaugums būtiski palēninājās un 2008. gada 3. ceturksnī kļuva negatīvs.¹ Jaunākie nacionālo kontu publiskojumi liecina par nelielu uzlabojumu salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu darba ražīgums 2009. gadā turpināja pazemināties, 2. ceturksnī sarūkot par 2.9% (1. ceturksnī – par 3.6%). Šādi rādītāji nav pieredzēti kopš EMS izveidošanas.

Darba ražīguma kritums atspoguļo to, ka ārkārtīgi apjomīgajam produkcijas izlaides sarukumam, kas bija vērojams nesenās lejupslīdes laikā, nesevoja atbilstošs nodarbināto skaita samazinājums (sk. A att.). Nodarbinātības rādītāji saglabājušies stabili, daļēji atspoguļojot pastāvīgi nodarbināto ļoti augsto darba aizsardzības līmeni, kā arī arvien plašāku saīsināta strādājošo darba laika

1 Lai gan nesenā finanšu tirgus satricinājuma sākšanās neapšaubāmi veicināja pēdējos ceturkšņos vērojamo darba ražīguma rādītāju krasi pazemināšanos euro zonā, faktiski šo kritumu darba ražīguma pieaugumā, kas nepārtraukti samazinājies jau kopš 2006. gada 4. ceturkšņa, nav izraisījusi tikai finanšu krīze.

A attēls. Euro zonas IKP, nodarbinātības un darba ražīguma kāpums uz vienu nodarbināto

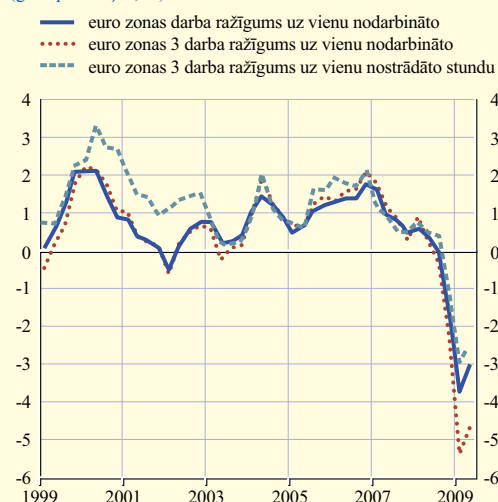
(gada pārmaiņas, %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

B attēls. IKP, nodarbinātības un darba ražīguma kāpums trijās lielākajās euro zonas valstīs

(gada pārmaiņas, %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīme. Euro zona 3 attiecas uz Vāciju, Franciju un Itāliju. Nostrādāto stundu skaits Francijai ir nacionālo kontu aplēses 2008. un 2009. gadam.

izmantošanu. Pēdējais daļēji atspoguļo saīsināta darba laika režīma atbalsta pasākumus, kurus ievieša vai paplašināja vairāku valstu valdības, reaģējot uz finanšu tirgus satricinājumu. Šādiem pasākumiem var būt labvēlīgs efekts, ja gaidāma īslaicīga, parasti pieprasījuma izraisīta, lejupslīde, kas, visticamāk, neprasa nopietnu resursu pārdalīšanu starp sektoriem tautsaimniecībā. Taču ilgākā laika posmā tā var radīt riskus, neļaujot efektīvi pārdalīt resursus starp sektoriem.²

Nemot vērā lielo atkarību no pasākumiem, kas veicina darba laika korekcijas,³ darba ražīgumu visloģiskāk aprēķināt pēc produkcijas izlaidis uz vienu nostrādāto stundu. Tā kā pašlaik no nacionālo kontu avotiem nav pieejamas statistisko datu ceturkšņa laikrindas par nostrādāto stundu skaitu euro zonai kopumā, nepieciešama aproksimācija, pamatojoties uz datu apkopojumiem par trim lielākajām euro zonas tautsaimniecībām, kā redzams B attēlā. Tas parāda, ka, mērot darba ražīgumu nostrādātajās stundās, kritums ir ievērojami mazāks, nekā rēķinot uz vienu nodarbināto. Tomēr šie dati apstiprina, ka darba ražīgums stundā euro zonā ir samērā krasi krities.⁴

Sektoru un valstu norises

Runājot par euro zonu kopumā, darba ražīguma uz vienu nodarbināto krasi kritumu, kas vērojams kopš 2008. gada 3. ceturkšņa, lielā mērā noteikušas norises rūpniecības sektorā (izņemot

2 Turklāt darbaspēka stundas izmaksas uzņēmumiem var pieaugt, ja atbildība netiek koriģēta atbilstoši nostrādāto stundu skaitam.

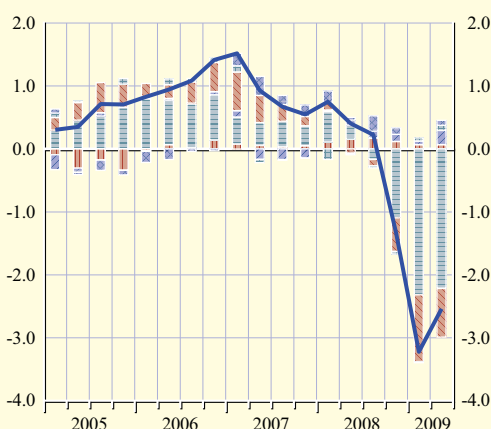
3 Sk. 2009. gada jūnija "Mēneša Biļetena" ielikumu "Darba tirgus korekcijas pašreizējās ekonomiskās aktivitātes pavājināšanās laikā".

4 Dati par nostrādātajām stundām Francijā ir nacionālo kontu aplēses 2008. un 2009. gadam.

C attēls. Darba ražīguma kāpums uz vienu nodarbināto euro zonā un sektoru ieguldījums

(gada pārmaiņas, %; ieguldījums procentu punktos)

— darba ražīguma kāpums euro zonā
 ■ lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība
 ■ rūpniecība, izņemot būvniecību
 ■ būvniecība
 ■ tirdzniecība un transports
 ■ finanšu starpniecība, operācijas ar nekustamo īpašumu un komercpakalpojumi
 ■ netirgojamie pakalpojumi

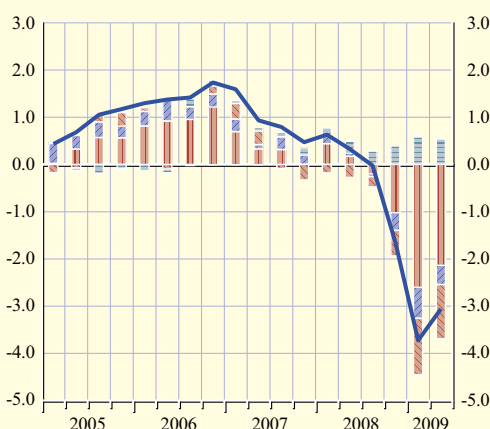

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

D attēls. Darba ražīguma kāpums uz vienu nodarbināto euro zonā un valstu ieguldījumi

(gada pārmaiņas, %; ieguldījums procentu punktos)

— euro zona
 ■ Vācija
 ■ Spānija
 ■ Francija
 ■ Itālija

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Sakarā ar pārējo valstu neiekļaušanu ieguldījumu kopsumma neatbilst euro zonas valstu kopējam ieguldījumam.

būvniecību) un – nedaudz mazākā mērā – privāto nefinanšu pakalpojumu apakšsektorā, kas klasificēts kā "tirdzniecība un transports".⁵ Tas atspoguļo lielāku cikliskumu saistībā ar tautsaimniecības apstākļu pārmaiņām, kas raksturīgs produkcijas izlaidei šajos sektoros, bet tas parāda arī šo sektoru uzņēmumu acīmredzamo nevēlēšanos koriģēt nodarbināto skaitu atbilstoši pēdējos ceturkšņos vērojamām spēcīgajām iekšzemes un starptautiskā pieprasījuma pārmaiņām. Turpretī pēdējos ceturkšņos, par kuriem pieejami dati, vairāki sektori, šķiet, devuši pozitīvu ieguldījumu kopējā euro zonas darba ražīguma pieaugumā (īpaši būvniecība un (mazāk) finanšu un uzņēmējdarbības pakalpojumu sektors) galvenokārt sakarā ar lielāku strādājošo skaita samazinājumu šajos sektoros (sk. C att.).

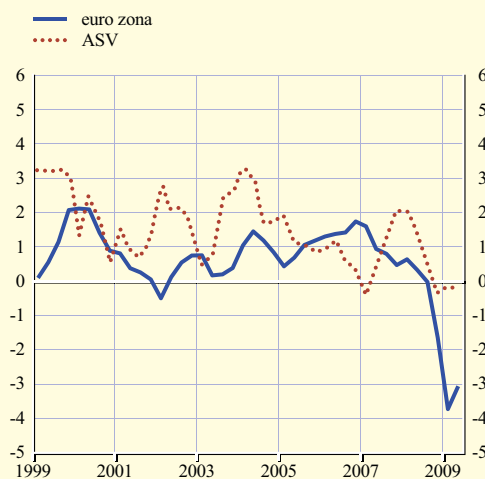
Līdztekus šīm sektoru norisēm vērojamas arī svarīgas valstu atšķirības. D attēlā parādīts četru lielāko euro zonas valstu ieguldījums euro zonas kopējā rādītājā. Plaši izmantotais saīsinātais darba laika režīms, īpaši Vācijas un Itālijas rūpniecības sektorā, negatīvi ietekmējis darba ražīguma uz vienu nodarbināto dinamiku šajās valstīs. Tā kā Spānijā un (mazāk) Francijā šādu shēmu izmantošana nav bijusi tik raksturīga, kā arī plašāk izmantotas tradicionālās nodarbināto skaita korekcijas, šajās valstīs vērojamas būtiski atšķirīgas darba ražīguma tendences. Spānijā – sakarā ar atbrīvošanos no liela skaita strādājošo ar pagaidu darba līgumiem – darba ražīguma kāpuma temps saskaņā ar nacionālo kontu statistiku pēdējā laikā pat kļuvis straujāks.

Salīdzinājums ar norisēm ASV

E attēlā salīdzinātas euro zonas un ASV darba ražīguma norises. Pēdējo 10 gadu laikā ASV darba ražīguma (uz vienu nodarbināto) kāpums bija vidēji 2.1% gadā (euro zonā – vidēji 1.1% gadā). Vairākām aktivitātes samazināšanās epizodēm kopš 21. gs. pirmā gadu desmita vidus 2007. gada sākumā sekoja krass kritums, darba ražīguma pieaugumam 2007. gada sākumā kļūstot negatīvam. Ekonomiskās izaugsmes kāpuma tempa sarukums pātrināja būtisku nodarbinātības līmeņa samazināšanos ASV, kam sekoja darba ražīguma (uz vienu nodarbināto) kāpuma būtiska atjaunošanās. Tādējādi, neraugoties uz ievērojamo lejupslīdi kopš 2008. gada vidus, ASV darba ražīguma kāpums kopš 2007. gada 2. pusgada saglabājies pamatā pozitīvs pretstatā darba ražīguma būtiskajam kritumam euro zonā.⁶ Rezultāti ir līdzīgi neatkarīgi no tā, vai darba ražīgums tiek attiecināts uz vienu nodarbināto vai uz vienu nostrādāto stundu, lai gan, mērot to uz nostrādāto stundu, starpība ir nedaudz mazāka.⁷

E attēls. Darba ražīguma kāpums uz vienu nodarbināto euro zonā un ASV

(gada pārmaiņas, %)

Avoti: Eurostat, OECD, ASV Darba statistikas birojs un ECB aprēķini.

5 Ceturkšņa dati par sektoru un valstu dinamiku euro zonai kopumā pieejami tikai attiecībā uz vienu nodarbināto (nevis uz nostrādāto stundu skaitu). Nacionālajos kontos apakšsektors "Tirdzniecība un transports" ietver plašu nefinanšu pakalpojumu klāstu, t.sk. vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, automobiļu, motociklu, individuālās lietošanas priekšmetu un sadzīves aparātūras un iekārtu remonta, viesnīcu un restorānu un transporta, glabāšanas un sakaru sektoru.

6 No 2007. gada 3. ceturkšņa līdz 2009. gada 2. ceturksnim ASV IKP saruka par 3.2%, vienlaikus krasi un būtiski samazinoties nodarbinātībai (aptuveni par 3.7%). Tajā pašā periodā euro zonā produkcijas izlaide kritās par 3.8%, bet nodarbinātība – par 1.0%.

7 Darba ražīguma stundā kāpuma salīdzinājums balstās uz datu apkopojumiem par trim euro zonas valstīm (kā B attēlā).

Tabula. Darba ražīguma kāpums uz vienu nostrādāto stundu un ieguldījums euro zonā un ASV

(gada pārmaiņas; %; ieguldījums procentu punktos)

	Euro zona					ASV				
	Darba ražīguma kāpums uz vienu nostrādāto stundu	Kapitāla intensitātes pieaugums	Ieguldījums		KFP	Darba ražīguma kāpums uz vienu nostrādāto stundu	Kapitāla intensitātes pieaugums	Ieguldījums		KFP
			<i>t. sk.:</i>					<i>t. sk.:</i>		
			<i>Pamat- kapitāls</i>	<i>Nostrādāto stundu skaits</i>				<i>Pamat- kapitāls</i>	<i>Nostrādāto stundu skaits</i>	
1999–2008 <i>t. sk.:</i>	1.1	0.6	1.0	−0.4	0.6	2.1	1.0	1.2	−0.2	1.1
1999–2002	1.5	0.6	1.0	−0.4	0.9	2.8	1.2	1.3	−0.1	1.5
2003–2006	1.1	0.6	0.9	−0.3	0.6	2.0	0.9	1.3	−0.4	1.1
2007	1.0	0.3	1.1	−0.8	0.7	1.4	0.9	1.2	−0.3	0.5
2008	0.0	0.7	1.0	−0.3	−0.7	1.0	1.2	0.9	0.2	−0.2

Avoti: Eurostat, Eiropas Komisijas AMECO datubāze un ECB aprēķini.

Aplūkojot ilgāku periodu, nodarbinātības dinamika acīmredzami tikai daļēji izskaidro darba ražīguma pieauguma starpību euro zonā un ASV.⁸ Tabula parāda, cik lielā mērā 10 gados kopš 1999. gada darba ražīguma kāpums ASV pārsniedzis darba ražīguma kāpumu euro zonā, un atklāj divus šādu atšķirību cēloņus. Šajā periodā kapitāla intensitātes pieaugums, ko definē kā summētu pamatkapitāla pārmaiņu un kopējā nostrādāto stundu skaita pārmaiņu ieguldījumu, ASV saglabājis ievērojami augstāks nekā euro zonā – tā ieguldījums darba ražīguma kāpumā bijis vidēji aptuveni 1.0 procentu punkts gadā (euro zonā – tikai 0.6 procentu punkti). Turklāt arī kopējās faktoru produktivitātes (KFP) ieguldījums kopējā produktivitātes pieaugumā ASV šajā periodā bijis daudz lielāks nekā euro zonā, un šķiet, ka ASV tas bijis samērā stabils salīdzinājumā ar euro zonas KFP kāpuma acīmredzami katastrofāli zemo rādītāju 2008. gadā.

Lai gan lēnāko kapitāla intensitātes palielināšanās tempu euro zonā salīdzinājumā ar ASV var skaidrot ar politiku, kas par prioritāti uzskata pieaugumu, saglabājot augstu nodarbinātības līmeni, ar to nevar izskaidrot atšķirīgo KFP pieauguma tempu. Jādomā, ka euro zonā darba efektivitātes mazināšanos veicinājis augstāks līdzdalības līmenis (īpaši mazāk kvalificēta darbaspēka pievienošanās nodarbināto skaitam). Vienlaikus mazāk elastīga regulatīvā vide (gan darbaspēka, gan preču tirgū) izraisījusi ieguldījumu sarukumu darba ražīgumu uzlabojošās informācijas un komunikāciju tehnoloģijās (IKT). Šo elementu mijiedarbības dēļ mazāk var būt izpaukušies arī pozitīvie efekti saistībā ar IKT izmantošanu, piemēram, efektivitātes uzlabošanai ražošanas organizācijā vai augstāka inovāciju tempa panākšanai euro zonā.⁹ Pēdējā laikā, lai gan KFP kritums abās tautsaimniecībās neapšaubāmi var būt lielā mērā skaidrojams ar cikliskajiem faktoriem,

⁸ Šajā sadaļā dati iegūti no Eiropas Komisijas gada makroekonomikas (AMECO) datubāzes.

⁹ Sk., piemēram, *Developments in euro area labour quality and their implications for labour productivity growth* ("Euro zonas darbaspēka kvalitātes noris un to ietekme uz darba ražīguma pieaugumu") 2005. gada oktobra "Mēneša Biļetenā"; *Labour productivity developments in the euro area: results from the latest release of the EU KLEMS database* ("Darba ražīguma attīstība euro zonā: ES KLEMS datubāzes jaunāko publikojumu rezultāti") 2008. gada janvāra "Mēneša Biļetenā" un *Labour productivity developments in the euro area* ("Darba ražīguma attīstība euro zonā"), ECB speciālo pētījumu sērija Nr. 53 (2006. gada oktobris).

augstāka KFP stabilitāte ASV var atspoguļot arī plašāku pielāgošanos šokiem, ko veicina ASV darba tirgus elastīgākā institucionālā struktūra.¹⁰

Ietekme uz politiku

Nesenā euro zonas aktivitātes atjaunošanās neapšaubāmi izraisīs euro zonas darba ražīguma kāpuma rādītāju zināmu uzlabošanos nākamajos ceturkšņos, par ko jau liecina datu salīdzinājums ar iepriekšējā ceturkšņa atbilstošo periodu. Jaunākās norises ASV norāda uz darba ražīguma pieauguma tempa strauju atgriešanos līmenī, kāds bija pirms lejupslīdes (gan attiecinot to uz vienu nodarbināto, gan uz nostrādāto stundu), ievērojamā nodarbināto skaita samazinājuma dēļ. Turpmāka ilgtermiņa darba ražīguma pieauguma situācijas uzlabošanās euro zonā (kas palielinātu euro zonas izredzes panākt ASV vērojamo augstāko darba ražīguma pieauguma tempu) būs atkarīga no euro zonas tautsaimniecības spējas atbalstīt uzņēmumu pārstrukturēšanas centienus un ļaut notikt plašākai resursu pārdalīšanai starp sektoriem. Lai šāds radošas pārstrukturēšanas process varētu notikt, tikko kā būs panākta atveseļošanās, būs laikus jāpārtrauc krīzes pasākumi, t.sk. pašreizējā apjomīgā saīsināta darba laika shēmu izmantošana. Turklāt būs nepieciešamas tālākas strukturālās reformas, lai palīdzētu atvieglot darba tirgus pāreju un veicinātu darbu zaudējušo darbinieku atgriešanos darba tirgū, piemēram, padarot mazāk stingrus tiesību aktu nosacījumus attiecībā uz pastāvīgi nodarbināto darba aizsardzību un īstenojot pasākumus, kas vērsti uz cilvēkresursu piesaistīšanu. Tas īpaši radīs priekšrocības Eiropas jaunajai paaudzei, ko recesija līdz šim skārusi neproporcionālā apmērā un kas ir potenciāls dinamikas un inovāciju avots. Preču tirgos nepieciešami pasākumi, kas vērsti uz kompetences veicināšanu, inovācijas stimulēšanu un efektīvas darba prakses ieviešanu.

10Sk., piemēram, A. Bassanini, L. Nunziata and D. Venn, *Job protection legislation and productivity growth in OECD countries*, *Economic Policy*, Vol. 24 (2009. gada aprīlis) un R. Duval, J. Elmeskov and L. Vogel, *Structural policies and economic resilience to shocks*, OECD pētījums Nr. 567, (2006).

EKONOMISKĀS AKTIVITĀTES PERSPEKTĪVAS

Pēc piecu ceturkšņu krituma euro zonas reālā IKP pieauguma temps 2009. gada 3. ceturksnī atkal kļuva pozitīvs. Jaunākie apsekojumu dati liecina, ka 2009. gada pēdējā ceturksnī turpināsies reālā IKP pozitīva izaugsme. Tuvākajā laikā tautsaimniecības izaugsmi pozitīvi ietekmēs krājumu un eksporta pieaugums, kā arī uzsāktā būtiskā makroekonomiskā stimulēšana un pasākumi, kas veikti, lai atjaunotu finanšu sistēmas funkcionēšanu. Taču, tā kā vairāki veicinošie faktori ir īslaicīga rakstura, saglabājas augsta nenoteiktība. Gaidāms, ka euro zonas tautsaimniecības pieauguma temps 2010. gadā būs mērens, jo iespējams, ka to ietekmēs gan euro zonā, gan ārpus tās notiekošais bilanču koriģēšanas process finanšu un nefinanšu sektorā.

Šāds vērtējums pamatā atbilst arī Eurosistēmas speciālistu 2009. gada decembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm euro zonai. Saskaņā ar šīm iespēju aplēsēm vidējais reālā IKP gada pieaugums 2009. gadā būs no -4.1% līdz -3.9%, 2010. gadā no +0.1% līdz +1.5% un 2011. gadā no +0.2% līdz +2.2%. 2010. gadā paredzamais diapazons koriģēts un tagad ir augstāks salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2009. gada septembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm. Starptautisko organizāciju prognozes pamatā saskan ar Eurosistēmas speciālistu 2009. gada decembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm.

Attiecībā uz šo perspektīvu riski kopumā ir līdzsvaroti. Augšupvērstais risks ir iespējamā spēcīgākā plašo makroekonomisko stimulu un citu īstenoto politikas pasākumu ietekme, nekā gaidīts. Arī konfidence var vēl vairāk uzlaboties, un ārējā tirdzniecība var atveseļoties lielākā mērā, nekā tika paredzēts. Lejupvērstais risks ir joprojām valdošās bažas par spēcīgāku vai ilgstošāku negatīvo atgriezenisko saikni starp reālo tautsaimniecību un finanšu sektoru, nekā gaidīts, jaunu naftas un citu preču cenu kāpumu, protekcionisma spiediena pieaugumu un postošu tirgus norišu iespējamību saistībā ar globālās nelīdzsvarotības korekcijām.

5. FISKĀLĀS NORISES

Pašreizējā fiskālā perspektīva norāda uz budžeta bilanču nepārtrauktu krasu pasliktināšanos euro zonā. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2009. gada rudens ekonomisko prognozi paredzams, ka euro zonas vidējā valdības budžeta deficīta attiecība pret IKP 2009. gadā strauji palielināsies. Gaidāms, ka gandrīz visu euro zonas valstu budžeta deficīts pārsniegs atsauces vērtību 3% no IKP, savukārt 13 valstis pašlaik pakļautas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrai. Budžeta situācijas pasliktināšanās bija vērojama vienlaikus ar krasu IKP samazināšanos, un to galvenokārt noteica ieņēmumu deficīts, izdevumu dinamika un nodokļu likmju samazināšana. Paredzams, ka fiskālās neatbilstības euro zonā kopumā 2010. gadā turpinās palielināties (lai gan lēnākā tempā nekā 2009. gadā). Lai saglabātu uzticēšanos fiskālās politikas stabilitātei, ir būtiski, lai visas iesaistītās institūcijas pildītu savu apņemšanos pilnībā īstenot Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumus.

2009. GADA FISKĀLĀS NORISES

Valsts finanšu perspektīvas euro zonā norāda uz turpmāku budžeta bilanču krasu pasliktināšanos 2009. gadā. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2009. gada 3. novembrī publicēto rudens ekonomisko prognozi paredzams, ka euro zonas vidējā valdības budžeta deficīta rādītājs palielināsies no 2.0% no IKP 2008. gadā līdz 6.4% no IKP 2009. gadā (sk. 9. tabulu) un tā būs nozīmīgākā budžeta bilances pasliktināšanās kopš Ekonomikas un monetārās savienības pirmsākumiem. Gandrīz visās valstīs prognozēts ievērojams budžeta deficīts un ļoti krasa budžeta bilances pasliktināšanās salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Salīdzinājums ar Komisijas 2009. gada pavasara ekonomisko prognozi liecina par nepārprotamu budžeta situācijas pasliktināšanos atsevišķās valstīs un euro zonā kopumā. Euro zonas budžeta deficīta rādītāja iespēju aplēsēm tika veikta augšupvērsta korekcija par vairāk nekā 1 procentu punktu no IKP. Pašlaik prognozēts, ka triju euro zonas valstu (Īrijas, Grieķijas un Spānijas) budžeta deficīta rādītājs 2009. gadā sasniegs divciparu skaitli, lai gan 2009. gada pavasara ekonomiskajā prognozē šāda situācija tika attiecināta tikai uz Īriju.

Pēc ECOFIN šā gada sākumā pieņemtajiem lēmumiem par piecu valstu (Īrijas, Grieķijas, Spānijas, Francijas un Maltas) 2008. gada budžeta izpildes rādītājiem šīs valstis jau tika pakļautas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrai saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta korektīvo daļu. 2009. gada 2. decembrī ECOFIN nolēma uzsākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanu vēl astoņās valstīs (Beļģijā, Vācijā, Itālijā, Nīderlandē, Austrijā, Portugālē, Slovēnijā un Slovākijā) un pārskatīja Īrijai, Spānijai un Francijai sniegtās rekomendācijas. Vairākumam valstu pārmērīga budžeta deficīta novēršanas pēdējais termiņš tikai noteikts 2012. un 2013. gadā, savukārt Īrijai – 2014. gadā. Nepieciešamie gada vidējās strukturālās korekcijas centieni korekciju periodā valstīs atšķiras 0.5–2.0% no IKP robežās.

9. tabula. Fiskālās norises euro zonā

(% no IKP)	2007	2008	2009	2010
Eiropas Komisijas 2009. gada rudens ekonomiskā prognoze				
a. Kopējie ieņēmumi	45.4	44.8	44.0	43.7
b. Kopējie izdevumi	46.0	46.8	50.4	50.5
t.sk.:				
c. Procentu izdevumi	2.9	3.0	3.0	3.2
d. Sākotnējie izdevumi (b – c)	43.1	43.8	47.4	47.4
Budžeta bilance (a – b)	–0.6	–2.0	–6.4	–6.9
Sākotnējā budžeta bilance (a – d)	2.4	1.0	–3.4	–3.7
Cikliski korigētā budžeta bilance	–1.8	–2.9	–5.0	–5.4
Bruto parāds	66.0	69.3	78.2	84.0
Papildpostenis: reālais IKP (pārmaiņas %)	2.8	0.6	–4.0	0.7

Avoti: Eiropas Komisijas un ECB aprēķini.

Piezīme. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

Grieķijā pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra tika uzsākta 2009. gada aprīlī, pamatojoties uz 2007. un 2008. gada budžeta izpildes rādītājiem. Tomēr 2009. gada oktobrī sniegtā paziņojuma kontekstā Grieķijas 2008. gada budžeta deficīta rādītājam tika veikta augšupvērsta korekcija par 2.7 procentu punktiem (kā noteikts pavasara paziņojumā) – līdz 7.7% no IKP. 2008. gada budžeta deficīta pārskatīšanu galvenokārt noteica lielākas subsīdijas sociālās nodrošināšanas fondiem valsts slimnīcu ietilpšības saistību segšanai. Turklāt nodokļu ieņēmumiem un sociālajām iemaksām tika veikta lejupvērsta korekcija. Tāpēc Eurostat izteica iebildumus par Grieķijas iesniegto datu kvalitāti, jo attiecīgo Grieķijas statistikas iestāžu sniegtie dati bija ļoti nenoteikti. 2009. gadā Grieķijas budžeta deficīta rādītājam tika veikta augšupvērsta korekcija no 6.0% no IKP oktobra sākumā līdz 12.5% no IKP oktobra beigās, lai gan saskaņā ar Komisijas prognozēm tas sasniegs 12.7% no IKP.

Samazinoties ekonomiskajai aktivitātei, budžeta deficīta pieaugums un valdības veiktās intervences, reaģējot uz finanšu krīzi, noteica parāda attiecības pret IKP strauju kāpumu. Komisija prognozē euro zonas valdības bruto parāda rādītāja strauju palielināšanos no 69.3% no IKP 2008. gadā līdz 78.2% no IKP 2009. gadā. Atlikumu plūsmu korekcijas, kas atspoguļo arī banku rekapitalizāciju un aizdevumus privātiem uzņēmumiem, veido 0.6 procentu punktus no kopējā parāda rādītāja kāpuma.

2009. GADA BUDŽETA NORISES NOTEICOŠIE FAKTORI

53.a attēlā skaidri redzams, ka vienlaikus pasliktinājās euro zonas budžeta bilance un samazinājās vidējā reālā IKP gada pieauguma temps.

Tomēr neskaidrā atšķirība starp jaunāko ekonomisko norišu ciklisko un tendenciozo ietekmi apgrūtina fiskālās situācijas pasliktināšanos noteicošo faktoru analīzi. Lai gan robežu starp ciklisko un neciklisko ietekmi fiskālo bilancu faktiskajās pārmaiņās nosaka ražošanas apjoma starpība reālajā laikā, īpaši tālāk sniegtās aplēses saistītas ar lielu nenoteiktību.

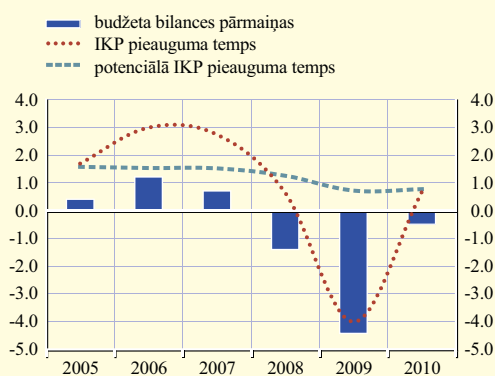
Paturot šo nepilnību prātā, gan automātisko stabilizatoru darbībai, gan euro zonā kopumā pieņemtajai ekspansīvajai fiskālajai nostājai bijusi ārkārtīgi negatīva ietekme uz budžeta bilanci. Par to 53.b attēlā liecina gan cikliskā komponenta, gan cikliski koriģētās bilances pasliktināšanās.

Precīzāk, ekonomiskā lejupslīde izraisījusi nodokļu bāzes samazināšanos un sociālo pabalstu un pārveduma maksājumu palielināšanos. Turklāt nodokļu elastīguma vērtības izraisītais ieņēmumu deficīts radījis

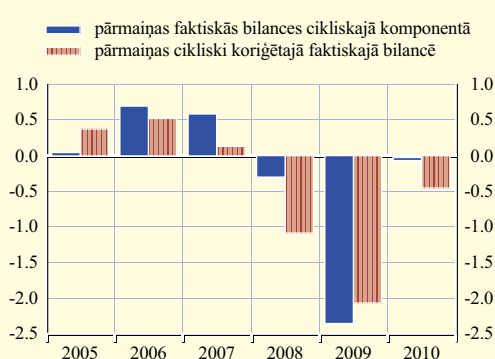
53. attēls. Budžeta norises noteicošie faktori euro zonā

(procentu punktos no IKP; pārmaiņas %)

a) IKP pieaugums un budžeta bilances gada pārmaiņas

b) Gada pārmaiņas cikliski koriģētajā budžeta bilancē un faktiskās bilances cikliskajā komponentā

Avoti: Eiropas Komisija (2009. gada rudens ekonomiskā prognoze) un ECB aprēķini.

augšupvērstu spiedienu uz budžeta deficītu. Visbeidzot, lielākoties pasliktināšanās atspoguļo nodokļu likmju samazināšanu vairākās euro zonas valstīs un strukturālo izdevumu pieauguma tempa kāpumu, tam pārsniedzot IKP ar līdzīgu tendenci. Komisija lēš, ka 2009. gadā izvēles pasākumi sasniegs 1.3% no IKP, daļēji atspoguļojot stimulējošo fiskālo pasākumu paketi, kas pieņemtas saskaņā ar Eiropas Tautsaimniecības atveseļošanās plānu.

Līdz 2009. gada 2. ceturksnim pieejamie ceturkšņa dati liecina par izteikti negatīvu ieņēmumu pieaugumu, savukārt izdevumi turpināja augt straujā tempā (sk. 54.a att.). Tādējādi ieņēmumu attiecība pret IKP samazinājās un izdevumu rādītājs palielinājās (sk. 54.b att.).

2010. GADA FISKĀLĀS POLITIKAS PROGNOZES

Nākotnē gaidāms, ka starpība starp izdevumu un ieņēmumu pieaugumu līdz 2009. gada beigām palielināsies un 2010. gadā samazināsies (sk. 54.a att.).

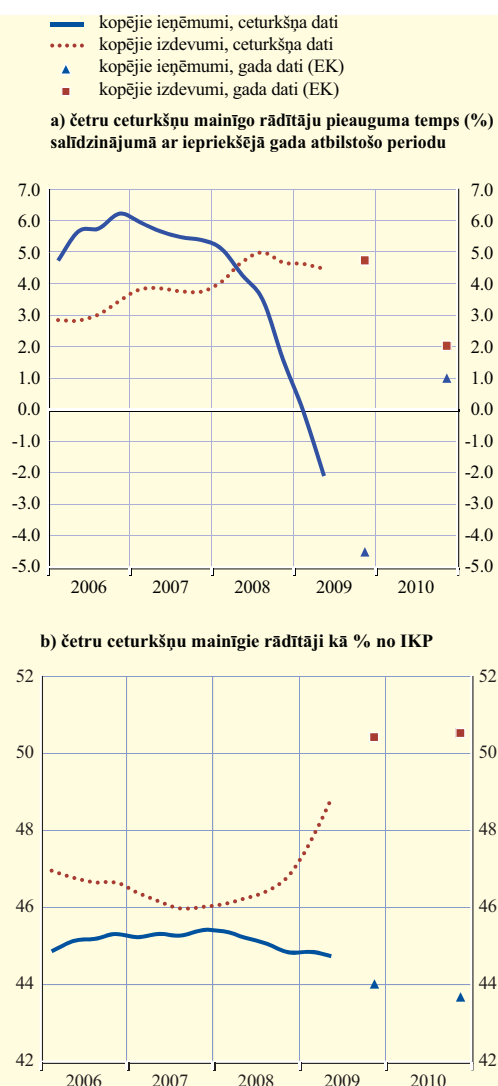
Komisija 2010. gadā prognozē turpmāku euro zonas vidējā budžeta deficīta koeficienta samazināšanos gandrīz līdz 7% no IKP. Paredzams, ka visas euro zonas valstis 2010. gadā pārsniegs atsaucē vērtību 3% no IKP. Gaidāms, ka parāda rādītājs turpinās paaugstināties gandrīz par 6 procentu punktiem no IKP (līdz 84.0%).

Budžeta pozīcijas pasliktināšanos nosaka nedaudz ekspansīva fiskālā nostāja, daļēji atspoguļojot dažās euro zonas valstīs plānotos izvēles fiskālos pasākumus. Paredzams, ka arī procentu izdevumi 2010. gadā palielināsies. Tā kā gaidāms, ka faktiskais reālā IKP pieauguma temps atgriezīsies gandrīz pie potenciālā pieauguma tempa (sk. 53.a att.), automātisko stabilizatoru ietekme būtu nenozīmīga (sk. 53.b att.).

Galvenos lejupvērstos draudus fiskālās bilances prognozēm rada lēnas tautsaimniecības atveseļošanās iespēja un iespēja, ka daļai valdību neizdosies uzsākt nepieciešamo konsolidācijas pasākumu īstenošanu 2010. gadā.

Papildu spiedienu uz ilgtermiņa stabilitāti var radīt, piemēram, ieildzis zemāka izaugsmes potenciāla periods, turpmākās ar banku glābšanas operācijām saistītās izmaksas, kā arī nespēja nomainīt pagaidu stimulējošos pasākumus.

54. attēls. Valdības ceturkšņa finanšu statistika un prognozes euro zonai

Avoti: ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat un valstu datiem; Eiropas Komisijas 2009. gada rudens ekonomiskā prognoze. Piezīme. Attēlos parādīta kopējo ieņēmumu un kopējo izdevumu dinamika četrus ceturkšņus mainīgo rādītāju izteiksmē no 2006. gada 1. ceturkšņa līdz 2009. gada 2. ceturksnim, kā arī 2009. un 2010. gada prognozes no Eiropas Komisijas 2009. gada rudens ekonomiskās prognozes.

FISKĀLĀS POLITIKAS APSVĒRUMI

Fiskālās politikas pašreizējā virzība nav ilgtspējīga. Pašreizējās finanšu un ekonomiskās vides radīto spiedienu uz fiskālo ilgtspēju palielina prognozētais ar iedzīvotāju novecošanu saistītais fiskālais slogs. Šo spiedienu īpaši izraisa nefondēto vecuma pensiju sistēmu un veselības aprūpes valsts izdevumu pieaugums lēnākas potenciālās izaugsmes apstākļos (sk. 8. ielikumu).

Politikas veidotājiem obligāti jāraugās, lai tiktu saglabāta sabiedrības uzticēšanās valsts finanšu ilgtspējai. Tagad, kad finanšu un ekonomiskā vide kopumā, šķiet, stabilizējusies, galvenais fiskālās politikas uzdevums ir definēt savlaicīgas un drošas fiskālās koriģēšanas stratēģijas (vai fiskālā risinājuma stratēģijas), kas balstītos uz reālistiskiem izaugsmes pieņēmumiem. Katrai valstij būs jānosaka vērienīgi fiskālās koriģēšanas mērķi, lai nodrošinātu fiskālo neatbilstību ātru novēršanu. Lai veicinātu šo mērķu īstenošanu, jāveic konkrēti koriģēšanas pasākumi, kas noteiktu ilgtspējīgu budžeta deficīta samazināšanu un parāda rādītāja lejupvērstu tendenci. Daudzās valstīs konsolidācija jāuzsāk 2010. gadā, savukārt visām valstīm korektīvi pasākumi jāveic 2011. gadā.

Īstenojot konsolidācijas centienus, noteikti galvenokārt jākoncentrē uzmanība uz izdevumiem. Kā norādīts iepriekš, krīze izraisa strauju sākotnējo (t.i., neprocentu) valsts izdevumu attiecības pret IKP kāpumu. Tas tikai daļēji atspoguļo pagaidu izvēles izdevumu pasākumus, kas īstenoti, reaģējot uz ekonomisko lejupslīdi. Lielākoties kāpumu nosaka izdevumu plānu neelastīgā reakcija uz daudz zemāku produkcijas izlaidi, nekā prognozēts. Turpmāk izdevumu tendences būs jākorrigē atbilstoši ekonomiskās vides pārmaiņām, jo iepriekšējos izdevumu plānus vairs nevar atļauties. Turpretī, ņemot vērā augsto nodokļu slogu vairākumā euro zonas valstu, nodokļu likmju palielināšana var radīt problēmas un kaitēt tik ļoti nepieciešamā ekonomiskās izaugsmes potenciāla atjaunošanai.

ES fiskālās uzraudzības struktūras, īpaši Stabilitātes un izaugsmes pakta korektīvās daļas nosacījumu, konsekventa ieviešana ir galvenais sabiedrības uzticēšanās pašreizējās politikas stabilitātei saglabāšanas priekšnoteikums. ES fiskālā struktūra ir viens no tautsaimniecības politikas veidošanas EMS stūrakmeņiem. Priekšstats, ka struktūras formālo pusi un garu negatīvi ietekmē nepilnīga nosacījumu īstenošana, var mazināt sabiedrības uzticēšanos fiskālo institūciju stabilitātei euro zonā. To var mazināt arī priekšstats par nedrošu un nepilnīgu valdības finanšu statistiku.

Lai gan finanšu tirgus apstākļi valdības parāda emisijai pēdējā laikā bijuši samērā labvēlīgi, šo situāciju nevar uztvert kā pašu par sevi saprotamu. Ļoti lielā valdības aizņemšanās nepieciešamība rada risku, ka tirgus noskaņojums var strauji mainīties. Tā varētu notikt īpaši tad, ja tirgus dalībnieki uzskatītu, ka politika nespēj efektīvi risināt ar fiskālo ilgtspēju saistītas problēmas. Ņemot vērā ietekmi uz vidēja termiņa un ilgtermiņa procentu likmēm un valdības aizņemšanās izmaksām, mazinātos privātie ieguldījumi un tādējādi vājinātos priekšnoteikumi, lai atgrieztos pie stabilas izaugsmes.

8. ielikums

EIROPAS KOMISIJAS 2009. GADA FISKĀLĀS ILGTSPĒJAS ZIŅOJUMS

Eiropas Komisija oktobrī publicēja 2009. gada fiskālās ilgtspējas ziņojumu, kurā novērtēta ES27 valstu finanšu ilgtspēja 2008.–2060. gadā.¹ Šis ziņojums ir aktualizēta 2006. gadā publicētā pirmā Komisijas fiskālās ilgtspējas ziņojuma versija.² Tajā ilgtspējas risku novērtējums balstās uz virkni rādītāju, kas ietver arī ilgtspējas deficīta un valdības parāda rādītājus. Attiecīgie aprēķini izdarīti, pamatojoties uz jaunajām ar iedzīvotāju novecošanu saistīto valsts izdevumu ilgtermiņa aplēsēm³, kas tika publiskotas šā gada aprīlī, un Komisijas 2009. gada pavasara ekonomisko prognozi. Ielikumā apkopota ilgtspējas risku novērtējuma pamatā esošā metodoloģija un aplūkoti galvenie ziņojuma rezultāti.

Ilgtspējas risku novērtēšanas metodoloģija

Komisijas pieeja fiskālās ilgtspējas risku novērtēšanai apvieno valdību fiskālo pozīciju kvantitatīvu analīzi un iespējamo fiskālo spiedienu noteicošo papildu faktoru kvalitatīvus novērtējumus. Kvantitatīvo analīzi nosaka valdību tagadnes un pagātnes budžeta ierobežojums, t.i., uzskats, ka jebkāds pašreizējais un turpmākais valdības parāds būtu jāsedz no budžeta pārpalikuma nākotnē.⁴ Komisijas pieejas rezultātā tiek iegūts S2 rādītājs, kas nosaka ilgtspējīgas fiskālās pozīcijas nodrošināšanai nepieciešamās fiskālās koriģēšanas apjomu (t.i., nodokļu ieņēmumu kāpumu vai valsts izdevumu samazinājumu). Šis rādītājs īpaši atspoguļo divus iespējamo tagadnes un pagātnes budžeta ierobežojumu noteicošos faktoros: 1) starpību starp pašreizējo fiskālo bilanci un valdības parāda attiecības pret IKP stabilizēšanai nepieciešamo fiskālo bilanci un 2) papildu neatbilstību, ko nosaka ar iedzīvotāju novecošanu saistīto valdības izdevumu prognozētais pieaugums līdz 2060. gadam.⁵ Komisijas pieeja balstās uz sākotnējo bilanci, t.i., neietverot procentu izdevumus, un paredz ekonomiskās attīstības cikla ietekmi, izmantojot strukturālo (t.i., cikliski koriģēto) sākotnējo bilanci.

Fakts, ka 2009. gada ilgtspējas rādītāju aprēķināšana balstās uz strukturālās sākotnējās bilances pavasara aplēsēm, ievieš zināmu neskaidrību rezultātos. Ņemot vērā finanšu krīzi un ekonomisko lejupslīdi, nenoteiktība attiecībā uz potenciālā ražošanas apjoma līmeni un pieauguma tempu (un tādējādi attiecībā uz strukturālo fiskālo bilanci) pašlaik ir īpaši liela. Ļoti ilgais prognozēšanas periods palielina ar novērtējumu saistīto nenoteiktību.

Ziņojumā aplūkoti arī vispārējā valsts fiskālās ilgtspējas risku novērtējuma kvalitatīvie faktori ES27 valstīs. Tie ietver arī strukturālās sākotnējās bilances prognozētās pārmaiņas 2008.–2010. gadā, valdības parāda rādītāja līmeni 2009. gadā un nodokļu attiecību pret IKP, kā arī pabalstu rādītāju. Nodokļu rādītājs atspoguļo faktu, ka valstu, kurām jau ir augsts nodokļu rādītājs, iespējas uzlabot fiskālo ilgtspēju var būt ierobežotas, jo to spēja turpmāk paaugstināt nodokļu

1 Sk. 2009. gada fiskālās ilgtspējas ziņojumu, *European Economy*, 2/2009, Eiropas Komisija, Brisele, 2009.

2 Sk. 2006. gada decembra "Mēneša Biļetena" ielikumu "Ilgttermiņa fiskālā stabilitāte euro zonā".

3 Sk. 2009. gada jūnija "Mēneša Biļetena" ielikumu "2009. gada ziņojums par iedzīvotāju novecošanu: aktualizētas ar iedzīvotāju novecošanu saistīto valsts izdevumu iespēju aplēses". Ar iedzīvotāju novecošanu saistīto izdevumu iespēju aplēses ietver pensijas, veselības aprūpi, ilgtermiņa aprūpi, bezdarbnieku pabalstus un izglītību.

4 Sīkāku informāciju par ilgtspējas novērtējumu sk. N. Giammaroli, C. Nickel, P. Rother un J.-P. Vidal, *Assessing fiscal soundness: theory and practice* ("Fiskālās stabilitātes novērtējums: teorija un prakse"), ECB speciālo pētījumu sērija, Nr. 56, Frankfurtē pie Mainas, 2007.

5 Pensiju iespēju aplēšu pamatā esošo modeļu pārskatu sk. Ekonomikas politikas komitejas (AWG) un Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāta *Pension schemes and pension projections for the EU27 Member States – 2008–2060* ("ES27 valstu pensiju shēmas un pensiju iespēju aplēses 2008.–2060. gadā"), 1. sēj., Speciālo pētījumu sērija, Nr. 56, Eiropas Komisija, Brisele, 2009.

likmes var būt ierobežota politisku iemeslu dēļ. Pabalstu rādītāja lielumam būtu jāatspoguļo fakts, ka valstu, kurām ir zems pabalstu rādītājs (salīdzinājumā ar vidējiem ienākumiem tautsaimniecībā), iespējas pārveidot savas sociālās sistēmas, turpmāk samazinot pabalstu līmeņus, var būt ierobežotas.

Valsts finanšu ilgtspējas risku būtiska palielināšanās euro zonā

Euro zonas valstu iedalījuma riska kategorijās rezultāti rāda, ka puse no 16 euro zonas valstīm tiek vērtētas kā valstis ar augstu valsts finanšu ilgtspējas risku (Īrija, Grieķija, Spānija, Kipra, Malta, Nīderlande, Slovēnija un Slovākija; sk. tabulu). Beļģija, Vācija, Francija, Itālija, Luksemburga, Austrija un Portugāle tiek vērtētas kā vidēja riska valstis, savukārt Somija ir vienīgā euro zonas valsts, kura tiek vērtēta kā zema riska valsts. Salīdzinājumā ar 2006. gada valsts fiskālās ilgtspējas ziņojumu Īrija, Spānija, Malta, Nīderlande, Austrija un Slovākija iekļautas augstāka riska kategorijā galvenokārt to pašreizējā budžeta stāvokļa pasliktināšanās dēļ.

Vispārējais fiskālās ilgtspējas riska novērtējums un galvenie to noteicošie faktori

	Ilgtspējas deficīta rādītājs (S2)				Atsevišķi kvalitatīvi rādītāji fiskālo spiedienu noteicošo papildu faktoru novērtēšanai	Vispārējais ilgtspējas riska novērtējums	
	Nepieciešamā strukturālās sākotnējās bilances korekcija, lai:		Kopā	Vispārējais riska novērtējums atbilstoši S2 rādītājam			papild- postenis:
	stabilizētu parāda rādītāju, ņemot vērā sākotnējo budžeta pozīciju	noteiktu sākotnējās bilances ilgtermiņa pārmaiņas, kas saistītas ar iedzīvotāju novecošanu					
	(1)	(2)	(3) = (1) + (2)			2009	2006
Beļģija	0.6	4.8	5.3	vidējs	nodokļu rādītājs (–)	vidējs	vidējs
Vācija	0.9	3.3	4.2	vidējs	strukturālās sākotnējās bilances pārmaiņas (–)	vidējs	vidējs
Īrija	8.3	6.7	15.0	augsts	strukturālās sākotnējās bilances pārmaiņas (–)	augsts	vidējs
Grieķija	2.6	11.5	14.1	augsts		augsts	augsts
Spānija	6.1	5.7	11.8	augsts	strukturālās sākotnējās bilances pārmaiņas (–)	augsts	vidējs
Francija	3.8	1.8	5.6	vidējs		vidējs	vidējs
Itālija	–0.1	1.5	1.4	zems	ļoti augsts parāda rādītājs (–)	vidējs	vidējs
					nodokļu rādītājs (–)		
Kipra	0.5	8.3	8.8	augsts	strukturālās sākotnējās bilances pārmaiņas (–)	augsts	augsts
Luksemburga	–0.4	12.9	12.5	augsts	ļoti zems parāda rādītājs (+)	vidējs	vidējs
Malta	1.4	5.7	7.0	augsts		augsts	vidējs
Nīderlande	1.9	5.0	6.9	augsts	strukturālās sākotnējās bilances pārmaiņas (–)	augsts	zems
Austrija	1.6	3.1	4.7	vidējs	pabalstu rādītājs (–)	vidējs	zems
Portugāle	3.7	1.9	5.5	vidējs	pabalstu rādītājs (–)	vidējs	augsts
Slovēnija	3.9	8.3	12.2	augsts	strukturālās sākotnējās bilances pārmaiņas (–)	augsts	augsts
Slovākija	4.5	2.9	7.4	augsts		augsts	vidējs
Somija	–0.5	4.5	4.0	vidējs	zems parāda rādītājs (+), strukturālās sākotnējās bilances pārmaiņas (–)	zems	zems

Avots: Eiropas Komisija.

Piezīmes. Attiecībā uz kvalitatīviem rādītājiem strukturālās sākotnējās bilances pārmaiņas attiecas uz 2008.–2010. gada periodu. Tabulā aplūkoto kvalitatīvo rādītāju saraksts nav izsmeljošs; 2009. gada parāda rādītāja novērtējums ietverts tikai tad, ja tas izskaidro vispārējā riska novērtējuma atšķirības atbilstoši S2 rādītājam un vispārējās ilgtspējas riska novērtējuma atšķirības. (–) faktoram ir tendence palielināt ilgtermiņa fiskālās ilgtspējas risku, savukārt (+) faktoram ir tendence to samazināt.

Tabulā norādīts, ka noteikto ilgtspējas deficīta rādītāju (t.i., rādītāju, kurus nosaka sākotnējā budžeta pozīcija un aplēstais ar iedzīvotāju novecošanu saistīto izmaksu pieaugums) pamatā esošie kvantitatīvie noteicošie faktori euro zonas valstīs būtiski atšķiras. Tabulā arī redzams, ka, lai stabilizētu parāda rādītāju, pašreizējā strukturālā sākotnējā bilance, iespējams, būtiski jākorrigē (vairāk nekā par 8 procentu punktiem no IKP). Savukārt strukturālās sākotnējās bilances koriģēšana, kas nepieciešama prognozēto ar iedzīvotāju novecošanu saistīto izdevumu pieauguma samazināšanai, var sasniegt gandrīz 13 procentu punktus no IKP.

Ļoti nepieciešamas strukturālās reformas un fiskālā konsolidācija

Ziņojumā sniegts būtisks un saskaņots ES27 valstu fiskālās ilgtspējas risku novērtējums, un šie riski tiek raksturoti kā tik nozīmīgi, ka "uzraudzības procedūrās ļoti liela un nepārprotama nozīme būtu jānosaka spējai segt parādu" saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Lai gan rezultāti pakļauti lielai nenoteiktībai un neietver plānoto konsolidācijas pasākumu īstenošanu, tie liecina par valsts finanšu ilgtspējas risku strauju palielināšanos. Īpaši, ņemot vērā finanšu krīzi un ekonomisko lejupslīdi, visu valstu sākuma pozīcija jau būtiski pasliktinājusies. Novērtējumā netiek iekļauts valstu saistību, kas saistītas ar banku sistēmas stabilizēšanu pašreizējās krīzes laikā, pieaugums (tas nozīmē, ka ar ilgtspēju saistītās problēmas var nebūt pietiekami novērtētas).

ECOFIN novembrī publicēja secinājumus par 2009. gada fiskālās ilgtspējas ziņojumu. Lai gan ECOFIN atzina "nenoteiktību, kas lielāka nekā parasti," attiecībā uz strukturālo budžeta pozīciju un ilgtermiņa budžeta prognozēm, tā secināja, ka ar krīzi saistītā valsts finanšu pasliktināšanās "būtiski palielināja fiskālās ilgtspējas problēmas". Tāpēc Padome aicināja šīs problēmas risināt, apņēdami īstenojot triju virzienu stratēģiju, kas tika noteikta Eiropas Padomes 2001. gada sanāksmē Stokholmā un kas paredz 1) budžeta deficīta un parāda samazināšanu; 2) nodarbinātības līmeņa paaugstināšanu un 3) sociālās aizsardzības sistēmu pārveidošanu.

Fiskālās ilgtspējas ziņojuma rezultāti būtu jāuztver kā aicinājums apzināties ar fiskālo ilgtspēju saistīto problēmu nopietnību. Tie norāda, ka, lai atgrieztos pie stabilas fiskālās pozīcijas, steidzami jārod vērienīgas fiskālās risinājuma un konsolidācijas stratēģijas un jāinformē par tām.

6. EUROSISTĒMAS SPECIĀLISTU MAKROEKONOMISKĀS IESPĒJU APLĒSES EURO ZONAI

Pamatojoties uz informāciju, kas pieejama līdz 2009. gada 20. novembrim, Eurosistēmas speciālisti sagatavojuši euro zonas makroekonomiskās attīstības iespēju aplēses.¹ Atspoguļojot lēnas atveseļošanās perspektīvas visā pasaulē, paredzams, ka reālā IKP gada vidējais pieaugums 2009. gadā būs no -4.1% līdz -3.9%, 2010. gadā paaugstināsies no 0.1% līdz 1.5% un 2011. gadā būs no 0.2% līdz 2.2%. Paredzams, ka aplēšu periodā saglabāsies mērena inflācija, ko mazinās ekonomiskais atslābums euro zonā. Gaidāms, ka kopējās SPCI inflācijas vidējais pieauguma temps 2009. gadā būs 0.3%, 2010. gadā tas palielināsies līdz 0.9–1.7% un 2011. gadā būs 0.8–2.0%.

9. ielikums

TEHNISKIE PIEŅĒMUMI PAR PROCENTU LIKMĒM, VALŪTU KURSIEM, PREČU CENĀM UN FISKĀLO POLITIKU

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm un gan enerģijas, gan neenerģijas preču cenām balstīti uz tirgus gaidām atbilstoši stāvoklim 2009. gada 12. novembrī.¹ Pieņēmums par īstermiņa procentu likmēm ir tīri tehniska rakstura. Īstermiņa procentu likmes nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR, tirgus gaidas iegūstot, pamatojoties uz biržā tirgoto nākotnes līgumu procentu likmēm. Saskaņā ar šo metodiku īstermiņa procentu likmju kopējais vidējais rādītājs 2009. un 2010. gadā būs 1.2%. Pieņemts, ka 2011. gadā tas palielināsies līdz 2.4%. Tirgus gaidas attiecībā uz euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālajām peļņas likmēm rāda, ka 2009. gadā vidējais līmenis būs 4.0% un 2010. un 2011. gadā tas nedaudz pieaugs (attiecīgi līdz 4.1% un 4.6%). Pamataplēsē ņemta vērā nesenā finansēšanas nosacījumu uzlabošanās un ietverts pieņēmums, ka banku aizdevumu procentu likmju starpības ar minētajām procentu likmēm iespēju aplēšu periodā nedaudz samazināsies. Līdzīgi tiek pieņemts, ka kredīšanas nosacījumi iespēju aplēšu periodā pakāpeniski tiks atviegloti. Runājot par preču cenām, pamatojoties uz tendenci biržā tirgoto nākotnes līgumu tirgū divu nedēļu periodā, kas beidzās pēdējā datu aktualizēšanas termiņā, pieņemts, ka gada vidējās naftas cenas 2009. gadā būs 62.2 ASV dolāri par barelu, 2010. gadā – 81.4 ASV dolāri par barelu un 2011. gadā – 85.9 ASV dolāri par barelu. Aplēsts, ka neenerģijas preču cenas ASV dolāros 2009. gadā būtiski samazināsies (par 22.3%), 2010. gadā palielināsies par 24.7%, bet 2011. gadā kāpums būs mērenāks – 4.0%.

Pieņēmumi par divpusējiem valūtas kursiem iespēju aplēšu periodā nemainās salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem, kas dominēja divu nedēļu laikā līdz pēdējam datu aktualizēšanas termiņam. Tas nozīmē, ka euro kurss attiecībā pret ASV dolāru 2009. gadā varētu būt 1.39 un 2010. un 2011. gadā – 1.49, bet euro efektīvais kurss 2009. gadā varētu palielināties vidēji par 0.8% un 2010. gadā – par 2.2%.

Pieņēmumi par fiskālo politiku pamatoti uz atsevišķu euro zonas valstu budžeta plāniem, kas bija pieejami 2009. gada 20. novembrī. Tie ietver visus politikas pasākumus, kurus jau apstiprinājuši valstu parlamenti vai kurus valdības jau detalizēti izstrādājušas un kurus, domājams, apstiprinās likumdošanas procesā.

1 Naftas un pārtikas cenu pieņēmumi balstīti uz biržā tirgoto nākotnes līgumu cenām līdz 2011. gada beigām. Tiek pieņemts, ka pārējo preču cenas līdz 2010. gada beigām atbilstīs biržā tirgoto nākotnes līgumu cenām un pēc tam attīstīsies atbilstoši pasaules ekonomiskajai aktivitātei.

1 Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses kopīgi izstrādā ECB un euro zonas valstu NCB speciālisti. Šīs iespēju aplēses divas reizes gadā izmanto par pamatu Padomes vērtējumam par tautsaimniecības attīstību un cenu stabilitātes riskiem. Sīkāka informācija par izmantotajām procedūrām un metodēm sniegta dokumentā *A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises* (ECB, 2001. gada jūnijs), kas pieejams ECB interneta lapā. Lai atspoguļotu ar iespēju aplēsēm saistīto nenoteiktību, katra mainīgā lieluma atainošanai izmanto diapazonus. Tos veido, izmantojot atšķirības starp faktisko iznākumu un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavotajām iespēju aplēsēm. Diapazons ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Izmantotā metode, t.sk. korekcijas, kas veiktas, lai atspoguļotu izņēmuma gadījumus, izskaidrota dokumentā *New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges* (ECB, 2009. gada decembris), kas arī pieejams ECB interneta lapā.

STARPTAUTISKĀ VIDE

Pasaules tautsaimniecības perspektīva turpina uzrādīt uzlabošanās pazīmes, un pagrieziena punkts atveseļošanās virzienā parādījās 2009. gada 2. ceturksnī. Paredzams, ka tuvākajā laikā atveseļošanās būs nevienmērīga, jo tās dinamiku visvairāk ietekmē stimulējoši fiskālie un monetārie pasākumi, tirdzniecības uzlabošanās un krājumu cikls. Lai gan dažiem faktoriem ir tikai īslaicīga ietekme, gaidāms, ka pakāpeniska finansēšanas nosacījumu uzlabošanās nodrošinās ilgstošāku atbalstu paredzamajai globālajai atlabšanai. Kopumā paredzams, ka pasaules tautsaimniecības izaugsme visā iespēju aplēšu periodā joprojām būs lēnāka par agrākajām tendencēm, jo īpaši attīstītajās valstīs atveseļošanās ir lēna un to joprojām ietekmē krīze. Tiek lēsts, ka pasaules reālais IKP ārpus euro zonas esošajās valstīs 2009. gadā vidēji samazinājies par 0.6%, bet tiek pieņemts, ka 2010. gadā tas pieaugs par 3.5% un 2011. gadā – par 3.9%. Tiek lēsts, ka 2009. gadā pieauguma temps euro zonas eksporta tirgos samazinājies vēl straujāk (līdz –12.2%), un tiek pieņemts, ka 2010. un 2011. gadā tas atjaunosies (sasniedzot attiecīgi 4.2% un 4.7%).

REĀLĀ IKP PIEAUGUMA IESPĒJU APLĒSES

Euro zonas reālā IKP pieauguma temps 2009. gada 3. ceturksnī atkal kļuva pozitīvs, un reālais IKP pieauga pirmoreiz kopš 2008. gada 1. ceturkšņa. Pieejamie dati liecina, ka vairāki faktori varētu būt veicinājuši izaugsmi, piemēram, stimulējošu fiskālo pasākumu kopums, krājumu cikls un tirdzniecības apjoma kāpums. Kad 2010. gada sākumā apvēršīsies šie daļēji īslaicīgie faktori, paredzams, ka IKP pieauguma temps atkal kļūs mērenāks. Visā iespēju aplēšu periodā līdz 2011. gadam paredzams, ka ekonomisko aktivitāti pakāpeniski veicinās eksports un spēcīgāks iekšzemes pieprasījums. Monetārās politikas darbību un būtisko centienu atjaunot finanšu sistēmas funkcionēšanu novēlotā ietekme iespēju aplēšu periodā stimulē atveseļošanos. Tomēr paredzams, ka izaugsmes temps būs vājāks nekā pirms recesijas, jo dažādos sektoros būs nepieciešams veikt bilanču uzlabošanu un patēriņu mazinās darba tirgus perspektīvu pasliktināšanās. Gada izteiksmē paredzams, ka pēc 0.5% kāpuma 2008. gadā reālā IKP kāpums 2009. gadā būs no –4.1% līdz –3.9%, pieaugot 2010. gadā no 0.1% līdz 1.5% un 2011. gadā – no 0.2% līdz 2.2%.

Gaidāms, ka no IKP iekšzemes komponentiem kopējais ieguldījumu apjoms samazināsies līdz 2011. gada sākumam, lai gan samazinājuma temps saruks. Tie lēsts, ka privātos nemājokļu ieguldījumus ierobežos zema jaudu izmantošana, vājš pieprasījums, augsta nenoteiktība un neliela peļņa. Paredzams, ka ieguldījumu mājoklī apjomu samazinās notiekošās korekcijas dažu valstu mājokļu tirgos. Atbilstoši fiskālo pasākumu programmām, kas publiskotas vairākās euro zonas valstīs, tiek pieņemts, ka reālie valsts ieguldījumi 2009. un 2010. gadā reālajā izteiksmē strauji pieaugs, pirms samazināsies nākamajā gadā.

Gaidāms, ka arī privātā patēriņa pieaugums būs ierobežots. Paredzams, ka reālie ienākumi samazināsies gandrīz visā iespēju aplēšu periodā, lai gan gaidāms, ka reālos ienākumus veicinās mērens darba samaksas kāpums, zema inflācija un valdības pārvedumi. Turklāt paredzams, ka 2009. gadā saistībā ar ekonomisko nenoteiktību, pieaugošo bezdarbu un mājokļu cenu sarukumu vērotais piesardzības uzkrājumu kāpums iespēju aplēšu periodā tikai nedaudz samazināsies.

Pēc strauja krituma gada sākumā 2009. gada vidū euro zonas eksporta apjoms sāka pieaugt. Paredzama pakāpeniska eksporta atveseļošanās – to veicinās ārējā pieprasījums kāpums, lai gan gaidāms, ka cenu konkurētspēja nedaudz ierobežos eksporta apjomu. Euro zonas imports 2009. gadā ievērojami samazinājies, taču paredzams, ka tas atveseļosies nākamajos divos gados, pieaugot galapieprasījumam. Tā kā tiek lēsts, ka 2009. gadā eksporta apjoms saruks pat straujāk nekā imports, neto tirdzniecība būtiski veicina IKP samazināšanos 2009. gadā. Pozitīvs neto tirdzniecības devums gaidāms no 2010. gada.

10. tabula. Makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai

(gada vidējās pārmaiņas; %)^{1),2)}

	2008	2009	2010	2011
SPCI	3.3	0.3 – 0.3	0.9 – 1.7	0.8 – 2.0
Reālais IKP	0.5	-4.1 – -3.9	0.1 – 1.5	0.2 – 2.2
Privātais patēriņš	0.4	-1.2 – -1.0	-0.2 – 0.8	0.2 – 1.8
Valdības patēriņš	2.0	2.2 – 3.0	0.5 – 1.7	0.4 – 1.8
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-0.6	-11.3 – -10.5	-3.1 – -0.1	-1.7 – 2.3
Eksports (preces un pakalpojumi)	0.8	-14.5 – -12.5	0.6 – 5.6	0.7 – 6.5
Imports (preces un pakalpojumi)	0.9	-12.6 – -11.0	0.4 – 4.6	0.8 – 5.4

1) Reālā IKP un tā sastāvdaļu iespēju aplēsēs izmantoti atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati. Eksporta un importa iespēju aplēsēs ietverta euro zonas iekšējā tirdzniecība.

2) Šajos rādītājos Slovākija ietverta jau 2008. gadā, izņemot attiecībā uz SPCI, kur Slovākija ietverta tikai no 2009. gada. 2009. gada vidējās procentuālās pārmaiņas aprēķinātas, iekļaujot Slovākiju euro zonā jau 2008. gadā.

Atspoguļojot novēlotās korekcijas saistībā ar līdz 2009. gada vidum vēroto krāso ražošanas apjoma sarukumu un paredzēto ekonomiskās aktivitātes vājināšanos, gaidāms, ka līdz 2011. gadam euro zonā samazināsies nostrādāto stundu kopskaits. Lai gan attiecīgās korekcijas sākotnēji pārsvarā izraisīs stundu skaita samazināšanos uz vienu strādājošo, gaidāms, ka tās arvien vairāk ietekmēs nodarbināto skaitu. Tiek lēsts, ka darbaspēka pieprasījumu mazinās arī ierobežotā darba samaksas sarūkšana krasas ekonomiskās aktivitātes palēnināšanās kontekstā. Atspoguļojot nodarbināto skaita samazinājumu, gaidāms, ka bezdarba līmenis iespēju aplēšu periodā paaugstināsies.

Gaidāms, ka iespēju aplēšu periodā krīze mazinās potenciālo izaugsmi. Potenciālās izaugsmes kritums atspoguļo neizbēgamo strukturālā bezdarba pieaugumu, zemāku līdzdalības līmeni un spēju ieguldījumu apjoma samazināšanos, kas negatīvi ietekmēs pamatkapitālu. Šīs ietekmes apjoms tomēr ir ļoti neskaidrs, un potenciālās izaugsmes un, attiecīgi, ražošanas apjoma starpības iespēju aplēses saistītas ar vēl lielāku nenoteiktību nekā parasti. Neraugoties uz to, gaidāms, ka paredzamā ražošanas apjoma starpība iespēju aplēšu periodā saglabāsies ievērojami negatīva.²

CENU UN IZMAKSU IESPĒJU APLĒSES

Gaidāms, ka SPCI gada inflācija 2009. gada 4. ceturksnī kļūs pozitīva pēc zemākā līmeņa (-0.4%) sasniegšanas 2009. gada 3. ceturksnī. Šīs tendences pamatā galvenokārt ir spēcīgi bāzes efekti, ko izraisījis agrākais preču cenu kritums. Pēc tam paredzams, ka saglabāsies mērena inflācija, ko mazinās ekonomiskais atslābums euro zonā. Gaidāms, ka gada vidējā inflācija 2009. gadā būs aptuveni 0.3%, un paredzams, ka 2010. gadā tā paaugstināsies līdz 0.9–1.7%, bet 2011. gadā – līdz 0.8–2.0%. Gaidāms, ka SPCI (izņemot enerģiju) gada pārmaiņu tempa lejupvērstā tendence būs vērojama līdz 2010. gadam, atspoguļojot kopējā pieprasījuma samazināšanos, un 2011. gadā saglabāsies mērenā līmenī.

Detalizētākā skatījumā gaidāms, ka 2009. gadā vēroto ārējā cenu spiediena samazinājumu tuvākajā nākotnē nomainīs pieaugums, galvenokārt atspoguļojot pieņēmumus par preču cenu tendencēm, bet arī konkurentu cenu pieaugumu. Runājot par iekšzemes cenu spiedienu, 2009. gadā ievērojami sarucis darba samaksas spiediens, ņemot vērā darba tirgus pasliktināšanos un inflācijas samazināšanos. Nākotnē paredzams, ka saglabāsies lēns darba samaksas kāpums. 2009. gadā tomēr spēji palielinājās vienības darbaspēka izmaksu pieaugums – galvenokārt darba ražīguma krituma dēļ, kā arī tāpēc, ka darba samaksa uz ekonomiskās aktivitātes kritumu reaģēja lēni. Turpmāk darba ražīgumam palielinoties saskaņā ar ciklisku uzlabošanos, paredzams, ka vienības darbaspēka

2 Sk. 2009. gada jūlija "Mēneša Biļetena" ielikumu *Potential output estimates for the euro area* ("Potenciālās produkcijas izlaides aplēses euro zonai").

11. tabula. Salīdzinājums ar 2009. gada septembra iespēju aplēsēm

(gada vidējās pārmaiņas; %)

	2009	2010
Reālais IKP – 2009. gada septembris	–4.4 – –3.8	–0.5 – 0.9
Reālais IKP – 2009. gada decembris	–4.1 – –3.9	0.1 – 1.5
SPCI – 2009. gada septembris	0.2 – 0.6	0.8 – 1.6
SPCI – 2009. gada decembris	0.3 – 0.3	0.9 – 1.7

izmaksas 2010. gadā samazināsies un 2011. gadā paaugstināsies tikai nedaudz. Lai gan peļņas maržas lielākoties absorbējušas spējo vienības darbaspēka izmaksu kāpumu 2009. gadā, gaidāms, ka vēlāk iespēju aplēšu periodā tās atkal paaugstināsies, uzņēmumiem cenšoties atgūt daļu agrākā samazinājuma, kad ekonomiskā aktivitāte pakāpeniski pieaugs.

SALĪDZINĀJUMS AR 2009. GADA SEPTEMBRA IESPĒJU APLĒSĒM

Salīdzinājumā ar 2009. gada septembra "Mēneša Biļetenā" publicēto reālā IKP pieauguma diapazonu 2009. gadā paredzamais pieauguma diapazons nedaudz samazinājies. 2010. gada diapazons ir koriģēts un tagad ir augstāks. Tas daļēji atspoguļo 2009. gada beigās veikto korekciju ietekmi.

Runājot par SPCI inflāciju, 2009. gada rādītājs atbilst 2009. gada septembrī publicētajam diapazonam, bet 2010. gada diapazons tagad ir nedaudz augstāks.

10. ielikums

CITU INSTITŪCIJU PROGNOZES

Pieejamas arī vairākas starptautisko organizāciju un privātā sektora iestāžu sagatavotās prognozes euro zonai. Taču šīs prognozes nav precīzi salīdzināmas cita ar citu vai ar Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm, jo tās nav sagatavotas vienā laikā. Turklāt to pieņēmumi par fiskālajiem, finanšu un ārējiem mainīgajiem lielumiem, t.sk. naftas un citu preču cenām, iegūti, izmantojot atšķirīgas (daļēji nenorādītas) metodes. Visbeidzot,

Euro zonas reālā IKP pieauguma un SPCI inflācijas prognožu salīdzinājums

(gada vidējās pārmaiņas; %)

	Publikošanas datums	IKP pieaugums			SPCI inflācija		
		2009	2010	2011	2009	2010	2011
SVF	2009. gada oktobris	–4.2	0.3	1.3	0.3	0.8	0.8
Profesionālo prognozētāju apsekojums	2009. gada oktobris	–3.9	1.0	1.6	0.3	1.2	1.6
Eiropas Komisija	2009. gada novembris	–4.0	0.7	1.5	0.3	1.1	1.5
<i>Consensus Economics</i> prognozes	2009. gada novembris	–3.8	1.2	1.5	0.3	1.1	1.5
OECD	2009. gada novembris	–4.0	0.9	1.7	0.2	0.9	0.7
Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēses	2009. gada decembris	–4.1 – –3.9	0.1 – 1.5	0.2 – 2.2	0.3 – 0.3	0.9 – 1.7	0.8 – 2.0

Avoti: Eiropas Komisijas ekonomiskās prognozes, 2009. gada rudens; SVF Pasaules tautsaimniecības perspektīvas, 2009. gada oktobris; OECD Provizorisks tautsaimniecības perspektīvas, 2009. gada novembris; *Consensus Economics* prognozes un ECB profesionālo prognozētāju apsekojums.

Piezīme. Gan Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajās iespēju aplēsēs, gan OECD prognozēs uzrādīts atbilstoši darbadienu skaitam koriģēts gada pieauguma temps, bet Eiropas Komisija un SVF gada pieauguma tempu uzrāda, neveicot korekcijas atbilstoši darbadienu skaitam gadā. Citās prognozēs nav norādīts, vai tajās uzrādītie dati ir vai nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

dažādās prognozēs izmantotas atšķirīgas metodes datu koriģēšanai atbilstoši darbadienu skaitam (sk. tabulu).

Pašlaik pieejamās citu institūciju prognozes rāda, ka euro zonas reālais IKP 2009. gadā samazināsies par 3.8–4.2%. Gaidāms, ka pēc tam IKP pieaugums būs pozitīvs (2010. gadā – 0.3–1.2% un 2011. gadā – 1.3–1.7%). Visas šīs prognozes pamatā iekļaujas Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēšu diapazonos.

Attiecībā uz inflāciju citu institūciju pieejamās prognozes paredz, ka vidējā SPCI gada inflācija 2009. gadā būs 0.2–0.3%, 2010. gadā – 0.8–1.2% un 2011. gadā – 0.7–1.6%. Šīs inflācijas prognozes pamatā iekļaujas Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēšu diapazonos.

7. VALŪTU KURSU UN MAKSĀJUMU BILANCES PĀRMAIŅAS

7.1. VALŪTU KURSI

Turpmākā finanšu tirgus apstākļu normalizēšanās, šķiet, veicināja euro nominālā efektīvā kursa paaugstināšanos pēdējos trijos mēnešos. Kursa kāpums galvenokārt atspoguļo euro kursa palielināšanos attiecībā pret ASV dolāru, Lielbritānijas sterliņu mārciņu un galvenajām Āzijas valstu valūtām, kas saistītas ar ASV dolāru. Šajā pašā periodā dažu galveno valūtu kursu implicētais svārstīgums pārstāja samazināties un daudzos gadījumos pat pieauga, īpaši ilgākos termiņos.

EURO EFEKTĪVAIS KURSS

Kopš 2009. gada marta pasaules finanšu tirgus apstākļi pakāpeniski normalizējās, par ko liecināja plaša procentu likmju starpības un implicētā svārstīguma samazināšanās. Normalizēšanās, šķiet, mainīja ar krīzi saistīto plūsmu virzību ASV dolāros, tādējādi veicinot straujo euro kursa kāpumu attiecībā pret ASV dolāru no 2009. gada marta līdz augustam. Euro kursa pieaugums turpinājās pēdējos trijos mēnešos, un 2009. gada 2. decembrī euro nominālais efektīvais kurss attiecībā pret euro zonas 21 nozīmīgākās tirdzniecības partnervalsts valūtām bija par 2.2% augstāks nekā augusta beigās (sk. 55. att.). Kursa kāpumu pēdējos trijos mēnešos galvenokārt noteica tā pieaugums attiecībā pret ASV dolāru, Lielbritānijas sterliņu mārciņu un galvenajām Āzijas valstu valūtām, kas saistītas ar ASV dolāru (sk. 55. att.). Šajā laikā bija vērojama tādu tirdzniecības darījumu, kuru pamatā ir dažādu valūtu procentu likmju starpība, stratēģiju izmantošanas atsākšana, kas parasti saistīta ar zema īstermiņa implicētā svārstīguma periodu. Tomēr pēdējā laikā dažu galveno valūtu kursu implicētais svārstīgums pārstāja samazināties un daudzos gadījumos pat palielinājās (sk. 57. att.), īpaši ilgākos termiņos.

55. attēls. Euro efektīvais kurss (EEK21) un tā dalījums komponentos¹⁾

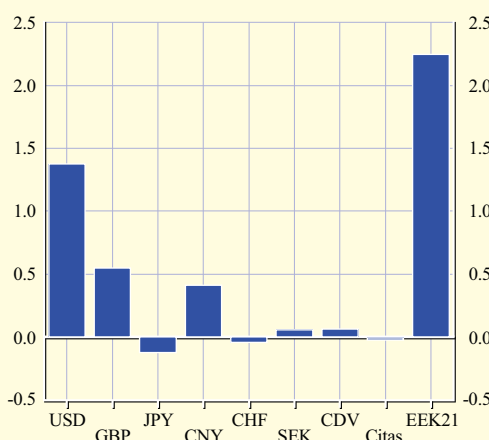
(dienas dati)

Indekss: 1999. gada 1. cet. = 100

EEK21 pārmaiņas veicinošie faktori²⁾

2009. gada 31. augusts–2. decembris
(procentu punktos)

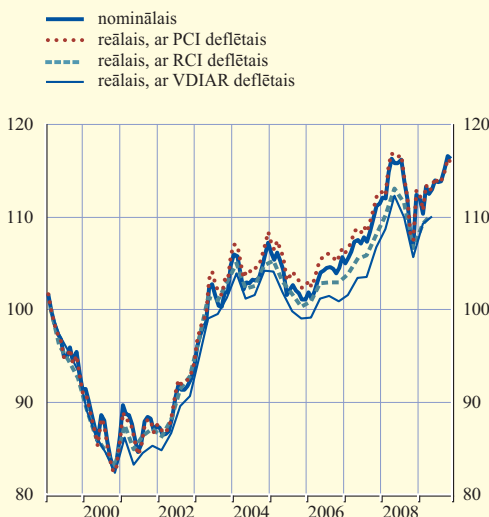
Avots: ECB.

1) Indeksa palielinājums atspoguļo euro kursa kāpumu attiecībā pret 21 euro zonas galvenās tirdzniecības partnervalsts un visu ārpus euro zonas esošo ES dalībvalstu valūtām.

2) EEK21 pārmaiņas veicinošie faktori parādīti atsevišķi attiecībā pret euro zonas sešu galveno tirdzniecības partnervalstu valūtām. Kategorija "Citas dalībvalstis" (CDV) attiecas uz ārpus euro zonas esošo dalībvalstu valūtu (izņemot GBP un SEK) kopējo ietekmi. Kategorija "Citas" attiecas uz pārējo sešu euro zonas tirdzniecības partnervalstu valūtu kopējo ietekmi EEK21 indeksā. Pārmaiņas aprēķinātas, izmantojot attiecīgos vispārējos tirdzniecības svarus EEK21 indeksā.

56. attēls. Euro nominālie un reālie efektīvie kursi (EEK21)¹⁾

(mēneša/ceturkšņa dati; indekss: 1999. gada 1. cet. = 100)

Avots: ECB.

1) EEK21 indeksu palielinājums atspoguļo euro kursa kāpumu. Jaunākie mēneša datu novērojumi veikti par 2009. gada novembri. Uz IKP un VDIAR balstīta reālā EEK21 jaunākie novērojumi ir 2009. gada 2. ceturkšņa dati, un tie daļēji pamatojas uz aplēsēm.

Saistībā ar euro zonas starptautisko cenu un izmaksu konkurētspējas rādītājiem euro reālais efektīvais kurss, pamatojoties uz patēriņa cenām, 2009. gada novembrī bija aptuveni par 2.1% augstāks nekā 2008. gada vidējais līmenis (sk. 56. att.).

EURO KURSS ATTIECĪBĀ PRET ASV DOLĀRU

Pēdējos trijos mēnešos euro kurss attiecībā pret ASV dolāru turpināja palielināties (sk. 57. att.). Viena laikus nedaudz pieauga euro kursa attiecībā pret ASV dolāru implicētais svārstīgums dažādos periodos. 2009. gada 2. decembrī euro atbilda 1.51 ASV dolāram, t.i., euro kurss bija par 5.7% augstāks nekā augusta beigās un par 2.6% augstāks nekā 2008. gada vidējais rādītājs.

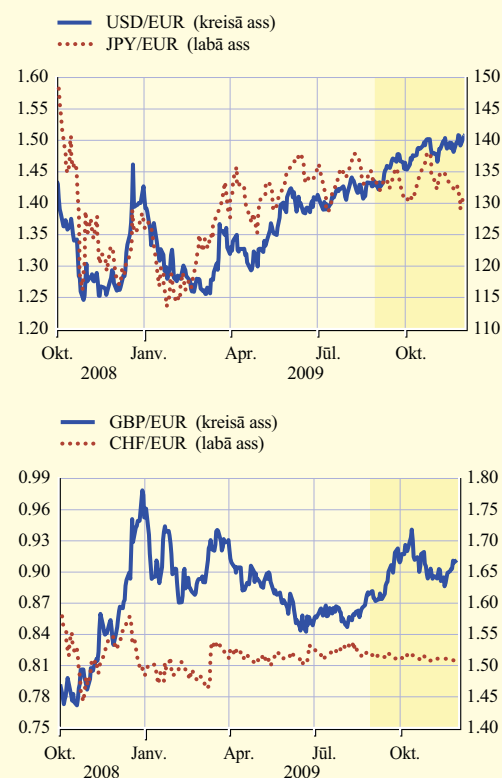
EURO KURSS ATTIECĪBĀ PRET JAPĀNAS JENU

Finanšu tirgiem stabilizējoties, arī euro kurss attiecībā pret Japānas jenu kopš 2009. gada marta nedaudz stabilizējās, svārstoties 125–138 Japānas jenu robežās. Pēdējos trijos mēnešos euro kursa attiecībā pret Japānas jenu svārstības turpināja sarukt, savukārt implicētais svārstīgums plašā termiņu diapazonā nedaudz samazinājās,

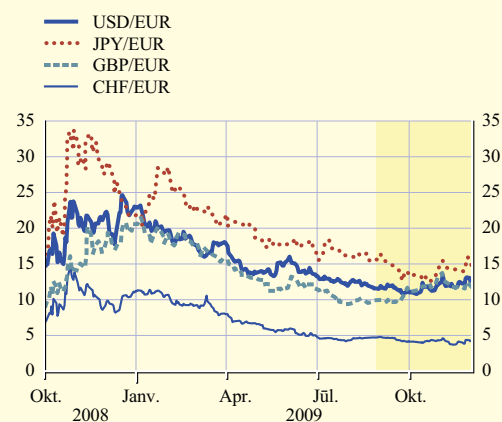
57. attēls. Valūtu kursu pārmaiņu tendences

(dienas dati)

Valūtu kurss

Valūtu kursu 3 mēnešu implicētais svārstīgums

Avoti: Bloomberg un ECB.

Piezīme. Iekrāsotā daļa attiecas uz laiku no 2009. gada 31. augusta līdz 2009. gada 2. decembrim.

tuvojoties to ilgtermiņa vidējam līmenim (sk. 57. att.). 2. decembrī euro atbilda 131.6 Japānas jenām, t.i., euro kurss bija par 1.2% zemāks nekā augusta beigās un par 13.7% zemāks nekā 2008. gada vidējais rādītājs.

ES DALĪBVALSTU VALŪTAS

Pēdējos trijos mēnešos lielākās daļas VKM II iekļauto valūtu kurss attiecībā pret euro saglabājās stabils un joprojām atbilda vai bija tuvu to attiecīgajam centrālajam kursam (sk. 58. att.). Tomēr septembrī lata kurss attiecībā pret euro kritās un vēlāk joprojām bija tuvu vienpusējo saistību noteiktā ($\pm 1\%$) svārstību koridora augšējai robežai.

Runājot par citu ES dalībvalstu, kuras nepiedalās VKM II, valūtām, pēdējos trijos mēnešos euro kurss turpināja palielināties attiecībā pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu, un 2. decembrī euro kurss attiecībā pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu bija 0.90, t.i., par 2.6% augstāks nekā augusta beigās un par 13.5% augstāks nekā 2008. gada vidējais rādītājs. Kopš augusta beigām Lielbritānijas sterliņu mārciņas kursa attiecībā pret euro 3 mēnešu implicētais svārstīgums nozīmīgi pārsniedza ilgtermiņa vidējo rādītāju, tomēr joprojām bija zemāks par nesen sasniegto rekordaugsto līmeni (sk. 57. att.). Šajā pašā periodā euro kurss pēc gandrīz nepārtraukta krituma no marta sākuma palielinājās attiecībā pret Čehijas kronu, bet kopumā nemainījās attiecībā pret Polijas zlotu un Ungārijas forintu. Euro kurss pieauga arī attiecībā pret Zviedrijas kronu (par 1.2%).

PĀRĒJĀS VALŪTAS

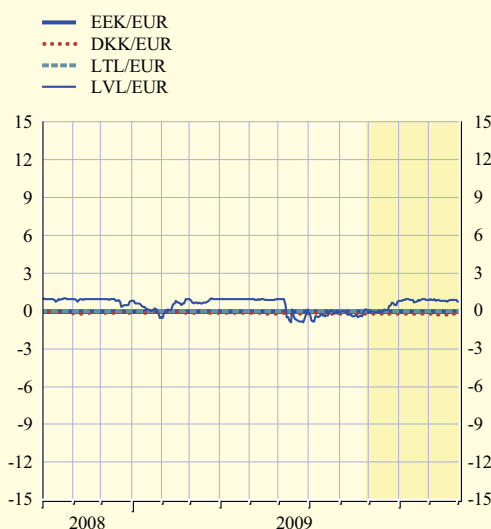
Kopš 2009. gada marta Šveices franka kurss attiecībā pret euro stabilizējās, svārstoties 1.50–1.54 Šveices franku robežās, saskaņā ar tirgus pārskatiem par Šveices monetāro iestāžu valūtas intervencēm Šveices franka kāpuma ierobežošanai. Pēdējos trijos mēnešos implicētais svārstīgums viena gada periodā kopumā saglabājās nemainīgs un bija tuvu tā ilgtermiņa vidējam līmenim, savukārt īstermiņa svārstīguma rādītāji turpināja sarukt un bija zemāki par vēsturiski vidējo līmeni. Atspoguļojot maiņu no Ķīnas renminbi mainīgi fiksētās piesaistes uz fiksētu valūtas kursa režīmu attiecībā pret ASV dolāru 2008. gada vasarā, Ķīnas renminbi kurss attiecībā pret euro gandrīz atbilda ASV dolāra kursam attiecībā pret euro. Tādējādi pēdējos trijos mēnešos euro kurss attiecībā pret Ķīnas renminbi palielinājās par 5.7%.

7.2. MAKSĀJUMU BILANCE

Ārpus euro zonas preču un pakalpojumu eksports pēc sarukuma iepriekšējos trijos ceturkšņos 2009. gada 3. ceturksnī sāka palielināties. Arī preču un pakalpojumu imports stabilizējās, lai gan tas joprojām atpalika no eksporta. Šīs norises veicināja 12 mēnešu kumulētā tekošā konta negatīvā saldo turpmāku samazinājumu 2009. gada septembrī līdz 91.6 mljrd. euro (1.0% no IKP)

58. attēls. Valūtu kursu pārmaiņu tendences VKM II

(dienas dati; novirze no centrālā kursa; procentu punktos)

Avots: ECB.
Piezīmes. Pozitīva vai negatīva novirze no centrālā kursa attiecībā pret euro norāda, ka valūtas kurss ir koridora augšējā vai apakšējā daļā. Dānijas kronai svārstību koridors ir $\pm 2.25\%$; visām pārējām valūtām tiek piemērots standarta svārstību koridors $\pm 15\%$.

salīdzinājumā ar negatīvo saldo (105.9 mljrd. euro) iepriekšējā gadā. Finanšu kontā euro zonas kapitāla vērtspapīru saldo bija pozitīvs, savukārt obligāciju un parādzīmju saldo trijos mēnešos līdz septembrim bija negatīvs. Tas, iespējams, liecina, ka investori pārvērtējuši savu aktīvu sadalījumu, un tādējādi atjaunosies to interese par euro zonas kapitāla vērtspapīriem.

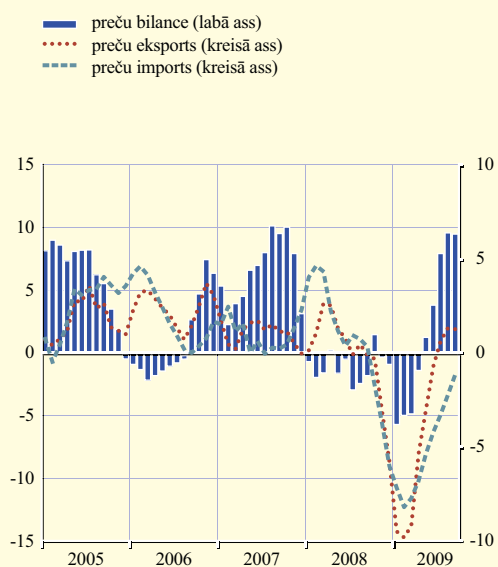
TIRDZNIECĪBA UN TEKOŠAIS KONTS

Pēc krasa sarukuma gadu mijā un turpmāka neliela krituma 2009. gada 2. ceturksnī ārpus euro zonas preču un pakalpojumu eksports 3. ceturksnī atkal sāka palielināties (par 1.4%; sk. 12. tabulu). Īpaši ārpus euro zonas preču eksports sāka uzlaboties, un to noteica ārējā pieprasījuma kāpuma pieaugums (sk. 59. att.). Tas atbilst ekonomiskās aktivitātes zemākajam punktam galvenajos eksporta tirgos un uzņēmumu krājumu papildināšanai, par ko liecina starppatēriņa preču eksporta kāpums. Euro zonas eksportu veicināja Āzijas valstu pieprasījuma palielināšanās, savukārt eksports uz Lielbritāniju un citām ES dalībvalstīm stabilizējās (sk. 60. att.). Vienlaikus ārējā pieprasījuma pieaugumu nedaudz kavēja eksporta cenu konkurētspējas samazināšanās negatīvā ietekme, ko noteica kopš 2009. gada marta plaši novērotais euro kursa kāpums.

Ārpus euro zonas preču un pakalpojumu importa dinamika joprojām atpalika no eksporta pārmaiņām, turpinot sarukt par 1.5% 2009. gada 3. ceturksnī. Preču tirdzniecības apjoma un cenu dalījums (pieejams līdz 2009. gada augustam) rāda, ka šo situāciju galvenokārt noteica preču importa apjoma dinamika. Neraugoties uz neseno rūpnieciskās ražošanas pieaugumu, preču imports turpināja sarukt, atspoguļojot euro zonas iekšzemes pieprasījuma samazināšanos.

59. attēls. Ārpus euro zonas preču tirdzniecība

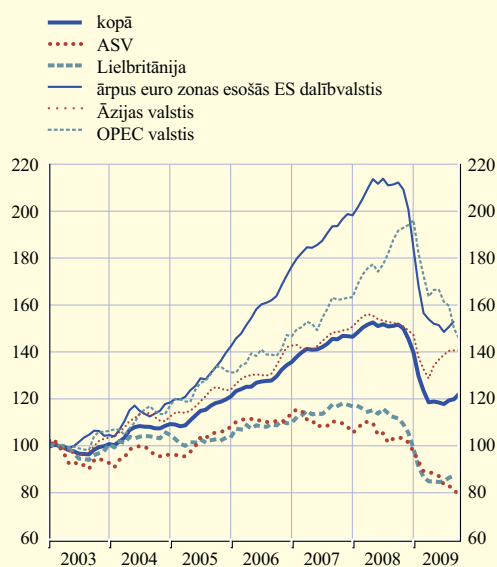
(triju mēnešu pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem (%); mljrd. euro; triju mēnešu vidējie mainīgie rādītāji; mēneša dati; atbilstoši darbadienu skaitam un sezonāli izlīdzināti dati)

Avots: ECB.

60. attēls. Ārpus euro zonas eksporta apjoms uz atsevišķām tirdzniecības partnervalstīm

(indeksi: 2003. gada 1. cet. = 100; sezonāli izlīdzināti dati; triju mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

Avots: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīmes. Jaunākie novērojumi attiecas uz 2009. gada septembri, izņemot ārpus euro zonas esošās ES dalībvalstis un Lielbritāniju (2009. gada jūlijs).
Kopējais ārpus euro zonas esošo ES dalībvalstu rādītājs neietver Dāniju, Zviedriju vai Lielbritāniju.

12. tabula. Euro zonas maksājumu bilances galvenie posteņi

(sezonāli izlīdzināti, ja nav norādīts citādi)			3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji (ieskaitot)				12 mēnešu kumulētie dati (ieskaitot)	
	2009 Aug.	2009 Sept.	2008 Dec.	2009 Marts	2009 Jūn.	2009 Sept.	2008 Sept.	2009 Sept.
<i>Mlrd. euro</i>								
Tekošais kants	0.6	-5.4	-14.3	-12.5	-3.9	0.1	-105.9	-91.6
Preču bilance	5.5	4.0	-0.6	-3.2	2.5	6.3	-1.5	15.1
Eksports	105.3	106.5	122.8	105.9	104.7	106.7	1 591.7	1 320.3
Imports	99.8	102.4	123.4	109.1	102.2	100.4	1 593.2	1 305.2
Pakalpojumu bilance	2.3	1.3	2.5	1.9	1.9	2.2	44.8	25.6
Eksports	38.6	38.5	41.9	39.8	38.4	38.4	510.1	475.4
Imports	36.2	37.3	39.4	37.9	36.5	36.2	465.2	449.8
Ienākumu bilance	-0.3	-4.1	-7.3	-3.0	-1.9	-1.9	-55.0	-42.2
Kārtējo pārvedumu bilance	-6.9	-6.5	-8.9	-8.1	-6.4	-6.6	-94.2	-90.1
Finanšu kants¹⁾	-5.5	10.1	13.8	18.6	3.4	-1.7	127.4	102.3
Apvienotās tiešās investīcijas un portfeljieguldījumi	48.9	28.0	30.5	23.7	32.5	27.5	81.8	342.6
Neto tiešās investīcijas	2.8	-25.7	-20.4	-19.6	-0.2	-4.8	-103.4	-134.9
Neto portfeljieguldījumi	46.1	53.7	50.9	43.3	32.7	32.3	185.2	477.5
Kapitāla vērtspapīri	31.6	-4.6	-14.2	-4.4	13.3	18.2	45.6	38.5
Parāda instrumenti	14.5	58.3	65.1	47.7	19.4	14.1	139.7	439.0
Obligācijas un parādzīmes	1.0	34.1	13.0	48.8	8.9	-3.4	113.4	202.1
Naudas tirgus instrumenti	13.5	24.2	52.1	-1.2	10.5	17.5	26.3	236.9
<i>Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu (%)</i>								
Preces un pakalpojumi								
Eksports	-1.8	0.8	-6.9	-11.6	-1.8	1.4	6.3	-14.6
Imports	1.5	2.7	-7.1	-9.7	-5.6	-1.5	9.6	-14.7
Preces								
Eksports	-2.8	1.1	-8.7	-13.8	-1.1	1.9	6.1	-17.1
Imports	0.8	2.7	-9.0	-11.6	-6.3	-1.8	10.2	-18.1
Pakalpojumi								
Eksports	1.1	0.0	-1.1	-5.0	-3.6	0.1	6.8	-6.8
Imports	3.5	2.8	-0.3	-3.7	-3.7	-0.9	7.7	-3.3

Avots: ECB.

Piezīme. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

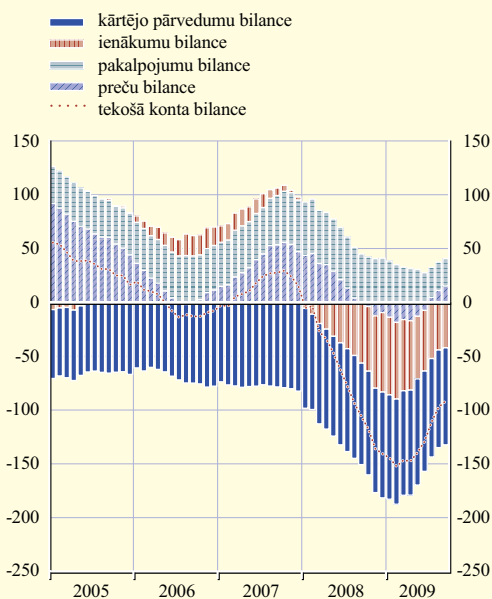
1) Rādītāji attiecas uz bilancēm (neto plūsmām). Pozitīvs (negatīvs) skaitlis norāda uz pozitīvu (negatīvu) saldo. Sezonāli neizlīdzināti dati.

Šādas ārpus euro zonas tirdzniecības dinamikas dēļ 12 mēnešu kumulētā preču bilance 2009. gada septembrī turpināja uzlaboties, un tā bija pozitīva trešo mēnesi pēc kārtas (sk. 61. att.). Tas līdz ar mazāku ienākumu konta un kārtējo pārvedumu negatīvo saldo veicināja euro zonas tekošā konta negatīvā saldo turpmāku sarukumu līdz 91.6 mlrd. euro (aptuveni 1.0% no IKP) 12 mēnešu kumulētā izteiksmē salīdzinājumā ar negatīvo saldo 105.9 mlrd. euro iepriekšējā gadā. Šie rādītāji atspoguļo jaunākās euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances sagatavošanas metodoloģiskās pārmaiņas (sīkāku informāciju sk. 11. ielikumā).

Pieejamie dati liecina, ka ārpus euro zonas eksports tuvākajā laikā var turpināt pakāpeniski uzlaboties. Novembrī iepirkumu vadītāju indekss (IVI) jauniem eksporta pasūtījumiem euro zonas apstrādes rūpniecībā devīto reizi pēc kārtas palielinājās, būtiski pārsniedzot izaugsmes un krituma robežsliekšni 50. Tomēr, ņemot vērā, ka nesen novērotā pasaules tirdzniecības uzlabošanās un tādējādi ārējā pieprasījuma palielināšanās daļēji atspoguļoja pagaidu faktoru (piemēram, stimulējošo fiskālo pasākumu, kas noteica ilglietojuma preču, īpaši automobiļu, pieprasījumu) un krājumu cikla pozitīvo ietekmi, var būt gaidāma neliela tempa palēnināšanās, jo šo faktoru ietekme samazinās.

61. attēls. Tekošā konta galvenie posteņi

(mljrd. euro; 12 mēnešu kumulētās plūsmas; mēneša dati; atbilstoši darbadienu skaitam un sezonāli izlīdzināti dati)

Avots: ECB.

FINANŠU KONTS

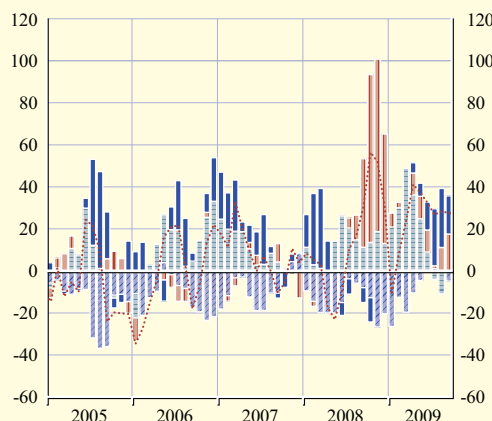
2009. gada 3. ceturksnī euro zonas rezidentu ārvalstu parāda vērtspapīru neto pirkumi turpināja palielināties, savukārt to kapitāla vērtspapīru ieguldījumi ārvalstīs samazinājās. Vienlaikus pieauga nerezidentu ieguldījumi euro zonā, turpinoties pārejai no ilgtermiņa parāda vērtspapīriem uz kapitāla vērtspapīriem. Šo norišu rezultātā kapitāla vērtspapīru saldo bija pozitīvs un obligāciju un parādzīmju saldo bija negatīvs trijos mēnešos līdz 2009. gada septembrim (sk. 62. att.).

Investoru intereses atjaunošanās par kapitāla vērtspapīriem, īpaši euro zonas kapitāla vērtspapīriem, iespējams, liecina, ka tie pārvērtējuši savu aktīvu sadalījumu, ņemot vērā labvēlīgākas tautsaimniecības perspektīvas, par ko liecina finanšu tirgus apstākļu uzlabošanās, sarūkošā vēlme izvairīties no riska un euro zonas uzņēmumu gaidāmās peļņas palielināšanās. Turklāt tas, ka parāda vērtspapīru pieprasījumu nomaina kapitāla vērtspapīru pieprasījums, šķiet, arī ir galvenais obligāciju un parādzīmju negatīvo saldo noteicošais faktors, neraugoties

62. attēls. Finanšu konta galvenie posteņi

(mljrd. euro; neto plūsmas; triju mēnešu mainīgie vidējie rādītāji; mēneša dati)

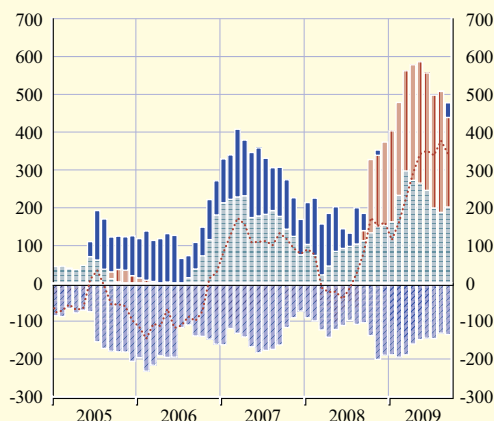
— kapitāla vērtspapīri
 naudas tirgus instrumenti
 — obligācijas un parādzīmes
 tiešās investīcijas
 apvienotās tiešās investīcijas un portfeljieguldījumi

Avots: ECB.

(mljrd. euro; 12 mēnešu kumulētās neto plūsmas; mēneša dati)

— kapitāla vērtspapīri
 naudas tirgus instrumenti
 — obligācijas un parādzīmes
 tiešās investīcijas
 apvienotās tiešās investīcijas un portfeljieguldījumi

uz euro zonas un citu lielāko valstu (piemēram, ASV) obligāciju pozitīvas peļņas likmju starpības palielināšanos. Kopumā rādītāji apstiprina, ka finanšu krīzes laikā gadu mijā veiktā līdzekļu repatriācija samazinās.

Runājot par citiem finanšu konta posteņiem, tiešo investīciju aktivitāte 3. ceturksnī joprojām bija vāja gan aktīvu, gan pasīvu pusē. Tā kā ārvalstu tiešo investīciju aktivitāte euro zonā bija mazāka nekā euro zonas tiešo investīciju ārvalstīs aktivitāte, euro zonas tiešo investīciju negatīvais saldo palielinājās salīdzinājumā ar 2. ceturksni. Turklāt euro zonas naudas tirgus instrumentu saldo 3. ceturksnī joprojām bija pozitīvs, lai gan tas bija daudz mazāks nekā pagājušajā gadā novērotais rekordaugstais līmenis.

Kopumā euro zonas apvienoto tiešo investīciju un portfeļieguldījumu vidējais pozitīvais saldo 2009. gada 3. ceturksnī nedaudz saruka salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni, un to galvenokārt noteica lielāks tiešo investīciju negatīvais saldo. 12 mēnešu kumulētā izteiksmē apvienoto tiešo investīciju un portfeļieguldījumu pozitīvais saldo 2009. gada septembrī sasniedza 342.6 mljrd. euro salīdzinājumā ar 81.8 mljrd. euro iepriekšējā gadā.

II. ielikums

EURO ZONAS MAKSĀJUMU BILANCES UN STARPTAUTISKO INVESTĪCIJU BILANCES SAGATAVOŠANAS METODOLOĢIJAS PĀRMAIŅAS

Pēdējos gados euro zonas maksājumu bilancei raksturīga lielāka tekošā konta un kapitāla konta un finanšu konta statistiskā neatbilstība, jo principā kopsummai jābūt nullei. Šādu neatbilstību kopš 2004. gada atspoguļo arvien negatīvāks postenis "novirze" (sk. att.). Tā kā šī parādība nebija pārejoša, ECB un euro zonas nacionālās centrālās bankas sāka euro zonas maksājumu bilances sagatavošanas metodes pilnveidošanu, lai tādējādi samazinātu novirzi. Lai gan izstrādātajām metodoloģijas pārmaiņām bijusi ierobežota ietekme uz jaunākajām euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances datu laikrindu galvenajām tendencēm, 2008. gadā to rezultātā veikta nozīmīga "horizontāla" korekcija, kas samazinoši ietekmēja neto finanšu ieplūdes un uzlaboja euro zonas neto saistību pozīciju attiecībā pret pārējām pasaules valstīm.

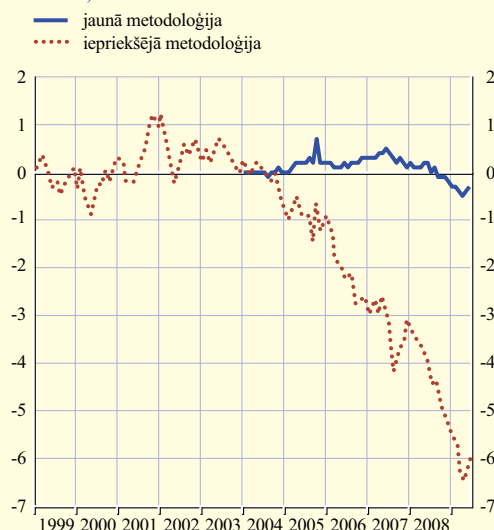
Vēsturiski maksājumu bilanci sagatavoja, pamatojoties uz pārskatiem, kas veidoti darījumu ar ārvalstu valūtām kontrolei. Kad šādu kontroli atcēla, maksājumu bilancei sāka izmantot informāciju par banku veiktajiem norēķiniem. Tomēr ar starptautiskā tirgus un informācijas tehnoloģiju organizēšanas jomu saistīto norišu rezultātā banku veikto norēķinu dati sāka atšķirties no pamatdarījumiem, īpaši atšķirīgā laika, maksājumu bilances posteņu klasifikācijas un ģeogrāfiskā dalījuma dēļ. Vairākumā euro zonas valstu maksājumu bilanci pašlaik sagatavo,

pamatojoties uz apsekojumiem, nevis norēķinu datiem, kas mazinājuši respondentu slogu, bet ir atkarīgi no izlases un citām kļūdām, kas kopš 2004. gada, šķiet, kļuvušas būtiskas.

Tāpēc, sākot ar 2004. gadu, uzlabota triju finanšu konta posteņu metodoloģija, iekļaujot informāciju, kas iepriekš netika izmantota euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances sagatavošanai, piemēram, euro zonā veiktie darījumi un pozīcijas. Tādējādi korekcijas tiek ieviestas tieši euro zonas kopējā maksājumu bilanci, lai izlīdzinātu euro zonas valstīs veikto asimetrisko uzskaiti (sk. turpmākos apsvērumus). Šo korekciju dēļ mazinājušies euro zonas valstu portfeļieguldījumu pasīvi un pieauguši euro zonas valstu rezidentu turējumā esošie ārējie aktīvi (aizdevumi un noguldījumi), kas atspoguļoti finanšu konta postenī "citi ieguldījumi".

Euro zonas maksājumu bilances novirze

(kumulatīvā kopsumma; 1999. gada 1. cet. – 2009. gada 2. cet.; % no IKP)

Avoti: ECB un ECB aprēķini.

Ar pilnveidoto metodoloģiju īpaši tiek mazinātas šādas neatbilstības.

- Katras euro zonas valsts portfeļieguldījumu pasīvu un rezidentu ārvalstīs turēto attiecīgo aktīvu salīdzinājums, izmantojot SVF Saskaņotā portfeļieguldījumu pārskata datus, liecināja, ka Luksemburgas un Īrijas (ieguldījumu fondu) emitēto euro zonas valstu rezidentu kapitāla vērtspapīru turējumi nebija pietiekami novērtēti. Tas, šķiet, saistīts ar nepilnīgiem pārskatiem par euro zonas mājsaimniecību turējumā esošām ieguldījumu fondu akcijām.
- Euro zonas valstīs veikto darījumu asimetriskā uzskaitē ģeogrāfiskajā dalījumā bija vērojama nemonetāro finanšu iestāžu (ne-MFI) savstarpējiem aizdevumiem. Par euro zonā savstarpēji piešķirtiem aizdevumiem pārskatos tiek uzrādīts, ka aktīvi pārsniedz pasīvus, kas galvenokārt skaidrojams ar statistiskā nodrošinājuma un finanšu instrumentsabiedrību reģistrācijas vietas klasifikācijas problēmām. Tāpēc daži darījumi pārklasificēti ārpus euro zonas reģistrētiem darījuma partneriem.
- Visbeidzot, Starptautisko norēķinu bankas sniegtā banku darbības statistika liecināja, ka ne-MFI noguldījumi ārvalstīs nebija pietiekami novērtēti. Daudzi no šiem noguldījumiem patiesībā var būt euro zonas valstu mājsaimniecību turējumi.

Jaunās metodoloģijas ieviešana šiem trijiem posteņiem¹ un valstu sniegto gada datu korekcija ietver būtiskas korekcijas finanšu kontā, bet tekošā konta rādītāju pārmaiņas bijušas nelielas un galvenokārt saistītas ar ienākumu kontu ietekmējošām korekcijām. Kopumā jaunā metodoloģija būtiski mazinājusi euro zonas maksājumu bilances statistisko neatbilstību (sk. att.). Šo korekciju

¹ Euro zonas starptautisko investīciju bilanci atspoguļotās saistītās pozīcijas perioda beigās attiecīgi koriģētas.

rezultātā laika periodā no 2004. gada 1. ceturkšņa līdz 2009. gada 2. ceturksnim negatīvā kumulētā novirze saruka no 555 mljrd. euro (6.1% no euro zonas IKP) līdz 30 mljrd. euro (0.3% no IKP). Pretstatā citām korekcijām šā samazinājuma lielākā daļa skaidrojama ar jauno metodoloģiju. Lai gan ietekme uz koriģēto maksājumu bilances posteņu² datu laikrindu tendencēm bija ierobežota, tā būtiski skāra starptautisko investīciju bilanci. Euro zonas neto saistību 2008. gada pozīcija tika samazināta no 19.5% no IKP līdz 17.7% no IKP, un metodoloģijas korekcijas noteica samazinājumu 4.5% no IKP apmērā (to daļēji kompensēja valstu datu radītā augšupvērstā korekcija). 2008. gada tekošā konta negatīvais saldo tika koriģēts un palielināts par 0.4% no IKP (no 1.1% no IKP līdz 1.5% no IKP), un no tā tikai 0.05% no IKP var tieši saistīt ar jauno metodoloģiju, jo ienākumu kontu koriģēja sakarā ar pārmaiņām starptautisko investīciju bilancē. Kopumā metodoloģijas pārmaiņu dēļ finanšu kontā atspoguļotais euro zonas ārējais finansējums kļuvis atbilstošs norisēm tautsaimniecības nefinanšu sektoros, īpaši tendencēm preču un pakalpojumu ārējā tirdzniecībā.

Euro zonas maksājumu bilances finanšu konta un ar to saistīto euro zonas starptautisko investīciju bilancē atspoguļoto krājumu pamatā ir jaunā pilnveidotā metodoloģija, kas konsekventi īstenota visiem apkopotajiem periodiem, sākot ar 2009. gada 2. novembrī publiskoto informāciju presei.

² Sīkāka informācija pieejama ECB interneta lapā Statistikas nodaļas apakšnodaļā "Maksājumu bilance un starptautisko investīciju bilance" (<http://www.ecb.europa.eu/stats/external/balance/html/index.en.html>).

EURO ZONAS STATISTIKA

SATURS¹

EURO ZONAS APSKATS

Euro zonas tautsaimniecības rādītāju kopsavilkums

S5

1. MONETĀRĀS POLITIKAS STATISTIKA

1.1. Eurosistēmas konsolidētais finanšu pārskats

S6

1.2. Galvenās ECB procentu likmes

S7

1.3. Izsoļu veidā veiktās Eurosistēmas monetārās politikas operācijas

S8

1.4. Obligāto rezervju un likviditātes statistika

S9

2. NAUDA, BANKU DARBĪBA UN IEGULDĪJUMU FONDI

2.1. Euro zonas MFI kopsavilkuma balance

S10

2.2. Euro zonas MFI konsolidētā balance

S11

2.3. Monetārā statistika

S12

2.4. MFI aizdevumi: dalījums

S14

2.5. MFI piesaistītie noguldījumi: dalījums

S17

2.6. MFI vērtspapīru turējumi: dalījums

S20

2.7. Atsevišķu MFI bilances posteņu pārvērtēšana

S21

2.8. Atsevišķu MFI bilances posteņu valūtu dalījums

S22

2.9. Euro zonas ieguldījumu fondu kopsavilkuma balance

S24

2.10. Euro zonas ieguldījumu fondu aktīvi ieguldījumu politiku un ieguldītāju veidu dalījumā

S25

3. EURO ZONAS KONTI

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā

S26

3.2. Euro zonas nefinanšu konti

S30

3.3. Mājsaimniecības

S32

3.4. Nefinanšu sabiedrības

S33

3.5. Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi

S34

4. FINANŠU TIRGI

4.1. Neakciju vērtspapīri to sākotnējo termiņu, emitentu valstu un valūtu dalījumā

S35

4.2. Euro zonas rezidentu emitētie neakciju vērtspapīri emitentu sektoru un instrumentu veidu dalījumā

S36

4.3. Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru pieauguma temps

S38

4.4. Euro zonas rezidentu emitētās kotētās akcijas

S40

4.5. MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem

S42

4.6. Naudas tirgus procentu likmes

S44

4.7. Euro zonas peļņas likmju līknes

S45

4.8. Akciju tirgus indeksi

S46

5. CENAS, PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGI

5.1. SPCI, pārējās cenas un izmaksas

S47

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

S50

5.3. Darba tirgus

S54

6. VALSTS FINANSES

6.1. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums

S55

6.2. Parāds

S56

¹ Lai saņemtu papildinformāciju, lūdzam rakstīt uz adresi statistics@ecb.europa.eu. Detalizētākus datus par ilgākiem laika periodiem sk. ECB interneta lapas Statistikas sadaļas Statistisko datu noliktavā (*Statistical Data Warehouse*) (<http://sdw.ecb.europa.eu>).

6.3.	Parāda pārmaiņas	S57
6.4.	Ceturkšņa ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums	S58
6.5.	Ceturkšņa parāds un parāda pārmaiņas	S59
7.	ĀRĒJIE DARĪJUMI UN POSTEŅI	
7.1.	Maksājumu bilances kopsavilkums	S60
7.2.	Tekošais konts un kapitāla konts	S61
7.3.	Finanšu konts	S63
7.4.	Maksājumu bilances monetārais atspoguļojums	S69
7.5.	Preču tirdzniecība	S70
8.	VALŪTU KURSI	
8.1.	Euro efektīvie kursi	S72
8.2.	Divpusējie valūtu kursi	S73
9.	NORISES ĀRPUS EURO ZONAS ESOŠAJĀS VALSTĪS	
9.1.	Citas ES dalībvalstis	S74
9.2.	ASV un Japāna	S75
	ATTĒLU SARAKSTS	S76
	TEHNISKĀS PIEZĪMES	S77
	VISPĀRĒJĀS PIEZĪMES	S83

EURO ZONAS PAPLAŠINĀŠANĀS 2009. GADA 1. JANVĀRĪ, IETVEROT TAJĀ SLOVĀKIJU

Visas 2009. gada novērojumus ietverošās datu laikrindas pilnībā aptver Euro16 (euro zonas, ieskaitot Slovākiju) visas datu laikrindas, ja nav norādīts citādi. Euro zonas procentu likmju, monetārās statistikas un SPCI (un konsekvences dēļ arī M3 sastāvdaļu un M3 neietilpstošo bilances posteņu, kā arī SPCI komponentu) statistisko datu laikrindās ietverti to ES dalībvalstu dati, kuras laikā, par kuru sniegta statistiskā informācija, bija ieviesušas euro. Tur, kur tie izmantoti, tas tiek norādīts ar zemsvītras piezīmi attiecīgajās vietās tabulās. Ja pieejami pamatdati, absolūtās un procentuālās pārmaiņas attiecīgajam gadam, kad euro zonai pievienojās Grieķija (2001), Slovēnija (2007), Kipra (2008), Malta (2008) un Slovākija (2009), aprēķinātas, par bāzi izmantojot gadu pirms pievienošanās un lietojot datu laikrindu, kurā ņemta vērā ietekme, ko radīja attiecīgās valsts pievienošanās euro zonai. Vēsturiskie dati par euro zonu, pirms tai pievienojās Slovākija, pieejami ECB interneta lapā (<http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>).

Tabulās lietotie apzīmējumi

"-"	datu nav/dati nav izmantojami
"."	dati pagaidām nav pieejami
"..."	nulle vai vērā ņemams
(p)	provizorisks dati
s.i.	sezonāli izlīdzināts
s.n.	sezonāli neizlīdzināts

EURO ZONAS APSKATS

Euro zonas tautsaimniecības rādītāju kopsavilkums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Monetārās norises un procentu likmes¹⁾

	M1 ²⁾	M2 ²⁾	M3 ^{2), 3)}	M3 ^{2), 3)} 3 mēnešu mainīgais vidējais (centrēts)	MFI aizdevumi euro zonas valstu rezidentiem, izņemot MFI un valdību ²⁾	Ne-MFI sabiedrību emitētie neakciju vērtspapīri, kas denominēti euro ²⁾	3 mēnešu EURIBOR (gadā (%), perioda vidējais rādītājs)	10 gadu tagadnes darījumu peļņas likme (gadā (%), perioda beigu dati) ⁴⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8
2007	6.5	9.9	11.2	-	10.8	18.6	4.28	4.38
2008	2.4	9.6	9.7	-	9.5	18.7	4.64	3.69
2008 IV	2.7	8.9	8.2	-	7.3	20.0	4.24	3.69
2009 I	5.3	7.3	6.1	-	4.6	26.1	2.01	3.77
II	8.0	5.5	4.4	-	2.1	27.8	1.31	3.99
III	12.3	4.5	2.8	-	0.4	25.3	0.87	3.64
2009 Jūn.	9.4	4.9	3.6	3.5	1.4	26.0	1.23	3.99
Jūl.	12.2	4.7	3.0	3.1	0.6	26.8	0.97	3.74
Aug.	13.6	4.6	2.6	2.5	0.1	23.9	0.86	3.68
Sept.	12.8	3.6	1.8	1.6	-0.3	24.3	0.77	3.64
Okt.	11.8	2.3	0.3	.	-0.8	.	0.74	3.68
Nov.	.	.	.	.	.	.	0.72	3.57

2. Cenas, produkcijas izlaide, pieprasījums un darba tirgi

	SPCI ¹⁾	Ražotāju cenas rūpniecībā	Darbaspēka stundas izmaksas	Reālais IKP	Rūpnieciskā ražošana, izņemot būvniecību	Jaudu izmantošana apstrādes rūpniecībā (%)	Nodarbinātība	Bezdarbs (no darbaspēka; %)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2007	2.1	2.7	2.5	2.7	3.7	84.1	1.8	7.5
2008	3.3	6.1	3.4	0.6	-1.7	81.8	0.8	7.5
2009 I	1.0	-2.0	3.6	-5.0	-18.5	72.5	-1.2	8.8
II	0.2	-5.7	4.0	-4.8	-18.6	70.0	-1.8	9.3
III	-0.4	-7.8	.	-4.1	-14.6	70.1	.	9.6
2009 Jūn.	-0.1	-6.5	.	-	-16.7	.	-	9.4
Jūl.	-0.7	-8.4	.	-	-15.9	69.6	-	9.5
Aug.	-0.2	-7.5	.	-	-15.1	.	-	9.6
Sept.	-0.3	-7.6	.	-	-13.0	.	-	9.8
Okt.	-0.1	-6.7	.	-	.	70.7	-	9.8
Nov.	0.6	.	.	-	.	-	-	.

3. Maksājumu bilance, rezerves aktīvi un valūtu kursi

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi)

	Maksājumu bilance (neto darījumi)				Rezerves aktīvi (perioda beigās)	Euro efektīvais kurss EEK21 ⁵⁾ (indekss: 1999 I = 100)		USD/EUR
	Tekošais konts un kapitāla konts	Tiešās investīcijas	Portfeļieguldījumi	Nominālais kurss		Reālais kurss (PCI)		
							1	
2007	15.7	46.0	-72.9	151.3	347.2	107.9	109.0	1.3705
2008	-133.3	-11.4	-189.0	350.5	374.2	113.0	113.6	1.4708
2008 IV	-30.5	-1.9	-61.1	152.7	374.2	109.1	109.6	1.3180
2009 I	-36.6	-7.7	-58.8	129.9	395.7	111.9	112.2	1.3029
II	-17.4	12.5	-0.6	98.1	381.5	113.2	113.4	1.3632
III	2.9	13.7	-14.4	96.8	430.8	114.3	114.2	1.4303
2009 Jūn.	3.8	6.5	-11.4	42.0	381.5	114.0	114.2	1.4016
Jūl.	10.7	12.6	8.5	-3.0	386.5	113.8	113.7	1.4088
Aug.	-2.8	-1.0	2.8	46.1	428.0	113.9	113.9	1.4268
Sept.	-4.9	2.1	-25.7	53.7	430.8	115.2	115.0	1.4562
Okt.	.	.	.	.	437.9	116.6	116.3	1.4816
Nov.	.	.	.	.	.	116.3	116.0	1.4914

Avoti: ECB, Eiropas Komisija (Eurostat un Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts) un Reuters.

Piezīme. Sīkāku informāciju par datiem sk. tālākās šīs sadaļas tabulās.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Mēneša datu gada procentuālās pārmaiņas attiecas uz mēneša beigām, bet ceturkšņa un gada datu gada procentuālās pārmaiņas attiecas uz laukrindas perioda vidējā rādītāja gada pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. tehniskajās piezīmēs.

3) M3 un tā sastāvdaļās neietilpst ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu turētās naudas tirgus fondu akcijas/daļas un parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem.

4) Balstīta uz euro zonas centrālo valdību AAA reitinga obligāciju peļņas likmju līknēm. Sīkāku informāciju sk. 4.7. sadaļā.

5) Tirdzniecības partneru grupu definīciju un citu informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

MONETĀRĀS POLITIKAS STATISTIKA

I. I. Eurosistēmas konsolidētais finanšu pārskats (milj. euro)

1. Aktīvi

	06.11.2009.	13.11.2009.	20.11.2009.	27.11.2009.
Zelts un zeltā izteiktie debitoru parādi	238 149	238 150	238 147	238 147
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	193 040	193 981	193 776	192 171
Prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem	42 560	41 880	41 172	39 715
Prasības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	16 490	16 742	17 071	17 401
Aizdevumi, kas izsniegti euro euro zonas valstu kredītiestādēm	669 864	649 907	649 482	649 004
Galvenās refinansēšanas operācijas	46 901	51 950	53 258	59 745
Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas	622 748	595 400	595 401	589 147
Precizējošās reversās operācijas	0	0	0	0
Strukturālās reversās operācijas	0	0	0	0
Aizdevumu iespēja uz nakti	104	2 523	773	75
Papildu nodrošinājuma pieprasījumu kredīti	111	34	50	37
Pārējās prasības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	20 156	21 767	22 058	20 581
Euro zonas valstu rezidentu vērtspapīri euro	324 081	325 762	326 084	327 870
Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri	21 609	22 745	24 172	25 271
Pārējie vērtspapīri	302 471	303 017	301 913	302 599
Valdības parāds euro	36 195	36 195	36 195	36 190
Pārējie aktīvi	233 151	235 221	237 490	238 106
Kopā aktīvi	1 773 685	1 759 605	1 761 476	1 759 186

2. Pasīvi

	06.11.2009.	13.11.2009.	20.11.2009.	27.11.2009.
Banknotes apgrozībā	773 829	773 175	771 617	774 392
Saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	309 814	286 503	275 891	273 389
Pieprasījuma noguldījumu konti (ietverot obligāto rezervju sistēmu)	180 898	232 212	229 825	205 127
Noguldījumu iespēja	128 914	54 289	46 065	68 261
Termiņnoguldījumi	0	0	0	0
Precizējošās reversās operācijas	0	0	0	0
Papildu nodrošinājuma pieprasījumu noguldījumi	2	1	1	1
Pārējās saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	450	442	413	180
Emitētie parāda vērtspapīri	0	0	0	0
Saistības euro pret citiem euro zonas valstu rezidentiem	145 952	155 518	163 603	166 636
Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	61 794	58 224	62 084	56 964
Saistības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem	3 325	4 172	3 589	3 244
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	9 530	8 912	9 702	9 028
Saistības pret SVF speciālo aizņēmuma tiesību ietvaros	50 906	50 906	50 906	50 906
Pārējās saistības	152 874	156 543	158 458	159 234
Pārvērtēšanas konti	192 254	192 254	192 254	192 254
Kapitāls un rezerves	72 957	72 956	72 959	72 960
Kopā pasīvi	1 773 685	1 759 605	1 761 476	1 759 186

Avots: ECB.

1.2. Galvenās ECB procentu likmes

(apjoms – procentos gadā; pārmaiņas – procentu punktos)

Spēkā ar ¹⁾	Noguldījumu iespēja		Galvenās refinansēšanas operācijas			Aizdevumu iespēja uz nakti	
			Fiksētas procentu likmes izsoles	Mainīgas procentu likmes izsoles			
			Fiksētā procentu likme	Minimālā pieteikuma procentu likme			
	Apjoms 1	Pārmaiņas 2	Apjoms 3	Apjoms 4	Pārmaiņas 5	Apjoms 6	Pārmaiņas 7
1999 1. janv. 4. ²⁾	2.00 2.75	- 0.75	3.00 3.00	- -	- ...	4.50 3.25	- -1.25
22.	2.00	-0.75	3.00	-	...	4.50	1.25
9. apr.	1.50	-0.50	2.50	-	-0.50	3.50	-1.00
5. nov.	2.00	0.50	3.00	-	0.50	4.00	0.50
2000 4. febr.	2.25	0.25	3.25	-	0.25	4.25	0.25
17. marts	2.50	0.25	3.50	-	0.25	4.50	0.25
28. apr.	2.75	0.25	3.75	-	0.25	4.75	0.25
9. jūn.	3.25	0.50	4.25	-	0.50	5.25	0.50
28. ³⁾	3.25	...	-	4.25	...	5.25	...
1. sept.	3.50	0.25	-	4.50	0.25	5.50	0.25
6. okt.	3.75	0.25	-	4.75	0.25	5.75	0.25
2001 11. maijs	3.50	-0.25	-	4.50	-0.25	5.50	-0.25
31. aug.	3.25	-0.25	-	4.25	-0.25	5.25	-0.25
18. sept.	2.75	-0.50	-	3.75	-0.50	4.75	-0.50
9. nov.	2.25	-0.50	-	3.25	-0.50	4.25	-0.50
2002 6. dec.	1.75	-0.50	-	2.75	-0.50	3.75	-0.50
2003 7. marts	1.50	-0.25	-	2.50	-0.25	3.50	-0.25
6. jūn.	1.00	-0.50	-	2.00	-0.50	3.00	-0.50
2005 6. dec.	1.25	0.25	-	2.25	0.25	3.25	0.25
2006 8. marts	1.50	0.25	-	2.50	0.25	3.50	0.25
15. jūn.	1.75	0.25	-	2.75	0.25	3.75	0.25
9. aug.	2.00	0.25	-	3.00	0.25	4.00	0.25
11. okt.	2.25	0.25	-	3.25	0.25	4.25	0.25
13. dec.	2.50	0.25	-	3.50	0.25	4.50	0.25
2007 14. marts	2.75	0.25	-	3.75	0.25	4.75	0.25
13. jūn.	3.00	0.25	-	4.00	0.25	5.00	0.25
2008 9. jūl.	3.25	0.25	-	4.25	0.25	5.25	0.25
8. okt.	2.75	-0.50	-	-	-	4.75	-0.50
9. ⁴⁾	3.25	0.50	-	-	-	4.25	-0.50
15. ⁵⁾	3.25	...	3.75	-	-0.50	4.25	...
12. nov.	2.75	-0.50	3.25	-	-0.50	3.75	-0.50
10. dec.	2.00	-0.75	2.50	-	-0.75	3.00	-0.75
2009 21. janv.	1.00	-1.00	2.00	-	-0.50	3.00	...
11. marts	0.50	-0.50	1.50	-	-0.50	2.50	-0.50
8. apr.	0.25	-0.25	1.25	-	-0.25	2.25	-0.25
13. maijs	0.25	...	1.00	-	-0.25	1.75	-0.50

Avots: ECB.

- 1) No 1999. gada 1. janvāra līdz 2004. gada 9. martam datums attiecas uz noguldījumu iespējām un aizdevumu iespējām uz nakti. Galvenajām refinansēšanas operācijām procentu likmju pārmaiņas ir spēkā ar pirmo operāciju, kas veikta pēc norādītā datuma. 2001. gada 18. septembrī veiktās pārmaiņas stājās spēkā ar to pašu datumu. Sākot ar 2004. gada 10. martu, datums attiecas uz noguldījumu iespējām un aizdevumu iespējām uz nakti un galvenajām refinansēšanas operācijām (pārmaiņas ir spēkā ar pirmo galveno refinansēšanas operāciju, kas veikta pēc Padomes lēmuma), ja vien nav norādīts citādi.
- 2) ECB 1998. gada 22. decembrī paziņoja, ka izņēmuma kārtā no 1999. gada 4. janvāra līdz 21. janvārim, lai tirgus dalībniekiem atvieglotu pāreju uz jauno monetāro režīmu, starp aizdevumu iespēju uz nakti un noguldījumu iespēju procentu likmēm piemērojams šaurais koridors (50 bāzes punktu).
- 3) ECB 2000. gada 8. jūnijā paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2000. gada 28. jūnijā, Eurosistēmas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar mainīgas procentu likmes izsoļu palīdzību. Minimālā pieteikuma procentu likme ir minimālā procentu likme, kādu drīkst piedāvāt izsoles dalībnieki.
- 4) Sākot ar 2008. gada 9. oktobri, ECB samazināja pastāvīgo iespēju procentu likmju koridoru no 200 līdz 100 bāzes punktiem ap galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi. 2009. gada 21. janvārī pastāvīgo iespēju koridors tika atkal palielināts līdz 200 bāzes punktiem.
- 5) ECB 2008. gada 8. oktobrī paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 15. oktobrī, nedēļas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar fiksētas procentu likmes izsoļu palīdzību, piešķirot visu piedāvātās summas apjomu, piemērojot galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi. Ar šo grozījumu zaudēja spēku tajā pašā dienā pieņemtais iepriekšējais lēmums par 50 bāzes punktiem samazināt minimālo pieteikuma likmi galvenajām refinansēšanas operācijām, kuras notiek kā mainīgas procentu likmes izsoles.

1.3. Izsoļu veidā veiktās Eurosistēmas monetārās politikas operācijas^{1),2)}

(milj. euro; gada procentu likmes; %)

1. Galvenās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas^{3), 4)}

Norēķina datums	Solījuma summa	Dalībnieku skaits	Izolītā summa	Fiksētas procentu likmes izsoles procedūras	Mainīgas procentu likmes izsoles procedūras			Ilgums (dienās)
				Fiksētā procentu likme	Minimālā pieteikuma procentu likme	Robežlikme ⁵⁾	Vidējā svērtā procentu likme	
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Galvenās refinansēšanas operācijas							
2009 5. aug.	80 785	348	80 785	1.00	-	-	-	7
12.	73 596	320	73 596	1.00	-	-	-	7
19.	76 056	330	76 056	1.00	-	-	-	7
26.	77 530	325	77 530	1.00	-	-	-	7
2. sept.	72 086	286	72 086	1.00	-	-	-	7
9.	93 285	311	93 285	1.00	-	-	-	7
16.	87 800	318	87 800	1.00	-	-	-	7
23.	85 004	332	85 004	1.00	-	-	-	7
30.	66 767	244	66 767	1.00	-	-	-	7
7. okt.	62 620	224	62 620	1.00	-	-	-	7
14.	61 565	218	61 565	1.00	-	-	-	7
21.	49 803	224	49 803	1.00	-	-	-	7
28.	48 660	188	48 660	1.00	-	-	-	7
4. nov.	46 201	170	46 201	1.00	-	-	-	7
11.	51 250	160	51 250	1.00	-	-	-	7
18.	52 580	177	52 580	1.00	-	-	-	7
25.	59 066	168	59 066	1.00	-	-	-	7
2. dec.	58 128	137	58 128	1.00	-	-	-	6
	Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas							
2009 9. sept.	10 627	45	10 627	1.00	-	-	-	35
10.	3 686	23	3 686	1.00	-	-	-	182
10.	3 161	14	3 161	1.00	-	-	-	91
1. okt.	2 769	19	2 769	1.00	-	-	-	77
1.	75 241	589	75 241	1.00	-	-	-	364
8.	1 128	8	1 128	1.00	-	-	-	98
8.	2 368	22	2 368	1.00	-	-	-	182
14.	7 741	19	7 741	1.00	-	-	-	28
29.	3 284	25	3 284	1.00	-	-	-	91
11. nov.	2 536	12	2 536	1.00	-	-	-	27
12.	10 794	9	10 794	1.00	-	-	-	91
12.	782	21	782	1.00	-	-	-	182
26.	2 065	19	2 065	1.00	-	-	-	91

2. Pārējās izsoļu operācijas

Norēķina datums	Operācijas veids	Solījuma summa	Dalībnieku skaits	Izolītā summa	Fiksētas procentu likmes izsoles procedūras	Mainīgas procentu likmes izsoles procedūras				Ilgums (dienās)	
					Fiksētā procentu likme	Minimālā pieteikuma procentu likme	Maksimālā pieteikuma procentu likme	Robežlikme ⁵⁾	Vidējā svērtā procentu likme		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2008 7. okt.	Termiņnoguldījumu piesaiste	147 491	97	147 491	4.25	-	-	-	-	-	1
9.	Reversais darījums	24 682	99	24 682	3.75	-	-	-	-	-	6
11. nov.	Termiņnoguldījumu piesaiste	149 656	117	79 940	-	-	3.75	3.60	3.51	1	
9. dec.	Termiņnoguldījumu piesaiste	152 655	95	137 456	-	-	3.25	3.05	2.94	1	
2009 20. janv.	Termiņnoguldījumu piesaiste	143 835	103	140 013	-	-	2.50	2.30	2.15	1	
10. febr.	Termiņnoguldījumu piesaiste	130 435	119	129 135	-	-	2.00	1.80	1.36	1	
10. marts	Termiņnoguldījumu piesaiste	111 502	119	110 832	-	-	2.00	1.80	1.52	1	
7. apr.	Termiņnoguldījumu piesaiste	105 486	114	103 876	-	-	1.50	1.30	1.12	1	
12. maijs	Termiņnoguldījumu piesaiste	109 091	128	108 056	-	-	1.25	1.05	0.93	1	
9. jūn.	Termiņnoguldījumu piesaiste	91 551	101	57 912	-	-	1.00	0.80	0.77	1	
7. jūl.	Termiņnoguldījumu piesaiste	279 477	165	275 986	-	-	1.00	0.80	0.64	1	
11. aug.	Termiņnoguldījumu piesaiste	238 847	159	238 345	-	-	1.00	0.80	0.70	1	
8. sept.	Termiņnoguldījumu piesaiste	196 299	157	195 099	-	-	1.00	0.80	0.73	1	
13. okt.	Termiņnoguldījumu piesaiste	170 131	160	169 680	-	-	1.00	0.80	0.74	1	
10. nov.	Termiņnoguldījumu piesaiste	191 883	165	191 379	-	-	1.00	0.80	0.76	1	

Avots: ECB.

1) Uzrādītās summas var nedaudz atšķirties no 1.1. sadaļā uzrādītajām summām to izolīto operāciju dēļ, par kurām vēl nav veikts norēķins.

2) Sākot ar 2002. gada aprīli, dalītās izsoļu operācijas, t.i., operācijas ar termiņu 1 nedēļā, kas paralēli galvenajai refinansēšanas operācijai tiek veiktas standartizsoļu veidā, tiek klasificētas par galvenajām refinansēšanas operācijām. Dalītās izsoļu operācijas, kas veiktas pirms šā mēneša, sk. 1.3. sadaļas 2. tabulā.

3) ECB 2000. gada 8. jūnijā paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2000. gada 28. jūnijā, Eurosistēmas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar mainīgas procentu likmes izsoļu procedūru palīdzību. Minimālā pieteikuma procentu likme ir minimālā procentu likme, kādu drīkst piedāvāt izsoles dalībnieki.

4) ECB 2008. gada 8. oktobrī paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 15. oktobrī, nedēļas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar fiksētas procentu likmes izsoļu palīdzību, piešķirot visu piedāvātās summas apjomu, piemērojot galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi.

5) Veicot likviditāti palielinošas (samazinošas) operācijas, robežlikme ir zemākā (augstākā) procentu likme, ar kuru tiek pieņemti piedāvājumi.

I.4. Obligāto rezervju un likviditātes statistika

(mljrd. euro; dienas pozīciju vidējie rādītāji periodā, ja nav norādīts citādi; gada procentu likmes; %)

Rezervju bāze (datums) ¹⁾	Kopā	Saistības, kurām lietojama 2% rezervju norma		Saistības, kurām lietojama 0% rezervju norma		
		Noguldījumi uz nakti un noguldījumi ar noteikto termiņu vai brīdinājuma termiņu par izpēšanu līdz 2 gadiem	Parāda vērtspapīri ar dzēšanas termiņu līdz 2 gadiem	Noguldījumi ar noteikto termiņu vai brīdinājuma termiņu par izpēšanu ilgāku par 2 gadiem	Repo darījumi	Parāda vērtspapīri ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem
	1	2	3	4	5	6
2007	17 394.7	9 438.8	815.0	2 143.1	1 364.0	3 633.9
2008	18 169.6	10 056.8	848.7	2 376.9	1 243.5	3 643.7
2009 Maijs	18 487.3	9 972.0	854.6	2 404.7	1 224.1	4 031.9
Jūn.	18 518.3	10 003.9	818.8	2 432.6	1 207.0	4 056.0
Jūl.	18 432.9	9 891.2	818.9	2 436.0	1 204.6	4 082.1
Aug.	18 319.0	9 817.8	799.7	2 427.1	1 172.3	4 102.1
Sept.	18 280.1	9 752.0	786.1	2 453.9	1 206.6	4 081.5

2. Rezervju prasību izpilde

Rezervju prasību izpildes perioda beigu datums	noguldījumu konti		Virszerves	Izrūķums	Obligāto rezervju procentu likmes
	1	2	3	4	5
2007	195.9	196.8	1.0	0.0	4.17
2008	217.2	218.7	1.5	0.0	3.25
2009 7. jūl.	218.1	219.2	1.1	0.0	1.00
11. aug.	216.0	216.9	0.9	0.0	1.00
8. sept.	215.9	216.9	1.0	0.0	1.00
13. okt.	213.7	214.7	1.1	0.0	1.00
10. nov.	211.8	212.8	1.0	0.0	1.00
7. dec.	210.2				

3. Likviditāte

Izpildes perioda beigu datums	Likviditāti palielinošie faktori					Likviditāti samazinošie faktori					Kredit- piepra- stījuma noguldi- jumu konti	Naudas bāze
	Eurosistēmas monetārās politikas operācijas											
	Eurosistēmas neto aktīvi (zelts un ārvalstu valūtas)	Galvenās refinansē- šanas operācijas	Ilgāka termiņa refinansē- šanas operācijas	Aizdevumu iespēja uz nakti	Citas likviditāti palielinošās operācijas ²⁾	Noguldījumu iespēja	Citas likviditāti samazinošās operācijas ³⁾	Banknotes apgrozībā	Centrālās valdības noguldījumi Eurosistēmā	Citi faktori (neto)		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007	327.5	173.0	278.6	0.3	0.0	0.4	2.2	644.6	61.9	-126.6	196.8	841.9
2008	580.5	337.3	457.2	2.7	0.0	200.9	4.9	731.1	107.8	114.3	218.7	1 150.7
2009 9. jūn.	487.9	238.8	400.6	0.7	0.0	22.3	2.1	759.8	141.7	-15.8	217.9	1 000.0
7. jūl.	457.1	221.4	504.9	1.3	0.0	119.7	9.9	763.1	137.9	-65.1	219.2	1 102.0
11. aug.	433.6	94.1	694.0	0.3	2.8	185.1	22.1	770.8	133.9	-103.9	216.9	1 172.8
8. sept.	427.6	74.8	645.4	0.3	8.4	136.7	18.5	769.1	125.7	-110.4	216.9	1 122.7
13. okt.	421.4	79.1	616.9	0.3	14.3	109.6	12.9	768.8	139.0	-113.1	214.7	1 093.1
10. nov.	413.0	52.3	626.1	0.3	20.1	86.5	12.0	770.7	148.7	-118.9	212.8	1 070.0

Avots: ECB.

1) Perioda beigās.

2) Ietver likviditāti, ko nodrošina Eurosistēmas nodrošināto obligāciju iegādes programmas ietvaros.

3) Ietver likviditāti, kas samazināta Eurosistēmas valūtas mijmaiņas operāciju rezultātā. Vairāk informācijas sk. <http://www.ecb.europa.eu/mopo/liq/html/index.en.html>.

NAUDA, BANKU DARBĪBA UN IEGULDĪJUMU FONDI

2.1. Euro zonas MFI kopsavilkuma balance¹⁾ (mljrd. euro; atlikumi perioda beigās)

1. Aktīvi

	Kopā	Aizdevumi euro zonas rezidentiem				Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi				Naudas tirgus fondu akcijas/daļas ²⁾	Euro zonas rezidentu emitēto akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ārējie aktīvi	Pamatlīdzekļi	Pārējie aktīvi
	Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti	MFI	Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti	MFI						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Eurosistēma													
2007	2 046.2	1 031.7	17.8	0.6	1 013.3	268.6	225.1	1.9	41.6	-	17.4	395.3	15.2	318.0
2008	2 982.9	1 809.4	18.6	0.6	1 790.1	350.8	308.0	2.4	40.3	-	14.4	476.7	15.7	316.1
2009 I	2 783.6	1 555.3	18.7	0.7	1 535.9	374.1	322.7	2.5	48.9	-	13.9	490.3	15.7	334.2
II	2 893.4	1 671.5	17.7	0.7	1 653.1	385.4	327.0	2.7	55.7	-	15.0	480.8	16.4	324.4
2009 Jūl.	2 734.4	1 500.7	17.7	0.7	1 482.4	391.8	327.8	3.0	60.9	-	15.3	483.7	16.5	326.5
Aug.	2 723.7	1 451.3	17.6	0.7	1 433.1	400.6	332.1	3.3	65.3	-	15.7	518.5	16.4	321.2
Sept.	2 746.8	1 465.9	17.6	0.7	1 447.7	408.4	336.0	3.3	69.2	-	16.1	517.6	16.6	322.2
Okt. ^(p)	2 693.2	1 405.3	17.6	0.7	1 387.1	410.6	333.7	3.6	73.3	-	16.0	529.5	16.6	315.0
	MFI, izņemot Eurosistēmu													
2007	29 440.2	16 893.0	954.5	10 144.3	5 794.2	3 890.6	1 197.1	953.2	1 740.3	93.5	1 293.8	4 878.9	205.7	2 184.7
2008	31 837.2	18 052.0	967.7	10 771.7	6 312.6	4 630.9	1 244.7	1 406.7	1 979.5	98.7	1 199.5	4 754.3	211.5	2 890.1
2009 I	31 752.2	17 913.7	970.6	10 815.0	6 128.1	4 920.1	1 387.3	1 446.9	2 085.8	104.1	1 185.5	4 545.7	215.1	2 867.9
II	31 818.0	18 051.1	998.2	10 836.2	6 216.7	5 085.8	1 466.2	1 496.1	2 123.5	95.6	1 198.9	4 431.3	215.2	2 740.2
2009 Jūl.	31 720.2	17 945.9	998.9	10 799.5	6 147.6	5 110.5	1 475.8	1 493.9	2 140.8	95.3	1 204.8	4 390.3	215.8	2 757.5
Aug.	31 498.3	17 783.0	1 003.8	10 734.8	6 044.4	5 104.0	1 475.6	1 492.8	2 135.6	94.8	1 213.0	4 343.4	215.9	2 744.3
Sept.	31 270.0	17 665.9	994.3	10 770.6	5 901.0	5 111.8	1 502.2	1 491.5	2 118.1	90.6	1 222.4	4 265.4	216.3	2 697.6
Okt. ^(p)	31 210.7	17 650.5	1 014.2	10 724.7	5 911.6	5 101.8	1 517.8	1 489.0	2 094.9	88.7	1 225.1	4 262.6	217.1	2 665.0

2. Pasīvi

	Kopā	Skaidrā nauda apgrozībā	Euro zonas rezidentu noguldījumi				Naudas tirgus fondu akcijas/ daļas ³⁾	Emitētie parāda vērtspapīri ⁴⁾	Kapitāls un rezerves	Ārējās saistības	Pārējās saistības
	Kopā		Kopā	Centrālā valdība	Pārējā valdība/citi euro zonas rezidenti	MFI					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Eurosistēma										
2007	2 046.2	697.0	714.7	23.9	19.1	671.8	-	0.1	238.0	113.9	282.5
2008	2 982.9	784.7	1 217.5	68.8	16.6	1 132.1	-	0.1	273.8	377.8	329.0
2009 I	2 783.6	768.9	1 114.9	135.6	23.3	956.0	-	0.1	296.4	296.0	307.4
II	2 893.4	785.9	1 257.5	125.1	23.6	1 108.7	-	0.1	283.3	202.6	364.0
2009 Jūl.	2 734.4	795.1	1 106.7	128.2	20.2	958.2	-	0.1	286.7	187.1	358.8
Aug.	2 723.7	790.0	1 097.0	124.0	21.7	951.3	-	0.1	288.6	177.2	370.8
Sept.	2 746.8	789.7	1 149.0	138.4	23.0	987.6	-	0.1	292.7	154.1	361.2
Okt. ^(p)	2 693.2	794.1	1 095.2	152.8	26.0	916.4	-	0.1	297.3	144.9	361.6
	MFI, izņemot Eurosistēmu										
2007	29 440.2	-	15 081.8	126.9	8 867.4	6 087.5	754.1	4 630.9	1 683.6	4 538.6	2 751.1
2008	31 837.2	-	16 741.8	190.8	9 689.8	6 861.2	825.1	4 848.3	1 767.3	4 402.7	3 251.9
2009 I	31 752.2	-	16 597.4	216.2	9 772.1	6 609.1	885.2	4 936.1	1 778.3	4 349.8	3 205.2
II	31 818.0	-	16 772.5	227.1	9 917.6	6 627.8	837.5	4 984.9	1 840.0	4 236.9	3 146.1
2009 Jūl.	31 720.2	-	16 605.9	170.0	9 888.0	6 547.8	853.6	5 008.7	1 854.3	4 198.7	3 199.0
Aug.	31 498.3	-	16 444.2	148.9	9 873.2	6 422.2	854.4	5 004.0	1 875.4	4 134.0	3 186.4
Sept.	31 270.0	-	16 350.5	156.7	9 905.6	6 288.2	829.6	4 960.2	1 880.7	4 082.0	3 167.1
Okt. ^(p)	31 210.7	-	16 339.3	164.8	9 890.5	6 283.9	823.8	4 929.0	1 883.2	4 092.6	3 142.8

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Euro zonas rezidentu emitētā summa. Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitētā summa iekļauta ārējos aktīvos.

3) Euro zonas rezidentu turētā summa.

4) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu īpašumā esošie parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem iekļauti ārējās saistībās.

2.2. Euro zonas MFI konsolidētā bilance¹⁾
(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās; darījumi periodā)**1. Aktīvi**

	Kopā	Aizdevumi euro zonas rezidentiem			Euro zonas valstu rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi			Citu euro zonas rezidentu emitēto akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ārējie aktīvi	Pamatlīdzekļi	Pārējie aktīvi
		Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti	Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Atlikumi											
2007	22 316.2	11 117.3	972.3	10 144.9	2 377.3	1 422.2	955.1	882.2	5 274.2	220.9	2 444.3
2008	24 109.4	11 758.6	986.3	10 772.3	2 961.8	1 552.7	1 409.1	786.1	5 231.1	227.2	3 144.4
2009 I	24 154.5	11 804.9	989.3	10 815.6	3 159.5	1 710.1	1 449.4	770.0	5 036.0	230.8	3 153.2
II	24 082.7	11 852.7	1 015.9	10 836.8	3 292.1	1 793.2	1 498.9	780.7	4 912.0	231.5	3 013.6
2009 Jūl.	24 035.6	11 816.7	1 016.6	10 800.1	3 300.6	1 803.7	1 496.9	777.7	4 874.0	232.3	3 034.4
Aug.	23 945.7	11 756.8	1 021.4	10 735.4	3 303.8	1 807.7	1 496.0	774.2	4 861.9	232.4	3 016.6
Sept.	23 893.5	11 783.1	1 011.9	10 771.2	3 333.0	1 838.2	1 494.8	790.8	4 783.0	232.9	2 970.7
Okt. ^(p)	23 851.0	11 757.1	1 031.7	10 725.3	3 344.2	1 851.5	1 492.7	792.5	4 792.1	233.6	2 931.4
Darījumi											
2007	2 572.2	1 014.5	-9.9	1 024.4	232.2	-46.3	278.5	55.5	806.6	-0.5	464.4
2008	1 599.5	597.9	12.4	585.5	372.5	58.1	314.5	-56.1	-81.6	-2.1	769.4
2009 I	-139.6	7.4	2.0	5.4	178.9	141.9	37.0	-4.3	-274.1	2.1	-49.6
II	-223.5	68.5	27.0	41.5	144.2	89.3	54.8	6.0	-63.1	0.6	-380.6
III	-162.6	-49.2	-3.9	-45.3	29.4	36.8	-7.3	-6.2	-93.0	1.7	-45.2
2009 Jūl.	-52.1	-29.5	0.7	-30.2	3.2	6.2	-3.0	-7.0	-39.2	1.0	19.5
Aug.	-101.9	-56.9	4.8	-61.7	1.9	3.5	-1.6	-7.1	-22.9	0.1	-17.1
Sept.	-8.7	37.2	-9.4	46.6	24.3	27.1	-2.8	7.9	-30.9	0.5	-47.6
Okt. ^(p)	-31.9	-18.6	19.9	-38.5	10.5	14.3	-3.7	3.2	12.7	0.7	-40.5

2. Pasīvi

	Kopā	Skaidrā nauda apgrozībā	Centrālās valdības noguldījumi	Pārējās valdības/citu euro zonas rezidentu noguldījumi	Naudas tirgus fondu akcijas/daļas ²⁾	Emitētie parāda vērtspapīri ³⁾	Kapitāls un rezerves	Ārējās saistības	Pārējās saistības	MFI savstarpējo saistību pārniegums
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2007	22 316.2	638.6	150.8	8 886.5	660.4	2 849.1	1 492.7	4 652.5	3 033.6	-48.2
2008	24 109.4	722.9	259.6	9 706.5	726.1	2 828.6	1 613.4	4 780.5	3 580.9	-109.5
2009 I	24 154.5	719.9	351.8	9 795.4	780.8	2 801.4	1 645.2	4 645.9	3 512.6	-98.9
II	24 082.7	735.0	352.3	9 941.2	741.7	2 805.9	1 690.1	4 439.5	3 510.1	-133.3
2009 Jūl.	24 035.6	745.5	298.2	9 908.3	758.0	2 807.1	1 698.6	4 385.8	3 557.8	-123.9
Aug.	23 945.7	741.2	272.8	9 894.9	759.3	2 803.2	1 709.6	4 311.2	3 557.2	-104.0
Sept.	23 893.5	740.6	295.1	9 928.5	738.7	2 773.0	1 725.7	4 236.1	3 528.3	-72.9
Okt. ^(p)	23 851.0	745.4	317.6	9 916.6	734.8	2 760.9	1 731.7	4 237.6	3 504.4	-98.4
Darījumi										
2007	2 572.2	45.8	-13.4	838.7	54.5	269.3	150.2	822.8	474.8	-70.7
2008	1 599.5	83.3	106.1	603.8	29.8	-30.1	142.3	81.0	608.9	-25.6
2009 I	-139.6	-4.3	89.3	32.8	55.8	-37.4	17.6	-202.5	-103.6	12.8
II	-223.5	15.0	0.5	154.1	-20.0	18.1	53.5	-169.2	-238.2	-37.4
III	-162.6	5.7	-45.7	0.7	-4.2	-16.4	15.8	-137.5	-41.6	60.5
2009 Jūl.	-52.1	10.5	-54.1	-32.6	16.0	0.4	2.4	-51.1	41.2	15.3
Aug.	-101.9	-4.3	-14.0	-10.9	1.1	2.1	5.9	-53.5	-45.6	17.3
Sept.	-8.7	-0.5	22.3	44.2	-21.2	-18.9	7.6	-32.8	-37.2	27.8
Okt. ^(p)	-31.9	4.8	22.5	-9.9	-3.1	-10.6	3.1	10.6	-23.2	-26.2

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Euro zonas rezidentu turētā summa.

3) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu īpašumā esošie parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem iekļauti ārējās saistībās.

2.3. Monetārā statistika¹⁾

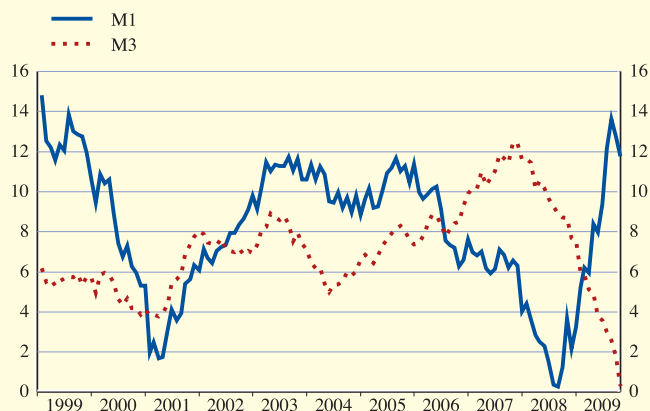
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

1. Monetārie rādītāji²⁾ un M3 neietilpstošie bilances posteņi

	M3				M3 3 mēnešu mainīgais vidējais (centrēts)	Ilgāka termiņa finanšu saistības	Kredits valdībai	Kredits pārējiem euro zonas rezidentiem			Trie ārējie aktīvi ³⁾	
	M2		M3 - M2	Aizdevumi				Papildpostenis: aizdevumu dati koriģēti atbilstoši datiem par aizdevumu pārdošanu un vērtspapīrošanu ⁴⁾				
	M1	M2 - M1										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Atlikumi											
2007	3 830.5	3 509.8	7 340.3	1 305.6	8 645.9	-	5 968.3	2 416.4	12 009.7	10 161.9	-	596.0
2008	3 974.2	4 035.5	8 009.7	1 376.8	9 386.5	-	6 294.2	2 562.3	12 989.5	10 788.1	-	423.5
2009 I	4 118.8	3 956.5	8 075.3	1 310.9	9 386.2	-	6 443.5	2 687.5	13 034.1	10 813.5	-	390.0
II	4 236.8	3 894.5	8 131.3	1 275.4	9 406.7	-	6 551.0	2 792.5	13 077.8	10 810.1	-	473.9
2009 Jūl.	4 332.6	3 846.5	8 179.1	1 249.7	9 428.8	-	6 577.8	2 815.3	13 048.8	10 767.3	-	488.2
Aug.	4 399.1	3 822.8	8 221.8	1 214.7	9 436.6	-	6 634.7	2 845.0	13 055.5	10 761.4	-	564.7
Sept.	4 402.7	3 784.3	8 187.1	1 227.4	9 414.4	-	6 651.5	2 867.5	13 080.3	10 762.9	-	552.9
Okt. ^(p)	4 482.7	3 731.1	8 213.7	1 187.6	9 401.4	-	6 648.4	2 895.9	13 034.5	10 738.8	-	537.0
	Darījumi											
2007	148.7	529.7	678.4	221.4	899.8	-	469.1	-59.6	1 361.7	1 028.2	1 119.6	-18.0
2008	125.3	484.8	610.1	46.5	656.7	-	169.1	70.4	839.3	584.2	746.1	-164.0
2009 I	109.0	-95.6	13.5	-62.1	-48.6	-	115.3	108.8	15.2	-12.6	8.9	-44.6
II	137.7	-71.5	66.1	-18.1	48.0	-	129.4	111.6	64.8	16.8	36.0	107.7
III	167.5	-100.9	66.6	-50.4	16.3	-	100.9	67.0	3.0	-26.9	-23.7	49.0
2009 Jūl.	95.7	-47.7	48.0	-26.8	21.2	-	20.8	18.6	-27.5	-36.3	-34.7	10.5
Aug.	67.3	-22.9	44.4	-35.3	9.0	-	58.6	29.2	5.2	-3.0	2.3	44.6
Sept.	4.5	-30.3	-25.8	11.8	-14.0	-	21.4	19.2	25.3	12.4	8.8	-6.1
Okt. ^(p)	80.3	-52.2	28.1	-39.8	-11.7	-	-2.9	29.4	-38.5	-16.7	-12.2	-21.5
	Pieauguma temps											
2007 Dec.	4.0	17.9	10.2	20.2	11.6	11.9	8.6	-2.6	12.8	11.2	12.1	-18.0
2008 Dec.	3.3	13.7	8.3	3.5	7.5	7.1	2.8	2.9	7.0	5.7	7.2	-164.0
2009 Marts	6.0	6.5	6.2	-1.1	5.1	5.3	4.2	7.6	4.6	3.1	4.7	-146.2
Jūn.	9.4	0.4	4.9	-4.0	3.6	3.5	5.2	10.7	2.9	1.4	2.7	110.1
2009 Jūl.	12.2	-2.7	4.7	-6.7	3.0	3.1	5.1	10.9	1.9	0.6	1.8	130.4
Aug.	13.6	-4.1	4.6	-9.3	2.6	2.5	5.5	11.5	1.1	0.1	1.3	172.4
Sept.	12.8	-5.3	3.6	-8.9	1.8	1.6	5.6	13.5	1.0	-0.3	0.9	154.6
Okt. ^(p)	11.8	-7.2	2.3	-11.6	0.3	.	6.5	15.2	0.5	-0.8	0.3	98.4

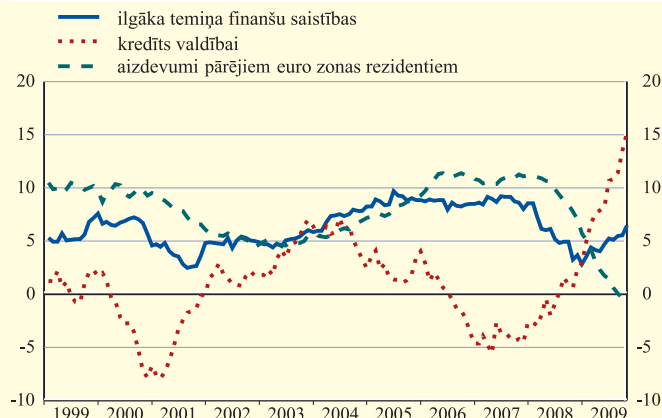
A1. Monetārie rādītāji¹⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

A2. M3 neietilpstošie bilances posteņi¹⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

Avots: ECB.

- 1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs. Atsevišķu rādītāju mēneša un citi īstermiņa kāpuma tempa dati pieejami <http://www.ecb.europa.eu/stats/money/aggregates/aggr/html/index.en.html>.
- 2) MFI un centrālās valdības (pasts, Valsts kase u.c.) monetārās saistības pret euro zonas rezidentu ne-MFI, izņemot centrālo valdību. M1, M2, M3 definīcijas sk. terminu skaidrojumā.
- 3) Sadaļā "pieauguma temps" ietvertās vērtības ir 12 mēnešu laikā pirms norādītā perioda veikto darījumu summa.
- 4) Korekcija, ņemot vērā no MFI bilancēm izslēgtos aizdevumus sakarā ar to pārdošanu vai vērtspapīrošanu.

2.3. Monetārā statistika¹⁾

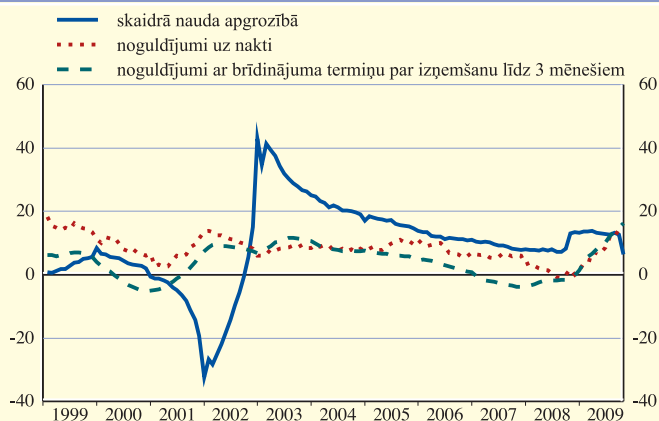
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

2. Monetāro rādītāju un ilgāka termiņa finanšu saistību sastāvdaļas

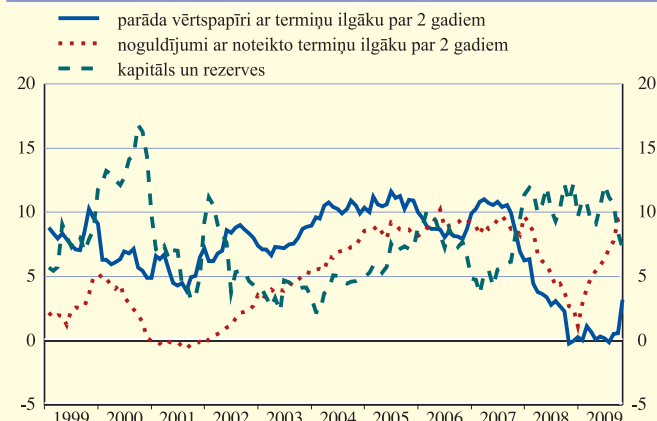
	Skaidrā nauda apgrozībā	Noguldījumi uz nakti	Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Repo darījumi	Naudas tirgus fondu akcijas/daļas	Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	Parāda vērtspapīri ar termiņu ilgāku par 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem	Noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem	Kapitāls un rezerves
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Atlikumi											
2007	625.6	3 204.9	1 969.3	1 540.5	307.6	685.9	312.2	2 549.6	119.3	1 812.8	1 486.6
2008	709.9	3 264.3	2 468.5	1 567.0	354.3	755.6	266.8	2 575.5	121.2	1 990.7	1 606.8
2009 I	727.5	3 391.4	2 314.8	1 641.8	340.6	776.0	194.4	2 607.8	124.2	2 071.8	1 639.6
II	734.2	3 502.6	2 199.7	1 694.8	351.3	742.2	182.0	2 607.9	129.4	2 118.4	1 695.3
2009 Jūl.	733.6	3 599.0	2 125.3	1 721.2	328.9	747.1	173.8	2 618.7	130.9	2 133.9	1 694.3
Aug.	742.8	3 656.3	2 080.9	1 741.9	308.2	747.1	159.4	2 636.8	132.2	2 151.3	1 714.3
Sept.	747.3	3 655.4	2 025.0	1 759.4	326.9	749.0	151.4	2 620.6	133.5	2 176.7	1 720.7
Okt. ^(p)	745.2	3 737.5	1 946.7	1 784.4	300.6	744.6	142.4	2 610.9	134.9	2 173.7	1 728.8
Darījumi											
2007	46.7	102.1	582.2	-52.5	42.1	58.7	120.6	149.5	9.7	160.4	149.5
2008	83.3	42.0	464.8	20.0	48.0	33.3	-34.7	6.2	0.6	20.6	141.8
2009 I	16.2	92.9	-170.0	74.4	-13.8	21.5	-69.7	19.1	2.2	75.5	18.5
II	6.8	130.9	-125.3	53.8	10.9	-15.0	-14.0	15.3	4.5	45.3	64.3
III	13.1	154.4	-165.6	64.7	-24.2	5.6	-31.8	30.4	4.1	60.7	5.7
2009 Jūl.	-0.6	96.3	-74.2	26.5	-22.4	4.6	-9.0	10.8	1.5	15.5	-7.0
Aug.	9.2	58.1	-43.6	20.7	-20.6	-0.2	-14.5	24.2	1.3	18.3	14.9
Sept.	4.6	-0.1	-47.8	17.5	18.8	1.3	-8.3	-4.6	1.3	26.9	-2.2
Okt. ^(p)	-2.2	82.4	-77.2	25.1	-26.3	-3.5	-9.9	-7.3	1.5	-2.3	5.3
Pieauguma temps											
2007 Dec.	8.1	3.3	41.3	-3.4	15.8	9.2	62.1	6.3	9.5	9.7	11.4
2008 Dec.	13.3	1.3	23.4	1.3	15.5	4.8	-11.6	0.3	0.5	1.1	9.7
2009 Marts	13.8	4.4	6.6	6.6	8.2	4.1	-26.9	0.7	3.7	4.9	9.1
Jūn.	12.8	8.7	-6.1	10.3	5.3	2.8	-33.7	0.2	9.3	6.4	12.1
2009 Jūl.	12.5	12.1	-12.1	12.2	-3.5	3.8	-38.3	-0.1	10.9	7.2	11.2
Aug.	13.2	13.7	-15.2	13.6	-7.9	1.9	-41.9	0.5	12.8	7.8	10.6
Sept.	12.5	12.8	-17.8	14.9	-2.9	2.9	-47.0	0.6	15.0	9.5	8.4
Okt. ^(p)	6.5	12.9	-21.6	16.2	-11.8	2.7	-49.2	3.2	14.3	9.6	7.2

A3. Monetāro rādītāju sastāvdaļas¹⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

A4. Ilgāka termiņa finanšu saistību sastāvdaļas¹⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2.4. MFI aizdevumi: dalījums^{1), 2)}

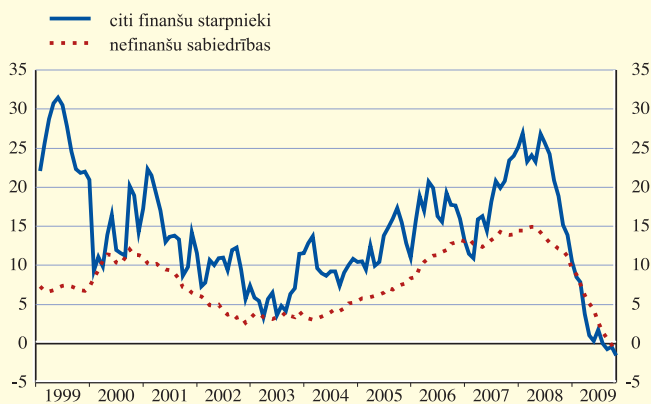
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

1. Aizdevumi finanšu starpniekiem, nefinanšu sabiedrībām un mājāsaimniecībām

	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	Citi finanšu starpnieki ³⁾	Nefinanšu sabiedrības				Mājāsaimniecības ⁴⁾			
	Kopā	Kopā	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Patēriņa kredīti	Kredīti mājokļa iegādei	Pārējie kredīti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2007	107.5	881.5	4 384.0	1 281.1	860.2	2 242.7	4 788.9	616.5	3 425.2	747.1
2008	103.6	978.8	4 823.1	1 381.2	961.6	2 480.3	4 882.6	630.8	3 487.6	764.3
2009 I	102.5	975.5	4 847.0	1 338.5	981.4	2 527.1	4 888.5	640.7	3 486.3	761.5
2009 II	103.3	1 026.8	4 788.7	1 282.7	974.7	2 531.4	4 891.3	635.6	3 487.5	768.2
2009 Jūl.	97.5	1 012.8	4 764.7	1 250.8	968.3	2 545.5	4 892.4	632.3	3 493.6	766.5
2009 Aug.	94.6	1 000.4	4 766.2	1 251.8	962.7	2 551.6	4 900.2	630.7	3 500.9	768.6
2009 Sept.	97.7	1 002.7	4 752.5	1 242.4	956.5	2 553.6	4 910.1	630.5	3 510.0	769.5
2009 Okt. ^(p)	92.0	997.3	4 730.6	1 224.4	948.4	2 557.9	4 919.0	628.3	3 520.3	770.4
Darījumi										
2007	16.7	177.2	554.8	145.2	155.9	253.8	279.5	31.5	228.0	20.0
2008	-4.4	89.6	419.3	87.1	120.1	212.2	79.7	10.5	52.0	17.2
2009 I	-4.4	-10.4	10.3	-41.7	13.8	38.2	-8.0	2.2	-8.6	-1.6
2009 II	2.2	51.7	-41.0	-50.6	-1.4	11.0	4.0	-4.7	2.4	6.2
2009 III	-5.6	-21.8	-26.8	-38.1	-15.0	26.3	27.3	1.8	21.2	4.3
2009 Jūl.	-5.8	-14.7	-21.0	-31.1	-5.1	15.1	5.2	-0.3	6.5	-0.9
2009 Aug.	-2.9	-11.5	2.9	2.1	-6.1	6.9	8.5	0.6	5.9	2.0
2009 Sept.	3.1	4.4	-8.6	-9.1	-3.8	4.3	13.5	1.5	8.9	3.1
2009 Okt. ^(p)	-5.7	-4.0	-16.9	-17.1	-6.4	6.6	9.8	-1.4	9.9	1.3
Pieauguma temps										
2007 Dec.	18.2	24.9	14.5	12.7	22.0	12.8	6.2	5.4	7.1	2.7
2008 Dec.	-4.1	10.2	9.5	6.8	13.9	9.4	1.7	1.7	1.5	2.3
2009 Marts	-6.0	3.9	6.1	-0.5	11.0	8.1	0.3	0.8	0.1	1.3
2009 Jūn.	-0.2	1.9	2.7	-5.8	7.1	5.9	0.2	-0.8	0.1	1.4
2009 Jūl.	-4.2	-0.1	1.5	-8.7	5.9	5.6	0.0	-1.0	-0.1	1.3
2009 Aug.	-8.5	-0.7	0.7	-9.3	3.7	5.2	-0.2	-1.0	-0.4	1.3
2009 Sept.	-6.5	-0.3	-0.2	-10.2	2.3	4.5	-0.3	-1.2	-0.6	1.5
2009 Okt. ^(p)	-11.9	-1.4	-1.2	-11.6	0.9	3.8	-0.1	-1.3	-0.2	1.6

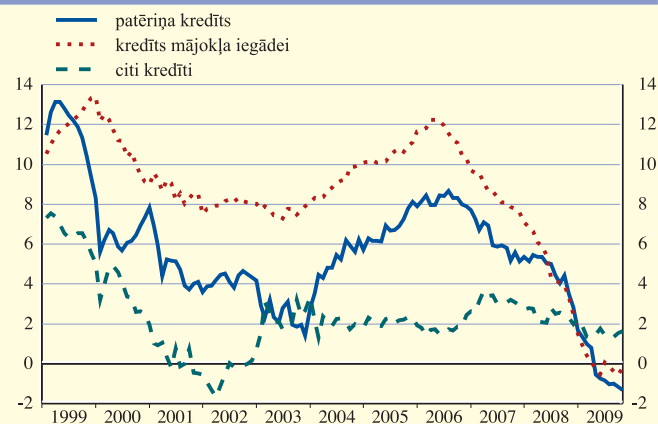
A5. Aizdevumi citiem finanšu starpniekiem un nefinanšu sabiedrībām²⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati)

A6. Mājāsaimniecībām izsniegtie kredīti²⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) T.sk. ieguldījumu fondi.

4) T.sk. mājāsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

2.4. MFI aizdevumi: dalījums^{1), 2)}

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

2. Aizdevumi finanšu starpniekiem un nefinanšu sabiedrībām

	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi				Citi finanšu starpnieki ³⁾				Nefinanšu sabiedrības			
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Atlikumi												
2008	92.4	68.6	5.7	18.0	961.2	554.1	169.0	238.0	4 829.4	1 379.1	961.3	2 489.0
2009 I	102.0	75.6	6.2	20.2	991.4	572.3	181.2	237.9	4 842.7	1 335.7	981.9	2 525.1
II	107.4	82.8	7.3	17.2	1 026.2	600.3	184.4	241.5	4 803.3	1 296.6	974.8	2 531.9
2009 Jūl.	100.3	76.2	7.2	17.0	1 010.6	578.0	186.7	245.9	4 785.8	1 265.0	971.5	2 549.3
Aug.	94.5	69.6	7.7	17.2	985.7	554.5	184.0	247.2	4 752.9	1 240.0	962.2	2 550.8
Sept.	97.6	73.1	7.7	16.8	1 014.3	579.9	187.8	246.6	4 741.5	1 236.0	955.8	2 549.7
Okt. ^(p)	93.8	68.4	7.3	18.1	988.1	564.3	176.3	247.6	4 720.4	1 218.0	949.0	2 553.5
Darījumi												
2008	-4.0	-3.1	-1.8	0.9	90.5	26.9	21.3	42.4	420.0	86.8	120.1	213.0
2009 I	6.2	5.6	0.6	0.1	23.2	13.5	12.2	-2.5	-0.4	-42.4	14.5	27.6
II	6.8	7.3	1.1	-1.6	35.2	30.0	1.9	3.3	-22.1	-33.9	-1.7	13.5
III	-9.7	-9.7	0.3	-0.4	-9.6	-18.2	2.9	5.7	-52.2	-58.4	-15.7	22.0
2009 Jūl.	-7.0	-6.6	-0.2	-0.2	-16.3	-22.6	2.1	4.2	-14.5	-30.9	-2.0	18.3
Aug.	-5.9	-6.6	0.5	0.2	-24.0	-22.3	-3.4	1.7	-31.5	-23.9	-9.9	2.2
Sept.	3.2	3.6	0.0	-0.4	30.7	26.7	4.2	-0.2	-6.3	-3.7	-4.0	1.3
Okt. ^(p)	-3.8	-4.7	-0.4	1.3	-24.7	-20.3	-5.4	1.0	-16.1	-17.1	-5.1	6.1
Pieauguma temps												
2008 Dec.	-4.1	-4.3	-23.7	5.0	10.5	5.3	14.4	22.0	9.5	6.8	13.9	9.4
2009 Marts	-5.6	-7.7	-18.0	10.3	3.8	-4.7	20.1	17.2	6.2	-0.5	11.0	8.1
Jūn.	0.2	0.7	-3.7	0.6	1.8	-4.4	13.9	11.0	2.7	-5.8	7.2	5.9
2009 Jūl.	-4.2	-5.7	13.1	-2.2	0.0	-6.0	12.7	7.2	1.5	-8.7	5.9	5.6
Aug.	-8.5	-11.6	17.1	-3.2	-0.7	-6.8	10.2	7.4	0.7	-9.3	3.7	5.2
Sept.	-6.2	-8.2	21.5	-6.4	-0.4	-5.7	9.9	6.5	-0.2	-10.2	2.3	4.5
Okt. ^(p)	-12.0	-17.3	28.0	1.1	-1.5	-8.3	8.5	9.6	-1.2	-11.6	0.9	3.8

3. Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti⁴⁾

	Kopā				Patēriņa kredīti				Kredīti mājokļa iegādei				Citi kredīti			
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Atlikumi																
2008	4 888.7	633.1	138.8	196.2	298.0	3 490.3	17.2	67.5	3 405.7	765.3	155.0	90.5	519.7			
2009 I	4 878.9	637.7	136.2	199.8	301.6	3 480.9	16.3	65.6	3 399.0	760.3	150.7	88.7	520.9			
II	4 899.2	639.1	136.6	198.6	303.9	3 487.4	15.8	64.1	3 407.5	772.8	154.4	88.3	530.1			
2009 Jūl.	4 902.8	636.0	134.8	198.3	302.9	3 499.5	15.8	64.2	3 419.5	767.3	147.1	88.7	531.5			
Aug.	4 901.7	631.2	133.6	196.6	301.0	3 503.0	15.7	64.1	3 423.2	767.4	146.3	88.1	533.1			
Sept.	4 917.1	632.0	134.5	195.9	301.7	3 515.3	15.7	64.3	3 435.3	769.8	149.1	88.0	532.8			
Okt. ^(p)	4 922.4	630.3	133.1	195.3	301.8	3 522.9	15.6	64.2	3 443.1	769.2	146.6	87.8	534.8			
Darījumi																
2008	79.0	10.4	1.0	-9.1	18.6	51.4	1.1	-3.8	54.1	17.2	2.5	-5.3	20.1			
2009 I	-23.7	-3.0	-2.6	-2.2	1.7	-16.8	-0.9	-3.3	-12.5	-3.9	-4.2	-1.5	1.9			
II	21.6	1.8	0.7	-0.9	2.0	7.7	-0.8	-1.5	10.0	12.1	4.0	-0.1	8.1			
III	26.5	-0.2	-1.5	-0.1	1.4	26.8	0.0	0.2	26.5	-0.1	-4.9	0.0	4.8			
2009 Jūl.	7.6	0.0	-1.7	0.7	1.0	12.5	0.0	0.1	12.3	-4.8	-7.1	0.4	1.9			
Aug.	-0.3	-2.6	-0.9	-1.6	-0.1	2.2	-0.1	0.0	2.3	0.1	-0.9	-0.5	1.5			
Sept.	19.1	2.4	1.2	0.8	0.5	12.1	0.0	0.1	11.9	4.6	3.0	0.2	1.4			
Okt. ^(p)	6.1	-0.9	-1.2	-0.3	0.5	7.1	-0.1	-0.3	7.5	-0.1	-2.5	0.0	2.3			
Pieauguma temps																
2008 Dec.	1.6	1.7	0.7	-4.4	6.7	1.5	7.0	-5.2	1.6	2.3	1.7	-5.1	4.0			
2009 Marts	0.3	0.8	0.0	-4.6	5.0	0.1	1.0	-9.0	0.3	1.3	-0.2	-7.2	3.5			
Jūn.	0.2	-0.8	-1.8	-5.5	3.0	0.1	-2.4	-11.2	0.3	1.5	-1.7	-5.7	3.8			
2009 Jūl.	0.0	-1.0	-2.7	-5.0	2.5	-0.1	-2.0	-11.2	0.1	1.3	-2.5	-5.0	3.7			
Aug.	-0.2	-1.0	-1.9	-5.4	2.5	-0.4	-3.2	-11.0	-0.1	1.3	-2.9	-4.4	3.7			
Sept.	-0.3	-1.2	-2.6	-4.4	1.7	-0.5	-8.5	-9.7	-0.3	1.5	-2.8	-3.7	3.8			
Okt. ^(p)	-0.1	-1.3	-3.2	-4.0	1.4	-0.2	-9.5	-9.3	0.0	1.6	-2.8	-3.4	3.9			

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) T.sk. ieguldījumu fondi.

4) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

2.4. MFI aizdevumi: dalījums^{1),2)}

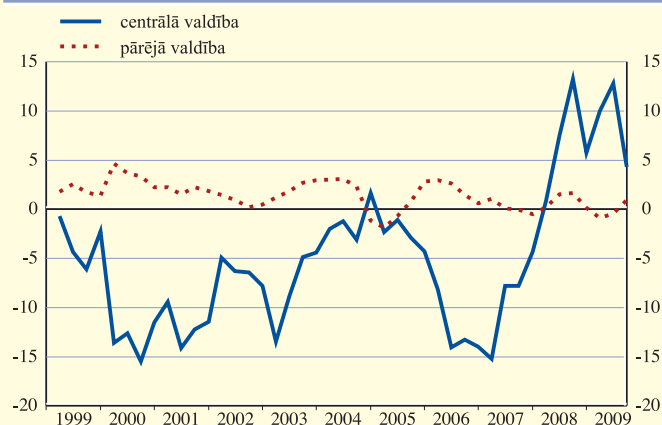
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

4. Aizdevumi valdībai un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem

	Valdība					Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti				
	Kopā	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Kopā	Bankas ³⁾	Nebankas		
			Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi			Kopā	Valdība	Citas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2006	809.0	104.0	232.5	446.6	25.8	2 931.8	2 070.6	861.2	63.1	798.1
2007	954.5	213.4	217.6	494.1	29.4	3 300.2	2 344.5	955.7	59.8	895.9
2008 IV	967.7	227.0	210.1	508.4	22.2	3 247.8	2 282.0	965.8	57.8	908.1
2009 I	970.6	232.8	205.6	511.2	21.0	3 057.1	2 101.0	956.1	59.2	896.9
II	998.2	249.2	206.5	513.9	28.6	2 949.3	1 999.7	949.6	57.2	892.3
III ^(p)	994.3	235.5	209.7	518.2	30.7	2 807.7	1 893.6	914.2	48.6	865.6
Darījumi										
2007	-8.0	-4.5	-13.0	6.0	3.6	540.7	381.4	159.3	0.3	159.0
2008	13.2	12.3	-8.1	16.2	-7.2	-59.3	-85.8	26.4	0.3	26.1
2008 IV	-9.5	1.1	-0.2	12.8	-23.2	-257.6	-182.6	-75.0	-0.7	-74.3
2009 I	2.0	5.4	-4.4	2.2	-1.2	-234.0	-208.5	-25.7	0.3	-26.0
II	28.1	16.9	0.9	2.7	7.6	-72.1	-79.0	7.2	-1.0	8.2
III ^(p)	-3.7	-13.6	3.2	4.3	2.1	-74.8	-69.8	-4.9	1.5	-6.4
Pieauguma temps										
2006 Dec.	-1.6	-14.0	-5.8	5.2	-11.6	21.9	23.9	17.2	-0.1	18.8
2007 Dec.	-1.0	-4.3	-5.6	1.3	13.8	18.6	18.5	18.8	0.5	20.2
2008 Dec.	1.4	5.8	-3.7	3.3	-24.5	-1.8	-3.6	2.8	0.5	3.0
2009 Marts	1.5	10.0	-3.6	3.5	-43.5	-14.3	-16.7	-8.7	-3.6	-9.0
Jūn.	2.6	12.8	-4.1	3.9	-31.9	-13.8	-16.5	-7.5	-7.6	-7.5
Sept. ^(p)	1.7	4.3	-0.2	4.4	-32.3	-18.2	-21.9	-9.3	0.2	-9.9

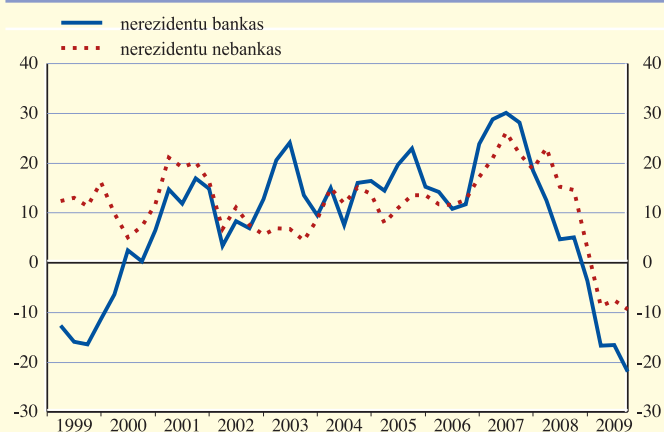
A7. Aizdevumi valdībai²⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati)

A8. Aizdevumi ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem²⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Termins "bankas" šajā tabulā lietots, lai apzīmētu MFI līdzīgas iestādes, kuras nav euro zonas rezidenti.

2.5. MFI piesaistītie noguldījumi: dalījums^{1),2)}

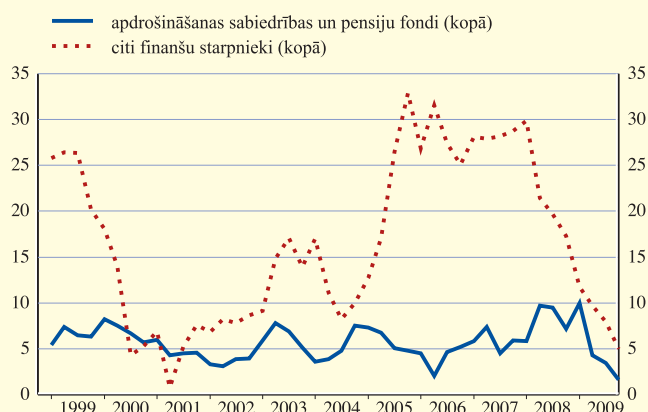
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

1. Finanšu starpnieku noguldījumi

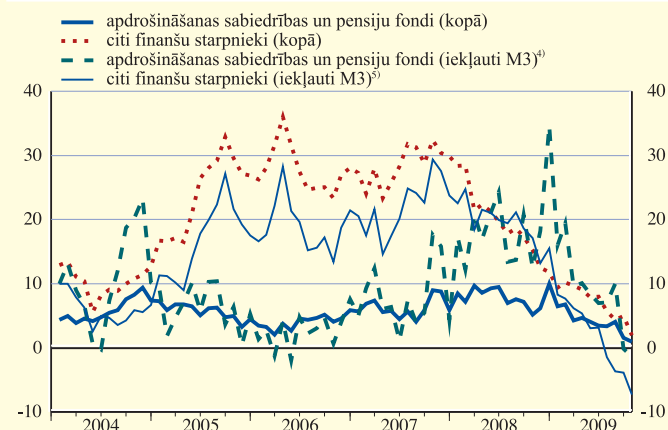
	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi							Citi finanšu starpnieki ³⁾						
	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi
			Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem				Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Atlikumi													
2007	689.5	70.8	69.6	526.4	0.8	1.1	20.8	1 465.0	311.8	345.5	648.1	12.2	0.3	147.1
2008	760.9	83.7	114.1	537.5	1.1	1.5	23.1	1 802.3	320.2	419.8	852.9	12.3	0.1	197.0
2009 I	760.8	91.5	98.3	545.7	2.3	1.5	21.4	1 839.9	335.4	350.2	905.0	14.4	0.0	234.7
2009 II	749.4	85.1	91.4	550.6	1.7	1.5	19.0	1 896.8	337.2	342.6	947.8	14.1	0.0	255.0
2009 Jūl.	748.0	85.8	91.3	550.7	1.8	1.5	16.9	1 858.8	316.8	345.6	950.3	14.6	0.0	231.4
2009 Aug.	748.0	86.8	87.9	551.2	1.8	1.5	18.7	1 840.8	305.3	349.8	945.5	14.5	0.1	225.5
2009 Sept.	742.8	83.1	86.7	550.5	1.9	1.4	19.2	1 866.7	314.5	333.9	950.4	14.4	0.2	253.3
2009 Okt. ^(p)	745.3	85.5	90.0	548.0	2.0	1.4	18.3	1 833.5	320.6	324.4	938.6	15.8	0.1	233.9
	Darījumi													
2007	38.5	0.8	10.4	31.9	-0.3	-0.3	-4.1	338.9	33.9	98.7	180.4	1.7	0.1	24.1
2008	69.4	12.4	42.8	12.3	-0.3	0.1	2.2	172.4	4.5	71.0	46.6	-0.3	-0.3	51.0
2009 I	-5.0	5.4	-17.2	8.0	0.5	0.0	-1.7	33.8	11.6	-68.3	50.7	2.1	0.0	37.7
2009 II	-11.3	-6.3	-6.9	4.9	-0.5	0.0	-2.4	61.0	19.5	-20.0	41.4	-0.2	0.0	20.4
2009 III	-6.3	-1.9	-4.5	-0.1	0.1	-0.1	0.1	-20.5	-22.8	-1.5	4.9	0.4	0.1	-1.7
2009 Jūl.	-1.3	0.7	-0.1	0.1	0.1	0.0	-2.1	-37.9	-20.3	3.1	2.5	0.5	0.0	-23.6
2009 Aug.	0.1	1.0	-3.3	0.5	0.0	0.0	1.8	-16.5	-11.2	4.6	-4.1	-0.1	0.1	-5.9
2009 Sept.	-5.0	-3.6	-1.1	-0.7	0.0	-0.1	0.5	33.8	8.8	-9.2	6.4	0.0	0.0	27.8
2009 Okt. ^(p)	2.5	2.5	3.3	-2.6	0.1	0.0	-0.8	-32.2	6.4	-9.1	-11.4	1.4	0.0	-19.4
	Pieauguma temps													
2007 Dec.	5.9	1.1	17.5	6.4	-25.3	-	-16.4	29.9	12.0	39.7	38.5	16.4	-	19.1
2008 Dec.	10.0	17.3	60.0	2.3	-23.4	-	10.5	11.8	1.4	20.7	7.2	-2.5	-	34.6
2009 Marts	4.3	8.8	13.6	2.4	-3.4	-	-2.2	9.7	-1.3	-2.4	13.6	6.3	-	39.4
2009 Jūn.	3.5	12.6	5.2	2.4	-13.3	-	-4.0	8.0	3.7	-14.5	13.2	15.4	-	39.9
2009 Jūl.	3.4	19.7	2.5	2.2	-3.3	-	-15.9	5.7	9.2	-21.9	13.5	1.7	-	30.3
2009 Aug.	4.1	27.1	0.2	2.3	3.7	-	-4.3	4.4	10.7	-24.2	13.5	11.5	-	23.0
2009 Sept.	1.6	7.8	-5.4	2.3	7.6	-	-5.9	5.0	1.7	-25.3	15.9	24.0	-	36.3
2009 Okt. ^(p)	1.0	1.0	-1.1	1.9	16.2	-	-12.7	2.0	0.9	-26.6	13.6	32.9	-	20.4

A9. Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā²⁾

(gada pieauguma temps)

A10. Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Ietilpst ieguldījumu fondi.

4) Ietilpst 2., 3., 5. un 7. ailē atspoguļotie noguldījumi.

5) Ietilpst 9., 10., 12. un 14. ailē atspoguļotie noguldījumi.

2.5. MFI piesaistītie noguldījumi: dalījums^{1),2)}

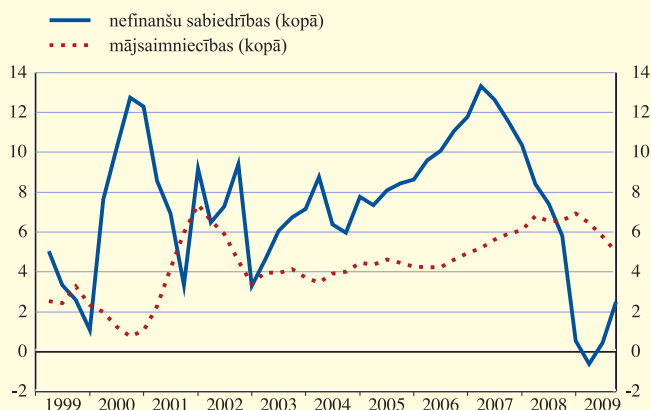
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

2. Nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumi

	Nefinanšu sabiedrības							Mājsaimniecības ³⁾						
	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi
			Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem				Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Atlikumi														
2007	1 477.2	884.0	479.4	59.5	29.3	1.4	23.7	4 989.0	1 777.4	993.3	561.5	1 458.6	111.1	87.1
2008	1 504.4	884.4	502.7	64.4	27.9	1.3	23.7	5 368.6	1 813.3	1 350.0	517.9	1 490.2	113.6	83.7
2009 I	1 477.2	873.3	476.1	70.7	38.0	1.3	17.9	5 446.6	1 899.2	1 281.2	524.4	1 565.5	114.9	61.4
2009 II	1 516.9	916.1	459.5	71.9	48.4	1.5	19.6	5 505.7	2 010.8	1 185.5	536.2	1 604.1	118.2	50.9
2009 Jūl.	1 517.6	912.5	458.8	74.0	52.4	1.5	18.4	5 515.7	2 028.7	1 154.2	544.5	1 618.0	119.4	50.9
2009 Aug.	1 528.7	928.1	451.9	76.1	54.7	1.5	16.5	5 507.5	2 032.0	1 121.9	552.7	1 632.7	120.1	48.1
2009 Sept.	1 549.4	950.6	445.0	78.0	57.0	1.5	17.4	5 501.1	2 052.9	1 084.8	561.1	1 637.7	121.4	43.2
2009 Okt. ^(p)	1 558.6	962.2	442.7	78.6	58.4	1.5	15.1	5 513.7	2 084.8	1 040.9	573.5	1 650.7	123.8	39.9
Darījumi														
2007	140.2	34.1	126.8	-8.1	-10.8	-0.7	-1.1	282.9	22.4	320.9	-45.4	-43.2	11.2	17.1
2008	7.8	-5.0	13.3	3.2	-3.4	-0.3	0.0	347.5	28.7	335.5	-43.1	28.1	1.7	-3.4
2009 I	-37.3	-16.5	-30.7	5.0	10.7	0.0	-5.8	41.5	64.7	-80.4	4.0	75.1	0.5	-22.2
2009 II	43.4	45.5	-15.6	1.3	10.4	0.1	1.7	59.8	110.9	-94.4	11.8	39.3	2.7	-10.6
2009 III	35.0	35.8	-13.4	6.2	8.6	0.0	-2.2	-3.6	42.4	-100.0	24.9	33.7	3.1	-7.7
2009 Jūl.	0.8	-3.6	-0.6	2.2	4.0	0.0	-1.2	10.1	17.8	-31.2	8.3	14.0	1.1	0.0
2009 Aug.	11.8	15.9	-6.6	2.1	2.3	0.0	-1.9	-8.0	3.4	-32.2	8.2	14.7	0.8	-2.8
2009 Sept.	22.3	23.4	-6.2	1.9	2.3	0.0	0.9	-5.6	21.2	-36.5	8.4	5.0	1.3	-5.0
2009 Okt. ^(p)	9.4	11.6	-2.1	0.6	1.4	0.0	-2.2	13.4	32.0	-43.5	12.7	13.0	2.5	-3.3
Pieauguma temps														
2006 Dec.	11.8	11.3	18.2	5.2	-8.1	5.9	0.6	5.0	3.9	25.8	-3.6	0.2	18.1	32.6
2007 Dec.	10.4	4.0	35.1	-11.8	-26.3	-31.6	-4.4	6.1	1.3	47.7	-7.5	-3.3	11.2	24.4
2009 Marts	-0.6	1.2	-6.2	13.2	31.2	-9.5	-21.9	6.5	6.8	15.1	-4.6	6.6	4.7	-35.8
2009 Jūn.	0.4	4.6	-11.4	12.1	76.5	1.0	-13.0	5.8	11.3	-0.6	0.0	9.6	10.5	-48.4
2009 Jūl.	1.5	7.1	-13.1	12.9	102.7	5.4	-20.0	5.5	13.3	-6.8	2.3	11.3	12.1	-52.5
2009 Aug.	2.3	9.6	-15.1	16.2	114.4	5.1	-28.8	5.2	15.1	-11.5	4.0	12.3	14.0	-56.5
2009 Sept.	2.5	8.3	-14.0	20.2	126.2	8.4	-30.8	5.0	15.9	-15.4	6.4	13.3	16.3	-60.1
2009 Okt. ^(p)	3.6	11.8	-15.4	18.5	137.1	13.0	-47.7	4.3	17.3	-22.1	10.6	14.3	15.4	-60.6

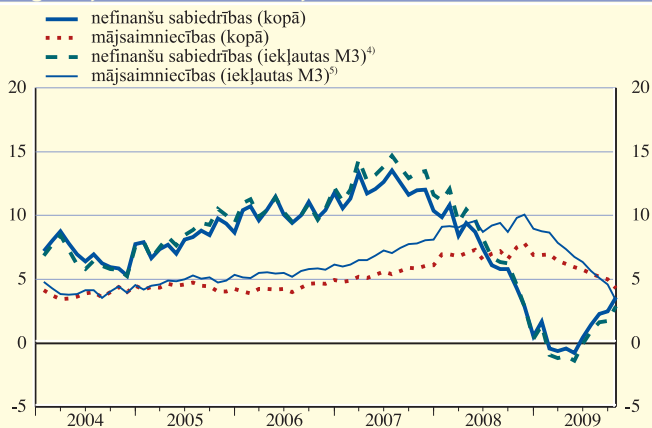
A11. Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā²⁾

(gada pieauguma temps)

A12. Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

- 1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.
- 2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
- 3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.
- 4) Ietilpst 2., 3., 5. un 7. ailē atspoguļotie noguldījumi.
- 5) Ietilpst 9., 10., 12. un 14. ailē atspoguļotie noguldījumi.

2.5. MFI piesaistītie noguldījumi: dalījums^{1),2)}

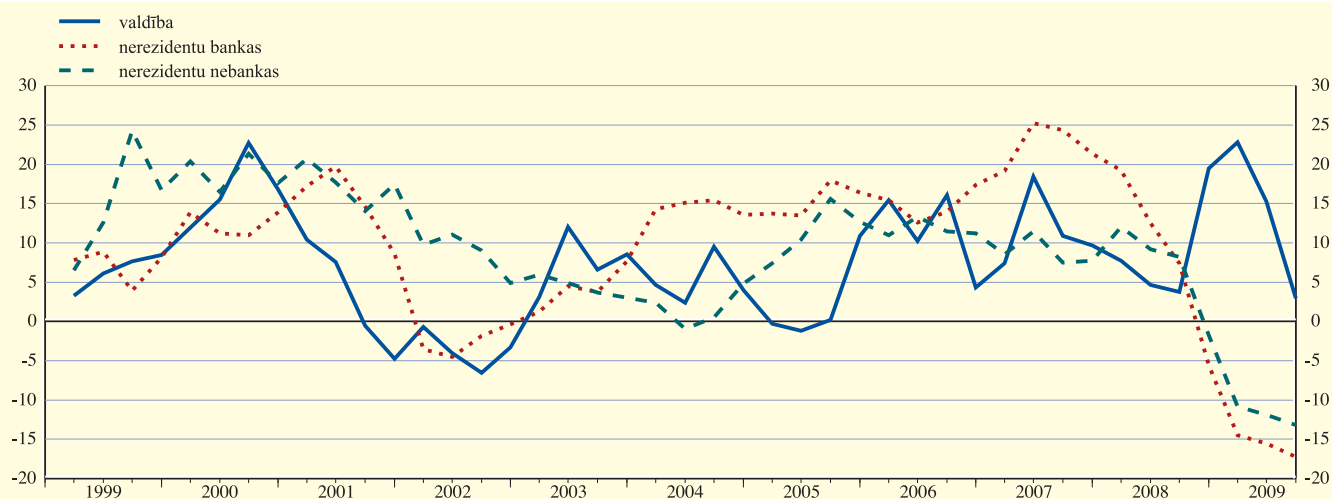
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

3. Valdības un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi

	Valdība					Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti				
	Kopā	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Kopā	Bankas ³⁾	Nebankas		
			Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi			Kopā	Valdība	Citas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2006	329.6	124.1	45.4	91.4	68.8	3 430.0	2 561.5	868.6	128.5	740.1
2007	373.7	126.9	59.0	107.6	80.3	3 862.1	2 953.9	908.2	143.3	764.9
2008 IV	444.4	190.8	52.3	115.5	85.8	3 713.9	2 816.9	897.0	65.8	831.2
2009 I	463.8	216.2	50.6	114.0	83.0	3 665.7	2 786.7	879.0	63.6	815.4
II	476.0	227.1	48.9	118.5	81.4	3 565.2	2 685.4	879.9	64.3	815.6
III ^(p)	402.3	156.7	51.2	122.6	71.7	3 422.7	2 569.7	853.2	62.5	790.8
Darījumi										
2007	31.9	-3.1	13.6	9.8	11.6	609.4	542.6	66.8	20.2	46.6
2008	72.8	63.5	-6.5	8.7	7.1	-185.1	-167.0	-18.0	-36.9	18.9
2008 IV	46.2	50.8	-9.2	3.0	1.5	-427.8	-332.1	-95.8	-35.3	-60.4
2009 I	15.6	22.5	-1.7	-2.3	-2.9	-108.9	-77.7	-31.3	-2.6	-28.7
II	11.7	10.9	-1.6	4.4	-2.0	-60.5	-67.6	7.1	0.9	6.1
III ^(p)	-62.2	-58.9	2.3	4.2	-9.8	-78.7	-66.5	-12.0	-1.2	-10.8
Pieauguma temps										
2006 Dec.	4.3	-16.6	18.4	9.3	52.1	15.7	17.3	11.2	5.3	12.4
2007 Dec.	9.7	-2.4	29.9	10.7	16.9	17.9	21.3	7.7	15.8	6.3
2008 Dec.	19.5	49.9	-11.0	8.1	8.8	-4.7	-5.6	-1.8	-25.6	2.6
2009 Marts	22.8	52.6	2.2	5.7	6.5	-13.6	-14.5	-10.9	-24.1	-8.8
Jūn.	15.3	43.7	-13.0	5.3	-4.9	-14.7	-15.6	-11.9	-21.9	-10.4
Sept. ^(p)	2.9	18.6	-16.6	8.3	-15.6	-16.3	-17.2	-13.2	-28.2	-10.7

A13. Valdības un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Termins "bankas" šajā tabulā lietots, apzīmējot MFI līdzīgas iestādes, kuras nav euro zonas rezidenti.

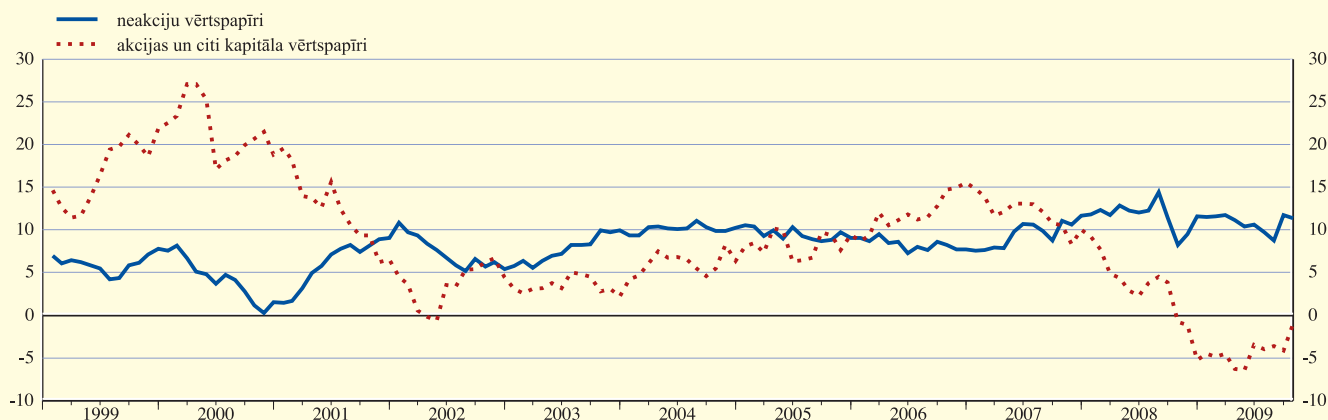
2.6. MFI vērtspapīru turējumi: dalījums^{1),2)}

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Neakciju vērtspapīri								Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			
	Kopā	MFI		Valdība		Citi euro zonas rezidenti		Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti	Kopā	MFI	Ne-MFI	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti
		Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Atlikumi												
2007	5 125.3	1 656.4	84.0	1 180.5	16.6	919.9	33.3	1 234.7	1 636.5	424.5	869.3	342.7
2008	5 858.4	1 887.1	92.4	1 225.4	19.3	1 355.5	51.2	1 227.5	1 476.9	423.2	776.3	277.4
2009 I	6 135.8	1 982.3	103.5	1 366.7	20.6	1 396.3	50.6	1 215.7	1 456.8	424.6	760.9	271.3
II	6 289.9	2 016.8	106.7	1 445.8	20.4	1 448.4	47.7	1 204.1	1 475.0	428.3	770.6	276.1
2009 Jūl.	6 302.5	2 033.1	107.7	1 456.7	19.2	1 445.4	48.5	1 192.0	1 486.6	437.6	767.2	281.8
Aug.	6 305.1	2 030.2	105.4	1 457.7	17.9	1 445.5	47.3	1 201.1	1 496.0	449.5	763.5	283.1
Sept.	6 290.9	2 015.0	103.1	1 484.1	18.1	1 445.4	46.1	1 179.1	1 498.7	442.8	779.6	276.4
Okt. ^(p)	6 270.3	1 992.0	103.0	1 500.5	17.3	1 446.7	42.4	1 168.6	1 502.3	443.9	781.3	277.2
Darījumi												
2007	543.7	136.0	18.1	-86.2	1.5	269.5	9.5	195.2	147.8	51.3	55.4	41.0
2008	597.1	212.4	5.9	36.5	1.9	295.0	19.0	26.4	-84.2	22.9	-56.6	-50.5
2009 I	252.0	95.1	8.4	133.8	0.4	39.7	-2.8	-22.6	-4.7	3.2	-4.4	-3.4
II	176.6	34.6	4.1	83.7	0.5	56.2	-1.6	-0.9	16.6	7.2	5.7	3.6
III	15.0	-4.8	-0.2	31.7	-1.8	-7.4	-0.4	-2.1	8.0	16.0	-6.2	-1.7
2009 Jūl.	14.1	18.5	1.0	7.9	-1.3	-3.8	0.5	-8.9	4.6	6.8	-7.0	4.8
Aug.	7.4	-4.6	-1.2	0.6	-1.1	-1.1	-0.7	15.6	3.6	10.1	-7.1	0.6
Sept.	-6.5	-18.7	0.0	23.2	0.6	-2.5	-0.3	-8.8	-0.2	-0.9	7.8	-7.1
Okt. ^(p)	-17.8	-20.6	0.2	16.6	-0.7	-0.7	-3.4	-9.2	5.2	1.7	3.1	0.4
Pieauguma temps												
2007 Dec.	11.7	8.7	25.4	-6.8	10.7	43.3	33.4	17.7	10.0	13.7	6.9	13.9
2008 Dec.	11.6	12.7	8.1	3.1	9.9	32.2	57.2	2.2	-5.3	5.4	-6.7	-15.3
2009 Maris	11.7	14.4	10.4	12.5	16.1	30.2	2.8	-5.4	-4.5	0.5	-6.6	-6.4
Jūn.	10.6	11.9	1.4	18.0	19.8	24.9	-5.8	-7.7	-3.4	0.7	-5.5	-4.0
2009 Jūl.	9.7	11.8	-1.8	18.2	13.5	22.7	-5.5	-9.4	-4.0	2.0	-8.6	0.5
Aug.	8.7	10.7	-2.0	18.3	13.8	19.6	-7.1	-9.4	-3.6	5.6	-9.4	-0.2
Sept.	11.7	11.3	4.2	24.0	15.5	22.0	-5.1	-5.9	-4.1	4.2	-8.9	-2.7
Okt. ^(p)	11.4	8.5	5.9	26.8	-0.2	17.4	-9.5	-2.5	-1.0	7.8	-5.1	-2.6

A14. MFI vērtspapīru turējumi²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmes.

2.7. Atsevišķu MFI bilances posteņu pārvērtēšana^{1),2)}
(mljrd. euro)**1. Mājsaimniecībām³⁾ izsniegto aizdevumu pilnīga/daļēja norakstīšana**

	Patēriņa kredīts				Aizdevumi mājokļa iegādei				Citi aizdevumi			
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007	-4.2	-1.2	-1.4	-1.6	-2.7	-0.2	-0.2	-2.3	-6.9	-0.8	-2.3	-3.7
2008	-4.5	-1.1	-1.5	-1.9	-2.7	0.0	-0.2	-2.5	-6.7	-1.2	-2.3	-3.2
2009 I	-1.8	-0.5	-0.5	-0.8	-1.2	0.0	-0.1	-1.1	-2.3	-0.7	-0.2	-1.3
II	-1.5	-0.3	-0.5	-0.7	-1.0	0.0	0.0	-0.9	-1.2	-0.1	-0.2	-0.9
III	-1.6	-0.3	-0.5	-0.9	-0.8	0.0	0.0	-0.7	-1.6	-0.3	-0.2	-1.0
2009 Jūl.	-0.7	-0.1	-0.2	-0.3	-0.2	0.0	0.0	-0.2	-0.6	-0.1	-0.1	-0.4
Aug.	-0.4	-0.1	-0.1	-0.2	-0.2	0.0	0.0	-0.2	-0.4	-0.1	0.0	-0.2
Sept.	-0.5	-0.1	-0.2	-0.3	-0.4	0.0	0.0	-0.3	-0.5	-0.1	-0.1	-0.4
Okt. ^(p)	-0.7	-0.1	-0.3	-0.4	-0.2	0.0	0.0	-0.2	-0.4	0.0	-0.1	-0.2

2. Nefinanšu sabiedrībām un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem izsniegto aizdevumu pilnīga/daļēja norakstīšana

	Nefinanšu sabiedrības				Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti		
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu
	1	2	3	4	5	6	7
2007	-12.5	-2.1	-5.4	-4.9	-5.2	-3.4	-1.8
2008	-17.8	-4.1	-9.1	-4.6	-6.6	-3.4	-3.2
2009 I	-7.2	-3.5	-1.7	-2.1	-2.7	-1.3	-1.3
II	-5.9	-1.7	-2.4	-1.8	-1.1	-0.3	-0.8
III	-7.0	-2.2	-2.1	-2.7	-1.0	-0.5	-0.5
2009 Jūl.	-2.5	-0.7	-0.9	-0.9	-0.4	-0.2	-0.2
Aug.	-1.4	-0.7	-0.4	-0.3	-0.1	-0.1	0.0
Sept.	-3.0	-0.8	-0.7	-1.5	-0.5	-0.2	-0.3
Okt. ^(p)	-3.4	-0.7	-1.3	-1.4	-0.4	-0.1	-0.3

3. MFI turēto vērtspapīru pārvērtēšana

	Neakciju vērtspapīri							Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri				
	Kopā	MFI		Valdība		Citi euro zonas rezidenti		Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti	Kopā	MFI	Ne-MFI	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti
		Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007	-14.2	-3.3	0.1	-0.4	-0.2	-3.2	-0.6	-6.7	27.6	3.8	11.7	12.1
2008	-56.4	-8.0	0.0	5.2	0.0	-20.1	-2.2	-31.2	-60.6	-8.2	-44.1	-8.2
2009 I	-14.1	-0.3	-0.1	-3.2	0.0	-2.9	0.4	-8.1	-16.0	-3.5	-11.5	-1.0
II	-2.4	2.0	0.1	-2.0	-0.1	-1.7	0.3	-1.0	8.2	2.3	4.7	1.3
III	17.3	4.6	0.1	3.6	0.0	3.4	0.2	5.3	15.9	4.8	9.2	1.9
2009 Jūl.	8.2	1.9	0.1	2.9	0.0	0.5	0.2	2.5	7.0	2.5	3.6	0.9
Aug.	4.9	1.5	0.0	0.4	0.0	1.1	0.0	1.9	5.8	1.8	3.3	0.7
Sept.	4.2	1.2	0.0	0.2	0.0	1.8	0.0	1.0	3.1	0.4	2.2	0.4
Okt. ^(p)	0.8	0.4	0.0	-0.2	0.0	0.0	0.0	0.7	-1.6	-0.7	-1.4	0.4

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošām bezpeļņas organizācijām.

2.8. Atsevišķu MFI bilances posteņu valūtu dalījums^{1),2)}

(% no kopējā; atlikumi mljrd. euro; perioda beigās)

1. Noguldījumi

	MFI ³⁾							Ne-MFI						
	Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas				Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas					
			Kopā						Kopā					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
	Euro zonas rezidentu noguldījumi													
2006	5 239.3	90.7	9.3	5.6	0.4	1.5	1.2	8 025.9	96.4	3.6	2.2	0.3	0.1	0.6
2007	6 087.5	92.1	7.9	4.8	0.4	1.1	1.0	8 994.4	96.4	3.6	2.2	0.4	0.1	0.5
2008 IV	6 861.2	89.7	10.3	7.3	0.4	1.2	0.8	9 880.6	96.9	3.1	1.9	0.5	0.1	0.4
2009 I	6 609.1	90.9	9.1	6.3	0.3	1.2	0.7	9 988.3	96.9	3.1	1.9	0.4	0.1	0.5
II	6 627.8	92.2	7.8	5.1	0.3	1.1	0.8	10 144.7	97.0	3.0	1.9	0.3	0.1	0.5
III ^(p)	6 288.2	92.4	7.6	4.8	0.4	1.1	0.8	10 062.3	97.0	3.0	1.9	0.3	0.1	0.4
	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi													
2006	2 561.5	45.4	54.6	35.0	2.3	2.7	11.5	868.6	50.8	49.2	31.9	1.3	2.0	10.4
2007	2 953.9	47.0	53.0	33.5	2.9	2.4	11.0	908.2	50.1	49.9	32.9	1.6	1.8	9.9
2008 IV	2 816.9	48.2	51.8	33.4	2.8	2.6	10.2	897.0	54.9	45.1	28.7	1.4	1.9	9.4
2009 I	2 786.7	47.2	52.8	34.8	2.1	2.6	10.4	879.0	52.7	47.3	31.6	1.2	1.9	8.4
II	2 685.4	49.0	51.0	33.2	1.6	2.6	10.7	879.9	51.9	48.1	32.5	1.8	1.8	7.8
III ^(p)	2 569.7	49.1	50.9	34.3	1.5	2.5	9.5	853.2	54.3	45.7	30.5	1.4	1.6	7.7

2. Euro zonas MFI emitētie parāda vērtspapīri

	Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas				
			Kopā				
			USD	JPY	CHF	GBP	
	1	2	3	4	5	6	7
2006	4 470.8	80.6	19.4	10.0	1.6	1.9	3.5
2007	4 933.2	81.5	18.5	9.2	1.7	1.9	3.4
2008 IV	5 111.7	83.3	16.7	8.4	2.0	1.9	2.5
2009 I	5 197.9	83.3	16.7	8.7	1.9	1.9	2.5
II	5 225.0	83.6	16.4	8.3	1.8	1.8	2.7
III ^(p)	5 200.1	84.0	16.0	8.2	1.8	1.9	2.3

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem termins "MFI" attiecas uz euro zonas MFI līdzīgām iestādēm.

4) T.sk. euro izteikto nacionālo valūtu posteņi.

2.8. Atsevišķu MFI bilances posteņu valūtu dalījums^{1),2)}

(% no kopējā; atlikumi mljrd. euro; perioda beigās)

3. Aizdevumi

	MFI ³⁾							Ne-MFI						
	Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas				Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas					
			Kopā						Kopā					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Euro zonas rezidentiem													
2006	4 938.0	-	-	-	-	-	-	9 943.7	96.4	3.6	1.6	0.2	1.1	0.5
2007	5 794.2	-	-	-	-	-	-	11 098.9	96.2	3.8	1.8	0.2	0.9	0.6
2008 IV	6 312.6	-	-	-	-	-	-	11 739.4	95.9	4.1	2.1	0.3	1.0	0.4
2009 I	6 128.1	-	-	-	-	-	-	11 785.6	95.9	4.1	2.1	0.3	1.0	0.5
II	6 216.7	-	-	-	-	-	-	11 834.4	96.1	3.9	2.0	0.2	1.0	0.5
III ^(p)	5 901.0	-	-	-	-	-	-	11 764.9	96.2	3.8	1.9	0.2	1.0	0.4
	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem													
2006	2 070.6	50.9	49.1	28.7	2.0	2.3	11.0	861.2	39.3	60.7	43.1	1.1	4.0	8.6
2007	2 344.5	48.2	51.8	28.8	2.3	2.4	12.7	955.7	40.9	59.1	41.2	1.2	3.7	8.2
2008 IV	2 282.0	45.8	54.2	31.8	3.0	2.6	11.3	965.8	40.5	59.5	41.9	1.4	4.3	7.4
2009 I	2 101.0	44.8	55.2	31.2	2.7	3.1	12.7	956.1	38.1	61.9	44.5	1.0	4.2	7.8
II	1 999.7	45.2	54.8	29.6	2.8	3.2	13.5	949.6	40.2	59.8	42.6	1.1	3.9	7.6
III ^(p)	1 893.6	45.4	54.6	29.9	2.7	3.1	12.6	914.2	40.5	59.5	41.7	1.5	3.8	7.6

4. Neakciju vērtspapīru turējumi

	MFI emitētie vērtspapīri ³⁾							Ne-MFI emitētie vērtspapīri						
	Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas				Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas					
			Kopā						Kopā					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Euro zonas rezidentu emitētie													
2006	1 636.9	95.6	4.4	2.3	0.2	0.3	1.3	1 924.6	97.6	2.4	1.3	0.3	0.1	0.7
2007	1 740.3	95.2	4.8	2.4	0.3	0.3	1.5	2 150.3	97.7	2.3	1.4	0.2	0.1	0.5
2008 IV	1 979.5	95.3	4.7	2.6	0.4	0.2	1.2	2 651.4	97.3	2.7	1.7	0.3	0.1	0.4
2009 I	2 085.8	95.0	5.0	2.7	0.2	0.4	1.3	2 834.3	97.5	2.5	1.7	0.2	0.1	0.4
II	2 123.5	95.0	5.0	2.5	0.5	0.4	1.4	2 962.4	97.7	2.3	1.5	0.2	0.1	0.3
III ^(p)	2 118.1	95.1	4.9	2.9	0.2	0.3	1.3	2 993.7	97.9	2.1	1.4	0.2	0.1	0.4
	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitētie													
2006	515.3	52.3	47.7	28.8	0.7	0.4	14.5	594.5	38.9	61.1	36.5	4.9	0.8	14.2
2007	582.4	53.9	46.1	27.3	0.7	0.4	14.4	652.3	35.9	64.1	39.3	4.5	0.8	12.6
2008 IV	580.7	54.1	45.9	28.6	0.9	0.5	13.3	646.8	39.0	61.0	37.1	6.4	0.8	11.0
2009 I	597.9	52.1	47.9	27.6	0.3	1.6	13.9	617.9	34.1	65.9	40.5	4.3	0.8	15.3
II	571.0	55.3	44.7	24.6	1.7	1.4	14.6	633.1	33.5	66.5	41.4	4.0	0.9	15.0
III ^(p)	562.1	56.2	43.8	25.3	0.6	0.5	14.7	618.0	34.8	65.2	39.3	4.2	0.9	15.1

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem termins "MFI" attiecas uz euro zonas MFI līdzīgām iestādēm.

4) T.sk. euro izteikto nacionālo valūtu posteņi.

2.9. Euro zonas ieguldījumu fondu kopsavilkuma balance¹⁾

(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās)

1. Aktīvi

	Kopā	Noguldījumi	Neakciju vērtspapīru turējumi			Akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ieguldījumu fondu akciju turējumi	Pamatīdzekļi	Citi aktīvi
			Kopā	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2008 I	5 162.7	365.9	1 858.7	164.8	1 693.9	1 670.4	720.3	197.1	350.2
II	5 017.4	359.6	1 808.2	157.5	1 650.7	1 624.6	691.2	204.9	328.8
III	4 715.2	377.4	1 748.2	148.1	1 600.1	1 411.5	641.9	202.8	333.4
IV	4 231.8	352.0	1 688.2	132.4	1 555.8	1 131.1	566.7	200.9	292.9
2009 I	4 099.2	345.6	1 699.2	121.7	1 577.5	1 043.3	529.8	205.6	275.6
II ^(p)	4 540.1	357.6	1 866.7	120.7	1 746.0	1 239.6	568.0	208.1	300.2

2. Pasīvi

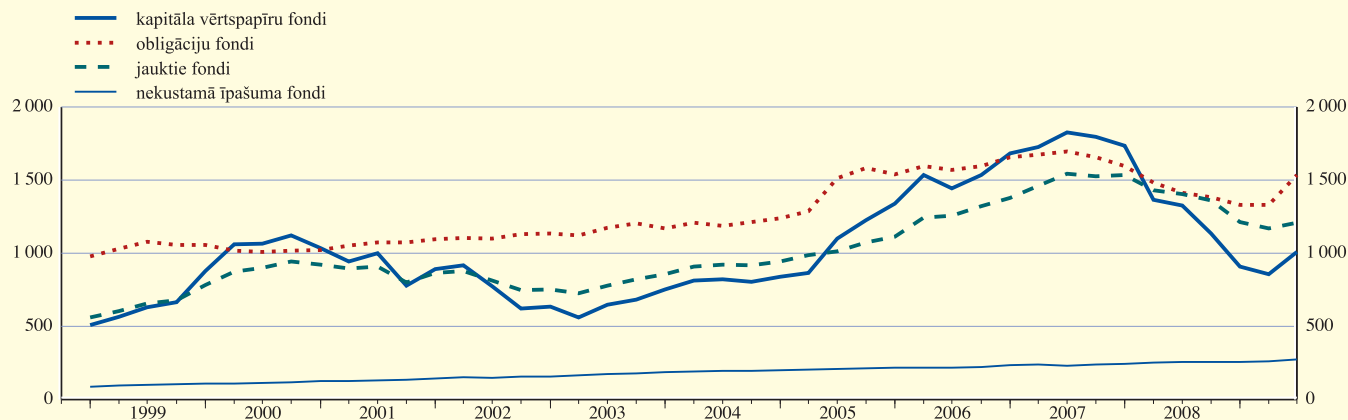
	Kopā	Saņemtie noguldījumi un aizdevumi	Ieguldījumu fondu akcijas	Citas saistības
	1	2	3	4
2008 I	5 162.7	76.4	4 848.6	237.7
II	5 017.4	74.8	4 723.1	219.5
III	4 715.2	71.0	4 415.4	228.8
IV	4 231.8	64.9	3 982.4	184.6
2009 I	4 099.2	76.2	3 838.6	184.4
II ^(p)	4 540.1	81.5	4 237.2	221.4

3. Kopējie aktīvi/pasīvi ieguldījumu politiku un investoru veidu dalījumā

	Kopā	Fondi ieguldījumu politiku dalījumā					Fondi investoru veidu dalījumā	
		Kapitāla vērtspapīru fondi	Obligāciju fondi	Jauktie fondi	Nekustamā īpašuma fondi	Citi fondi	Vispārējie publiskie fondi	Īpašie investoru fondi
	1	2	3	4	5	6	7	8
2008 I	5 162.7	1 362.8	1 483.8	1 428.1	249.7	638.3	3 780.2	1 382.5
II	5 017.4	1 325.4	1 413.9	1 405.6	256.3	616.2	3 649.3	1 368.1
III	4 715.2	1 132.4	1 383.2	1 359.3	253.2	587.1	3 342.9	1 372.3
IV	4 231.8	907.0	1 331.1	1 210.8	256.5	526.4	2 950.2	1 281.6
2009 I	4 099.2	854.7	1 330.5	1 170.7	260.0	483.3	2 829.0	1 270.1
II ^(p)	4 540.1	1 008.1	1 532.3	1 206.8	274.5	518.4	3 093.4	1 446.7

A15. Kopējie ieguldījumu fondu aktīvi

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

1) Izņemot naudas tirgus fondus. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2.10. Euro zonas ieguldījumu fondu aktīvi ieguldījumu politiku un ieguldītāju veidu dalījumā

(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās)

1. Fondu ieguldījumu politiku dalījumā

	Kopā	Noguldījumi	Neakciju vērtspapīru turējumi			Akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ieguldījumu fondu akciju turējumi	Pamatlīdzekļi	Citi aktīvi
	1	2	Kopā	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu				
			3	4	5	6	7	8	9
Kapitāla vērtspapīru fondi									
2008 I	1 362.8	51.3	63.1	21.3	41.8	1 131.0	65.7	-	51.7
II	1 325.4	54.3	65.1	22.0	43.1	1 088.7	65.7	-	51.6
III	1 132.4	48.3	61.3	20.2	41.1	915.3	57.2	-	50.2
IV	907.0	36.3	64.9	19.4	45.5	715.3	47.2	-	43.3
2009 I	854.7	39.0	63.5	16.5	47.0	660.9	45.2	-	46.1
II(p)	1 008.1	45.9	54.2	16.0	38.3	812.3	51.8	-	43.7
Obligāciju fondi									
2008 I	1 483.8	124.7	1 168.2	80.3	1 087.9	56.8	45.5	-	88.6
II	1 413.9	115.9	1 118.8	74.6	1 044.2	57.9	42.7	-	78.6
III	1 383.2	128.7	1 074.0	67.9	1 006.0	55.7	41.3	-	83.5
IV	1 331.1	122.2	1 034.7	62.2	972.5	57.0	36.4	-	80.6
2009 I	1 330.5	117.5	1 044.9	62.1	982.8	48.5	38.6	-	81.0
II(p)	1 532.3	119.1	1 210.3	64.9	1 145.4	55.2	38.7	-	109.0
Jauktie fondi									
2008 I	1 428.1	97.9	528.1	46.4	481.8	339.5	314.0	1.2	147.3
II	1 405.6	99.1	520.1	42.6	477.5	341.7	308.0	0.8	135.9
III	1 359.3	109.0	512.8	42.2	470.6	312.1	287.4	1.1	137.0
IV	1 210.8	110.3	494.9	34.3	460.6	245.2	235.8	1.2	123.4
2009 I	1 170.7	109.5	498.5	28.2	470.3	227.3	224.0	1.8	109.6
II(p)	1 206.8	104.0	505.0	23.8	481.2	252.8	237.6	1.2	106.1
Nekustamā īpašuma fondi									
2008 I	249.7	19.9	5.3	1.1	4.2	3.1	11.3	195.4	14.6
II	256.3	18.0	5.9	1.1	4.8	3.0	10.1	203.5	15.8
III	253.2	19.0	4.7	1.3	3.4	3.1	9.3	201.2	16.0
IV	256.5	14.4	4.8	1.1	3.7	11.5	6.8	199.2	19.8
2009 I	260.0	14.5	5.1	1.1	4.0	11.2	7.5	203.4	18.3
II(p)	274.5	20.8	5.5	1.1	4.4	14.9	8.2	206.3	18.7

2. Fondu ieguldītāju veidu dalījumā

	Kopā	Noguldījumi	Neakciju vērtspapīru turējumi	Akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ieguldījumu fondu akciju turējumi	Pamatlīdzekļi	Citi aktīvi
	1	2	3	4	5	6	7
Vispārējie publiskie fondi							
2008 I	3 780.2	278.0	1 219.2	1 362.3	514.7	154.1	252.0
II	3 649.3	264.9	1 178.3	1 327.0	486.0	155.0	238.1
III	3 342.9	265.4	1 105.7	1 140.8	441.4	152.4	237.3
IV	2 950.2	244.5	1 037.9	931.4	382.6	147.4	206.3
2009 I	2 829.0	244.5	1 029.9	863.6	343.0	147.8	200.3
II(p)	3 093.4	257.6	1 099.9	1 021.9	361.8	150.2	201.9
Īpašie investoru fondi							
2008 I	1 382.5	88.0	639.6	308.1	205.6	43.0	98.2
II	1 368.1	94.8	629.9	297.6	205.2	49.9	90.7
III	1 372.3	112.0	642.5	270.7	200.5	50.5	96.1
IV	1 281.6	107.5	650.2	199.7	184.1	53.5	86.6
2009 I	1 270.1	101.1	669.3	179.7	186.8	57.8	75.3
II(p)	1 446.7	100.0	766.8	217.6	206.2	57.8	98.3

Avots: ECB.

EURO ZONAS KONTI

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā

(mljrd. euro)

Izlietojums	Euro zona	Mājsaim- niecības	Nefinanšu sabiedrības	Finanšu sabiedrības	Valdība	Pārējās valstis
2009. g. 2. cet.						
Ārējais kots						
Preču un pakalpojumu eksports						424.5
<i>Tirdzniecības bilance¹⁾</i>						-20.8
Ienākuma veidošanas kots						
Bruto pievienotā vērtība (pamatcēnās)						
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas						
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās)						
Atlīdzība nodarbinātajiem	1 113.9	109.6	708.4	54.4	241.5	
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	33.6	3.5	22.7	3.6	3.8	
Pamatkapitāla patēriņš	355.1	96.8	200.7	11.6	46.0	
<i>Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi¹⁾</i>	517.0	281.8	203.1	32.7	-0.6	
Primārā ienākuma sadales kots						
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi						4.7
Atlīdzība nodarbinātajiem						
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas						
Īpašuma ienākumi	1 016.8	37.5	492.0	418.7	68.6	115.8
Procenti	425.5	35.2	67.1	254.6	68.5	64.7
Citi īpašuma ienākumi	591.3	2.3	424.9	164.0	0.0	51.1
<i>Neto nacionālais ienākums¹⁾</i>	1 862.3	1 673.3	-59.7	33.1	215.6	
Ienākuma sekundārās sadales kots						
Neto nacionālais ienākums						
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	258.4	212.5	37.0	8.6	0.3	4.3
Sociālās iemaksas	414.6	414.6				0.8
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	438.4	1.5	15.9	31.0	390.0	0.7
Citi kārtējie pārvedumi	182.8	69.3	25.8	46.2	41.6	7.8
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	44.6	32.4	10.7	0.8	0.7	1.1
- Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	44.5			44.5		0.5
Citi	93.7	36.9	15.1	0.8	40.9	6.2
<i>Neto rīcībā esošie ienākumi¹⁾</i>	1 843.1	1 502.2	-110.8	40.2	411.5	
Ienākuma izlietojuma kots						
Neto rīcībā esošie ienākumi						
Galapatēriņa izdevumi	1 784.5	1 294.5			490.1	
Individuālā patēriņa izdevumi	1 591.5	1 294.5			297.0	
Kolektīvā patēriņa izdevumi	193.0				193.0	
Korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	17.0	0.1	0.5	16.4	0.0	0.0
<i>Neto uzkrājumi/tekošais ārējais kots¹⁾</i>	58.6	224.6	-111.3	23.8	-78.6	17.7
Kapitāla kots						
Neto uzkrājumi/tekošais ārējais kots						
Kopējā kapitāla veidošana	431.4	142.9	216.8	12.6	59.2	
Kopējā pamatkapitāla veidošana	462.4	143.9	247.0	12.4	59.1	
Krājumu pārmaiņas un vērtslieku iegāde mīnus pārdošana	-31.0	-1.1	-30.3	0.2	0.1	
Pamatkapitāla patēriņš						
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana	0.3	-1.8	1.3	0.3	0.6	-0.3
Kapitāla pārvedumi	45.1	8.4	3.3	6.7	26.6	4.8
Kapitāla nodokļi	11.2	5.6	0.3	5.3		0.0
Citi kapitāla pārvedumi	33.9	2.8	3.0	1.4	26.6	4.8
<i>Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla kots)¹⁾</i>	-15.3	183.3	-113.2	20.6	-106.0	15.3
Statistiskā neatbilstība	0.0	-31.4	31.4	0.0	0.0	0.0

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Balanspostēņu aprēķināšanas sīkāku skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā (turpinājums)

(mljrd. euro)

Resursi	Euro zona	Mājsaim- niecības	Nefinanšu sabiedrības	Finanšu sabiedrības	Valdība	Pārējās valstis
2009. g. 2. cet.						
Ārējais konts						
Preču un pakalpojumu imports						403.7
<i>Tirdzniecības bilance</i>						
Ienākuma veidošanas konts						
Bruto pievienotā vērtība (pamatcēnās)	2 019.6	491.6	1 135.0	102.3	290.7	
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas	217.1					
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās) ²⁾	2 236.7					
Atlīdzība nodarbinātajiem						
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas						
Pamatkapitāla patēriņš						
<i>Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi</i>						
Primārā ienākuma sadales konts						
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi	517.0	281.8	203.1	32.7	-0.6	
Atlīdzība nodarbinātajiem	1 116.0	1 116.0				2.7
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	252.9				252.9	-2.3
Īpašuma ienākumi	993.2	313.1	229.1	419.1	31.8	139.4
Procenti	413.3	63.5	43.3	297.8	8.6	76.9
Citi īpašuma ienākumi	579.9	249.6	185.8	121.4	23.2	62.5
<i>Neto nacionālais ienākums</i>						
Ienākuma sekundārās sadales konts						
Neto nacionālais ienākums	1 862.3	1 673.3	-59.7	33.1	215.6	
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	262.0				262.0	0.6
Sociālās iemaksas	414.4	1.2	17.0	47.4	348.9	1.0
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	436.5	436.5				2.7
Citi kārtējie pārvedumi	162.2	89.1	10.6	45.5	17.0	28.4
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	44.5			44.5		1.1
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	43.8	34.9	8.0	0.6	0.3	1.2
Citi	73.9	54.2	2.6	0.4	16.7	26.1
<i>Neto rīcībā esošie ienākumi</i>						
Ienākuma izlietojuma konts						
Neto rīcībā esošie ienākumi	1 843.1	1 502.2	-110.8	40.2	411.5	
Galapatēriņa izdevumi						
Individuālā patēriņa izdevumi						
Kolektīvā patēriņa izdevumi						
Korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	17.0	17.0				0.0
<i>Neto uzkrājumi/tekošais ārējais konts</i>						
Kapitāla konts						
Neto uzkrājumi/tekošais ārējais konts	58.6	224.6	-111.3	23.8	-78.6	17.7
Kopējā kapitāla veidošana						
Kopējā pamatkapitāla veidošana						
Krājumu pārmaiņas un vērtslietu iegāde mīnus pārdošana						
Pamatkapitāla patēriņš	355.1	96.8	200.7	11.6	46.0	
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana						
Kapitāla pārvedumi	47.8	11.4	18.6	4.8	12.9	2.1
Kapitāla nodokļi	11.2				11.2	0.0
Citi kapitāla pārvedumi	36.6	11.4	18.6	4.8	1.8	2.1
<i>Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)</i>						
Statistiskā neatbilstība						

Avoti: ECB un Eurostat.

2) Iekšzemes kopprodukts ir visu iekšzemes sektoru bruto pievienotā vērtība plus neto produktu nodokļi (t.i., nodokļi mīnus subsīdijas).

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā (turpinājums)

(mljrd. euro)

Aktīvi	Euro zona	Mājsaimniecības	Nefinanšu sabiedrības	MFI	Citi finanšu starpnieki	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	Valdība	Parejās valstis
2009. g. 2. cet.								
Sākuma balance, finanšu aktīvi								
Kopā finanšu aktīvi		16 592.7	13 849.2	23 623.5	9 709.5	5 915.4	3 216.5	14 773.4
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				245.2				
Nauda un noguldījumi		6 242.5	1 706.8	2 181.1	1 820.2	871.1	736.1	4 077.6
Īstermiņa parāda vērtspapīri		60.4	107.0	137.5	371.0	345.3	25.5	795.5
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		1 310.7	220.5	4 442.4	1 664.5	2 035.0	316.8	3 037.4
Aizdevumi		67.5	2 631.3	12 765.8	2 266.8	367.8	444.3	1 811.4
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		49.5	1 460.0	9 724.0	1 757.0	304.9	355.9	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		3 493.2	5 812.9	1 541.0	3 399.0	1 826.1	1 111.3	4 353.1
Kotētās akcijas		523.7	998.2	412.8	1 373.1	395.2	223.3	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		1 694.2	4 496.2	909.1	1 493.0	391.2	764.1	.
Kopiegunājājumu fondu akcijas		1 275.3	318.5	219.0	532.9	1 039.7	123.9	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		5 178.3	140.5	1.9	0.0	154.4	3.1	134.6
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		240.2	3 230.3	2 308.8	187.9	315.8	579.4	563.7
<i>Tirā finanšu vērtība</i>								
Finanšu konts, darījumi ar finanšu aktīviem								
Kopā darījumi ar finanšu aktīviem		193.0	60.2	-123.2	164.7	42.9	112.3	-8.8
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				-0.4				0.4
Nauda un noguldājumi		74.1	41.6	-54.2	27.3	-13.3	17.1	-151.6
Īstermiņa parāda vērtspapīri		-14.0	-28.5	-13.7	17.8	6.5	-0.8	64.9
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		16.1	-44.7	147.8	113.8	-16.0	35.9	23.0
Aizdevumi		0.3	14.0	61.8	-55.7	5.6	23.5	-56.5
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		0.0	7.7	58.7	-61.2	5.1	1.6	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		31.5	64.9	21.9	32.1	60.1	26.9	121.2
Kotētās akcijas		18.9	37.9	-0.5	-1.6	5.0	10.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		12.4	31.1	13.2	15.5	-3.4	17.0	.
Kopiegunājājumu fondu akcijas		0.1	-4.1	9.2	18.2	58.4	-0.1	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		56.5	0.2	0.0	0.0	0.3	0.0	-2.3
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		28.5	12.7	-286.3	29.3	-0.3	9.6	-7.9
<i>Tirās finanšu vērtības pārmaiņas darījumu rezultātā</i>								
Citu pārmaiņu konts, finanšu aktīvi								
Kopā citas finanšu aktīvu pārmaiņas		306.0	310.5	231.5	331.2	86.4	20.4	55.5
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				-10.8				
Nauda un noguldājumi		0.0	-4.5	-21.0	-5.8	0.0	0.9	-42.0
Īstermiņa parāda vērtspapīri		-0.7	18.0	-1.3	5.4	0.5	0.5	-20.0
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		17.2	-5.4	-3.5	19.4	11.1	-1.0	-1.8
Aizdevumi		0.0	-3.6	-34.2	-19.2	-1.5	0.3	-19.6
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		0.0	-3.6	-17.2	-21.7	-0.9	-0.4	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		233.3	361.8	62.2	317.8	65.2	21.6	196.8
Kotētās akcijas		90.7	95.8	43.1	188.3	39.3	21.2	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		91.1	250.0	35.8	110.3	5.2	-3.3	.
Kopiegunājājumu fondu akcijas		51.5	16.0	-16.7	19.2	20.6	3.7	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		53.9	3.5	0.0	0.0	28.5	0.0	-46.1
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		2.3	-59.4	240.2	13.6	-17.4	-1.9	-11.8
<i>Citas tirās finanšu vērtības pārmaiņas</i>								
Slēguma balance, finanšu aktīvi								
Kopā finanšu aktīvi		17 091.7	14 219.9	23 731.9	10 205.4	6 044.7	3 349.2	14 819.7
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				234.0				
Nauda un noguldājumi		6 316.6	1 743.8	2 105.9	1 841.7	857.8	754.1	3 883.9
Īstermiņa parāda vērtspapīri		45.7	96.5	122.4	394.2	352.3	25.2	840.5
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		1 344.0	170.3	4 586.7	1 797.6	2 030.1	351.7	3 058.6
Aizdevumi		67.8	2 641.7	12 793.4	2 192.0	371.9	468.1	1 735.3
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		49.5	1 464.1	9 765.5	1 674.0	309.1	357.1	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		3 758.0	6 239.6	1 625.0	3 748.9	1 951.3	1 159.7	4 671.0
Kotētās akcijas		633.3	1 131.9	455.4	1 559.8	439.5	254.5	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		1 797.8	4 777.3	958.1	1 618.8	393.1	777.8	.
Kopiegunājājumu fondu akcijas		1 326.9	330.4	211.5	570.4	1 118.7	127.5	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		5 288.7	144.2	1.9	0.0	183.2	3.2	86.3
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		271.0	3 183.6	2 262.6	230.8	298.1	587.2	544.0
<i>Tirā finanšu vērtība</i>								

Avots: ECB.

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā (turpinājums)
(mljrd. euro)

Pasīvi	Euro zona	Mājsaim- niecības	Nefinanšu sabiedrības	MFI	Citi finanšu starpnieki	Apdroši- nāšanas sa- biedrības un pensiju fondi	Valdība	Pārējās valstis
2009. g. 2. cet.								
Sākuma balance, pasīvi								
Kopā pasīvi		6 339.0	21 856.3	23 014.5	9 398.4	6 083.0	7 713.7	13 030.3
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)								
Nauda un noguldījumi			26.3	14 856.7	21.0	0.0	245.6	2 485.8
Īstermiņa parāda vērtspapīri			308.5	255.5	96.2	10.7	943.3	228.0
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri			481.7	2 800.0	2 193.5	31.5	4 859.7	2 660.8
Aizdevumi		5 716.4	8 205.0		1 828.2	214.7	1 260.3	3 130.4
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		5 344.4	5 687.8		826.8	80.4	1 068.8	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			9 621.7	2 446.1	5 043.6	387.4	4.2	4 033.4
Kotētās akcijas			2 514.0	318.1	93.8	122.0	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			7 107.7	924.9	1 152.2	265.4	4.2	.
Kopieguldījumu fondu akcijas				1 203.1	3 797.6			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		33.7	330.9	62.9	0.8	5 184.0	0.5	.
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		588.8	2 882.1	2 593.3	215.3	254.8	400.0	491.8
<i>Tīrā finanšu vērtība¹⁾</i>	-1 497.9	10 253.8	-8 007.0	609.1	311.1	-167.6	-4 497.2	
Finanšu konts, darījumi ar pasīviem								
Kopā darījumi ar pasīviem		41.2	142.0	-153.0	193.8	23.0	218.3	-24.1
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)								
Nauda un noguldījumi			0.5	14.8	-0.9	0.0	8.2	-81.5
Īstermiņa parāda vērtspapīri			8.1	-49.5	-0.2	-1.0	68.5	6.4
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri			25.1	47.9	67.4	-1.1	113.6	22.9
Aizdevumi		31.1	12.3		-61.4	-0.2	50.3	-39.1
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		27.8	40.3		-75.5	-0.2	29.1	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			78.1	3.6	188.5	0.3	0.0	88.0
Kotētās akcijas			26.2	12.0	1.4	0.0	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			51.9	9.4	29.5	0.3	0.0	.
Kopieguldījumu fondu akcijas				-17.8	157.6			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		0.1	0.6	2.1	0.0	52.0	0.0	.
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		9.9	17.5	-171.9	0.4	-26.9	-22.3	-20.9
<i>Tīrās finanšu vērtības pārmaiņas darījumu rezultātā¹⁾</i>	-15.3	151.9	-81.8	29.8	-29.1	19.9	-106.0	15.3
Citu pārmaiņu konts, pasīvi								
Kopā citas pasīvu pārmaiņas		-1.3	503.2	305.5	305.0	77.0	13.5	149.3
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)								
Nauda un noguldījumi			0.0	-50.3	0.0	0.0	0.0	-22.2
Īstermiņa parāda vērtspapīri			11.3	0.6	0.6	0.0	-1.0	-9.3
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri			-2.0	2.0	24.9	-0.1	-20.5	31.6
Aizdevumi		-0.6	-19.2		-40.5	-1.4	-2.6	-13.6
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		-0.1	-5.1		-44.5	-1.5	-2.7	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			628.0	134.6	312.1	27.2	0.3	156.5
Kotētās akcijas			302.9	119.5	25.5	19.4	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			325.0	27.2	55.6	7.8	0.3	.
Kopieguldījumu fondu akcijas				-12.1	231.0			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		0.0	0.0	0.0	0.0	39.9	0.0	.
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		-0.7	-114.9	218.6	7.8	11.4	37.2	6.2
<i>Citas tīrās finanšu vērtības pārmaiņas¹⁾</i>	83.0	307.3	-192.7	-74.0	26.2	9.3	6.9	-93.8
Slēguma balance, pasīvi								
Kopā pasīvi		6 378.8	22 501.5	23 167.0	9 897.2	6 183.1	7 945.5	13 155.4
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)								
Nauda un noguldījumi			26.8	14 821.2	20.1	0.0	253.8	2 382.1
Īstermiņa parāda vērtspapīri			327.9	206.6	96.6	9.7	1 010.8	225.1
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri			504.8	2 849.9	2 285.8	30.3	4 952.9	2 715.4
Aizdevumi		5 746.9	8 198.1		1 726.3	213.0	1 308.1	3 077.7
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		5 372.1	5 723.0		706.8	78.7	1 095.3	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			10 327.7	2 584.3	5 544.2	414.9	4.5	4 277.9
Kotētās akcijas			2 843.1	449.5	120.6	141.4	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			7 484.6	961.5	1 237.4	273.5	4.5	.
Kopieguldījumu fondu akcijas				1 173.3	4 186.3			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		33.8	331.5	65.1	0.8	5 275.8	0.5	.
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		598.0	2 784.7	2 640.0	223.4	239.3	414.9	477.1
<i>Tīrā finanšu vērtība¹⁾</i>	-1 430.3	10 713.0	-8 281.6	564.9	308.2	-138.4	-4 596.3	

Avots: ECB.

3.2. Euro zonas nefinanšu konti

(mljrd. euro; četru ceturkšņu kumulētās plūsmas)

Izlietojums	2005	2006	2007	2007 III– 2008 II	2007 IV– 2008 III	2008 I– 2008 IV	2008 II– 2009 I	2008 III– 2009 II
Ienākuma veidošanas konts								
Bruto pievienotā vērtība (pamatcenās)								
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas								
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās)								
Atlīdzība nodarbinātajiem	3 907.1	4 070.1	4 255.9	4 356.9	4 403.1	4 438.5	4 444.9	4 441.1
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	130.0	128.8	137.1	136.3	137.1	133.8	131.7	126.3
Pamatkapitāla patēriņš	1 186.7	1 247.2	1 315.2	1 347.5	1 363.9	1 378.2	1 390.3	1 400.0
<i>Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi¹⁾</i>	2 072.1	2 189.5	2 331.7	2 375.2	2 379.2	2 358.6	2 293.3	2 211.7
Primārā ienākuma sadales konts								
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi								
Atlīdzība nodarbinātajiem								
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas								
Īpašuma ienākumi	2 618.2	3 056.3	3 617.1	3 838.5	3 923.1	3 929.5	3 824.1	3 588.7
Procenti	1 345.8	1 644.0	2 055.4	2 226.3	2 296.2	2 307.2	2 222.5	2 062.9
Citi īpašuma ienākumi	1 272.4	1 412.3	1 561.7	1 612.3	1 626.9	1 622.3	1 601.6	1 525.8
<i>Neto nacionālais ienākums¹⁾</i>	6 970.7	7 317.8	7 695.2	7 783.9	7 819.7	7 803.3	7 720.6	7 631.1
Ienākuma sekundārās sadales konts								
Neto nacionālais ienākums								
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	935.9	1 028.2	1 111.8	1 140.2	1 142.1	1 124.2	1 113.7	1 077.3
Sociālās iemaksas	1 477.8	1 540.5	1 595.9	1 627.7	1 645.3	1 660.4	1 669.2	1 671.4
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	1 505.5	1 553.2	1 597.1	1 627.1	1 647.5	1 665.1	1 688.9	1 717.4
Citi kārtējie pārvedumi	712.0	722.8	753.5	775.5	781.7	790.1	784.3	775.3
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	179.6	179.6	184.2	186.5	187.7	188.3	185.7	182.6
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	180.5	179.9	183.9	186.6	188.0	189.3	186.6	183.3
Citi	351.8	363.3	385.4	402.4	406.1	412.5	412.0	409.3
<i>Neto rīcībā esošie ienākumi¹⁾</i>	6 884.3	7 225.6	7 599.7	7 680.2	7 717.1	7 697.7	7 615.7	7 526.8
Ienākuma izlietojuma konts								
Neto rīcībā esošie ienākumi								
Galapatēriņa izdevumi	6 355.7	6 631.5	6 891.7	7 044.4	7 119.0	7 156.8	7 164.8	7 157.6
Individuālā patēriņa izdevumi	5 691.0	5 946.4	6 180.3	6 313.6	6 378.6	6 407.4	6 405.2	6 391.1
Kolektīvā patēriņa izdevumi	664.7	685.1	711.3	730.8	740.4	749.4	759.6	766.4
Korekcija sakarā ar mājāsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	60.8	62.9	59.7	62.3	63.7	64.2	64.8	64.5
<i>Neto uzkrājumi¹⁾</i>	528.9	594.3	708.2	635.8	598.2	540.9	450.9	369.2
Kapitāla konts								
Neto uzkrājumi								
Kopējā kapitāla veidošana	1 717.1	1 876.7	2 021.7	2 056.2	2 072.2	2 066.3	2 003.1	1 910.5
Kopējā pamatkapitāla veidošana	1 709.9	1 854.9	1 995.5	2 034.3	2 048.2	2 029.3	1 976.4	1 907.2
Krājumu pārmaiņas un vērtlietu iegāde mīnus pārdošana	7.3	21.8	26.1	21.9	24.0	37.0	26.7	3.2
Pamatkapitāla patēriņš								
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana	-0.4	-0.5	-1.2	0.1	0.3	0.7	1.2	0.7
Kapitāla pārvedumi	183.6	170.0	151.2	159.6	163.7	164.1	161.4	169.9
Kapitāla nodokļi	24.4	22.5	24.3	23.9	24.1	23.6	23.5	28.6
Citi kapitāla pārvedumi	159.2	147.4	126.9	135.7	139.6	140.5	137.9	141.3
<i>Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)¹⁾</i>	12.1	-20.2	16.8	-57.8	-97.1	-136.3	-153.9	-132.9

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Balanspostēju aprēķināšanas sīkāku skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

3.2. Euro zonas nefinanšu konti (turpinājums)

(mljrd. euro; četrus ceturkšņus kumulētās plūsmas)

Resursi	2005	2006	2007	2007 III– 2008 II	2007 IV– 2008 III	2008 I– 2008 IV	2008 II– 2009 I	2008 III– 2009 II
Ienākuma veidošanas konts								
Bruto pievienotā vērtība (pamatcēnās)	7 295.9	7 635.5	8 039.8	8 216.0	8 283.2	8 309.1	8 260.3	8 179.0
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas	845.1	913.7	959.1	954.1	952.5	945.6	928.9	912.6
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās) ²⁾	8 141.1	8 549.3	8 998.9	9 170.1	9 235.7	9 254.7	9 189.2	9 091.6
Atlīdzība nodarbinātajiem								
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas								
Pamatkapitāla patēriņš								
<i>Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi</i>								
Primārā ienākuma sadales konts								
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi	2 072.1	2 189.5	2 331.7	2 375.2	2 379.2	2 358.6	2 293.3	2 211.7
Atlīdzība nodarbinātajiem	3 914.4	4 077.6	4 264.0	4 365.4	4 411.6	4 447.0	4 453.2	4 449.4
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	988.2	1 054.0	1 103.2	1 095.8	1 095.0	1 084.5	1 065.7	1 045.4
Īpašuma ienākumi	2 614.3	3 053.1	3 613.5	3 786.1	3 857.0	3 842.8	3 732.6	3 513.4
Procenti	1 320.3	1 614.5	2 014.6	2 172.5	2 241.0	2 251.0	2 164.3	2 009.0
Citi īpašuma ienākumi	1 294.0	1 438.6	1 598.9	1 613.6	1 616.0	1 591.8	1 568.3	1 504.4
<i>Neto nacionālais ienākums</i>								
Ienākuma sekundārās sadales konts								
Neto nacionālais ienākums	6 970.7	7 317.8	7 695.2	7 783.9	7 819.7	7 803.3	7 720.6	7 631.1
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	939.5	1 032.9	1 119.2	1 148.4	1 150.4	1 132.5	1 121.9	1 083.8
Sociālās iemaksas	1 477.0	1 539.7	1 595.0	1 626.9	1 644.6	1 659.5	1 668.2	1 670.4
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	1 497.9	1 545.1	1 588.1	1 618.4	1 639.1	1 657.0	1 680.7	1 709.4
Citi kārtējie pārvedumi	630.4	634.7	660.5	673.1	680.0	685.1	680.4	673.4
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	180.5	179.9	183.9	186.6	188.0	189.3	186.6	183.3
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	178.3	176.8	181.3	183.7	184.9	185.7	183.0	179.9
Citi	271.6	278.1	295.3	302.7	307.2	310.1	310.8	310.1
<i>Neto rīcībā esošie ienākumi</i>								
Ienākuma izlietošanas konts								
Neto rīcībā esošie ienākumi	6 884.3	7 225.6	7 599.7	7 680.2	7 717.1	7 697.7	7 615.7	7 526.8
Galapatēriņa izdevumi								
Individuālā patēriņa izdevumi								
Kolektīvā patēriņa izdevumi								
Korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	61.0	63.1	59.9	62.4	63.7	64.2	64.8	64.6
<i>Neto uzkrājumi</i>								
Kapitāla konts								
Neto uzkrājumi	528.9	594.3	708.2	635.8	598.2	540.9	450.9	369.2
Kopējā kapitāla veidošana								
Kopējā pamatkapitāla veidošana								
Krājumu pārmaiņas un vērtspējas iegāde mīnus pārdošana								
Pamatkapitāla patēriņš	1 186.7	1 247.2	1 315.2	1 347.5	1 363.9	1 378.2	1 390.3	1 400.0
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana								
Kapitāla pārvedumi	196.8	184.5	165.1	174.6	177.0	175.7	170.6	179.0
Kapitāla nodokļi	24.4	22.5	24.3	23.9	24.1	23.6	23.5	28.6
Citi kapitāla pārvedumi	172.4	162.0	140.8	150.8	152.9	152.1	147.1	150.4
<i>Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)</i>								

Avoti: ECB un Eurostat.

2) Iekšzemes kopprodukts ir visu iekšzemes sektoru bruto pievienotā vērtība plus neto produktu nodokļi (t.i., nodokļi mīnus subsīdijas).

3.3. Mājsaimniecības

(mljrd. euro; četru ceturkšņu kumulētās plūsmas; atlikumi perioda beigās)

	2005	2006	2007	2007 III– 2008 II	2007 IV– 2008 III	2008 I– 2008 IV	2008 II– 2009 I	2008 III– 2009 II
Ienākumi, uzkrājumi un tīrās vērtības pārmaiņas								
Atlīdzība nodarbinātajiem (+)	3 914.4	4 077.6	4 264.0	4 365.4	4 411.6	4 447.0	4 453.2	4 449.4
Bruto darbības rezultāts un dažādi ienākumi (+)	1 332.8	1 409.6	1 492.9	1 524.8	1 538.7	1 544.8	1 539.4	1 529.5
Saņemamie procenti (+)	227.0	262.5	306.1	328.4	338.2	338.6	326.3	302.8
Maksājамie procenti (-)	130.7	163.9	209.6	227.1	234.1	232.9	217.2	192.6
Citi saņemamie īpašuma ienākumi (+)	722.7	771.5	808.8	826.3	830.2	819.1	814.1	791.4
Citi maksājамie īpašuma ienākumi (-)	9.5	9.8	9.9	9.9	9.9	9.8	10.0	9.9
Kārtējie ienākuma un mantas nodokļi (-)	741.7	794.1	852.7	882.4	889.4	891.8	889.2	876.2
Neto sociālās iemaksas (-)	1 473.8	1 536.5	1 591.6	1 623.4	1 640.9	1 655.9	1 664.7	1 666.9
Neto sociālie pabalsti (+)	1 492.6	1 539.7	1 582.5	1 612.6	1 633.3	1 651.2	1 674.9	1 703.5
Neto saņemamie kārtējie pārvedumi (+)	66.5	66.5	69.1	70.6	70.2	71.1	72.4	74.7
= Bruto rīcībā esošie ienākumi	5 400.1	5 623.2	5 859.4	5 985.3	6 047.9	6 081.3	6 099.1	6 105.7
Galapatēriņa izdevumi (-)	4 691.4	4 898.4	5 088.0	5 195.4	5 249.2	5 263.4	5 245.6	5 220.3
Tīrās vērtības pārmaiņas pensiju fondos (+)	60.6	62.7	59.5	61.9	63.2	63.8	64.3	64.1
= Bruto uzkrājumi	769.4	787.5	830.8	851.9	862.0	881.7	917.8	949.5
Pamatkapitāla patēriņš (-)	319.9	338.6	359.0	368.7	373.1	376.4	379.2	381.6
Neto saņemamie kapitāla pārvedumi (+)	24.1	18.9	11.9	14.2	14.8	15.7	15.4	17.3
Citas tīrās vērtības pārmaiņas ¹⁾ (+)	524.3	563.8	45.4	-1 150.4	-1 321.4	-1 768.7	-1 361.8	-752.7
= Tīrās vērtības pārmaiņas¹⁾	997.9	1 031.7	529.0	-653.0	-817.9	-1 247.8	-807.8	-167.5
Ieguldījumi, finansējums un tīrās vērtības pārmaiņas								
Nefinanšu aktīvu neto iegāde (+)	546.9	601.5	638.9	644.6	644.2	633.0	615.1	591.9
Pamatkapitāla patēriņš (-)	319.9	338.6	359.0	368.7	373.1	376.4	379.2	381.6
Finanšu ieguldījumu galvenie posteņi (+)								
Īstermiņa aktīvi	206.4	307.5	425.9	426.9	433.0	440.8	384.5	283.4
Nauda un noguldījumi	246.9	284.3	349.8	387.6	392.4	437.0	397.6	335.4
Naudas tirgus fondu akcijas	-20.2	0.9	40.0	10.5	13.5	-9.1	-4.0	-24.9
Parāda vērtspapīri ²⁾	-20.3	22.2	36.0	28.7	27.1	12.9	-9.1	-27.0
Ilgttermiņa aktīvi	422.9	364.3	160.6	109.0	61.9	77.0	118.5	214.6
Noguldījumi	-5.3	-1.2	-29.8	-37.2	-40.0	-32.9	-17.9	10.5
Parāda vērtspapīri	-1.7	76.6	13.9	73.8	83.4	72.1	65.2	47.9
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	137.5	-27.6	-86.6	-149.5	-189.5	-137.0	-98.4	-17.8
Kotētās un nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	71.1	-9.8	-5.7	-24.8	-41.9	-7.9	3.4	30.6
Kopiegunldījumu fondu akcijas	66.4	-17.9	-81.0	-124.7	-147.6	-129.1	-101.8	-48.4
Dzīvības apdrošināšana un pensiju fondu rezerves	292.5	316.5	263.2	221.9	208.0	174.8	169.7	174.1
Galvenie finansējuma posteņi (-)								
Aizdevumi	397.2	393.5	350.5	287.8	252.2	205.4	147.7	112.1
<i>t.sk. no euro zonas MFI</i>	358.5	355.3	283.7	199.0	183.2	81.6	18.8	9.1
Citas finanšu aktīvu pārmaiņas (+)								
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	443.3	510.7	7.9	-1 007.0	-1 051.3	-1 403.6	-1 090.8	-624.5
Dzīvības apdrošināšana un pensiju fondu rezerves	105.5	50.6	28.1	-127.8	-180.3	-259.3	-203.8	-115.2
Atlikušās neto plūsmas (+)	-10.1	-70.9	-22.8	-42.2	-100.0	-153.9	-104.3	-24.0
= Tīrās vērtības pārmaiņas¹⁾	997.9	1 031.7	529.0	-653.0	-817.9	-1 247.8	-807.8	-167.5
Finanšu bilance								
Finanšu aktīvi (+)								
Īstermiņa aktīvi	4 482.0	4 748.0	5 212.3	5 488.3	5 546.3	5 724.5	5 792.7	5 798.3
Nauda un noguldījumi	4 174.0	4 454.4	4 843.3	5 055.2	5 104.7	5 312.9	5 374.4	5 430.1
Naudas tirgus fondu akcijas	296.4	257.6	296.0	346.5	348.5	328.0	346.5	312.0
Parāda vērtspapīri ²⁾	11.6	36.0	72.9	86.6	93.0	83.6	71.7	56.2
Ilgttermiņa aktīvi	10 994.7	11 966.2	12 112.0	11 173.5	10 843.7	10 371.0	10 148.5	10 609.9
Noguldījumi	1 023.3	1 031.1	966.8	903.6	887.0	890.6	868.0	886.6
Parāda vērtspapīri	1 209.3	1 283.1	1 279.2	1 306.2	1 287.2	1 280.5	1 299.3	1 333.4
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	4 514.7	5 037.4	4 960.3	4 078.7	3 790.5	3 378.7	3 146.7	3 445.9
Kotētās un nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	3 192.0	3 634.3	3 612.9	2 949.6	2 736.5	2 406.1	2 218.0	2 431.1
Kopiegunldījumu fondu akcijas	1 322.7	1 403.2	1 347.4	1 129.1	1 054.0	972.6	928.7	1 014.8
Dzīvības apdrošināšana un pensiju fondu rezerves	4 247.5	4 614.5	4 905.7	4 885.1	4 878.8	4 821.2	4 834.5	4 943.9
Atlikušie neto aktīvi (+)	95.2	72.2	74.2	49.0	67.4	37.8	29.0	51.7
Pasīvi (-)								
Aizdevumi	4 788.1	5 180.0	5 512.6	5 628.4	5 683.8	5 723.1	5 716.4	5 746.9
<i>t.sk. no euro zonas MFI</i>	4 201.0	4 553.1	4 825.5	4 887.7	4 938.7	4 901.9	4 879.5	4 899.9
= Neto finanšu vērtība	10 783.9	11 606.3	11 885.9	11 082.5	10 773.4	10 410.1	10 253.8	10 713.0

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Izņemot tīrās vērtības pārmaiņas sakarā ar citām nefinanšu aktīvu pārmaiņām, piemēram, mājokļa īpašumu pārvērtēšanu.

2) MFI emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu īsāku par 2 gadiem un citu sektoru emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu īsāku par 1 gadu.

3.4. Nefinanšu sabiedrības

(mljrd. euro; četrus ceturkšņus kumulētās plūsmas; atlikumi perioda beigās)

	2005	2006	2007	2007 III– 2008 II	2007 IV– 2008 III	2008 I– 2008 IV	2008 II– 2009 I	2008 III– 2009 II
Ienākumi un uzkrājumi								
Bruto pievienotā vērtība (pamatcēnās) (+)	4 178.2	4 387.2	4 635.4	4 739.5	4 777.6	4 781.9	4 724.9	4 644.5
Atlīdzība nodarbinātajiem (-)	2 479.0	2 592.9	2 720.8	2 789.4	2 820.4	2 841.9	2 838.5	2 828.6
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas (-)	73.1	75.2	80.6	80.9	81.8	79.1	77.6	73.7
= Bruto darbības rezultāts (+)	1 626.2	1 719.2	1 833.9	1 869.2	1 875.4	1 860.9	1 808.8	1 742.1
Pamatkapitāla patēriņš (-)	672.7	704.8	741.9	759.6	768.8	777.3	784.6	790.2
= Neto darbības rezultāts (+)	953.5	1 014.4	1 092.0	1 109.6	1 106.6	1 083.5	1 024.2	951.9
Saņemamie īpašuma ienākumi (+)	440.2	508.5	581.8	598.7	602.3	599.7	582.2	557.8
Saņemamie procenti	141.1	169.7	199.0	219.3	225.9	227.9	218.2	203.6
Citi saņemamie īpašuma ienākumi	299.1	338.8	382.8	379.4	376.4	371.7	364.1	354.2
Maksājamie procenti un nomas maksa (-)	237.3	284.6	346.2	382.1	397.1	403.8	386.2	356.4
= Neto uzņēmējdarbības ienākumi (+)	1 156.4	1 238.3	1 327.6	1 326.2	1 311.7	1 279.4	1 220.2	1 153.3
Sadalītie ienākumi (-)	887.7	961.5	1 016.5	1 050.5	1 064.6	1 059.5	1 055.0	1 024.7
Maksājamie kārtējie ienākumu un mantas nodokļi (-)	149.1	190.0	211.1	215.3	212.2	195.2	188.9	169.4
Saņemamās sociālās iemaksas (+)	72.8	74.9	64.3	64.1	64.9	65.4	65.6	66.2
Maksājamie sociālie pabalsti (-)	60.7	60.6	61.7	62.4	62.7	62.9	63.0	63.1
Neto maksājamie citi kārtējie pārvedumi (-)	61.7	66.0	57.0	59.6	59.8	60.0	60.1	61.3
= Neto uzkrājumi	70.1	35.1	45.5	2.5	-22.7	-32.8	-81.3	-99.1
Ieguldījumi, finansējums un uzkrājumi								
Nefinanšu aktīvu neto iegāde (+)	256.4	313.6	367.7	371.7	376.8	367.6	313.0	232.7
Kopējā pamatkapitāla veidošana (+)	920.7	993.9	1 084.2	1 111.1	1 123.6	1 109.8	1 073.1	1 022.2
Pamatkapitāla patēriņš (-)	672.7	704.8	741.9	759.6	768.8	777.3	784.6	790.2
Citu nefinanšu aktīvu neto iegāde (+)	8.4	24.5	25.4	20.2	22.0	35.1	24.6	0.7
Finanšu ieguldījumu galvenie posteņi (+)								
Īstermiņa aktīvi	128.6	160.3	158.9	119.6	93.5	49.4	-37.4	-18.1
Nauda un noguldījumi	113.7	146.3	154.5	114.2	89.4	15.6	-5.3	9.8
Naudas tirgus fondu akcijas	8.3	2.5	-19.1	-10.1	6.6	30.6	27.7	33.0
Parāda vērtspapīri ¹⁾	6.6	11.5	23.5	15.5	-2.5	3.2	-59.8	-60.9
Ilgttermiņa aktīvi	393.5	489.5	518.7	522.6	544.2	631.3	644.3	536.3
Noguldījumi	34.2	35.7	28.4	-19.7	3.1	9.4	14.0	29.4
Parāda vērtspapīri	-34.9	5.9	-27.4	-80.0	-44.3	-25.3	30.3	-5.9
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	255.9	265.5	346.4	380.0	339.1	332.9	326.3	281.7
Citi (galvenokārt starpuņēmumu aizdevumi)	138.3	182.5	171.2	242.2	246.3	314.4	273.7	231.0
Atlikušie neto aktīvi (+)	83.7	156.3	211.5	63.7	-9.4	-59.8	-149.8	-120.1
Galvenie finansējuma posteņi (-)								
Parāds	440.3	750.3	787.7	743.5	760.6	692.5	579.6	393.7
<i>t.sk. aizdevumi no euro zonas MFI</i>	271.8	453.1	556.8	543.1	495.0	400.0	273.0	119.3
<i>t.sk. parāda vērtspapīri</i>	13.8	41.8	37.3	12.3	41.7	55.1	68.4	82.9
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	291.3	262.2	355.6	259.4	191.0	248.5	189.8	255.3
Kotētās akcijas	104.1	42.4	42.9	-12.1	-29.7	2.2	12.1	45.2
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	187.2	219.9	312.6	271.5	220.7	246.3	177.8	210.0
Neto saņemamie kapitāla pārvedumi (-)	60.4	72.1	68.8	75.7	79.0	78.3	79.3	76.9
= Neto uzkrājumi	70.1	35.1	45.5	2.5	-22.7	-32.8	-81.3	-99.1
Finanšu bilance								
Finanšu aktīvi								
Īstermiņa aktīvi	1 505.2	1 670.9	1 808.4	1 837.7	1 851.4	1 869.7	1 849.6	1 882.2
Nauda un noguldījumi	1 229.3	1 367.2	1 507.6	1 521.7	1 536.6	1 540.9	1 510.4	1 550.5
Naudas tirgus fondu akcijas	176.5	184.8	161.0	182.2	182.8	187.8	210.5	213.7
Parāda vērtspapīri ¹⁾	99.4	118.8	139.8	133.8	132.0	141.0	128.7	118.0
Ilgttermiņa aktīvi	8 634.3	10 024.2	10 744.1	9 903.2	9 634.1	8 871.6	8 628.8	9 009.8
Noguldījumi	109.5	147.7	200.4	169.8	192.0	206.6	196.4	193.3
Parāda vērtspapīri	284.5	284.2	252.4	188.2	192.4	208.8	198.8	148.9
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	6 350.0	7 533.7	8 032.9	7 125.0	6 771.0	5 907.2	5 602.4	6 025.9
Citi (galvenokārt starpuņēmumu aizdevumi)	1 890.4	2 058.5	2 258.4	2 420.1	2 478.6	2 548.9	2 631.3	2 641.7
Atlikušie neto aktīvi	407.8	453.3	606.9	542.6	578.6	578.1	515.0	569.9
Pasīvi								
Parāds	7 046.1	7 771.6	8 518.4	8 900.5	9 088.0	9 229.5	9 326.2	9 362.3
<i>t.sk. aizdevumi no euro zonas MFI</i>	3 527.9	3 980.9	4 525.1	4 764.1	4 853.6	4 918.8	4 902.9	4 874.8
<i>t.sk. parāda vērtspapīri</i>	675.4	695.1	692.4	698.7	721.4	745.9	790.3	832.7
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	10 994.5	12 966.9	14 011.7	12 209.5	11 427.7	10 300.7	9 621.7	10 327.7
Kotētās akcijas	3 711.1	4 491.5	5 010.2	4 000.1	3 454.4	2 864.2	2 514.0	2 843.1
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	7 283.5	8 475.3	9 001.5	8 209.4	7 973.3	7 436.5	7 107.7	7 484.6

Avoti: ECB un Eurostat.

1) MFI emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu īsāku par 2 gadiem un citu sektoru emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu īsāku par 1 gadu.

3.5. Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi

(mljrd. euro; četrus ceturkšņus kumulētās plūsmas; atlikumi perioda beigās)

	2005	2006	2007	2007 III– 2008 II	2007 IV– 2008 III	2008 I– 2008 IV	2008 II– 2009 I	2008 III– 2009 II
Finanšu kots, finanšu darījumi								
Finanšu ieguldījumu galvenie posteņi (+)								
Īstermiņa aktīvi	25.5	67.4	92.3	105.8	90.9	107.0	55.8	39.0
Nauda un noguldījumi	7.2	10.6	6.4	35.2	32.4	57.0	18.2	12.5
Naudas tirgus fondu akcijas	-0.5	3.6	3.1	14.3	21.7	20.3	16.8	9.4
Parāda vērtspapīri ¹⁾	18.9	53.3	82.8	56.2	36.8	29.8	20.8	17.1
Ilgttermiņa aktīvi	284.6	319.2	202.3	144.9	119.7	101.9	95.2	129.9
Noguldījumi	17.4	76.9	47.8	13.5	-0.4	0.0	10.1	10.5
Parāda vērtspapīri	132.9	129.3	77.0	70.6	80.7	65.8	80.6	37.8
Aizdevumi	-3.7	2.7	-8.7	11.9	13.5	23.2	0.6	15.2
Kotētās akcijas	30.7	-3.4	-2.2	-2.1	-10.9	-11.5	-8.2	-10.3
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	19.9	28.2	25.3	22.1	22.9	14.9	10.8	7.7
Kopiegdījumu fondu akcijas	87.5	85.4	63.0	28.7	13.9	9.4	1.4	69.1
Atlikušie neto aktīvi (+)	2.7	3.4	-34.7	-18.6	1.7	30.8	0.6	25.6
Galvenie finansējuma posteņi (-)								
Parāda vērtspapīri	-0.4	5.7	3.9	5.1	5.4	9.3	9.9	7.0
Aizdevumi	17.3	44.8	6.7	3.5	-7.4	22.2	-10.4	6.3
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	10.6	11.6	3.1	-3.1	-8.7	-1.4	0.9	0.8
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	335.2	319.9	279.8	246.5	233.1	191.6	168.6	163.7
Mājsaimniecību neto kapitāls dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu rezervēs	291.6	313.6	277.8	236.5	217.8	177.1	160.4	157.5
Apdrošināšanas prēmiju avansa maksājumi un rezerves nenokārtotajām atlīdzības prasībām	43.6	6.2	2.0	10.0	15.4	14.5	8.2	6.3
= Tīrās finanšu vērtības pārmaiņas darījumu rezultātā	-49.9	8.0	-33.6	-20.1	-10.1	18.1	-17.4	16.5
Citu pārmaiņu kots								
Citas finanšu aktīvu pārmaiņas (+)								
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	190.5	182.0	1.3	-342.0	-415.9	-549.8	-432.7	-319.7
Atlikušie neto aktīvi	82.0	-37.1	-56.7	-16.5	-7.9	32.2	9.3	74.9
Citas pasīvu pārmaiņas (-)								
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	117.9	37.0	-37.6	-150.4	-146.4	-185.1	-188.3	-121.4
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	137.7	55.3	26.8	-128.3	-183.3	-260.5	-205.9	-130.7
Mājsaimniecību neto kapitāls dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu rezervēs	146.8	51.8	26.9	-124.2	-176.4	-252.2	-199.8	-126.3
Apdrošināšanas prēmiju avansa maksājumi un rezerves nenokārtotajām atlīdzības prasībām	-9.1	3.5	-0.1	-4.1	-6.9	-8.3	-6.1	-4.4
= Citas tīrās finanšu vērtības pārmaiņas	16.8	52.6	-44.6	-79.7	-94.2	-71.9	-29.2	7.3
Finanšu bilance								
Finanšu aktīvi (+)								
Īstermiņa aktīvi	437.3	512.9	598.3	665.3	670.2	709.8	719.8	708.2
Nauda un noguldījumi	146.6	156.6	163.1	180.5	188.4	222.9	214.7	198.5
Naudas tirgus fondu akcijas	75.6	81.6	82.5	94.8	99.0	100.2	113.0	103.7
Parāda vērtspapīri ¹⁾	215.0	274.7	352.7	390.0	382.8	386.6	392.1	406.0
Ilgttermiņa aktīvi	4 623.6	5 064.0	5 214.5	5 020.0	4 954.1	4 773.6	4 725.4	4 855.3
Noguldījumi	523.7	601.3	647.0	649.4	644.9	646.1	656.4	659.3
Parāda vērtspapīri	1 778.2	1 851.7	1 880.9	1 914.8	1 960.3	1 950.9	1 988.2	1 976.4
Aizdevumi	356.1	355.6	341.5	355.5	356.7	366.0	367.8	371.9
Kotētās akcijas	653.2	736.4	728.3	598.0	538.4	427.2	395.2	439.5
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	404.7	483.6	513.4	459.3	444.6	420.2	391.2	393.1
Kopiegdījumu fondu akcijas	907.7	1 035.5	1 103.4	1 043.1	1 009.1	963.3	926.7	1 015.1
Atlikušie neto aktīvi (+)	180.7	205.2	165.7	171.6	180.5	216.2	215.4	242.0
Pasīvi (-)								
Parāda vērtspapīri	21.3	35.9	35.2	36.5	36.7	43.2	42.2	40.0
Aizdevumi	142.1	183.7	186.9	204.3	195.5	209.2	214.7	213.0
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	618.8	667.4	632.8	535.5	514.9	446.3	387.4	414.9
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	4 559.9	4 935.0	5 241.7	5 242.8	5 239.8	5 172.8	5 184.0	5 275.8
Mājsaimniecību neto kapitāls dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu rezervēs	3 892.2	4 257.6	4 562.4	4 554.2	4 550.4	4 487.3	4 495.6	4 585.4
Apdrošināšanas prēmiju avansa maksājumi un rezerves nenokārtotajām atlīdzības prasībām	667.6	677.4	679.3	688.5	689.5	685.5	688.4	690.4
= Tīrā finanšu vērtība	-100.5	-39.9	-118.1	-162.2	-182.1	-172.0	-167.6	-138.4

Avots: ECB.

1) MFI emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu īsāku par 2 gadiem un citu sektoru emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu īsāku par 1 gadu.

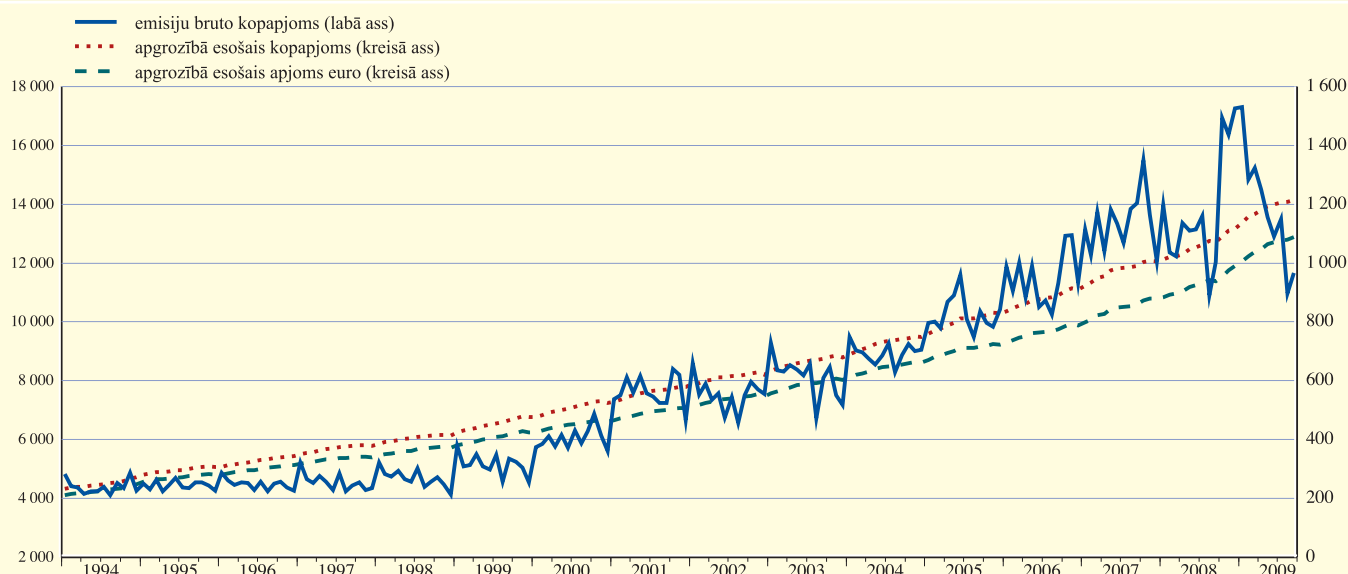
FINANŠU TIRGI

4.1. Neakciju vērtspapīri to sākotnējo termiņu, emitentu valstu un valūtu dalījumā

(mljrd. euro un perioda pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; mēneša laikā veiktie darījumi un apgrozībā esošais apjoms perioda beigās; nominālvērtībā)

	Kopējais apjoms euro ¹⁾			Euro zonas valstu rezidentu emitētie vērtspapīri									
				Euro			Visās valūtās					Gada pieauguma temps	Sezonāli izlīdzināti dati ²⁾
	Apgrozībā esošais apjoms	Emisiju bruto apjoms	Emisiju neto apjoms	Apgrozībā esošais apjoms	Emisiju bruto apjoms	Emisiju neto apjoms	Apgrozībā esošais apjoms	Emisiju bruto apjoms	Emisiju neto apjoms				6 mēnešu pieauguma temps
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Kopā													
2008 Sept.	13 635.3	1 023.4	1.5	11 384.2	931.7	-33.7	12 703.0	1 002.6	-43.2	7.0	8.1	8.7	
Okt.	13 732.6	1 454.3	96.6	11 534.3	1 417.3	149.5	12 901.1	1 494.4	144.5	6.9	118.5	9.5	
Nov.	13 950.4	1 421.9	217.9	11 761.3	1 369.3	227.3	13 093.0	1 436.7	212.6	8.1	192.0	11.0	
Dec.	14 136.5	1 538.6	189.6	11 913.9	1 449.9	156.4	13 166.0	1 527.1	143.1	9.4	229.2	13.1	
2009 Janv.	14 235.3	1 500.7	94.2	12 053.4	1 451.4	135.9	13 366.9	1 530.0	145.1	10.1	103.1	13.0	
Febr.	14 427.8	1 259.3	190.1	12 239.7	1 200.0	184.2	13 570.7	1 285.5	203.8	11.0	156.4	13.0	
Marts	14 602.4	1 318.0	173.1	12 378.4	1 229.8	137.2	13 675.0	1 323.1	148.2	11.9	132.8	15.1	
Apr.	14 679.7	1 233.7	79.9	12 478.6	1 167.4	102.8	13 788.2	1 250.5	110.7	12.0	92.8	14.6	
Maijs	14 887.4	1 159.4	207.6	12 652.4	1 070.1	173.8	13 927.3	1 156.7	169.0	12.0	109.2	13.0	
Jūn.	14 977.0	1 088.8	89.2	12 712.3	1 006.7	59.2	13 995.4	1 089.5	72.2	11.9	90.7	10.6	
Jūl.	15 004.4	1 123.0	30.2	12 763.8	1 068.4	54.3	14 060.5	1 148.6	68.7	11.8	102.5	10.5	
Aug.	15 053.3	882.3	47.8	12 793.8	826.5	29.0	14 076.4	896.9	17.9	10.9	56.0	8.8	
Sept.	15 160.9	964.7	106.9	12 874.2	881.5	79.6	14 150.4	967.4	85.8	12.0	147.1	9.0	
Ilgtermiņa vērtspapīri													
2008 Sept.	12 191.5	184.8	-10.2	10 111.1	146.8	-21.2	11 234.6	159.8	-31.6	5.7	0.8	7.5	
Okt.	12 214.3	199.0	23.1	10 145.4	182.8	34.6	11 325.9	195.5	29.1	5.2	31.1	6.7	
Nov.	12 389.7	275.2	174.1	10 321.2	253.6	174.8	11 480.9	262.5	165.0	6.2	137.4	8.0	
Dec.	12 568.5	363.3	180.1	10 492.6	328.7	172.9	11 575.5	340.4	153.7	7.3	165.4	9.7	
2009 Janv.	12 645.0	291.7	74.3	10 582.3	276.9	88.5	11 709.8	300.3	89.1	8.1	115.5	10.5	
Febr.	12 814.7	300.6	168.5	10 743.9	269.6	160.7	11 882.5	296.7	172.8	9.2	135.6	10.6	
Marts	12 997.6	319.8	153.2	10 916.8	280.2	143.1	12 019.8	301.8	144.3	10.3	141.6	13.3	
Apr.	13 074.0	292.3	79.5	10 985.2	257.4	71.7	12 098.1	276.3	75.1	10.3	71.8	14.0	
Maijs	13 276.6	338.5	203.7	11 154.7	280.7	170.8	12 248.4	301.0	174.9	10.6	112.3	13.4	
Jūn.	13 397.2	313.0	119.0	11 263.4	274.4	106.7	12 376.2	308.3	126.8	10.8	99.7	12.0	
Jūl.	13 419.3	268.1	24.5	11 292.0	246.7	31.1	12 413.2	271.6	40.0	10.8	81.3	11.2	
Aug.	13 475.9	130.8	56.3	11 333.5	108.1	41.3	12 453.1	121.0	45.4	10.5	93.6	10.4	
Sept.	13 550.8	223.1	72.9	11 410.4	196.5	74.8	12 518.9	222.0	75.0	11.5	120.5	9.9	

A16. Euro zonas rezidentu emitēto apgrozībā esošo neakciju vērtspapīru kopējais un emisiju bruto kopējais (mljrd. euro)

Avoti: ECB un SNB (par ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu veiktajām emisijām).

1) Euro zonas un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitēto euro denominēto neakciju vērtspapīru kopējais.

2) Sīkāku pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs. Šēsu mēnešu pieauguma tempa rādītāji attiecināti uz gadu.

4.2. Euro zonas rezidentu emitētie neakciju vērtspapīri emitentu sektoru un instrumentu veidu dalījumā

(mljrd. euro; mēneša laikā veiktie darījumi un apgrozībā esošais apjoms perioda beigās; nominālvērtībā)

1. Apgrozībā esošo vērtspapīru un emisiju bruto apjoms

	Apgrozībā esošais apjoms						Emisiju bruto apjoms ¹⁾					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kopā												
2007	12 066	5 046	1 506	653	4 534	327	1 138	841	59	109	116	12
2008	13 166	5 266	1 925	697	4 937	340	1 177	817	74	100	162	24
2008 IV	13 166	5 266	1 925	697	4 937	340	1 486	1 006	136	107	209	28
2009 I	13 675	5 392	2 034	719	5 187	343	1 380	922	78	92	251	35
II	13 995	5 433	2 113	753	5 344	351	1 166	749	62	90	244	20
III	14 150	5 424	2 138	780	5 450	358	1 004	651	43	84	214	12
2009 Jūn.	13 995	5 433	2 113	753	5 344	351	1 090	695	54	89	235	16
Jūl.	14 060	5 447	2 148	766	5 345	354	1 149	716	73	95	251	15
Aug.	14 076	5 439	2 143	763	5 377	355	897	628	27	74	160	8
Sept.	14 150	5 424	2 138	780	5 450	358	967	610	29	83	232	14
Īstermiņa vērtspapīri												
2007	1 287	787	36	100	345	18	946	754	18	101	64	9
2008	1 591	822	62	116	566	25	962	723	26	92	101	19
2008 IV	1 591	822	62	116	566	25	1 220	911	38	96	152	23
2009 I	1 655	838	42	98	659	18	1 080	806	17	74	156	27
II	1 619	785	37	85	696	16	870	631	14	69	143	13
III	1 632	751	31	82	750	19	799	569	10	71	142	8
2009 Jūn.	1 619	785	37	85	696	16	781	572	15	69	113	12
Jūl.	1 647	779	35	85	731	17	877	615	11	77	167	7
Aug.	1 623	752	34	84	738	16	776	567	10	72	122	5
Sept.	1 632	751	31	82	750	19	745	525	10	63	137	11
Ilgttermiņa vērtspapīri ²⁾												
2007	10 779	4 259	1 469	553	4 189	309	191	86	41	8	52	3
2008	11 575	4 444	1 863	581	4 371	316	215	95	48	8	61	4
2008 IV	11 575	4 444	1 863	581	4 371	316	266	95	98	11	57	5
2009 I	12 020	4 554	1 992	621	4 528	325	300	116	61	18	96	8
II	12 376	4 647	2 076	669	4 648	336	295	118	48	21	101	7
III	12 519	4 673	2 107	698	4 700	340	205	82	33	13	72	4
2009 Jūn.	12 376	4 647	2 076	669	4 648	336	308	122	39	21	122	4
Jūl.	12 413	4 668	2 113	681	4 614	337	272	101	62	17	84	7
Aug.	12 453	4 686	2 109	680	4 639	339	121	61	17	2	38	3
Sept.	12 519	4 673	2 107	698	4 700	340	222	85	19	20	95	2
No tiem ilgtermiņa, ar fiksēto procentu likmi												
2007	7 324	2 263	594	419	3 797	250	107	44	10	5	45	3
2008	7 610	2 326	635	444	3 955	250	119	49	9	6	53	3
2008 IV	7 610	2 326	635	444	3 955	250	121	42	13	10	53	2
2009 I	7 931	2 396	702	487	4 094	253	208	72	27	18	86	5
II	8 245	2 494	748	535	4 210	259	209	72	23	20	90	5
III	8 371	2 529	768	565	4 251	259	139	49	14	13	61	3
2009 Jūn.	8 245	2 494	748	535	4 210	259	233	75	28	19	109	2
Jūl.	8 259	2 511	766	548	4 176	259	178	59	24	17	72	6
Aug.	8 293	2 524	764	547	4 199	259	65	33	4	1	26	1
Sept.	8 371	2 529	768	565	4 251	259	174	55	13	20	86	1
No tiem ilgtermiņa, ar mainīgo procentu likmi												
2007	3 001	1 621	857	123	342	58	69	31	30	3	4	0
2008	3 477	1 724	1 199	126	363	64	81	36	38	1	5	1
2008 IV	3 477	1 724	1 199	126	363	64	129	39	83	1	3	2
2009 I	3 585	1 757	1 265	124	369	70	75	32	34	0	5	3
II	3 615	1 740	1 303	123	374	75	65	30	24	1	7	2
III	3 612	1 724	1 314	123	372	79	48	21	18	0	7	1
2009 Jūn.	3 615	1 740	1 303	123	374	75	50	28	11	2	7	2
Jūl.	3 635	1 744	1 322	123	370	76	78	30	38	0	8	1
Aug.	3 634	1 746	1 319	123	368	78	40	17	12	0	9	2
Sept.	3 612	1 724	1 314	123	372	79	27	16	5	1	5	1

Avots: ECB.

1) Mēneša bruto/neto emisiju dati attiecas uz mēneša darījumiem. Salīdzinājumam ceturkšņa un gada dati attiecas uz attiecīgajiem mēneša vidējiem rādītājiem.

2) Visu ilgtermiņa parāda vērtspapīru un fiksētās un mainīgās procentu likmes ilgtermiņa parāda vērtspapīru atlikumu starpību veido bezkupona obligāciju apjoms un pārvērtēšanas rezultāti.

4.2. Euro zonas rezidentu emitētie neakciju vērtspapīri emitentu sektoru un instrumentu veidu dalījumā

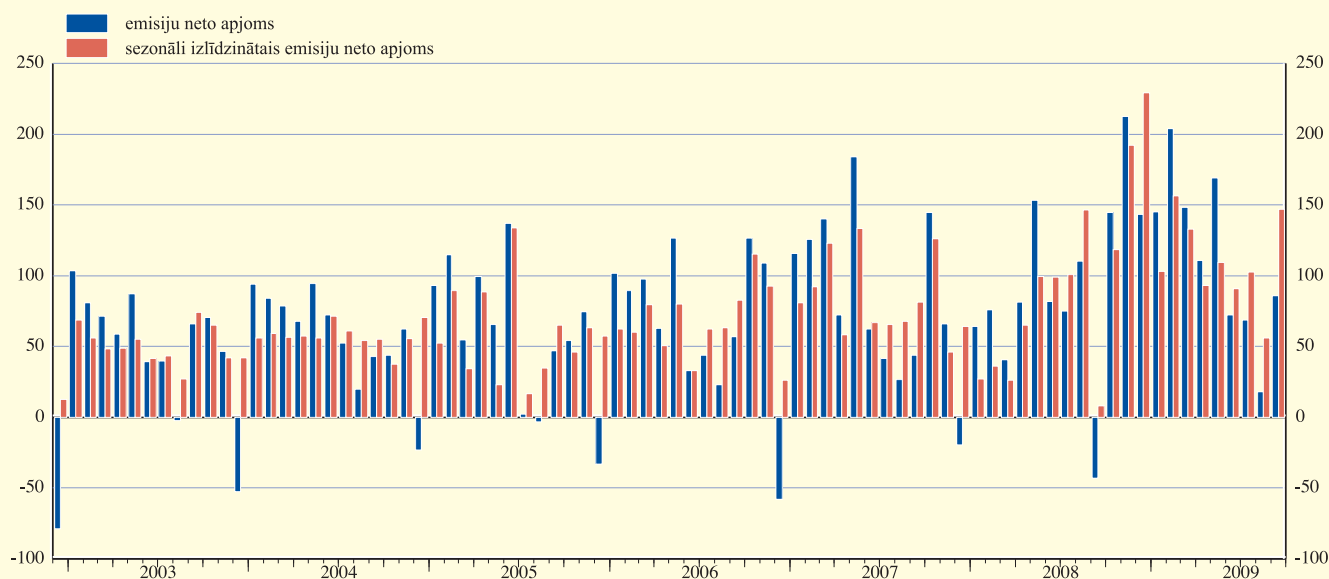
(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; periodā veiktie darījumi; nominālvērtībā)

2. Emisiju neto apjoms

	Sezonāli neizlīdzināti dati ¹⁾						Sezonāli izlīdzināti dati ¹⁾					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kopā												
2007	83.6	40.7	27.6	4.2	9.9	1.2	83.7	41.3	27.1	4.3	10.0	1.1
2008	94.9	23.2	35.0	4.0	31.7	1.1	95.6	23.3	34.2	4.1	33.1	1.0
2008 IV	166.7	11.3	80.7	6.2	63.0	5.5	179.9	21.5	55.7	9.2	90.7	2.9
2009 I	165.7	40.5	35.2	7.0	82.1	1.0	130.8	21.1	45.1	5.1	56.9	2.5
II	117.3	21.7	27.4	11.5	54.0	2.8	97.6	21.1	27.1	7.4	39.2	2.8
III	57.5	0.3	9.7	9.7	35.6	2.3	101.9	9.7	29.0	12.4	47.3	3.5
2009 Jūn.	72.2	-19.7	17.2	9.2	64.0	1.4	90.7	13.5	13.5	8.4	54.0	1.3
Jūl.	68.7	17.9	35.0	12.7	0.8	2.3	102.5	13.5	48.6	12.7	24.9	2.8
Aug.	17.9	-9.7	-4.3	-1.7	32.7	0.9	56.0	-0.5	7.3	2.8	44.6	1.9
Sept.	85.8	-7.5	-1.7	18.0	73.2	3.7	147.1	16.3	31.0	21.8	72.4	5.7
Ilgttermiņa												
2007	61.7	23.9	27.0	2.4	7.8	0.7	61.3	24.1	26.4	2.4	7.7	0.7
2008	65.4	16.2	32.9	2.5	13.3	0.6	64.7	16.3	32.1	2.6	13.2	0.5
2008 IV	116.0	2.8	80.9	4.4	26.2	1.6	111.3	12.4	56.3	4.7	37.0	0.8
2009 I	135.4	25.8	42.0	12.9	51.7	3.1	130.9	17.1	52.1	14.4	44.4	3.0
II	125.6	36.1	28.8	15.9	41.2	3.7	94.6	25.4	27.9	12.3	25.5	3.5
III	53.5	12.2	11.8	10.7	17.4	1.4	98.5	22.4	31.3	12.5	29.8	2.5
2009 Jūn.	126.8	22.2	20.7	14.3	69.2	0.5	99.7	21.2	16.2	11.2	50.7	0.3
Jūl.	40.0	23.2	37.3	12.5	-34.3	1.3	81.3	22.4	52.2	13.1	-8.3	1.9
Aug.	45.4	21.2	-3.2	-0.3	25.5	2.1	93.6	37.4	10.1	2.7	40.4	2.9
Sept.	75.0	-7.8	1.4	19.8	61.0	0.7	120.5	7.3	31.6	21.8	57.2	2.6

A17. Sezonāli izlīdzinātais un neizlīdzinātais neakciju vērtspapīru emisiju neto apjoms

(mljrd. euro; darījumi mēnesī; nominālvērtībā)

Avots: ECB.

1) Mēneša bruto/neto emisiju dati attiecas uz mēneša darījumiem. Salīdzinājumam ceturkšņa un gada dati attiecas uz attiecīgajiem mēneša vidējiem rādītājiem.

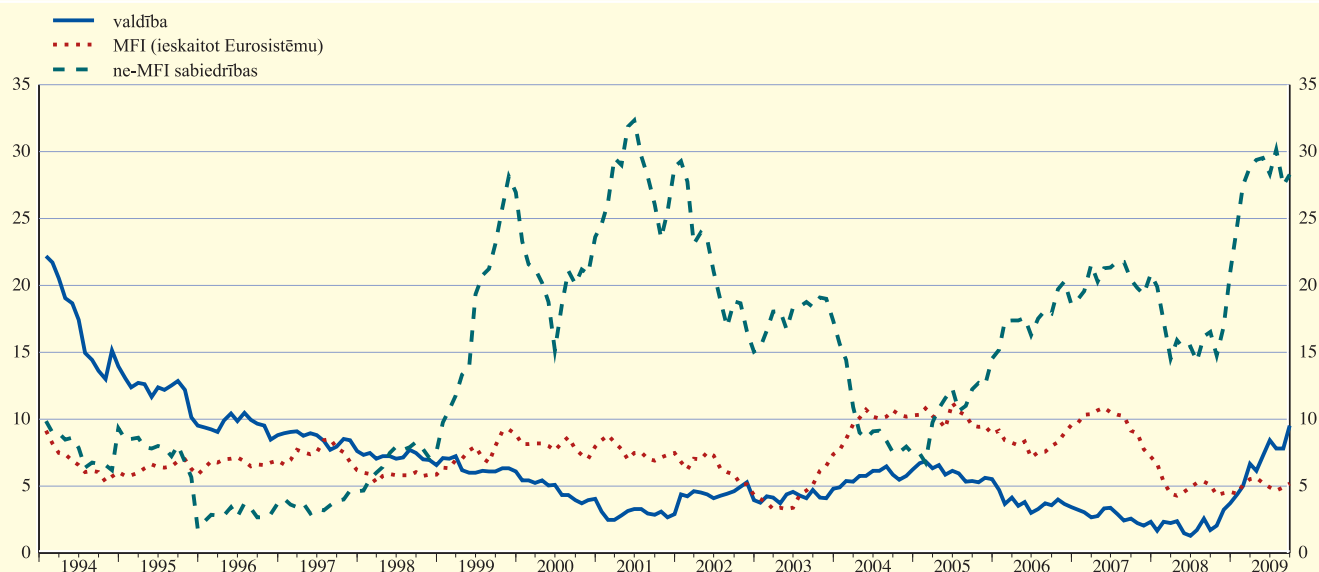
4.3. Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru pieauguma temps¹⁾

(pārmaiņas; %)

	Gada pieauguma temps (sezonaļi neizlīdzināti dati)						6 mēnešu sezonāli izlīdzinātais pieauguma temps					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kopā												
2008 Sept.	7.0	6.9	23.7	6.0	2.6	2.3	8.7	8.1	28.4	5.3	3.9	5.9
Okt.	6.9	5.3	20.9	4.5	5.0	2.9	9.5	6.7	25.5	5.4	8.2	9.9
Nov.	8.1	5.7	23.8	4.3	6.7	2.8	11.0	5.1	30.4	5.1	12.5	7.1
Dec.	9.4	5.5	27.8	7.3	8.4	4.1	13.1	4.8	35.4	12.9	15.5	9.8
2009 Janv.	10.1	5.3	30.0	7.0	9.6	5.5	13.0	3.6	37.9	12.3	16.0	8.7
Febr.	11.0	6.3	32.1	8.1	10.1	6.6	13.0	3.8	36.3	13.3	16.0	7.4
Marts	11.9	6.5	33.2	9.0	11.5	8.0	15.1	4.9	38.0	13.0	19.5	10.2
Apr.	12.0	6.3	33.3	10.2	11.6	10.7	14.6	6.1	41.5	15.4	14.9	11.5
Maijs	12.0	5.5	32.9	10.2	12.7	9.6	13.0	5.9	35.2	15.9	12.7	12.1
Jūn.	11.9	4.9	29.7	11.8	13.6	9.7	10.6	4.8	24.2	10.8	11.8	9.8
Jūl.	11.8	4.2	30.7	13.1	13.5	9.5	10.5	4.9	24.2	14.1	11.0	10.4
Aug.	10.9	3.6	26.9	12.7	13.3	9.1	8.8	3.2	18.5	12.2	10.5	10.8
Sept.	12.0	4.2	27.1	15.1	14.8	10.7	9.0	3.5	17.3	17.1	10.3	11.3
Ilgttermiņa												
2008 Sept.	5.7	5.1	21.4	4.5	1.7	2.2	7.5	7.1	27.1	5.5	1.9	4.3
Okt.	5.2	4.3	19.1	3.8	2.1	1.4	6.7	6.0	23.5	4.5	2.1	5.5
Nov.	6.2	4.5	22.3	3.2	3.4	1.3	8.0	4.6	29.2	3.6	5.2	3.0
Dec.	7.3	4.6	26.8	5.5	3.8	2.2	9.7	3.9	35.5	9.7	7.1	4.6
2009 Janv.	8.1	4.4	30.7	8.2	4.4	3.4	10.5	3.0	42.2	16.0	7.1	4.3
Febr.	9.2	5.1	33.9	10.5	5.1	4.0	10.6	3.0	41.0	19.4	7.3	3.2
Marts	10.3	5.5	34.8	13.0	6.7	5.9	13.3	4.0	42.9	21.0	11.7	7.5
Apr.	10.3	5.6	34.7	14.8	5.9	8.8	14.0	5.3	46.8	26.2	9.9	12.0
Maijs	10.6	5.2	34.4	16.4	7.1	8.6	13.4	5.9	39.6	30.6	9.1	14.4
Jūn.	10.8	4.9	31.7	19.1	8.4	8.5	12.0	5.7	28.0	29.2	9.8	12.8
Jūl.	10.8	4.6	33.4	21.1	7.8	8.1	11.2	6.2	25.3	26.4	8.5	12.1
Aug.	10.5	4.9	29.9	20.6	7.8	8.1	10.4	6.8	19.7	21.9	8.2	13.2
Sept.	11.5	5.2	30.1	23.1	9.5	9.4	9.9	6.4	18.7	25.2	7.5	11.4

A18. Ilgttermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā

(gada pārmaiņas; %)

Avots: ECB.

1) Sīkāku pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs. Sešu mēnešu pieauguma tempa rādītāji attiecināti uz gadu.

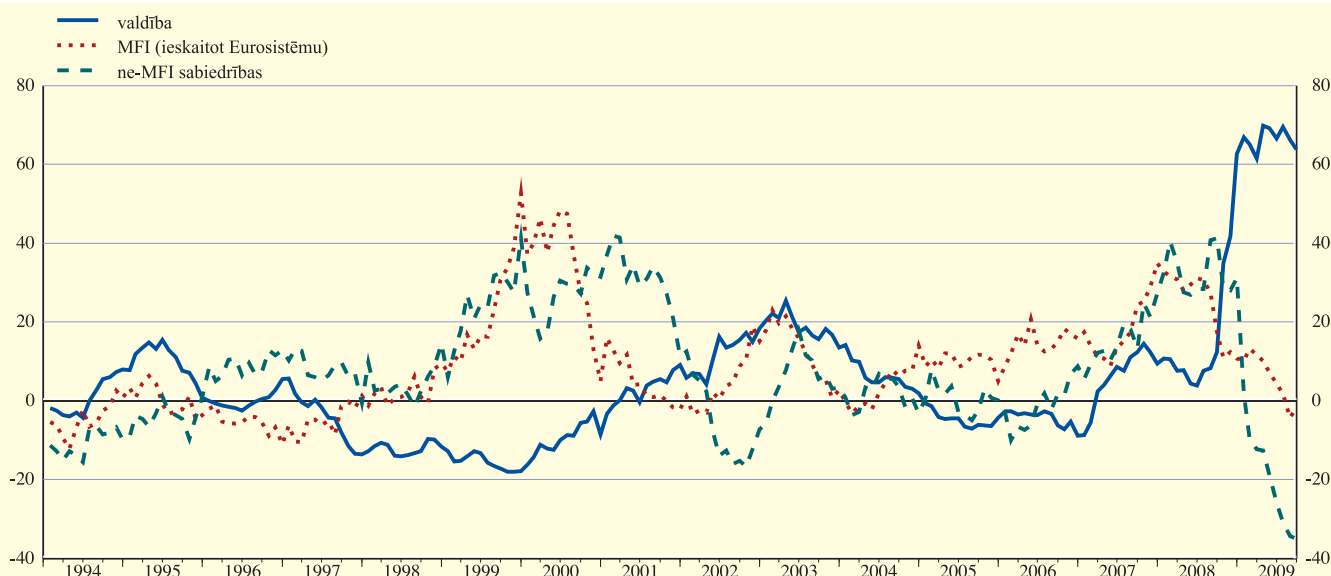
4.3. Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru gada pieauguma temps¹⁾ (turpinājums)

(pārmaiņas; %)

	Ilgtērmiņa, ar fiksēto procentu likmi						Ilgtērmiņa, ar mainīgo procentu likmi					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Visās valūtās kopā												
2007	5.2	7.2	17.1	4.0	2.5	6.6	15.8	11.1	37.8	18.6	3.8	-1.8
2008	3.0	4.9	5.7	4.2	1.5	1.4	12.8	5.5	33.5	7.0	7.6	3.2
2008 IV	3.2	4.5	4.8	4.5	2.3	-0.7	13.0	5.7	33.8	4.4	3.8	10.2
2009 I	6.1	5.0	13.0	12.3	5.3	1.6	15.8	5.3	44.8	0.5	0.8	11.1
II	9.0	7.0	20.3	21.3	7.4	4.7	14.6	3.3	44.1	-1.3	-0.6	20.6
III	10.6	7.3	24.7	28.4	8.9	3.7	11.6	1.0	36.6	-3.5	-1.6	26.3
2009 Apr.	8.4	6.7	19.7	20.1	6.6	5.4	15.6	4.5	45.5	-0.8	-1.5	20.3
Maijs	9.3	7.3	20.9	22.3	7.4	5.1	14.1	2.2	44.2	-2.1	-0.5	20.9
Jūn.	10.3	7.0	22.4	25.4	9.1	4.2	12.4	1.3	38.5	-1.3	0.1	24.6
Jūl.	10.4	6.8	25.9	28.5	8.6	3.7	12.4	1.5	39.3	-3.3	-2.3	24.9
Aug.	10.5	7.5	24.7	28.1	8.7	3.2	10.6	0.9	34.0	-3.9	-3.8	27.1
Sept.	11.7	8.3	24.6	31.7	9.9	4.2	11.2	0.1	34.6	-5.0	2.9	29.4
Euro												
2007	4.6	6.5	13.7	2.3	2.7	6.7	15.1	10.3	35.4	18.2	3.9	-2.4
2008	2.9	4.8	6.1	2.1	1.7	1.3	14.3	6.5	35.1	7.2	7.9	2.0
2008 IV	3.3	4.7	7.2	2.2	2.5	-1.2	15.3	7.6	36.5	5.1	4.0	9.2
2009 I	6.5	6.1	16.4	9.5	5.5	0.9	18.7	7.9	47.8	0.5	0.9	11.0
II	9.6	8.9	23.4	19.6	7.6	4.0	17.4	5.3	47.1	-2.0	-0.7	22.5
III	11.3	9.5	26.6	27.3	9.2	3.0	13.9	2.8	38.9	-4.1	-2.4	28.7
2009 Apr.	9.0	8.6	23.2	18.2	6.8	4.8	18.3	6.5	48.6	-1.4	-1.6	22.2
Maijs	9.9	9.6	23.9	20.6	7.6	4.6	16.8	4.3	47.2	-2.9	-0.6	22.9
Jūn.	10.9	8.9	24.5	24.3	9.4	3.5	14.9	3.1	41.4	-2.0	-0.2	26.8
Jūl.	11.0	9.0	27.9	27.3	8.8	3.0	14.8	3.4	41.8	-3.7	-3.0	27.2
Aug.	11.2	9.7	26.8	27.3	8.9	2.6	12.6	2.6	36.2	-4.5	-4.9	29.5
Sept.	12.3	10.9	25.9	30.5	10.0	3.5	13.3	2.0	36.5	-5.9	1.7	31.8

A19. Īstermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā

(gada pārmaiņas; %)

Avots: ECB.

1) Mēneša datu gada procentuālās pārmaiņas attiecas uz mēneša beigām, bet ceturkšņa un gada datu gada procentuālās pārmaiņas attiecas uz perioda vidējā rādītāja gada pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. tehniskajās piezīmēs.

4.4. Euro zonas rezidentu emitētās kotētās akcijas¹⁾

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; tirgus vērtībā)

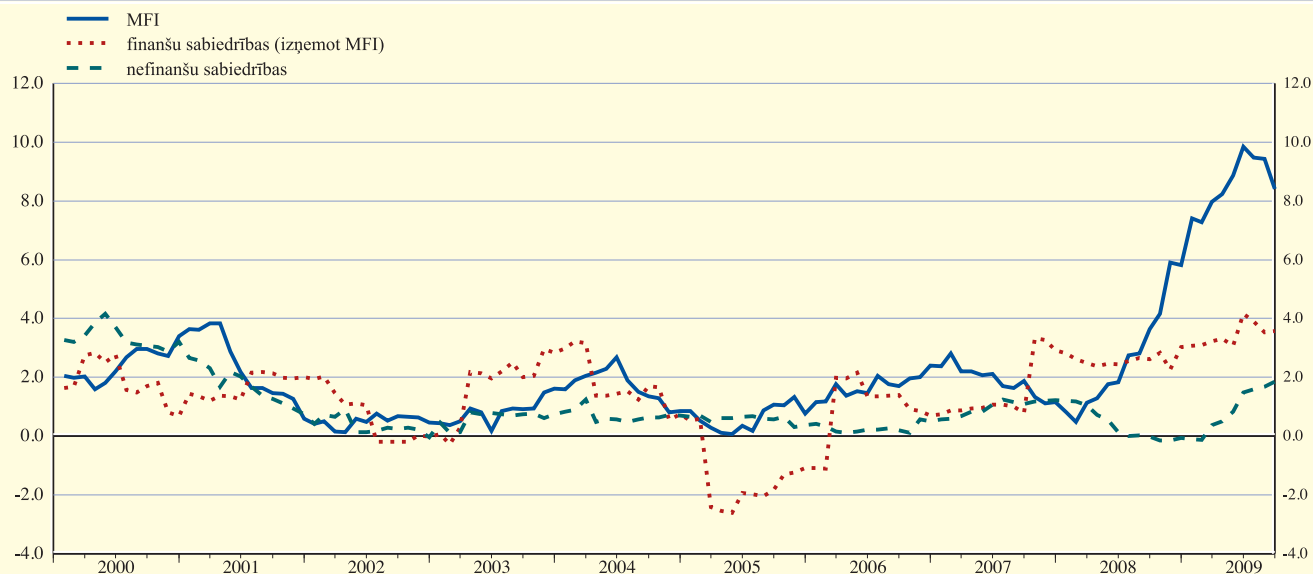
1. Apgrozībā esošais apjoms un gada pieauguma temps

(apjoms perioda beigās)

	Kopā			MFI		Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)		Nefinanšu sabiedrības	
	Kopā	Indekss 2001. g. dec. = 100	Gada pieauguma temps (%)	Kopā	Gada pieauguma temps (%)	Kopā	Gada pieauguma temps (%)	Kopā	Gada pieauguma temps (%)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2007 Sept.	6 690.9	104.0	1.2	1 050.6	1.9	597.3	0.8	5 042.9	1.1
Okt.	6 945.9	104.3	1.4	1 074.6	1.3	628.2	3.3	5 243.1	1.2
Nov.	6 631.8	104.3	1.4	1 034.6	1.1	578.6	3.3	5 018.6	1.2
Dec.	6 588.7	104.4	1.4	1 019.0	1.2	578.4	2.9	4 991.2	1.2
2008 Janv.	5 766.1	104.4	1.3	889.8	0.8	497.0	2.8	4 379.3	1.2
Febr.	5 820.8	104.5	1.2	860.1	0.5	492.0	2.6	4 468.7	1.2
Marts	5 567.1	104.5	1.2	860.5	1.1	501.0	2.5	4 205.6	1.1
Apr.	5 748.0	104.4	1.0	837.2	1.3	519.1	2.4	4 391.6	0.7
Maijs	5 729.4	104.5	0.9	771.0	1.8	496.7	2.5	4 461.7	0.6
Jūn.	5 081.0	104.5	0.6	665.3	1.8	435.5	2.4	3 980.2	0.1
Jūl.	4 972.6	104.6	0.6	691.6	2.8	427.9	2.5	3 853.1	0.0
Aug.	4 999.2	104.6	0.6	665.5	2.8	438.0	2.7	3 895.6	0.0
Sept.	4 430.0	104.7	0.7	612.2	3.6	381.8	2.6	3 436.0	0.0
Okt.	3 743.8	105.0	0.7	451.9	4.2	280.2	2.8	3 011.8	-0.1
Nov.	3 489.3	105.2	0.9	394.5	5.9	265.1	2.3	2 829.7	-0.2
Dec.	3 482.6	105.4	1.0	377.0	5.8	269.1	3.0	2 836.5	-0.1
2009 Janv.	3 286.9	105.6	1.1	342.8	7.4	243.9	3.1	2 700.3	-0.1
Febr.	2 922.2	105.6	1.1	275.0	7.3	192.4	3.1	2 454.8	-0.1
Marts	3 010.5	106.1	1.5	314.5	8.0	209.7	3.2	2 486.4	0.4
Apr.	3 435.6	106.2	1.7	412.8	8.2	256.4	3.3	2 766.4	0.5
Maijs	3 580.6	106.5	2.0	453.2	8.9	262.3	3.1	2 865.1	0.8
Jūn.	3 530.7	107.3	2.7	448.5	9.8	257.9	4.2	2 824.3	1.5
Jūl.	3 815.2	107.5	2.7	509.4	9.5	278.3	3.9	3 027.5	1.6
Aug.	4 044.3	107.5	2.7	572.4	9.4	301.0	3.5	3 171.0	1.7
Sept.	4 213.3	107.6	2.8	593.0	8.4	327.6	3.6	3 292.7	1.9

A20. Euro zonas rezidentu emitēto kotēto akciju gada pieauguma temps

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, %)

Avots: ECB.

1) Stāku indeksa un pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs.

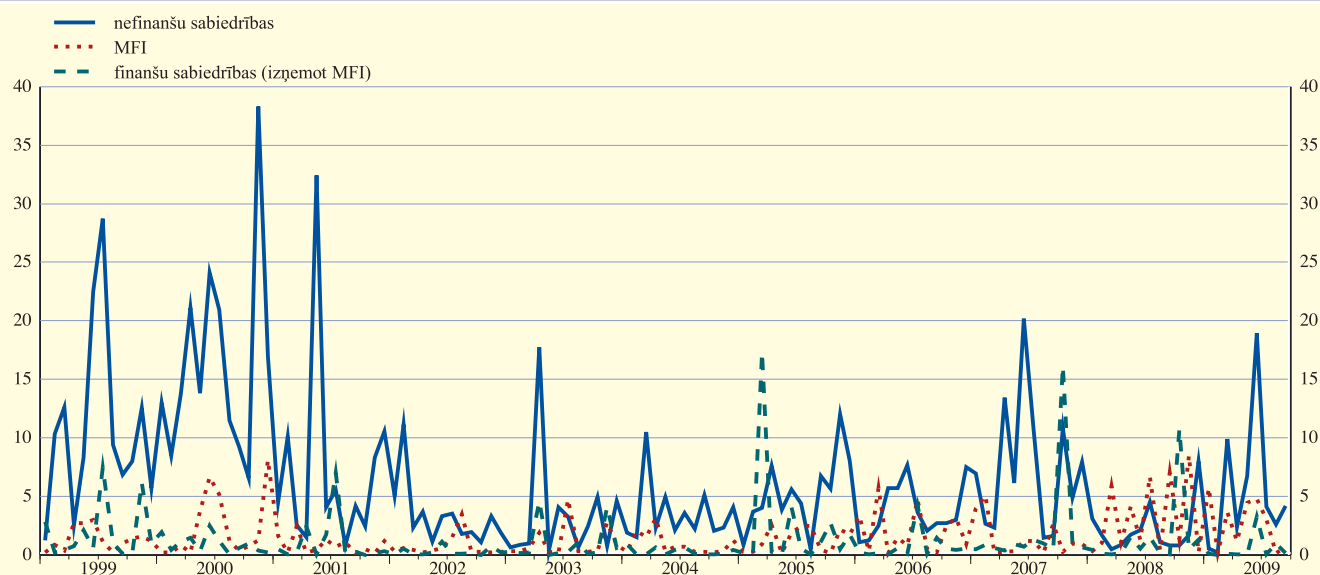
4.4. Euro zonas rezidentu emitētās kotētās akcijas¹⁾ (mljrd. euro; tirgus vērtībā)

2. Darījumi mēnesī

	Kopā			MFI			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)			Nefinanšu sabiedrības		
	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007 Sept.	4.7	2.5	2.2	2.6	0.0	2.6	0.4	0.3	0.1	1.6	2.1	-0.5
Okt.	27.2	8.0	19.1	0.2	3.2	-3.0	16.1	0.5	15.6	10.8	4.3	6.5
Nov.	6.8	3.3	3.5	0.9	0.0	0.9	1.0	1.3	-0.3	4.9	2.0	2.9
Dec.	9.5	4.6	4.9	0.9	0.0	0.9	0.7	2.2	-1.5	7.9	2.5	5.5
2008 Janv.	3.6	1.4	2.3	0.1	0.0	0.1	0.4	0.7	-0.2	3.1	0.7	2.4
Febr.	2.8	1.9	0.9	1.0	0.0	1.0	0.1	0.3	-0.2	1.7	1.6	0.1
Marts	6.4	6.0	0.3	5.9	0.0	5.9	0.0	0.5	-0.4	0.4	5.6	-5.1
Apr.	2.0	3.0	-0.9	1.1	0.0	1.1	0.1	0.5	-0.3	0.8	2.5	-1.7
Maijs	7.3	6.0	1.4	4.1	0.1	4.1	1.5	0.3	1.2	1.7	5.6	-3.9
Jūn.	3.9	4.8	-0.9	1.3	0.0	1.3	0.5	0.1	0.4	2.1	4.7	-2.6
Jūl.	12.7	3.4	9.4	6.7	0.0	6.7	1.5	0.5	1.0	4.5	2.9	1.6
Aug.	1.5	3.0	-1.4	0.3	0.0	0.3	0.1	0.0	0.1	1.1	3.0	-1.9
Sept.	7.8	2.9	5.0	7.0	0.0	7.0	0.0	0.1	-0.1	0.8	2.8	-2.0
Okt.	12.8	0.6	12.2	1.4	0.0	1.4	10.7	0.0	10.7	0.8	0.6	0.1
Nov.	10.6	2.9	7.7	8.4	0.5	8.0	0.5	2.1	-1.6	1.7	0.3	1.4
Dec.	9.3	2.6	6.8	0.0	0.0	0.0	1.3	0.0	1.2	8.0	2.5	5.5
2009 Janv.	6.3	0.5	5.8	5.7	0.0	5.7	0.1	0.0	0.0	0.5	0.4	0.1
Febr.	0.2	0.9	-0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	-0.1	0.2	0.8	-0.6
Marts	13.6	0.2	13.4	3.6	0.0	3.6	0.1	0.0	0.1	9.9	0.2	9.7
Apr.	3.7	0.3	3.4	1.2	0.0	1.2	0.1	0.0	0.0	2.4	0.3	2.1
Maijs	11.2	0.3	10.9	4.4	0.0	4.4	0.0	0.0	0.0	6.7	0.3	6.5
Jūn.	27.0	2.0	25.0	4.8	0.0	4.8	3.3	0.3	3.0	18.9	1.8	17.2
Jūl.	7.2	0.2	7.0	3.0	0.0	3.0	0.0	0.0	0.0	4.1	0.2	3.9
Aug.	3.6	3.3	0.2	0.0	0.0	0.0	1.0	1.9	-0.9	2.6	1.4	1.2
Sept.	5.0	0.3	4.7	0.6	0.0	0.6	0.2	0.0	0.1	4.2	0.2	3.9

A21. Kotēto akciju emisiju bruto apjoms emitentu sektoru dalījumā

(mljrd. euro; darījumi mēnesī; tirgus vērtība)

Avots: ECB.

1) Sīkāku indeksa un pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.5. MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem¹⁾

(gadā; %; atlikumiem – perioda beigās, jaunajiem darījumiem – perioda vidējie rādītāji, ja nav norādīts citādi)

1. Noguldījumu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)

	Mājsaimniecību noguldījumi						Nefinanšu sabiedrību noguldījumi				Repo darījumi
	Uz nakti ²⁾	Ar noteikto termiņu			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ^{2), 3)}		Uz nakti ²⁾	Ar noteikto termiņu			
		Līdz 1 gadam	1–2 gadi	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem		Līdz 1 gadam	1–2 gadi	Ilgāk par 2 gadiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2008 Nov.	1.29	4.26	4.67	3.71	3.02	4.20	1.98	3.53	4.58	4.15	3.19
Dec.	1.16	3.75	4.35	3.69	2.95	4.17	1.61	2.87	4.23	4.08	2.63
2009 Janv.	1.02	3.28	3.90	3.52	2.88	4.08	1.26	2.24	3.81	3.76	2.05
Febr.	0.90	2.62	3.38	3.23	2.49	3.98	1.10	1.61	3.21	3.89	1.55
Marts	0.80	2.24	2.94	3.07	2.31	3.87	0.93	1.36	2.96	3.30	1.23
Apr.	0.66	2.01	2.69	2.87	2.22	3.75	0.77	1.15	2.64	3.06	1.12
Maijs	0.61	1.89	2.39	2.71	1.98	3.62	0.74	1.08	2.38	3.11	1.02
Jūn.	0.56	1.86	2.38	2.57	1.95	3.52	0.63	1.04	2.17	2.58	0.93
Jūl.	0.52	1.86	2.41	2.61	1.86	3.38	0.56	0.82	2.47	2.93	0.68
Aug.	0.50	1.72	2.32	2.64	1.64	3.23	0.54	0.71	2.06	2.93	0.57
Sept.	0.49	1.61	2.27	2.52	1.60	3.12	0.52	0.69	2.10	2.74	0.58
Okt.	0.46	1.68	2.11	2.55	1.55	2.97	0.49	0.66	1.95	2.72	0.56

2. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)

	Norēķinu konta debeta atlikums ²⁾	Patērīņa kredīti				Kredīti mājokļa iegādei					Citi kredīti procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā		
		Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā			Izmaksu efektīvā gada procentu likme ⁴⁾	Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā				Izmaksu efektīvā gada procentu likme ⁴⁾	Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem
		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	5–10 gadi	Ilgāk par 10 gadiem				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2008 Nov.	10.78	8.85	7.17	8.69	8.88	5.63	5.34	5.22	5.28	5.58	5.84	6.15	5.75
Dec.	10.45	8.16	7.03	8.39	8.48	5.09	5.06	5.10	5.13	5.30	4.99	5.75	5.29
2009 Janv.	10.14	8.27	7.03	8.63	8.66	4.37	4.77	4.92	5.00	4.86	4.43	5.44	5.23
Febr.	10.15	8.06	6.65	8.49	8.35	3.97	4.54	4.80	4.89	4.60	4.08	5.03	5.16
Marts	9.94	7.51	6.51	8.31	8.05	3.65	4.34	4.61	4.72	4.38	3.83	4.72	5.05
Apr.	9.71	7.43	6.50	8.27	8.05	3.38	4.21	4.55	4.68	4.22	3.54	4.69	4.90
Maijs	9.62	7.87	6.44	8.17	8.08	3.22	4.15	4.50	4.58	4.12	3.60	4.71	4.90
Jūn.	9.55	7.30	6.36	8.03	7.83	3.12	4.12	4.51	4.58	4.07	3.54	4.76	4.95
Jūl.	9.31	7.67	6.49	8.04	8.02	3.03	4.09	4.54	4.54	4.02	3.35	4.77	4.91
Aug.	9.26	7.96	6.54	7.96	8.17	3.00	4.10	4.54	4.45	4.06	3.21	4.74	4.82
Sept.	9.25	7.80	6.47	7.93	8.03	2.81	4.05	4.48	4.45	3.92	3.13	4.66	4.74
Okt.	9.16	7.43	6.39	7.94	7.90	2.78	4.01	4.45	4.40	3.85	3.18	4.73	4.72

3. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)

	Norēķinu konta debeta atlikums ²⁾	Citi kredīti, kuru apjoms nepārsniedz 1 milj. euro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā			Citi kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. euro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā		
		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7
2008 Nov.	6.66	6.04	6.10	5.41	4.86	5.01	4.97
Dec.	6.24	5.38	5.78	5.32	4.28	4.50	4.76
2009 Janv.	5.65	4.73	5.46	5.24	3.52	3.95	4.58
Febr.	5.38	4.32	5.24	4.96	3.12	3.51	4.23
Marts	5.08	4.03	5.06	4.74	2.85	3.22	3.87
Apr.	4.72	3.82	5.00	4.60	2.54	3.34	4.01
Maijs	4.64	3.73	5.00	4.52	2.48	3.21	3.98
Jūn.	4.55	3.64	4.85	4.49	2.57	3.08	3.71
Jūl.	4.34	3.56	4.78	4.32	2.37	2.89	3.90
Aug.	4.24	3.42	4.67	4.24	2.31	2.80	3.83
Sept.	4.25	3.36	4.54	4.16	2.06	2.89	3.64
Okt.	4.19	3.33	4.48	4.18	2.14	2.73	3.62

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

3) Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā, jo nefinanšu sabiedrību noguldījumu atlikums irniecīgs salīdzinājumā ar mājsaimniecību sektora noguldījumu atlikumu visās iesaistītajās dalībvalstīs kopā.

4) Izmaksu efektīvā gada procentu likme nosedz kredīta kopējās izmaksas. Kopējās izmaksas sastāv no procentu izmaksu daļas un citu (saistīto) izmaksu daļas, piemēram, maksa par izziņām, administrācijas, dokumentu sagatavošanas, garantiju utt. izmaksas.

4.5. MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem¹⁾

(gadā; %; atlikumiem – perioda beigās, jaunajiem darījumiem – perioda vidējie rādītāji, ja nav norādīts citādi)

4. Noguldījumu procentu likmes (atlikumiem)

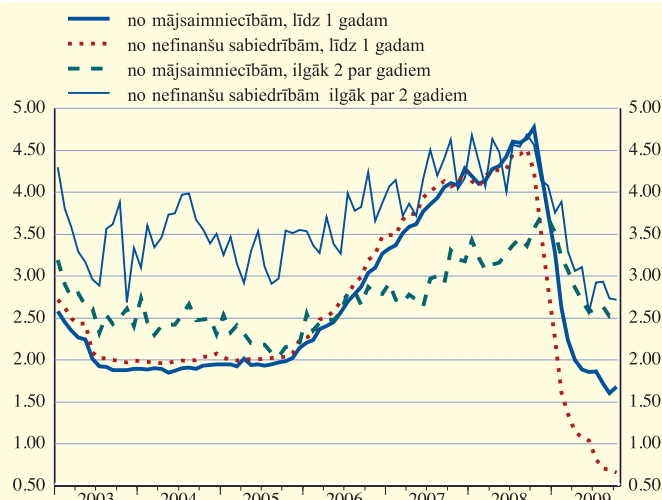
		Mājsaimniecību noguldījumi					Nefinanšu sabiedrību noguldījumi			Repo darījumi
		Uz nakti ²⁾	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ^{2),3)}		Uz nakti ²⁾	Ar noteikto termiņu		
			Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem		Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2008	Nov.	1.29	4.51	3.12	3.02	4.20	1.98	4.44	4.40	3.95
	Dec.	1.16	4.41	3.07	2.95	4.17	1.61	4.01	4.30	3.56
2009	Janv.	1.02	4.16	3.10	2.88	4.08	1.26	3.49	4.11	3.09
	Febr.	0.90	3.98	3.17	2.49	3.98	1.10	3.18	4.00	2.68
	Marts	0.80	3.78	3.06	2.31	3.87	0.93	2.82	3.87	2.29
	Apr.	0.66	3.54	3.11	2.22	3.75	0.77	2.52	3.84	1.95
	Maijs	0.61	3.38	3.04	1.98	3.62	0.74	2.37	3.70	1.79
	Jūn.	0.56	3.25	3.07	1.95	3.52	0.63	2.21	3.65	1.63
	Jūl.	0.52	3.07	3.03	1.86	3.38	0.56	1.99	3.53	1.53
	Aug.	0.50	2.94	3.01	1.64	3.23	0.54	1.91	3.39	1.53
	Sept.	0.49	2.83	3.01	1.60	3.12	0.52	1.82	3.39	1.45
	Okt.	0.46	2.64	2.95	1.55	2.97	0.49	1.72	3.33	1.35

5. Kredītu procentu likmes (atlikumiem)

		Kredīti mājsaimniecībām					Kredīti nefinanšu sabiedrībām			
		Kredīti mājokļa iegādei ar termiņu			Patēriņa un pārējie kredīti ar termiņu			Ar termiņu		
		Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2008	Nov.	5.71	5.01	5.16	9.24	7.48	6.46	6.16	5.81	5.51
	Dec.	5.49	4.90	5.08	9.02	7.38	6.38	5.71	5.42	5.27
2009	Janv.	5.22	4.72	4.93	8.72	7.22	6.22	5.10	4.89	4.89
	Febr.	5.14	4.75	4.91	8.61	7.27	6.21	4.75	4.59	4.74
	Marts	4.92	4.63	4.78	8.43	7.08	6.07	4.40	4.28	4.48
	Apr.	4.70	4.49	4.65	8.19	7.00	5.92	4.10	3.98	4.25
	Maijs	4.59	4.45	4.56	8.09	6.92	5.84	4.00	3.84	4.12
	Jūn.	4.50	4.40	4.46	7.97	6.91	5.79	3.91	3.72	4.00
	Jūl.	4.31	4.31	4.36	7.82	6.79	5.70	3.73	3.59	3.81
	Aug.	4.23	4.25	4.28	7.81	6.74	5.65	3.65	3.50	3.73
	Sept.	4.19	4.26	4.25	7.80	6.72	5.63	3.62	3.44	3.68
	Okt.	4.05	4.19	4.17	7.69	6.67	5.54	3.57	3.38	3.60

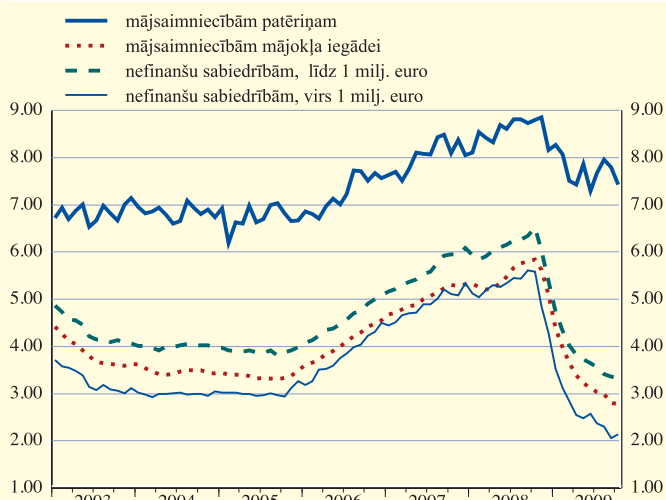
A22. No jauna piesaistītie noguldījumi ar noteikto termiņu

(gadā; %; bez izmaksām; perioda vidējie rādītāji)

A23. No jauna izsniegtie kredīti ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam

(gadā; %; bez izmaksām; perioda vidējie rādītāji)

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

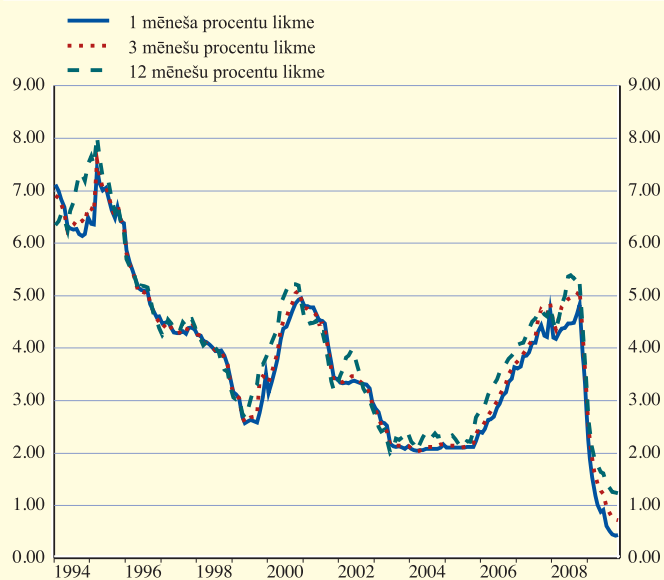
4.6. Naudas tirgus procentu likmes

(gadā, %; perioda vidējie rādītāji)

	Euro zona ^{1), 2)}					ASV	Japāna
	Noguldījumiem uz nakti (EONIA)	Noguldījumiem ar termiņu 1 mēnesis (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 3 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 6 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 12 mēnešu (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2006	2.83	2.94	3.08	3.23	3.44	5.20	0.30
2007	3.87	4.08	4.28	4.35	4.45	5.30	0.79
2008	3.87	4.28	4.64	4.73	4.83	2.93	0.93
2008 III	4.25	4.54	4.98	5.18	5.37	2.91	0.90
2008 IV	3.17	3.92	4.24	4.31	4.38	2.77	0.96
2009 I	1.37	1.67	2.01	2.11	2.22	1.24	0.67
2009 II	0.77	0.94	1.31	1.51	1.67	0.84	0.53
2009 III	0.36	0.53	0.87	1.13	1.34	0.41	0.40
2008 Nov.	3.15	3.84	4.24	4.29	4.35	2.28	0.91
2008 Dec.	2.49	2.99	3.29	3.37	3.45	1.83	0.92
2009 Janv.	1.81	2.14	2.46	2.54	2.62	1.21	0.73
2009 Febr.	1.26	1.63	1.94	2.03	2.14	1.24	0.64
2009 Marts	1.06	1.27	1.64	1.77	1.91	1.27	0.62
2009 Apr.	0.84	1.01	1.42	1.61	1.77	1.11	0.57
2009 Maijs	0.78	0.88	1.28	1.48	1.64	0.82	0.53
2009 Jūn.	0.70	0.91	1.23	1.44	1.61	0.62	0.49
2009 Jūl.	0.36	0.61	0.97	1.21	1.41	0.52	0.43
2009 Aug.	0.35	0.51	0.86	1.12	1.33	0.42	0.40
2009 Sept.	0.36	0.46	0.77	1.04	1.26	0.30	0.36
2009 Okt.	0.36	0.43	0.74	1.02	1.24	0.28	0.33
2009 Nov.	0.36	0.44	0.72	0.99	1.23	0.27	0.31

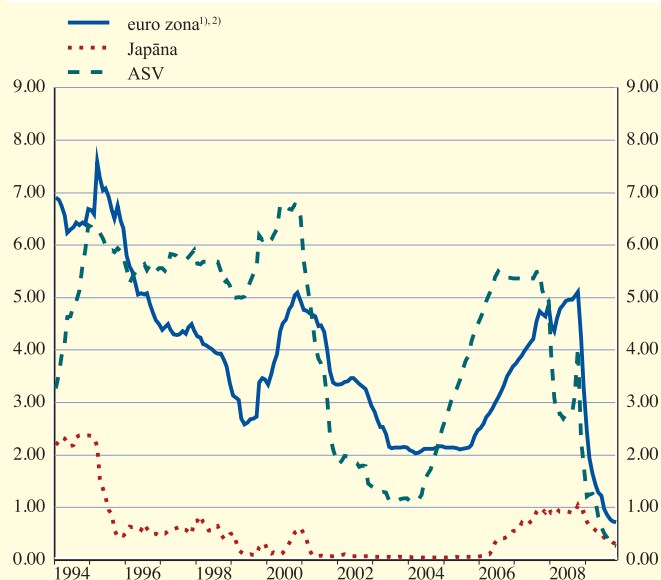
A24. Euro zonas naudas tirgus procentu likmes^{1), 2)}

(mēneša vidējais rādītājs; gadā, %)

A25. 3 mēnešu naudas tirgus procentu likmes

(mēneša vidējais rādītājs; gadā, %)

Avots: ECB.

- 1) Pirms 1999. gada janvāra tika aprēķinātas euro zonas sintētiskās procentu likmes, balstoties uz nacionālajām procentu likmēm, kas svērtas attiecībā pret IKP. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
- 2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

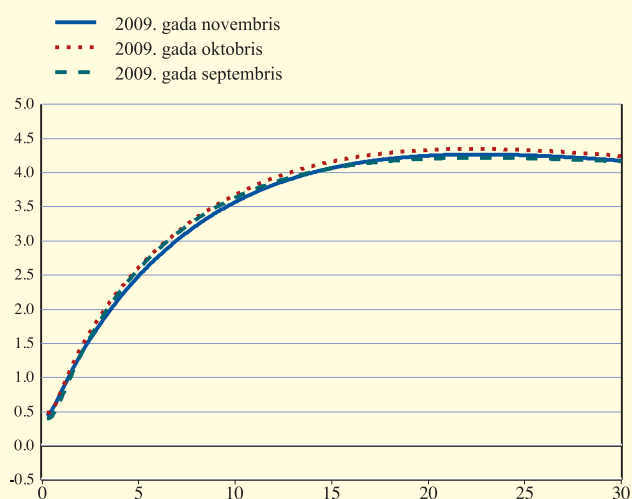
4.7. Euro zonas peļņas likmju līknes¹⁾

(euro zonas centrālo valdību obligācijās ar reitingu AAA; perioda beigās; likmes – % gadā; procentu likmju starpības – procentu punktos)

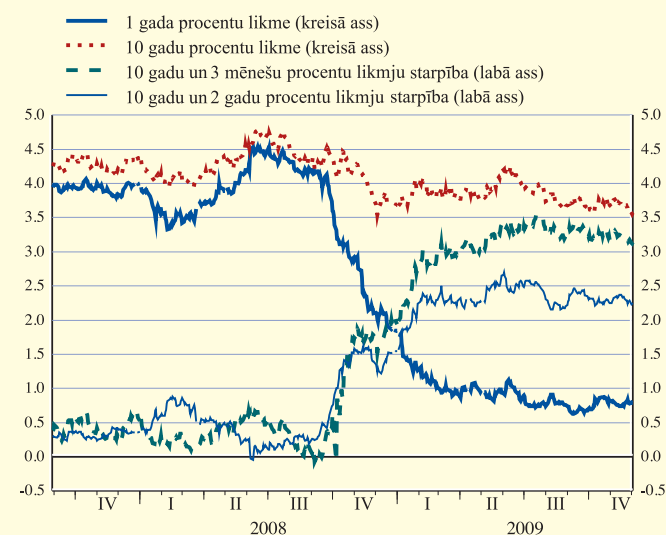
	Tagadnes darījumu procentu likmes								Tulītējās nākotnes darījumu procentu likmes			
	3 mēnešu	1 gada	2 gadu	5 gadu	7 gadu	10 gadu	10 gadu – 3 mēnešu (starpība)	10 gadu – 2 gadu (starpība)	1 gada	2 gadu	5 gadu	10 gadu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	3.44	3.76	3.82	3.83	3.86	3.91	0.47	0.09	3.92	3.85	3.88	4.08
2007	3.85	4.00	4.01	4.11	4.23	4.38	0.52	0.36	4.06	4.02	4.40	4.78
2008	1.75	1.85	2.14	2.95	3.32	3.69	1.94	1.55	2.09	2.76	4.04	4.60
2008 III	3.71	3.60	3.59	3.88	4.09	4.34	0.63	0.75	3.52	3.67	4.45	5.00
2008 IV	1.75	1.85	2.14	2.95	3.32	3.69	1.94	1.55	2.09	2.76	4.04	4.60
2009 I	0.78	0.88	1.46	2.70	3.23	3.77	3.00	2.31	1.41	2.58	4.24	5.19
2009 II	0.62	0.90	1.50	2.85	3.42	3.99	3.37	2.49	1.47	2.67	4.54	5.42
2009 III	0.41	0.70	1.33	2.59	3.12	3.64	3.23	2.31	1.34	2.47	4.14	4.96
2008 Nov.	2.00	2.10	2.38	3.16	3.49	3.77	1.78	1.40	2.33	2.97	4.16	4.48
2008 Dec.	1.75	1.85	2.14	2.95	3.32	3.69	1.94	1.55	2.09	2.76	4.04	4.60
2009 Janv.	1.19	1.27	1.79	3.02	3.53	4.02	2.83	2.24	1.70	2.85	4.53	5.26
2009 Febr.	0.93	1.01	1.56	2.79	3.31	3.85	2.93	2.30	1.48	2.64	4.32	5.25
2009 Marts	0.78	0.88	1.46	2.70	3.23	3.77	3.00	2.31	1.41	2.58	4.24	5.19
2009 Apr.	0.74	0.96	1.53	2.72	3.25	3.79	3.05	2.26	1.52	2.58	4.24	5.19
2009 Maijs	0.79	0.93	1.53	3.00	3.60	4.18	3.39	2.65	1.43	2.77	4.81	5.61
2009 Jūn.	0.62	0.90	1.50	2.85	3.42	3.99	3.37	2.49	1.47	2.67	4.54	5.42
2009 Jūl.	0.49	0.74	1.43	2.68	3.21	3.74	3.26	2.31	1.49	2.62	4.21	5.13
2009 Aug.	0.44	0.74	1.46	2.69	3.19	3.68	3.24	2.22	1.55	2.66	4.16	4.95
2009 Sept.	0.41	0.70	1.33	2.59	3.12	3.64	3.23	2.31	1.34	2.47	4.14	4.96
2009 Okt.	0.50	0.81	1.43	2.61	3.13	3.68	3.18	2.25	1.49	2.50	4.12	5.11
2009 Nov.	0.44	0.80	1.34	2.49	3.01	3.57	3.13	2.23	1.38	2.32	4.00	5.04

A26. Euro zonas tagadnes darījumu peļņas likmju līknes

(% gadā; periods gados; perioda beigu dati)

A27. Euro zonas tagadnes darījumu procentu likmes un procentu likmju starpības

(dienas dati; likmes – % gadā; procentu likmju starpības – procentu punktos)

Avoti: ECB aprēķinu pamatā ir EuroMTS sniegtie dati un Fitch Ratings noteiktie kredītreitings.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

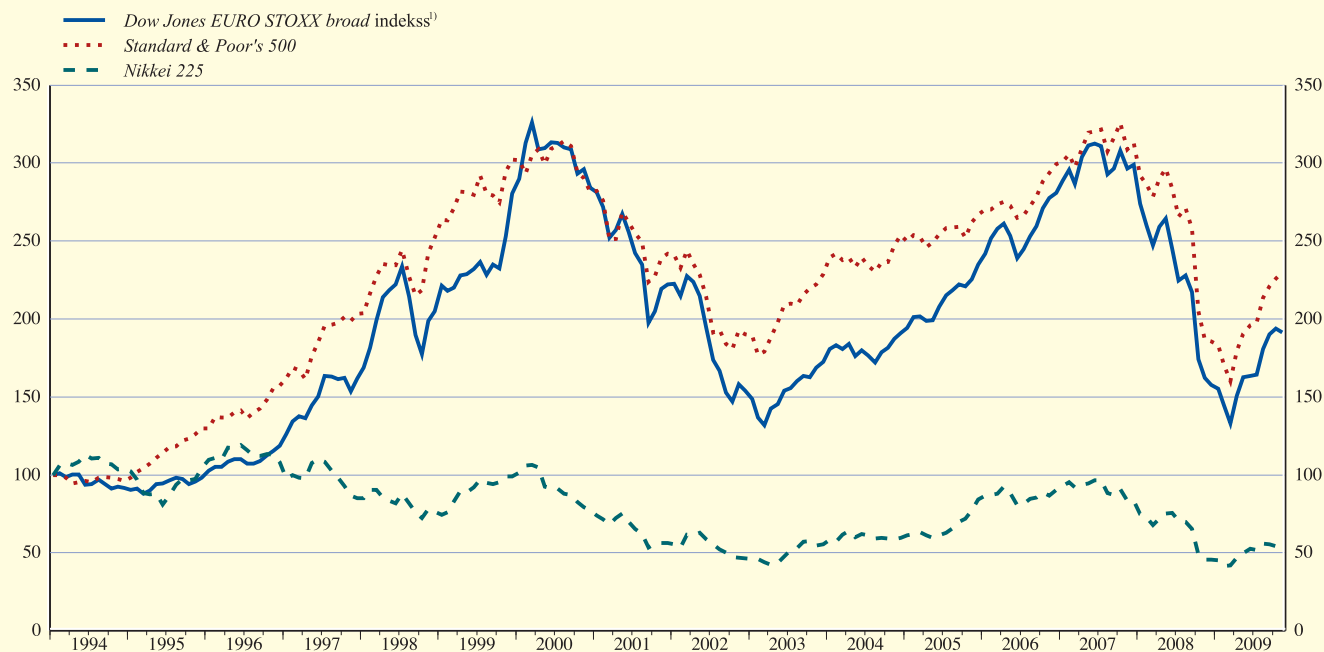
4.8. Akciju tirgus indeksi

(izteikti punktos; perioda vidējie rādītāji)

	Dow Jones EURO STOXX indeksi ¹⁾												ASV	Japāna
	Etalons		Galveno tautsaimniecības sektoru indeksi											
	Broad indekss	50	Pamat-izejvielas	Patēriņa pakalpojumi	Patēriņa preces	Nafta un gāze	Finanšu sektors	Rūpniecība	Tehnoloģijas	Komunālie pakalpojumi	Telekomunikācijas	Veselības aprūpe	Standard & Poor's 500	Nikkei 225
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2006	357.3	3 795.4	402.3	205.0	293.7	419.8	370.3	391.3	345.3	440.0	416.8	530.2	1 310.5	16 124.0
2007	416.4	4 315.8	543.8	235.4	366.5	449.6	408.3	488.4	383.4	561.4	492.7	519.2	1 476.5	16 984.4
2008	313.7	3 319.5	480.4	169.3	290.7	380.9	265.0	350.9	282.5	502.0	431.5	411.5	1 220.7	12 151.6
2008 III	309.7	3 278.8	506.0	162.2	282.2	382.8	260.5	345.7	285.6	494.8	412.4	407.4	1 252.7	12 758.7
2008 IV	228.7	2 497.7	320.7	136.5	236.9	287.6	169.3	238.1	200.0	384.7	387.0	358.1	910.9	8 700.4
2009 I	200.2	2 166.4	293.6	131.6	207.9	272.5	126.3	223.0	175.7	340.6	367.2	345.7	810.1	7 968.8
2009 II	220.5	2 376.6	326.9	136.6	229.5	287.3	158.6	251.0	201.1	337.7	351.5	343.8	892.0	9 274.8
2009 III	247.2	2 660.6	369.0	142.0	257.1	296.8	192.7	286.0	211.3	361.1	386.0	365.1	994.2	10 117.3
2008 Nov.	225.0	2 452.9	315.2	136.2	237.6	294.8	159.0	229.5	197.7	393.6	386.0	361.7	883.3	8 502.7
2008 Dec.	219.0	2 407.0	304.0	137.8	224.2	281.0	152.5	238.7	189.4	369.2	396.6	349.4	877.2	8 492.1
2009 Janv.	215.5	2 344.9	309.7	136.8	220.8	280.5	143.4	236.4	188.1	376.5	384.1	364.8	866.6	8 402.5
2009 Febr.	200.4	2 159.8	299.2	132.7	208.0	280.9	123.3	226.1	175.7	341.0	361.7	354.1	806.3	7 707.3
2009 Marts	184.6	1 993.9	272.5	125.3	194.9	256.9	111.8	206.8	163.5	304.2	355.2	319.1	757.1	7 772.8
2009 Apr.	209.3	2 256.3	308.4	134.6	219.0	268.1	145.0	237.9	196.0	323.2	356.8	327.7	848.5	8 755.5
2009 Maijs	225.7	2 426.7	331.6	140.1	233.8	296.0	164.5	259.8	203.1	346.3	348.0	346.7	901.7	9 257.7
2009 Jūn.	226.7	2 449.0	341.0	135.3	235.9	298.3	166.8	255.5	204.3	343.8	349.6	357.0	926.1	9 810.3
2009 Jūl.	228.0	2 462.1	337.9	134.8	243.7	288.6	170.6	256.8	198.8	334.7	364.8	352.9	934.1	9 678.3
2009 Aug.	250.7	2 702.7	377.6	142.1	261.8	293.2	198.6	290.3	208.5	365.7	387.2	364.1	1 009.7	10 430.4
2009 Sept.	264.0	2 827.9	393.3	149.5	266.5	308.7	210.2	312.5	227.2	384.4	407.0	378.8	1 044.6	10 302.9
2009 Okt.	268.7	2 865.5	403.7	150.1	277.5	314.2	216.0	318.4	221.3	375.4	415.0	393.6	1 067.7	10 066.2
2009 Nov.	265.4	2 843.8	415.4	149.5	280.0	315.3	208.7	313.6	209.9	369.8	414.5	391.5	1 088.1	9 641.0

A28. Dow Jones EURO STOXX broad indekss, Standard & Poor's 500 un Nikkei 225

(1994. g. janvāris = 100; mēneša vidējie rādītāji)

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

CENAS, PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGI

5.1. SPCI, pārējās cenas un izmaksas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

1. Saskaņotais patēriņa cenu indekss¹⁾

	Kopā					Kopā (s.i. dati; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %)						Papildpostenis: administratīvi regulējamās cenas ²⁾	
	Indekss: 2005. g. = 100	Kopā	Preces	Pakalpojumi	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Neenerģijas preces	Enerģija (s.n. dati)	Pakalpojumi	Kopējais SPCI, izņemot administratīvi regulējamās cenas	Administratīvi regulējamās cenas	
		Kopā, izņemot neapstrādāto pārtiku un enerģiju											
Īpatsvars (%) ³⁾	100.0	100.0	83.0	58.6	41.4	100.0	11.9	7.5	29.7	9.6	41.4	89.3	10.7
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2005	100.0	2.2	1.5	2.1	2.3	-	-	-	-	-	-	2.1	2.5
2006	102.2	2.2	1.5	2.3	2.0	-	-	-	-	-	-	2.1	2.7
2007	104.4	2.1	2.0	1.9	2.5	-	-	-	-	-	-	2.1	2.1
2008	107.8	3.3	2.4	3.8	2.6	-	-	-	-	-	-	3.3	3.0
2008 III	108.4	3.8	2.5	4.7	2.6	0.8	0.8	1.1	0.2	2.1	0.7	3.9	3.3
2008 IV	108.2	2.3	2.2	2.1	2.6	-0.6	0.3	0.2	0.3	-8.7	0.5	2.1	3.4
2009 I	107.4	1.0	1.6	0.1	2.2	-0.3	-0.1	0.3	0.0	-4.9	0.4	0.7	2.9
2009 II	108.3	0.2	1.5	-1.2	2.2	0.2	0.1	-0.9	0.2	0.7	0.4	0.0	1.7
2009 III	108.0	-0.4	1.2	-1.9	1.8	0.2	0.4	-0.9	0.0	0.8	0.4	-0.6	1.1
2009 Jūn.	108.5	-0.1	1.3	-1.6	2.0	0.3	0.3	-0.3	0.0	2.5	0.1	-0.4	1.6
2009 Jūl.	107.8	-0.7	1.2	-2.4	1.9	-0.1	0.1	-0.5	0.0	-1.8	0.1	-0.9	1.2
2009 Aug.	108.1	-0.2	1.2	-1.5	1.8	0.3	0.1	-0.2	0.1	1.8	0.2	-0.3	1.1
2009 Sept.	108.2	-0.3	1.1	-1.8	1.8	-0.1	0.0	0.1	0.0	-1.2	0.1	-0.5	1.0
2009 Okt.	108.4	-0.1	1.0	-1.4	1.8	0.1	-0.1	-0.1	0.0	-0.2	0.2	-0.2	0.8
2009 Nov. ⁴⁾		0.6											

	Preces						Pakalpojumi						
	Pārtika (ieskaitot alkoholiskos dzērienus un tabaku)			Rūpniecības preces			Mājoklis		Transports	Sakari	Atpūta un individuālie pakalpojumi	Dažādi	
	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Kopā	Neenerģijas preces	Enerģija	Īres maksa						
Īpatsvars (%) ³⁾	19.3	11.9	7.5	39.3	29.7	9.6	10.1	6.0	6.3	3.2	14.9	6.8	
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
2005	1.6	2.0	0.8	2.4	0.3	10.1	2.6	2.0	2.7	-2.2	2.3	3.1	
2006	2.4	2.1	2.8	2.3	0.6	7.7	2.5	2.1	2.5	-3.3	2.3	2.3	
2007	2.8	2.8	3.0	1.4	1.0	2.6	2.7	2.0	2.6	-1.9	2.9	3.2	
2008	5.1	6.1	3.5	3.1	0.8	10.3	2.3	1.9	3.9	-2.2	3.2	2.5	
2008 III	5.6	6.7	3.9	4.2	0.7	15.1	2.3	1.9	4.4	-2.4	3.4	2.3	
2008 IV	3.8	4.3	3.0	1.2	0.9	2.1	2.2	1.9	4.5	-2.0	3.3	2.2	
2009 I	2.4	2.1	2.8	-1.1	0.7	-6.1	2.0	1.7	3.6	-1.7	2.7	2.1	
2009 II	1.0	1.1	0.8	-2.3	0.7	-10.7	2.1	1.8	3.1	-1.2	2.7	2.0	
2009 III	-0.1	0.6	-1.2	-2.8	0.5	-11.9	2.0	1.8	2.5	-0.6	1.8	2.1	
2009 Maijs	0.9	1.0	0.7	-2.5	0.8	-11.6	2.1	1.8	3.1	-1.0	2.4	2.0	
2009 Jūn.	0.7	1.1	0.0	-2.7	0.6	-11.7	2.1	1.8	2.7	-0.9	2.2	1.9	
2009 Jūl.	0.0	0.8	-1.1	-3.6	0.5	-14.4	2.1	1.8	2.6	-0.8	1.9	2.0	
2009 Aug.	-0.1	0.6	-1.2	-2.3	0.6	-10.2	2.0	1.8	2.5	-0.7	1.8	2.0	
2009 Sept.	-0.2	0.5	-1.3	-2.6	0.5	-11.0	2.0	1.8	2.3	-0.3	1.7	2.1	
2009 Okt.	-0.4	0.3	-1.6	-2.0	0.3	-8.5	1.9	1.6	2.6	-0.3	1.6	2.1	

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) ECB aplēses, balstoties uz Eurostat datiem; šie eksperimentālie statistiskie dati var sniegt tikai aptuvenus cenu administratīvās regulēšanas rādītājus, jo administratīvi regulējamo cenu pārmaiņas nevar pilnībā izolēt no pārējiem ietekmes faktoriem. Sk. piezīmi, kas paskaidro šā rādītāja aprēķināšanā izmantoto metodoloģiju (<http://www.ecb.europa.eu/stats/prices/hicp/html/index.en.html>).

3) 2009. gadā izmantotais svērum.

4) Aplēse balstīta uz publiskotajiem provizoriskajiem valstu datiem (aptvērum – aptuveni 95% no euro zonas), kā arī uz jaunāko informāciju par energoresursu cenām.

5.1. SPCI, pārējās cenas un izmaksas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	būvniecību									Būvniecība ¹⁾	Mājokļu cenas ²⁾	
	Kopā (indekss: 2005. g. = 100)	Kopā	Rūpniecība, izņemot būvniecību un enerģētiku						Enerģētika			
			Apstrādes rūpniecība	Kopā	Starppatēriņa preces	Kapitālpreces	Patēriņa preces					
							Kopā	Ilglietojuma preces				Īslaicīga lietojuma preces
Īpatsvars (%) ³⁾	100.0	100.0	83.0	75.8	30.1	21.9	23.7	2.7	21.0	24.2		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	100.0	4.1	3.1	1.9	2.8	1.2	0.9	1.3	0.8	13.5	3.4	7.5
2006	105.1	5.1	3.5	2.8	4.6	1.6	1.5	1.4	1.5	13.4	4.7	6.5
2007	107.9	2.7	3.0	3.2	4.6	2.2	2.2	2.4	2.1	1.2	4.2	4.4
2008	114.4	6.1	4.8	3.5	4.0	2.1	3.9	2.8	4.1	14.1	3.7	1.7
2008 III	117.2	8.4	6.7	4.2	5.4	2.3	4.2	2.7	4.4	21.5	5.0	-
IV	113.7	3.4	0.7	2.4	2.6	2.5	2.0	2.6	1.9	6.7	3.4	0.6 ⁴⁾
2009 I	109.8	-2.0	-4.3	-1.1	-2.7	1.8	-1.0	1.9	-1.4	-4.1	2.2	-
II	108.3	-5.7	-6.8	-3.0	-5.7	0.6	-2.0	1.5	-2.5	-13.2	-0.4	-
III	108.0	-7.8	-7.4	-4.2	-7.4	-0.2	-2.6	1.0	-3.1	-18.0	.	-
2009 Maijs	108.1	-5.9	-7.1	-3.0	-5.7	0.5	-2.0	1.4	-2.5	-13.7	-	-
Jūn.	108.5	-6.5	-7.3	-3.5	-6.4	0.3	-2.3	1.6	-2.9	-14.8	-	-
Jūl.	107.8	-8.4	-8.2	-4.1	-7.5	0.0	-2.5	1.2	-3.0	-19.8	-	-
Aug.	108.3	-7.5	-7.0	-4.2	-7.4	-0.2	-2.6	1.2	-3.1	-16.7	-	-
Sept.	108.0	-7.6	-6.9	-4.2	-7.3	-0.5	-2.7	0.7	-3.2	-17.3	-	-
Okt.	108.2	-6.7	-5.2	-3.9	-6.4	-0.7	-2.8	0.4	-3.3	-14.4	-	-

3. Preču cenas un iekšzemes kopprodukta deflatori¹⁾

	Naftas cenas ⁵⁾ (euro par barelu)	Neenerģijas preču cenas						IKP deflatori							
		Svērums atbilstoši importam ⁶⁾			Svērums atbilstoši izmantošanai ⁷⁾			Kopā (s.i.; indekss: 2000. g. = 100)	Kopā	Iekšzemes pieprasījums				Eksports ⁸⁾	Imports ⁸⁾
		Kopā	Pārtikas preces	Nepār- tikas preces	Kopā	Pārtikas preces	Nepār- tikas preces			Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamat- kapitāla veidošana		
Īpatsvars (%)		100.0	35.0	65.0	100.0	44.3	55.7								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2005	44.6	11.9	0.9	17.9	9.0	2.5	14.4	111.6	2.0	2.3	2.1	2.3	2.5	2.4	3.4
2006	52.9	27.5	5.8	37.6	24.4	5.9	38.1	113.8	1.9	2.4	2.2	2.0	2.9	2.6	3.8
2007	52.8	7.5	14.3	5.0	5.1	9.4	2.7	116.5	2.4	2.3	2.3	1.7	2.6	1.6	1.4
2008	65.9	2.0	18.2	-4.3	-1.7	9.6	-8.5	119.0	2.2	2.7	2.9	2.8	2.2	2.5	3.7
2008 III	77.6	6.8	16.2	2.8	0.6	4.3	-1.9	119.3	2.2	3.1	3.4	2.8	2.6	3.5	5.6
IV	43.5	-10.1	-7.8	-11.2	-14.6	-13.1	-15.8	120.0	2.4	2.0	2.0	2.2	1.7	1.4	0.5
2009 I	35.1	-29.2	-15.0	-36.0	-28.7	-17.7	-36.8	120.1	1.8	1.2	0.4	2.8	0.3	-2.5	-4.5
II	43.8	-24.5	-11.2	-31.0	-22.5	-10.0	-31.4	120.2	1.1	0.0	-0.3	1.7	-1.0	-4.1	-6.8
III	48.1	-18.7	-12.3	-21.7	-18.9	-15.2	-21.4	120.4	0.9	-0.3	-0.7	2.2	-1.7	-5.0	-8.0
2009 Jūn.	49.5	-23.6	-13.3	-28.8	-21.9	-12.3	-28.9	-	-	-	-	-	-	-	-
Jūl.	46.5	-22.9	-15.3	-26.6	-21.6	-14.3	-26.8	-	-	-	-	-	-	-	-
Aug.	51.1	-16.2	-10.3	-19.1	-17.5	-16.0	-18.7	-	-	-	-	-	-	-	-
Sept.	46.9	-16.8	-11.2	-19.4	-17.3	-15.3	-18.7	-	-	-	-	-	-	-	-
Okt.	49.8	-6.1	-0.7	-8.5	-8.1	-10.4	-6.6	-	-	-	-	-	-	-	-
Nov.	52.1	.	.	.	.	.	.	-	-	-	-	-	-	-	-

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat datiem (5.1. sadaļas 2. tabulas 7. aile un 5.1. sadaļas 3. tabulas 8.–15. aile), ECB aprēķini, kas balstīti uz Thomson Financial Datastream datiem (5.1. sadaļas 3. tabulas 1. aile) un ECB aprēķini (5.1. sadaļas 2. tabulas 12. aile un 5.1. sadaļas 3. tabulas 2.–7. aile).

1) Dzīvojamo ēku ražošanas izmaksas.

2) Uz nesaskaņotiem valstu avotiem balstīti eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. <http://www.ecb.int/stats/intro/html/experiment.en.html>).

3) 2005. gadā.

4) Ceturksņa dati par 2. un 4. ceturksni attiecas uz pusgada vidējiem rādītājiem attiecīgi 1. un 2. pusgadā. Tā kā daži valstu dati pieejami tikai par gadu, pusgada aplēse daļēji iegūta no gada rezultātiem. Tāpēc pusgada dati nav tik precīzi kā gada dati.

5) Brent Blend (piegādei pēc viena mēneša).

6) Attiecas uz cenām, kas izteiktas euro. Svērtais atbilstoši euro zonas importa struktūrai 2004.–2006. gadā.

7) Attiecas uz cenām, kas izteiktas euro. Svērtais atbilstoši euro zonas iekšzemes pieprasījumam (iekšzemes ražošana plus imports mīnus eksports) 2004.–2006. gadā.

8) Eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. <http://www.ecb.int/stats/intro/html/experiment.en.html>).

9) Eksporta un importa deflatori attiecas uz precēm un pakalpojumiem un ietver pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā.

5.1.SPCI, pārējās cenas un izmaksas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Kopā (indekss: 2000. g. = 100)	Kopā	Ekonomisko darbību daļījumā					
			Lauksaimniecība, medniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Tirdzniecība, remonts, viesnīcas un restorāni, transporta un sakari	Finanšu pakalpojumi, operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un citi komercdarbība	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Vienības darbaspēka izmaksas ¹⁾								
2005	109.0	1.2	8.5	-0.6	3.2	0.7	2.1	2.1
2006	110.0	0.9	1.5	-0.6	3.3	0.5	2.0	2.1
2007	111.7	1.5	2.2	0.7	4.5	0.5	2.2	1.7
2008	115.3	3.2	-0.4	3.5	2.1	3.3	3.1	3.1
2008 II	114.7	2.8	-1.4	1.2	2.0	2.3	2.8	4.4
2008 III	115.6	3.6	-1.2	3.9	2.3	4.5	3.5	2.6
2008 IV	118.1	4.7	-0.6	9.8	1.9	5.3	2.4	3.2
2009 I	120.1	5.8	1.0	16.6	1.6	6.9	0.3	3.3
2009 II	120.2	4.8	1.3	14.5	0.4	6.2	1.4	1.8
Atlīdzība vienam nodarbinātajam								
2005	112.3	2.0	2.5	1.9	2.2	1.9	2.4	1.9
2006	114.9	2.3	3.3	3.4	3.5	1.6	2.3	1.7
2007	117.7	2.5	3.6	2.7	2.8	1.9	2.4	2.5
2008	121.4	3.1	2.8	3.0	3.8	2.8	2.5	3.6
2008 II	121.1	3.1	2.2	2.7	3.6	2.1	2.4	4.5
2008 III	121.9	3.5	3.2	3.1	4.2	4.1	3.0	3.4
2008 IV	122.5	2.9	2.7	2.7	3.8	2.9	2.0	3.4
2009 I	122.5	1.8	3.3	0.4	2.6	2.3	0.5	3.1
2009 II	123.0	1.6	3.6	-0.5	3.4	2.5	2.0	1.9
Darba ražīgums ²⁾								
2005	103.1	0.8	-5.5	2.5	-1.0	1.2	0.2	-0.2
2006	104.5	1.4	1.8	3.9	0.2	1.1	0.3	-0.4
2007	105.5	0.9	1.4	2.0	-1.6	1.4	0.2	0.7
2008	105.3	-0.1	3.2	-0.5	1.6	-0.4	-0.6	0.5
2008 II	105.6	0.3	3.7	1.5	1.5	-0.2	-0.4	0.1
2008 III	105.5	-0.1	4.5	-0.8	1.9	-0.4	-0.5	0.8
2008 IV	103.8	-1.7	3.3	-6.5	1.9	-2.2	-0.4	0.3
2009 I	102.0	-3.8	2.2	-13.8	0.9	-4.3	0.2	-0.1
2009 II	102.3	-3.1	2.3	-13.1	3.0	-3.4	0.6	0.2

5. Darbaspēka stundas izmaksas³⁾

	Kopā (s.i. indekss: 2008. g. = 100)	Kopā	Komponentu daļījuma		Atsevišķu ekonomisko darbību daļījumā			Papildpostenis: vienošanās ceļā noteiktās darba algas rādītājs ⁴⁾
			Darba samaksa	Darba devēju sociālie maksājumi	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Pakalpojumi	
Īpatsvars (%) ⁵⁾	100.0	100.0	75.2	24.8	32.4	9.0	58.6	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2005	92.2	2.2	2.3	2.0	2.1	1.6	2.3	2.1
2006	94.3	2.3	2.4	2.3	3.3	1.4	1.9	2.3
2007	96.7	2.5	2.9	1.5	2.2	2.6	2.7	2.1
2008	99.9	3.4	3.4	3.3	3.9	4.1	3.1	3.2
2008 III	100.4	3.6	3.6	3.5	3.1	3.7	3.8	3.4
2008 IV	101.4	4.2	4.1	4.6	6.0	4.7	3.2	3.6
2009 I	102.3	3.6	3.4	4.1	5.6	3.0	2.5	3.2
2009 II	103.3	4.0	3.9	4.2	5.3	4.5	3.2	2.8
2009 III								2.3

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat datiem (5.1. sadaļas 4. tabula un 5.1. sadaļas 5. tabulas 7. aile), un ECB aprēķini (5.1. sadaļas 5. tabulas 8. aile).

1) Atlīdzība (faktiskajās cenās) vienam nodarbinātajam attiecībā pret pievienoto vērtību (apjoms) uz vienu nodarbināto iedzīvotāju.

2) Pievienotā vērtība (apjoms) uz vienu nodarbināto iedzīvotāju.

3) Darbaspēka stundas izmaksas visā tautsaimniecībā, izņemot lauksaimniecību, valsts pārvaldi, izglītību, veselību un citur neklasificētus pakalpojumus. Datu pārklājums atšķiras, tāpēc komponentu aplēses var neatbilst kopsummai.

4) Eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. <http://www.ecb.int/stats/intro/html/experiment.en.html>).

5) 2008. gadā.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

1. IKP un izdevumu posteņi

	IKP								
	Kopā	Iekšzemes pieprasījums					Ārējā bilance ¹⁾		
		Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamatkapitāla veidošana	Pārmaiņas krājumos ²⁾	Kopā	Eksports ¹⁾	Imports ¹⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Faktiskajās cenās (mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti dati)								
2005	8 141.2	8 021.5	4 660.9	1 668.6	1 682.4	6.3	119.7	3 094.4	2 974.7
2006	8 560.5	8 462.2	4 864.3	1 739.1	1 831.2	23.7	98.2	3 452.0	3 353.7
2007	9 005.8	8 863.9	5 056.6	1 808.7	1 968.4	27.5	142.0	3 733.6	3 591.7
2008	9 259.4	9 157.4	5 222.1	1 898.6	2 001.8	41.5	101.9	3 861.1	3 759.2
2008 III	2 325.2	2 306.9	1 315.1	476.1	503.1	16.3	18.3	986.2	967.9
IV	2 294.4	2 279.8	1 303.1	482.5	482.5	14.0	14.6	901.6	887.0
2009 I	2 239.5	2 232.0	1 286.6	489.8	454.8	3.5	7.5	799.8	792.3
II	2 238.0	2 216.5	1 290.1	495.4	445.6	-13.3	21.4	783.3	761.8
III	2 251.7	2 227.0	1 291.6	498.8	443.3	.	24.7	807.0	782.3
	procentos no IKP								
2008	100.0	98.9	56.4	20.5	21.6	0.4	1.1	-	-
	Ķēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās; sezonāli izlīdzināti dati ³⁾)								
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)								
2008 III	-0.4	0.1	0.0	0.5	-1.4	-	-	-1.3	-0.1
IV	-1.9	-0.8	-0.5	0.6	-3.8	-	-	-7.2	-4.8
2009 I	-2.4	-1.9	-0.5	0.6	-4.9	-	-	-8.7	-7.4
II	-0.2	-0.8	0.0	0.6	-1.7	-	-	-1.3	-2.9
III	0.4	0.2	-0.2	0.5	-0.4	-	-	2.9	2.6
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)								
2005	1.7	1.9	1.8	1.6	3.3	-	-	5.2	5.9
2006	3.0	2.9	2.0	2.1	5.5	-	-	8.5	8.5
2007	2.7	2.4	1.6	2.3	4.7	-	-	6.2	5.5
2008	0.6	0.6	0.4	2.1	-0.3	-	-	1.0	0.9
2008 III	0.4	0.3	0.0	2.2	-0.8	-	-	1.0	0.7
IV	-1.8	-0.6	-0.7	2.4	-5.5	-	-	-6.9	-4.1
2009 I	-5.0	-3.2	-1.3	2.5	-10.9	-	-	-16.8	-12.8
II	-4.8	-3.4	-0.9	2.4	-11.3	-	-	-17.4	-14.4
III	-4.1	-3.2	-1.1	2.5	-10.4	-	-	-13.9	-12.1
	īpatsvars IKP ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)								
2008 III	-0.4	0.1	0.0	0.1	-0.3	0.3	-0.5	-	-
IV	-1.9	-0.8	-0.3	0.1	-0.8	0.2	-1.1	-	-
2009 I	-2.4	-1.9	-0.3	0.1	-1.0	-0.7	-0.5	-	-
II	-0.2	-0.8	0.0	0.1	-0.3	-0.6	0.6	-	-
III	0.4	0.2	-0.1	0.1	-0.1	0.3	0.1	-	-
	īpatsvars IKP gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)								
2005	1.7	1.9	1.1	0.3	0.7	-0.2	-0.1	-	-
2006	3.0	2.9	1.2	0.4	1.1	0.1	0.1	-	-
2007	2.7	2.4	0.9	0.5	1.0	0.0	0.4	-	-
2008	0.6	0.6	0.2	0.4	0.0	0.0	0.1	-	-
2008 III	0.4	0.3	0.0	0.4	-0.2	0.0	0.1	-	-
IV	-1.8	-0.6	-0.4	0.5	-1.2	0.6	-1.3	-	-
2009 I	-5.0	-3.1	-0.7	0.5	-2.4	-0.5	-1.9	-	-
II	-4.8	-3.3	-0.5	0.5	-2.5	-0.8	-1.5	-	-
III	-4.1	-3.2	-0.6	0.5	-2.2	-0.8	-0.9	-	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

- 1) Eksports un imports aptver preces un pakalpojumus, ieskaitot pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā. Tie pilnībā neatbilst 3.1. sadaļai, 7.1. sadaļas 1. tabulai, 7.2. sadaļas 3. tabulai vai 7.5. sadaļas 1. vai 3. tabulai.
- 2) Ieskaitot vērtslietu iegādi (izņemot realizāciju).
- 3) Gada dati nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

2. Pievienotā vērtība ekonomiskās darbības veidu dalījumā

	Kopējā pievienotā vērtība (bāzes cenās)							Produktu nodokļi minus subsīdijas
	Kopā	Lauksaimniecība, medniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Tirdzniecība, remonts, viesnīcas un restorāni, transporta un sakari	Finanšu pakalpojumi, operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un pārējie pakalpojumi	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Faktiskajās cenās (mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti dati)								
2005	7 296.5	143.7	1 481.8	439.8	1 541.5	2 018.5	1 671.2	844.8
2006	7 646.6	141.3	1 564.3	476.4	1 598.2	2 134.6	1 731.7	913.9
2007	8 046.9	151.3	1 638.6	509.4	1 673.0	2 271.3	1 803.3	959.0
2008	8 313.4	146.5	1 659.7	533.2	1 726.7	2 365.0	1 882.3	946.0
2008 III	2 087.9	35.9	417.9	134.6	434.0	594.2	471.2	237.3
IV	2 064.1	34.9	395.4	132.0	428.6	594.9	478.3	230.3
2009 I	2 016.2	34.6	359.4	130.3	417.9	589.3	484.7	223.3
II	2 016.1	33.6	353.1	129.3	418.4	592.3	489.4	221.8
III	2 030.7	32.6	361.5	128.6	420.8	594.7	492.4	221.0
pievienotā vērtība (%)								
2008	100.0	1.8	20.0	6.4	20.8	28.4	22.6	-
Ķēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās; sezonāli izlīdzināti dati ¹⁾)								
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)								
2008 III	-0.5	0.3	-1.9	-1.5	-0.4	0.0	0.5	-0.1
IV	-1.9	0.5	-6.4	-1.6	-1.9	-0.5	0.2	-2.0
2009 I	-2.4	-0.5	-8.2	-1.1	-2.8	-0.8	0.1	-2.6
II	-0.2	0.2	-1.5	-0.6	-0.2	0.1	0.6	0.2
III	0.4	0.2	2.0	-1.0	0.2	-0.1	0.1	0.6
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)								
2005	1.7	-6.1	1.4	1.6	2.0	2.7	1.3	1.9
2006	3.0	0.1	3.6	2.9	2.8	4.1	1.4	3.3
2007	3.0	-0.1	2.3	2.3	3.4	4.3	2.0	0.9
2008	0.9	1.7	-0.6	-0.6	0.8	1.7	1.6	-1.2
2008 III	0.6	2.9	-1.0	-1.0	0.4	1.3	1.7	-1.5
IV	-1.7	2.5	-7.7	-3.4	-2.0	0.3	1.6	-2.6
2009 I	-4.9	0.2	-16.5	-6.0	-5.5	-1.0	1.2	-5.6
II	-4.9	0.5	-17.0	-4.7	-5.2	-1.3	1.5	-4.5
III	-4.1	0.5	-13.6	-4.3	-4.6	-1.4	1.1	-3.8
īpatsvars pievienotās vērtības ceturksņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)								
2008 III	-0.5	0.0	-0.4	-0.1	-0.1	0.0	0.1	-
IV	-1.9	0.0	-1.3	-0.1	-0.4	-0.1	0.0	-
2009 I	-2.4	0.0	-1.6	-0.1	-0.6	-0.2	0.0	-
II	-0.2	0.0	-0.3	0.0	0.0	0.0	0.1	-
III	0.4	0.0	0.4	-0.1	0.0	0.0	0.0	-
īpatsvars pievienotās vērtības gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)								
2005	1.7	-0.1	0.3	0.1	0.4	0.7	0.3	-
2006	3.0	0.0	0.7	0.2	0.6	1.1	0.3	-
2007	3.0	0.0	0.5	0.1	0.7	1.2	0.4	-
2008	0.9	0.0	-0.1	0.0	0.2	0.5	0.4	-
2008 III	0.6	0.1	-0.2	-0.1	0.1	0.4	0.4	-
IV	-1.7	0.0	-1.6	-0.2	-0.4	0.1	0.4	-
2009 I	-4.9	0.0	-3.4	-0.4	-1.1	-0.3	0.3	-
II	-4.9	0.0	-3.5	-0.3	-1.1	-0.4	0.3	-
III	-4.1	0.0	-2.7	-0.3	-0.9	-0.4	0.2	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Gada dati nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Kopā	Rūpniecība, izņemot būvniecību										Būvniecība
		Kopā (s.i.; indekss: 2005. g. = 100)	Kopā	Rūpniecība, izņemot būvniecību un enerģētiku						Enerģētika		
				Apstrādes rūpniecība	Kopā	Starppatēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces				
								Kopā	Ilglietojuma		Īslaicīga lietojuma	
Īpatsvars (%) ¹⁾	100.0	78.0	78.0	69.4	68.8	28.2	22.1	18.5	2.6	15.9	9.1	22.0
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	3.9	104.3	4.2	4.6	4.7	4.9	6.0	2.9	4.4	2.7	0.6	3.1
2007	3.3	108.2	3.7	4.1	4.3	3.7	6.7	2.3	1.3	2.5	-0.9	1.6
2008	-2.3	106.3	-1.7	-1.8	-1.9	-3.3	-0.2	-2.0	-5.7	-1.4	0.3	-4.5
2008 IV	-8.9	98.6	-9.0	-9.2	-9.5	-13.3	-8.6	-4.7	-11.9	-3.5	-4.1	-8.2
2009 I	-16.9	90.2	-18.5	-20.2	-20.7	-25.3	-23.9	-7.4	-19.9	-5.4	-4.4	-10.3
II	-16.7	89.2	-18.6	-19.5	-19.9	-24.2	-24.2	-6.0	-21.5	-3.3	-8.9	-7.5
III	-14.0	91.1	-14.6	-15.4	-15.9	-18.3	-21.3	-4.1	-19.0	-1.9	-6.5	-9.9
2009 Apr.	-18.7	88.3	-21.4	-22.0	-22.7	-27.2	-27.4	-7.4	-20.9	-5.0	-12.5	-5.7
Maijs	-16.1	89.3	-17.7	-18.7	-18.9	-23.4	-23.0	-5.3	-20.0	-2.8	-7.6	-8.7
Jūn.	-15.2	90.1	-16.7	-17.8	-18.3	-22.2	-22.2	-5.3	-23.7	-2.3	-6.4	-8.0
Jūl.	-15.1	90.4	-15.9	-16.9	-17.7	-20.0	-23.5	-4.0	-20.7	-1.3	-6.0	-10.4
Aug.	-14.7	91.4	-15.1	-16.2	-16.0	-19.1	-22.1	-5.5	-20.0	-3.8	-6.2	-11.0
Sept.	-12.3	91.6	-13.0	-13.4	-14.0	-15.8	-18.7	-3.1	-16.8	-1.0	-7.4	-8.5
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (s.i. dati; %)											
2009 Apr.	-1.1	-	-0.4	-0.7	-1.3	-0.2	-1.4	0.4	0.7	0.4	-1.4	0.0
Maijs	0.2	-	1.1	0.5	0.9	1.6	1.1	0.3	-2.1	0.7	1.7	-2.0
Jūn.	-0.2	-	0.9	-0.2	-0.3	0.7	0.1	-0.2	-3.6	0.2	1.7	-0.3
Jūl.	-0.5	-	0.3	-0.1	-0.3	1.5	-1.4	0.4	0.6	0.4	0.4	-1.7
Aug.	-0.3	-	1.2	0.2	0.9	1.0	1.3	-0.5	5.2	-1.1	0.5	-0.1
Sept.	0.2	-	0.2	0.2	-0.3	0.8	1.4	0.1	-5.5	0.8	-1.5	-1.0

4. Rūpniecības jaunie pasūtījumi un apgrozījums, mazumtirdzniecība un reģistrētie jaunie viegie automobiļi

	Rūpniecības jaunie pasūtījumi		Rūpniecības apgrozījums		Mazumtirdzniecība (izņemot autodeģvielu)							Reģistrētie jaunie viegie automobiļi	
	Apstrādes rūpniecība ²⁾ (faktiskajās cenās)		Apstrādes rūpniecība (faktiskajās cenās)		Faktiskajās cenās	Salīdzināmajās cenās					Kopā (s.i. dati, tūkst.) ³⁾	Kopā	
	Kopā (s.i.; indekss: 2005. g. = 100)	Kopā	Kopā (s.i.; indekss: 2005. g. = 100)	Kopā	Kopā	Kopā (s.i.; indekss: 2005. g. = 100)	Kopā	Pārtikas preces, alkoholiskie dzērieni, taba- kas izstrādājumi	Nepārtikas preces				
									Tekstil- izstrādājumi, apģērbs, apavi	Mājsaimnie- cības ierīces			
Īpatsvars (%) ¹⁾	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	42.9	57.1	9.9	13.9		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2006	110.7	10.3	108.3	8.0	3.4	102.5	2.5	1.0	3.7	3.1	5.4	975	2.4
2007	120.0	8.7	115.0	6.5	2.8	104.5	2.0	0.1	3.4	4.0	3.1	968	-0.5
2008	113.5	-5.2	116.9	1.9	1.7	103.8	-0.7	-1.8	-0.1	-1.8	-2.0	896	-7.0
2008 IV	94.6	-22.3	107.1	-7.5	-0.3	102.9	-1.6	-2.2	-1.2	-3.1	-2.7	825	-17.4
2009 I	83.1	-31.8	95.1	-21.6	-2.6	102.3	-2.5	-3.6	-1.6	-0.4	-6.0	828	-12.6
II	84.5	-30.6	94.1	-23.2	-2.7	102.1	-1.7	-1.5	-1.9	-2.1	-5.3	934	-0.2
III	91.1	-21.5	96.0	-18.7	-3.3	101.6	-1.9	-1.4	-2.3	-2.8	-2.9	960	9.6
2009 Maijs	84.2	-30.4	94.5	-23.4	-3.5	101.9	-2.4	-2.2	-2.6	-4.5	-6.0	912	0.0
Jūn.	86.5	-25.8	93.6	-20.4	-2.7	101.9	-1.6	-1.5	-1.3	-1.6	-4.5	975	11.6
Jūl.	90.3	-25.0	94.9	-20.7	-2.9	101.8	-1.4	-1.7	-1.5	0.2	-3.3	976	6.7
Aug.	90.8	-23.3	96.8	-18.8	-3.1	101.8	-1.7	-0.7	-2.5	-4.1	-2.9	934	14.4
Sept.	92.3	-16.5	96.2	-16.8	-4.0	101.3	-2.6	-1.9	-3.1	-4.8	-2.5	972	9.7
Okt.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	983	10.9
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (s.i. dati; %)												
2009 Jūn.	-	2.8	-	-0.9	-0.1	-	0.0	-0.2	0.0	0.5	0.3	-	6.8
Jūl.	-	4.4	-	1.4	-0.2	-	-0.1	-0.4	-0.1	1.0	0.2	-	0.2
Aug.	-	0.5	-	1.9	0.0	-	0.0	0.7	-0.4	-2.4	-0.1	-	-4.3
Sept.	-	1.6	-	-0.6	-0.6	-	-0.5	-0.7	-0.3	0.2	0.0	-	4.1
Okt.	-	.	-	.	.	-	.	.	.	.	.	-	1.1

Avoti: Eurostat, izņemot 5.2. sadaļas 4. tabulas 12. un 13. aili (kas ietver ECB aprēķinus, kas balstīti uz Eiropas Automobiļu ražotāju asociācijas datiem).

1) 2005. gadā.

2) Ietver apstrādes rūpniecības nozares, kur ražošanu galvenokārt nodrošina pasūtījumi; to īpatsvars ir 61.2% no kopējās apstrādes rūpniecības 2005. gadā.

3) Gada un ceturkšņa rādītāji ir attiecīgā perioda vidējie mēneša rādītāji.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

(procentu starpība, ¹⁾ ja nav norādīts citādi; sezonāli izlīdzināti dati)

5. Uzņēmumu un patērētāju apsekojumi

	Ekonomiskā noskaņojuma rādītājs ²⁾ (ilgtermiņa vidējais rādītājs = 100)	Apstrādes rūpniecība				Patērētāju konfidences rādītājs					
		Ražotāju konfidences rādītājs				Jaudu izmantošana ³⁾ (%)	Kopā ⁴⁾	Finansiālā situācija turpmākajos 12 mēnešos	Ekonomiskā situācija turpmākajos 12 mēnešos	Bezdarba situācija turpmākajos 12 mēnešos	Uzkrājumi turpmākajos 12 mēnešos
		Kopā ⁴⁾	Pasūtījumi	Gatavo preču krājumi	Ražošanas proгноzes						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2005	98.2	-7	-16	11	6	81.1	-14	-4	-15	28	-9
2006	106.9	2	0	6	13	83.1	-9	-3	-9	15	-9
2007	108.9	4	5	5	13	84.1	-5	-2	-4	5	-8
2008	91.1	-9	-15	11	-2	81.8	-18	-10	-25	23	-14
2008 III	89.9	-10	-15	12	-2	82.2	-19	-12	-28	23	-14
IV	75.6	-25	-36	18	-22	78.1	-27	-11	-34	49	-14
2009 I	65.7	-36	-56	20	-31	72.5	-33	-11	-41	64	-14
II	70.2	-33	-62	18	-21	70.0	-28	-9	-34	59	-11
III	79.9	-26	-58	12	-9	70.1	-21	-5	-20	51	-9
2009 Jūn.	73.2	-32	-63	16	-16	-	-25	-7	-29	55	-9
Jūl.	76.0	-30	-61	14	-13	69.6	-23	-6	-23	53	-10
Aug.	80.8	-25	-56	13	-8	-	-22	-5	-21	53	-9
Sept.	82.8	-24	-56	10	-7	-	-19	-4	-15	48	-10
Okt.	86.1	-21	-53	8	-2	70.7	-18	-3	-12	48	-8
Nov.	88.8	-19	-51	7	2	-	-17	-3	-10	50	-7

	Būvniecības konfidences rādītājs			Mazumtirdzniecības konfidences rādītājs				Pakalpojumu konfidences rādītājs			
	Kopā ⁴⁾	Pasūtījumi	Nodarbinātības proгноzes	Kopā ⁴⁾	Pašreizējā situācija komercdarbībā	Krājumu apjoms	Prognozētā situācija komercdarbībā	Kopā ⁴⁾	Komer- darbības klimats	Pieprasījums pēdējos mēnešos	Pieprasījums turpmākajos mēnešos
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2005	-7	-12	-2	-7	-12	13	4	11	5	10	18
2006	1	-4	6	1	3	14	13	18	13	18	24
2007	0	-8	7	1	4	15	12	19	16	19	23
2008	-14	-20	-7	-7	-6	16	1	2	-5	4	7
2008 III	-14	-21	-7	-9	-9	17	-1	1	-7	3	6
IV	-23	-31	-16	-15	-16	17	-13	-12	-20	-9	-6
2009 I	-31	-36	-26	-19	-21	15	-20	-24	-33	-21	-18
II	-34	-42	-25	-17	-23	9	-19	-22	-29	-23	-15
III	-32	-41	-22	-14	-19	10	-13	-12	-19	-13	-5
2009 Jūn.	-33	-42	-24	-17	-24	9	-17	-20	-26	-22	-11
Jūl.	-33	-41	-25	-13	-16	10	-14	-18	-24	-19	-9
Aug.	-32	-40	-23	-14	-20	10	-12	-11	-16	-10	-5
Sept.	-30	-42	-19	-15	-21	11	-14	-9	-15	-10	-2
Okt.	-29	-42	-16	-15	-24	10	-12	-7	-10	-10	0
Nov.	-26	-39	-14	-11	-19	10	-4	-4	-7	-8	4

Avots: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts).

- 1) Starpība starp pozitīvas un negatīvas atbildes sniegušo respondentu īpatnību.
- 2) Ekonomiskā noskaņojuma rādītājs veidojas no ražotāju, pakalpojumu, patērētāju, būvniecības un mazumtirdzniecības konfidences rādītājiem; ražotāju konfidences rādītāja īpatsvars ir 40%, pakalpojumu konfidences rādītāja īpatsvars ir 30%, patērētāju konfidences rādītāja īpatsvars ir 20%, un divu pārējo rādītāju īpatsvars ir katram 5%. Ekonomiskā noskaņojuma rādītāja vērtība virs (zem) 100 norāda uz ekonomisko noskaņojumu virs (zem) vidējā līmeņa (aprēķināts par periodu no 1990. gada līdz 2008. gadam).
- 3) Dati tiek vākti katru gadu janvārī, aprīlī, jūlijā un oktobrī. Uzrādītie ceturkšņa dati ir divu sekojošu apsekojumu vidējie rādītāji. Gada dati veidojas no ceturkšņa vidējiem rādītājiem.
- 4) Konfidences rādītāji tiek aprēķināti kā uzrādīto komponentu parastie vidējie rādītāji; krājumu (4. un 17. aile) un bezdarba (10. aile) novērtējumi tiek lietoti ar pretēju zīmi, lai aprēķinātu konfidences rādītājus.

5.3. Darba tirgus¹⁾

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

1. Nodarbinātība

	Tautsaimniecībā pavisam		Pēc nodarbinātības statusa		Pēc ekonomiskās darbības veida					
	Milj. (s.i. dati)		Darba ņēmēji	Paš- nodarbinātie	Lauk- saimniecība, medniecība, mežsaimnie- cība un zvejniecība	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Tirdzniecība, remonts, viesnīcas un restorāni, transporta un sakari	Finanšu pakalpojumi, operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un pārējie pakalpojumi
Īpatsvars (%) ²⁾	100.0	100.0	85.2	14.8	3.9	17.1	7.5	25.6	15.9	30.0
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2005	141.846	1.0	1.0	0.5	-0.7	-1.1	2.7	0.7	2.5	1.5
2006	144.148	1.6	1.8	0.7	-1.8	-0.3	2.7	1.7	3.9	1.8
2007	146.712	1.8	2.0	0.8	-1.5	0.3	3.9	2.0	4.1	1.2
2008	147.821	0.8	0.9	-0.3	-1.4	-0.2	-2.2	1.3	2.2	1.1
2008 II	148.164	1.1	1.3	-0.2	-1.8	0.3	-1.4	1.6	2.6	1.4
2008 III	147.743	0.5	0.8	-0.9	-1.7	-0.1	-2.7	0.9	1.8	1.0
2008 IV	147.304	0.0	0.1	-0.8	-1.0	-1.2	-5.0	0.4	0.7	1.4
2009 I	146.215	-1.2	-1.0	-2.3	-2.0	-3.0	-7.1	-1.2	-1.2	1.4
2009 II	145.526	-1.8	-1.7	-2.2	-1.9	-4.6	-7.6	-1.9	-1.9	1.4
<i>pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (s.i. dati; %)</i>										
2008 II	0.089	0.1	0.2	-0.5	-1.1	-0.1	-0.9	0.1	0.0	0.6
2008 III	-0.421	-0.3	-0.2	-0.6	-0.6	-0.6	-2.0	-0.2	0.0	0.1
2008 IV	-0.439	-0.3	-0.3	-0.4	0.3	-1.0	-2.1	-0.4	-0.4	0.6
2009 I	-1.089	-0.7	-0.7	-0.9	-0.7	-1.5	-2.1	-0.8	-0.8	0.1
2009 II	-0.689	-0.5	-0.5	-0.5	-0.8	-1.5	-1.5	-0.5	-0.6	0.5

2. Bezdarbs

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Kopā		Pēc vecuma ³⁾				Pēc dzimuma ⁴⁾			
	Milj.	No darba- spēka; %	Pieaugušie		Jaunieši		Vīrieši		Sievietes	
			Milj.	No darba- spēka; %	Milj.	No darba- spēka; %	Milj.	No darba- spēka; %	Milj.	No darba- spēka; %
Īpatsvars (%) ²⁾	100.0		77.9		22.1		50.4		49.6	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2005	13.710	9.0	10.668	7.9	3.042	17.5	6.915	8.1	6.796	10.0
2006	12.876	8.3	10.054	7.3	2.823	16.4	6.387	7.5	6.490	9.4
2007	11.672	7.5	9.123	6.6	2.549	14.9	5.734	6.7	5.938	8.5
2008	11.892	7.6	9.265	6.6	2.627	15.4	5.998	6.9	5.895	8.3
2008 III	11.951	7.6	9.304	6.6	2.646	15.6	6.065	7.0	5.886	8.3
2008 IV	12.687	8.0	9.873	7.0	2.813	16.6	6.547	7.6	6.139	8.6
2009 I	13.857	8.8	10.786	7.6	3.071	18.2	7.323	8.5	6.534	9.2
2009 II	14.704	9.3	11.465	8.1	3.239	19.4	7.883	9.1	6.821	9.5
2009 III	15.228	9.6	11.904	8.4	3.324	20.1	8.198	9.5	7.030	9.8
2009 Maijs	14.685	9.3	11.437	8.1	3.248	19.4	7.885	9.1	6.800	9.5
2009 Jūn.	14.894	9.4	11.650	8.2	3.244	19.5	7.989	9.2	6.905	9.6
2009 Jūl.	15.052	9.5	11.771	8.3	3.280	19.8	8.089	9.4	6.963	9.7
2009 Aug.	15.199	9.6	11.882	8.4	3.318	20.0	8.178	9.5	7.021	9.8
2009 Sept.	15.433	9.8	12.058	8.5	3.375	20.3	8.328	9.6	7.105	9.9
2009 Okt.	15.567	9.8	12.136	8.6	3.431	20.6	8.393	9.7	7.174	10.0

Avots: Eurostat.

1) Nodarbinātības dati attiecas uz fiziskajām personām un balstās uz EKS 95. Bezdarba dati attiecas uz fiziskajām personām, un tiem piemērotas SDO rekomendācijas.

2) 2008. gadā.

3) Pieaugušie – vecumā no 25 gadiem; jaunieši – jaunāki par 25 gadiem; īpatsvars izteikts procentos no darbaspēka attiecīgā vecuma grupā.

4) Īpatsvars izteikts procentos no darbaspēka attiecīgā dzimuma grupā.

VALSTS FINANCES

6.1. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums¹⁾ (procentos no IKP)

1. Euro zona – ieņēmumi

	Kopā		Kārtējie ieņēmumi								Kapitāla ieņēmumi		Papild- postenis: fiskālais slogs ²⁾	
			Tiešie nodokļi			Netiešie nodokļi		Sociālās iemaksas						Pārdo- šanas ieņēmumi
				Mājsaim- niecību	Sabiedrību		ES institūciju saņemtie		Darba devēji	Darba ņēmēji		Kapitāla nodokļi		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	46.5	46.2	12.6	9.6	3.0	13.9	0.6	15.8	8.2	4.8	2.2	0.3	0.3	42.6
2001	45.7	45.4	12.2	9.4	2.7	13.5	0.5	15.6	8.2	4.7	2.1	0.2	0.3	41.6
2002	45.1	44.8	11.8	9.2	2.5	13.5	0.4	15.6	8.2	4.6	2.1	0.3	0.3	41.2
2003	45.0	44.4	11.4	9.0	2.3	13.5	0.4	15.7	8.3	4.6	2.1	0.6	0.5	41.1
2004	44.5	44.0	11.3	8.7	2.5	13.5	0.3	15.5	8.2	4.5	2.1	0.5	0.4	40.7
2005	44.8	44.4	11.5	8.8	2.6	13.7	0.3	15.4	8.1	4.5	2.2	0.5	0.3	40.9
2006	45.3	45.0	12.1	8.9	3.0	13.9	0.3	15.3	8.1	4.5	2.1	0.3	0.3	41.5
2007	45.5	45.2	12.4	9.1	3.1	13.8	0.3	15.1	8.0	4.4	2.1	0.3	0.3	41.6
2008	44.9	44.7	12.2	9.3	2.7	13.3	0.3	15.3	8.1	4.4	2.1	0.2	0.3	41.0

2. Euro zona – izdevumi

	Kopā		Kārtējie izdevumi							Izdevumi kapitālieguldījumiem				Papild- postenis: primārie izdevumi ³⁾
	Kopā	Atklīdzība nodarbi- nātajiem	Starp- patēriņš	Pro- centu maksā- jumi	Kārtējie pārve- dumi	Sociālie maksājumi	Subsī- dijas	ES institū- ciju veiktie maksājumi	Inves- tīcijas	Kapitāla pārve- dumi	ES institū- ciju veiktie maksājumi			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2000	46.6	43.8	10.4	4.8	3.9	24.7	21.6	2.0	0.5	2.8	2.5	1.3	0.0	42.7
2001	47.6	43.7	10.3	4.8	3.8	24.8	21.7	1.9	0.5	3.9	2.5	1.4	0.0	43.8
2002	47.7	43.9	10.4	4.9	3.5	25.1	22.2	1.9	0.5	3.8	2.4	1.4	0.0	44.2
2003	48.1	44.1	10.5	5.0	3.3	25.4	22.5	1.9	0.5	3.9	2.5	1.4	0.1	44.8
2004	47.5	43.6	10.4	5.0	3.1	25.1	22.3	1.8	0.5	3.9	2.5	1.5	0.1	44.4
2005	47.4	43.5	10.4	5.0	3.0	25.0	22.3	1.7	0.5	3.9	2.5	1.4	0.0	44.4
2006	46.7	42.8	10.2	5.0	2.9	24.8	22.0	1.7	0.5	3.8	2.5	1.4	0.0	43.8
2007	46.1	42.3	10.0	5.0	3.0	24.4	21.6	1.6	0.4	3.8	2.6	1.2	0.0	43.1
2008	46.9	43.0	10.1	5.1	3.0	24.8	22.0	1.6	0.4	3.9	2.5	1.3	0.0	43.9

3. Euro zona – deficīts/pārpalikums, sākotnējais deficīts/pārpalikums un valdības patēriņš

	Deficīts (-)/pārpalikums (+)					Sākot- nējais deficīts (-)/ pārpa- likums (+)	Valdības patēriņš ⁴⁾						Sabied- riskais patēriņš	Individuālais patēriņš
	Kopā	Centrālā valdība	Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodroši- nāšanas fondi		Kopā							
								Atbildība nodarbinā- tajiem	Starp- patēriņš	Pārveidumi natūrā ar tir- gus ražotāju starpniecību	Pamat- kapitāla patēriņš	Pārdošana (ar mīnusa zīmi)		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	-0.1	-0.5	-0.1	0.1	0.5	3.8	19.7	10.4	4.8	4.9	1.8	2.2	8.2	11.6
2001	-1.9	-1.7	-0.4	-0.1	0.3	1.9	19.8	10.3	4.8	4.9	1.8	2.1	8.2	11.7
2002	-2.6	-2.1	-0.5	-0.2	0.2	0.9	20.2	10.4	4.9	5.1	1.8	2.1	8.3	12.0
2003	-3.1	-2.4	-0.5	-0.2	0.0	0.2	20.5	10.5	5.0	5.2	1.8	2.1	8.3	12.2
2004	-3.0	-2.5	-0.4	-0.3	0.2	0.2	20.4	10.4	5.0	5.1	1.9	2.1	8.3	12.1
2005	-2.6	-2.2	-0.3	-0.2	0.2	0.4	20.4	10.4	5.0	5.1	1.9	2.2	8.2	12.3
2006	-1.3	-1.4	-0.1	-0.2	0.4	1.6	20.3	10.2	5.0	5.2	1.9	2.1	8.0	12.2
2007	-0.6	-1.2	0.0	0.0	0.5	2.4	20.0	10.0	5.0	5.2	1.9	2.1	7.9	12.1
2008	-2.0	-2.0	-0.2	-0.2	0.4	1.0	20.4	10.1	5.1	5.3	1.9	2.1	8.1	12.3

4. Euro zonas valstis – deficīts (-)/pārpalikums (+)⁵⁾

	BE	DE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	LU	MT	NL	AT	PT	SI	SK	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2005	-2.7	-3.3	1.7	-5.2	1.0	-2.9	-4.3	-2.4	0.0	-2.9	-0.3	-1.6	-6.1	-1.4	-2.8	2.8
2006	0.3	-1.6	3.0	-2.9	2.0	-2.3	-3.3	-1.2	1.3	-2.6	0.5	-1.6	-3.9	-1.3	-3.5	4.0
2007	-0.2	0.2	0.3	-3.7	1.9	-2.7	-1.5	3.4	3.7	-2.2	0.2	-0.6	-2.6	0.0	-1.9	5.2
2008	-1.2	0.0	-7.2	-7.7	-4.1	-3.4	-2.7	0.9	2.5	-4.7	0.7	-0.4	-2.7	-1.8	-2.3	4.5

Avoti: ECB – apkopotajiem euro zonas datiem; Eiropas Komisija – ar valstu deficītu/pārpalikumu saistītajiem datiem.

- 1) Dati attiecas uz Euro16. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums balstīti uz EKS 95. Iekšauti un konsolidēti ES budžeta ietvaros veiktie darījumi. Darījumi starp dalībvalstu valdībām nav konsolidēti.
- 2) Fiskālais slogs ietver nodokļus un sociālās iemaksas.
- 3) Ietver visus izdevumus mīnus procentu maksājumus.
- 4) Atbilst valdības galapatēriņa izdevumiem (P.3) atbilstoši EKS 95.
- 5) Ietver ieņēmumus no UMTS licenču pārdošanas un norēķiniem saistībā ar mijmaiņas un biržā netirgotajiem nākotnes procentu likmju līgumiem.

6.2. Parāds¹⁾

(procentos no IKP)

1. Euro zona – finanšu instrumentu un to turētāju sektoru dalījumā

	Kopā	Finanšu instrumenti				Turētāji				Citi kreditori ³⁾
		Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Īstermiņa parāda vērtspapīri	Ilgttermiņa parāda vērtspapīri	Iekšzemes kreditori ²⁾				
						Kopā	MF1	Citas finanšu sabiedrības	Citi sektori	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	72.0	2.9	14.5	4.3	50.4	48.7	25.4	13.7	9.7	23.3
2000	69.2	2.7	13.2	3.7	49.6	44.0	22.1	12.3	9.6	25.2
2001	68.2	2.8	12.4	4.0	49.0	41.8	20.6	11.0	10.2	26.4
2002	68.0	2.7	11.8	4.6	48.9	40.0	19.4	10.6	10.0	28.0
2003	69.1	2.1	12.4	5.0	49.6	39.3	19.6	11.0	8.6	29.8
2004	69.5	2.2	12.0	5.0	50.3	37.5	18.5	10.7	8.3	31.9
2005	70.0	2.4	11.8	4.7	51.2	35.5	17.2	11.1	7.1	34.6
2006	68.2	2.4	11.4	4.1	50.2	33.8	17.4	9.4	7.0	34.4
2007	65.9	2.2	10.8	4.2	48.8	32.1	16.8	8.6	6.7	33.9
2008	69.3	2.3	10.9	6.7	49.4	32.5	17.2	8.2	7.1	36.8

2. Euro zona – emitenta, termiņa un valūtas denominācijas dalījumā

	Kopā	Emitents ⁴⁾				Sākotnējais termiņš			Atlikušais termiņš			Valūtas	
		Centrālā valdība	Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Euro vai dalībvalsts valūta	Citas valūtas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1999	72.0	60.5	6.0	5.1	0.4	7.3	64.6	7.0	13.5	27.8	30.6	69.9	2.0
2000	69.2	58.1	5.8	4.9	0.4	6.5	62.7	6.2	13.4	27.8	28.1	67.4	1.8
2001	68.2	57.0	6.0	4.7	0.4	7.0	61.2	5.3	13.7	26.6	27.9	66.7	1.5
2002	68.0	56.7	6.2	4.7	0.4	7.6	60.4	5.2	15.5	25.3	27.2	66.7	1.3
2003	69.1	57.0	6.5	5.0	0.6	7.8	61.3	5.0	14.9	26.0	28.2	68.1	0.9
2004	69.5	57.4	6.6	5.1	0.4	7.8	61.6	4.7	14.8	26.2	28.5	68.6	0.9
2005	70.0	57.6	6.7	5.2	0.5	7.9	62.2	4.6	14.8	25.6	29.7	69.1	1.0
2006	68.2	55.9	6.5	5.3	0.5	7.4	60.8	4.3	14.4	24.0	29.8	67.7	0.6
2007	65.9	54.0	6.2	5.2	0.5	7.4	58.5	4.3	14.2	22.7	29.1	65.4	0.5
2008	69.3	57.1	6.6	5.2	0.4	10.2	59.1	4.5	17.8	22.2	29.3	68.6	0.7

3. Euro zonas valstis

	BE	DE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	LU	MT	NL	AT	PT	SI	SK	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2005	92.1	68.0	27.6	100.0	43.0	66.4	105.8	69.1	6.1	70.2	51.8	63.9	63.6	27.0	34.2	41.8
2006	88.1	67.6	25.0	97.1	39.6	63.7	106.5	64.6	6.6	63.6	47.4	62.2	64.7	26.7	30.5	39.3
2007	84.2	65.0	25.1	95.6	36.1	63.8	103.5	58.3	6.6	62.0	45.5	59.5	63.6	23.3	29.3	35.2
2008	89.8	65.9	44.1	99.2	39.7	67.4	105.8	48.4	13.5	63.8	58.2	62.6	66.3	22.5	27.7	34.1

Avoti: ECB – apkopotajiem euro zonas datiem; Eiropas Komisija – ar valsts parādu saistītajiem datiem.

1) Dati attiecas uz Euro16. Valdības kopējais parāds nominālvērtībā, ar konsolidētiem valdības apakšsektoriem. Nerezidentu valdību turējumi nav konsolidēti. Dati ir daļējas aplēses.

2) Turētāji – tās valsts rezidenti, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.

3) Ietver euro zonas valstu rezidentus, izņemot tās valsts rezidentus, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.

4) Izņemot valdības parādu, kura turētājs ir attiecīgās valsts valdība.

6.3. Parāda pārmaiņas¹⁾

(procentos no IKP)

1. Euro zona – pārmaiņas to cēloņa, finanšu instrumentu un turētāju sektoru dalījumā

	Kopā	Pārmaiņu cēlonis			Finanšu instrumenti				Turētāji			
		Aizņemšanās nepieciešamība ²⁾	Pārvērtē- šanas ietekme ³⁾	Citas apjoma pārmaiņas ⁴⁾	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Īstermiņa parāda vērtspapīri	Ilgttermiņa parāda vērtspapīri	Iekšzemes kreditāri ⁵⁾	MFI	Pārējās finanšu sabiedrības	Pārējie kreditāri ⁶⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2000	1.1	1.2	0.0	-0.1	0.0	-0.5	-0.3	1.9	-2.1	-2.0	-0.6	3.2
2001	1.9	1.9	-0.1	0.1	0.2	-0.2	0.5	1.5	-0.3	-0.5	-0.8	2.2
2002	2.1	2.7	-0.5	-0.1	0.0	-0.2	0.7	1.6	-0.4	-0.5	-0.1	2.5
2003	3.1	3.3	-0.2	0.0	-0.6	0.9	0.6	2.1	0.5	0.8	0.8	2.6
2004	3.1	3.2	-0.1	0.0	0.2	0.1	0.1	2.7	-0.2	-0.3	0.1	3.3
2005	3.1	3.0	0.0	0.0	0.3	0.3	-0.1	2.6	-0.7	-0.6	0.8	3.8
2006	1.5	1.4	0.1	0.0	0.2	0.2	-0.4	1.5	0.0	1.0	-1.2	1.5
2007	1.1	1.1	0.0	0.0	-0.1	-0.1	0.3	1.0	0.0	0.2	-0.3	1.1
2008	5.2	5.1	0.1	0.0	0.1	0.4	2.6	2.0	1.3	0.9	-0.2	3.8

2. Euro zona – deficīta-parāda korekcija

	Parāda pār- maiņas	Deficīts (-)/ pārpalikums (+) ⁷⁾	Deficīta-parāda korekcija ⁸⁾										Citas apjoma pārmaiņas	Citi ⁹⁾
			Kopā	Darījumi ar galvenajiem finanšu aktīviem, kas ir valdības īpašumā							Pārvērtē- šanas ietekme	Valūtas kursa ietekme		
				Kopā	Nauda un noguldījumi	Aizde- vumi	Parāda vērts- papīri ¹⁰⁾	Akcijas un pārējie kapitāla vērtspapīri						
									Privatizācija	Ieguldījumi kapitālā				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	1.1	-0.1	1.0	1.0	0.7	0.1	0.2	0.0	-0.3	0.2	0.0	0.1	-0.1	0.1
2001	1.9	-1.9	0.0	-0.5	-0.6	0.1	0.1	-0.1	-0.3	0.1	-0.1	0.0	0.1	0.6
2002	2.1	-2.6	-0.5	0.1	0.1	0.0	0.0	-0.1	-0.4	0.1	-0.5	-0.1	-0.1	0.0
2003	3.1	-3.1	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	-0.2	0.1	-0.2	-0.1	0.0	0.1
2004	3.1	-3.0	0.2	0.2	0.2	0.0	0.1	0.0	-0.5	0.2	-0.1	0.0	0.0	0.1
2005	3.1	-2.6	0.5	0.6	0.3	0.1	0.1	0.1	-0.3	0.2	0.0	0.0	0.0	-0.1
2006	1.5	-1.3	0.2	0.3	0.3	-0.1	0.3	-0.2	-0.4	0.1	0.1	0.0	0.0	-0.2
2007	1.1	-0.6	0.5	0.6	0.3	0.0	0.3	0.1	-0.2	0.2	0.0	0.0	0.0	-0.1
2008	5.2	-2.0	3.2	3.1	0.8	0.7	0.7	0.8	-0.1	0.7	0.1	0.0	0.0	0.0

Avots: ECB.

- 1) Dati attiecas uz Euro16 un ir daļējas aplēses. Gada pārmaiņas valdības kopējā nominālajā konsolidētajā parādā izteiktas procentos no IKP, t.i., $[\text{parāds}(t) - \text{parāds}(t-1)] \div \text{IKP}(t)$.
- 2) Saskaņā ar definīciju aizņemšanās nepieciešamība ir vienāda ar parāda darījumiem.
- 3) Papildus ārvalstu valūtas maiņas pārmaiņu ietekmei ietver arī pārmaiņas, kas rodas, nosakot datus nominālvērtībā (piemēram, prēmijas vai diskonta likmes emitētajiem parāda vērtspapīriem).
- 4) Ietver pārmaiņu ietekmi, kas rodas institucionālu vienību pārklasificēšanas un noteiktu veidu parāda pārņemšanas rezultātā.
- 5) Turētāji – tās valsts rezidenti, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.
- 6) Ietver euro zonas valstu rezidentus, izņemot tās valsts rezidentus, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.
- 7) Ietverot ieņēmumus no UMTS licenču pārdošanas.
- 8) Starpība starp gada pārmaiņām kopējā nominālā konsolidētā parāda apjomā un deficītu (izteiktu procentos no IKP).
- 9) Galvenokārt tiek veidoti no darījumiem ar pārējiem aktīviem un saistībām (tirdzniecības kredīti, citi debitoru/kreditāru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti).
- 10) Neietver atvasinātos finanšu instrumentus.

6.4. Ceturkšņa ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums¹⁾

(procentos no IKP)

1. Euro zona – ceturkšņa ieņēmumi

	Kopā		Kārtējie ieņēmumi					Kapitāla ieņēmumi		Papild- postenis: fiskālais slogs ²⁾
	1	2	Tiešie nodokļi	Netiešie nodokļi	Sociālās iemaksas	Pārdošanas ieņēmumi	Īpašuma ieņēmumi	8	Kapitāla nodokļi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2003 II	45.8	44.3	11.9	12.7	15.7	2.0	1.4	1.4	1.2	41.4
III	42.7	42.2	10.8	12.6	15.5	1.9	0.6	0.5	0.2	39.1
IV	49.2	48.2	13.1	14.1	16.2	2.9	0.8	1.0	0.3	43.7
2004 I	41.4	40.9	9.6	12.9	15.3	1.7	0.6	0.4	0.3	38.1
II	44.8	44.0	12.0	12.9	15.3	2.0	1.1	0.8	0.6	40.7
III	42.8	42.3	10.6	12.8	15.4	1.9	0.7	0.5	0.3	39.1
IV	49.0	48.0	12.9	14.2	16.2	2.9	0.7	1.0	0.4	43.7
2005 I	42.0	41.5	9.9	13.0	15.2	1.7	0.6	0.5	0.3	38.4
II	44.4	43.8	11.7	13.2	15.1	2.0	1.1	0.6	0.3	40.2
III	43.4	42.7	11.0	13.0	15.2	1.9	0.7	0.7	0.3	39.5
IV	49.1	48.3	13.4	14.2	16.1	2.9	0.8	0.7	0.3	43.9
2006 I	42.4	41.9	10.2	13.4	15.1	1.6	0.8	0.4	0.3	38.9
II	45.5	45.0	12.4	13.5	15.1	1.9	1.3	0.5	0.3	41.2
III	43.7	43.2	11.5	13.0	15.2	2.0	0.8	0.5	0.3	39.9
IV	49.4	48.8	14.0	14.2	15.8	2.9	0.9	0.6	0.3	44.4
2007 I	42.2	41.8	10.3	13.5	14.8	1.7	0.8	0.4	0.3	38.8
II	45.8	45.4	12.8	13.5	15.0	1.9	1.5	0.4	0.3	41.5
III	43.7	43.2	12.0	12.8	14.9	1.9	0.8	0.5	0.3	40.0
IV	49.7	49.2	14.4	14.2	15.8	3.0	0.9	0.5	0.3	44.6
2008 I	42.2	41.9	10.6	12.9	14.8	1.7	1.0	0.3	0.2	38.6
II	45.1	44.7	12.8	12.8	15.0	1.9	1.5	0.4	0.3	40.9
III	43.1	42.7	11.8	12.4	15.1	1.9	0.8	0.4	0.3	39.5
IV	48.8	48.3	13.6	13.6	16.2	3.0	1.0	0.5	0.3	43.6
2009 I	42.2	42.0	10.5	12.4	15.5	1.8	1.0	0.2	0.2	38.7
II	44.6	44.0	11.7	12.5	15.6	2.0	1.4	0.6	0.5	40.3

2. Euro zona – ceturkšņa izdevumi un deficīts/pārpalikums

	Kopā	Kārtējie izdevumi							Izdevumi kapitālieguldījumiem			Deficīts (-)/ pārpalikums (+)	Sākotnējais deficīts (-)/ pārpalikums (+)
		Kopā	Atbildzība nodarbi- nātajiem	Starp- patēriņš	Procentu maksājumi	Kārtējie pārvedumi			Investīcijas	Kapitāla pārvedumi			
							Sociālie maksājumi	Subsīdijas					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2003 II	47.1	43.6	10.4	4.7	3.4	25.1	21.6	1.3	3.5	2.3	1.2	-1.3	2.1
	47.1	43.4	10.2	4.8	3.3	25.1	21.6	1.3	3.7	2.5	1.2	-4.4	-1.1
	51.0	46.2	11.1	5.7	3.1	26.4	22.8	1.5	4.8	3.3	1.6	-1.9	1.2
2004 I	46.4	43.0	10.3	4.6	3.2	24.9	21.3	1.2	3.4	1.9	1.5	-5.0	-1.8
	46.6	43.2	10.4	4.8	3.3	24.7	21.4	1.3	3.4	2.3	1.1	-1.8	1.5
	46.1	42.7	9.9	4.7	3.1	24.9	21.5	1.3	3.4	2.4	1.0	-3.3	-0.1
IV	50.9	45.6	11.0	5.7	2.9	26.1	22.6	1.4	5.2	3.1	2.1	-1.9	1.0
2005 I	46.8	43.1	10.2	4.6	3.1	25.1	21.3	1.2	3.7	1.9	1.8	-4.9	-1.7
	46.1	42.7	10.2	4.9	3.2	24.4	21.3	1.1	3.4	2.3	1.1	-1.7	1.5
	45.8	42.3	9.9	4.8	3.0	24.7	21.3	1.2	3.4	2.5	1.0	-2.4	0.6
IV	50.5	45.7	11.1	5.8	2.7	26.1	22.5	1.3	4.8	3.1	1.7	-1.5	1.3
2006 I	45.3	42.1	10.0	4.5	2.9	24.6	21.1	1.2	3.1	1.9	1.2	-2.9	0.0
	45.4	42.2	10.2	4.9	3.1	24.0	21.0	1.1	3.2	2.3	1.0	0.0	3.1
	45.3	41.9	9.8	4.7	2.9	24.5	21.1	1.2	3.4	2.4	1.0	-1.6	1.3
IV	50.3	45.0	10.7	5.7	2.7	25.9	22.2	1.4	5.3	3.2	2.2	-1.0	1.7
2007 I	44.3	41.2	9.8	4.5	2.9	23.9	20.5	1.2	3.2	2.0	1.2	-2.1	0.8
	44.6	41.4	9.9	4.8	3.2	23.5	20.5	1.1	3.2	2.3	0.8	1.2	4.3
	44.6	41.2	9.6	4.7	3.0	23.9	20.7	1.2	3.4	2.5	0.9	-0.9	2.0
IV	50.3	45.2	10.7	5.8	2.8	26.0	22.2	1.5	5.1	3.4	1.8	-0.6	2.2
2008 I	44.7	41.5	9.8	4.6	2.9	24.2	20.5	1.2	3.2	2.0	1.2	-2.5	0.5
	45.3	41.9	10.1	4.9	3.1	23.7	20.6	1.1	3.4	2.3	1.1	-0.2	3.0
	45.4	41.9	9.7	4.8	3.0	24.4	21.2	1.2	3.5	2.5	1.1	-2.3	0.7
IV	51.8	46.7	11.0	6.1	2.8	26.9	23.0	1.4	5.1	3.4	1.7	-3.0	-0.2
2009 I	48.3	44.9	10.6	5.2	2.9	26.2	22.3	1.3	3.4	2.1	1.2	-6.1	-3.1
	49.7	45.9	10.8	5.5	3.2	26.4	23.0	1.3	3.9	2.6	1.2	-5.1	-2.0

Avots: ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat un valstu datiem.

1) Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums balstīti uz EKS 95. Nav iekļauti EK budžeta darījumi ar ārpus valdības sektora esošajiem uzņēmumiem. Citādi, izņemot atšķirīgus datu nosūtīšanas termiņus, ceturkšņa dati atbilst gada datiem. Dati nav sezonāli izlīdzināti.

2) Fiskālais slogs ietver nodokļus un sociālās iemaksas.

6.5. Ceturkšņa parāds un parāda pārmaiņas (procentos no IKP)

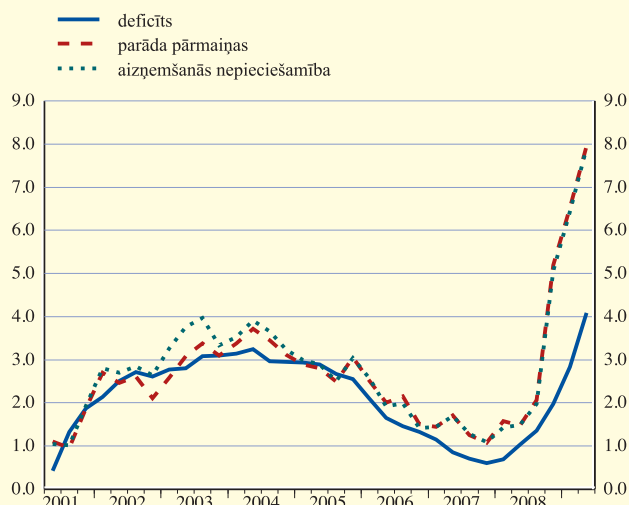
1. Euro zona – Māstrihtas parāds finanšu instrumentu sektoru dalījumā¹⁾

		Kopā	Finanšu instrumenti			
			Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Īstermiņa parāda vērtspapīri	Ilgtermiņa parāda vērtspapīri
		1	2	3	4	5
2006	III	69.9	2.5	11.6	4.7	51.1
	IV	68.2	2.4	11.4	4.1	50.2
2007	I	68.4	2.4	11.5	4.7	49.9
	II	68.6	2.2	11.2	5.1	50.2
	III	67.6	2.1	11.0	5.1	49.4
	IV	65.9	2.2	10.8	4.2	48.8
2008	I	66.9	2.1	11.1	5.0	48.7
	II	67.2	2.1	11.0	4.9	49.1
	III	67.1	2.1	10.8	5.5	48.6
	IV	69.3	2.3	10.9	6.7	49.4
2009	I	72.7	2.3	11.0	7.9	51.5
	II	75.8	2.3	11.5	8.4	53.5

2. Euro zona – deficīta-parāda korekcija

	Parāda pārmaiņas	Deficīts (-)/ pārpalikums (+)	Deficīta-parāda korekcija								Papild- postenis: aizņemšanās nepieciešamība
			Kopā	Darījumi ar galvenajiem finanšu aktīviem, kas ir valdības īpašumā					Pārvērtē- šanas ietekme un citas apjoma pārmaiņas	Citi	
				Kopā	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri	Akcijas un pārējie kapitāla vērtspapīri			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2006	III	1.2	-1.6	-0.4	-0.9	-0.7	-0.2	-0.2	0.3	0.2	0.9
	IV	-2.9	-1.0	-3.9	-2.4	-1.5	-0.2	-0.2	-0.2	-1.3	-2.8
2007	I	4.4	-2.1	2.3	2.0	1.0	0.6	0.2	-0.7	1.0	5.1
	II	4.2	1.2	5.3	5.0	4.1	0.0	0.6	0.6	-0.3	3.5
	III	-0.6	-0.9	-1.5	-1.5	-2.1	0.1	0.4	0.1	-0.1	-0.7
	IV	-3.4	-0.6	-3.9	-2.8	-1.9	-0.2	-0.6	0.0	-1.0	-3.3
2008	I	6.3	-2.5	3.8	3.1	1.9	0.0	0.9	0.3	-0.1	0.7
	II	3.7	-0.2	3.5	3.4	1.8	0.3	1.1	0.1	0.0	3.7
	III	1.9	-2.3	-0.5	-0.9	-1.6	0.0	0.1	0.6	0.5	0.0
	IV	8.9	-3.0	5.9	6.5	1.1	2.6	0.8	2.0	0.1	-0.7
2009	I	11.9	-6.1	5.8	5.4	4.8	-0.1	-0.2	0.9	-0.3	0.7
	II	9.3	-5.1	4.2	3.4	1.9	-0.8	1.0	1.2	-0.2	1.0

A29. Deficīts, aizņemšanās nepieciešamība un parāda pārmaiņas (četrus ceturkšņus mainīgā summa procentos no IKP)

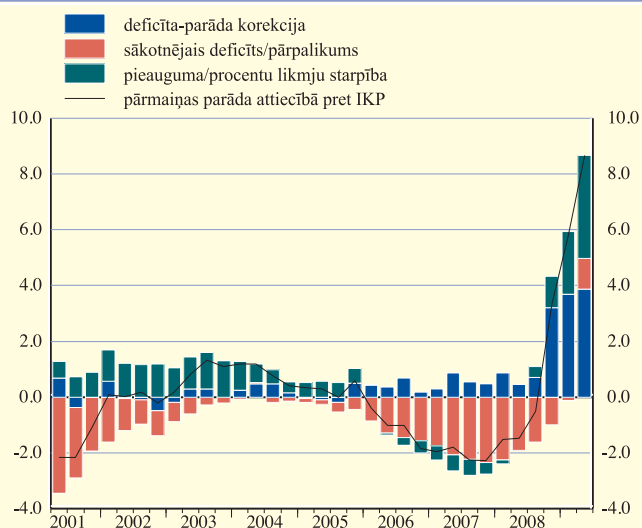

Avots: ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat un valstu datiem.

1) Dati ceturksnī *t* izteikti procentos no IKP summas *t* un trijos iepriekšējos ceturkšņos.

A30. Māstrihtas parāds

(gada pārmaiņas parāda attiecībā pret IKP un pamatfaktoros)

ĀRĒJIE DARĪJUMI UN POSTEŅI

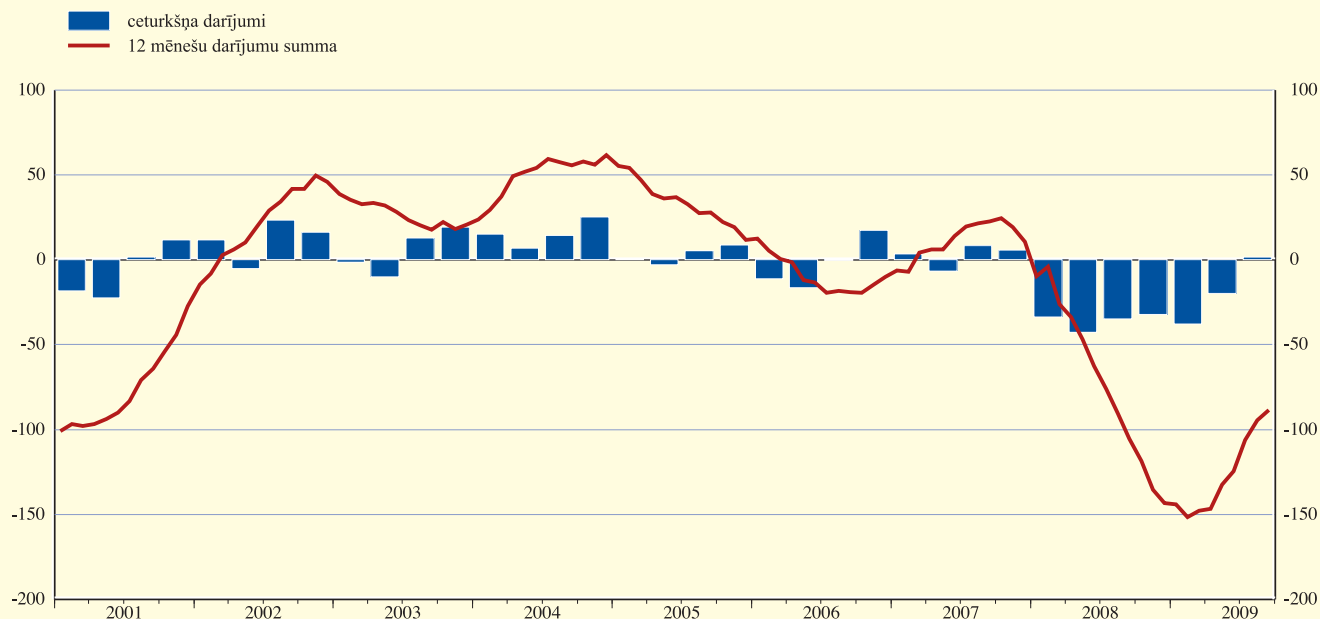
7.1. Maksājumu bilances kopsavilkums¹⁾

(mljrd. euro; neto darījumi)

	Tekošais kants					Kapitāla kants	Neto aizdevumi pārējām pasaules valstīm/neto aizņēmumi no pārējām pasaules valstīm (1. + 6. aile)	Finanšu kants						Novirze
	Kopā	Preces	Pakalpojumi	Ienākumi	Kārtējie pārveidumi			Kopā	Tiešās investīcijas	Portfeļieguldījumi	Atvasinātie finanšu instrumenti	Citi ieguldījumi	Rezerves aktīvi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2006	-10.2	10.7	41.6	17.3	-79.8	9.1	-1.1	-9.1	-160.2	188.7	-0.6	-35.7	-1.3	10.2
2007	10.6	46.0	48.3	2.8	-86.4	5.0	15.7	-1.2	-72.9	151.3	-64.6	-9.9	-5.1	-14.4
2008	-143.3	-11.4	40.6	-74.4	-98.1	10.0	-133.3	163.9	-189.0	350.5	-65.7	72.1	-3.9	-30.7
2008 III	-34.7	-10.4	12.9	-12.8	-24.4	1.7	-32.9	58.3	-23.6	114.7	-8.2	-26.1	1.6	-25.4
2008 IV	-32.2	-1.9	7.1	-11.7	-25.7	1.7	-30.5	41.5	-61.1	152.7	-13.3	-36.1	-0.5	-11.0
2009 I	-38.0	-7.7	0.5	-2.3	-28.4	1.4	-36.6	55.8	-58.8	129.9	-5.3	-15.7	5.7	-19.1
2009 II	-19.8	12.5	7.4	-24.7	-15.0	2.4	-17.4	10.2	-0.6	98.1	20.3	-105.3	-2.4	7.3
2009 III	1.6	13.7	10.7	-1.1	-21.6	1.4	2.9	-5.2	-14.4	96.8	-0.1	-87.3	-0.2	2.3
2008 Sept.	-11.0	-2.5	4.0	-4.4	-8.0	0.4	-10.6	23.9	-21.6	84.6	3.3	-44.0	1.6	-13.3
2008 Okt.	-9.1	3.2	1.4	-2.7	-11.0	0.2	-9.0	12.8	-4.8	101.1	0.6	-76.2	-8.0	-3.8
2008 Nov.	-17.4	-4.8	1.9	-5.3	-9.2	1.6	-15.8	12.7	-53.5	50.2	-10.3	26.7	-0.4	3.2
2008 Dec.	-5.7	-0.2	3.8	-3.8	-5.5	-0.1	-5.7	16.1	-2.8	1.4	-3.7	13.4	7.9	-10.3
2009 Janv.	-24.0	-10.6	0.2	-3.2	-10.4	0.2	-23.8	31.8	-22.8	-6.4	3.4	52.4	5.3	-8.0
2009 Febr.	-5.4	-0.1	0.4	0.0	-5.6	0.5	-4.9	11.2	-11.7	67.3	-1.3	-44.3	1.2	-6.3
2009 Marts	-8.6	3.0	-0.2	0.9	-12.3	0.7	-7.9	12.7	-24.3	69.0	-7.3	-23.8	-0.8	-4.9
2009 Apr.	-10.2	4.0	1.8	-7.8	-8.1	1.9	-8.2	16.1	4.8	18.2	8.9	-16.0	0.1	-7.9
2009 Maijs	-13.2	2.0	3.1	-12.2	-6.1	0.2	-13.0	5.3	6.0	37.9	9.2	-45.5	-2.2	7.7
2009 Jūn.	3.5	6.5	2.5	-4.7	-0.8	0.2	3.8	-11.2	-11.4	42.0	2.3	-43.8	-0.4	7.5
2009 Jūl.	10.1	12.6	4.4	-0.4	-6.6	0.6	10.7	-9.7	8.5	-3.0	7.7	-19.9	-3.0	-1.0
2009 Aug.	-3.5	-1.0	3.2	2.0	-7.7	0.7	-2.8	-5.5	2.8	46.1	-6.1	-48.5	0.2	8.4
2009 Sept.	-5.0	2.1	3.0	-2.8	-7.3	0.1	-4.9	10.1	-25.7	53.7	-1.7	-18.9	2.6	-5.1
12 mēnešu darījumu summa														
2009 Sept.	-88.5	16.6	25.6	-39.9	-90.7	6.8	-81.7	102.3	-134.9	477.5	1.5	-244.3	2.5	-20.7

A31. Maksājumu bilances tekošais kants

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

1) Zīmju konvencijas skaidrojums sniegts vispārējās piezīmēs.

7.2. Tekošais kants un kapitāla kants

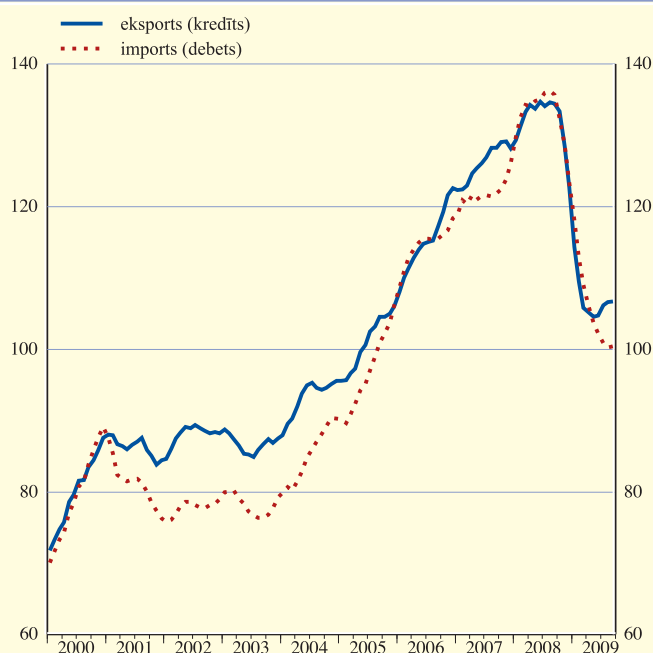
(mljrd. euro; darījumi)

1. Tekošā kanta un kapitāla kanta kopsavilkums

	Tekošais kants											Kapitāla kants			
	Kopā			Preces		Pakalpojumi		Ienākumi		Kārtējie pārvedumi					
	Kredīts	Debets	Saldo	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets		
											Strādā- jošo naudas pār- vedumi			Strādā- jošo naudas pār- vedumi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2006	2 429.1	2 439.3	-10.2	1 396.4	1 385.7	441.2	399.6	499.9	482.7	91.6	5.4	171.4	17.4	23.8	14.7
2007	2 697.0	2 686.3	10.6	1 516.5	1 470.5	491.8	443.5	597.4	594.7	91.3	6.4	177.7	20.6	25.7	20.7
2008	2 744.9	2 888.1	-143.3	1 581.0	1 592.4	509.9	469.2	565.1	639.6	88.8	6.7	186.9	21.4	24.2	14.2
2008 III	692.4	727.0	-34.7	403.0	413.4	137.2	124.2	138.2	150.9	14.0	1.8	38.4	5.4	4.9	3.2
IV	674.0	706.2	-32.2	379.5	381.3	128.0	120.9	139.6	151.3	27.0	1.8	52.7	5.6	5.3	3.7
2009 I	561.1	599.1	-38.0	307.8	315.6	108.8	108.3	118.8	121.1	25.7	1.4	54.1	5.0	4.1	2.7
II	560.1	579.9	-19.8	312.3	299.7	113.3	106.0	113.7	138.4	20.8	1.5	35.8	5.4	4.8	2.5
III	565.2	563.6	1.6	323.3	309.6	124.8	114.2	103.5	104.7	13.6	.	35.2	.	3.8	2.4
2009 Jūl.	199.6	189.5	10.1	117.3	104.8	42.7	38.3	35.2	35.6	4.3	.	10.9	.	1.4	0.8
Aug.	173.4	176.9	-3.5	93.7	94.8	41.0	37.8	33.8	31.7	4.9	.	12.6	.	1.4	0.7
Sept.	192.2	197.2	-5.0	112.2	110.1	41.1	38.1	34.5	37.3	4.4	.	11.7	.	1.0	0.9
	Sezonāli izlīdzināti dati														
2008 III	692.1	729.6	-37.5	403.4	407.0	127.1	118.4	141.1	160.9	20.4	.	43.3	.	.	.
IV	650.5	693.2	-42.8	368.4	370.2	125.7	118.1	134.7	156.5	21.7	.	48.4	.	.	.
2009 I	581.5	618.9	-37.4	317.6	327.2	119.4	113.7	123.1	132.2	21.5	.	45.8	.	.	.
II	564.7	576.5	-11.8	314.2	306.6	115.1	109.5	112.4	118.0	23.1	.	42.4	.	.	.
III	560.8	560.5	0.3	320.1	301.2	115.2	108.5	105.6	111.2	19.9	.	39.6	.	.	.
2009 Apr.	187.7	195.0	-7.3	104.0	102.9	39.3	36.8	36.9	40.4	7.5	.	14.8	.	.	.
Maijs	188.2	191.5	-3.3	104.0	101.8	38.8	36.3	38.5	39.2	6.9	.	14.3	.	.	.
Jūn.	188.8	189.9	-1.2	106.1	101.9	37.0	36.4	37.0	38.4	8.7	.	13.3	.	.	.
Jūl.	189.5	184.4	5.1	108.4	99.0	38.1	35.0	36.5	37.6	6.6	.	12.8	.	.	.
Aug.	186.6	186.0	0.6	105.3	99.8	38.6	36.2	35.9	36.2	6.9	.	13.8	.	.	.
Sept.	184.7	190.0	-5.4	106.5	102.4	38.5	37.3	33.3	37.4	6.4	.	12.9	.	.	.

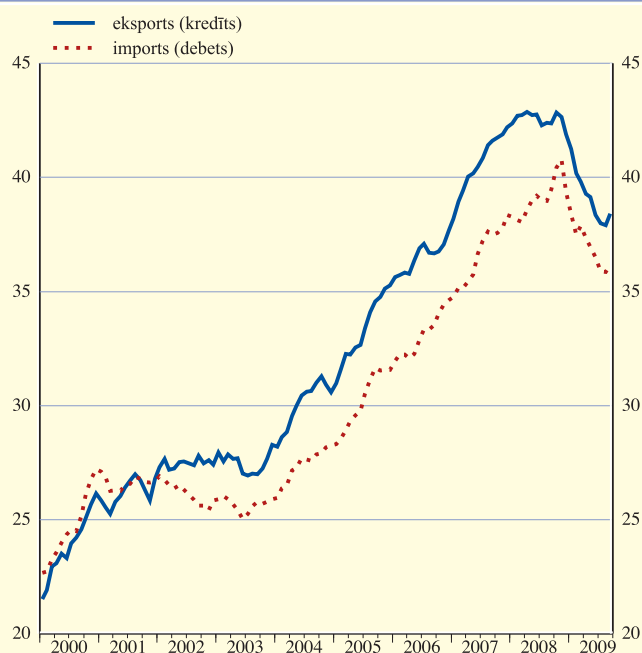
A32. Maksājumu bilance. Preces

(mljrd. euro, sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

A33. Maksājumu bilance. Pakalpojumi

(mljrd. euro, sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

Avots: ECB.

7.2. Tekošais kants un kapitāla kants

(mljrd. euro)

2. Ienākumu kants

(darījumi)

	Atlīdzība nodarbinātajiem		Ieguldījumu ienākumi													
	Kredīts	Debets	Kopā		Tiešās investīcijas						Portfeļieguldījumi				Citi ieguldījumi	
			Kredīts	Debets	Pašu kapitāls				Maksa par parādu		Pašu kapitāls		Maksa par parādu		Kredīts	Debets
					Kredīts		Debets		Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets		
					Reinvestētā peļņa	Reinvestētā peļņa										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2006	17.4	9.8	482.5	472.8	184.3	40.3	114.5	37.5	20.6	20.2	39.2	96.3	103.6	91.5	134.9	150.4
2007	18.8	10.2	578.6	584.5	208.8	72.7	139.1	46.1	26.4	24.9	45.4	113.2	118.8	110.9	179.3	196.4
2008	19.1	10.5	546.0	629.1	163.6	30.5	153.8	58.2	30.3	25.5	42.9	120.5	123.9	127.8	185.3	201.4
2008 II	4.7	2.6	140.7	184.4	42.9	2.2	39.4	7.7	7.6	6.9	14.5	56.6	30.4	31.3	45.3	50.3
III	4.6	3.1	133.5	147.8	39.0	10.7	37.7	20.3	7.1	6.2	10.2	23.2	32.1	31.0	45.1	49.8
IV	4.9	2.7	134.7	148.6	38.4	2.9	38.4	12.8	8.7	6.4	8.3	20.2	30.8	33.6	48.4	50.0
2009 I	4.7	2.0	114.1	119.1	37.9	12.1	28.4	17.2	5.5	5.9	6.5	13.0	25.8	36.3	38.3	35.6
II	4.6	2.7	109.1	135.7	35.9	2.7	28.4	5.8	5.7	5.8	8.7	36.5	24.2	35.5	34.5	29.6

3. Ģeogrāfiskais dalījums

(darījumu summa)

	Kopā		Ārpus euro zonas esošās ES dalībvalstis					Brazīlija	Kanāda	Ķīna	Indija	Japāna	Krievija	Šveice	ASV	Citi
	Kopā	Dānija	Zviedrija	Lielbritānija	Citas ES valstis	ES institūcijas										
2008. gada 3. ceturksnis – 2009. gada 2. ceturksnis	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Kredīts															
Tekošais kants	2 487.5	883.2	53.3	73.3	446.9	252.2	57.7	37.2	33.0	82.4	28.8	51.5	85.9	176.0	356.4	753.0
Preces	1 402.6	472.0	32.0	45.3	201.4	193.2	0.0	20.4	17.1	64.1	21.6	30.7	64.7	87.4	172.3	452.3
Pakalpojumi	487.2	162.0	11.8	12.6	104.6	27.5	5.4	7.3	6.6	14.1	5.4	10.8	12.7	48.4	75.9	144.1
Ienākumi	510.2	186.6	8.7	13.8	128.7	28.4	7.0	9.3	8.6	3.9	1.7	9.7	8.1	33.5	101.9	147.0
Ieguldījumu ienākumi	491.4	180.1	8.6	13.7	127.0	27.7	3.1	9.2	8.5	3.8	1.7	9.7	8.0	26.5	100.0	143.7
Kārtējie pārvedumi	87.5	62.7	0.7	1.5	12.1	3.1	45.2	0.2	0.7	0.3	0.1	0.4	0.4	6.8	6.4	9.7
Kapitāla kants	19.1	17.0	0.0	0.0	1.1	0.1	15.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.4	0.5	1.1
	Debets															
Tekošais kants	2 612.2	826.0	44.2	75.8	392.9	214.2	99.0	-	28.5	-	-	91.5	-	168.3	370.1	-
Preces	1 410.1	387.2	28.4	42.2	152.3	164.3	0.0	24.6	12.7	172.1	19.7	47.7	90.0	76.5	135.0	444.6
Pakalpojumi	459.4	140.0	7.9	11.5	87.2	33.2	0.2	5.4	6.2	11.0	4.5	7.9	8.5	38.3	99.8	137.9
Ienākumi	561.8	189.3	7.0	21.0	141.3	12.1	7.9	-	7.9	-	-	35.3	-	47.8	128.3	-
Ieguldījumu ienākumi	551.2	183.1	6.9	20.9	139.7	7.6	7.9	-	7.8	-	-	35.2	-	47.2	127.4	-
Kārtējie pārvedumi	181.0	109.7	0.9	1.1	12.1	4.6	90.8	1.5	1.8	2.8	0.7	0.6	0.5	5.8	6.9	50.8
Kapitāla kants	12.0	2.3	0.0	0.1	1.1	0.2	0.9	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.5	0.8	7.6
	Saldo															
Tekošais kants	-124.7	57.2	9.1	-2.5	53.9	38.0	-41.3	-	4.5	-	-	-40.0	-	7.7	-13.6	-
Preces	-7.5	84.8	3.6	3.1	49.2	28.9	0.0	-4.2	4.4	-108.0	1.9	-17.1	-25.3	10.9	37.3	7.7
Pakalpojumi	27.8	22.0	3.9	1.2	17.4	-5.7	5.2	1.9	0.5	3.0	1.0	2.9	4.2	10.1	-23.9	6.2
Ienākumi	-51.6	-2.7	1.7	-7.1	-12.7	16.3	-0.9	-	0.7	-	-	-25.6	-	-14.3	-26.5	-
Ieguldījumu ienākumi	-59.9	-3.0	1.7	-7.2	-12.7	20.1	-4.8	-	0.8	-	-	-25.5	-	-20.7	-27.4	-
Kārtējie pārvedumi	-93.4	-47.0	-0.2	0.3	0.0	-1.5	-45.6	-1.2	-1.1	-2.5	-0.6	-0.2	-0.1	1.0	-0.6	-41.1
Kapitāla kants	7.2	14.7	0.0	-0.1	0.0	0.0	14.8	-0.1	-0.1	-0.1	-0.2	-0.1	0.0	-0.2	-0.3	-6.5

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kants

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi un citas pārmaiņas periodā)

1. Finanšu konta kopsavilkums

	Kopā ¹⁾			Kopā % no IKP			Tiešās investīcijas		Portfel-ieguldījumi		Tīrie atvasinātie finanšu instrumenti	Citi ieguldījumi		Rezerves aktīvi
	Aktīvi	Pasīvi	Atlikumi	Aktīvi	Pasīvi	Atlikumi	Aktīvi	Pasīvi	Aktīvi	Pasīvi		Aktīvi	Pasīvi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
2005	10 838.5	11 554.1	-715.6	133.0	141.8	-8.8	2 790.8	2 444.3	3 887.5	5 057.8	-21.4	3 861.5	4 052.0	320.1
2006	12 384.0	13 399.8	-1 015.8	144.7	156.6	-11.9	3 153.4	2 729.4	4 372.1	5 950.0	-20.8	4 553.4	4 720.4	325.8
2007	13 906.9	15 155.8	-1 248.9	154.5	168.4	-13.9	3 572.8	3 130.7	4 631.6	6 556.5	-26.0	5 381.3	5 468.6	347.2
2008	13 312.5	14 949.2	-1 636.7	143.7	161.3	-17.7	3 744.4	3 217.0	3 763.9	6 078.6	-36.2	5 466.1	5 653.6	374.2
2009 I	13 110.5	14 763.2	-1 652.8	142.7	160.7	-18.0	3 837.7	3 237.8	3 638.4	6 015.7	-50.7	5 289.4	5 509.8	395.7
II	13 248.6	14 820.6	-1 572.0	145.9	163.2	-17.3	3 958.1	3 318.5	3 859.5	6 300.3	-57.9	5 107.3	5 201.8	381.5
Atlikumu pārmaiņas														
2005	2 209.7	2 070.3	139.3	27.1	25.4	1.7	522.1	209.0	842.5	1 012.3	16.0	790.0	849.1	39.1
2006	1 545.5	1 845.7	-300.2	18.1	21.6	-3.5	362.6	285.1	484.6	892.2	0.6	691.9	668.4	5.7
2007	1 522.9	1 756.0	-233.1	16.9	19.5	-2.6	419.4	401.3	259.5	606.5	-5.2	827.9	748.1	21.4
2008	-594.4	-206.6	-387.8	-6.4	-2.2	-4.2	171.7	86.3	-867.7	-478.0	-10.2	84.8	185.1	27.0
2009 I	-202.0	-186.0	-16.1	-9.2	-8.5	-0.7	93.2	20.7	-125.5	-62.9	-14.5	-176.8	-143.8	21.6
II	138.1	57.3	80.8	6.2	2.6	3.6	120.5	80.7	221.1	284.6	-7.2	-182.0	-308.0	-14.2
Darījumi														
2005	1 358.3	1 320.7	37.6	16.7	16.2	0.5	358.4	152.4	416.2	524.5	17.3	584.3	643.7	-18.0
2006	1 728.3	1 719.1	9.1	20.2	20.1	0.1	417.6	257.4	519.8	708.5	0.6	788.9	753.2	1.3
2007	1 940.9	1 939.7	1.2	21.6	21.5	0.0	481.2	408.3	436.7	587.9	64.6	953.4	943.4	5.1
2008	480.6	644.5	-163.9	5.2	7.0	-1.8	326.5	137.5	-9.0	341.5	65.7	93.4	165.5	3.9
2009 I	-204.1	-148.4	-55.8	-9.3	-6.8	-2.5	100.1	41.3	-71.2	58.7	5.3	-232.7	-248.4	-5.7
II	-23.2	-13.0	-10.2	-1.0	-0.6	-0.5	92.8	92.3	41.1	139.2	-20.3	-139.2	-244.5	2.4
III	-40.0	-45.2	5.2	-1.8	-2.0	0.2	56.8	42.5	4.3	101.1	0.1	-101.5	-188.8	0.2
2009 Maijs	-124.2	-118.8	-5.3	.	.	.	13.0	19.0	22.0	59.8	-9.2	-152.2	-197.7	2.2
Jūn.	-5.5	-16.7	11.2	.	.	.	15.2	3.8	14.8	56.8	-2.3	-33.5	-77.3	0.4
Jūl.	-35.3	-45.0	9.7	.	.	.	9.5	18.0	6.5	3.5	-7.7	-46.7	-66.6	3.0
Aug.	25.5	19.9	5.5	.	.	.	16.7	19.5	31.6	77.7	6.1	-28.8	-77.3	-0.2
Sept.	-30.1	-20.1	-10.1	.	.	.	30.6	4.9	-33.8	19.9	1.7	-26.0	-44.9	-2.6
Citas pārmaiņas														
2005	851.4	749.6	101.7	10.5	9.2	1.2	163.7	56.5	426.3	487.7	-1.4	205.7	205.4	57.1
2006	-182.7	126.6	-309.3	-2.1	1.5	-3.6	-55.0	27.7	-35.2	183.7	0.0	-97.0	-84.8	4.4
2007	-418.0	-183.7	-234.3	-4.6	-2.0	-2.6	-61.8	-7.0	-177.2	18.6	-69.8	-125.5	-195.3	16.3
2008	-1 075.0	-851.1	-223.9	-11.6	-9.2	-2.4	-154.9	-51.2	-858.7	-819.5	-75.9	-8.6	19.6	23.1
Citas pārmaiņas sakarā ar valūtas kursa pārmaiņām														
2005	394.2	245.0	149.2	4.8	3.0	1.8	89.8	5.7	158.3	101.4	.	129.2	137.9	17.0
2006	-343.3	-227.3	-116.0	-4.0	-2.7	-1.4	-72.1	-4.2	-151.7	-99.9	.	-105.7	-123.2	-13.9
2007	-533.1	-293.0	-240.1	-5.9	-3.3	-2.7	-113.3	-5.9	-221.2	-107.5	.	-185.0	-179.5	-13.7
2008	-43.6	64.7	-108.2	-0.5	0.7	-1.2	-17.3	-0.2	-1.5	47.4	.	-34.0	17.5	9.2
Citas pārmaiņas sakarā ar cenu pārmaiņām														
2005	284.5	430.3	-145.8	3.5	5.3	-1.8	45.0	40.8	199.0	389.5	-1.4	.	.	41.9
2006	288.6	298.4	-9.8	3.4	3.5	-0.1	45.4	33.5	226.0	264.9	0.0	.	.	17.1
2007	82.4	124.7	-42.4	0.9	1.4	-0.5	46.5	12.5	75.0	112.2	-69.8	.	.	30.7
2008	-1 013.8	-1 102.1	88.3	-10.9	-11.9	1.0	-155.6	-138.4	-803.6	-963.7	-75.9	.	.	21.2
Citas pārmaiņas sakarā ar citām korekcijām														
2005	172.7	74.3	98.3	2.1	0.9	1.2	29.0	10.0	69.0	-3.1	.	76.5	67.4	-1.8
2006	-128.0	55.5	-183.5	-1.5	0.6	-2.1	-28.3	-1.6	-109.6	18.6	.	8.7	38.4	1.2
2007	32.7	-15.4	48.1	0.4	-0.2	0.5	5.0	-13.6	-31.0	13.9	.	59.5	-15.7	-0.8
2008	-17.6	186.3	-203.9	-0.2	2.0	-2.2	18.0	87.4	-53.6	96.8	.	25.4	2.1	-7.3
Atlikumu kāpuma temps														
2005	15.2	13.4	-	.	.	.	15.2	6.8	13.1	12.1	.	18.5	19.5	-5.9
2006	16.1	14.8	-	.	.	.	15.0	10.5	13.6	13.7	.	20.5	18.7	0.3
2007	15.7	14.4	-	.	.	.	15.3	14.9	10.0	9.8	.	21.0	20.0	1.6
2008	3.4	4.3	-	.	.	.	9.2	4.4	-0.5	5.4	.	1.7	3.1	1.1
2009 I	-2.3	-0.8	-	.	.	.	7.7	2.8	-4.4	3.8	.	-7.8	-7.5	-1.8
II	-3.1	-1.7	-	.	.	.	9.3	6.1	-6.1	3.8	.	-8.9	-11.5	-1.2
III	-4.3	-3.3	-	.	.	.	8.0	5.0	-4.5	4.7	.	-12.3	-15.9	-0.7

Avots: ECB.

1) Tīrie atvasinātie finanšu instrumenti iekļauti aktīvos.

7.3. Finanšu kants

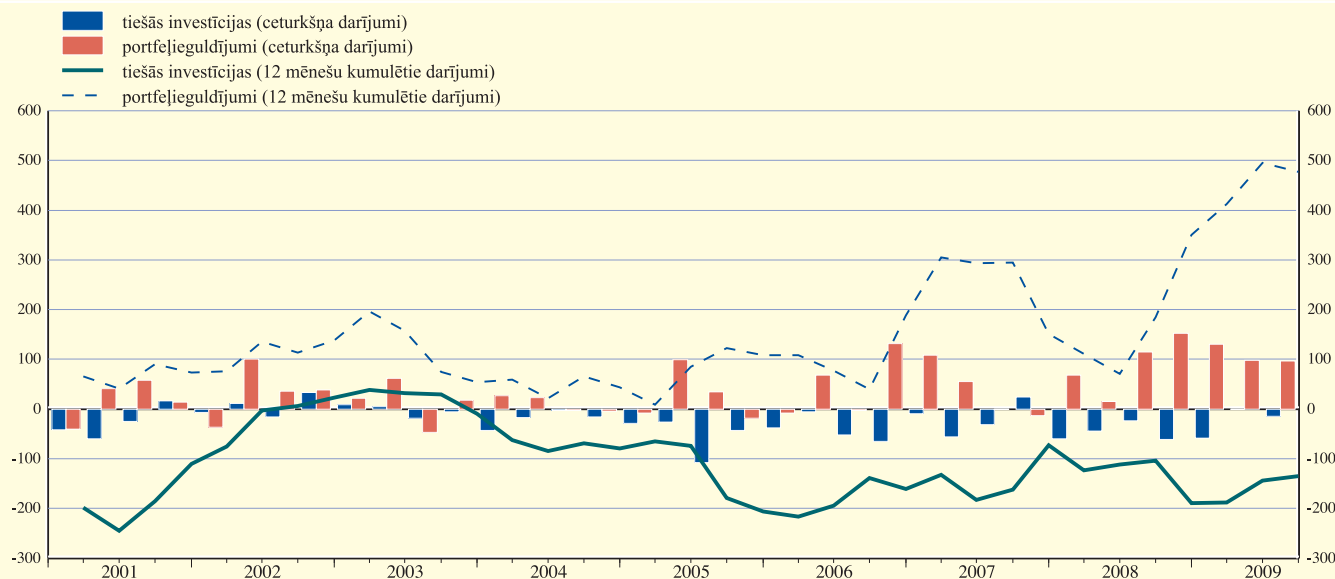
(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā)

2. Tiešās investīcijas

	Rezidentu ārvalstīs veiktās investīcijas							Nerezidentu euro zonā veiktās investīcijas						
	Kopā	Pašu kapitāls un reinvestētā peļņa			Cits kapitāls (galvenokārt starpuzņēmumu aizdevumi)			Kopā	Pašu kapitāls un reinvestētā peļņa			Cits kapitāls (galvenokārt starpuzņēmumu aizdevumi)		
		Kopā	MFI	Ne-MFI	Kopā	MFI	Ne-MFI		Kopā	MFI	Ne-MFI	Kopā	MFI	Ne-MFI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
2007	3 572.8	2 886.7	240.8	2 645.9	686.1	6.4	679.7	3 130.7	2 401.0	69.5	2 331.5	729.8	15.4	714.4
2008	3 744.4	2 946.9	234.8	2 712.1	797.5	9.3	788.2	3 217.0	2 405.5	77.0	2 328.5	811.6	16.4	795.1
2009 I	3 837.7	2 988.9	253.9	2 735.1	848.7	10.6	838.1	3 237.8	2 427.6	78.7	2 348.9	810.1	16.8	793.4
II	3 958.1	3 092.0	266.5	2 825.5	866.1	10.4	855.7	3 318.5	2 492.7	80.9	2 411.9	825.8	16.6	809.1
Darījumi														
2007	481.2	373.0	25.5	347.4	108.2	-0.1	108.4	408.3	310.5	5.1	305.4	97.8	1.4	96.4
2008	326.5	198.1	2.2	195.9	128.4	-0.2	128.6	137.5	91.3	-1.0	92.2	46.2	1.6	44.6
2009 I	100.1	55.6	20.4	35.2	44.6	0.9	43.7	41.3	44.0	1.2	42.8	-2.7	0.1	-2.8
II	92.8	75.4	9.5	65.9	17.4	0.6	16.8	92.3	71.0	1.3	69.7	21.2	0.4	20.8
III	56.8	21.0	1.8	19.1	35.9	0.2	35.7	42.5	32.1	0.5	31.6	10.4	0.1	10.3
2009 Maijs	13.0	7.0	0.4	6.6	6.1	0.1	6.0	19.0	6.3	2.2	4.1	12.8	-0.6	13.4
Jūn.	15.2	14.2	2.8	11.4	1.0	-1.1	2.0	3.8	5.1	0.0	5.1	-1.3	0.9	-2.2
Jūl.	9.5	2.3	3.0	-0.7	7.3	-0.1	7.3	18.0	14.1	0.3	13.8	3.9	0.9	3.1
Aug.	16.7	11.7	2.2	9.5	5.0	0.3	4.8	19.5	13.7	0.3	13.3	5.9	-0.6	6.5
Sept.	30.6	7.0	-3.3	10.3	23.6	0.0	23.6	4.9	4.4	-0.1	4.4	0.5	-0.2	0.8
Kāpuma temps														
2007	15.3	14.6	11.3	14.9	18.5	-55.0	18.7	14.9	14.8	8.3	15.0	15.3	6.3	15.5
2008	9.2	6.9	0.8	7.5	18.8	-1.6	19.1	4.4	3.8	-1.4	4.0	6.4	9.9	6.3
2009 I	7.7	5.4	5.9	5.3	16.8	-20.9	17.3	2.8	4.1	-0.1	4.2	-0.8	9.8	-1.1
II	9.3	7.9	7.8	7.9	14.5	5.7	14.6	6.1	7.4	4.6	7.5	2.1	4.9	2.1
III	8.0	6.1	12.8	5.5	15.1	14.0	15.1	5.0	7.0	4.1	7.1	-0.7	2.9	-0.8

A34. Maksājumu balance. Neto tiešās investīcijas un portfeļieguldījumi

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kants

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā)

3. Portfeļieguldījumi. Aktīvi

	Kopā		Kapitāla vērtspapīri				Parāda vērtspapīri														
							Obligācijas un parādzīmes					Naudas tirgus instrumenti									
	Kopā		MFI		Ne-MFI		Kopā		MFI		Ne-MFI		Kopā		MFI		Ne-MFI				
1	2	3	Euro-sistēma	4	5	Valdība	6	7	8	Euro-sistēma	9	10	Valdība	11	12	13	Euro-sistēma	14	15	Valdība	16
	Atlikumi (starptautisko investīciju balance)																				
2007	4 631.6	1 961.8	136.7	2.8	1 825.1	44.6	2 279.7	990.2	16.4	1 289.5	17.2	390.1	297.3	34.6	92.8	0.5					
2008	3 763.9	1 162.7	68.4	3.0	1 094.3	27.3	2 179.1	970.9	19.9	1 208.2	18.4	422.1	353.3	61.6	68.8	1.3					
2009 I	3 638.4	1 068.8	60.8	2.9	1 008.0	27.3	2 139.5	946.9	17.1	1 192.6	17.4	430.1	360.5	58.9	69.6	1.7					
II	3 859.5	1 209.2	66.7	3.0	1 142.4	29.2	2 220.2	927.7	17.3	1 292.5	18.2	430.2	353.1	55.3	77.0	1.5					
	Darījumi																				
2007	436.7	64.2	26.7	0.0	37.5	8.2	291.5	148.3	4.9	143.2	3.3	81.0	63.4	26.3	17.6	0.8					
2008	-9.0	-101.8	-37.9	0.6	-63.9	0.1	95.4	43.9	3.3	51.5	2.6	-2.5	26.8	15.1	-29.4	0.4					
2009 I	-71.2	-38.1	-5.7	0.0	-32.4	0.1	-56.1	-49.1	-2.4	-7.0	-1.2	23.0	21.6	-0.5	1.4	0.4					
II	41.1	9.4	-0.4	0.0	9.8	0.3	11.7	-34.9	0.1	46.6	0.2	20.1	12.5	-1.8	7.6	-0.3					
III	4.3	-13.1	3.3	0.0	-16.4	.	14.3	-13.6	-0.7	27.9	.	3.1	8.7	-3.9	-5.6	.					
2009 Maijs	22.0	2.0	0.2	0.0	1.8	.	7.3	-20.9	-0.1	28.2	.	12.7	7.3	-1.0	5.4	.					
Jūn.	14.8	12.5	-0.5	0.0	13.1	.	-2.7	3.6	-0.3	-6.3	.	5.0	5.1	-1.5	-0.1	.					
Jūl.	6.5	6.4	1.1	0.0	5.3	.	-0.3	-10.6	0.7	10.2	.	0.4	-1.4	0.8	1.8	.					
Aug.	31.6	4.0	1.2	0.0	2.8	.	21.9	12.0	-0.2	9.8	.	5.8	4.1	-3.0	1.7	.					
Sept.	-33.8	-23.5	0.9	0.0	-24.4	.	-7.2	-15.1	-1.2	7.8	.	-3.1	6.0	-1.8	-9.0	.					
	Kāpuma temps																				
2007	10.0	3.3	22.2	-0.5	2.0	21.3	14.0	16.7	38.9	12.0	23.3	23.1	23.7	272.7	25.8	277.4					
2008	-0.5	-6.1	-29.7	24.6	-4.4	0.2	4.3	4.5	20.4	4.0	15.6	-0.5	9.1	41.9	-32.1	70.8					
2009 I	-4.4	-7.9	-22.0	18.8	-7.0	1.3	-0.9	-3.8	14.4	1.5	5.3	-10.5	-2.3	43.6	-38.8	36.6					
II	-6.1	-8.5	-15.5	14.9	-8.1	-0.9	-4.0	-10.4	-12.9	1.3	-3.1	-10.4	-7.0	-18.6	-24.2	39.2					
III	-4.5	-7.0	-9.0	12.5	-6.8	.	-4.0	-11.4	-19.6	1.9	.	-1.1	5.5	-18.4	-26.0	.					

4. Portfeļieguldījumi. Pasīvi

	Kopā				Parāda vērtspapīri							
	Kapitāla vērtspapīri				Obligācijas un parādzīmes				Naudas tirgus instrumenti			
	Kopā		MFI	Ne-MFI	Kopā		MFI	Ne-MFI	Kopā		MFI	Ne-MFI
								Valdība				Valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Atlikumi (starptautisko investīciju balance)												
2007	6 556.5	3 272.5	594.6	2 677.9	3 041.1	1 143.5	1 897.6	1 118.5	243.0	141.5	101.5	76.1
2008	6 078.6	2 168.7	640.7	1 528.0	3 466.5	1 263.8	2 202.8	1 357.1	443.3	108.9	334.4	272.9
2009 I	6 015.7	1 986.4	649.7	1 336.8	3 557.5	1 248.9	2 308.5	1 402.3	471.8	91.9	379.9	320.4
II	6 300.3	2 231.5	680.2	1 551.2	3 558.6	1 212.7	2 345.9	1 430.9	510.2	81.3	428.9	359.8
Darījumi												
2007	587.9	157.9	24.3	133.6	367.1	156.5	210.6	141.7	62.9	52.9	10.0	20.4
2008	341.5	-124.8	93.4	-218.2	250.0	31.5	218.6	199.2	216.3	-2.5	218.9	185.7
2009 I	58.7	-51.3	-4.4	-46.8	90.4	-11.0	101.4	67.6	19.6	-11.4	31.0	51.6
II	139.2	49.2	4.8	44.4	38.4	-7.5	45.8	56.9	51.7	-0.1	51.8	51.0
III	101.1	41.3	25.4	15.9	4.2	15.5	-11.3	.	55.6	-3.2	58.8	.
2009 Maijs	59.8	30.9	2.0	28.9	29.0	-0.4	29.4	.	0.0	-0.8	0.7	.
Jūn.	56.8	37.9	0.5	37.4	8.8	-16.1	24.9	.	10.1	12.4	-2.2	.
Jūl.	3.5	33.8	12.3	21.6	-45.5	3.8	-49.3	.	15.2	-16.5	31.7	.
Aug.	77.7	35.6	18.3	17.3	22.9	14.8	8.1	.	19.3	4.7	14.6	.
Sept.	19.9	-28.1	-5.1	-23.0	26.8	-3.1	29.9	.	21.1	8.7	12.5	.
Kāpuma temps												
2007	9.8	5.2	4.4	5.3	13.5	15.9	12.2	14.2	31.2	54.5	13.7	33.2
2008	5.4	-5.4	16.0	-10.5	8.3	2.8	11.5	17.8	88.3	-2.0	202.0	246.5
2009 I	3.8	-10.0	2.1	-13.6	9.0	1.1	13.6	18.5	83.0	-18.5	208.0	250.6
II	3.8	-7.0	-0.2	-9.0	4.6	-5.0	10.4	17.7	99.0	-17.9	230.7	297.0
III	4.7	-2.1	6.4	-4.9	3.1	-3.9	7.2	.	66.0	-20.9	117.9	.

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kants

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā)

5. Citi ieguldījumi. Aktīvi

	Kopā	Eurosistēma			MFI (izņemot Eurosistēmu)			Valdība				Citi sektori			
		Kopā	Kredīti/ nauda un noguldījumi	Citi aktīvi	Kopā	Kredīti/ nauda un noguldījumi	Citi aktīvi		Tirdz- niecības kredīti	Kredīti/nauda un noguldījumi		Tirdz- niecības kredīti	Kredīti/nauda un noguldījumi		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Nauda un nogul- dījumi 11	12	13	14	Nauda un nogul- dījumi 15
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
2007	5 381.3	36.9	35.6	1.4	3 354.4	3 283.2	71.2	107.8	12.7	48.8	13.7	1 882.1	196.2	1 518.5	476.5
2008	5 466.1	28.8	27.7	1.0	3 280.7	3 221.6	59.1	101.0	12.1	40.9	7.2	2 055.6	186.1	1 644.9	474.5
2009 I	5 289.4	21.7	21.4	0.3	3 094.0	3 037.2	56.8	108.3	12.2	46.9	16.3	2 065.4	185.5	1 647.2	458.1
II	5 107.3	27.9	27.7	0.3	2 972.6	2 936.8	35.9	103.1	12.1	42.1	11.2	2 003.7	189.3	1 575.9	437.7
	Darījumi														
2007	953.4	22.0	22.0	0.0	546.8	539.6	7.2	-7.7	-1.4	-7.2	-5.5	392.2	14.1	335.3	55.3
2008	93.4	-9.4	-9.4	0.0	-50.2	-65.5	15.3	-6.6	-1.1	-6.8	-5.8	159.6	2.5	97.6	-31.9
2009 I	-232.7	-8.2	-8.2	0.0	-236.4	-234.6	-1.8	6.5	0.0	5.8	9.1	5.3	-3.5	8.7	1.1
II	-139.2	7.0	7.0	0.0	-82.8	-69.2	-13.6	-3.8	0.0	-4.5	-5.1	-59.6	5.7	-69.5	-19.2
III	-101.5	-4.1	.	.	-90.1	.	.	-5.0	.	.	-4.0	-2.3	.	11.7	12.0
2009 Maijs	-152.2	0.0	.	.	-68.2	.	.	4.0	.	.	3.8	-88.0	.	.	-23.0
Jūn.	-33.5	5.3	.	.	-53.1	.	.	2.0	.	.	1.3	12.2	.	.	4.2
Jūl.	-46.7	-2.2	.	.	-35.4	.	.	-4.5	.	.	-4.4	-4.6	.	.	1.2
Aug.	-28.8	-0.1	.	.	-31.9	.	.	1.3	.	.	2.2	1.9	.	.	16.2
Sept.	-26.0	-1.8	.	.	-22.9	.	.	-1.7	.	.	-1.8	0.4	.	.	-5.3
	Kāpuma temps														
2007	21.0	157.3	173.7	-1.7	18.6	18.8	11.4	-6.4	-9.8	-12.4	-28.6	26.6	7.5	28.8	14.0
2008	1.7	-26.2	-26.9	5.0	-1.5	-2.0	21.6	-6.2	-8.9	-14.0	-44.4	8.6	1.2	6.5	-6.9
2009 I	-7.8	-57.3	-58.7	6.0	-14.1	-14.6	11.2	4.6	-6.7	9.2	39.1	4.3	-3.1	3.6	-11.3
II	-8.9	-28.7	-30.3	5.6	-13.8	-13.9	-16.5	-4.9	-3.2	-13.2	-35.7	0.0	-4.6	-1.0	-3.8
III	-12.3	-35.5	.	.	-18.3	.	.	-2.2	.	.	-21.3	-1.9	.	-1.3	-0.9

6. Citi ieguldījumi. Pasīvi

	Kopā	Eurosistēma			MFI (izņemot Eurosistēmu)			Valdība				Citi sektori			
		Kopā	Kredīti/ nauda un noguldī- jumi	Citi pasīvi	Kopā	Kredīti/ nauda un noguldī- jumi	Citi pasīvi	Kopā	Tirdz- niecības kredīti	Kredīti	Citi pasīvi	Kopā	Tirdz- niecības kredīti	Kredīti	Citi pasīvi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
2007	5 468.6	201.7	201.4	0.2	3 935.1	3 872.6	62.5	52.3	0.0	46.9	5.4	1 279.5	156.9	1 009.7	112.8
2008	5 653.6	482.3	481.9	0.4	3 751.8	3 698.1	53.6	61.9	0.0	58.0	3.9	1 357.6	170.2	1 069.6	117.8
2009 I	5 509.8	404.2	400.9	3.3	3 702.6	3 649.0	53.6	58.7	0.0	55.5	3.2	1 344.3	180.5	1 043.6	120.2
II	5 201.8	313.5	308.4	5.1	3 579.1	3 542.7	36.4	56.6	0.0	53.3	3.2	1 252.6	182.6	953.7	116.3
	Darījumi														
2007	943.4	91.4	91.4	0.0	625.3	620.5	4.8	-1.0	0.0	-2.0	1.0	227.8	10.0	218.9	-1.1
2008	165.5	280.7	280.6	0.1	-181.0	-191.9	10.9	9.5	0.0	11.0	-1.5	56.3	10.5	46.1	-0.3
2009 I	-248.4	-82.2	-85.1	2.9	-112.7	-111.4	-1.3	-3.7	0.0	-2.7	-0.9	-49.9	-5.1	-40.2	-4.6
II	-244.5	-89.3	-91.1	1.8	-82.2	-70.9	-11.4	-2.6	0.0	-3.1	0.5	-70.3	4.7	-74.5	-0.5
III	-188.8	-46.6	.	.	-80.3	.	.	1.4	.	.	.	-63.2	.	.	.
2009 Maijs	-197.7	-20.1	.	.	-67.5	.	.	0.3	.	.	.	-110.4	.	.	.
Jūn.	-77.3	-40.2	.	.	-52.4	.	.	-2.4	.	.	.	17.8	.	.	.
Jūl.	-66.6	-15.7	.	.	-30.8	.	.	-0.4	.	.	.	-19.6	.	.	.
Aug.	-77.3	-10.0	.	.	-43.3	.	.	0.4	.	.	.	-24.4	.	.	.
Sept.	-44.9	-21.0	.	.	-6.1	.	.	1.4	.	.	.	-19.1	.	.	.
	Kāpuma temps														
2007	20.0	79.2	79.4	-6.9	18.0	18.2	9.5	-1.9	27.4	-4.1	20.7	20.7	6.8	26.2	0.5
2008	3.1	141.3	141.4	20.8	-4.6	-4.9	17.3	18.3	-20.1	23.6	-27.9	4.3	6.6	4.5	-0.8
2009 I	-7.5	82.4	81.3	439.8	-13.5	-13.9	10.3	12.5	-11.4	14.2	-12.6	-4.1	-0.4	-4.4	-7.7
II	-11.5	19.1	17.3	1 123.2	-15.0	-15.1	-9.6	10.1	41.1	11.3	-6.0	-7.7	-3.3	-9.2	-1.5
III	-15.9	-28.5	.	.	-16.4	.	.	7.8	.	.	.	-11.7	.	.	.

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kants

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā)

7. Rezerves aktīvi

	Rezerves aktīvi													Papildposteņi		
	Kopā	Monetārais zelts		Speciālās aizņē- muma tiesības	Rezerves pozīcija SVF	Ārvalstu valūtas							Citas pra- sības	Citi aktīvi ārvalstu valūtas	Iepriekš noteiktās ārvalstu valūtas īstermiņa pārmaiņas	
		Mlјrd. euro	Trojas uncēs (mlј.)			Kopā	Nauda un noguldījumi		Vērtspapīri			Atvasinātie finanšu instrumenti				
							Monetārajās iestādēs un SNB	Bankās	Kopā	Kapitāla vērts- papīri	Obli- gācijas un parād- zīmes					Naudas tirgus instrumenti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)															
2005	320.1	163.4	375.861	4.3	10.6	141.7	12.6	21.4	107.9	0.6	69.4	38.0	-0.2	0.0	25.6	-17.9
2006	325.8	176.3	365.213	4.6	5.2	139.7	6.3	22.5	110.7	0.5	79.3	30.8	0.3	0.0	24.6	-21.5
2007	347.2	201.0	353.688	4.6	3.6	138.0	7.2	22.0	108.5	0.4	87.8	20.3	0.3	0.0	44.3	-38.5
2008 IV	374.2	217.0	349.190	4.7	7.3	145.1	7.6	8.0	129.5	0.6	111.3	17.6	0.0	0.1	262.8	-245.7
2009 I	395.7	240.4	349.059	4.8	8.4	142.1	8.4	3.7	129.9	0.6	108.6	20.7	0.1	0.1	155.4	-141.4
II	381.5	229.8	347.546	4.2	11.3	136.1	9.5	6.5	119.9	0.5	99.3	20.0	0.2	0.1	77.6	-65.6
2009 Aug.	428.0	232.7	347.515	45.2	11.6	138.6	11.2	8.3	119.0	-	-	-	0.1	0.0	62.7	-55.0
Sept.	430.8	236.1	347.200	49.8	11.7	133.2	12.7	7.1	113.2	-	-	-	0.1	0.0	56.7	-42.4
Okt.	437.9	244.0	347.197	49.5	11.6	132.8	11.7	9.1	111.7	-	-	-	0.2	0.0	43.4	-36.0
	Darījumi															
2006	1.3	-4.2	-	0.5	-5.2	10.2	-6.1	2.7	13.7	0.0	19.4	-5.7	0.0	0.0	-	-
2007	5.1	-3.2	-	0.3	-0.9	8.8	1.0	1.6	6.2	0.0	14.5	-8.3	0.0	0.0	-	-
2008	3.9	-2.1	-	-0.1	3.8	2.3	5.0	-15.8	11.8	0.1	15.8	-4.1	1.3	0.1	-	-
2009 I	-5.7	-0.9	-	0.0	0.9	-5.7	2.2	-4.9	-3.7	0.0	-6.6	2.9	0.6	0.0	-	-
II	2.4	0.1	-	-0.5	3.3	-0.5	-0.4	2.9	-3.2	0.0	-2.0	-1.2	0.2	0.0	-	-
III	0.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kāpuma temps															
2006	0.3	-2.4	-	11.6	-49.0	7.7	-48.4	12.7	13.4	0.0	29.2	-15.3	-	-	-	-
2007	1.6	-1.7	-	7.3	-18.3	6.3	14.9	6.4	5.7	1.1	18.6	-27.6	-	-	-	-
2008	1.1	-1.0	-	-2.6	105.3	1.7	67.7	-69.1	10.8	28.0	17.9	-20.6	-	-	-	-
2009 I	-1.8	-1.1	-	4.6	135.1	-6.3	142.1	-90.5	6.7	2.6	3.7	25.5	-	-	-	-
II	-1.2	-0.9	-	-6.6	174.2	-6.5	106.0	-80.8	2.1	2.6	0.0	15.5	-	-	-	-
III	-0.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kots

(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās; darījumi periodā)

8. Ģeogrāfiskais dalījums

	Kopā	Ārpus euro zonas esošās ES dalībvalstis						Kanāda	Ķīna	Japāna	Šveice	ASV	Ārzonu finanšu centri	Starptautiskās organizācijas	Citi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2008	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
Tiešās investīcijas	527.4	-93.0	-2.1	-30.2	-293.9	233.6	-0.3	41.1	35.2	-9.5	126.2	-68.7	-7.1	-0.2	503.3
Ārvalstīs	3 744.4	1 255.3	34.9	93.9	865.7	260.8	0.0	104.1	38.8	71.7	384.5	734.6	418.5	0.1	736.8
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	2 946.9	967.5	30.1	60.3	660.1	216.9	0.0	83.3	32.0	53.6	335.3	551.3	386.7	0.0	537.4
Cits kapitāls	797.5	287.9	4.8	33.6	205.7	43.8	0.0	20.7	6.9	18.1	49.2	183.4	31.9	0.0	199.4
Euro zonā	3 217.0	1 348.3	37.0	124.1	1 159.7	27.1	0.3	63.0	3.6	81.2	258.3	803.3	425.6	0.3	233.4
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	2 405.5	1 096.8	28.3	97.4	956.9	13.9	0.2	50.6	0.8	68.7	191.1	590.8	284.1	0.1	122.5
Cits kapitāls	811.6	251.5	8.7	26.7	202.8	13.2	0.1	12.4	2.9	12.5	67.2	212.5	141.6	0.2	110.9
Portfeļieguldījumu aktīvi	3 763.9	1 242.2	63.7	122.4	895.5	80.7	80.0	82.8	25.6	213.4	95.4	1 225.8	458.4	30.5	389.8
Kapitāla vērtspapīri	1 162.7	228.7	6.4	19.9	191.7	9.8	0.9	18.2	22.8	84.5	81.3	378.8	197.8	2.0	148.6
Parāda instrumenti	2 601.3	1 013.6	57.3	102.5	703.7	71.0	79.1	64.6	2.9	128.8	14.1	847.0	260.6	28.5	241.3
Obligācijas un parādzīmes	2 179.1	849.1	50.3	81.5	569.1	70.3	77.8	61.6	2.3	61.7	12.6	705.4	238.2	28.4	219.9
Naudas tirgus instrumenti	422.1	164.5	6.9	21.0	134.6	0.6	1.3	3.0	0.6	67.1	1.5	141.5	22.4	0.1	21.4
Citi ieguldījumi	-187.5	-91.1	51.1	28.0	-110.4	108.8	-168.6	-6.2	-16.0	-10.2	-131.2	-286.3	2.1	1.8	349.6
Aktīvi	5 466.1	2 419.7	100.9	83.3	2 020.2	201.8	13.4	25.7	34.0	109.4	276.5	852.5	640.7	58.7	1 048.8
Valdība	101.0	15.0	0.7	0.4	3.6	0.7	9.7	0.0	1.8	0.2	0.1	3.4	1.4	40.1	39.1
MFI	3 309.5	1 731.1	83.9	58.3	1 419.1	167.9	1.9	16.8	14.5	79.0	164.5	418.9	367.7	18.2	498.8
Citi sektori	2 055.6	673.5	16.4	24.6	597.5	33.3	1.8	8.9	17.7	30.3	111.9	430.2	271.7	0.5	510.9
Pasīvi	5 653.6	2 510.8	49.8	55.3	2 130.6	93.0	182.0	32.0	50.0	119.5	407.7	1 138.8	638.6	57.0	699.1
Valdība	61.9	32.5	0.0	0.1	2.5	0.0	29.7	0.0	0.0	0.6	0.5	7.0	0.3	17.7	3.3
MFI	4 234.1	1 907.6	38.9	33.5	1 664.9	70.0	100.2	24.4	32.1	91.2	328.7	751.1	535.1	36.8	527.2
Citi sektori	1 357.6	570.8	10.8	21.7	463.2	23.0	52.0	7.5	17.9	27.8	78.6	380.8	103.2	2.5	168.7
2008. gada 3. cet.– 2009. gada 2. cet.	Darījumu summa														
Tiešās investīcijas	144.1	73.8	-0.2	8.6	50.9	14.4	0.0	-2.3	1.8	-4.7	-34.3	31.6	64.5	0.0	13.6
Ārvalstīs	337.2	132.7	1.8	23.7	98.1	9.2	0.0	6.8	2.3	0.7	-11.3	91.6	67.2	0.0	47.2
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	227.5	76.7	1.1	12.9	57.8	4.9	0.0	6.9	3.1	1.8	-5.7	62.7	48.0	0.0	34.0
Cits kapitāls	109.7	56.0	0.7	10.8	40.3	4.4	0.0	-0.2	-0.7	-1.1	-5.6	28.9	19.2	0.0	13.2
Euro zonā	193.1	58.9	1.9	15.0	47.2	-5.2	0.0	9.0	0.5	5.4	23.0	60.0	2.8	0.0	33.5
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	176.1	50.7	1.0	12.7	35.0	2.0	0.0	9.9	0.2	2.5	12.9	63.9	12.7	0.0	23.2
Cits kapitāls	16.9	8.2	1.0	2.3	12.1	-7.2	0.0	-0.9	0.3	2.8	10.1	-3.9	-9.9	0.0	10.3
Portfeļieguldījumu aktīvi	-265.6	9.1	4.4	12.3	-18.8	-6.9	18.2	14.9	2.7	-45.9	4.4	-107.6	-103.3	-1.1	-38.9
Kapitāla vērtspapīri	-128.4	-22.8	0.3	-0.7	-21.8	-0.5	0.0	7.4	3.7	-19.4	4.0	-41.5	-40.8	0.0	-19.0
Parāda instrumenti	-137.2	31.9	4.1	13.0	3.0	-6.4	18.2	7.5	-1.0	-26.4	0.4	-66.1	-62.5	-1.1	-19.9
Obligācijas un parādzīmes	-90.8	46.7	3.7	10.8	24.6	-6.7	14.2	2.5	-0.5	-17.9	-0.1	-47.6	-55.4	-1.5	-17.0
Naudas tirgus instrumenti	-46.4	-14.7	0.4	2.2	-21.6	0.2	4.0	5.0	-0.5	-8.5	0.4	-18.5	-7.1	0.4	-2.9
Citi ieguldījumi	183.2	-258.8	-2.9	-17.7	-268.7	46.6	-16.1	-5.4	-5.3	69.9	54.8	64.6	179.0	11.1	73.3
Aktīvi	-499.0	-294.5	-17.1	-12.7	-305.5	39.4	1.4	0.7	-8.3	-4.4	-62.9	-140.9	34.6	-6.7	-16.4
Valdība	-5.2	-5.8	-0.2	-0.1	-5.8	-0.4	0.7	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	1.2	-0.9
MFI	-492.1	-280.8	-14.3	-11.6	-291.9	36.3	0.7	0.0	-9.9	1.7	-58.1	-53.5	-18.4	-7.9	-65.3
Citi sektori	-1.7	-7.9	-2.6	-1.0	-7.8	3.4	0.0	0.6	1.7	-6.1	-5.0	-87.5	52.9	0.0	49.7
Pasīvi	-682.2	-35.7	-14.3	5.0	-36.8	-7.2	17.5	6.1	-3.0	-74.4	-117.8	-205.4	-144.4	-17.8	-89.8
Valdība	5.0	2.0	0.0	-0.1	0.6	0.0	1.4	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.3	0.0	3.0	-0.2
MFI	-582.1	-22.5	-14.0	6.9	-18.2	-5.1	7.9	3.0	-3.2	-76.4	-102.1	-95.5	-151.8	-20.6	-112.8
Citi sektori	-105.1	-15.2	-0.2	-1.8	-19.2	-2.1	8.1	3.0	0.2	2.2	-15.6	-110.2	7.4	-0.2	23.3

Avots: ECB.

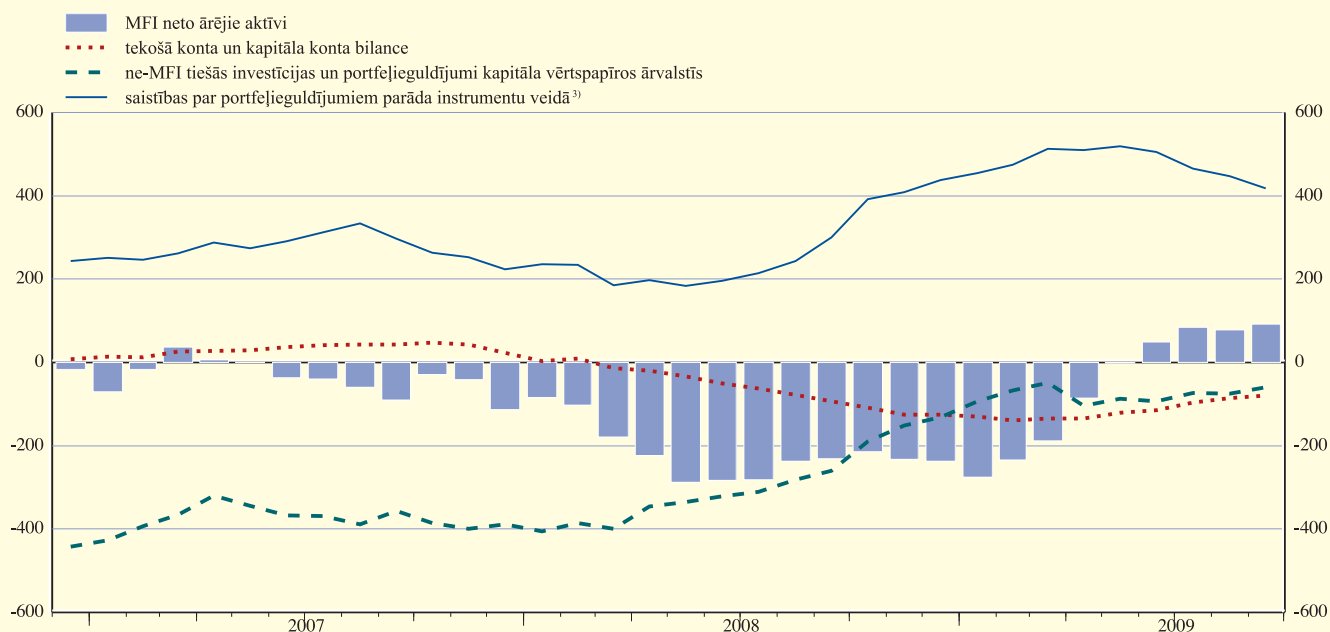
7.4. Maksājumu bilances monetārais atspoguļojums¹⁾

(mljrd. euro; darījumi)

	Maksājumu bilances posteņi, kas atspoguļo MFI veiktos tīros darījumus											Novirze
	Kopā	Tekošā un kapitāla konta bilance	Ne-MFI veiktie darījumi								Atvasinātie finanšu instrumenti	
			Tiešās investīcijas		Portfeļieguldījumi				Citi ieguldījumi			
			Rezidentu ārvalstīs veiktās investīcijas	Nerezidentu euro zonā veiktās investīcijas	Aktīvi		Pasīvi		Aktīvi	Pasīvi		
Kapitāla vērtspapīri	Parāda instrumenti	Kapitāla vērtspapīri			Parāda instrumenti							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	-17.6	8.0	-391.6	256.4	-136.2	-135.5	151.6	243.3	-256.5	229.9	-0.3	13.3
2007	-112.5	22.8	-457.6	401.0	-38.3	-160.9	134.4	223.0	-384.8	226.8	-64.8	-14.1
2008	-237.6	-126.2	-325.0	136.6	63.8	-21.6	-218.5	438.0	-153.7	66.4	-65.6	-31.7
2008 III	-48.1	-31.2	-107.4	72.5	43.3	-16.1	-74.3	134.1	-27.3	-8.1	-8.3	-25.3
IV	52.7	-28.9	-48.9	-14.7	50.0	73.2	-111.9	140.8	-18.1	34.8	-13.2	-10.4
2009 I	-41.7	-36.6	-78.8	40.0	32.4	5.6	-46.8	132.4	-11.8	-53.5	-5.3	-19.1
II	86.5	-17.4	-82.7	90.5	-9.8	-54.1	44.4	97.6	63.4	-72.9	20.3	7.3
III	-5.0	2.9	-54.8	41.9	16.4	-22.3	15.9	47.5	7.3	-61.8	-0.1	2.3
2008 Sept.	-26.7	-9.9	-48.2	27.5	23.4	-0.2	-40.6	70.0	-25.8	-12.7	3.2	-13.3
Okt.	64.7	-8.4	-5.9	1.0	35.3	39.6	-66.1	85.6	-59.3	46.4	0.6	-4.2
Nov.	10.5	-15.4	-35.0	-18.5	6.4	10.0	-8.6	55.5	12.2	9.3	-10.4	4.9
Dec.	-22.5	-5.1	-8.0	2.8	8.3	23.6	-37.2	-0.3	28.9	-20.9	-3.4	-11.2
2009 Janv.	-74.5	-23.8	-21.1	9.3	2.4	-5.6	-35.1	51.6	-3.7	-43.7	3.4	-8.0
Febr.	31.0	-4.9	-19.5	12.4	18.8	0.8	3.4	38.1	6.8	-17.3	-1.3	-6.3
Marts	1.8	-7.9	-38.2	18.3	11.3	10.4	-15.2	42.7	-15.0	7.6	-7.3	-4.9
Apr.	22.7	-8.2	-56.8	70.2	5.1	-26.9	-21.9	44.9	-6.4	21.8	8.9	-7.9
Maijs	6.3	-13.0	-12.5	17.5	-1.8	-33.6	28.9	30.1	84.0	-110.1	9.2	7.7
Jūn.	57.5	3.8	-13.5	2.9	-13.1	6.4	37.4	22.6	-14.2	15.4	2.3	7.5
Jūl.	3.3	10.7	-6.6	16.9	-5.3	-12.0	21.6	-17.6	9.1	-20.0	7.7	-1.0
Aug.	3.5	-2.8	-14.3	19.8	-2.8	-11.5	17.3	22.7	-3.2	-24.0	-6.1	8.4
Sept.	-11.8	-4.9	-33.9	5.2	24.4	1.2	-23.0	42.4	1.4	-17.8	-1.7	-5.1
	12 mēnešu darījumu summa											
2009 Sept.	92.5	-80.0	-265.3	157.7	89.0	2.4	-98.4	418.3	40.7	-153.5	1.7	-20.1

A35. Galvenie MFI neto ārējo aktīvu norišu pamatā esošie maksājumu bilances darījumi¹⁾

(mljrd. euro; 12 mēnešu darījumu summa)

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

7.5. Preču tirdzniecība

1. Vērtības un apjomi preču grupu dalījumā¹⁾

(sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi)

	Kopā (s.n. dati)		Eksports (FOB)					Imports (CIF)					
	Eksports	Imports	Kopā			Papild- postenis: rūpniecības preces		Kopā			Papildposteni		
				Starppatēriņa preces	Kapitāl- preces				Starppatēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces	Rūpniecības preces	Nafta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vērtības (mljrd. euro; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)													
2007	11.0	8.4	1 507.8	739.3	326.6	401.3	1 282.6	1 491.6	913.8	234.4	323.2	1 019.7	227.5
2008	3.6	8.1	1 559.5	767.7	337.3	412.3	1 300.4	1 602.4	1 019.9	233.0	333.0	1 018.8	293.7
2008 IV	-5.0	-2.1	366.4	174.1	81.8	95.7	303.1	374.0	228.9	56.3	81.8	239.0	55.4
2009 I	-21.0	-20.8	310.7	149.0	65.5	86.3	258.9	321.4	181.3	49.4	78.7	214.4	35.6
II	-23.4	-27.3	308.7	149.7	63.3	84.9	254.1	305.5	169.9	47.5	76.1	202.6	41.3
III	-19.1	-26.5	320.2	.	.	.	258.8	305.6	.	.	.	200.2	.
2009 Apr.	-26.3	-27.6	103.6	50.9	21.1	28.4	86.4	103.3	57.5	16.2	25.5	68.6	13.0
Maijs	-22.7	-27.8	102.1	49.0	21.1	28.0	84.6	100.8	55.7	15.7	25.1	67.5	13.7
Jūn.	-21.0	-26.5	103.0	49.8	21.1	28.4	83.2	101.4	56.7	15.7	25.4	66.4	14.7
Jūl.	-18.1	-29.0	107.8	52.2	22.5	29.5	89.3	102.1	57.7	15.6	25.8	67.1	15.8
Aug.	-21.1	-26.0	103.4	.	.	.	83.6	101.2	.	.	.	66.1	.
Sept.	-18.4	-24.5	109.0	.	.	.	85.9	102.2	.	.	.	67.0	.
Apjoma indeksi (2000. g. = 100; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)													
2007	8.6	6.8	144.4	141.3	153.1	144.6	142.1	129.1	123.2	143.3	141.5	134.7	107.7
2008	1.2	0.4	146.0	141.3	157.6	146.9	142.6	128.9	122.5	143.7	143.2	133.1	108.4
2008 IV	-7.5	-4.6	136.3	127.1	150.7	136.6	130.7	122.9	115.8	134.9	137.1	121.3	108.0
2009 I	-20.9	-14.7	117.5	112.1	120.1	124.4	112.0	113.7	104.5	117.6	130.9	110.1	99.3
II	-22.2	-19.4	118.0	114.5	117.0	122.5	111.6	109.0	97.9	113.8	130.4	106.5	97.1
III	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2009 Apr.	-25.2	-20.9	119.2	116.5	117.5	124.1	114.0	111.2	100.1	116.0	131.9	107.9	99.7
Maijs	-21.8	-20.4	117.4	112.8	117.3	120.9	111.4	107.9	96.6	112.4	128.7	106.3	97.9
Jūn.	-19.5	-16.9	117.6	114.3	116.4	122.3	109.3	107.8	96.9	113.0	130.6	105.2	93.7
Jūl.	-16.2	-18.3	122.6	119.5	123.9	125.7	116.9	107.9	97.7	114.6	131.2	106.0	98.2
Aug.	-19.6	-14.0	118.0	.	.	.	110.1	108.7	.	.	.	106.0	.
Sept.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

2. Cenas²⁾

(gada pārmaiņas, ja nav norādīts citādi; %)

	3)							Rūpniecības preču importa cenas (CIF)						
	Kopā (indekss: 2005. g. = 100)	Kopā					Papild- postenis: rūpniecības preces	Kopā (indekss: 2005. g. = 100)	Kopā					Papild- postenis: rūpniecības preces
		Starp- patēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces	Enerģija	Starp- patēriņa preces			Kapitāl- preces	Patēriņa preces	Enerģija			
Īpatsvars (%)	100.0	100.0	32.2	46.3	17.7	3.8	99.4	100.0	100.0	28.4	27.9	22.1	21.6	81.1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2007	101.8	0.4	2.7	-0.5	0.9	1.8	0.4	105.9	0.1	2.3	-3.5	0.5	1.6	-0.3
2008	103.5	1.6	1.5	-0.4	2.4	25.2	1.5	112.7	6.5	0.2	-3.4	2.4	28.2	0.8
2009 I	101.2	-1.3	-1.1	1.3	1.4	-32.3	-1.4	101.4	-8.4	-4.0	-0.3	2.7	-27.9	-2.4
II	100.9	-2.8	-3.9	1.5	0.9	-36.4	-2.7	101.5	-12.4	-6.5	0.1	1.4	-35.3	-4.2
III	100.9	-4.0	-6.1	0.7	0.4	-34.0	-3.8	102.3	-13.0	-7.8	-0.9	-0.4	-33.8	-5.2
2009 Maijs	100.8	-3.0	-3.9	1.4	0.9	-37.8	-2.9	101.1	-13.1	-6.8	0.1	1.3	-37.1	-4.5
Jūn.	101.1	-3.3	-4.9	1.4	0.7	-35.4	-3.2	102.8	-13.1	-7.3	-0.2	0.6	-35.0	-5.0
Jūl.	100.8	-4.0	-5.7	1.3	0.5	-38.9	-3.8	101.6	-15.0	-8.1	-0.6	0.7	-39.2	-5.4
Aug.	101.2	-3.6	-6.1	0.8	0.7	-30.1	-3.5	103.3	-12.2	-7.6	-1.0	-0.4	-31.4	-4.9
Sept.	100.6	-4.3	-6.6	-0.1	0.0	-32.7	-4.2	101.9	-11.8	-7.9	-1.3	-1.4	-30.1	-5.3
Okt.	100.8	-3.3	-6.1	-1.0	-1.0	-	-3.1	-	-	-	-	-	-	-

Avots: Eurostat.

- Preču grupas atbilstoši plašo ekonomisko kategoriju (*Broad Economic Categories*) klasifikācijai. Atšķirībā no 2. tabulā minētajām preču grupām starppatēriņa un patēriņa preču grupas ietver lauksaimniecības un enerģijas preces.
- Preču grupas atbilstoši ražošanas pamatgrupējumu (*Main Industrial Groupings*) klasifikācijai. Atšķirībā no 1. tabulā minētajām preču grupām starppatēriņa un patēriņa preču grupas neietver enerģijas preces, un lauksaimniecības preces netiek aplūkotas. Apstrādes rūpniecības struktūra atšķiras no 1. tabulas 7. un 12. ailē sniegtajiem datiem. Sniegtie dati ir cenu indeksi, kas atbilst preču groza tirgum cenu pārmaiņām un nav vienkārši 1. tabulā doto vērtības un apjoma datu rādītāji, kurus ietekmē pārmaiņas tirgto preču struktūrā un kvalitātē. Šie indeksi atšķiras no IKP deflatoriem importam un eksportam (kas redzami 5.1. sadaļas 3. tabulā) galvenokārt tāpēc, ka deflatori ietver visas preces un pakalpojumus un aptver pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā.
- Rūpniecības preču eksporta cenas attiecas uz tiešajiem darījumiem starp iekšzemes ražotājiem un citu valstu klientiem. Atšķirībā no 1. tabulā sniegtajiem vērtības un apjoma datiem nav aplūkots vairumtirdzniecības eksports un reeksports.

7.5. Preču tirdzniecība

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; sezonāli izlīdzināti dati)

3. Ģeogrāfiskais dalījums

	Kopā	Ārpus euro zonas esošās ES dalībvalstis				Krievija	Šveice	Turcija	ASV	Āzijas valstis			Āfrikas valstis	Latīņ-amerikas valstis	Citas valstis
		Dānija	Zviedrija	Lielbritānija	Pārējās ES valstis					Ķīna	Japāna				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Eksports (FOB)														
2007	1 507.8	34.1	55.6	230.9	216.3	67.9	82.3	41.5	195.9	295.9	60.6	34.3	87.6	61.7	138.0
2008	1 559.5	35.0	53.6	220.1	232.2	78.4	86.5	42.8	187.4	307.9	65.7	33.6	100.5	68.1	147.0
2008 II	398.0	9.1	14.3	57.9	60.6	20.2	22.2	11.4	47.4	77.6	16.8	8.5	24.8	16.9	35.7
2008 III	397.6	9.1	14.0	55.8	60.1	20.8	21.8	10.8	46.6	76.9	16.0	8.2	26.7	17.5	37.5
2008 IV	366.4	8.0	11.5	49.3	52.1	17.7	21.2	8.3	43.9	74.5	15.7	8.1	24.9	17.4	37.7
2009 I	310.7	7.3	10.0	42.4	43.6	12.6	20.0	7.7	40.0	65.1	15.4	7.1	23.4	12.8	25.9
2009 II	308.7	6.4	9.6	42.4	42.1	12.1	19.2	8.3	37.6	70.2	16.7	7.0	22.7	12.5	25.7
2009 III	320.2	.	.	.	.	12.1	19.6	8.9	35.8	71.2	17.0	7.2	22.2	14.0	.
2009 Apr.	103.6	2.3	3.2	14.1	14.2	4.2	6.4	2.7	12.7	23.1	5.6	2.4	7.6	4.2	8.7
2009 Maijs	102.1	2.2	3.1	13.9	14.0	3.8	6.4	2.8	12.5	23.4	5.6	2.3	7.5	4.2	8.5
2009 Jūn.	103.0	2.0	3.3	14.4	13.9	4.1	6.4	2.8	12.4	23.7	5.5	2.4	7.5	4.1	8.5
2009 Jūl.	107.8	2.3	3.6	14.9	14.8	4.2	6.5	3.1	12.5	24.0	5.7	2.6	7.5	4.9	9.5
2009 Aug.	103.4	2.3	3.4	14.2	14.6	3.8	6.5	3.0	11.4	23.5	5.6	2.2	7.3	4.4	9.0
2009 Sept.	109.0	.	.	.	.	4.1	6.6	2.9	11.8	23.7	5.7	2.4	7.4	4.7	.
	īpatsvars eksporta kopapjomā (%)														
2008	100.0	2.2	3.4	14.1	14.9	5.0	5.6	2.7	12.0	19.8	4.2	2.2	6.5	4.4	9.5
	Imports (CIF)														
2007	1 491.6	28.8	52.2	169.5	169.5	102.2	67.2	32.4	131.7	455.6	172.7	59.1	113.4	75.2	93.9
2008	1 602.4	30.6	52.0	164.2	184.3	122.0	69.9	32.4	137.7	481.4	184.3	56.9	141.0	81.7	105.0
2008 II	410.3	8.0	13.6	42.6	47.6	32.3	17.7	8.6	33.7	121.9	45.1	14.6	37.4	20.3	26.6
2008 III	413.8	7.9	13.2	41.6	47.3	34.3	17.9	8.2	35.5	124.3	48.0	14.0	37.8	21.1	24.6
2008 IV	374.0	7.3	11.5	36.3	43.2	24.8	17.4	7.1	33.8	113.2	46.5	13.5	30.8	19.8	29.0
2009 I	321.4	6.9	9.4	31.6	39.3	17.8	16.7	6.7	33.1	98.8	42.1	11.4	23.9	14.9	22.4
2009 II	305.5	6.2	8.9	30.3	38.4	18.1	16.1	6.3	28.2	92.8	39.9	10.3	23.0	14.2	22.9
2009 III	305.6	.	.	.	.	21.6	16.2	6.5	26.6	92.2	38.1	10.1	22.1	14.5	.
2009 Apr.	103.3	2.1	3.0	10.1	13.0	5.8	5.5	2.0	9.3	31.7	13.8	3.4	7.9	4.8	8.2
2009 Maijs	100.8	2.1	2.9	10.1	12.8	5.9	5.3	2.1	9.8	30.6	13.1	3.4	7.3	4.6	7.2
2009 Jūn.	101.4	2.0	3.0	10.1	12.7	6.4	5.3	2.1	9.1	30.5	13.0	3.4	7.8	4.8	7.6
2009 Jūl.	102.1	2.3	3.3	10.3	13.1	6.8	5.3	2.2	9.0	30.5	12.6	3.4	7.6	5.0	6.7
2009 Aug.	101.2	2.3	3.2	10.3	13.4	6.6	5.4	2.1	8.6	30.5	12.6	3.3	7.2	4.7	6.9
2009 Sept.	102.2	.	.	.	.	8.3	5.4	2.2	9.0	31.1	12.9	3.4	7.3	4.8	.
	īpatsvars importa kopapjomā (%)														
2008	100.0	1.9	3.2	10.2	11.5	7.6	4.4	2.0	8.6	30.1	11.5	3.6	8.8	5.1	6.6
	Saldo														
2007	16.1	5.4	3.4	61.3	46.8	-34.2	15.1	9.0	64.2	-159.7	-112.1	-24.8	-25.8	-13.5	44.1
2008	-42.9	4.3	1.6	56.0	47.9	-43.7	16.7	10.3	49.7	-173.5	-118.7	-23.4	-40.5	-13.7	42.0
2008 II	-12.3	1.1	0.7	15.3	12.9	-12.2	4.5	2.8	13.7	-44.3	-28.3	-6.1	-12.6	-3.4	9.1
2008 III	-16.2	1.2	0.7	14.2	12.8	-13.5	3.9	2.6	11.1	-47.4	-32.0	-5.9	-11.1	-3.6	12.9
2008 IV	-7.6	0.7	0.0	13.0	9.0	-7.1	3.8	1.3	10.1	-38.7	-30.8	-5.4	-5.9	-2.4	8.7
2009 I	-10.6	0.5	0.6	10.8	4.3	-5.2	3.3	1.1	6.9	-33.7	-26.7	-4.4	-0.5	-2.1	3.4
2009 II	3.2	0.2	0.7	12.1	3.6	-6.0	3.1	2.0	9.3	-22.6	-23.1	-3.2	-0.4	-1.7	2.8
2009 III	14.7	.	.	.	.	-9.5	3.5	2.4	9.2	-21.0	-21.1	-2.9	0.2	-0.5	.
2009 Apr.	0.2	0.1	0.3	4.1	1.2	-1.6	0.9	0.7	3.4	-8.5	-8.2	-1.1	-0.3	-0.6	0.6
2009 Maijs	1.3	0.0	0.1	3.8	1.2	-2.1	1.0	0.7	2.7	-7.2	-7.5	-1.2	0.2	-0.4	1.3
2009 Jūn.	1.6	0.0	0.3	4.3	1.2	-2.3	1.2	0.6	3.3	-6.9	-7.4	-1.0	-0.3	-0.7	0.9
2009 Jūl.	5.6	0.0	0.2	4.6	1.7	-2.6	1.2	0.9	3.5	-6.5	-6.9	-0.8	-0.1	-0.1	2.9
2009 Aug.	2.2	0.0	0.2	3.9	1.2	-2.8	1.1	0.9	2.9	-7.1	-7.1	-1.1	0.1	-0.3	2.1
2009 Sept.	6.8	.	.	.	.	-4.2	1.2	0.7	2.8	-7.4	-7.2	-1.0	0.1	-0.1	.

Avots: Eurostat.

VALŪTU KURSI

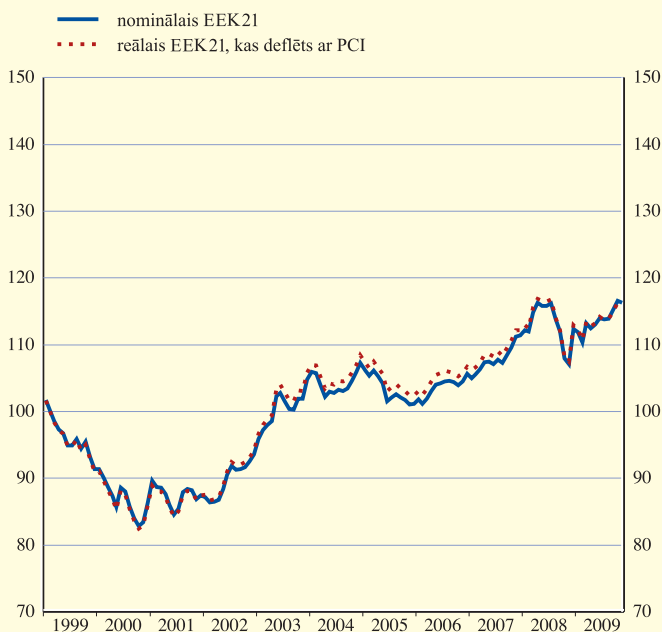
8.1. Euro efektīvie kursi¹⁾

(perioda vidējie; 1999. gada 1. ceturkšņa indekss = 100)

	EEK21						EEK41	
	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar RCI	Reālā IKP deflators	Reālās vienības darbaspēka izmaksas apstrādes rūpniecībā	Reālās vienības darbaspēka izmaksas tautsaimniecībā	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI
	1	2	3	4	5	6	7	8
2006	103.7	105.0	103.3	102.4	105.2	100.7	110.1	103.9
2007	107.9	109.0	107.2	105.8	109.7	103.8	114.3	107.2
2008	113.0	113.6	110.3	110.4	116.8	109.2	120.0	111.1
2008 III	114.1	114.4	110.6	111.5	118.3	110.0	120.8	111.6
IV	109.1	109.6	105.8	106.7	115.4	105.7	116.7	107.7
2009 I	111.9	112.2	107.2	109.3	121.5	109.3	120.1	110.4
II	113.2	113.4	107.8	110.4	127.6	110.1	121.1	111.2
III	114.3	114.2	108.7	-	-	-	122.4	112.0
2008 Nov.	107.1	107.5	103.8	-	-	-	114.5	105.6
Dec.	112.4	112.9	108.7	-	-	-	120.3	111.0
2009 Janv.	111.9	112.3	107.5	-	-	-	119.9	110.4
Febr.	110.4	110.7	105.7	-	-	-	118.6	109.1
Marts	113.3	113.4	108.1	-	-	-	121.6	111.7
Apr.	112.5	112.8	107.2	-	-	-	120.5	110.6
Maijs	113.0	113.2	107.7	-	-	-	120.9	110.9
Jūn.	114.0	114.2	108.4	-	-	-	122.0	112.0
Jūl.	113.8	113.7	108.1	-	-	-	121.9	111.5
Aug.	113.9	113.9	108.4	-	-	-	122.0	111.7
Sept.	115.2	115.0	109.4	-	-	-	123.5	112.7
Okt.	116.6	116.3	110.5	-	-	-	124.6	113.6
Nov.	116.3	116.0	110.0	-	-	-	124.5	113.4
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)								
2009 Nov.	-0.2	-0.3	-0.4	-	-	-	-0.1	-0.2
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)								
2009 Nov.	8.6	7.9	6.0	-	-	-	8.7	7.4

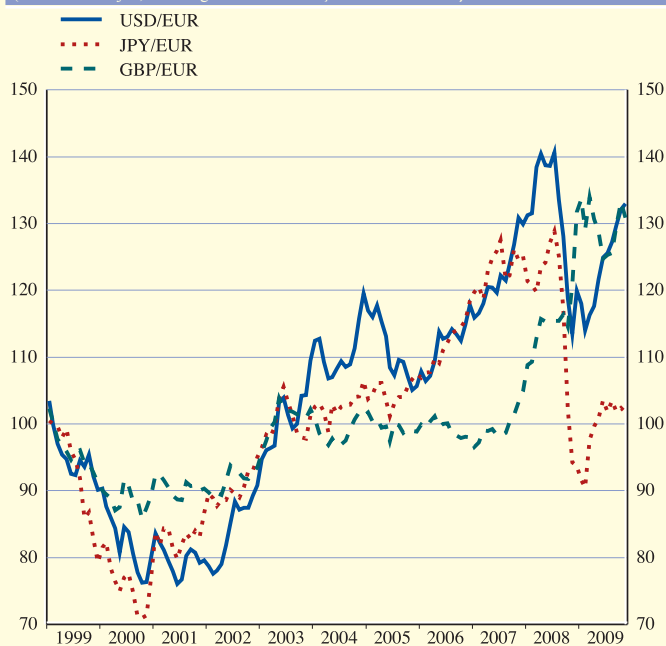
A36. Euro efektīvie kursi

(mēneša vidējie; 1999. gada 1. ceturkšņa indekss = 100)

A37. Divpusējie valūtu kursi

(mēneša vidējie; 1999. gada 1. ceturkšņa indekss = 100)

Avots: ECB.

1) Tirdzniecības partnervalstu grupu definīciju un citu informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

8.2. Divpusējie valūtu kursi

(perioda vidējie; nacionālās valūtas vienības par 1 euro)

	Dānijas krona	Zviedrijas krona	Lielbritānijas sterliņu mārciņa	ASV dolārs	Japānas jēna	Šveices franks	Dienvidko- rejas vona	Honkongas dolārs	Singapūras dolārs	Kanādas dolārs	Norvēģijas krona	Austrālijas dolārs
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	7.4591	9.2544	0.68173	1.2556	146.02	1.5729	1 198.58	9.7545	1.9941	1.4237	8.0472	1.6668
2007	7.4506	9.2501	0.68434	1.3705	161.25	1.6427	1 272.99	10.6912	2.0636	1.4678	8.0165	1.6348
2008	7.4560	9.6152	0.79628	1.4708	152.45	1.5874	1 606.09	11.4541	2.0762	1.5594	8.2237	1.7416
2009 I	7.4514	10.9410	0.90878	1.3029	122.04	1.4977	1 847.59	10.1016	1.9709	1.6223	8.9472	1.9648
II	7.4471	10.7806	0.87883	1.3632	132.59	1.5138	1 747.10	10.5657	2.0050	1.5883	8.8431	1.7917
III	7.4442	10.4241	0.87161	1.4303	133.82	1.5195	1 772.14	11.0854	2.0570	1.5704	8.7397	1.7169
2009 Maijs	7.4468	10.5820	0.88445	1.3650	131.85	1.5118	1 710.18	10.5807	1.9939	1.5712	8.7943	1.7831
Jūn.	7.4457	10.8713	0.85670	1.4016	135.39	1.5148	1 768.80	10.8638	2.0357	1.5761	8.9388	1.7463
Jūl.	7.4458	10.8262	0.86092	1.4088	133.09	1.5202	1 778.43	10.9182	2.0421	1.5824	8.9494	1.7504
Aug.	7.4440	10.2210	0.86265	1.4268	135.31	1.5236	1 768.99	11.0587	2.0577	1.5522	8.6602	1.7081
Sept.	7.4428	10.1976	0.89135	1.4562	133.14	1.5148	1 768.58	11.2858	2.0720	1.5752	8.5964	1.6903
Okt.	7.4438	10.3102	0.91557	1.4816	133.91	1.5138	1 739.94	11.4828	2.0714	1.5619	8.3596	1.6341
Nov.	7.4415	10.3331	0.89892	1.4914	132.97	1.5105	1 735.17	11.5588	2.0711	1.5805	8.4143	1.6223
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)											
2009 Nov.	0.0	0.2	-1.8	0.7	-0.7	-0.2	-0.3	0.7	0.0	1.2	0.7	-0.7
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)											
2009 Nov.	-0.1	2.0	8.2	17.1	7.9	-0.4	-2.7	17.1	8.0	1.9	-4.5	-16.3
	Čehijas krona	Igaunijas krona	Latvijas lats	Lietuvas lits	Ungārijas forints	Polijas zlots	Bulgārijas leva	Jaunā Rumānijas leva	Horvātijas kuna	Jaunā Turcijas lira		
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
2006	28.342	15.6466	0.6962	3.4528	264.26	3.8959	1.9558	3.5258	7.3247	1.8090		
2007	27.766	15.6466	0.7001	3.4528	251.35	3.7837	1.9558	3.3353	7.3376	1.7865		
2008	24.946	15.6466	0.7027	3.4528	251.51	3.5121	1.9558	3.6826	7.2239	1.9064		
2009 I	27.601	15.6466	0.7061	3.4528	294.19	4.4988	1.9558	4.2682	7.4116	2.1635		
II	26.679	15.6466	0.7065	3.4528	285.71	4.4523	1.9558	4.1963	7.3528	2.1410		
III	25.597	15.6466	0.7019	3.4528	271.35	4.1978	1.9558	4.2263	7.3232	2.1444		
2009 Maijs	26.731	15.6466	0.7092	3.4528	281.93	4.4103	1.9558	4.1700	7.3515	2.1251		
Jūn.	26.545	15.6466	0.7015	3.4528	280.46	4.5084	1.9558	4.2131	7.2954	2.1675		
Jūl.	25.793	15.6466	0.7006	3.4528	272.06	4.2965	1.9558	4.2184	7.3307	2.1378		
Aug.	25.646	15.6466	0.7013	3.4528	270.05	4.1311	1.9558	4.2183	7.3287	2.1236		
Sept.	25.346	15.6466	0.7039	3.4528	271.84	4.1584	1.9558	4.2420	7.3102	2.1711		
Okt.	25.861	15.6466	0.7088	3.4528	268.49	4.2146	1.9558	4.2871	7.2419	2.1823		
Nov.	25.812	15.6466	0.7088	3.4528	270.92	4.1646	1.9558	4.2896	7.2952	2.2262		
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)											
2009 Nov.	-0.2	0.0	0.0	0.0	0.9	-1.2	0.0	0.1	0.7	2.0		
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)											
2009 Nov.	2.5	0.0	-0.1	0.0	2.1	11.6	0.0	13.4	2.2	9.4		
	Brazīlijas reāls ¹⁾	Kīnas jaunā renminbi	Īslandes krona ²⁾	Indijas rūpija ³⁾	Indonēzijas rūpija	Malaizijas ringits	Meksikas peso ¹⁾	Jaunzēlan- des dolārs	Filipīnu peso	Krievijas rublis	Dienvid- āfrikas rends	Taizemes bāts
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
2006	2.7333	10.0096	87.76	56.8435	11 512.37	4.6044	13.6936	1.9373	64.379	34.1117	8.5312	47.594
2007	2.6594	10.4178	87.63	56.4186	12 528.33	4.7076	14.9743	1.8627	63.026	35.0183	9.6596	44.214
2008	2.6737	10.2236	143.83	63.6143	14 165.16	4.8893	16.2911	2.0770	65.172	36.4207	12.0590	48.475
2009 I	3.0168	8.9066	-	64.7948	15 174.96	4.7259	18.7267	2.4498	62.133	44.4165	12.9740	46.038
II	2.8245	9.3107	-	66.3982	14 334.53	4.8340	18.1648	2.2565	65.097	43.7716	11.5242	47.294
III	2.6699	9.7702	-	69.1909	14 285.93	5.0333	18.9695	2.1232	68.815	44.7703	11.1618	48.575
2009 Maijs	2.8232	9.3157	-	66.1762	14 137.45	4.8057	17.9969	2.2663	64.600	43.5678	11.4475	47.241
Jūn.	2.7391	9.5786	-	66.9191	14 315.40	4.9305	18.6813	2.1967	67.036	43.5553	11.2718	47.844
Jūl.	2.7221	9.6246	-	68.2333	14 241.51	4.9963	18.8143	2.1873	67.724	44.3881	11.2007	47.969
Aug.	2.6314	9.7485	-	68.9570	14 270.78	5.0185	18.5571	2.1097	68.803	45.1972	11.3415	48.543
Sept.	2.6520	9.9431	-	70.4154	14 346.84	5.0862	19.5255	2.0691	69.967	44.7624	10.9495	49.239
Okt.	2.5771	10.1152	-	69.2160	14 057.25	5.0425	19.5856	2.0065	69.419	43.6188	11.0938	49.504
Nov.	2.5777	10.1827	-	69.4421	14 115.45	5.0553	19.5478	2.0450	70.165	43.1835	11.2134	49.634
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)											
2009 Nov.	0.0	0.7	-	0.3	0.4	0.3	-0.2	1.9	1.1	-1.0	1.1	0.3
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)											
2009 Nov.	-11.0	17.1	-	11.7	-5.8	10.7	17.2	-9.3	12.3	24.1	-12.9	11.1

Avots: ECB.

1) Šīm valūtām ECB aprēķina un publicē euro atsaucē kursu ar 2008. gada 1. janvāri. Iepriekšējie dati ir indikatīvi.

2) Jaunākais Īslandes kronas kurss attiecas uz 2008. gada 3. decembri.

3) Šai valūtai ECB aprēķina un publicē euro atsaucē kursu ar 2009. gada 1. janvāri. Iepriekšējie dati ir indikatīvi.

NORISES ĀRPUS EURO ZONAS ESOŠAJĀS VALSTĪS

9.1. Citas ES dalībvalstis

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Tautsaimniecības un finanšu norises

	Bulgārija	Čehijas Republika	Dānija	Igaunija	Latvija	Lietuva	Ungārija	Polija	Rumānija	Zviedrija	Lielbritānija
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
SPCI											
2007	7.6	3.0	1.7	6.7	10.1	5.8	7.9	2.6	4.9	1.7	2.3
2008	12.0	6.3	3.6	10.6	15.3	11.1	6.0	4.2	7.9	3.3	3.6
2009 I	5.1	1.5	1.7	3.7	9.0	8.4	2.7	3.6	6.8	2.1	3.0
II	3.1	1.0	1.1	0.2	4.4	4.9	3.6	4.3	6.1	1.7	2.1
III	0.8	-0.1	0.6	-0.9	1.2	2.4	4.9	4.3	5.0	1.7	1.5
2009 Jūn.	2.6	0.8	0.9	-0.5	3.1	3.9	3.7	4.2	5.9	1.6	1.8
Jūl.	1.0	-0.1	0.7	-0.4	2.1	2.6	4.9	4.5	5.0	1.8	1.8
Aug.	1.3	0.0	0.7	-0.7	1.5	2.2	5.0	4.3	4.9	1.9	1.6
Sept.	0.2	-0.3	0.5	-1.7	0.1	2.3	4.8	4.0	4.9	1.4	1.1
Okt.	0.3	-0.6	0.6	-2.1	-1.2	1.0	4.2	3.8	4.3	1.8	1.5
Valdības budžeta deficīts (-)/pārpalikums (+) attiecībā pret IKP (%)											
2006	3.0	-2.6	5.2	2.3	-0.5	-0.4	-9.3	-3.6	-2.2	2.5	-2.7
2007	0.1	-0.7	4.5	2.6	-0.3	-1.0	-5.0	-1.9	-2.5	3.8	-2.7
2008	1.8	-2.1	3.4	-2.7	-4.1	-3.2	-3.8	-3.6	-5.5	2.5	-5.0
Kopējais valdības parāds attiecībā pret IKP (%)											
2006	22.7	29.4	31.3	4.5	10.7	18.0	65.6	47.7	12.4	45.9	43.2
2007	18.2	29.0	26.8	3.8	9.0	16.9	65.9	45.0	12.6	40.5	44.2
2008	14.1	30.0	33.5	4.6	19.5	15.6	72.9	47.2	13.6	38.0	52.0
Valdības ilgtermiņa obligāciju perioda vidējā peļņas likme (gadā; %)											
2009 Maijs	7.08	5.06	3.62	-	11.09	14.50	10.01	6.31	8.32	3.57	3.41
Jūn.	7.30	5.45	3.76	-	12.75	14.50	10.15	6.34	11.26	3.62	3.52
Jūl.	7.56	5.41	3.74	-	12.75	14.50	8.81	6.19	11.46	3.37	3.55
Aug.	7.77	5.09	3.60	-	12.81	14.50	8.40	6.08	11.46	3.45	3.45
Sept.	7.45	5.01	3.65	-	13.27	14.50	7.91	6.17	11.00	3.38	3.42
Okt.	7.08	4.50	3.60	-	13.51	14.50	7.45	6.15	9.13	3.25	3.34
3 mēnešu darījumu perioda vidējā procentu likme (gadā; %)											
2009 Maijs	5.98	2.30	2.67	6.27	13.41	6.81	11.30	4.52	11.23	0.95	1.36
Jūn.	5.94	2.17	2.35	6.20	21.25	8.14	-	4.60	10.22	0.97	1.24
Jūl.	5.69	2.09	2.06	6.16	16.94	8.41	9.99	4.26	9.21	0.67	1.00
Aug.	5.30	1.92	1.94	5.85	13.06	7.98	9.02	4.16	9.06	0.62	0.78
Sept.	5.11	1.88	1.76	5.58	11.58	7.07	8.78	4.18	9.05	0.55	0.61
Okt.	4.84	1.87	1.58	5.44	13.49	6.59	7.34	4.18	10.03	0.50	0.57
Reālais IKP											
2007	6.2	6.1	1.6	7.2	10.0	9.8	1.0	6.8	6.2	2.5	2.6
2008	6.0	2.7	-1.2	-3.6	-4.6	2.8	0.6	5.0	7.1	-0.2	0.6
2009 I	-3.5	-4.5	-3.6	-15.0	-18.6	-13.1	-5.6	1.5	-6.2	-6.3	-5.0
II	-4.9	-5.5	-7.0	-16.1	-17.4	-19.7	-7.2	1.3	-8.7	-5.8	-5.5
III	-	-	-	-	-	-14.2	-8.0	1.0	-	-5.2	-5.1
Tekošā konta un kapitāla konta balance attiecībā pret IKP (%)											
2007	-27.2	-2.6	1.5	-16.8	-20.4	-12.8	-6.1	-3.6	-12.9	8.7	-2.5
2008	-24.6	-2.2	2.2	-8.4	-11.5	-10.1	-6.0	-3.9	-11.3	6.1	-1.4
2009 I	-17.2	4.5	1.1	0.8	4.2	4.7	0.1	2.6	-4.1	7.6	-1.0
II	-12.2	-2.7	4.8	6.3	16.8	2.4	4.5	-0.2	-5.6	8.7	-2.8
III	-	-	-	-	-	6.4	-	-0.1	-	5.4	-
Vienības darbaspēka izmaksas											
2007	14.2	2.9	4.2	17.3	27.3	6.5	5.4	2.6	15.2	4.7	3.0
2008	16.2	5.0	7.1	14.1	21.1	9.3	4.5	6.4	-	2.8	2.5
2009 I	16.1	5.8	6.2	10.0	8.2	14.2	-	6.0	-	8.2	3.1
II	14.2	4.9	9.9	3.4	-1.7	10.8	-	2.3	-	7.0	-
III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	-
Reģistrētais bezdarba līmenis attiecībā pret darbaspēku (s.i. dati; %)											
2007	6.9	5.3	3.8	4.6	6.0	4.3	7.4	9.6	6.4	6.2	5.3
2008	5.6	4.4	3.4	5.6	7.5	5.9	7.8	7.2	5.8	6.2	5.6
2009 I	5.9	5.5	4.7	11.0	13.2	11.0	9.2	7.7	6.2	7.5	7.0
II	6.3	6.3	5.9	13.3	16.5	13.8	9.7	8.0	6.4	8.1	7.7
III	7.2	6.9	6.2	15.2	18.7	-	9.6	8.1	-	8.6	-
2009 Jūn.	6.5	6.5	6.1	-	17.2	13.8	9.6	8.0	6.4	8.3	7.8
Jūl.	6.8	6.7	6.0	-	17.8	-	9.5	8.1	-	8.5	7.8
Aug.	7.2	6.9	6.0	-	18.6	-	9.6	8.1	-	8.6	7.8
Sept.	7.6	7.0	6.5	-	19.7	-	9.7	8.2	-	8.7	-
Okt.	7.9	7.1	6.9	-	20.9	-	9.9	8.4	-	8.8	-

Avoti: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts un Eurostat), valstu dati, Reuters un ECB aprēķini.

9.2. ASV un Japāna

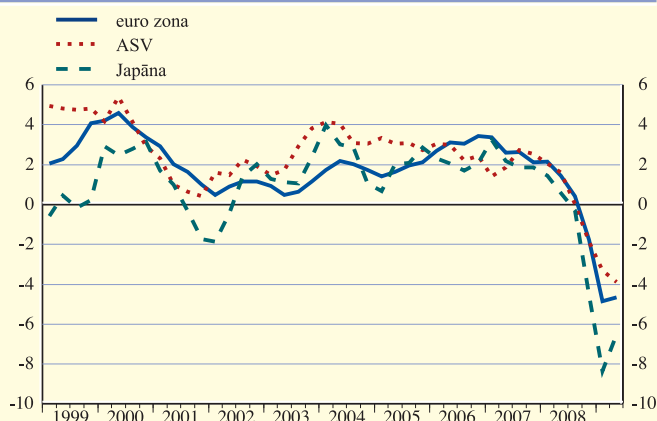
(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Tautsaimniecības un finanšu norises

	Patēriņa cenu indekss	Vienības darbaspēka izmaksas ¹⁾	Reālais IKP	Rūpnieciskās URD.D.D.V indekss (apstrādes rūpniecībā)	Bezdarba līmenis (no darbaspēka; %; s.i. dati)	Plašā nauda ²⁾	3 mēnešu starpbanku noguldījumu procentu likme ³⁾	Valdības 10 gadu obligāciju peļņas pro- centu likme ³⁾ (perioda beigās)	Nacionālās valūtas kurs ⁴⁾ attiecībā pret euro	Fiskālā deficīta (-)/ pārpalī- kuma (+) attiecība pret IKP; %	Kopējā valsts parāda ⁵⁾ attiecība pret IKP; %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ASV											
2005	3.4	2.3	3.1	4.2	5.1	4.2	3.57	5.05	1.2441	-3.3	48.2
2006	3.2	2.8	2.7	2.7	4.6	5.0	5.20	5.26	1.2556	-2.2	47.7
2007	2.9	2.3	2.1	1.6	4.6	5.8	5.30	4.81	1.3705	-2.8	48.3
2008	3.8	1.0	0.4	-3.1	5.8	6.9	2.93	2.70	1.4708	-6.5	56.0
2008 III	5.3	1.8	0.0	-3.9	6.1	6.1	2.91	4.61	1.5050	-6.4	52.0
2008 IV	1.6	1.7	-1.9	-8.7	6.9	8.3	2.77	2.70	1.3180	-8.1	56.0
2009 I	0.0	-0.1	-3.3	-13.9	8.1	9.4	1.24	2.96	1.3029	-9.9	59.7
2009 II	-1.2	-1.3	-3.8	-14.6	9.3	8.6	0.84	3.95	1.3632	-11.8	62.7
2009 III	-1.6	-3.6	-2.5	-10.7	9.6	7.6	0.41	3.61	1.4303	.	.
2009 Jūl.	-2.1	-	-	-13.4	9.4	8.2	0.52	3.90	1.4088	-	-
2009 Aug.	-1.5	-	-	-11.4	9.7	7.9	0.42	3.77	1.4268	-	-
2009 Sept.	-1.3	-	-	-7.0	9.8	6.7	0.30	3.61	1.4562	-	-
2009 Okt.	-0.2	-	-	-7.6	10.2	5.4	0.28	3.71	1.4816	-	-
2009 Nov.	.	-	-	.	.	.	0.27	3.44	1.4914	-	-
Japāna											
2005	-0.3	-2.2	1.9	1.4	4.4	1.8	0.06	1.66	136.85	-6.7	163.2
2006	0.2	-0.5	2.0	4.5	4.1	1.0	0.30	1.85	146.02	-1.6	160.0
2007	0.1	-1.0	2.3	2.8	3.8	1.6	0.79	1.70	161.25	-2.5	156.1
2008	1.4	1.6	-0.7	-3.4	4.0	2.1	0.93	1.21	152.45	.	.
2008 III	2.2	1.1	-0.4	-1.4	4.0	2.2	0.90	1.72	161.83	.	.
2008 IV	1.0	3.9	-4.4	-14.6	4.0	1.8	0.96	1.21	126.71	.	.
2009 I	-0.1	3.9	-8.4	-34.6	4.5	2.1	0.67	1.33	122.04	.	.
2009 II	-1.0	2.5	-7.1	-27.9	5.2	2.6	0.53	1.41	132.59	.	.
2009 III	-2.2	.	-4.4	-20.1	5.5	2.8	0.40	1.45	133.82	.	.
2009 Jūl.	-2.2	-	-	-22.7	5.7	2.7	0.43	1.51	133.09	-	-
2009 Aug.	-2.2	-	-	-19.0	5.5	2.8	0.40	1.44	135.31	-	-
2009 Sept.	-2.2	-	-	-18.4	5.3	3.0	0.36	1.45	133.14	-	-
2009 Okt.	-2.5	-	-	-15.1	5.1	3.4	0.33	1.58	133.91	-	-
2009 Nov.	.	-	-	.	.	.	0.31	1.41	132.97	-	-

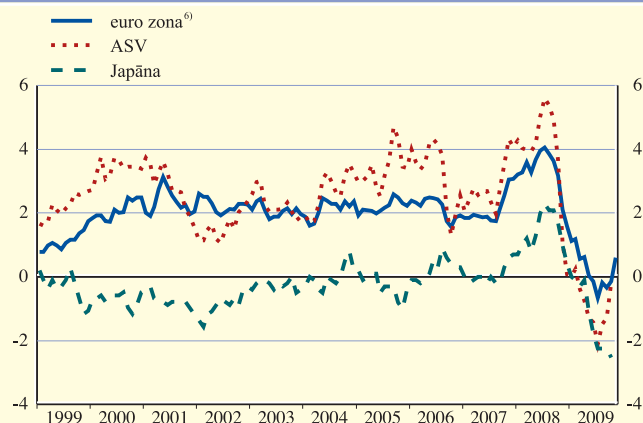
A38. Reālais iekšzemes kopprodukts

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ceturkšņa dati)

A39. Patēriņa cenu indeksi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, mēneša dati)

Avoti: Valstu dati (1., 2. (ASV), 3., 4., 5. (ASV), 6., 9. un 10. aile); OECD (2. aile (Japāna)); Eurostat (5. aile (Japāna), euro zonas valstu attēlu dati); Reuters (7. un 8. aile); ECB aprēķini (11. aile).

1) Sezonāli izlīdzināti dati. Par ASV – attiecas uz privāto netauksaimniecības sektoru.

2) Perioda vidējās vērtības; M2 ASV, M2 + noguldījumu sertifikāti Japānai.

3) Procenti gadā. Sīkāku informāciju par 3 mēnešu starpbanku noguldījumu procentu likmi sk. 4.6. sadaļā.

4) Sīkāku informāciju sk. 8.2. sadaļā.

5) Kopējais konsolidētais valdības parāds (perioda beigās).

6) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

ATTĒLU SARAKSTS

A1.	Monetārie rādītāji	S12
A2.	M3 neietilpstošie bilances posteņi	S12
A3.	Monetāro rādītāju sastāvdaļas	S13
A4.	Ilgāka termiņa finanšu saistību sastāvdaļas	S13
A5.	Aizdevumi citiem finanšu starpniekiem un nefinanšu sabiedrībām	S14
A6.	Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti	S14
A7.	Aizdevumi valdībai	S16
A8.	Aizdevumi ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	S16
A9.	Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā	S17
A10.	Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā	S17
A11.	Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā	S18
A12.	Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā	S18
A13.	Valdības un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi	S19
A14.	MFI vērtspapīru turējumi	S20
A15.	Kopējie ieguldījumu fondu aktīvi	S24
A16.	Euro zonas rezidentu emitēto apgrozībā esošo neakciju vērtspapīru kopapjoms un emisiju bruto kopapjoms	S35
A17.	Sezonāli izlīdzinātais un neizlīdzinātais neakciju vērtspapīru emisiju neto apjoms	S37
A18.	Ilgtermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā	S38
A19.	Īstermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā	S39
A20.	Euro zonas rezidentu emitēto kotēto akciju gada pieauguma temps	S40
A21.	Kotēto akciju emisiju bruto apjoms emitentu sektoru dalījumā	S41
A22.	No jauna piesaistītie noguldījumi ar noteikto termiņu	S43
A23.	No jauna izsniegtie kredīti ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam	S43
A24.	Euro zonas naudas tirgus procentu likmes	S44
A25.	3 mēnešu naudas tirgus procentu likmes	S44
A26.	Euro zonas tagadnes darījumu peļņas likmju līknes	S45
A27.	Euro zonas tagadnes darījumu procentu likmes un procentu likmju starpības	S45
A28.	<i>Dow Jones EURO STOXX broad</i> indekss, <i>Standard & Poor's 500</i> un <i>Nikkei 225</i>	S46
A29.	Deficīts, aizņemšanās nepieciešamība un parāda pārmaiņas	S59
A30.	Māstrihtas parāds	S59
A31.	Maksājumu bilances tekošais konts	S60
A32.	Maksājumu balance. Preces	S61
A33.	Maksājumu balance. Pakalpojumi	S61
A34.	Maksājumu balance. Neto tiešās investīcijas un portfeļieguldījumi	S64
A35.	Galvenie MFI neto ārējo aktīvu norišu pamatā esošie maksājumu bilances darījumi	S69
A36.	Euro efektīvie kursi	S72
A37.	Divpusējie valūtu kursi	S72
A38.	Reālais iekšzemes kopprodukts	S75
A39.	Patēriņa cenu indeksi	S75

TEHNISKĀS PIEZĪMES

EURO ZONAS VALSTU PĀRSKATAM

MONETĀRO NORIŠU PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINS

Vidējo pieauguma tempu ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t, aprēķina šādi:

$$a) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kur I_t ir izlīdzināto atlikumu indekss mēnesī t (sk. arī tālāk). Līdzīgi aprēķina arī vidējo pieauguma tempu gadā, kas beidzas ar mēnesi t:

$$b) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

2.1.–2.6. SADAĻAI

DARĪJUMU APJOMU APRĒĶINĀŠANA

Mēneša darījumu apjomus aprēķina kā mēneša atlikumu starpību, veicot pārklasificēšanas, pārējās pārvērtēšanas, valūtas kursu svārstību un jebkuru citu ar darījumiem nesaistītu pārmaiņu korekciju.

Ja L_t ir atlikums mēneša t beigās, C_t^M ir mēnesī t veiktās pārklasificēšanas korekcija, E_t^M ir valūtas kursa korekcija un V_t^M ir pārējās pārvērtēšanas korekcijas, tad darījumu apjomus F_t^M mēnesī t nosaka šādi:

$$c) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Līdzīgi nosaka arī ceturkšņa darījumu apjomus F_t^Q ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t:

$$d) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

kur L_{t-3} ir atlikums mēneša t-3 beigās (iepriekšējā ceturkšņa beigās) un C_t^Q , piemēram,

ir ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t, veiktā pārklasificēšanas korekcija.

Tām ceturkšņa laikrindām, par kurām pašlaik ir pieejami mēneša dati (sk. tālāk), ceturkšņa darījumu apjomus var aprēķināt, summējot ceturkšņa trijos mēnešos veiktos darījumus.

PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINĀŠANA MĒNEŠA LAIKRINDĀM

Pieauguma tempu var aprēķināt no darījumiem vai no izlīdzināto atlikumu indeksa. Ja F_t^M un L_t nosaka tāpat kā iepriekš, tad izlīdzināto atlikumu indekss I_t mēnesī t ir:

$$e) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Pašlaik par indeksa bāzi (sezonāli neizlīdzinātām laikrindām) ir noteikts 2006. gada decembris = 100. Izlīdzināto atlikumu indeksa laikrindas pieejamas ECB interneta lapā (www.ecb.int) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

Gada pieauguma tempu a_t mēnesī t, t.i., pārmaiņas 12 mēnešos, kas beidzas ar mēnesi t, var aprēķināt, izmantojot vienu no divām formulām:

$$f) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$g) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Gada pieauguma temps attiecas uz norādītā perioda beigām, ja nav noteikts citādi. Piemēram, 2002. gadam procentuālās pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu aprēķina ar formulu g), dalot 2002. gada decembra indeksu ar 2001. gada decembra indeksu.

Pieauguma tempu atsevišķos gada periodos var noteikt, piemērojot formulu g). Piemēram, mēneša pieauguma tempu a_t^M var aprēķināt ar formulu:

$$h) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

Visbeidzot, rādītāja M3 gada pieauguma tempa triju mēnešu mainīgo vidējo vērtību (centrētu) aprēķina kā $(a_{t+1} + a_t + a_{t-1})/3$, kur a_t nosaka tāpat kā iepriekš formulā f) vai g).

PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINĀŠANA CETURKŠŅA LAIKRINDĀM

Ja F_t^Q un L_{t-3} nosaka tāpat kā iepriekš, tad izlīdzināto atlikumu indeksu I_t ceturksnim, kas beidzas ar mēnesi t , nosaka šādi:

$$i) I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Gada pieauguma tempu četros ceturkšņos, kas beidzas ar mēnesi t , t.i., a_t , var aprēķināt, izmantojot formulu g).

EURO ZONAS VALSTU MONETĀRĀS STATISTIKAS SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA¹

Izmantotā pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadališanu) ar X-12-ARIMA.² Sezonālā izlīdzināšana var ietvert nedēļas vienas dienas izlīdzināšanu, un dažām laikrindām to veic netieši, kombinējot komponentes lineāri. Konkrēti šo pieeju izmanto rādītājam M3, ko nosaka, summējot sezonāli izlīdzinātas laikrindas M1, M2 mīnus M1 un M3 mīnus M2.

Vispirms sezonālās izlīdzināšanas procedūras piemēro izlīdzināto atlikumu indeksam.³ Pēc tam iegūtos sezonālo faktoru aprēķinus piemēro pārklasificēšanas un pārvērtēšanas rezultātā iegūtajiem apjomiem un izlīdzināšanai, no kuras savukārt iegūst sezonāli izlīdzinātus darījumus. Sezonālos (un kotācijas dienas) faktorus pārskata reizi gadā vai pēc nepieciešamības.

3.1.–3.5. SADAĻAI

IZLIETOJUMA UN RESURSU VIENĀDĪBA

3.1. tabulā sniegtie dati atbilst bilances pamatvienādojumam. Attiecībā uz nefinanšu darījumiem kopējais izlietojums vienāds ar kopējiem resursiem katrā darījumu kategorijai. Tāpat arī finanšu kontā šo bilances vienādojumu atspoguļo katrā finanšu instrumentu kategorijai – kopējie darījumi ar finanšu aktīviem vienādi ar kopējiem darījumiem ar pasīviem. Aktīvu citu pārmaiņu kontā un finanšu bilancēs kopējie finanšu aktīvi vienādi ar kopējiem pasīviem katrā finanšu instrumentu kategorijai, izņemot monetāro zeltu un Speciālās aizņēmuma tiesības, kas pēc definīcijas nav neviena sektora pasīvi.

BALANSPOSTEŅU APRĒĶINĀŠANA

3.1. un 3.2. tabulā iekļautos katra konta balansposteņus aprēķina šādi.

Tirdzniecības bilance vienāda ar preču un pakalpojumu importu mīnus eksports salīdzinājumā ar euro zonas kontos iekļautajām pārējām pasaules valstīm.

Neto darbības rezultātu un dažādus ienākumus nosaka tikai rezidentu sektoriem un aprēķina kā bruto pievienoto vērtību (iekšzemes kopprodukts tirgus cenās euro zonai) mīnus atlīdzība nodarbinātajiem (izlietojums), mīnus citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas

1 Detalizētu informāciju sk. *Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area*, ECB (2000. gada augusts) un ECB interneta lapā (www.ecb.europa.eu) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

2 Detalizētu informāciju sk. *Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. un Chen, B.C. (1998), New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program, Journal of Business and Economic Statistics, 16, 2, 127.–152. lpp. vai X-12-ARIMA Reference Manual, Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington D.C.*

Iekšējām vajadzībām izmanto arī uz modeli pamatoto pieeju TRAMO-SEATS. Detalizētu informāciju par TRAMO-SEATS sk. *Gomez, V. un Maravall, A. (1996), Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User, Banco de España, Working Paper No. 9628, Madrid.*

3 No tā var secināt, ka sezonāli izlīdzinātajām laikrindām bāzes perioda, t.i., 2001. gada decembra, indeksa līmenis parasti atšķiras no 100, atspoguļojot attiecīgā mēneša sezonālītāti.

(izlietojums), mīnus pamatkapitāla patēriņš (izlietojums).

Neto nacionālo ienākumu nosaka tikai rezidentu sektoriem un aprēķina kā neto darbības rezultātu un dažādus ienākumus plus atlīdzība nodarbinātajiem (resursi), plus ražošanas nodokļi, mīnus subsīdijas (resursi), plus tīrie īpašuma ienākumi (resursi mīnus izlietojums).

Neto rīcībā esošos ienākumus arī nosaka tikai rezidentu sektoriem un aprēķina kā neto nacionālo ienākumu plus tīrie ienākuma un mantas kārtējie nodokļi (resursi mīnus izlietojums), plus neto sociālās iemaksas (resursi mīnus izlietojums), plus neto sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā (resursi mīnus izlietojums), plus neto citi kārtējie pārvedumi (resursi mīnus izlietojums).

Neto uzkrājumus nosaka rezidentu sektoriem un aprēķina kā neto rīcībā esošos ienākumus plus neto korekcija sakarā ar mājāsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs (resursi mīnus izlietojums), mīnus galapatēriņa izdevumi (izlietojums). Pārējām valstīm tekošo ārējo kontu sagatavo kā tirdzniecības bilanci plus visi tīrie ienākumi (resursi mīnus izlietojums).

Neto aizdevumus/neto aizņēmumus aprēķina no kapitāla konta kā neto uzkrājumus plus neto kapitāla pārvedumi (resursi mīnus izlietojums) mīnus kopējā kapitāla veidošana (izlietojums), mīnus neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana (izlietojums), plus pamatkapitāla patēriņš (resursi). Finanšu kontā tos var arī aprēķināt kā kopējos darījumus ar finanšu aktīviem mīnus kopējie darījumi ar pasīviem (ko sauc arī par darījumu radītajām tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņām). Mājāsaimniecību un nefinanšu sabiedrību sektorā starp šiem balansposteniem, ko aprēķina attiecīgi no kapitāla konta un finanšu konta, pastāv statistiskā neatbilstība.

Tīrās vērtības (līdzekļu) pārmaiņas aprēķina kā uzkrājumu un kapitāla pārvedumu radītās tīrās vērtības (līdzekļu) pārmaiņas plus citas tīrās

finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas. Šajā kontā pašlaik nav ietvertas citas nefinanšu aktīvu pārmaiņas, tāpēc ka dati nav pieejami.

Tīro finanšu vērtību (līdzekļu) aprēķina kā kopējos finanšu aktīvus mīnus kopējie pasīvi, turpretī tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas vienādas ar darījumu radīto tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņu (aizdevumi/tīrie aizņēmumi no finanšu konta) un citu tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņu summu.

Visbeidzot, darījumu radītās tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas aprēķina kā kopējos darījumus ar finanšu aktīviem mīnus kopējie darījumi ar pasīviem, un citas tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas aprēķina kā kopējās citas finanšu aktīvu pārmaiņas mīnus kopējās citas pasīvu pārmaiņas.

4.3. UN 4.4. SADAĻAI

PARĀDA VĒRTSPAPĪRU UN KOTĒTO AKCIJU APJOMA KĀPUMA TEMPAPRĒĶINĀŠANA

Apjoma kāpuma tempu aprēķina, pamatojoties uz finanšu darījumiem, un tāpēc netiek ņemtas vērā pārklasificēšanas, pārvērtēšanas, valūtas kursu svārstības un jebkuras citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas. To var aprēķināt no darījumiem vai no nosacīto apjomu indeksa. Ja N_t^M ir darījumi (neto emisijas) mēnesī t un L_t ir apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms mēneša t beigās, tad nosacīto apjomu indeksu I_t mēnesī t nosaka šādi:

$$j) \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}} \right)$$

Ir noteikts, ka indeksa bāze 2001. gada decembrī vienāda ar 100. Izmantojot vienu no divām formulām, var aprēķināt apjoma kāpuma tempu a_t mēnesī t , kas atbilst pārmaiņām, kuras notikušas 12 mēnešos, kas beidzas ar mēnesi t :

$$k) = \left[\prod_{i=0}^5 \left(1 + \frac{\quad}{-1} \right) - 1 \right] 100$$

$$l) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Neakciju vērtspapīru apjoma kāpuma tempa aprēķināšanai izmanto tādu pašu metodi kā monetāro rādītāju aprēķināšanai, "F" vietā lietojot "N", kas ir vienīgā atšķirība. Tā dara, lai atšķirtu dažādos veidus, kā nosaka "neto emisijas" vērtspapīru emisijas statistikai un aprēķinātajiem ekvivalentajiem "darījumiem", kurus izmanto monetārajos rādītājos.

Vidējo pieauguma tempu ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t, aprēķina šādi:

$$m) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kur I_t ir nosacīto apjomu indekss mēnesī t. Līdzīgi aprēķina arī vidējo pieauguma tempu gadā, kas beidzas ar mēnesi t:

$$n) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

4.3. sadaļā izmantoto aprēķina formulu lieto arī 4.4. sadaļā, un tā līdzīgi pamatojas uz monetārajiem rādītājiem izmantoto formulu. 4.4. sadaļa pamatota uz tirgus vērtībām, un aprēķinu bāze ir finanšu darījumi, kuros netiek ņemtas vērā pārklasificēšanas, pārvērtēšanas vai jebkuras citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas. Valūtas kursu svārstības nav iekļautas, jo visas ietvertās kotētās akcijas denominētas euro.

VĒRTSPAPĪRU EMISIJU STATISTIKAS SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA⁴

Izmantotā pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadališanu) ar X-12-ARIMA. Kopējo vērtspapīru emisiju sezonālo izlīdzināšanu veic netieši kā sektora un termiņu komponentu dalījuma lineāro kombināciju.

Sezonālās izlīdzināšanas procedūras piemēro nosacīto apjomu indeksam. Pēc tam iegūtos sezonālo faktoru novērtējumus piemēro apgrozībā esošiem apjomiem, no kuriem iegūst sezonāli izlīdzinātās neto emisijas. Sezonālos faktorus pārskata reizi gadā vai pēc nepieciešamības.

Tāpat kā parādīts k) un l) formulā, izmantojot vienu no divām formulām, var aprēķināt apjoma kāpuma tempu a_t mēnesī t, kas atbilst pārmaiņām, kuras notikušas 6 mēnešos, kas beidzas ar mēnesi t:

$$o) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$p) = \left(\frac{\quad}{-6} - 1 \right) 100$$

5.1. SADAĻAS I. TABULAI

SPCI SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA⁴

Izmantotā pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadališanu) ar X-12-ARIMA (sk. 2. zemsvītras piezīmi S78. lpp.). Euro zonas valstīm kopējā SPCI sezonālā izlīdzināšana notiek netieši, summējot euro zonas valstu apstrādātās pārtikas, neapstrādātās pārtikas, neenerģijas rūpniecības preču un pakalpojumu sezonāli izlīdzinātās laicrindas. Enerģiju iekļauj, neveicot izlīdzināšanu, jo nav pieejami statistiskie dati par tās sezonālītāti. Sezonālos faktorus pārskata reizi gadā vai pēc nepieciešamības.

⁴ Detalizētu informāciju sk. *Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area*, ECB (2000. gada augusts) un ECB interneta lapā (www.ecb.int) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

7.1. SADAĻAS 2. TABULAI**MAKSĀJUMU BILANCES TEKOŠĀ KONTA
SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA**

Pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadališanu) ar X-12-ARIMA (sk. 2. zemsvītras piezīmi S78. lpp.). Iepriekš izlīdzina neapstrādātos datus par precēm, pakalpojumiem un ienākumiem, lai tādējādi ņemtu vērā darbadienu skaita ietekmi. Izlīdzināto darbadienu skaitu koriģē atbilstoši valsts svētkiem. Minētos posteņus sezonāli izlīdzina, izmantojot iepriekš izlīdzinātās laikrindas. Kopējo tekošo kontu sezonāli izlīdzina, apkopojot euro zonas valstu sezonāli izlīdzinātās preču, pakalpojumu, ienākumu un kārtējo pārvedumu laikrindas. Sezonālos (un kotācijas dienu) faktorus pārskata reizi pusgadā vai pēc nepieciešamības.

7.3. SADAĻAI**PIEAUGUMA TEMPA APRĒKINĀŠANA
CETURKŠŅA UN GADA LAIKRINDĀM**

Gada pieauguma temps ceturksnim t tiek aprēķināts, pamatojoties uz ceturkšņa darījumiem (F_t) un pozīcijām (L_t):

$$a_t = \left(\prod_{i=t-3}^t \left(1 + \frac{F_i}{L_{i-1}} \right) - 1 \right) \times 100$$

Gada laikrindu pieauguma temps ir vienāds ar gada pēdējā ceturkšņa pieauguma tempu.

VISPĀRĒJĀS PIEZĪMES

"Mēneša Biļetena" sadaļa "Euro zonas statistika" sniedz euro zonas statistisko informāciju kopumā. Sīkāka dalījuma un ilgāka perioda dati, kuriem pievienotas skaidrojošas piezīmes, pieejami ECB interneta lapas (www.ecb.europa.eu) sadaļā "Statistika". Tas nodrošina lietotājiem izdevīgu piekļuvi datiem, izmantojot ECB Statistisko datu nolikta (http://sdw.ecb.int), kam ir meklēšanas un lejupielādes iespēja. Papildpakalpojumi, kas pieejami iedaļā "Datu pakalpojumi", ietver pārlūkprogrammas saskarni ar meklēšanas iekārtām, nodrošina piekļuves iespēju dažādiem datiem un tiešu datu lejuplādēšanas iespēju koncentrētu *Comma Separated Value* (CSV) datņu veidā. Sīkāku informāciju var iegūt, lietojot e-pasta adresi: statistics@ecb.europa.eu.

Pēdējais termiņš statistisko datu iekļaušanai "Mēneša Biļetenā" ir diena pirms mēneša pirmās ECB Padomes sēdes. Šajā izdevumā iekļauto datu aktualizēšanas pēdējais termiņš bija 2009. gada 2. decembris.

Ja nav norādīts citādi, visas 2008. gada novērojumu ietverošās datu laikrindas pilnībā aptver Euro16 (t.i., euro zonas, ieskaitot Slovākiju) visas datu laikrindas. Procentu likmju, monetārās statistikas un SPCI (kā arī konsekvences nolūkā M3 sastāvdaļu un atbilstošo bilances posteņu un SPCI sastāvdaļu) statistisko datu laikrindās ietverti dati atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Tas norādīts ar zemsvītras piezīmi attiecīgajās vietās tabulās. Ja pieejami pamatdati, absolūtās un procentuālās pārmaiņas attiecīgajam gadam, kad euro zonai pievienojās Grieķija (2001), Slovēnija (2007), Kipra (2008), Malta (2008) un Slovākija (2009), aprēķinātas, par bāzi izmantojot gadu pirms pievienošanās un lietojot datu laikrindu, kurā ņemta vērā ietekme, ko radīja šo valstu pievienošanās euro zonai. Vēsturiskie dati par euro zonu, pirms tai pievienojās Kipra un Malta, pieejami ECB interneta lapā (<http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>).

Statistisko datu laikrindas, kas attiecas uz euro zonas mainīgo sastāvu, balstītas uz euro zonas sastāvu laikā, par kuru dati iesniegti. Tādējādi dati

pirms 2001. gada attiecas uz Euro11, t.i., šādām 11 ES dalībvalstīm: Beļģiju, Vāciju, Īriju, Spāniju, Franciju, Itāliju, Luksemburgu, Nīderlandi, Austriju, Portugāli un Somiju. 2001.–2006. gada dati attiecas uz Euro12, t.i., Euro11 un Grieķiju. 2007. gada dati attiecas uz Euro13, t.i., Euro12 un Slovēniju. Dati par 2008. gadu attiecas uz Euro15, t.i., Euro13 un Kipru un Maltu, bet dati, sākot ar 2009. gadu – uz Euro16, t.i., Euro15 un Slovākiju.

Ievērojot to, ka Eiropas valūtas vienības (ECU) struktūra neatbilst to valstu bijušo valūtu struktūrai, kuras ieviesušas vienoto valūtu, no iesaistīto valstu nacionālās valūtas ekvivalents pirms 1999. gada konvertētās summas atbilstoši pašreizējām ekvivalents konvertācijas likmēm ietekmē to ES dalībvalstu valūtu kursu svārstības, kuras nav ieviesušas euro. Lai izvairītos no šādas ietekmes uz monetāro statistiku, 2.1.–2.8. sadaļā sniegtie dati par periodu pirms 1999. gada¹ izteikti vienībās, kas konvertētas no nacionālajām valūtām saskaņā ar to negrozāmiem kursiem attiecībā pret euro, kuri noteikti 1998. gada 31. decembrī. Ja nav norādīts citādi, cenu un izmaksu statistika pirms 1999. gada iegūta, pamatojoties uz nacionālajā valūtā izteiktiem datiem.

Ja iespējams, izmantota apkopošanas vai apvienošanas metode (ieskaitot starpvalstu datu apvienošanu).

Jaunākie dati bieži ir provizoriski un var tikt precizēti. Noapaļošanas rezultātā var rasties kopsummā un to komponentu neatbilstība.

Grupu "Citas ES dalībvalstis" veido Bulgārija, Čehijas Republika, Dānija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija, Rumānija, Zviedrija un Lielbritānija.

Vairākumā gadījumu tabulās lietotā terminoloģija atbilst starptautiskajiem standartiem, piemēram, Eiropas Kontu sistēmas (EKS 95) un SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatas standartiem.

¹ 2.1.–2.8. sadaļas monetārās statistikas dati par periodiem pirms 1999. gada pieejami ECB interneta lapā (<http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>) un SDN (<http://sdw.ecb.europa.eu/browse.do?node=2018811>).

Darījumi attiecas uz labprātīgām apmaiņām (tieši aprēķinātām vai atvasinātām), bet plūsmas ietver arī atlikumu summu pārmaiņas, kas radušās sakarā ar cenu un valūtas kursa pārmaiņām, norakstītiem apjomiem un citām pārmaiņām.

Tabulās apzīmējums "līdz (x) gadiem" nozīmē "līdz (x) gadiem ieskaitot".

PĀRSKATS

Galveno euro zonas valstu rādītāju pārmaiņas apkopotas pārskata tabulā.

MONETĀRĀS POLITIKAS STATISTIKA

1.4. sadaļā sniegta obligāto rezervju un likviditātes faktoru statistika. Rezervju prasību izpildes periodi sākas galvenās refinansēšanas operācijas (GRO) norēķinu dienā pēc Padomes sēdes, kurā paredzēts sniegt monetārās politikas nostājas mēneša novērtējumu, un beidzas dienā pirms attiecīgās norēķinu dienas nākamajā mēnesī. Gada un ceturkšņa novērojumi attiecas uz gada vai ceturkšņa pēdējā rezervju prasību izpildes perioda vidējiem rādītājiem.

1.4. sadaļas 1. tabula atspoguļo rezervju prasību izpildei pakļauto kredītiestāžu rezervju bāzes komponentus. Rezervju bāzē neietilpst saistības pret citām kredītiestādēm, kas pakļautas ECBS obligāto rezervju sistēmai, ECB un tām nacionālajām centrālajām bankām (NCB), kuras ir ECBS dalībnieces. Ja kredītiestāde nevar sniegt pierādījumus, par kādu summu tā emitējusi parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem, kuri atrodas minēto iestāžu turējumā, tā var atskaitīt noteiktu šo saistību procentuālo daļu no savas rezervju bāzes. Līdz 1999. gada novembrim rezervju bāzes aprēķinā tika izmantota 10%, bet pēc tam – 30% norma.

1.4. sadaļas 2. tabula atspoguļo pabeigto rezervju prasību izpildes periodu vidējos datus. Rezervju prasību apjomu katrai kredītiestādei vispirms aprēķina, piemērojot atbilstošo saistību kategoriju rezervju normu rezervju prasībām

pakļautajām saistībām, izmantojot katra kalendārā mēneša beigu bilances datus. Pēc tam katra kredītiestāde no šīs summas atskaita vienreizēju atvieglojumu summu 100 000 euro apjomā. Rezultātā iegūtās nepieciešamās rezerves tiek summētas euro zonas līmenī (1. aile). Kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu konti (2. aile) veidojas no kredītiestāžu kopējiem vidējiem dienas pieprasījuma noguldījumu kontu apjomiem, ieskaitot apjomus, kas kalpo rezervju prasību izpildei. Virsrezerves (3. aile) ir vidējie pieprasījuma noguldījumu kontu apjomi, kas rezervju prasību izpildes periodā pārsniedz nepieciešamās rezerves. Iztrūkums (4. aile) definēts kā vidējais pieprasījuma noguldījumu kontu apjoma deficīts rezervju prasību izpildes periodā, un to aprēķina, izmantojot to kredītiestāžu datus, kuras nav izpildījušas rezervju prasības. Rezervju prasību atlīdzības likme (5. aile) vienāda ar rezervju prasību izpildes perioda vidējo ECB likmi (kas svērtā atbilstoši kalendāro dienu skaitam), ko piemēro Eurosistēmas GRO (sk. 1.3. sadaļu).

1.4. sadaļas 3. tabula atspoguļo banku sistēmas likviditāti, kas definēta kā euro zonas kredītiestāžu euro pieprasījuma noguldījumu konti Eurosistēmā. Visas summas iegūtas no Eurosistēmas konsolidētā finanšu pārskata. Citas likviditāti samazinošās operācijas (7. aile) neietver nacionālo centrālo banku EMS otrajā posmā ierosinātu parāda sertifikātu emisiju. Citi faktori (neto) (10. aile) ietver atlikušos Eurosistēmas konsolidētā finanšu pārskata posteņus. Kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu konti (11. aile) ir vienādi ar likviditāti palielinošo faktoru summas (1.–5. aile) un likviditāti samazinošo faktoru summas (6.–10. aile) starpību. Naudas bāzi (12. aile) aprēķina kā noguldījumu iespējas (6. aile), apgrozībā esošo banknošu (8. aile) un kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu kontu (11. aile) summu.

NAUDA, BANKU DARBĪBA UN IEGULDĪJUMU FONDI

2.1. sadaļā aplūkota monetāro finanšu iestāžu (MFI) sektora kopsavilkuma bilance, t.i., visu euro zonas MFI saskaņoto bilanču summa. MFI ir centrālās bankas, kredītiestādes saskaņā ar Kopienas tiesību aktu definīciju, naudas tirgus fondi un citas iestādes, kas nodarbojas ar noguldījumu un/vai tiem tuvu aizstājēju piesaisti no ne-MFI, kā arī kredītu izsniegšanu un/vai ieguldījumu veikšanu vērtspapīros savā vārdā (vismaz ekonomiskā nozīmē). Pilns MFI saraksts publicēts ECB interneta lapā.

2.2. sadaļa atspoguļo MFI sektora konsolidēto bilanci, kas iegūta, aprēķinot euro zonas MFI kopsavilkuma bilanču pozīciju saldo. Sakarā ar to, ka uzskaites paņēmieni ir nedaudz atšķirīgi, MFI savstarpējo posteņu summa ne vienmēr ir vienāda ar nulli; atlikums parādīts 2.2. sadaļas pasīvu 10. ailē. 2.3. sadaļā ietverti euro zonas monetārie rādītāji un atbilstošie bilances posteņi. Tie iegūti no MFI konsolidētās bilances, un tajos ietilpst euro zonas MFI turētie euro zonas ne-MFI bilances posteņi, kā arī atsevišķi centrālās valdības monetārie aktīvi vai pasīvi. Monetāro rādītāju un atbilstošo bilances posteņu statistiskie dati izlīdzināti sezonāli, un tiem veikta darbadienu skaita korekcija. 2.1. un 2.2. sadaļas ārējo saistību postenis atspoguļo ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu turētās 1) akcijas vai daļas, kuras emitējuši euro zonā esošie naudas tirgus fondi, un 2) parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem, kurus emitējušas euro zonas MFI. Tomēr 2.3. sadaļā šie turējumi nav ietverti monetārajos rādītājos un tiek uzrādīti postenī "Trie ārējie aktīvi".

2.4. sadaļa analizē Eurosistēmā (banku sistēmā) neietilpstošu euro zonas MFI izsniegtos kredītus sektoru, veidu un sākotnējo termiņu dalījumā. 2.5. sadaļa sniedz euro zonas banku sistēmas piesaistīto noguldījumu analīzi sektoru un instrumentu dalījumā. 2.6. sadaļa parāda euro zonas banku sistēmas turētos vērtspapīrus emitentu veidu dalījumā.

2.2.–2.6. sadaļā aplūkoti darījumi, kuri aprēķināti kā atlikumu starpība, veicot pārklasificēšanas,

pārvērtēšanas, valūtas kursa pārmaiņu un jebkuru citu ar darījumiem nesaistītu pārmaiņu korekciju. 2.7. sadaļā atspoguļoti atsevišķi pārvērtēšanas gadījumi, kuri izmantoti darījumu iegūšanai. 2.2.–2.6. sadaļa arī atspoguļo uz darījumiem balstītus pieauguma tempus gada procentuālo pārmaiņu izteiksmē. 2.8. sadaļa parāda atsevišķus MFI bilances posteņus valūtu dalījumā pa ceturkšņiem.

Sektoru definīcijas sīkāk izklāstītas publikācijā *Monetary Financial Institutions and Markets Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers. Third edition* ("Monetāro finanšu iestāžu un tirgus statistikas sektora rokasgrāmata – ievirze klientu statistiskajā klasifikācijā. Trešais izdevums", ECB, 2007. gada marts). *The Guidance Notes to the Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics* ("Ieteikuma piezīmes Regulai ECB/2001/13 par MFI bilances statistiku", ECB, 2002. gada novembris) skaidro pieredzi, ko iesaka izmantot NCB. Kopš 1999. gada 1. janvāra statistiskā informācija tiek vākta un apkopota, pamatojoties uz 1998. gada 1. decembra Regulu ECB/1998/16 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci², kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu ECB/2003/10³.

Saskaņā ar šo Regulu bilances postenis "Naudas tirgus vērtspapīri" iekļauts postenī "Parāda vērtspapīri" gan MFI bilances aktīvu, gan pasīvu pusē.

2.9. sadaļā atspoguļoti euro zonas ieguldījumu fondu (izņemot naudas tirgus fondus) ceturkšņa beigu bilances atlikumi. Tā ir kopsavilkuma bilance, tāpēc pasīvu pusē uzrādītas arī ieguldījumu fondu akcijas vai daļas, kuras emitējuši citi ieguldījumu fondi. Kopējie aktīvi un pasīvi arī uzrādīti ieguldījumu politikas dalījumā (kapitāla vērtspapīru, obligāciju, jauktie, nekustamā īpašuma un citi fondi), kā arī investoru veidu dalījumā (vispārējie publiskie un īpašie investoru fondi). 2.10. sadaļa parāda kopsavilkuma bilanci katram ieguldījumu fondu sektoram, kuru nosaka pēc ieguldījumu politikas un investoru veida.

2 OJ L 356, 30.12.1998., 7. lpp.

3 OJ L 250, 02.10.2003., 19. lpp.

EURO ZONAS KONTI

3.1. sadaļā sniegti euro zonas integrēto kontu ceturkšņa dati, kas sniedz vispusīgu informāciju par mājsaimniecību (t.sk. mājsaimniecības apkalpojošo bezpeļņas organizāciju), nefinanšu sabiedrību, finanšu sabiedrību un valdības ekonomisko darbību, kā arī par šo sektoru un euro zonas un pārējo valstu mijiedarbību. Sniegti pēdējā pieejamā ceturkšņa sezonāli neizlīdzināti dati faktiskajās cenās saskaņā ar vienkāršotu kontu secību atbilstoši Eiropas Kontu sistēmas (EKS 95) metodoloģiskajiem principiem.

Kontu (darījumu) secība īsumā ietver: 1) ienākuma konta veidošanu, kas atspoguļo to, kā ražošanas aktivitāte izpaužas dažādās ienākumu kategorijās, 2) primārā ienākuma konta sadali, uzrādot ienākumus un izdevumus, kas attiecas uz ienākumiem no dažādiem īpašuma veidiem (tautsaimniecībai kopumā primārā ienākuma konta balanspostenis ir nacionālais ienākums), 3) ienākuma konta sekundāro sadali, kas rāda, kā mainās kāda institucionālā sektora nacionālais ienākums kārtējo pārvedumu rezultātā, 4) ienākuma konta izlietojumu, kas atspoguļo, kā rīcībā esošie ienākumi tiek izlietoti patēriņam vai uzkrāti, 5) kapitāla kontu, kas parāda, kā tiek tērēti uzkrājumi un neto kapitāla pārvedumi nefinanšu aktīvu iegādei (kapitāla konta balanspostenis ir neto aizdevumi/neto aizņēmumi), 6) finanšu kontu, kurā uzrādīti finanšu aktīvu neto pirkumi (iegādes) un neto radušās saistības. Tā kā katru nefinanšu darījumu atspoguļo finanšu darījums, finanšu konta balanspostenis konceptuāli arī ir vienāds ar neto aizdevumiem/neto aizņēmumiem, kuru aprēķinā izmantots kapitāla konts.

Turklāt tiek uzrādīti finanšu bilances sākuma un beigu atlikumi, kas sniedz ieskatu katra sektora finanšu līdzekļos noteiktā brīdī. Visbeidzot, tiek atspoguļotas arī citas pārmaiņas finanšu aktīvos un saistībās (piemēram, tādas, kas rodas aktīvu cenu pārmaiņu rezultātā).

Finanšu kontu un finanšu bilanču sektoru aptvērums ir detalizētāks finanšu sabiedrību sektoram, parādot tā daļījumu MFI, citos finanšu starpniekos (ieskaitot finanšu papildpakalpojumu sniedzējus), kā arī apdrošināšanas sabiedrībās un pensiju fondos.

3.2. sadaļa atspoguļo t.s. euro zonas nefinanšu kontu (t.i., minētā 1.–5. konta) četru ceturkšņu kumulētās plūsmas (darījumus), arī izmantojot kontu vienkāršoto secību.

3.3. sadaļa atspoguļo mājsaimniecību ienākumu, izdevumu un uzkrājumu kontu četru ceturkšņu kumulētās plūsmas (darījumus un citas pārmaiņas) un finanšu bilanču kontu atlikumus, izmantojot analītiskāku datu sniegšanas veidu. Sektoriem raksturīgie darījumi un balansposteni izkārtoti tā, lai vieglāk atainotu mājsaimniecību pieņemtos finanšu un ieguldījumu lēmumus, vienlaikus ievērojot kontu pazīmes saskaņā ar 3.1. un 3.2. sadaļu.

3.4. sadaļa aplūko nefinanšu sabiedrību četru ceturkšņu ienākumu un uzkrājumu kontu kumulētās plūsmas (darījumus), kā arī finanšu bilances kontu atlikumus, izmantojot analītiskāku datu sniegšanas veidu.

3.5. sadaļa rāda apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu četru ceturkšņu kumulētās finanšu plūsmas (darījumus un citas pārmaiņas), kā arī finanšu bilances atlikumus.

FINANŠU TIRGI

Euro zonas finanšu tirgus statistisko datu laikrindas attiecas uz ES dalībvalstīm, kas laikā, par kuru sniegta statistiskā informācija, bija ieviesušas euro (mainīgais sastāvs), izņemot vērtspapīru emisiju statistiku (4.1.–4.4. sadaļa), kas visai laikrindai attiecas uz Euro16 (nemainīgais sastāvs).

ECB sniedz statistiskos datus par neakciju vērtspapīriem un kotētajām akcijām (4.1.–4.4. sadaļa), izmantojot ECBS un SNB datus.

4.5. sadaļa atspoguļo MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem, kas izteikti euro. Naudas tirgus procentu likmju, valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas un akciju tirgus rādītājus (4.6.–4.8. sadaļa) ECB sagatavo, izmantojot sakaru tīkla pakalpojumus.

Vērtspapīru emisiju statistika attiecas: 1) uz neakciju vērtspapīriem (izņemot atvasinātos finanšu instrumentus), 2) uz kotētajām akcijām. Neakciju vērtspapīri uzrādīti 4.1., 4.2. un 4.3. sadaļā, bet kotētās akcijas aplūkotas 4.4. sadaļā. Parāda vērtspapīri uzrādīti īstermiņa un ilgtermiņa dalījumā. Par īstermiņa vērtspapīriem uzskata vērtspapīrus ar sākotnējo dzēšanas termiņu 1 gads vai īsāku termiņu (izņēmuma gadījumos ar termiņu 2 gadi vai īsāku termiņu). Vērtspapīri ar 1) ilgāku dzēšanas termiņu, 2) izvēles dzēšanas termiņiem, no kuriem pēdējais ir vēlāk nekā pēc 1 gada, un 3) nenoteiktiem dzēšanas termiņiem klasificēti kā ilgtermiņa vērtspapīri. Euro zonas rezidentu emitētie ilgtermiņa parāda vērtspapīri tālāk tiek iedalīti fiksētas un mainīgas procentu likmes emisijās. Fiksētas procentu likmes emisijas ietver emisijas, kurās kupona likme nemainās līdz vērtspapīra dzēšanai. Mainīgas procentu likmes emisijas ietver visas emisijas, kurās kupona likme tiek regulāri mainīta, atsaucoties uz neatkarīgu procentu likmi vai indeksu. Aplēsts, ka parāda vērtspapīru statistiskie dati aptver aptuveni 95% no visiem euro zonas rezidentu emitētajiem vērtspapīriem. 4.1., 4.2. un 4.3. sadaļā atspoguļotie euro denominētie vērtspapīri ietver arī vērtspapīrus, kuri izteikti euro nacionālajās denominācijās.

4.1. sadaļa atspoguļo neakciju vērtspapīrus to sākotnējo termiņu, emitentu valstu un valūtu dalījumā. Sadaļa sniedz neakciju vērtspapīru apgrozībā esošos apjomus, emisijas bruto un neto apjomus 1) euro denominētu emisiju un visās valūtās denominētu emisiju, 2) euro zonas valstu rezidentu emisiju un kopējo emisiju un 3) visu termiņu un ilgtermiņa emisiju dalījumā. Sakarā ar vērtēšanas pārmaiņām, pārklasificēšanu un citām korekcijām emisiju neto apjoms atšķiras no apgrozībā esošo

vērtspapīru apjoma pārmaiņām. Sadaļā sniegti arī sezonāli izlīdzināti statistiskie dati, ieskaitot uz gadu attiecinātus sezonāli izlīdzinātus sešu mēnešu pieauguma tempa rādītājus visu termiņu un ilgtermiņa parāda vērtspapīriem. Sezonāli izlīdzinātos datus aprēķina, izmantojot nosacītā apjoma sezonāli izlīdzināto indeksu, kas neietver sezonālo ietekmi. Sīkāku skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.2. sadaļa atspoguļo euro zonas rezidentu apgrozībā esošo vērtspapīru apjomu, kā arī emisiju bruto un neto apjomus sektoru dalījumā, kas atbilst EKS 95. ECB ir iekļauta Eurosistēmā.

Apgrozībā esošo vērtspapīru kopapjoms un ilgtermiņa parāda vērtspapīru apjoms 4.2. sadaļas 1. tabulas 1. ailē sakrīt ar 4.1. sadaļas 7. ailes datiem par euro zonas rezidentu emitēto vērtspapīru kopapjomu un ilgtermiņa parāda vērtspapīru apjomu. 4.2. sadaļas 1. tabulas 2. ailes MFI emitēto un apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms pamatā salīdzināms ar emitēto parāda vērtspapīru rādītājiem, kas sniegti MFI kopsavilkuma bilances pasīvu pusē 2.1. sadaļas 2. tabulas 8. ailē. Visu parāda vērtspapīru emisiju kopējais neto apjoms 4.2. sadaļas 2. tabulas 1. ailē atbilst datiem par kopējo euro zonas rezidentu emisiju neto apjomu 4.1. sadaļas 9. ailē. 4.2. sadaļas 1. tabulā sniegto ilgtermiņa parāda vērtspapīru un visu fiksētas un mainīgas procentu likmes ilgtermiņa parāda vērtspapīru atlikumu starpību veido nulles kupona obligācijas un pārvērtēšanas rezultāts.

4.3. sadaļa atspoguļo euro zonas rezidentu emitēto parāda vērtspapīru sezonāli izlīdzināto un sezonāli neizlīdzināto gada pieauguma tempu (termiņu, instrumentu veidu, emitentu sektoru un valūtu dalījumā), pamatojoties uz finanšu darījumiem, kas veikti, institūcijai uzņemoties vai nokārtojot saistības. Tādējādi gada pieauguma tempā nav ietvertas pārklasificēšanas, pārvērtēšanas, valūtas kursa svārstības un citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas. Pārskatāmībai sezonāli izlīdzinātie pieauguma tempi ir attiecināti uz gadu. Sīkāku skaidrojumu sk. Tehniskajās piezīmēs.

4.4. sadaļas 1. tabulas 1., 4., 6. un 8. aile parāda euro zonas rezidentu emitētās kotētās apgrozībā esošās akcijas emitentu sektoru dalījuma. Nefinanšu sabiedrību emitēto kotēto akciju mēneša dati atbilst 3.4. sadaļā dotajai ceturkšņa datu laikrindai (finanšu bilances, kotētās akcijas).

4.4. sadaļas 1. tabulas 3., 5., 7. un 9. aile atspoguļo euro zonas rezidentu emitēto kotēto akciju gada pieauguma tempu (emitentu sektoru dalījuma), pamatojoties uz finanšu darījumiem, emitentam pārdodot vai atpērkot akcijas par naudu, izņemot ieguldījumus emitenta paša akcijās. Gada pieauguma tempa aprēķinā nav ietvertas pārklasificēšanas, pārvērtēšanas un citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas.

4.5. sadaļā sniegta visu to procentu likmju statistika, kuras euro zonā esošās MFI piemēro euro zonas euro denominētajiem mājāsaimniecību un nefinanšu sabiedrību veiktajiem noguldījumiem un tām izsniegtajiem kredītiem. Euro zonas MFI procentu likmes aprēķina kā vidējo svērto lielumu (pēc atbilstošā darījumu apjoma) no euro zonas valstu procentu likmēm katrai attiecīgajai kategorijai.

MFI procentu likmju statistika sniegta jauno darījumu veidu, sektoru, instrumentu kategoriju un termiņu, brīdinājuma termiņu vai procentu likmes sākotnējās darbības periodu dalījumā. Šī MFI procentu likmju statistika izmantota to euro zonas maza apjoma darījumu procentu likmju 10 pārejas statistisko laikrindu vietā, kuras publicētas ECB "Mēneša Biļetenā" kopš 1999. gada janvāra.

4.6. sadaļā atspoguļotas naudas tirgus procentu likmes euro zonā, ASV un Japānā. Euro zonas naudas tirgus procentu likmes sniegtas ļoti plašā spektrā no procentu likmēm noguldījumiem uz nakti līdz 12 mēnešu noguldījumu procentu likmēm. Pirms 1999. gada janvāra euro zonas sintētiskās procentu likmes tika aprēķinātas, izmantojot nacionālās procentu likmes, kas svērtas attiecībā pret IKP. Izņemot procentu likmi noguldījumiem uz nakti pirms 1999. gada janvāra, mēneša, ceturkšņa un gada procentu

likmes ir attiecīgā perioda vidējais rādītājs. Noguldījumiem uz nakti sniegtas starpbanku noguldījumu procentu likmes līdz 1998. gada decembrim (ieskaitot) un pēc tam attiecīgā perioda euro uz nakti izsniegto kredītu vidējais indekss (EONIA). No 1999. gada janvāra noguldījumiem ar 1, 3, 6 un 12 mēnešu termiņu sniegtas euro starpbanku piedāvājuma procentu likmes (EURIBOR), bet pirms šā datuma – Londonas starpbanku piedāvājuma procentu likmes (LIBOR), ja tādas pieejamas. ASV un Japānas 3 mēnešu noguldījumiem izmantotas LIBOR likmes.

4.7. sadaļa sniedz perioda beigu likmju aplēses, kas iegūtas no nominālo tagadnes darījumu peļņas līknēm, pamatojoties uz euro zonas centrālo valdību euro denominētajām obligācijām ar novērtējumu AAA. Peļņas līknes novērtētas, izmantojot Svensona modeli⁴. Tiek publicētas arī 10 gadu un 3 mēnešu procentu likmju, kā arī 10 gadu un 2 gadu procentu likmju starpības. Papildu peļņas likmju līknes (dienas dati, ietverot attēlus un tabulas) un atbilstošā metodoloģiskā informācija pieejama internetā: <http://www.ecb.europa.eu/stats/money/yc/html/index.en.html>. Dienas datus iespējams arī lejuplādēt.

4.8. sadaļā sniegti euro zonas, ASV un Japānas akciju tirgu indeksi.

CENAS, PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGI

Lielāko daļu šīs sadaļas datu sagatavojuši Eiropas Komisija (galvenokārt *Eurostat*) un valstu statistikas iestādes. Euro zonas statistika iegūta, apkopojot atsevišķu valstu datus. Cik iespējams, dati ir saskaņoti un salīdzināmi. Stundas darbaspēka izmaksu, IKP un izdevumu komponentu, pievienotās vērtības darbības veidu dalījumā, rūpnieciskās ražošanas, mazumtirdzniecības un vieglo automobiļu reģistrācijas statistikai veikta darbadienu skaita korekcija.

⁴ Svensson, L. E., 1994, *Estimating and Interpreting Forward Interest Rates: Sweden 1992–1994*, Centre for Economic Policy Research, Discussion Paper No 1051.

Saskaņotais patēriņa cenu indekss (SPCI) euro zonai (5.1. sadaļas 1. tabula) pieejams, sākot ar 1995. gadu. Tas balstās uz valstu SPCI, kas visās euro zonas valstīs aprēķināts pēc vienotas metodoloģijas. Preču un pakalpojumu komponentu dalījums iegūts, izmantojot Individuālā patēriņa mērķklasifikāciju (*Coicop/HICP*). SPCI attiecināms uz euro zonas ekonomiskās telpas mājsaimniecību galapatēriņa izdevumiem. Tabulā iekļauti sezonāli izlīdzināti SPCI dati un eksperimentālas, uz SPCI pamatotas administratīvi regulējamo cenu aplēses, ko apkopo ECB.

Uz ražotāju cenām rūpniecībā (5.1. sadaļas 2. tabula), rūpniecisko ražošanu, jaunajiem pasūtījumiem rūpniecībā, rūpniecības apgrozījumu un mazumtirdzniecību (5.2. sadaļa) attiecas 1998. gada 19. maija Padomes Regula (EK) Nr. 1165/98 par īstermiņa statistiku⁵. Kopš 2009. gada janvāra īstermiņa statistikas veidošanā izmantota pārskatīta ekonomisko darbību klasifikācija (NACE 2. red.) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Regulu (EK) Nr. 1893/2006, ar ko izveido NACE 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām⁶. Ražotāju cenu rūpniecībā un rūpnieciskās ražošanas dalījums pēc produktu galapatēriņa ir rūpniecības (izņemot būvniecību; NACE C–E sadaļa) saskaņotais apakšdalījums galvenajās rūpniecības grupās (GRG) saskaņā ar 2001. gada 26. marta Komisijas Regulu (EK) Nr. 586/2001⁷. Ražotāju cenas rūpniecībā atspoguļo EXW cenas (kurās iekļauta piegāde no rūpnīcas). Tās ietver netiešos nodokļus, izņemot PVN, un citus atskaitāmos nodokļus. Rūpnieciskā ražošana atspoguļo attiecīgo rūpniecības nozaru pievienoto vērtību.

Abu 5.1. sadaļas 3. tabulā sniegto neenerģijas preču cenu indeksu aprēķinā izmantotas vienas un tās pašas preces, bet atšķirīgas svēršanas metodes, no kurām viena balstās uz euro zonas attiecīgo preču importu (2.–4. aile), bet otra (5.–7. aile) – uz euro zonas iekšzemes pieprasījuma aplēsēm jeb

"izlietojumu", ievērojot informāciju par katras preces importu, eksportu un iekšzemes ražošanas apjomu (vienkāršības dēļ neņemot vērā krājumus, ko novērojumu periodā uzskata par samērā stabiliem). Ar importu svērtais preču cenu indekss izmantojams ārējo norišu novērtēšanā, bet ar izlietojumu svērtais indekss piemērots īpašam mērķim, analizējot preču starptautisko cenu spiediena ietekmi uz euro zonas inflāciju. Ar izlietojumu svērtie preču cenu indeksi ir eksperimentāli dati. Sīkāku ECB preču cenu indeksu iegūšanas aprakstu sniedz 2008. gada decembra "Mēneša Biļetena" 1. ielikums.

Darbspēka izmaksu indeksi (5.1. sadaļas 5. tabula) atspoguļo pārmaiņas darbspēka izmaksās stundā rūpniecībā (ieskaitot būvniecību) un tirgus pakalpojumos. To aprēķina metodiku nosaka 2003. gada 27. februāra Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 450/2003 par darbspēka izmaksu indeksu⁸ un 2003. gada 7. jūlija attiecīgā Komisijas Regula (EK) Nr. 1216/2003⁹. Dots euro zonas stundas darbspēka izmaksu dalījums pēc to komponentiem (darba samaksa, darba devēja veiktās sociālās iemaksas plus ar darbu saistītie nodokļi, atskaitot darba devēja saņemtās subsīdijas) un saimnieciskās darbības veidiem. ECB aprēķina vienošanās ceļā noteiktās darba algas rādītāju (papildpostenis 5.1 sadaļas 5. tabulā), pamatojoties uz nesaskaņotiem nacionālo definīciju datiem.

Vienības darbspēka izmaksu komponenti (5.1. sadaļas 4. tabula), IKP un tā komponenti (5.2. sadaļas 1. un 2. tabula), IKP deflatori (5.1. sadaļas 5. tabula) un nodarbinātības statistika (5.3. sadaļas 1. tabula) iegūta no EKS 95 ceturkšņa nacionālajiem kontiem.

Jaunie pasūtījumi rūpniecībā (5.2. sadaļas 4. tabula) atspoguļo pārskata periodā saņemtos pasūtījumus un ietver rūpniecības nozares, kuru darbību galvenokārt nosaka pasūtījumi, – īpaši

5 OJ L 162, 05.06.1998., 1. lpp.

6 OJ L 393, 30.12.2006., 1. lpp.

7 OJ L 86, 27.03.2001., 11. lpp.

8 OJ L 69, 13.03.2003., 1. lpp.

9 OJ L 169, 08.07.2003., 37. lpp.

tekstilizstrādājumu, celulozes un papīra izstrādājumu, ķīmisko vielu, metālu, kapitālpreču un ilglietošanas patēriņa preču ražošanu. Dati aprēķināti, izmantojot faktiskās cenas.

Rūpniecības apgrozījuma un mazumtirdzniecības rādītāji (5.2. sadaļas 4. tabula) atspoguļo apgrozījumu, ieskaitot visas nodevas un nodokļus, izņemot PVN, kas aprēķināti pārskata periodā. Mazumtirdzniecības apgrozījums ietver visu mazumtirdzniecību (neskaitot automobiļu un motociklu tirdzniecību), izņemot remontu. Reģistrētie jaunie vieglie automobiļi ietver gan personiskos, gan komercpārvadājumiem paredzētos vieglos automobiļus. Euro zonas laicrindas neietver Kipras un Maltas datus.

Uzņēmumu un patērētāju apsekojumu kvalitatīvie dati (5.2. sadaļas 5. tabula) balstīti uz Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumiem.

Dati par bezdarba līmeni (5.3. sadaļas 2. tabula) sniegti saskaņā ar Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) vadlīnijām. Tie attiecas uz personām, kuras aktīvi meklē darbu un tiek uzskatītas par daļu no darbaspēka, izmantojot saskaņotus kritērijus un definīcijas. Bezdarba līmeņa aprēķinā izmantotie darbaspēka rādītāji atšķiras no 5.3. sadaļā publicētās nodarbināto un bezdarbnieku skaita summas.

VALSTS FINANSES

6.1.–6.5. sadaļa atspoguļo euro zonas valdību fiskālo stāvokli. Sniegti galvenokārt konsolidēti dati, kas balstās uz EKS 95 metodoloģiju. 6.1.–6.3. sadaļa atspoguļo euro zonas gada rādītājus, kurus ECB sagatavo, izmantojot saskaņotus NCB datus, kas tiek regulāri aktualizēti. Tāpēc dati par euro zonas valstu valdības budžeta deficītu un valdības parādu var atšķirties no datiem, kurus izmanto Eiropas Komisija pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā. Euro zonas ceturkšņa rādītājus, kas sniegti 6.4. un 6.5. sadaļā, ECB sagatavo, izmantojot *Eurostat* un valstu datus.

6.1. sadaļa atspoguļo valdības ieņēmumu un

izdevumu gada rādītājus, pamatojoties uz 2000. gada 10. jūlija Komisijas Regulas (EK) Nr. 1500/2000¹⁰ definīcijām (ar šo Regulu tika izdarīti grozījumi EKS 95). 6.2. sadaļa parāda valdības kopējo konsolidēto parādu tā nominālvērtībā saskaņā ar Līguma nosacījumiem attiecībā uz pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. 6.1. un 6.2. sadaļā iekļauti atsevišķu euro zonas valstu kopsavilkuma dati, ievērojot šo valstu nozīmi Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros. Atsevišķām euro zonas valstīm norādītais deficīts/pārpalikums atbilst pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrai B.9 saskaņā ar 2002. gada 25. februāra Komisijas Regulu (EK) Nr. 351/2002, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 3605/93 attiecībā uz atsaucēm uz EKS 95. 6.3. sadaļa atspoguļo valdības parāda pārmaiņas. Valdības parāda un valdības budžeta deficīta pārmaiņu starpība – deficīta-parāda korekcija – galvenokārt rodas valdības darījumu ar finanšu aktīviem un valūtu pārvērtēšanas rezultātā. 6.4. sadaļā sniegti ceturkšņa dati par valdības ieņēmumiem un izdevumiem, pamatojoties uz definīcijām, kas noteiktas 2002. gada 10. jūnija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1221/2002 par valdības ceturkšņa nefinanšu kontiem¹¹. 6.5. sadaļā sniegti valdības konsolidētā bruto parāda, deficīta-parāda korekcijas un valdības aizņemšanās nepieciešamības ceturkšņa rādītāji, kas iegūti no dalībvalstu datiem, kurus tās iesniedz saskaņā ar Regulām (EK) Nr. 501/2004 un Nr. 222/2004, kā arī izmantojot nacionālo centrālo banku datus.

ĀRĒJIE DARĪJUMI UN POSTEŅI

Maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistikā izmantotie jēdzieni un definīcijas (7.1.–7.4. sadaļa) kopumā atbilst SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatai (5. izdevums, 1993. gada oktobris), ECB 2004. gada 16. jūlija Pamatnostādnei par ECB statistisko pārskatu sniegšanas prasībām (ECB/

¹⁰ OJ L 172, 12.07.2000., 3. lpp.

¹¹ OJ L 179, 09.07.2002., 1. lpp.

2004/15)¹² un ECB 2007. gada 31. maija Pamatnostādnei (ECB/2007/3)¹³, ar ko tā grozīta. Papildu atsaucies uz euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistikā izmantoto metodoloģiju un avotiem atrodamas ECB publikācijā *European Union balance of payments/international investment position statistical methods* ("Eiropas Savienības maksājumu bilances vai starptautisko investīciju bilances statistiskās metodes"; 2007. gada maijs) un sevišķo uzdevumu apakškomisiju ziņojumos *Portfolio investment collection system* ("Portfeļieguldījumu apkopošanas sistēma"; 2002. gada jūnijs), *Portfolio investment income* ("Portfeļieguldījumu ienākumi"; 2003. gada augusts) un *Foreign direct investment* ("Ārvalstu tiešās investīcijas"; 2004. gada marts), ko iespējams lejuplādēt no ECB interneta lapas. Papildus tam Monetārās, finanšu un maksājumu bilances komisijas interneta lapā (www.cmfb.org) atrodams ECB/Eiropas Komisijas (*Eurostat*) sevišķo uzdevumu apakškomisijas ziņojums par maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistikas kvalitāti (2004. gada jūnijs). Euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances kvalitātes gada pārskats, kas balstīts uz sevišķo uzdevumu apakškomisijas ieteikumiem, atrodams ECB interneta lapā.

7.1. un 7.4. sadaļas tabulās dati tiek atspoguļoti saskaņā ar SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatas zīmju konvenciju – tekošā konta un kapitāla konta pozitīvais saldo tiek uzrādīts ar pluszīmi, bet finanšu kontā pluszīme norāda uz pasīvu palielinājumu vai aktīvu samazinājumu. 7.2. sadaļas tabulās gan kredīta, gan debeta darījumi tiek uzrādīti ar pluszīmi. Turklāt, sākot ar 2008. gada februāra "Mēneša Biļetenu", 7.3. sadaļas tabulas pārstrukturētas, lai maksājumu bilances, starptautisko investīciju bilances un atbilstošā pieauguma tempa datus varētu atspoguļot vienviet; jaunajās tabulās darījumi ar aktīviem un pasīviem, kas atbilst pozīciju pieaugumam, atspoguļoti ar pluszīmi.

Euro zonas maksājumu bilanci sagatavo ECB. Jaunākie mēneša dati uzskatāmi par provizoriskiem. Dati tiek pārskatīti pēc nākamā mēneša skaitļu vai detalizētās ceturkšņa maksājumu bilances publicēšanas. Agrāko datu pārskatīšana notiek periodiski vai pamatdatu sagatavošanas metodoloģijas pārmaiņu rezultātā.

7.2. sadaļas 1. tabula sniedz sezonāli izlīdzinātus tekošā konta datus. Ja nepieciešams, veikta darbadienu skaita, garā gada vai Lieldienu ietekmes korekcija. 7.2. sadaļas 3. tabula un 7.3. sadaļas 8. tabula atspoguļo euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances dalījumu attiecībā uz atsevišķām galvenajām partnervalstīm vai to grupām, nodalot ES dalībvalstis ārpus euro zonas un valstis vai teritorijas ārpus Eiropas Savienības. Šajā dalījumā tiek atspoguļoti arī darījumi un posteņi attiecībā uz ES institūcijām (kuras, izņemot ECB, statistiski uzskata par ārpus euro zonas esošām institūcijām neatkarīgi no to faktiskās atrašanās vietas), kā arī atsevišķos gadījumos attiecībā uz ārzonas centriem un starptautiskajām organizācijām. Dalījumā nav iekļauti portfeļieguldījumu saistību, atvasināto finanšu instrumentu un starptautisko rezervju darījumi vai posteņi. Turklāt atsevišķi netiek sniegti dati par ieguldījumu ienākumiem, kas maksājami Brazīlijai, Ķīnas cietzemes teritorijai, Indijai un Krievijai. Ģeogrāfiskā dalījuma apraksts sniegts 2005. gada februāra "Mēneša Biļetena" rakstā *Euro area balance of payments and international investment position vis-a-vis main counterparts* ("Euro zonas maksājumu bilance un starptautisko investīciju bilance attiecībā uz galvenajiem darījuma partneriem").

7.3. sadaļā euro zonas valstu maksājumu bilances finanšu konta un starptautisko investīciju bilances dati balstīti uz darījumiem un pozīcijām attiecībā pret euro zonas nerezidentiem, pieņemot, ka euro zona ir vienots saimnieciskais veselums (sk. arī 2002. gada

12 OJ L 354, 30.11.2004., 34. lpp.

13 OJ L 159, 20.06.2007., 48. lpp.

decembra "Mēneša Biļetena" 9. ielikumu, 2007. gada janvāra "Mēneša Biļetena" 5. ielikumu un 2008. gada janvāra "Mēneša Biļetena" 6. ielikumu). Starptautisko investīciju bilances posteņi parādīti faktiskajās tirgus cenās, izņemot tiešās investīcijas, kur nekotētām akcijām galvenokārt izmantota bilances vērtība, un citas investīcijas (piemēram, aizdevumus un noguldījumus). Starptautisko investīciju ceturkšņa bilanci veido, izmantojot starptautisko investīciju gada bilances metodoloģisko pamatu. Ievērojot to, ka daži datu avoti nav pieejami katru ceturksni (vai ir pieejami ar aizkavēšanos), starptautisko investīciju ceturkšņa bilanci daļēji novērtē, pamatojoties uz finanšu darījumiem, aktīvu vērtību un valūtas kursu norisēm.

7.3. sadaļas 1. tabulā sniegts starptautisko investīciju bilances un euro zonas maksājumu bilances finanšu darījumu kopsavilkums. Gada starptautisko investīciju bilances pārmaiņu dalījums iegūts, starptautisko investīciju bilances pārmaiņām, izņemot darījumus, piemērojot statistikas modeli ar ģeogrāfiskā dalījuma un aktīvu un pasīvu valūtu struktūras informāciju, kā arī dažādu finanšu aktīvu cenu indeksus. Šīs tabulas 5. un 6. aile attiecas uz rezidentu ārvalstīs un nerezidentu euro zonā veiktajām tiešajām investīcijām.

7.3. sadaļas 5. tabulā sniegtais dalījums "aizdevumos" un "naudā un noguldījumos" balstīts uz darījuma partnera – nerezidenta – sektoru, t.i., aktīvi attiecībā uz nerezidentu bankām klasificēti kā noguldījumi, bet aktīvi attiecībā uz citiem nerezidentu sektoriem klasificēti kā aizdevumi. Šajā dalījumā ievērotas citu, piemēram, MFI konsolidētās bilances, statistisko datu atšķirības, un tas atbilst SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatai.

Eurosistēmas starptautisko rezervju un attiecīgo aktīvu un pasīvu atlikumi sniegti 7.3. sadaļas 7. tabulā. Sakarā ar datu aptvēruma un vērtējuma atšķirībām šie skaitļi nav pilnībā salīdzināmi ar Eurosistēmas nedēļas finanšu pārskata skaitļiem. 7. tabulas dati atbilst starptautisko rezervju un ārvalstu valūtas likviditātes šablonu sagatavošanas rekomendācijām. Eurosistēmas

zelta turējumu pārmaiņas (3. aile) atspoguļo darījumus ar zeltu saskaņā ar centrālo banku vienošanos par zeltu, kas tika noslēgta 1999. gada 26. septembrī un atjaunota 2004. gada 8. martā. Plašāku informāciju par Eurosistēmas starptautisko rezervju statistisko analīzi var atrast izdevumā *Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves* (2000. gada oktobris), ko iespējams lejuplādēt no ECB interneta lapas. Šajā interneta lapā atrodama arī plašāka informācija atbilstoši starptautisko rezervju un ārvalstu valūtas likviditātes šablonam.

7.4. sadaļā sniegts maksājumu bilances monetārais atspoguļojums, parādot MFI darījumus, kas ietver MFI neto ārējos darījumus. Ne-MFI darījumi ietver maksājumu bilances darījumus, par kuriem nav pieejams sektoru dalījums. Tie attiecas uz tekošo un kapitāla kontu (2. aile) un atvasinātajiem finanšu instrumentiem (11. aile). Aktuāls metodoloģisks skaidrojums par euro zonas maksājumu bilances monetāro atspoguļojumu sniegts ECB interneta lapas sadaļā "Statistiska". Sk. arī 2003. gada jūnija "Mēneša Biļetena" 1. ielikumu.

7.5. sadaļā sniegti dati par euro zonas preču ārējo tirdzniecību. To avots ir *Eurostat*. Vērtību dati un apjoma rādītāji izlīdzināti sezonāli un atbilstoši darbadienu skaitam. Preču grupu dalījums 7.5. sadaļas 1. tabulas 4.–6. un 9.–11. ailē atbilst plašo ekonomisko kategoriju (*Broad Economic Categories*) klasifikācijai. Rūpniecības preces (7. un 12. aile) un nafta (13. aile) atbilst SITC 3. red. definīcijai. Ģeogrāfiskais dalījums (7.5. sadaļas 3. tabula) parāda galvenos tirdzniecības partnerus individuāli vai pa reģionālām grupām. Ķīna neietver Honkongu. Sakarā ar definīciju, klasifikācijas, datu aptvēruma un reģistrācijas laika atšķirībām ārējās tirdzniecības dati, īpaši tie, kas attiecas uz importu, nav pilnībā salīdzināmi ar preču posteņa datiem maksājumu bilances statistikā (7.1. un 7.2. sadaļa). Daļa no šīs atšķirības rodas, iekļaujot apdrošināšanas un transportēšanas pakalpojumus ārējo tirdzniecības datu preču importa posteņī.

Rūpniecības preču importa cenas un rūpniecības preču ražotāju eksporta cenas (jeb rūpnieciskās produkcijas izlaides cenas neiekšzemes tirgum), kas sniegtas 7.5. sadaļas 2. tabulā, ieviestas ar 2005. gada 6. jūlija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1158/2005, ar kuru groza Eiropas Padomes Regulu (EK) Nr. 1165/98, kas ir īstermiņa statistikas galvenais tiesiskais pamats. Rūpniecības preču importa cenu indekss attiecas uz rūpniecības produkciju, ko iaved no ārpus euro zonas esošajām valstīm un kas ietverta Preču statistiskās klasifikācijas Eiropas Ekonomiskajā kopienā pēc saimniecības nozarēm (CPA) C–E sadaļā, un visiem importētāju institucionālajam sektoriem, izņemot mājsaimniecības, valdības un bezpeļņas organizācijas. Tas atspoguļo preces cenu, apdrošināšanu un vedmaksu (CIF cenas), neietverot ievadmitu un nodokļus, un attiecas uz faktiski notikušajiem darījumiem euro, ko reģistrē preču īpašumtiesību maiņas brīdī. Rūpniecības preču ražotāju eksporta cenas attiecas uz visām rūpniecības precēm, ko euro zonas ražotāji tieši izved no euro zonas uz ārpus euro zonas esošo tirgu un kas ietvertas NACE 2. red. klasifikācijas C–E sadaļā. Vairumtirgotāju eksportētās preces un reeksportētās preces netiek ietvertas. Indeksi atspoguļo FOB cenas, kas izteiktas euro un aprēķinātas uz euro zonas robežām, ietverot visus netiešos nodokļus, izņemot PVN, un citus atskaitāmos nodokļus. Rūpniecības preču importa cenas un rūpniecības preču ražotāju eksporta cenas pieejamas galveno rūpniecības grupu (GRG) dalījumā saskaņā ar Eiropas Komisijas 2007. gada 14. jūnija Regulu (EK) Nr. 656/2007. Sīkāku informāciju sk. 2008. gada decembra "Mēneša Biļetena" 11. ielikumā.

VALŪTU KURSI

8.1. sadaļa atspoguļo euro nominālā un reālā efektīvā kursa indeksus, kurus aprēķinājusi ECB, pamatojoties uz divpusēju euro un euro zonas tirdzniecības partnervalstu valūtu kursu vidējiem svērtajiem lielumiem. Pozitīva pārmaiņa liecina par euro kursa

paaugstināšanos. Svari balstās uz rūpniecības preču tirdzniecību ar šīm tirdzniecības partnervalstīm 1995.–1997., 1998.–2000., 2001.–2003. un 2004.–2006. gadā un aprēķināti, lai izskaidrotu pārējo tirgu ietekmi. EEK indeksi iegūti, katra perioda sākumā saistot rādītājus, pamatojoties uz divu secīgu periodu svāriem. Iegūtā EEK bāzes periods ir 1999. gada 1. ceturksnis. EEK-21 tirdzniecības partnervalstu grupā ietilpst ārpus euro zonas esošās 11 ES dalībvalstis, ASV, Austrālija, Dienvidkoreja, Honkonga, Japāna, Kanāda, Ķīna, Norvēģija, Singapūra un Šveice. EEK-41 grupu veido EVK-21 grupas valstis un Alžīrija, Argentīna, Brazīlija, Čīle, Dienvidāfrikas Republika, Filipīnas, Horvātija, Indija, Indonēzija, Īslande, Izraēla, Jaunzēlande, Krievija, Malaizija, Maroka, Meksika, Taivāna, Taizeme, Turcija un Venecuēla. Reālo EVK aprēķinā izmanto patēriņa cenu indeksus, ražotāju cenu indeksus, iekšzemes kopprodukta deflatorus, vienības darbaspēka izmaksas apstrādes rūpniecībā un visā tautsaimniecībā.

Plašāku informāciju par EEK aprēķināšanu sk. atbilstošajā metodoloģiskajā piezīmē un ECB 2. speciālajā publikācijā (*The effective exchange rates of the euro*, autori: Luka Buldorini (*Luca Buldorini*), Stelio Makridakis (*Stelios Makridakis*), Kristians Timans (*Christian Timann*); 2002. gada februāris), ko iespējams lejuplādēt no ECB interneta lapas.

8.2. sadaļā sniegtie divpusējie valūtu kursi ir ik dienas publicēto šo valūtu atsauces kursu mēneša vidējie lielumi.

NORISES ĀRPUS EURO ZONAS

Citu ES dalībvalstu statistikā (9.1. sadaļa) ievēroti tādi paši principi, kādi attiecināti uz euro zonu. ASV un Japānas dati 9.2. sadaļā iegūti no katras valsts avotiem.

PIELIKUMI

EUROSISTĒMAS MONETĀRĀS POLITIKAS PASĀKUMU HRONOLOĢIJA¹

2007. GADA 11. JANVĀRIS UN 8. FEBRUĀRIS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 3.50%, 4.50% un 2.50%).

2007. GADA 8. MARTS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 3.75%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2007. gada 14. martā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 4.75% un 2.75%; spēkā ar 2007. gada 14. martu).

2007. GADA 12. APRĪLIS UN 10. MAIJS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 3.75%, 4.75% un 2.75%).

2007. GADA 6. JŪNIJS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 4.0%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2007. gada 13. jūnijā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 5.0% un 3.0%; spēkā ar 2007. gada 13. jūniju).

2007. GADA 5. JŪLIJS, 2. AUGUSTS, 6. SEPTEMBRIS, 4. OKTOBRIS, 8. NOVEMBRIS, 6. DECEMBRIS, 2008. GADA 10. JANVĀRIS, 7. FEBRUĀRIS, 6. MARTS, 10. APRĪLIS, 8. MAIJS UN 5. JŪNIJS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 4.00%, 5.00% un 3.00%).

2008. GADA 3. JŪLIJS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 4.25%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2008. gada 9. jūlijā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 5.25% un 3.25%; spēkā ar 2008. gada 9. jūliju).

2008. GADA 7. AUGUSTS, 4. SEPTEMBRIS UN 2. OKTOBRIS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 4.25%, 5.25% un 3.25%).

2008. GADA 8. OKTOBRIS

ECB Padome nolemj samazināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 3.75%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2008. gada 15. oktobrī. Padome arī nolemj nekavējoties samazināt aizdevumu

¹ Eurosistēmas monetārās politikas pasākumu 1999.–2006. gada hronoloģija sniegta attiecīgajos ECB gada pārskatos.

iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 50 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 4.75% un 2.75%). Turklāt Padome nolēmj, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 15. oktobrī, nedēļas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru, piešķirot visu piedāvātās summas apjomu, kā arī piemērojot galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi. Sākot ar 9. oktobri, ECB arī samazinās pastāvīgo iespēju koridoru (no 200 bāzes punktiem līdz 100 bāzes punktiem) ap galvenās refinansēšanas operācijas procentu likmi. Abi šie pasākumi tiks veikti tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams un vismaz līdz 2009. gada pirmā izpildes perioda beigām 20. janvārī.

2008. GADA 15. OKTOBRIS

ECB Padome nolēmj vēl paplašināt nodrošinājuma sistēmu un veicināt likviditātes nodrošināšanu. Lai to īstenotu, Padome nolēmj: 1) paplašināt aktīvu kā atbilstoša nodrošinājuma Eurosistēmas kredītooperācijās sarakstu, kas būs spēkā līdz 2009. gada beigām, 2) veicināt ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju nodrošinājumu (spēkā no 2008. gada 30. oktobra līdz 2009. gada 1. ceturkšņa beigām) un 3) nodrošināt likviditāti ASV dolāros, veicot valūtas mijmaiņas darījumus.

2008. GADA 6. NOVEMBRIS

ECB Padome nolēmj samazināt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 3.25%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2008. gada 12. novembrī. Padome arī nolēmj samazināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 50 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 3.75% un 2.75%; spēkā ar 2008. gada 12. novembri).

2008. GADA 4. DECEMBRIS

ECB Padome nolēmj samazināt Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 75 bāzes punktiem (līdz 2.50%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2008. gada 10. decembrī. Padome arī nolēmj samazināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 75 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 3.00% un 2.00%; spēkā ar 2008. gada 10. decembri).

2008. GADA 18. DECEMBRIS

ECB Padome nolēmj, ka galvenās refinansēšanas operācijas joprojām tiks veiktas, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru, piešķirot visu piedāvātās summas apjomu arī pēc izpildes perioda, kas beidzas 2009. gada 20. janvārī. Šis pasākums tiks veikts tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams un vismaz līdz trešā rezervju prasību izpildes perioda pēdējam piešķīrumam 2009. gada 31. martā. Turklāt pastāvīgo iespēju procentu likmju koridors, kas, sākot ar 2008. gada 9. oktobri, tika samazināts līdz 100 bāzes punktiem ap galvenās refinansēšanas operācijas dominējošo procentu likmi, sākot ar 2009. gada 21. janvāri, tiks simetriski paplašināts līdz 200 bāzes punktiem.

2009. GADA 15. JANVĀRIS

ECB Padome nolēmj samazināt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 2.00%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2009. gada 21. janvārī. Padome arī nolēmj, ka aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme un noguldījumu iespējas procentu likme būs attiecīgi 3.00% un 1.00% (atbilstoši 2008. gada 18. decembra lēmumam spēkā ar 2009. gada 21. janvāri).

2009. GADA 5. FEBRUĀRIS

ECB Padome nolēma nemainīt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 2.00%, 3.00% un 1.00%).

2009. GADA 5. MARTS

ECB Padome nolēmj samazināt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 1.50%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2009. gada 11. martā. Padome arī nolēmj, ka aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme un noguldījumu iespējas procentu likme būs attiecīgi 2.50% un 0.5% (spēkā ar 2009. gada 11. martu).

Turklāt Padome nolēmj visās galvenajās refinansēšanas operācijās, speciāla termiņa refinansēšanas operācijās un papildu un regulārajās ilgāka termiņa refinansēšanas operācijās turpināt izmantot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilnu piešķirumu tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams un katrā ziņā arī pēc 2009. gada beigām. Padome arī nolēma joprojām saglabāt pašreizējo papildu ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju un speciāla termiņa refinansēšanas operāciju biežuma un termiņu struktūru tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams un katrā ziņā arī pēc 2009. gada beigām.

2009. GADA 2. APRĪLIS

ECB Padome nolēmj samazināt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 1.25%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2009. gada 8. aprīlī. Padome arī nolēmj, ka aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme un noguldījumu iespējas procentu likme būs attiecīgi 2.25% un 0.25% (spēkā ar 2009. gada 8. aprīli).

2009. GADA 7. MAIJS

ECB Padome nolēmj samazināt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 1.00%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2009. gada 13. maijā. Padome arī nolēmj samazināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 1.75%; spēkā ar 2009. gada 13. maiju) un nemainīt noguldījumu iespējas procentu likmi (0.25%). Turklāt Padome nolēmj turpināt pastiprināta kredītēšanas atbalsta principa īstenošanu. Padome īpaši nolēmj, ka Eurosistēma veiks likviditāti palielinošas ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas ar 1 gada termiņu, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilna apjoma piešķirumu. Padome arī pieņem konceptuālu lēmumu, ka Eurosistēma iegādāsies euro zonā emitētās euro denominētās nodrošinātās obligācijas.

2009. GADA 4. JŪNIJS

ECB Padome nolēmj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 1.00%, 1.75% un 0.25%). Padome arī pieņem lēmumu par euro zonā saskaņā ar 2009. gada 7. maija lēmumu emitēto euro denominēto nodrošināto obligāciju iegādes tehnisko kārtību.

2009. GADA 2. JŪLIJS, 6. AUGUSTS, 3. SEPTEMBRIS, 8. OKTOBRIS, 5. NOVEMBRIS UN 3. DECEMBRIS

ECB Padome nolēmj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 1.00%, 1.75% un 0.25%).

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PUBLICĒTIE DOKUMENTI (SĀKOT AR 2008. GADA JANVĀRI)

Saraksts paredzēts lasītāju informēšanai par Eiropas Centrālās bankas atsevišķiem dokumentiem, kas publicēti, sākot ar 2008. gada janvāri. Pētījumu sarakstā, kas kopš 2009. gada janvāra pieejams tikai tiešsaistē (sākot ar pētījumu Nr. 989), iekļauti tikai tie izdevumi, kuri publiskoti 2009. gada septembrī–novembrī. Publikācijas pieejamas vai tās var pasūtīt bez maksas, ja nav norādīts citādi un tās ir krājumā (kontaktadrese: info@ecb.europa.eu).

Eiropas Centrālās bankas un Eiropas Monetārā institūta publicēto dokumentu pilns saraksts pieejams ECB interneta lapā (<http://www.ecb.europa.eu>).

GADA PĀRSKATS

"Annual Report", April 2008.

"Annual Report", April 2009.

KONVERĢENCES ZIŅOJUMS

"Convergence Report May 2008".

"MĒNEŠA BIĻETENA" SPECIĀLIZDEVUMS

"10th anniversary of the ECB 1998–2008", May 2008.

"MĒNEŠA BIĻETENOS" PUBLICĒTIE RAKSTI

"Productivity developments and monetary policy", January 2008.

"Globalisation, trade and the euro area macroeconomy", January 2008.

"The Eurosystem's experience with forecasting autonomous factors and excess reserves", January 2008.

"The analysis of the euro money market from a monetary policy perspective", February 2008.

"Securitisation in the euro area", February 2008.

"The new euro area yield curves", February 2008.

"Business investment in the euro area and the role of firms' financial positions", April 2008.

"Short-term forecasts of economic activity in the euro area", April 2008.

"Developments in the EU arrangements for financial stability", April 2008.

"Price stability and growth", May 2008.

"The Eurosystem's open market operations during the recent period of financial market volatility", May 2008.

"One monetary policy and many fiscal policies: ensuring a smooth functioning of EMU", July 2008.

"Euro area trade in services: some key stylised facts", July 2008.

"The Eurosystem as a provider of technical assistance to EU neighbouring regions", July 2008.

"The external dimension of monetary analysis", August 2008.

"The role of banks in the monetary policy transmission mechanism", August 2008.

"Ten years of the Stability and Growth Pact", October 2008.

"Cross-border bank mergers & acquisitions and institutional investors", October 2008.

"Monitoring labour cost developments across euro area countries", November 2008.

"Valuing stock markets and the equity risk premium", November 2008.

"Ten years of TARGET and the launch of TARGET2", November 2008.

"Housing wealth and private consumption in the euro area", January 2009.

"Foreign asset accumulation by authorities in emerging markets", January 2009.

"New survey evidence on wage setting in Europe", February 2009.

"Assessing global trends in protectionism", February 2009.

"The external financing of households and non-financial corporations: a comparison of the euro area and the United States", April 2009.

"Revisions to GDP estimates in the euro area", April 2009.

"The functional composition of government spending in the European Union", April 2009.

"Expectations and the conduct of monetary policy", May 2009.

"Five years of EU membership", May 2009.

Credit rating agencies: developments and policy issues", May 2009.

"The impact of government support to the banking sector on euro area public finances", July 2009.

"The implementation of monetary policy since August 2007", July 2009.

"Rotation of voting rights in the Governing Council of the ECB", July 2009.

"Housing finance in the euro area", August 2009.

"Recent developments in the retail bank interest rate pass-through in the euro area", August 2009.

"Monetary policy and loan supply in the euro area", October 2009.

"Recent developments in the balance sheets of the Eurosystem, the Federal Reserve System and the Bank of Japan", October 2009.

"Financial development in emerging economies – stock-taking and policy implications", October 2009.

"Central bank communication in periods of heightened uncertainty", November 2009.

"Monetary analysis in an environment of financial turmoil", November 2009."

"The latest euro area recession in a historical context", November 2009.

STATISTIKAS KABATGRĀMATA

Izdod katru mēnesi, sākot ar 2003. gada augustu.

JURIDISKIE PĒTĪJUMI

- 6 "The legal implications of the prudential supervisory assessment of bank mergers and acquisitions under EU law" by S. Kerjean, June 2008.
- 7 "Electronic money institutions: current trends, regulatory issues and future prospects" by P. Athanassiou and N. Mas-Guix, July 2008.
- 8 "National rescue measures in response to the current financial crisis" by A. Petrovic and R. Tutsch, July 2009.
- 9 "The legal duty to consult the European Central Bank – national and EU consultations" by S. E. Lambrinoc, November 2009.

SPECIĀLĀS PUBLIKĀCIJAS

- 78 "A framework for assessing global imbalances" by T. Bracke, M. Bussière, M. Fidora and R. Straub, January 2008.
- 79 "The workings of the Eurosystem: monetary policy preparations and decision-making – selected issues" by P. Moutot, A. Jung and F. P. Mongelli, January 2008.
- 80 "China's and India's roles in global trade and finance: twin titans for the new millennium?" by M. Bussière and A. Mehl, January 2008.
- 81 "Measuring financial integration in new EU Member States" by M. Baltzer, L. Cappiello, R. A. De Santis and S. Manganelli, March 2008.
- 82 "The sustainability of China's exchange rate policy and capital account liberalisation" by L. Cappiello and G. Ferrucci, March 2008.
- 83 "The predictability of monetary policy" by T. Blattner, M. Catenaro, M. Ehrmann, R. Strauch and J. Turunen, March 2008.

- 84 "Short-term forecasting of GDP using large monthly datasets: a pseudo real-time forecast evaluation exercise" by G. Rünstler, K. Barhoumi, R. Cristadoro, A. Den Reijer, A. Jakaitiene, P. Jelonek, A. Rua, K. Ruth, S. Benk and C. Van Nieuwenhuyze, May 2008.
- 85 "Benchmarking the Lisbon strategy" by D. Ioannou, M. Ferdinandusse, M. Lo Duca and W. Coussens, June 2008.
- 86 "Real convergence and the determinants of growth in EU candidate and potential candidate countries: a panel data approach" by M. M. Borys, É. K. Polgár and A. Zlate, June 2008.
- 87 "Labour supply and employment in the euro area countries: developments and challenges", by a Task Force of the Monetary Policy Committee of the European System of Central Banks, June 2008.
- 88 "Real convergence, financial markets, and the current account – emerging Europe versus emerging Asia" by S. Herrmann and A. Winkler, June 2008.
- 89 "An analysis of youth unemployment in the euro area" by R. Gomez-Salvador and N. Leiner-Killinger, June 2008.
- 90 "Wage growth dispersion across the euro area countries: some stylised facts" by M. Andersson, A. Gieseck, B. Pierluigi and N. Vidalis, July 2008.
- 91 "The impact of sovereign wealth funds on global financial markets" by R. Beck and M. Fidora, July 2008.
- 92 "The Gulf Cooperation Council countries: economic structures, recent developments and role in the global economy" by M. Sturm, J. Strasky, P. Adolf and D. Peschel, July 2008.
- 93 "Russia, EU enlargement and the euro" by Z. Polański and A. Winkler, August 2008.
- 94 "The changing role of the exchange rate in a globalised economy" by F. di Mauro, R. Ruffer and I. Bunda, September 2008.
- 95 "Financial stability challenges in candidate countries managing the transition to deeper and more market-oriented financial systems" by the International Relations Committee expert group on financial stability challenges in candidate countries, September 2008.
- 96 "The monetary presentation of the euro area balance of payments" by L. Bê Duc, F. Mayerlen and P. Sola, September 2008.
- 97 "Globalisation and the competitiveness of the euro area" by F. di Mauro and K. Forster, September 2008.
- 98 "Will oil prices decline over the long run?" by R. Kaufmann, P. Karadeloglou and F. di Mauro, October 2008.
- 99 "The ECB and IMF indicators for the macro-prudential analysis of the banking sector: a comparison of the two approaches" by A. M. Agresti, P. Baudino and P. Poloni, November 2008.
- 100 "Survey data on household finance and consumption: research summary and policy use" by the Eurosystem Household Finance and Consumption Network, January 2009.
- 101 "Housing finance in the euro area" by the Task Force of the Monetary Policy Committee of the European System of Central Banks, March 2009.
- 102 "Domestic financial development in emerging economies: evidence and implications" by E. Dorrucci, A. Meyer-Cirkel and D. Santabábara, April 2009.
- 103 "Transnational governance in global finance: the principles for stable capital flows and fair debt restructuring in emerging markets" by R. Ritter, April 2009.
- 104 "Fiscal policy challenges in oil-exporting countries: a review of key issues" by M. Sturm, F. Gurtner and J. González Alegre, June 2009.
- 105 "Flow-of-funds analysis at the ECB – framework and applications" by L. Bê Duc and G. Le Breton, August 2009.
- 106 "Monetary policy strategy in a global environment" by P. Moutot and G. Vitale, August 2009.

PĒTĪJUMU BIĻETENI

Research Bulletin, No 7, June 2008.

Research Bulletin, No 8, March 2009.

PĒTĪJUMI

- 1086 "Euro area money demand: empirical evidence on the role of equity and labour markets" by G. J. de Bondt, September 2009.
- 1087 "Modelling global trade flows: results from a GVAR model" by M. Bussière, A. Chudik and G. Sestieri, September 2009.
- 1088 "Inflation perceptions and expectations in the euro area: the role of news" by C. Badarınza and M. Buchmann, September 2009.
- 1089 "The effects of monetary policy on unemployment dynamics under model uncertainty: evidence from the United States and the euro area" by C. Altavilla and M. Ciccarelli, September 2009.
- 1090 "New Keynesian versus old Keynesian government spending multipliers" by J. F. Cogan, T. Cwik, J. B. Taylor and V. Wieland, September 2009.
- 1091 "Money talks" by M. Hoerova, C. Monnet and T. Temzelides, September 2009.
- 1092 "Inflation and output volatility under asymmetric incomplete information" by G. Carboni and M. Ellison, September 2009.
- 1093 "Determinants of government bond spreads in new EU countries" by I. Alexopoulou, I. Bunda and A. Ferrando, September 2009.
- 1094 "Signals from housing and lending booms" by I. Bunda and M. Ca'Zorzi, September 2009.
- 1095 "Memories of high inflation" by M. Ehrmann and P. Tzamourani, September 2009.
- 1096 "The determinants of bank capital structure" by R. Gropp and F. Heider, September 2009.
- 1097 "Monetary and fiscal policy aspects of indirect tax changes in a monetary union" by A. Lipińska and L. von Thadden, October 2009.
- 1098 "Gauging the effectiveness of quantitative forward guidance: evidence from three inflation targeters" by M. Andersson and B. Hofmann, October 2009.
- 1099 "Public and private sector wages interactions in a general equilibrium model" by G. Fernández de Córdoba, J. J. Pérez and J. L. Torres, October 2009.
- 1100 "Weak and strong cross section dependence and estimation of large panels" by A. Chudik, M. Hashem Pesaran and E. Tosetti, October 2009.
- 1101 "Fiscal variables and bond spreads – evidence from eastern European countries and Turkey" by C. Nickel, P. C. Rother and J. C. Rülke, October 2009.
- 1102 "Wage-setting behaviour in France: additional evidence from an ad hoc survey" by J. Montornés and J.-B. Sauner-Leroy, October 2009.
- 1103 "Inter-industry wage differentials: how much does rent sharing matter?" by P. Du Caju, F. Rycx and I. Tojerow, October 2009.
- 1104 "Pass-through of external shocks along the pricing chain: a panel estimation approach for the euro area" by B. Landau and F. Skudelny, November 2009.
- 1105 "Downward nominal and real wage rigidity: survey evidence from European firms" by J. Babecký, P. Du Caju, T. Kosma, M. Lawless, J. Messina and T. Rõõm, November 2009.
- 1106 "The margins of labour cost adjustment: survey evidence from European firms" by J. Babecký, P. Du Caju, T. Kosma, M. Lawless, J. Messina and T. Rõõm, November 2009.
- 1107 "Interbank lending, credit risk premia and collateral" by F. Heider and M. Hoerova, November 2009.
- 1108 "The role of financial variables in predicting economic activity" by R. Espinoza, F. Fornari and M. J. Lombardi, November 2009.

- 1109 "What triggers prolonged inflation regimes? A historical analysis" by I. Vansteenkiste, November 2009.
- 1110 "Putting the New Keynesian DSGE model to the real-time forecasting test" by M. Kolasa, M. Rubaszek and P. Skrzypczyński, November 2009.
- 1111 "A stable model for euro area money demand: revisiting the role of wealth" by A. Beyer, November 2009.
- 1112 "Risk spillover among hedge funds: the role of redemptions and fund failures" by B. Klaus and B. Rzepkowski, November 2009.
- 1113 "Volatility spillovers and contagion from mature to emerging stock markets" by J. Beirne, G. M. Caporale, M. Schulze-Ghattas and N. Spagnolo, November 2009.
- 1114 "Explaining government revenue windfalls and shortfalls: an analysis for selected EU countries" by R. Morris, C. Rodrigues Braz, F. de Castro, S. Jonk, J. Kremer, S. Linehan, M. Rosaria Marino, C. Schalck and O. Tkacevs.
- 1115 "Estimation and forecasting in large datasets with conditionally heteroskedastic dynamic common factors" by L. Alessi, M. Barigozzi and M. Capasso, November 2009.
- 1116 "Sectorial border effects in the European Single Market: an explanation through industrial concentration" by G. Cafiso, November 2009.
- 1117 "What drives personal consumption? The role of housing and financial wealth" by J. Slacalek, November 2009.
- 1118 "Discretionary fiscal policies over the cycle: new evidence based on the ESCB disaggregated approach" by L. Agnello and J. Cimadomo, November 2009.

CITAS PUBLIKĀCIJAS

- "Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union", January 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Oversight framework for card payment schemes – standards", January 2008 (tikai tiešsaistē).
- "The role of money – money and monetary policy in the twenty-first century – proceedings of the Fourth ECB Central Banking Conference 2006", February 2008.
- "Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report", March 2008 (tikai tiešsaistē).
- "ECB statistics quality framework (SQF)", April 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Quality assurance procedures within the ECB statistical function", April 2008 (tikai tiešsaistē).
- "ECB statistics – an overview", April 2008 (tikai tiešsaistē).
- "TARGET Annual Report 2007", April 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Financial integration in Europe", April 2008.
- "Financial Stability Review", June 2008.
- "Labour supply and employment in the euro area countries: developments and challenges", June 2008.
- "The international role of the euro", July 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Payment systems and market infrastructure oversight report", July 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Letter from the ECB President to Mr Dimitrios Papadimoulis, Member of the European Parliament", July 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Letter from the ECB President to Mr Ashley Mote, Member of the European Parliament", July 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Legal framework of the Eurosystem and the ESCB. ECB legal acts and instruments", July 2008.
- "CCBM2 User Requirements 4.1", July 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Simulating financial instability – conference on stress testing and financial crisis simulation exercises, 12–13 July 2007", September 2008.

"New procedure for constructing ECB staff projection ranges", September 2008 (tikai tiešsaistē).

"Commission's draft directive/regulation on credit rating agencies – Eurosystem contribution to the public consultation", September 2008 (tikai tiešsaistē).

"Euro money market survey", September 2008 (tikai tiešsaistē).

"EU banking structures", October 2008 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Mario Borghezio, Member of the European Parliament", October 2008 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Ashley Mote, Member of the European Parliament", October 2008 (tikai tiešsaistē).

"A strategic vision for statistics: challenges for the next 10 years – Fourth ECB Conference on Statistics, 24 and 25 April 2008", November 2008.

"The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures", November 2008.

"The Eurosystem policy principles on the location and operation of infrastructures settling euro-denominated payment transactions: specification of 'legally and operationally located in the euro area' ", November 2008 (tikai tiešsaistē).

"Single Euro Payments Area – sixth progress report", November 2008 (tikai tiešsaistē).

"EU banks' liquidity stress-testing and contingency funding plans", November 2008 (tikai tiešsaistē).

"Government finance statistics guide", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Financial Stability Review", December 2008.

"Covered bonds in the EU financial system", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"The incentive structure of the 'originate and distribute' model", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Recommendations of the Governing Council of the European Central Bank on the pricing of recapitalisations", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Recommendations of the Governing Council of the European Central Bank on government guarantees for bank debt", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Commercial property markets – financial stability risks, recent developments and EU banks' exposures", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Correspondent central banking model (CCBM) – procedures for Eurosystem counterparties", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Robert Sturdy, Member of the European Parliament", January 2009 (tikai tiešsaistē).

"Euro money market study 2008", February 2009 (tikai tiešsaistē).

"Eurosystem oversight policy framework", February 2009 (tikai tiešsaistē).

"Harmonised oversight approach and oversight standards for payment instruments", February 2009 (tikai tiešsaistē).

"European Commission's consultation on hedge funds – Eurosystem contribution", February 2009 (tikai tiešsaistē).

"Guiding principles for bank asset support schemes", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr José Ribeiro e Castro, Member of the European Parliament", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Dimitrios Papadimoulis, Member of the European Parliament", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Manolis Mavrommatis, Member of the European Parliament, regarding the issuance of low denomination euro banknotes", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Eoin Ryan, Member of the European Parliament, concerning the recent widening of spreads between euro area government bond yields", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Eurosystème's SEPA expectations", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Housing finance in the euro area", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Euro area monetary and financial statistics: 2008 quality report", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Euro area balance of payments and international investment position statistics: 2008 quality report", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Manual on investment fund statistics", May 2009 (tikai tiešsaistē).

"EU banks' funding structures and policies", May 2009 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Ashley Mote, Member of the European Parliament", May 2009 (tikai tiešsaistē).

"TARGET2 oversight assessment report", May 2009 (tikai tiešsaistē).

"TARGET Annual Report", May 2009 (tikai tiešsaistē).

"The ECB's advisory role – overview of opinions (1994–2008)", May 2009.

"Financial Stability Review", June 2009.

"Recommendations for securities settlement systems and recommendations for central counterparties in the European Union – European Central Bank (ECB) and the Committee of European Securities Regulators (CESR)", June 2009 (tikai tiešsaistē).

"The international role of the euro", July 2009.

"Monthly report on the Eurosystem's covered bond purchase programme", July 2009 (tikai tiešsaistē).

"Oversight framework for direct debit schemes", August 2009 (tikai tiešsaistē).

"Oversight framework for credit transfer schemes", August 2009 (tikai tiešsaistē).

"The Eurosystem's stance on the Commission's consultation document on the review of Directive 94/19/EC on deposit-guarantee schemes", August 2009 (tikai tiešsaistē).

"Legal framework of the Eurosystem and the European System of Central Banks. ECB legal acts and instruments. 2009 update", August 2009.

"EU banking sector stability", August 2009 (tikai tiešsaistē).

"Credit default swaps and counterparty risk", August 2009 (tikai tiešsaistē).

"OTC derivatives and post-trading infrastructures", September 2009 (tikai tiešsaistē).

"Monthly report on the Eurosystem's covered bond purchase programme – August 2009", September 2009 (tikai tiešsaistē).

"Consultation of the European Commission on 'Possible initiatives to enhance the resilience of OTC derivatives markets': Eurosystem contribution", September 2009 (tikai tiešsaistē).

"ECB survey on access to finance for small and medium-sized enterprises in the euro area", September 2009 (tikai tiešsaistē).

"The euro at ten – lessons and challenges", Fifth ECB Central Banking Conference volume, September 2009.

"Euro money market survey", September 2009 (tikai tiešsaistē).

"Monthly report on the Eurosystem's covered bond purchase programme September 2009", October 2009 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Jim Higgins, Member of the European Parliament, concerning consumer protection and banking practices in Spain", October 2009 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Jim Higgins, Member of the European Parliament, concerning the ECB's considerations on issuing a €30 banknote", October 2009 (tikai tiešsaistē).

"Monthly report on the Eurosystem's covered bond purchase programme – October 2009", November 2009 (tikai tiešsaistē).

"Consultation of the Committee of European Securities Regulators on trade repositories in the European Union – ECB contribution", November 2009 (tikai tiešsaistē).

"Eurosysteem oversight report 2009", November 2009 (tikai tiešsaistē).

INFORMATĪVĀS BROŠŪRAS

"The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks", April 2008.

"Price stability – why is it important for you?", June 2008.

"A single currency – an integrated market infrastructure", September 2008.

"The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks", April 2009.

"Price stability – why is it important for you?", April 2009.

"The Single Euro Payments Area (SEPA): an integrated retail payments market", July 2009.

TERMINU SKAIDROJUMS

Šajā terminu skaidrojumā ietverti ECB "Mēneša Biļetenā" bieži lietotie termini. Pilnīgāku terminu skaidrojumu sk. ECB interneta lapā (www.ecb.int/home/glossary/html/index.en.html).

Aizdevumu iespēja uz nakti (*marginal lending facility*) – Eurosistēmas pastāvīgā iespēja, kuru darījuma partneri var izmantot, lai saņemtu no NCB kredītu uz nakti ar iepriekš noteiktu procentu likmi pret atbilstošajiem aktīviem.

Aizņemšanās nepieciešamība (valdības) (*borrowing requirement (general government)*) – valdības neto uzņemtās saistības.

Ar inflāciju indeksētas valdības obligācijas (*inflation-indexed government bonds*) – valdības emitēti parāda vērtspapīri, kuru kupona maksājumi un pamatsumma piesaistīti noteiktam patēriņa cenu indeksam.

Atlīdzība vienam nodarbinātajam vai par vienu nostrādāto stundu (*compensation per employee or per hour worked*) – kopējais atalgojums, ko darba devēji izmaksā nodarbinātajiem skaidrā naudā vai natūrā, t.i., bruto darba samaksa, papildatlīdzība, virsstundu darba samaksa un darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksas, kas izdalīts ar kopējo nodarbināto skaitu vai ar darbinieku nostrādāto stundu kopskaitu.

Autonomie likviditātes faktori (*autonomous liquidity factors*) – likviditātes faktori, kurus parasti nerada monetārās politikas instrumentu izmantošana. Šādi faktori ir, piemēram, banknotes apgrozībā, valdības noguldījumi centrālajā bankā un centrālās bankas tirī ārējie aktīvi.

Banku veiktās kredītēšanas apsekojums (BLS) (*bank lending survey (BLS)*) – kredītēšanas politiku ceturkšņa apsekojums, ko Eurosistēma veic kopš 2003. gada janvāra. Tajā iepriekš noteiktai euro zonas banku izlases grupai uzdoti kvalitatīvi jautājumi saistībā ar kredītu standartu attīstību, aizdevumu noteikumiem un nosacījumiem un uzņēmumu un mājāsaimniecību aizdevumu pieprasījumu.

Brīvas darba vietas (*job vacancies*) – kopējs termins, kas ietver no jauna izveidotas, brīvas darba vietas vai darba vietas, kuras tuvā nākotnē varētu atbrīvoties un kurām darba devējs nesen aktīvi uzsācis meklēt atbilstošus kandidātus.

Centrālais paritātes kurss jeb centrālais kurss (*central parity jeb central rate*) – katras VKM II dalībvalsts valūtas kurss pret euro, attiecībā pret kuru tiek definētas VKM II svārstību robežas.

Cenu stabilitāte (*price stability*) – cenu stabilitātes saglabāšana ir Eurosistēmas galvenais mērķis. Padome definējusi cenu stabilitāti kā euro zonas SPCI pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu mazāku par 2%. Padome arī darījusi zināmu, ka, lai nodrošinātu cenu stabilitāti, tā cenšas saglabāt inflāciju zemāku par 2%, bet tuvu 2% vidējā termiņā.

Citi ieguldījumi (*other investment*) – maksājumu bilances un starptautiskās investīciju bilances postenis, kurš aptver tirdzniecības kredītu, noguldījumu un aizdevumu, kā arī citu debitoru un kreditoru parādu finanšu darījumus/pozīcijas ar nerezidentiem.

Daļēja norakstīšana (*write-down*) – MFI bilanciē uzskaitīto aizdevumu vērtības samazinoša korekcija, konstatējot, ka aizdevumi kļuvuši daļēji neatgūstami.

Darba ražīgums (*labour productivity*) – produkcijas izlaides apjoms, ko var saražot, ieguldot noteiktu darba apjomu. To var novērtēt vairākos veidos, tomēr parasti to novērtē, dalot IKP salīdzināmajās cenās ar kopējo nodarbināto personu vai nostrādāto stundu skaitu.

Darbspēka stundas izmaksu indekss (*hourly labour cost index*) – darbspēka izmaksas, t.sk. bruto darba samaksa (naudā un natūrā, ieskaitot papildatlīdzību), un citas darbspēka izmaksas (darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksas plus darba devēja maksātie ar nodarbinātību saistītie nodokļi mīnus darba devēja saņemtās subsīdijas) par vienu faktiski nostrādāto stundu (t.sk. virsstundām).

Darbspēks (*labour force*) – nodarbināto personu un bezdarbnieku kopskaits.

Deficīta–parāda korekcija (valdības) (*deficit-debt adjustment (general government)*) – starpība starp valdības deficītu un valdības parāda pārmaiņām.

Deficīta rādītājs (valdības) (*deficit ratio (general government)*) – valdības deficīta attiecība pret IKP pašreizējās tirgus cenās. To aplūko viens no fiskālajiem kritērijiem, kas izklāstīti Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma 104. panta 2. punktā un kas nosaka pārmērīga budžeta deficīta esamību. To sauc arī par budžeta deficīta rādītāju vai fiskālā deficīta rādītāju.

Deficīts (valdības) (*deficit (general government)*) – valdības neto aizņēmumi, t.i., starpība starp valdības kopējiem ieņēmumiem un izdevumiem.

Deflācija (*deflation*) – vispārējā cenu līmeņa (piemēram, patēriņa cenu indeksa) samazināšanās.

Eiropas Komisijas apsekojumi (*European Commission surveys*) – saskaņoti uzņēmumu un/vai patērētāju noskaņojuma apsekojumi, ko Eiropas Komisijas vārdā veic katrā no ES dalībvalstīm. Šādi apsekojumi tiek veikti, aptaujas veidā vēršoties pie vadītājiem apstrādes rūpniecības, būvniecības, mazumtirdzniecības un pakalpojumu sektorā, kā arī pie patērētājiem. No katra mēneša apsekojuma datiem tiek aprēķināti saliktie rādītāji, kas apkopo atbildes uz dažādiem jautājumiem, iegūstot vienu rādītāju (konfidences rādītāji).

EONIA (euro uz nakti izsniegto kredītu vidējais indekss) (*EONIA (euro overnight index average)*) – efektīvās procentu likmes rādītājs, kas dominē euro starpbanku darījumu uz nakti tirgū. To aprēķina kā euro denominēto aizdevumu darījumu uz nakti bez nodrošinājuma procentu likmju vidējo svērto rādītāju saskaņā ar sarakstā iekļauto banku sniegtajiem datiem.

EURIBOR (euro starpbanku kredītu procentu likmju indekss) (*EURIBOR (euro interbank offered rate)*) – likme, ar kādu visaugstākā reitinga banka vēlas aizdot naudas līdzekļus citai visaugstākā reitinga bankai un ko katru dienu aprēķina starpbanku noguldījumiem ar dažādiem termiņiem līdz 12 mēnešiem.

Euro efektīvie kursi (EEK, nominālie/reālie) (*effective exchange rates (EERs) of the euro (nominal/real)*) – vidējie svērtie divpusējie euro kursi attiecībā pret euro zonas nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu valūtām. Nominālā EEK indeksus aprēķina attiecībā pret divām tirdzniecības partnervalstu grupām: EEK 21 (ietilpst 11 ārpus euro zonas esošās ES dalībvalstis un 10 tirdzniecības partnervalstis ārpus ES) un EEK 41 (ietilpst EEK 21 un 20 papildu valstis). Izmantotie svāri atspoguļo katras partnervalsts daļu euro zonas tirdzniecībā, ņemot vērā konkurenci trešo valstu tirgos. Reālie EEK ir nominālie EEK, kas deflēti ar ārvalstu un iekšzemes cenu vai izmaksu attiecības vidējo svērto vērtību. Tādējādi tie ir cenu un izmaksu konkurētspējas rādītāji.

Eurosistēma (*Eurosystem*) – centrālo banku sistēma, ko veido ECB un to ES dalībvalstu NCB, kuras jau ieviesušas euro.

Euro zona (*euro area*) – zona, ko veido ES dalībvalstis, kuras saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu ieviesušas euro kā vienoto valūtu.

Euro zonas iepirkumu vadītāju apsekojumi (*Eurozone Purchasing Managers' Surveys*) – apstrādes rūpniecības un pakalpojumu sektora nosacījumu apsekojumi, kas veikti vairākās euro zonas valstīs un izmantoti indeksu apkopošanai. Euro zonas ražošanas iepirkumu vadītāju indekss (IVI) ir svērtais rādītājs, kas aprēķināts no ražošanas apjoma, jaunu pasūtījumu, nodarbinātības, piegādātāju piegādes laiku un iepirkumu krājumu indeksiem. Pakalpojumu sektora apsekojumā uzdoti jautājumi par komercdarbības aktivitāti, nākotnes komercdarbības aktivitātes prognozēm, nepabeigto darījumu apjomu, jaunajiem darījumiem, nodarbinātību, izejvielu cenām un noteiktajām cenām. Euro zonas kopējais indekss tiek aprēķināts, apkopojot apstrādes rūpniecības un pakalpojumu sektora apsekojumu rezultātus.

Fiksētas procentu likmes izsole (*fixed rate tender*) – izsoles procedūra, kurā centrālā banka iepriekš nosaka procentu likmi un iesaistītie darījuma partneri iesniedz pieteikumus par tāda darījuma summu, kuru tie vēlas veikt ar fiksētu procentu likmi.

Finanšu konti (*financial accounts*) – valsts (vai euro zonas) kontu sistēmas daļa, kas parāda finanšu pozīcijas (atlikumus vai balances), finanšu darījumus un citas dažādu tautsaimniecības institucionālo sektoru pārmaiņas finanšu aktīvu dalījumā.

Finanšu konts (*financial account*) – maksājumu bilances konts, kurš aptver tiešo investīciju, portfeļieguldījumu, citu ieguldījumu, atvasināto finanšu instrumentu un rezerves aktīvu darījumus starp rezidentiem un nerezidentiem.

Galvenā refinansēšanas operācija (*main refinancing operation*) – regulāra atklātā tirgus operācija, ko Eurosistēma veic reverso darījumu veidā. Šādas operācijas veic katru nedēļu ar standartizsoļu palīdzību, un to termiņš parasti ir 1 nedēļa.

Galvenās ECB procentu likmes (*key ECB interest rates*) – Padomes noteiktās procentu likmes, kas atspoguļo ECB monetāro politiku. Tās ir galveno refinansēšanas operāciju procentu likme, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme un noguldījumu iespējas procentu likme.

Ieguldījumu fondi (izņemot naudas tirgus fondus) (*investment funds (except money market funds)*) – finanšu iestādes, kas izveido piesaistītā privātpersonu kapitāla kopfondu un iegulda to finanšu un nefinanšu aktīvos. Sk. arī **MFI**.

Iekšzemes kopprodukts (IKP) (*gross domestic product (GDP)*) – tautsaimniecībā saražoto preču un pakalpojumu vērtība, atskaitot starppatēriņu un pieskaitot produktu un importa tīros nodokļu ieņēmumus. IKP var sadalīt ražošanas, izdevumu vai ienākumu sastāvdaļās. Galvenie IKP veidojošie izdevumu posteņi ir mājsaimniecību galapatēriņš, valdības galapatēriņš, kopējā pamatkapitāla veidošana, krājumu pārmaiņas, kā arī preču un pakalpojumu eksports un imports (t.sk. tirdzniecība eiro zonā).

Ienesīguma līkne (*yield curve*) – saistības starp dažādu termiņu pietiekami viendabīgu parāda vērtspapīru procentu vai ienesīguma likmēm un termiņiem grafisks attēlojums konkrētā brīdī. Ienesīguma līknes slīpumu var noteikt kā starpību starp procentu likmēm darījumiem ar diviem izvēlētiem termiņiem.

Ilgāka termiņa refinansēšanas operācija (*longer term refinancing operation*) – regulāra atklātā tirgus operācija, ko Eurosistēma veic reverso darījumu veidā. Šādas operācijas veic katru mēnesi ar standartizsoļu palīdzību, un to termiņš parasti ir 3 mēneši.

Implicētais svārstīgums (*implied volatility*) – gaidāmais aktīva (piemēram, akcijas vai obligācijas) cenas pārmaiņu tempa svārstīgums (t.i., standartnovirze). To var iegūt no aktīva cenas, termiņa beigu datuma un attiecīgo iespēju līgumu izmantošanas cenas, kā arī no bezriskā ienesīguma likmes, izmantojot iespēju līgumu cenu noteikšanas modeli (piemēram, Bleka–Skoulza (*Black–Scholes*) modeli).

Inflācija (*inflation*) – vispārējā cenu līmeņa (piemēram, patēriņa cenu indeksa) kāpums.

Kapitāla konti (*capital accounts*) – valsts (vai euro zonas) kontu sistēmas daļa, kuras veido tīrās vērtības pārmaiņas, kas radušās neto uzkrājumu, neto kapitāla pārvedumu un nefinanšu aktīvu neto pirkumu rezultātā.

Kapitāla kants (*capital account*) – maksājumu bilances kants, kurš aptver visus kapitāla pārvedumus un neražoto nefinanšu aktīvu iegādes/pārdošanas darījumus starp rezidentiem un nerezidentiem.

Kapitāla vērtspapīri (*equities*) – vērtspapīri, kas atspoguļo īpašumtiesības uz akciju sabiedrības daļu. Tie ietver biržās tirgotas akcijas (kotētās akcijas), nekotētās akcijas un citus kapitāla vērtspapīru veidus. Kapitāla vērtspapīri parasti nodrošina ienākumus dividenžu veidā.

M1 – šaurās naudas rādītājs, kas ietver skaidro naudu apgrozībā un noguldījumus uz nakti MFI un centrālajā valdībā (piemēram, pastā vai Valsts kasē).

M2 – vidējās naudas rādītājs, kas ietver M1, noguldījumus ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem ieskaitot (t.i., īstermiņa krājnoguldījumus) un noguldījumus ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot (t.i., īstermiņa noguldījumus) MFI un centrālajā valdībā.

M3 – plašās naudas rādītājs, kas ietver M2 un tirgojamos instrumentus, īpaši atpirkšanas līgumus, naudas tirgus fondu akcijas un daļas, kā arī MFI emitētus parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot.

M3 pieauguma atsaucēs vērtība (*reference value for M3 growth*) – M3 gada kāpuma temps vidējā termiņā atbilstoši cenu stabilitātes saglabāšanas mērķim. Pašlaik M3 gada pieauguma atsaucēs vērtība ir 4.5%.

Mainīgas procentu likmes izsole (*variable rate tender*) – izsoles procedūra, kurā darījuma partneri pieteikumā norāda gan naudas summu, par kādu tie vēlas veikt darījumu ar centrālo banku, gan procentu likmi, ar kādu tie vēlas iesaistīties darījumā.

Maksājumu balance (*balance of payments (b.o.p.)*) – statistikas pārskats, kas konkrētam periodam apkopo kādas valsts saimnieciskos darījumus ar pārējām valstīm.

MFI (monetārās finanšu iestādes) (*MFIs (monetary financial institutions)*) – finanšu iestādes, kas veido euro zonas naudas emisijas sektoru. Šeit ietilpst Eurosistēma, rezidentu kredītiestādes saskaņā ar Kopienas tiesību aktu definīciju un visas pārējās rezidentu finanšu iestādes, kas nodarbojas ar noguldījumu un/vai tiem tuvu aizstājēju piesaisti no ne-MFI, kā arī kredītu izsniegšanu un/vai ieguldījumu veikšanu vērtspapīros savā vārdā (vismaz ekonomiskā nozīmē). Pēdējā grupā galvenokārt ietilpst naudas tirgus fondi, t.i., fondi, kas veic ieguldījumus īstermiņa un zema riska instrumentos, parasti ar termiņu līdz 1 gadam.

MFI ilgāka termiņa finanšu saistības (*MFI longer term financial liabilities*) – noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem, noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem,

euro zonas MFI emitētie parāda vērtspapīri ar sākotnējo dzēšanas termiņu ilgāku par 2 gadiem un euro zonas MFI sektora kapitāls un rezerves.

MFI kredīts euro zonas rezidentiem (*MFI credit to euro area residents*) – MFI izsniegtie aizdevumi ne-MFI, kas ir euro zonas valstu rezidenti (t.sk. valdībai un privātajam sektoram), un MFI euro zonas rezidentu ne-MFI emitēto vērtspapīru turējumi (akcijas, citi kapitāla vērtspapīri un parāda vērtspapīri).

MFI procentu likmes (*MFI interest rates*) – procentu likmes, kuras rezidentu kredītiestādes un citas MFI, izņemot centrālās bankas un naudas tirgus fondus, piemēro euro denominētajiem euro zonas rezidentu mājražniecību un nefinanšu sabiedrību noguldījumiem un tām izsniegtajiem kredītiem.

MFI sektora konsolidētā bilance (*consolidated balance sheet of the MFI sector*) – bilance, kas sagatavota, MFI kopsavilkuma bilancē ietverot MFI savstarpējo darījumu neto pozīcijas (piemēram, MFI savstarpējos aizdevumus un noguldījumus). Tā sniedz statistisko informāciju par MFI sektora aktīviem un saistībām pret šim sektoram nepiederošiem euro zonas rezidentiem (t.i., valdību un pārējiem euro zonas rezidentiem) un pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem. Tā ir galvenais statistisko datu avots monetāro rādītāju aprēķināšanai un nodrošina pamatu regulārai M3 atbilstošo bilances posteņu analīzei.

MFI tīrie ārējie aktīvi (*MFI net external assets*) – euro zonas MFI sektora ārējie aktīvi (piemēram, zelts, ārvalstu valūtas banknotes un monētas, ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitēti vērtspapīri un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem izsniegti aizdevumi), no kā atskaitītas euro zonas MFI sektora ārējās saistības (piemēram, ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi un atpirkšanas līgumi, kā arī to naudas tirgus fondu akciju/daļu un MFI emitēto parāda vērtspapīru ar termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot turējumi).

Minimālā pieteikuma procentu likme (*minimum bid rate*) – zemākā procentu likme, ar kuru darījuma partneri var iesniegt pieteikumus mainīgas procentu likmes izsolēs.

Noguldījumu iespēja (*deposit facility*) – Eurosistēmas pastāvīgā iespēja, kuru darījuma partneri var izmantot, lai NCB veiktu noguldījumus uz nakti ar iepriekš noteiktu procentu likmi.

Parāda attiecība pret IKP (valdības) (*debt-to-GDP ratio (general government)*) – valdības parāda attiecība pret IKP pašreizējās tirgus cenās. To aplūko viens no fiskālajiem kritērijiem, kas izklāstīti Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma 104. panta 2. punktā un kas nosaka pārmērīga budžeta deficīta esamību.

Parāda vērtspapīrs (*debt security*) – emitenta (t.i., aizņēmēja) apņemšanās veikt vienu vai vairākus maksājumus vērtspapīru turētājam (aizdevējam) noteiktā datumā vai datumos nākotnē. Šādiem vērtspapīriem parasti ir noteikta procentu likme (kupons), un/vai tie tiek pārdoti ar diskontu no summas, kas tiks atmaksāta noteiktajā dzēšanas termiņā. Parāda vērtspapīri, kas emitēti ar sākotnējo termiņu ilgāku par 1 gadu, klasificēti kā ilgtermiņa parāda vērtspapīri.

Parāds (finanšu pārskatos) (*debt (financial accounts)*) – aizņēmumi, noguldījumu saistības, nefinanšu sabiedrību emitētie parāda vērtspapīri un pensiju fondu rezerves (ko veido darba devēju veiktās tiešās pensiju iemaksas par labu darba ņēmējiem), kas perioda beigās novērtēti pēc tirgus vērtības.

Parāds (valdības) (*debt (general government)*) – kopējais bruto parāds (noguldījumi, aizdevumi un parāda vērtspapīri, izņemot atvasinātos finanšu instrumentus) nominālvērtībā gada beigās, kas konsolidēts starp valdības sektoriem un to ietvaros.

Pilnīga norakstīšana (*write-off*) – aizdevumu vērtības izslēgšana no MFI bilances, ja aizdevumi ir pilnībā neatgūstami.

Pirktpējas paritāte (PP) (*purchasing power parity (PPP)*) – kurss, pēc kura viena valūta tiek konvertēta citā valūtā, lai panāktu abu valūtu pirktpējas izlīdzināšanos, novēršot attiecīgajās valstīs pastāvošo cenu atšķirības. Vienkāršākajā formā PP ir vienas un tās pašas preces vai pakalpojuma nacionālajā valūtā izteikta cenu attiecība dažādās valstīs.

Portfeļieguldījumi (*portfolio investment*) – euro zonas rezidentu tādu vērtspapīru tiešie darījumi un/vai pozīcijas, kuru emitenti ir euro zonas nerezidenti ("aktīvi"), un tādu euro zonas nerezidentu vērtspapīru tiešie darījumi un/vai pozīcijas, kuru emitenti ir euro zonas rezidenti ("saistības"). Ietver kapitāla vērtspapīrus un parāda vērtspapīrus (obligācijas un parādzīmes un naudas tirgus instrumenti). Darījumi tiek uzrādīti pēc samaksātās vai saņemtās faktiskās cenas, no kā atskaitīta komisijas maksa un izdevumi. Lai īpašumtiesības uzņēmumā uzskatītu par portfeļa aktīvu, tām jābūt mazākām par 10% no parastajām akcijām vai balsstiesībām.

Preču ārējā tirdzniecība (*external trade in goods*) – preču eksports un imports attiecībā pret ārpus euro zonas esošām valstīm, kas izteikti vērtības izteiksmē un kā apjoma un vienības vērtības indeksi. Ārējās tirdzniecības statistikas rādītāji nav salīdzināmi ar eksporta un importa rādītājiem nacionālajos kontos, kur šie rādītāji ietver darījumus euro zonā un ārpus tās un arī atspoguļo preces un pakalpojumus kopā. Tos nevar arī pilnībā salīdzināt ar maksājumu bilances statistikas preču posteņa datiem. Papildus metodoloģiskām korekcijām galvenā atšķirība ir tā, ka ārējās tirdzniecības statistikā imports tiek atspoguļots, ietverot apdrošināšanas un kravu pārvadājumu pakalpojumus, bet maksājumu bilances statistikas preču postenī tas tiek iekļauts FOB cenās.

Profesionālo prognozētāju apsekojums (*Survey of Professional Forecasters (SPF)*) – ceturkšņa apsekojums, ko ECB veic kopš 1999. gada, lai savāktu euro zonas inflācijas, reālā IKP pieauguma un nodarbinātības makroekonomiskās prognozes no tādu ekspertu grupas, kuri saistīti ar ES esošām finanšu un nefinanšu organizācijām.

Ražotāju cenas rūpniecībā (*industrial producer prices*) – visu rūpniecībā (izņemot būvniecību) ražoto preču cenas (neietverot transporta izmaksas), par kādām ražotājs pārdod preces euro zonas valstu iekšzemes tirgos, izņemot importu.

Rezervju prasības (*reserve requirement*) – minimālais rezervju apjoms, kas kredītiestādei jāglabā Eurosistēmā iepriekš noteiktā prasību izpildes periodā. Atbilstība prasībām tiek noteikta, pamatojoties uz rezervju kontu dienas atlikumu vidējo rādītāju.

Rūpniecības produkcija (*industrial production*) – rūpniecībā radītā bruto pievienotā vērtība salīdzināmajās cenās.

Saskaņotais patēriņa cenu indekss (SPCI) (*Harmonised Index of Consumer Prices (HICP)*) – Eurostat aprēķināts patēriņa cenu pārmaiņu rādītājs, kas saskaņots visām ES dalībvalstīm.

Starptautiskās rezerves (*international reserves*) – ārējie aktīvi, kas ērti pieejami monetārajām institūcijām un pakļauti to kontrolei, lai veiktu tiešu finansēšanu vai regulētu maksājumu nesabalansētību, veicot intervences valūtas tirgū. Euro zonas starptautiskās rezerves veido prasības pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem, kuras nav denominētas euro, zelts, speciālās aizņēmuma tiesības (SDR) un rezervju pozīcijas SVF, kas ir Eurosistēmas turējumā.

Starptautisko investīciju bilance (s.i.b.) (*international investment position (i.i.p.)*) – nenokārtoto kādas valsts tīro finanšu prasību (vai finanšu saistību) pret pārējām valstīm vērtība un sastāvs.

Tekošais konts (*current account*) – maksājumu bilances konts, kurš aptver visus preču un pakalpojumu darījumus, ienākumus un kārtējos pārvedumus starp rezidentiem un nerezidentiem.

Tiešās investīcijas (*direct investment*) – pārrobežu investīcijas, ko veic, lai iegūtu ilgstošu līdzdalību kādā uzņēmumā, kas ir rezidents citā valstī (parasti, lai nodrošinātu īpašumtiesības, kas atbilst vismaz 10% no parastajām akcijām vai balsstiesībām). Tiešās investīcijas ietver pašu kapitālu, reinvestēto peļņu un citu ar starpuzņēmumu operācijām saistītu kapitālu. Tiešo investīciju kontā uzrāda euro zonas rezidentu tīros ārvalstīs veiktos aktīvu darījumus/pozīcijas (kā "tiešās investīcijas ārvalstīs") un nerezidentu tīros euro zonas aktīvu darījumus/pozīcijas (kā "tiešās investīcijas euro zonā").

Valdība (*general government*) – EKS 95 definēts sektors, kurā ietilpst rezidentu iestādes, kas galvenokārt nodarbojas ar privātam un kolektīvam patēriņam paredzētu netirgus preču un pakalpojumu ražošanu un/vai nacionālā ienākuma un līdzekļu pārdali. Šeit ietilpst centrālās, reģionālās un vietējās valdības iestādes, kā arī sociālās nodrošināšanas fondi. Šeit neietilpst valsts īpašumā esošas iestādes, kas veic komercdarbību (piemēram, valsts uzņēmumi).

Vienības darbaspēka izmaksas (*unit labour costs*) – produkcijas vienības kopējās darbaspēka izmaksas, kas aprēķinātas euro zonai kā attiecība starp kopējo atlīdzību uz vienu nodarbināto un darba ražīgumu (kas noteikts kā IKP uz vienu nodarbināto).

Vienošanās ceļā noteiktās darba algas indekss (*index of negotiated wages*) – tiešas kolektīvas vienošanās ceļā noteiktu pamatalgu (t.i., izņemot papildatlīdzību) euro zonas indekss. Tas raksturo mēneša darba samaksas implicētās vidējās pārmaiņas.

VKM II (Valūtas kursa mehānisms II) (*ERM II (exchange rate mechanism II)*) – valūtas kursa režīms, kas nodrošina pamatprincipus sadarbībai valūtas kursa politikas jomā starp euro zonas valstīm un ES dalībvalstīm, kuras nepiedalās EMS trešajā posmā.

